TYT

ÖSYM
YENİ NESİL!
SORULAR DAHİL

KONU KONU

ÇIKMIŞ SORULAR ve ÇÖZÜMLERİ

SON 20 YIL 2000-2019

TÜRKÇE

A YAYINLARI ®

KONULARINA GÖRE DÜZENLENMİŞ

SON 20 YILIN

(2019 - 2000)

TYT - AYT - YGS - LYS - ÖSS

TYT

Türkçe

SORULARI VE AYRINTILI ÇÖZÜMLERİ

KONULARINA GÖRE DÜZENLENMİŞ SON 20 YILIN
TÜRKÇE SORULARI VE AYRINTILI ÇÖZÜMLERİ

ISBN

978 - 605 - 7582 - 37 - 9

Kapak Tasarım

A Yayınları Grafik Tasarım Ünitesi

Dizgi

A Yayınları Dizgi Ünitesi

Yayınevi

A Yayınları Matbaacılık Dağıtım San. Tic. Ltd. Şti.

Aşağı Öveçler Mah. 1065. Cad. 1310. Sok. Nu.: 3/1 Çankaya / ANKARA

Tel: 0 312 472 72 34

e-mail: ayayinlari@ayayinlari.com.tr

Baskı Yeri:

Grup Çağ Matbaa Kağıtçılık Ltd. Şti.
İvedik Mah.1323 Cad. No: 28/3 Yenimahalle-ANKARA
Tel: 0312 394 35 39 • Fax: 0312 394 35 40
Sertifika No: 285 34

ÖN SÖZ

Sevgili Öğrenciler,

İnsanın dönem dönem yaşamı için belirlediği kimi hedefleri olur. Sizlerin, yaşamınızın bu döneminde kendiniz için belirlediğiniz en büyük hedef, TYT ve AYT'yi başarılı bir biçimde atlatarak istediğiniz bölümlerde okuyabilmektir. Bireyin hedefine ulaşabilmesi için o hedefe giden yolu doğru bir şekilde yürüyebilmesi gerekir.

2000 - 2019 yılları arasında üniversite sınavlarında sorulan bütün Türkçe sorularının tamamının toplandığı bu kitap, hedefinize ulaşmanız için yürüyeceğiniz yolda sizlere ışık tutmak amacıyla hazırlanmıştır. Sorular konularına göre sınıflandırılmış ve yeniden eskiye tarih sırasına göre dizilmiştir. Her konuyla ilgili TYT, AYT, YGS, LYS ve ÖSS sorularına, soruların bitiminde ayrıntılı çözümlere yer verilmiştir.

Bu çalışmanın, geleceğinize yön vermek konusunda belirleyici rol oynamasını, TYT ve AYT'de yararlı bir yol arkadaşı olmasını temenni eder, hepinizin yüzünüzü güldürecek başarılara imza atmanızı dileriz.

Yayın Kurulu

İÇİNDEKİLER

TYT SORULARI

1. Kimileri robotları insanlığın sonunu getirecek bir tehdit (tehlikeli bir durum) olarak görüyor, kimileri
I
de insanları çalışmaktan kurtaracak (alıkoyacak)
II
bir yardımcı olarak. Suya sabuna dokunmayan
III
(sakıncalı konularla ilgilenmeyen), evcil hayvan benzeri robotlar hâlihazırda (şu anda) satılıyor.
IV
Bu robotlar etrafındaki nesnelerin ne olduğunu anlıyor (kavrıyor), yüksekten düşmemeyi başarı-
V
yor, komutlara cevap veriyor hatta oyunlar oynayabiliyor.

Bu parçada numaralanmış sözlerden hangisinin anlamı parantez ( ) içinde verilen açıklamayla uyuşmamaktadır?

A) I B) II C) III D) IV E) V

(2019 - TYT)

2. Kemalettin Tuğcu bizlere yoksulluğu, yaşamla savaşmayı, acımayı, yardımlaşmayı ve paylaşmayı öğretti. Kahramanları hiç yüzüstü, umarsız bırakmadı. Eserleriyle Tuğcu okurlarına bir bakıma acı aşısı yaptı.

Bu parçada altı çizili sözle asıl anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

A) Kitaplarıyla acılara, zorluklara göğüs germe becerisi kazandırmak
B) Yaşanan acıların okurla paylaşılarak azalmasını sağlamak
C) Odağına acıyı alarak kalemini edebî yönden güçlendirmek
D) Acıyla yoğrulmuş hayatların kendi yönünü bulacağını göstermek
E) Toplumun yaşadığı acıları yalın hâliyle eserlerine aktarabilmek

(2019 - TYT)

A YAYINLARI

3. Arka arkaya ses getiren filmler çekmiş, bunların arasına önemli bir su altı belgeseli ekleyerek bu alanda da ustalığını göstermişti. Herkes yeni çalışmalarını merakla beklerken o, uzunca bir süre sessizliğe gömülmüş; röportaj tekliflerini bile geri çevirmişti. Geçen hafta ortak bir dostumuzdan yepyeni bir belgesel çekimi için hazırlıklara başladığını işittim. Meğer inziva süreci, aslında yeni projeleri için kuluçka dönemiymiş.

Bu cümledeki altı çizili sözü anlamca karşılayabilecek bir kullanım aşağıdakilerin hangisinde vardır?

A) Toleranssız ve karamsar mizaçlı olduğu için her şeye siyaha yakın bir grilikte yaklaşmaktan keyif alırdı.
B) Yaşanan olaylara daima aynı pencereden baktığı için hiçbir zaman farklı bir şey göremeyecekti.
C) Yaşadığı hayal kırıklıkları sonunda, kabuğuna çekilerek hayatındaki "keşke"lerin muhasebesini yapmaya başladı.
D) Yeni tanıştığı insanlarla iletişim kurarken sergilediği içine kapanık tavır, muhataplarını oldukça rahatsız ediyordu.
E) Sabit fikirli ve ben merkezli bir söylem; tek notayla bestelenen, duraksız bir musiki tadı verir dinleyicilerine.

(2019 - TYT)

4. Arkeogenetik, insanlığa dair geçmişi moleküler genetik teknikler ---- araştıran bir bilim dalı olarak tanımlanabilir. Bazı temel konular üzerindeki çalışmalar henüz sürmekteyse de hızla ---- bir bilim dalı hâline gelmiştir.

Bu parçada boş bırakılan yerlere aşağıdakilerden hangisi sırasıyla getirilmelidir?

A) yoluyla - değişken
B) sayesinde - benimsenen
C) deneyerek - bilinen
D) geliştirerek - sevilen
E) kullanarak - gelişen

(2018 - TYT)

5. Yüksel Pazarkaya, ülkemizde eşine az rastlanan (I) (ender görülen) bir titizlikle, Rainer Maria Rilke'nin tüm şiirlerini toplam on iki kitap hâlinde dilimize kazandırdı. Bu külliyat (II) (toplu eserler), Rilke'nin yazın çalışmalarını içeren Kâmuran Şipal çevirileriyle birlikte değerlendirildiğinde (III) (aynı kitapta toplandığında) önemli bir kazanım niteliğinde. Çeviri eylemi, çoğu kez (IV) (genellikle), farklı kültürler arasında köprü kurmakla (V) (bağ oluşturmakla) kalmıyor, yeni imgesel yorumların kapısını da aralayabiliyor.

Bu parçadaki numaralanmış sözlerden hangisinin anlamı parantez ( ) içinde verilen açıklamayla uyuşmamaktadır?

A) I B) II C) III D) IV E) V

(2018 - TYT)

6. *Körlük*, Nobel ödüllü yazar Jose Saramago'nun 1995 yılında yayımlanmış romanıdır. Okuyucu, bu kitapta kahramanları; adıyla değil, onları tanıtan ifadelerle görür. Yazar her birini "doktor, doktorun karısı, hırsız, koyu renk gözlüklü genç kız" gibi çeşitli sıfatlarla adlandırır. Kahramanların diyaloglarını da anlatıcının sesine yedirerek metni uzun bir monoloğa dönüştürür. Okur bu durum karşısında romanı takip etmekte güçlük çeker ve kendini âdeta bir labirentin içinde bulur. Ayrıca Saramago, roman boyunca nokta ve virgül dışında noktalama işareti kullanmaz. Bu da metnin bütüncüllüğüne katkıda bulunan bir başka yöntemdir.

Bu parçadaki altı çizili ifadeyle

I. Eserde kişilerin, özellikleriyle anımsatılması

II. Birden fazla teknikten yararlanılmış olması

III. Olayların karmaşık bir şekilde aktarılması

durumlarından hangilerine gönderme yapılmamıştır?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III D) I ve II E) II ve III

(2018 - TYT)

AYT SORULARI

1. Yeşil tasarım (I) (zihinde canlandırılan biçim), insan ve çevre üzerindeki zararlı etkileri en aza indirgemeyi hedefleyen bir yaklaşımdır. Öncelikle binanın yapımından yıkımına kadar olan zamanı kapsayacak (II) (sınırları içine alacak) şekilde korunmasını hedefleyen genelgeçer (III) (hemen herkesçe benimsenen) kurallar koymak gerekiyor. Enerji kaynaklarını üst seviyede değerlendirmeye (IV) (denetlemeye) olanak sağlayan uygulamalar; doğal, geri dönüşümlü (V) (yeniden değerlendirilebilir nitelikte) ve zararlı olmayan malzeme kullanımıdır.

Bu parçada numaralanmış sözlerden hangisinin anlamı parantez ( ) içinde verilen açıklamayla uyuşmamaktadır?

A) I B) II C) III D) IV E) V

(2019 - AYT)

2. Dünya çapındaki bazı çevre sorunları, ---- ilkesine en açık kanıtları sunuyor. Karadeniz'in öbür tarafında, Kiev civarında kurulan nükleer reaktör, İzmir'deki çay tiryakisini neden ilgilendirsin? Ama ilgilendiriyor. Tropik ormanların tahribi, ozon tabakasının incelmesi ve sera etkisi ---- değil midir?

Bu parçada boş bırakılan yerlere aşağıdakilerden hangisi sırasıyla getirilmelidir?

A) dünyanın değişimi - artık hemen hepimizin bildiği tehditler

B) doğanın bütünselliği - tüm dünya insanlarının ortak sorunu

C) evrenimizin hassaslığı - üzerine konuşulmaya değer konular

D) kelebek etkisi - Türkiye'de de karşılaştığımız problemler

E) hassas ayarlar - doğanın sonsuz cömertliğinin sonuçları

(2018 - AYT)

YGS SORULARI

1. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde verilen durum, "içi içine sığmamak" deyimiyle uyuşmamaktadır?**

A) Çocuk, babasının elindeki oyuncağı görünce avuçlarını birbirine vura vura ona koştu.

B) Yerinde duramıyor, ne zaman gelecekler diye gözlerini saatten bir an olsun ayıramıyordu.

C) Okullar kapandıktan sonra ailesiyle çıkacağı günü iple çekiyordu.

D) Uzun bir süredir amirine söylemek isteyip de söyleyemedikleri için fırsat kolluyordu.

E) Kalabalığın içinde gözleri ona ilişince kalbi yerinden çıkacak gibi atmaya başladı.

(2017 - YGS)

2. Kimi filmlerde $\underline{\text{klişe bir sahne}}_{\text{I}}$ (basmakalıp bir görüntü) vardır: Daktilosunun başına oturup $\underline{\text{yaratma sancıları çeken}}_{\text{II}}$ (bir şey üretmeye çabalayan) bir yazar... Bu sahnede aktör, aklındakileri bir an evvel $\underline{\text{dışarı vurmak}}_{\text{III}}$ (yazıya dökmek) için daktiloya heyecanla beyaz bir kâğıt takar. Tuşların sert sesleri eşliğinde birkaç satır yazar. Bu arada, $\underline{\text{yardım umarcasına}}_{\text{IV}}$ (ne yapacağını bilmeden) kahvesinden birkaç yudum alır. $\underline{\text{Yazdıklarının içine sinmediği}}_{\text{V}}$ (yazdıklarından hoşnut olmadığı) yüzündeki ifadeden anlaşılır.

Bu parçadaki numaralanmış sözlerden hangisinin anlamı, ayraç içindeki sözün anlamıyla örtüşmemektedir?

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

(2017 - YGS)

A YAYINLARI

3. Bilim ve toplum hayatındaki gelişmeler, şairleri kendi şiir sözlüklerini genişletmeye mecbur kılmıştı. Bu değişimin yarattığı yaşam tarzı, dünyayı şiir içinde yeniden kurmak isteyen şairlere, eskimiş imgelerden yararlanma imkânını kapatmıştı. Öte yandan çağlarının gerisinde kalmakta ısrar eden şairlerin kendi kişisel şiir sözlükleriyle ilgili bir problemleri zaten yoktu.

Bu parçada geçen "şairlerin kendi şiir sözlüklerini genişletmesi" sözüyle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

A) Her sözcüğe farklı anlamlar yüklemesi

B) Kullandığı sözcüklerle çağını peşinden sürüklemesi

C) Yeni imgelerle anlatımını zenginleştirmesi

D) İmge üretmek için sözcüklerden yararlanması

E) Özgün düşünce dünyasını şiirine taşıması

(2017 - YGS)

4. Son zamanlarda genç yetişkin edebiyatının hızla $\underline{\text{filizlendiği}}_{\text{I}}$ söylenebilir. J. K. Rowling'in *Harry Potter* kitaplarıyla $\underline{\text{canlanan}}_{\text{II}}$ ve S. Mayer'in *Alacakaranlık* serisinin, kelimenin tam anlamıyla $\underline{\text{parlattığı}}_{\text{III}}$ kahramanlarla devam eden süreç, özellikle S. Collins'in *Açlık Oyunları*'yla $\underline{\text{taçlandırdığı}}_{\text{IV}}$ yoldan ilerliyor. Bu sürece yüksek bütçeli ve beyaz perdenin genç yıldızlarıyla renklenen uyarlama filmlerin etkisi $\underline{\text{inanılmaz}}_{\text{V}}$...

Bu parçadaki altı çizili sözcüklerden hangisi mecaz anlamda kullanılmamıştır?

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

(2017 - YGS)

5. Sina Akyol, şiir yaşamına *Su Tadında*'yla başladığı günden bu yana daima okurunu da işin içine katmış, hatta okurunu şair yapacak boşluklar bırakmaya başlamıştır. Dizelerinde avazı çıktığı kadar susması bundan. Bu suskunluk, okur için bir sağaltım süreci aynı zamanda. Akyol'u okumak; okuru besleyen, koruyan ve düşündüren bir uğraş...

Bu parçada geçen "avazı çıktığı kadar susmak" **sözüyle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?**

A) Anlamı oluşturmada okurun da sorumluluk almasını sağlamak
B) İlk şiirlerinden itibaren okurun düşüncesine uygun yazmak
C) Şiirinin anlam derinliklerini yüksek kültüre mensup okurlara açmak
D) Kısa şiirler yazarak okuru dinginleştirmek
E) Edilgen bir okur kitlesi oluşturmaya çalışmak

(2016 - YGS)

6. Pek çok sanatçı, bayağılaşmak korkusuyla hâlâ çoğunluğu yok sayarak eski yollarında ayak diriyor. Hâlbuki çoğunlukla anlaşmak, mutlaka bayağılaşmak demek değildir. Yunan tragedyası çoğunluğun dilediği veya beğendiği gibi olmakla bayağılaşmamıştı. Değerini düşürmeden büyük kalabalıklarla uzlaşabilen bir sanattı. Zamanımızın istediği de bu olsa gerek.

Bu parçada geçen "çoğunluğu yok saymak" **sözüyle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?**

A) Her zorluğa göğüs germek
B) Yaygın kanaatleri değiştirmek
C) Geniş kitleleri görmezlikten gelmek
D) Sanatı; sanat için değil, halk için yapmak
E) Sosyal hayatı gözden geçirmek

(2016 - YGS)

A YAYINLARI

7. "Kullanmak" **sözcüğü, aşağıdaki cümlelerin hangisinde** "sarf etmek" **anlamında kullanılmıştır?**

A) Ali, otomobildeki yedek lastiği şu ana kadar hiç kullanmadı.
B) Yasin, uzun süre bilgisayar kullanmanın olumsuz etkilerini araştıracak.
C) Hatice, kendisine gönderilen parayı idareli kullanması gerektiğini biliyordu.
D) Sema, sabahları evinden işine giderken toplu taşıma araçlarını kullanıyordu.
E) Eymen, elindeki şemsiyeyi on yıldır kullandığına kimseyi inandıramadı.

(2016 - YGS)

8. (I) Barnum Müzesi'ndeki öykülerin zengin bir hayal gücü, dünyaya epey farklı bakan bir göz ve keskin bir zekâyla yazıldıkları aşikâr. (II) Ancak öykülerin esas ayırıcı özelliği; hayal, düş ve gerçeklik arasındaki o kalın ve tozlu perdeleri kaldırıp yerine ince birer tül çekmelerinde. (III) Bu bakımdan Barnum Müzesi'ni kütüphanelerinizdeki Borges ve Poe külliyatının yanına yerleştirmek yerinde olacaktır. (IV) Hem Poe Eureka'nın başında, "Bu kitabı düşlerin tek gerçeklik olduğuna inananlara adıyorum." demiyor muydu? (V) Sahiden soruyorum o zaman, nedir bu gerçek?

Bu parçada geçen "kalın ve tozlu perdeleri kaldırıp yerine ince birer tül çekmek" **sözüyle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?**

A) Benzerlikleri ortaya koymak
B) Birbirine yaklaştırmak
C) Anlamları somutlaştırmak
D) Kapsamı belirginleştirmek
E) Farklılığa dikkat çekmek

(2016 - YGS)

9. Çıkarcı yani reklamcı bir çağda yaşıyoruz. Buzdolapları ve çamaşır makineleri gibi edebiyat ürünlerinin de sürüm yöntemleri var. Bunların en sahteleri bile gerek televizyon aracılığıyla gerekse okunmadan yazılan tanıtımlarla yaldızlanırsa hele ki bilmem kaçıncı baskıyı yaptığı abartıyla anlatılırsa satış rekoru kırmaları işten bile değildir. Gerçekler ne kadar çalkantılı ne kadar bulanık ne kadar çıkarcı olursa olsun, insanoğlu gene de düşten vazgeçmiyor. Bakınız, ne güzel ne doğru söylemiş Baudelaire:

"Bana gelince, elbet çıkacağım sevinçle

Eylemle düşü kardeş saymayan bu dünyadan."

Gerçekten de edebiyatın dorukları düşlerden doğmamış mıdır?

Bu parçada geçen "eylemle düşü kardeş saymak" **sözüyle vurgulanmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?**

A) Sanatın barış için en güçlü araç olması

B) Sanat eserlerinin hayale dayanması

C) Sanatçının gerçeklerden uzak durması

D) Edebî eserin kendi kurallarına göre şekillenmesi

E) Çıkar amaçlı sanat faaliyetlerinden arınılması

(2016 - YGS)

10. İçtenlikle yaşama sevinci içinde olan, güler yüzlü Anadolu insanı günlük hayatını, sevincini, hasretini türkü yapar kendisine. Kimsenin bilmesini istemediği inancı, sevdası; gönlünde buram buram tüten umudu... Hepsi türkülerin görünmez heybesinde taşınır.

Bu parçada altı çizili sözle türkülerle ilgili olarak anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

A) Dilden dile gönülden gönüle dolaşması

B) Halkın duygu ve düşüncelerinden beslenmesi

C) Halkın sırlarını ve yaşadıklarını saklaması

D) Gelenek ve görenekleri günümüze aktarıp koruması

E) Güncel sosyal olaylara tanıklık etmesi

(2015 - YGS)

11. Osmanlıların yetiştirdiği büyük sanatkârlar, icra ettikleri sanatı Hakk'a ulaşabilmenin bir aracı olarak görmüştür. İslam ahlakı ile yoğrulmuş ve nice gün doğumlarını arkasında bırakmış olan bu derin ve yüksek sanat algısının, günümüzde anlayanı ve talep edeni ne yazık ki bir elin parmakları kadar az kalmıştır.

Bu parçadaki altı çizili sözle sanat algısına yönelik olarak anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

A) Uzun süre devam etmiş olması

B) Farklı bir bütün hâline getirilmesi

C) Büyük bir emek sonucu meydana gelmesi

D) Geniş bir boşluğu doldurması

E) Geniş kitlelerde merak uyandırması

(2015 - YGS)

12. Eleştiride güvenirlik, edebiyat kuyusunun karanlıklarına ışık tutabilmek amacıyla bilimsel bilgilerden yararlanılarak sağlanır. Edebiyata ilişkin olguları yüzeysel olarak kavrayıp bilimsel bilgilerle denetlemeye kalkmak da bilimsel bir eleştiri niteliği taşımaz.

Bu parçadaki altı çizili sözle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

A) Edebiyat eserlerinde, söylenenin ardındaki söylenmeyeni ortaya çıkarmak

B) Sanatsal değeri önemsemeyen sanatçıları eleştirmek

C) Metinde anlamı bilinmeyen sözcükleri açıklamak

D) Edebiyat eserlerini günün koşullarına göre yorumlamak

E) Geçerliliğini yitirmiş sanatsal öğeleri belirlemek

(2014 - YGS)

13. Yolunu belirlemiş, çizgisini çizmiş bir yazar olmak kolay iş değildir. Bir yazar, gözü ikide bir okuyucuya kaymadan ortaya bir eser koyabilmişse ona saygı duymak gerekir. Çünkü yazar kendisini ancak bu yolla istediği gibi ifade edebilir, özgün ürünler ortaya koyabilir.

Bu parçadaki altı çizili sözle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

A) Başkalarının görüşlerini almamak
B) Başkalarına benzemekten kaçınmak
C) Kendi düşüncelerini benimsetmeye çalışmak
D) Okuyucuya değer vermemek
E) Beğenilme kaygısı taşımamak

(2014 - YGS)

14. (I) Şefkat, benim gözümde sanırım bir insanda bulunabilecek en önemli nitelik. (II) Cesaretten de, yiğitlikten de, cömertlikten de önemli bence. (III) En önemlisiyse çevrenizdeki dünyayı ışıl ışıl gözlerle izlemek. (IV) Çünkü en büyük sırlar, onları her zaman en olmadık yerlerde arayanlarla çözüme ulaşır. (V) Oyun oynarsanız hayat daha eğlenceli olur ve unutulmamalıdır ki büyüye inanmayanlar onu bulamazlar. (VI) Hayat, bir şeye ilgi duyuyorsam tam hız üstüne gitmem gerektiğini öğretti bana.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerden hangisi, altı çizili söze anlamca en yakındır?

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

(2014 - YGS)

15. Sözlük hazırlamanın en güç yanı sözcükleri anlam kayganlığından kurtarma, onları belli bir yere oturtmadır. Bu da ancak Samuel Butler'in dediği gibi onların belirsiz yanlarını söz duvarlarıyla kuşatmakla gerçekleşebilir.

Bu cümledeki altı çizili sözle, sözcüklere yönelik olarak ne yapıldığı anlatılmıştır?

A) Tanımsal sınırlar koyulduğu
B) Birbirlerinden etkilenişlerinin gösterildiği
C) Çağrışımsal değerlerinin belirtildiği
D) Zenginleştirme yollarının açıklandığı
E) Kullanım sıklığının yansıtıldığı

(2013 - YGS)

16. Bazı insanlar yapabileceklerinin farkında olmadan, sürekli bir özgüven eksikliği içinde yaşarlar. Bazıları da abartılı bir özgüvenle, hayatta her şeyi başarabileceklerine, her alanda en iyi olduklarına inandırırlar kendilerini. Oysa insan kendisine içbükey veya dışbükey aynada değil, düz aynada bakmalıdır.

Bu parçadaki altı çizili sözle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

A) İnsanın kendisine güvenerek başladığı her işte başarılı olması mümkündür.
B) İnsan, her alanda kendisinden daha üstün birilerinin olabileceğini unutmamalıdır.
C) Yaşamda mutlu olmak için olumsuzluklar karşısında direnmeli, önüne çıkan engelleri sabırla aşmaya çalışmalıdır.
D) İnsan, yeteneklerinin sınırlarını gerçekçi bir tutumla belirlemeli, kendisini tarafsız bir gözle değerlendirmelidir.
E) İnsanlar, hayattaki olumsuz durumları da olumlu durumlardaki gibi olgunlukla karşılamalıdır.

(2013 - YGS)

17. L. Frank Baum, bu dünyadan geçerken öyle
I
derin izler bıraktı ki yaşamanın değerini milyon-
II III
larca kez kanıtlamış oldu. Bu ölümsüz yazarın
eli değdiği anda çocuk edebiyatı yeşermeye baş-
IV V
ladı.

Bu parçadaki numaralanmış sözlerden hangisinde mecazlı bir söyleyiş yoktur?

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

(2013 - YGS)

18. Çevremdeki her şeyi izlerim. Otobüste, yolda, vapurda, ilgimi çeken hiçbir durumu kaçırmam. Bunun gibi, dinlediğim bir şarkıdaki duygu, izlediğim bir filmdeki sahne, zihnimde imgeye dönüşebilir. Tüm bu deneyimler, birikimler, duygulanımlar sonucunda bakıyorsunuz ki sözcükler üzerinde düşünmeye, onlarla dans etmeye başlamışsınız. Hatta sözcükleri yaşıyorsunuz, dahası sözcüklerin iç evreninde bir yolculuğa çıkıyorsunuz. Sözcüğün melodisi, tınısı, kâğıda dökülürken çıkardığı ses, büyük bir lezzet sunuyor. Sizin kattığınız duyguyla bambaşka bir zenginlik kazanıyor.

Bu parçada konuşan kişi altı çizili sözlerle, sözcüklere yönelik olarak neyi yaptığını belirtmiştir?

A) Onların anlam katmanlarında dolaştığını

B) Anlatımını yalnızca dilin çevrimindekilerle sınırlandırdığını

C) Ses özelliklerine, anlamdan daha çok önem verdiğini

D) Kullanıma yenilerini kattığını

E) Duygusal boyutlu olanları sıkça kullandığını

(2012 - YGS)

19. Bir yazara göre çocuk beyinleri aynı tornadan çıkmış küçük kaplara benzer, bunların ancak algılarla doldurulması gerekir. İşte bu yüzden onlara masal anlatılmayacaktır. Hatta çiçek desenli halılar ya da kuşlu kelebekli tabaklarla fincanlar görmeleri de engellenecektir. Çünkü onlara göre çiçekler halılarda yetişmez; kuşlarla kelebekler, tabaklara ve fincanlara yapışıp kalmaz. Çocukların her şeyi dört işlem yoluyla değerlendirebilmeleri, yaşamları boyunca salt akıllarının buyruğuna uyarak davranmaları sağlanacaktır böylece. Birer insan değil de ileride yararlı olmaları beklenen robotlar sayılan çocuklara ancak gözle görülen, akılla kavranan olgular öğretilecektir. Yazar, bu yönteme göre yetiştirdiği çocukları bir tahta perdenin deliğinden sirk gösterilerini izlerken yakalayınca neredeyse fenalık geçirmiştir. Çünkü bu, akılla ve çarpım tablosuyla hiçbir ilişkisi olmayan, şiir okumak kadar ayıp bir eğlencedir.

Bu parçadaki altı çizili sözlerle anlatılmak istenenler arasında aşağıdakilerden hangisi yoktur?

A) Kişisel farklılığı yok sayma

B) Gerçekler dünyasıyla sınırlı kalma

C) Duyguları önemsemeyip dışlama

D) Başkalarının isteklerine göre yaşama

E) Her şeyi olumsuz yönleriyle değerlendirme

(2012 - YGS)

20. Bir gün Nuruosmaniye'de bir yazar arkadaşımla karşılaştım. "Ne o beyim, romancılığa mı başladın?" dedi. Şaka etmediğini sesinden, bakışından anlamıştım. Demek benim takma adla yazmama bir şey demiyordu da kendi adımı kullanarak yazmamı ---- sayıyordu. Roman, romancıların alanıydı. Bir ozan buraya burnunu sokamazdı.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdaki deyimlerden hangisi getirilmelidir?

A) kendi borusunu çalmak

B) başına dert açmak

C) iş çıkarmak

D) çizmeden yukarı çıkmak

E) kendi göbeğini kendi kesmek

(2012 - YGS)

21. Barthes'in "Sözcükler herkesin malıdır ama cümle yalnızca yazarın." **sözü aşağıdakilerden hangisiyle ilişkilendirilemez?**

A) Anlatım

B) Anlamdaşlık

C) Özgünlük

D) Öznellik

E) Biçem

(2012 - YGS)

22. Yahya Kemal'i ve Nazım Hikmet'i ayrı tutarsak küçük mutluluklar Türk şiirine Garip döneminde bir uğrayıp geçmiştir, diyebiliriz. Biraz Ziya Osman, çok az Cahit Sıtkı... Onun dışında "Hüzün ki en çok yakışandır bize." anlayışı egemendir. Cemal Süreya'nın, Garipçilerin izine basarak yürüdüğü kimi şiirlerinde de bu anlayışın yansımalarını görürüz. Ne var ki onun şiirlerinde genel olarak ince bir hüzün söz konusudur.

Bu parçada geçen "izine basarak yürüme" **sözüyle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?**

A) Herkesçe anlaşılmama

B) Yeni biçimler arama

C) Kalıcı olmayı amaçlama

D) Benzer duyguları işleme

E) Karamsarlığı yeğleme

(2012 - YGS)

23. Kim bilir kaç kere karar verip de başlayamadığım bir işi bu yıl da ertelemek zorunda kaldım. Türkçe Sözlük'ü alıp baştan sona okuma düşüncem yine hayal oldu. Oysa sözcüklerin kuytulara yatmış, öteki yüzleriyle karşılaşmak tadına doyulmaz bir eğlence olacaktı benim için.

Bu parçadaki altı çizili sözle, sözcüklere yönelik olarak anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

A) İlk anda akla gelmeyen anlamlarını öğrenmek

B) Yapısal özelliklerini tanımak

C) Yenilerini eskilerinden ayırabilmek

D) Gündelik dilde kullanılanları araştırmak

E) Yeni bir sözlük oluşturmak

(2011 - YGS)

24. Bir sanatçımız şöyle diyor: "Dergiler, edebiyatın yeraltı haritasıdır." Nitekim bu dergilerde ilk ürünleri yayımlanan genç şairlerin çoğu, bir süre sonra çalışmalarını kitaplaştırarak şairliklerinin ilk kilometre taşlarını koyarlar.

Bu parçada geçen "edebiyatın yeraltı haritası olma" **sözüyle, dergilerin hangi özelliği belirtilmek istenmiştir?**

A) Sanatçıları, farklı algılama kalıpları içinde düşündürme

B) Gizli yeteneklerin gün ışığına çıkmasına olanak sağlama

C) Yazarları, yeni yazınsal türlere yönlendirme

D) Şiiri öteki türlerin önüne geçirme

E) Sanatçıların birbirlerinden yararlanmasına ortam hazırlama

(2011 - YGS)

25. Turgut Uyar'ın "Şiir çıkmazda çünkü insan çıkmazda." sözüne katılmadığımı belirtmek isterim. Bu iki durum arasında karşıtlık ilişkisi var bence. Yani insan çıkmazdaysa şiir çıkmazda olamaz. Aksine, şiir çıkmazdan beslenir. Bu, zaman zaman varoluşsal, bireysel çıkmazlar olur; zaman zaman da savaşlar, felaketler gibi toplumsal çıkmazlar... Peki bu hep böyle olmak zorunda mıdır? Tabii ki değildir. Çıkmazlar olmadan da yazılabilir çok iyi şiirler.

Aşağıdakilerden hangisi bu parçada geçen "Şiir çıkmazdan beslenir." **sözüne anlamca en yakındır?**

A) Büyük ve eskimeyen şiirler, insanın dış dünyasıyla iç dünyasını kaynaştırarak anlatanlardır.

B) Şiirin evrenselliği insanın duygu dünyasına odaklanmasına bağlıdır.

C) Çözümsüz durumlar şiire kaynaklık eder.

D) Yeni şiir türlerinin oluşturulmasında, yaşananların payı vardır.

E) İyi şiirler, şairlerinden zengin bir birikim ister.

(2011 - YGS)

26. Aşağıdakilerin hangisinde verilen cümle, ayraç içindeki sözün anlamını içermemektedir?

A) Öykünüzdeki bilinmeyenlerden kurtulmak için öyküdeki kadının kim olduğunu, nasıl bir yaşam sürdüğünü, ne iş yaptığını görünür kılın. (belirginlik kazandırmak)

B) Sizin yaptığınız gibi, bir dönemi küçük bir öyküye sığdırmak herkesin üstesinden gelebileceği bir iş değildir. (zorluğu yenmek)

C) Öykünüzün kahramanı olan kadını, içimizden biri gibi gösterebilmişsiniz. (inandırıcı olmak)

D) Öykünüzü, yaşamın akışını düşündüren bir doğallıkla yazın, bunu yapabilecek güçlü bir kaleminiz var. (yazarlık yeteneği olmak)

E) Öykülerinizde ayrıntılardan kaçınmanızı, yalınlığa bağlı kalmanızı çok beğendim; bu, sizin yoğunluğa verdiğiniz önemi gösterir. (çığır açıcı olmak)

(2011 - YGS)

27. Şair olarak başarımı --- borçluyum çünkü ne kadar çok sözcükten kurtulursam şiire o kadar çok yaklaştığımı düşünürüm hep.

Bu cümlede boş bırakılan yere düşüncenin akışına göre aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

A) sahip olduklarıma değil, vazgeçtiklerime
B) aynı metni eklemelerle zenginleştirmeme
C) aldığım notlardan yararlanmama
D) hayal gücümün zenginliğine
E) işlediğim duyguların çeşitliliğine

(2011 - YGS)

28. Bilimsel bir yazı, dile getirdiği düşünce ne olursa olsun her türlü duyguyla, duygusallıkla ilgisini kesmiştir. Böylesi yazılarda bilim adamı, kendini mümkün olduğu kadar paranteze almalıdır. Bu yazılar, "Nesneler kendisi konuşuyor." diyenleri haklı çıkarmalıdır.

Bu parçada geçen "kendini paranteze almak" **sözüyle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?**

A) Anlama çabası içinde olmak
B) Konu dışına çıkmamak
C) Farklı görüşlere saygı duymak
D) Kişisel değerlendirmelerini yansıtmamak
E) Özgün bir bakış açısına sahip olmak

(2010 - YGS)

29. Sanatta ve edebiyatta etkilenme doğaldır. Çünkü sanatçının en önemli özelliği, sürekli arayış içinde olması, kendini yeterli görmemesidir. Nitekim yazar Andre Gide, kendine yettiğini söyleyen sanatçıyı "zekâsına diyet yaptıran insan"a benzetir.

Bu parçada geçen "zekâsına diyet yaptırmak" **sözüyle sanatçılara özgü hangi özellik belirtilmek istenmiştir?**

A) Düşünce ve duygu dünyasını besleyerek geliştirmeme
B) Öz eleştiri yapma alışkanlığı olmama
C) Görüşlerini başkalarıyla paylaşmak istememe
D) Başkalarını taklitten kaçınma
E) Yaratıları üzerinde gerektiği ölçüde çalışmama

(2010 - YGS)

A YAYINLARI

30. Kırk yılı aşan yazarlık çabamda ne anlatmak istemiştim? Bu <u>kurşun bir kütle gibi</u> çökmüştü üstüme. Oysa yaşamım boyunca nice insanlar tanımıştım; nice bağlılıklara, vefalara, öfkelere tanık olmuştum. İnsanların iyiliklerini, ihanetlerini görmüştüm. Kalıcı bir sevginin olamayacağını öğrenmiştim. Aşk, kâğıt üzerinde güzeldi; mutlu sonlar, romanlara özgüydü.

Böyle diyen yazar altı çizili sözle aşağıdakilerden hangisini anlatmak istemiştir?

A) Yazdıklarının anlaşılmamasına üzüldüğünü
B) Soruyu yanıtlamada güçlük çektiğini
C) Eskiden yazdıklarını artık beğenmediğini
D) Yaşadıklarını anlatmaktan kaçındığını
E) Duygu dünyasına sınırlar çizdiğini

(2010 - YGS)

31. (I) Kim ne derse desin, eleştirmenler özelde edebiyatın, genelde sanatın üvey evlatlarıdır. (II) İki kere ikinin dört ettiği kadar kesin bir gerçektir bu. (III) Şairler ve yazarlar, onları pek sevmezler, soğuk bir iş ilişkisidir eleştirmenlerle aralarındaki. (IV) Överseniz mesele yok, kupkuru bir teşekkürle yetinir çoğu. (V) Ama beğenmezseniz hemen çıkarırlar acımasız eleştiri oklarını ve saplamaya başlarlar.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangisinde mecazlı bir söyleyiş <u>yoktur</u>?

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

(2010 - YGS)

LYS SORULARI

1. (I) Bu yazı, Güven Turan hakkında ayaküstü tutulmuş notlardan oluşuyor. (II) Birkaç cümleyle "Güven Turan kimdir?" sorusunu yanıtlamam istense aşağı yukarı burada kaleme aldıklarımı söylerim. (III) Okuduğum, yazılarını ve kitaplarını merakla beklediğim isimlerden biri. (IV) Şairlik, öykü yazarlığı, eleştirmenlik, editörlük, çevirmenlik gibi alanlarda zaman içinde kendini ispatlamış özgün bir kalem. (V) Birçok şeyi aynı anda iyi yapabilen isimler azdır, hele sanat dünyasında onun gibi birine çok seyrek rastlarsınız.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangisinde "kısa sürede, acele olarak" **anlamlarına gelen bir söz kullanılmıştır?**

A) I B) II C) III D) IV E) V

(2017 - LYS)

2. Dikkat edilirse mutluluk tanımlanırken hazzın, haz tanımlanırken mutluluğun anlam alanından yararlanılır ama mutluluk hazzın bir gömlek üstüne konur. Zira gönlün hissedişi, zihinden önce gelir. Belki bu yüzden haz o anda gözler yumularak; mutluluk ise gözler açılarak katmerlenir.

Bu parçadaki altı çizili sözcükle mutluluk ve haz hakkında anlatılmak istenen durum aşağıdakilerden hangisidir?

A) Çoğalma
B) Ayrışma
C) Karışma
D) Donuklaşma
E) Dönüşme

(2017 - LYS)

3. Bergson, toplumları başlıca iki grupta toplar: açık toplumlar ve kapalı toplumlar. Kapalı toplumda, üyeler birbirine kenetlenmiştir; kendi topluluklari dışındakilere karşı ya kayıtsız ya da saldırgan bir tavır geliştirirler. Daima dar ve ---- olan bu tür toplumlar, ilkel toplumlarda görülen birçok özelliği de bünyelerinde taşırlar. Açık toplum ise insanlığı bütünüyle kucaklayan toplum çeşididir.

Bu parçada boş bırakılan yere, düşüncenin akışına göre, aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

A) dışa dönük
B) dışlayıcı
C) değişken
D) korunaksız
E) gerçekçi

(2017 - LYS)

4. Öğleden önceleri, yemiş toplayan işçilere yardım ederdim. Sabahları yaptığım bu beden hareketlerinin doğurduğu neşe (sevinç) ile yemek saatinde
I
istirahat etmek (nefes almak) bana çok tatlı
II
geliyordu. Bu durum uzar da güzel havanın çekiciliğine dayanamazsam (karşı koyamazsam) bu-
III
ralardan kaçar (görünmeden gider), bir sandala
IV
atlayıp (binip) Gölün ortasına kadar giderdim.
V

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangisi, ayraç içinde verilen açıklamasıyla anlamca uyuşmamaktadır?

A) I.
B) II.
C) III.
D) IV.
E) V.

(2016 - LYS)

5. (I) Simitçi Mehmet Amca'nın evinin karşısındaki kerpiç binaların hepsi yıkılmış. (II) İnşaat tabelaları dikilmiş yıkıntıların üzerine. (III) Bu sokağın eskileri yavaş yavaş çekilmişler buradan. (IV) Mehmet Amca, birkaç kişi ve birkaç eski ev kalmış bu sokakta. (V) Evinin önüne minder atıp oturan ihtiyarlar ve o sokaktaki bakkal dükkânı da yıkılan kerpiç evlerle beraber hatıralara karışıp gitmişler.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangilerinde mecazlı söyleyişe yer verilmiştir?

A) I. ve II.
B) II. ve III.
C) III. ve IV.
D) III. ve V.
E) IV. ve V.

(2016 - LYS)

6. Evet, doğru. Hepimiz, içimizde tanımadığımız onlarca insanla dolaşıyoruz. Farklı yaşlardaki ben'ler, hepsi ayrı ayrı insanlar... Ve diyorsun ki "Bu ben değilim!" Haklısın belki ama o, eski sen! Bugün kendine benzer görmediğin insanları dışlıyorsun ya hani, işte sen de ötekileştirdiğin o insanlar gibiydin.

Bu parçada geçen "Hepimiz, içimizde tanımadığımız onlarca insanla dolaşıyoruz." **sözüyle vurgulanmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?**

A) Kendimizi olduğumuz gibi kabullenmenin sanıldığı kadar kolay olmadığı
B) Yaşamımızın çeşitli dönemlerine özgü özellikleri içimizde taşıdığımız
C) Çevremizdeki insanların kişiliğimizin farklı yönlerini biçimlendirdiği
D) Yaşam şartlarının insanı ne kadar değiştirdiğini zamanla fark ettiğimiz
E) Yaşlandıkça değişebileceğimiz gerçeğiyle artık yüzleşmemiz gerektiği

(2016 - LYS)

7. İnsanoğlunun değer yargılarını ve bu yargılar içinde edebiyatın yerini öğrenmek, geçmiş medeniyetlerin ana hatlarıyla ---- gerekli kılar. Çünkü bilgi; evrenin oluşumundan günümüze kadar uzanan gelişimin ----, bütün insanlığın malıdır.

Bu parçada boş bırakılan yerlere, düşüncenin akışına göre, aşağıdakilerden hangisi sırasıyla getirilmelidir?

A) açıklanmasını – başlangıcıdır
B) hatırlanmasını – yansımasıdır
C) incelenmesini – birikimidir
D) değerlendirilmesini – aktarılmasıdır
E) anlatılmasını – ürünüdür

(2015 - LYS)

8. Hızla artan iletişim olanakları sayesinde bilgiye kolayca erişebiliyoruz. Bu yolla bilgi dağarcığımız zenginleşiyor. Peki, gelecekte en başarılı işleri en çok bilgi sahibi olanlar mı yapacak? Bu soruya "Elbette hayır." diyeceğiz. Çünkü geleceğin başarılı insanları bilgice zengin olanlardan çok, şunları yapabilen kişiler arasından çıkacaktır: bilgiyi analiz etme (I), içinde bulunduğu koşullar değiştiğinde bunlara uyum sağlayabilme (II), küresel nitelikli konularda uzmanlarla iş birliği yapabilme (III), çeşitli bakış açılarını göz önünde bulundurma (IV) ve düşüncelerini nesnel verilere dayandırarak açıklama (V).

Bu parçadaki numaralanmış sözlerle ilgili olarak aşağıda verilen açıklamalardan hangisi yanlıştır?

A) I, öğrendiklerini inceleyip açıklayarak sonuca bağlama

B) II, karşılaştığı yeni durumlara ayak uydurabilme

C) III, uluslararası alanda ortak çalışmalarda yer alma

D) IV, farklı görüşleri dikkate alma

E) V, karşısındakinin sezme ve kavrama yetisini geliştirme

(2012 - LYS)

9. "Günümüzde yapılan yeni araştırmalar, gözlemler sonunda eğitim anlayışı da değişmiştir." **söz konusu değişimin anlatıldığı bir parçadan alınan aşağıdaki cümlelerin hangisiyle, ayraç içinde verilenler arasında anlamca bir ilişki yoktur?**

A) "Ne biliyorsun?" yerine "Daha neleri bilmek istersin?" diye sorar. (Yeni bilgiler kazandırma)

B) Çağın gereklerine uygun bir donanım ister. (Söylenenleri düşünmeden, olduğu gibi benimseme)

C) Kalıplaşmış programlardan farklı olarak öğrencilerin gereksinimlerini, ilgi alanlarını olabildiğince öne çıkaran bir yol izler. (Bireysel özellikleri önemseme)

D) "Yaşam boyu öğrenmenin gerekliliği"ni öğretir. (Bilgi edinme sürecini sınırlamama)

E) Bilgiyi ve deneyimleri somut, gerçek örneklere bağlayarak aktarır. (Bilinenleri hayatla ilişki kurarak gösterme)

(2012 - LYS)

10. **Aşağıdakilerin hangisinde anlatılanlar ayraç içinde verilenlerle uyuşmamaktadır?**

A) Okurun ilgisini canlı tutacak ilginç her türlü eylem ve durumun olduğu gibi aktarılmadığı, özetlenerek kolayca başkasına anlatılmayacak bir düzen içinde işlendiği öyküler yazmayı denedim. (anlatımda kapalılığı yeğleme)

B) Öykülerimde birtakım resimler çizmeyi, bu yolla, anlatılanları okurun gözünde canlandırarak görünür kılmayı, okuru bunların içine çekmeyi amaçladım. (betimlemelere yer verme)

C) Öykülerimi, okurun elinden bırakamayacağı kadar çekici bir biçimde yazmayı, heyecanlandırıcı bir kurgulamaya ağırlık vererek sürükleyici kılmayı amaçladım. (düşünsel bir derinlik kazandırma)

D) Okurun, belli bir zamana ve yere, gerçek kişilere bağlayamayacağı, kendi düş gücüyle tamamlayıp boyutlandıracağı öyküler yazmayı düşledim. (okuru etkin kılma)

E) Öykülerimi kurgularken, okurların ayrımına varamayacağı geriye dönüşler yaparak öykünün bütünselliği bozulmadan okunmasını istedim. (durum ve olayları oluş sırasına göre vermeme)

(2011 - LYS)

11. Bizde hâlâ halk şiiri geleneğine gereğinden fazla bağlı kalan şairler var. Bu, duyguları devindirici bir tutum değildir. Çünkü o ürünler çağdaş duyarlığı besleyecek zenginlikler taşımaz, sözü kanatlandıracak olanaklar içermez.

Bu parçadaki altı çizili sözle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisi olamaz?

A) Yeni imgeler çağrıştırmama

B) Temaları günlük yaşamla sınırlı tutma

C) Alışılmış söyleyişlerin dışına çıkamama

D) Bireysel yaratıcılığı önleme

E) Belirli biçimler içinde sıkışıp kalma

(2011 - LYS)

12. Hayatta iki tür insan vardır: Birinci gruptakiler, hayata eldivenle dokunanlar; ikinci gruptakiler, hayata eldivensiz dokunanlar. Hayata eldivenle dokunanların hiç yıpranmamak gibi bir ayrıcalıkları vardır. Eldivensiz dokunmayagörün acır, yanar canınız. Ama her şeyi daha derinliğine duyumsar, daha yoğun yaşarsınız. Sanatçının bunlardan birini seçme lüksü yoktur. O, hayata eldivensiz dokunanlardandır.

Bu parçada geçen "sanatçının hayata eldivensiz dokunması" **sözüyle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?**

A) Ümitlendirici ortamlar yaratma
B) Yaşamdaki güçlükleri doğrudan anlatma
C) Yaşanılanları bir değerlendirmeden geçirme
D) Olayları düş gücüyle yeniden yaratma
E) Yaşama yeni anlamlar yükleme

(2010 - LYS)

13. Özellikleri yönünden hiçbir akım içinde yer almayan şairler var. Bunlar, kendi kuşağından olanların yazdıklarına da benzemeyen bir şiir yazıyorlar. Bir kuşak ya da gruba katılmadıkları için şiirlerinin bulutsu bir görünüşü var. Bunları yazanlar, kendilerine özgü bu şiirlerle şiirin bir mozaik olduğunu önümüzdeki birkaç yıl içinde gösterecekler.

Bu parçadaki altı çizili sözlerle anlatılmak istenen aşağıdakilerin hangisinde sırasıyla verilmiştir?

A) Özellikleri ve sınırları belirgin olmayan - çeşitlilik içeren
B) Düş gücüne ağırlık veren - teknik açıdan kusursuz
C) Duyguları devindiren - sanat değeri taşıyan
D) Belirli konular üzerine yoğunlaşan - birçok ögesi olan
E) Kendinden öncekileri yadsıyan - okur duyarlığına seslenen

(2010 - LYS)

A YAYINLARI

ÖSS SORULARI

1. **Aşağıdaki tanımlardan hangisi ayraç içinde verilen kavramla uyuşmamaktadır?**

A) Şiirde dizeyi, düz yazıda cümleyi oluşturan sözcüklerin ses özelliklerine göre sıralanışından doğan uyum. (ahenk)
B) Yazınsal yaratılarda yer alan ögelerin birbirine bağlanıp bütünleşerek oluşturdukları düzen. (biçim)
C) Bir yapıtta anlatılmak isteneni örneklerle yansıtma. (ayrıntı)
D) Sanatçının bir olayı ya da konuyu belli bir yönden ele alıp değerlendirmesi. (bakış açısı)
E) Yazınsal yaratılarda yansıtılmak isteneni daha canlı, etkili, görünür kılmak amacıyla zihinde canlandırılmaya çalışılan görüntü. (imge)

(2009 - ÖSS)

2. **Aşağıdakilerin hangisinde, yazara ilişkin açıklamayla ayraç içinde verilen nitelik birbiriyle uyuşmamaktadır?**

A) Dilin anlatım olanaklarının sınırlarını genişleterek okurlarına yeni dünyaların kapılarını açar. (yaratıcı olma)
B) Olayları, insanları, hatta cansız varlıkları duygulu, renkli bir biçimde dile getirir. (anlatımsal etkileyicilik)
C) Her yaratısından sonra ara vermeden bir yenisini düşünür. (üretkenlik)
D) Anlattıklarına yönelik ipuçları vererek okurun düşünme ve düş gücünü kamçılar. (kişiliğini gizleme)
E) Yapıtlarında, okur yaşananlardan kesitler bulur. (gerçekleri yansıtma)

(2009 - ÖSS)

3. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde boş bırakılan yere, ayraç içinde verilen sözün getirilmesi anlamca uygun olmaz?**

A) Yazarın çok yalın, basit, okuru yormayan ve okudukça dilin tadını duyuran bir —— var. (biçemi)

B) Hangi konuyu işlerse işlesin öykülerinin dokusunda bir ——, daha doğrusu onu başkalarından ayıran özgün yanlar vardır. (denenmişlik)

C) Yıllar önce yazılan "Yalnızlık" adlı şiir, bugüne değin değerini yitirmemiş, —— niteliği kazanmıştır. (klasik)

D) Bu yapıtın dili çok akıcı, anlatımı sürükleyici, —— karmaşıktır. (olay örgüsü)

E) Bir ara, yazdığı şiirlerde anlamı bir yana bırakmış, —— önem vermiş. (biçime)

(2008 - ÖSS)

4. Ozanın ilk şiir kitabını bunca yıl ertelemesinin nedeni, gizlenmeyi seven bir kişiliğinin olmasından çok, yazdıklarını kolay kolay beğenmeyen, kusursuzu arayan biri olmasıydı sanıyorum.

Kendisinden böyle söz edilen bir sanatçı aşağıdaki deyimlerden hangisiyle nitelendirilebilir?

A) İğneyle kuyu kazan

B) İşi başından aşkın olan

C) İşine dört elle sarılan

D) İşini sağlama bağlayan

E) İnce eleyip sık dokuyan

(2008 - ÖSS)

5. Bir şair düşünün, ölümünden sonraki yaşı, gerçek yaşının çok üzerinde. Bu durum yalnızca şairler için değil, öteki sanatçılar için de böyledir. Gerçek yaşları kaç olursa olsun, ölüm sonrası yaşlarındaki sayı büyüdükçe sanatçılar da büyür, ölümsüzleşir.

Bu parçadaki ölüm sonrası yaşlarındaki sayı büyüdükçe sanatçıların büyüyüp ölümsüzleşmesi **sözüyle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?**

A) Belirli kesimlerce beğenilme

B) Adına törenler düzenlenme

C) Taklit edilme

D) Ödüllendirilme

E) Kalıcı olma

(2007 - ÖSS)

6. Bu son kitabında yazar, bilerek açmadığı ama aralık bıraktığı kapılardan geçmeyi okurlarına bırakıyor.

Bu cümledeki yazarın, kapıları bilerek açmayıp aralık bırakması **sözüyle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?**

A) Her şeyi söylememe

B) İçeriği zenginleştirme

C) Uygun sözcükler seçememe

D) Anlatımda tekdüzeliğe düşme

E) Okura deneyimlerini kullandırma

(2007 - ÖSS)

7. Bir yazar için hiç kimseye benzememek bir amaçtır fakat bunun, yazdıklarının hiçbir şeye benzememesi gibi bir sakıncası vardır.

Bu cümledeki altı çizili sözlerin yerine, aşağıdakilerin hangisinde verilenler sırasıyla getirilirse cümlenin anlamı değişmez?

A) ilgi çekmek – yeterince anlaşılmaması

B) kendini kanıtlamak – güvenilir olması

C) özgün olmak – niteliksiz olması

D) sözcüklerle savaşmak – değersiz görülmesi

E) değişiklik yapmak – kimilerince beğenilmemesi

(2007 - ÖSS)

8. Yazmaya yeni başlayanlara, bu alanda yeterli deneyim kazanmamış olanlara bir önerim var: Önce Türkçenin kurallarını tanıyın, inceliklerini öğrenin, daha sonra dil oyunlarına başlayın. Düz yolda yürüme becerisini kazanmadan ip cambazlığına özenirseniz, vay halinize.

Bu parçadaki altı çizili sözlerle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

A) Söz oyunlarına bolca yer vermek, okurların anlatılanları anlamasını engeller.

B) Yazar seçtiği konuyla örtüşen, kendine özgü, yepyeni bir biçem oluşturmalıdır.

C) Herkesin kolayca anlayıp tadına varacağı bir anlatım biçimi yeğlenmelidir.

D) Dili sanatlı kullanmadan önce doğru, güzel ve etkili kullanmayı öğrenmek gerekir.

E) Anlatımda tekdüzeliğe düşmemeye çalışılmalıdır.

(2006 - ÖSS)

9. Düş gücümü kamçılayan, besleyip geliştiren romanları severim. Yazar bana özgürlük tanımalı, beni kapana sıkıştırmamalı. Derinlere yaptığım yolculuk kılavuzsuz olmalı ki, sürprizlerin hem tedirginliğini hem hoşluğunu bir arada yaşayabileyim.

Bu parçadaki altı çizili sözlerde romanla ilgili olarak anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

A) Anlatımı, okurun dikkatini dağıtacak gereksiz ayrıntılara boğmamak gerekir.

B) Değişik anlatım biçimleri kullanmak romanın okunurluğunu artırır.

C) Olayların sırasının bozulmadan verilişi, anlatımı monotonlaştırır.

D) Heyecan ve beklenti okuma hızını etkileyen nedenlerdir.

E) Olayların nasıl gelişeceğini kestirmek, okuma merakını dondurur, hazzını sınırlar.

(2006 - ÖSS)

10. Neredeyse elli yıldır sanat çevreleriyle içli dışlıyım. Nice yazar tanıdım. Kimileri düş kırıklığına uğratmadı beni. Kimilerini ise tanıdığıma tanıyacağıma pişman oldum. Birçok ünlü yazar için: "Keşke hiç karşılaşmasaydım onunla; köşemde oturup güzel güzel kitaplarını okusaydım." diye düşündüm. Ne yalan söyleyeyim, o yazarların kitaplarını okumaktan aldığım tat, kişiliklerinin karaltısıyla gölgelendi.

Bu parçadaki altı çizili sözle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

A) Bazı yazarları kişisel özellikleriyle tanımanın, onların yapıtlarından duyulan hazzı azaltması

B) Sanatçıları gerçek yönleriyle tanıyamamanın okurları onlardan uzaklaştırması

C) Yaşamdan kopuk bir yazarın, yapıtlarıyla okur üzerinde olumsuz izlenimler yaratması

D) Kendini yapıtlarında gizleyen sanatçıların, güç okunması

E) Yazarların yaşamlarıyla yapıtlarının belirli yönlerden örtüşmesi

(2005 - ÖSS)

11. Okuduğumuz romanlar, öyküler yazınsallığın toprağında üretilmiş uydurmacalardır bir bakıma. Ne var ki okuma eyleminin doğasından gelen bir yönlendirmeyle unutuyoruz bunu. Okurken, içinde bulunduğumuz ortamdan kopuyor, yazınsal ürünlerin bize sunduğu dünyayı gerçek yaşamın üstüne çıkarıyoruz.

Bu parçadaki altı çizili sözle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

A) Yansıtılan çirkinlikleri görmekten kaçınma

B) Asıl gerçeğin okuduklarımız olduğuna inanma

C) Anlatılanları düş gücüyle sınırlandırma

D) Yaşamı değişik boyutlarıyla algılama

E) Olayları, olguları kişisel ölçütlerle değerlendirme

(2005 - ÖSS)

12. Bu sanatçımız için bir dili bilmek, o dilin edebiyatını bilmek demektir. O edebiyatın gizli kalmış köşelerinde yatan şiirleri, öyküleri bilmek demektir. Gerek Türkçe gerekse Fransızca yazdığı yazılarda, zaman zaman öyle alıntılar yapar ki şaşırır kalırsınız. Halk şiirimizden, özellikle tekke şiirimizden; ama aynı zamanda bir Yunan, bir Bizans, bir İran şiirinden... Resim, heykel, yazın gibi hangi sanat dalından bir ürün ortaya koyarsa koysun, bunu, oksijeni bol bir ortamda oluşturmuş bir sanatçımızdır o.

Bu parçadaki altı çizili söz, anlatılan sanatçının hangi özelliğini belirtmek için kullanılmıştır?

A) Edebiyatın, bütün sanatların temeli olduğunu düşünme

B) Yapıtlarını oluşturmada ayrıntılara önem verme

C) Edebiyatımızla başka edebiyatlar arasındaki benzerlikleri yansıtma

D) Herkesçe bilinmeyen sanat ürünlerini ortaya çıkarma

E) Çok zengin bir sanatsal kaynaktan beslenme

(2005 - ÖSS)

13. Bir yazar şöyle diyor: "Sözcüklerin dediğini anlıyorum, bütün özelliklerini biliyorum, hepsinin tadına varıyorum; ama onları yan yana getirirken yeni çağrışımlar yaratamıyorum."

Bu cümledeki altı çizili sözle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

A) Çok kullanılan sözcükleri yeğlememek

B) Birbirinden kolayca ayıramamak

C) Yerleşik kullanımların dışına çıkamamak

D) Aralarında anlam ilişkisi kuramamak

E) Yapıtın içeriğine göre biçimlendirememek

(2005 - ÖSS)

14. **Bir romancıyla ilgili aşağıdaki açıklamalardan hangisi, ayraç içindeki özellikle uyuşmamaktadır?**

A) İşlediği konuyu, çizdiği ve betimlediği karakterleri, bunlar arasındaki ilişkileri bugüne değin başka hiçbir romancının yansıtmadığı bir biçimde vermiştir. (özgünlük)

B) Anlatımını oluşturan söz değerlerini seçerken dilin sunduğu tüm olanaklardan yararlanmış, bunları kılı kırk yaran bir tutumla kullanmıştır. (titizlik)

C) Okurken söyleyiş güçlüğü yaratmayan, anlamları herkesçe bilinen sözcükleri seçerek konuşma dilinin özelliklerini içeren, kısa cümleler kurmuştur. (akıcılık)

D) Anlatımındaki ayrıntı zenginliği, ayrıntıları işlevsel bir biçimde verişi onun söylemine inandırıcı bir nitelik kazandırmıştır. (evrensellik)

E) Dili, inceliklerine dikkat ederek güzel bir biçimde kullanması, onun her dönemde okunan, yapıtlarını yaşadığı günlerin sınırı dışına taşıyan bir yazar olmasını sağlamıştır. (kalıcılık)

(2005 - ÖSS)

15. Bir yazınsal yaratının değeri, ne anlattığından çok, nasıl anlattığıyla ölçülür; bu da dilin anlatım olanaklarını ustaca kullanmaya, el değmemiş bölgelerinden yeni tatlar devşirmeye bağlıdır.

Bu cümledeki "dilin el değmemiş bölgelerinden yeni tatlar devşirmek" **sözüyle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?**

A) Okuru şaşırtan, çarpıcı ürünler ortaya koymak

B) Artık unutulmuş olan özellikleri canlandırmak

C) Daha önce denenmemiş anlatım biçimleri oluşturmak

D) Belirli bir kesimin beğenisine seslenmek

E) Yerleşik sözcükleri kullanmaktan kaçınmak

(2004 - ÖSS)

16. Bu ozanımız, çevresini kuşatan varlıkların ayırıcı ve belirleyici özelliklerini inceden inceye algılıyor; bir bakıma şiirini, yüreğinden çok, gözleriyle yazıyor.

Bu cümledeki "şiirini, yüreğinden çok, gözleriyle yazmak" **sözüyle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?**

A) Görsel öğeleri ön plana çıkarmak

B) Belli bir iletiye yer vermekten kaçınmak

C) Belirli temaları kullanmak

D) Soyutlamalara başvurmak

E) Yaşananlardan yola çıkmak

(2004 - ÖSS)

17. Ardahan Kalesi'nin yanı başındaki bu eski mahalle, kentin tarihsel çekirdeğini oluşturuyor.

Bu cümledeki "kentin tarihsel çekirdeğini oluşturmak" **sözüyle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?**

A) Güzelliğiyle herkesi etkilemek

B) Örnek bir mimarlık ürünü olmak

C) Yeniliğinden hiçbir şey yitirmemek

D) Çok amaçlı bir nitelik taşımak

E) Geçmişe kaynaklık etmek

(2004 - ÖSS)

18. Eleştiri alanında eksiklerimizden biri de eskiyi, içinde bulunulan dönemin koşulları içinde araştırmamak. "Doğru" diye bellediğimiz birtakım kavramların, çıkarımların kabuğunu kırmamak. Bunları yeni terimlerin bağlamı içinde incelememek.

Bu parçada "kabuğunu kırmamak" **sözüyle anlatılmak istenen aşağıdakileren hangisidir?**

A) Eskiden yazılmış yapıtların değerini ortaya çıkarmak için uğraşmamak

B) Doğruluğu, yanlışlığı kişiye göre değişen düşünceleri eleştirmemek

C) Doğruluğu benimsenmiş yargıları tekrar ele alıp değerlendirmemek

D) Tartışılmış konularla ilgili görüşlerini açıklamaktan kaçınmamak

E) Tabu olarak bilinen düşünceleri tartışırken belirlenmiş sınırlar içinde kalmamak

(2003 - ÖSS)

19. Bir yazının tadı, sözcükleri giydirmekte, koşturmakta, sıçratmakta ve onlara diz çöktürmekte gizlidir. Her sanatçı sözcüklere diz çöktürebilir mi? Üstesinden kolayca gelinecek bir iş değildir bu. Öncelikle, o dilin bütün girdisini çıktısını çok iyi bilmeyi gerektirir. Dilin olanak ve yeteneklerini tanımayan bir sanatçının önünde diz çökmez sözcükler.

Bu parçada "sanatçının sözcüklere diz çöktürmesi" **sözüyle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?**

A) Sözdizimi bakımından öznesiz cümleler arasında sıkışıp kalmak

B) Sözcük seçimiyle, her yapıtına farklı bir boyut kazandırmak

C) Sözcükler üzerinde fazla durmadan üretken olmaya çalışmak

D) Okurun dil duyarlığını geliştiren yapıtlar ortaya koymak

E) Sözcüklerin gündelik kullanımlarıyla yetinmeyip onlara yeni ve özgün anlamlar yüklemek

(2003 - ÖSS)

20. Bu romanında yazar, İstanbul sokaklarının artık tarihe karışmış o eski görünümlerini şiirli bir dille yeniden kuruyor. Kahramanlarına sıcak bir sevgiyle, onların insani yanlarını araştırarak yaklaşıyor. Onları derinlemesine kavramaya çalışıyor; aralarındaki farkı ortaya koyuyor. Daha doğrusu kişilerin iç dünyalarındaki düğümleri iyi yakalıyor.

Bu parçada "kişilerin iç dünyalarındaki düğümleri iyi yakalamak" **sözüyle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?**

A) Günümüzde sayıları iyice azalmış insan tiplerini anlatmak.

B) İnsanların gizli kalmış ayırıcı özelliklerini bulup göstermeyi başarmak

C) Kişilerin ortak özelliklerini belirlemeye çalışmak

D) Kahramanları, insanı yücelten bir tutumla oluşturmak

E) Yaratacağı tipleri sorunlu insanlar arasından seçmek

(2003 - ÖSS)

21. Bu şairimiz, sanat yaşamında gelmiş geçmiş, eski yeni bütün şiir akımlarından, biçim denemelerinden, tekniklerden ustaca yararlanmasını bilmişti. Yararlandığı kaynaklardan aldığı imgeleri, kendi şiir tezgahında yeniden dokumuş; onlara, kendi boyasını vurmuştu.

Bu parçada geçen "yararlandığı kaynaklardan aldığı imgeleri kendi şiir tezgahında yeniden dokuyarak onlara, kendi boyasını vurmak" **sözüyle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?**

A) Okurun dünyasını düşünsel ve sanatsal yönden zenginleştirmek

B) Bugüne değin yadıklarıyla yetinmeyip sürekli yenilikler aramak

C) Kimi yapıtlardaki eksiklikleri, kendi yapıtlarında gidermeye çalışmak

D) Okurların, yapıtlardan daha çok tat almalarını sağlamak

E) Başkalarından aldıklarını, kişisel ve özgün bir biçime dönüştürmek

(2002 - ÖSS)

22. Zaman zaman anılarla yaşamak güzeldir; eğer bu anılar yaşanılan günü renklendiriyorsa bir başka mutluluk verir insana.

Bu cümlede geçen "anıların yaşanılan günü renklendirmesi" **sözüyle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?**

A) Eski günlere özlem duyulması

B) Dünün yargılanıp değerlendirilmesi

C) Geçmişin, içinde bulunulan zamanı güzelleştirmesi

D) Yaşanılanların, karşılaşılan güçlükleri yenmede etkili olması

E) Eski günlerin daha anlamlı olduğunun düşünülmesi

(2002 - ÖSS)

23. Ailede tüm yükümlülükleri üzerlerine alan, çocuklarını her türlü sorumluluktan uzak tutan anne babalar .... bireyler yetiştirirler.

Yukarıdaki cümlede boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilebilir?

A) her bakımdan kendilerine benzeyen

B) işini seven, görevlerinin bilincinde olan

C) bulundukları her ortama kolayca uyum sağlayan

D) karşılaştıkları güçlükleri yenmek için her türlü yola başvuran

E) yaşamını biçimlendiremeyen, başkaları tarafından yönetilmeyi bekleyen

(2001 - ÖSS)

24. Sözünü dinletmeyi sever, bunu başaramadığında sinirlenip hırçınlaşırdı. Bunun için, hemen her zaman, hem çevresindekilerin kendisine, hem de kendisinin çevresindekilere karşı davranışlarında ipleri kendi istediği gerginlikte tutmayı başarırdı.

Yukarıda geçen "ipleri kendi istediği gerginlikte tutmayı başarmak" **sözüyle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?**

A) Çevresindekilere, kendi görüşlerinin doğruluğunu kanıtlamak

B) İsteklerinin gerçekleşmesi için her yola başvurmak

C) Her konuda kendisini bilgili ve yeterli görmek

D) İnsanlarla olan ilişkilerini, kendi ölçütlerine göre yönlendirmek

E) Kendini, olduğundan daha güçlü göstermeye çalışmak

(2001 - ÖSS)

25. Aşağıdakilerin hangisinde, "barınmak" **sözcüğünün anlamıyla kullanımı birbirine uymamaktadır?**

	Anlam	Kullanım
A)	Bir yerde yaşamak, yaşamını sürdürmek	Burası, yılın her mevsiminde gemilerin barınabileceği bir yerdi.
B)	Çevresiyle uyumlu, dirlik içinde yaşamak	Çalıştığı yerlerin hiçbirinde barınamadı.
C)	Bir yerde etkili olmak, gelişecek ortam bulmak	Çağdışı anlayışların burada barınamayacağını görmüştü.
D)	Doğa etkilerinden korunmasını sağlayacak bir yere sığınmak	Soğuk havalarda barınmak için kendine kuytu bir yer arıyordu.
E)	Yerleşmek için uygun koşullar bularak oturmak	Koskaca kentte bir yer bulup barınamadılar.

(2001 - ÖSS)

26. Aşağıdaki cümlelerin hangisindeki altı çizili sözcükler anlamca birbirine en yakındır?

A) Bir süre sonra kendisi de bu akımın, bu tartışmanın içinde yer almıştı.

B) Bu kitapları, belirlediğiniz ölçütlere göre seçin, ayırın.

C) Kendisine yapılan bu haksızlığı, bu saygısızlığı içine sindiremiyordu.

D) Bütün bunları, kendisinin yerine, önüne geçmek isteyenler düzenliyordu.

E) Bu makineler ötekilere göre daha kullanışlı, daha pahalıdır.

(2001 - ÖSS)

27. Bıkmadan, yorulmadan, yılgınlığa düşmeden, sürekli okumalıyız. Okurken bir yandan, daha önce okuduklarımızdan belleğimizde kalan izin üzerini örten tozu, kiri temizlemeli, bir yandan da bu izi derinleştirmeye çalışmalıyız.

Bu parçada geçen "belleğimizde kalan izin üzerini örten tozu, kiri temizlemek" **sözüyle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?**

A) Edinilmiş bilgilerin önemini anlamak

B) Doğruyu yanlıştan ayırmak

C) Gereksiz bilgilerle oyalanmamak

D) Unutulmaya yüz tutmuş bilgileri anımsamak

E) Yeniliklere açık olmaktan kaçınmamak

(2000 - ÖSS)

28. Maviyle yeşilin kucak kucağa olduğu Kanlıca, hep kıpır kıpır, hep hayat dolu ve hep kendi gibi kalmak istiyor.

Bu parçada geçen "kendi gibi kalmak istemek" **sözüyle anlatılmak istenen, aşağıdakilerden hangisidir?**

A) Sahip olduğu özellikleri koruma çabası içinde olmak

B) Önemli bir yer olduğunu kanıtlamaya çabalamak

C) Benzerlerinden farklı olmaya çalışmak

D) En iyi biçimde tanıtılmayı istemek

E) Canlılığını çevresine hissettirmek

(2000 - ÖSS)

29. Depremde evde değildik. Eve gelince gördük ki dolaplar, kitaplıklar devrilmiş; binlerce kitap yerlerde. Şimdi o kitaplar ne olacak? "Canını kurtarmışsın, yetmez mi?" demeyin. Kitaplar da insanın canı gibi. Birine bile zarar gelse içimden bir şeyler kopar.

Bu parçada geçen "içinden bir şeyler kopmak" **sözüyle anlatılmak istenen, aşağıdakilerden hangisidir?**

A) Birdenbire aşırı heyecana kapılmak

B) Bedensel bir acı duymak

C) Yapabileceği bir şeyi yapamaz hale gelmek

D) İstediği gibi davranamadığı için rahatsız olmak

E) Bir olay karşısında derin bir üzüntü duymak

(2000 - ÖSS)

TYT SORULARININ ÇÖZÜMLERİ

1. "Kurtaracak" sözcüğü bu parçada "alıkoyacak" anlamında değil, "içinde bulunulan ortamdan uzaklaştıracak" anlamında kullanılmıştır. Bu nedenle cevap B şıkkıdır.

Yanıt B

2. "Aşı" sözcüğü kelime anlamı olarak vücudun bağışıklığını artırmaya yarayan sıvıyı ifade etmektedir. Bu bağlamda "acı aşısı" sözcük grubu kişinin acılara karşı dayanıklılık kazandığını ifade etmektedir. Dolayısıyla cevap A şıkkıdır.

Yanıt A

3. "İnziva" kişinin toplumdan uzaklaşıp tek başına yaşama durumunu ifade etmektedir. C şıkkında yer alan "kabuğuna çekilmek" söz grubu da aynı durumu ifade eder. Bu nedenle doğru cevap C şıkkıdır.

Yanıt C

4. Parçada arkeogenetik konusu hakkında bilgi verilmektedir. Parçanın düşünce akışının bozulmadan tamamlanması için parçadaki boşluklara E seçeneğinde verilenler getirilmelidir.

Yanıt E

5. III. bölümde yer alan "birlikte değerlendirildiğinde" sözü "aynı kitapta toplanmak" değil, Rilke'nin yazılarının Kâmuran Şipal tarafından yapılan çevirilerinin yazıları daha da değerli hâle getirmesidir.

Yanıt C

6. Parçada yazarın, kahramanlarını adlarıyla değil, birtakım sıfatlarla anlattığı vurgulanmaktadır. Bu sıfatlar kişilerin özelliklerini yansıttığı için "bu durum" ifadesiyle I. cümlede verilen yargıya gönderme yapılmıştır.

Yanıt E

AYT SORULARININ ÇÖZÜMLERİ

1. Öncülde yer aian "değerlendirmek" sözcüğü "bir şeyi yerinde ve yararlı bir yolda kullanmak" anlamında kullanılmıştır. Bu anlamda doğru cevap D seçeneğidir.

Yanıt D

2. Parçada "çevre sorunları" teması ele alınmıştır. Parçadaki boşluklara düşüncenin akışına göre B seçeneğinde verilenler getirildiğinde parçanın anlam bütünlüğü sağlanmış olur.

Yanıt B

YGS SORULARININ ÇÖZÜMLERİ

1. "İçi içine sığmamak" deyimi telaş, sabırsızlık, coşkunluk göstermekten kendini alamamak anlamına gelmektedir. A seçeneğinde "avuçlarını birbirine vura vura ona koştu.", B seçeneğinde "yerinde duramıyor", C seçeneğinde "iple çekiyordu" ve E seçeneğindeki "kalbi yerinden çıkacak" sözcük öbekleri "içi içine sığmamak" deyimiyle uyuşmaktadır. D seçeneğindeki "fırsat kollamak" deyimi beklemek, anı kollamak anlamına geldiği için uyuşmamaktadır.

Yanıt D

2. "Yardım umarcasına" sözcük öbeği ne yapacağını bilmeden anlamında değil, birinden yardım istemek, yardım dilemek anlamına gelmektedir.

Yanıt D

3. Parçada geçen "şairlerin kendi şiir sözlüklerini genişletmesi" sözüyle sanatçıların yeni imgelerle anlatımını zenginleştirmesi ifadesi anlatılmak istenmiştir.

Yanıt C

4. "Filizlenmek" sözcüğü gelişmeye, büyümeye başlamak anlamında; "canlanmak" sözcüğü etkinliğini artırmak, hareketlilik kazanmak anlamında; "parlatmak" ün, san kazanmak, herkesçe tanınmak anlamında; "taçlandırmak" sözcüğü değerli bir duruma getirmek anlamında yani mecaz anlamda kullanılmıştır. "İnanılmaz" sözcüğü ise az rastlanan, olağanüstü anlamında yani gerçek anlamda kullanılmıştır.

Yanıt E

5. "Avazı çıktığı kadar susmak" sözüyle yazarın satır aralarına gizlediği anlamı okuyucuya bırakıp anlamın okuyucuda tamamlanmasını anlatmıştır.

Yanıt A

6. "Çoğunluğu yok saymak" sözüyle birden fazla kişinin görüşlerini dikkate almayarak kendi düşünceleri üzerine yoğunlaşması anlamına gelir.

Yanıt C

7. "Sarf etmek" sözcüğü TDK'ye göre "tüketmek, harcamak" anlamında kullanılır. Sözcüğün bu anlamda kullanıldığı seçenek "C" seçeneğidir.

Yanıt C

8. İki durum ya da nesnenin birbirine ulaşmasını engelleyen nedenler ortadan kaldırıldığında birbirinden uzak olan durumlar ister istemez yakın duruma geleceklerdir. Bundan dolayı da anlatılmak istenen durum "B" şıkkında belirtilmiştir.

Yanıt B

9. Baudelaire sözünde yazdıkları eserlerle hayaller arasında bir ortak nokta olması gerekliliğini dile getirmiştir. Buna en yakın şık da "B" seçeneğidir.

Yanıt B

10. Türküler, Anadolu insanının yaşadıklarını ve kimsenin bilmesini istemediği inancını, sevdasını yani sırlarını sakladığı için doğru cevap "C" seçeneğidir.

Yanıt C

11. "Nice gün doğumlarını arkasında bırakmış" ifadesiyle "uzun süre devam etmiş" olduğu anlamı çıkmaktadır. Bu yüzden doğru cevap "A" seçeneğidir.

Yanıt A

12. "Edebiyat kuyusunun karanlıklarına ışık tutabilmek" ifadesiyle kastedilen gizli kalan noktaları aydınlatmak, söylenenin ardındaki söylenmeyeni ortaya çıkarmaktır.

Yanıt A

13. Parçada yer alan "gözü ikide bir okuyucuya kaymadan" ifadesi "okuyucunun beğenisini dikkate almamak" anlamına gelmektedir.

Yanıt E

14. Parçada yer alan altı çizili sözle, bir işi sonuca ulaştırmanın yolunun o işe inanmaya bağlı olduğu vurgusu yapılmıştır. IV. cümlenin de bu mantığa dayalı olduğu görülmektedir.

Yanıt D

15. Metinde sözlük hazırlamanın güç yanından söz edilmektedir. Bu işin en güç yanı sözcüklerin belirsiz yönlerini belirli, anlaşılır hale getirmektir. Bu da ancak belirsiz yönleri olan sözcüğün başka sözcüklerle açıklanması, tanımlanmasıyla yapılabilir. Bu yapıldığında ise sözcük, belirsizlikten kurtarılıp belirli bir çerçeve, sınır içine yerleştirilmiş olur.

Yanıt A

16. İçbükey ayna, üzerine yansıyan cismi olduğundan büyük, dışbükey ayna ise olduğundan küçük gösterir. Düz aynalar üzerine yansıyan cismi olduğu gibi gösterir. Metinde de insanın sahip olduğu özellikleri yok saymaması ve büyütmemesi gerektiği anlatılmaktadır. Dolayısıyla altı çizili olan söz öbeği insanın kendini nesnel bir biçimde değerlendirmesi gerektiğini ifade etmektedir.

Yanıt D

17. **"bu dünyadan geçmek"**, "yaşamak" sözcüğünün mecazlı bir biçimde ifade etmektedir.
"iz bırakmak", "yaşadığı döneme, yaşadığı dönemin insanlarına etki etmek" ifadesini mecazlı bir biçimde anlatmaktadır.
"eli değmek", "ilgilenmeye başlamak" ifadesini mecazlı bir biçimde anlatmaktadır.
"yeşermek", "yenilenmek, tazelenmek, yeniden doğmak" sözlerini mecazlı bir biçimde ifade etmektedir.
"yaşamın değeri", metinde gerçek anlamda kullanılan tek söz öbeğidir.

Yanıt C

18. Verilen parçada konuşan kişi altı çizili sözlerle "yaşadığı her şeyden, izlenimlerden, duygulardan..." yaşama dair çıkarımlar yaptığını ve bunu söze dökmekten duyduğu hazzı dile getirmiştir. Parçada konuşan kişi, A seçeneğinde verilen "Onların katmanlarında dolaştığını" ifadesiyle altı çizili sözlerle sözcüklere yönelik olarak neyi yaptığını belirtmiştir.

Yanıt A

19. Parçanın anlam bütününe baktığımızda altı çizili sözlerle anlatılmak istenenler seçeneklerde şu ifadelerle belirtilmiştir:
"Aynı tornadan çıkmış" sözüyle A seçeneğinde verilen "Kişisel farklılığı yok sayma", "masal anlatılmayacaktır" sözüyle B seçeneğinde verilen "Gerçekler dünyasıyla sınırlı kalma", "salt akıllarının buyruğuna uyarak davranmaları" sözüyle C seçeneğinde verilen "Duyguları önemsemeyip dışlama", "yararlı olmaları beklenen robotlar sayılan çocuklara" sözüyle D seçeneğinde verilen "Başkalarının isteklerine göre yaşama".
Ancak bir diğer altı çizili söz olan "şiir okumak kadar ayıp bir eğlencedir" sözüyle, E seçeneğinde verilen "Her şeyi olumsuz yönleriyle değerlendirme" sözü arasında anlam ilgisi bulunmamaktadır.

Yanıt E

20. A seçeneğinde verilen "kendi borusunu çalmak" deyimi "aklına estiği gibi davranma", B seçeneğinde verilen "başına dert açmak" deyimi "hiçbir neden yokken acılı sonuçlar ve sorumluluklar getiren bir duruma düşmek", C seçeneğinde verilen "iş çıkarmak" deyimi "ortada bir neden yokken farklı meşguliyetlere bulaşmak", D seçeneğinde verilen "çizmeden yukarı çıkmak deyimi "aklının ermediği, yetki dışındaki bir işe kalkışmak", E seçeneğinde verilen "kendi göbeğini kendi kesmek" deyimi "yardıma gereksinimi olmasına karşın kimseden yardım almadan işini kendi görmek" anlamlarını vermektedir. Parçada anlatılan olay "haddini aşmak" anlamıyla ilgilidir. Bu nedenle boş bırakılan yere getirilebilecek en uygun deyim D seçeneğinde verilen "çizmeden yukarı çıkmak" deyimidir.

Yanıt D

21. Barthes'in "Sözcükler herkesin malıdır ama cümle yalnızca yazarın." sözüyle anlatılmak istenen şudur: "Herkes aynı sözcükleri bilir, ancak bu sözcüklerle kişiler aynı duyguları, aynı ifadeleri kuramazlar." Bu durum "anlatım, özgünlük, öznellik ve biçem" farklılığından kaynaklanmaktadır. Dolayısıyla A, C, D, E seçenekleri Barthes'in sözüyle ilişkilendirilirken B seçeneğindeki "anlamdaşlık (eş anlamlılık)" kavramı bu sözle ilişkilendirilemez.

Yanıt B

22. Soru kökünde geçen "izine basarak yürümek" "takipçi olmak, izlemek; izine bastığı kişiye benzemek" anlamlarını taşımaktadır.

Yanıt D

23. "Sözcüklerin kuytulara yatmış, öteki yüzleriyle karşılaşmak", sözcüklerin bilinmeyen anlamlarını görmek, öğrenmek anlamını taşımaktadır.

Yanıt A

24. Dergilerin "edebiyatın yeraltı haritası" olması, onların, edebiyat dünyasının değerli sanatçılarını belirleyebilmek ve ortaya çıkarabilmek için kullanılan önemli kılavuzlar olduğunun göstergesidir.

Yanıt B

25. "Şiirin çıkmazdan beslenmesi", bireysel ve toplumsal açmazların, şiiri zenginleştirdiği, güçlü şiirlerin yaratılmasına kaynaklık ettiği anlamlarını içermektedir.

Yanıt C

26. A. Öyküyü bilinmeyenlerden kurtarmak, karakterin belirli yönlerini açığa çıkarmak, öyküye "belirginlik kazandırmak" anlamını taşır.

B. Herkesin başaramayacağı bir işi başarmak, "zorluğu yenmek" anlamını taşır.

C. Öykü karakterinin her gün karşılaştığımız bir insan olarak çizilmesi, öykünün "inandırıcı olduğunu" ifade eder.

D. Yazarın, yaşamın akışını düşündüren bir doğallıkla yazabilecek güçte kaleminin olması, "yazarlık yeteneği"ni barındırdığını ifade eder.

E. Öykülerde ayrıntılardan kaçınıp, yalınlığa özen göstermek ve bu sayede yoğunluğu yakalamak, "az sözle çok şey anlatabilmek, derinliği yakalayabilmek" anlamlarını taşır. "Çığır açıcı olmak" ise yazınsal anlamda daha önce denenmemiş olanı uygulamaya sokmak ve bunu yaygınlaştırmak anlamını taşır. E seçeneğinde bu anlam yoktur.

Yanıt E

27. Metnin bütününden, şairin sözcük tasarrufuna giderek, gereksiz sözcüklerden kurtularak başarılı olduğu anlamını çıkarmak mümkündür. Şairin başarısı "kurtulduğu sözcüklerle" yani "vazgeçtikleriyle" olmaktadır.

Yanıt A

28. Paragrafın bütününde, bilimsel yazıların öznel (bireysel) duygu ve düşüncelerden arındırılmış olması gerekliliğinden söz edilmektedir. Bilimsel yazılarda yazar bu yüzden öznel duygularını dışarıda bırakmalı, yazısına yansıtmamalıdır. Yazıda geçen "kendini paranteze olmak" sözü de öznel duyguları dışarıda bırakmak anlamı taşır.

Yanıt D

29. Paragrafın bütününde sanatçının kendine yetmemesi; yani sürekli bir arayış ve yenilik çabası içerisinde olması gerektiğinden söz edilmiştir. Andre Gide, kendine yettiğini söyleyen sanatçıyı "zekâsına diyet yaptıran insan"a benzetmiştir. Dolayısıyla zekasına diyet yaptıran sanatçı yenilik çabası içerisinde olmayan ve buna bağlı olarak kendini geliştirmekten uzak sanatçıdır.

Yanıt A

30. Yazar ilk cümlede kırk yıllık yazarlık süreci içerisinde ne anlatmak istediğini sormaktadır. İkinci cümlede bu sorunun kurşun bir kütle gibi üstüne çöktüğünü söyleyerek soruyu yanıtlamanın kendisi için ne kadar ağır bir yük olduğunu dile getirmektedir. Dolayısıyla yazar için bunca ağır bir yük hâline gelen sorunun yanıtlanması da kolay olmayacaktır.

Yanıt B

31. Mecazlı söyleyiş, herhangi bir sözcüğün ya da sözcük grubunun, gerçek anlamından tamamen uzak, farklı bir anlam doğuracak biçimde kullanılmasıdır. I. cümlede "üvey evlatlar", III. cümlede "... soğuk bir iş ilişkisidir...", IV. cümlede "kupkuru teşekkür", V. cümlede "acımasız eleştiri okları" mecazlı söyleyişi örneklendiren sözcük gruplarıdır. II. cümlede tüm sözcükler ilk anlamlarıyla kullanılmıştır.

Yanıt B

LYS SORULARININ ÇÖZÜMLERİ

1. I. cümlede ifade edilen "ayaküstü" sözcüğü kısa sürede yapılan işlevi belirtmek için kullanılır.

Yanıt A

2. Parçada yer alan "katmerlen-" sözcüğü artıp çoğalmayı ifade eder.

Yanıt A

3. Parçada boş bırakılan bölüm kapalı toplumlarla alakalı bir bölüm olduğundan getirilebilecek en uygun ifade "dışlayıcı"dır.

Yanıt B

4. II numaralı sözcüğün anlamı "nefes almak" değil, "dinlenmek"tir.

Yanıt B

5. III. cümlede yer alan "çekilmişler" sözcüğü ve V. cümlede yer alan "hatıralara karışıp gitmişler" sözcük grubu mecaz anlamda kullanılmıştır.

Yanıt D

6. Soru kökünde bahsi geçen cümle parçada yer alan diğer cümleler ile değerlendirildiğinde, yaşamımızın çeşitli dönemlerinde farklı özellikler taşıdığımız anlamı içermektedir.

Yanıt B

7. Verilen parçaya göre değer yargılarını ve bu yargıların edebiyat içindeki yerini öğrenmek, geçmişi "incelemeye" dayanır. Geçmişten günü-müze kadar gelen bilgiler ise "birikim" e dayanır.

Yanıt C

8. Parçada altı çizili sözleri anlamlarına göre incelediğimizde I. de "bilgiyi analiz etme" sözüyle A seçeneğinde verilen öğrendiklerini inceleyip açıklayarak sonuca bağlama, II. de "içinde bulunduğu koşullar değiştiğinde bunlara uyum sağlayabilme" sözüyle B seçeneğinde verilen karşılaştığı yeni durumlara ayak uydurabilme, III. de "küresel nitelikli konularda uzmanlarla iş birliği yapabilme" sözüyle C seçeneğinde verilen uluslararası (küresel) alanda ortak çalışmalarda yer alma, IV. de "çeşitli bakış açılarını göz önünde bulundurma" sözüyle D seçeneğinde verilen farklı görüşleri dikkate alma, V. de "düşüncelerini nesnel verilere dayandırarak açıklama" sözüyle düşüncelerin kanıtlara dayandırılarak anlatılması anlamı çıkarılmaktadır. Ancak E seçeneğinde verilen yargı V. numaralı sözle çelişen bir anlam içermektedir. Yani kanıtlara dayalı olarak değil sezme ve kavrama yetisine geliştirme anlamını içermektedir.

Yanıt E

9. A seçeneğinde verilen yargıda "Ne biliyorsun?" sözüyle kişi yalnızca bildiklerini söyleyebilir; ancak bunun yerine "Daha neleri bilmek istersin?" diye soran biri yeni bilgiler kazanmaya açıktır.

C seçeneğinde "öğrencilerin ayrı birer birey olarak görülüp ona göre program yapılması" anlamını taşıyan yargı parantez içinde verilen "bireysel özellikleri önemseme" sözüyle ilişkilendirilebilir.

D seçeneğinde verilen "yaşam boyu öğrenmenin gerekliliği" yargısı "bilgi edinmenin sürece sınırlanmadığı" anlamını vermektedir.

E seçeneğinde "bilgiyi ve deneyimleri somut, gerçek örneklere bağlayarak aktarır" sözü "bilginin sunulmasının gerçek örneklerle (yaşanılan hayat) ilişki kurularak aktarılması" anlamını taşımaktadır.

Ancak, B seçeneğinde parantez içinde verilen yargıda "söylenenleri sorgulamadan, doğruluğunu yanlışlığını araştırmadan benimsemek" anlamı vardır. "Çağın geleneklerine uygun bir donanım ister" sözü ise çağın gerektirdiği ölçüde bilgi donanımının yeterli olacağı anlamını vermektedir.

Yanıt B

10. A. Öykünün kolayca özetlenip aktarılamayacak bir düzen içinde kurgulanması, anlam kapalılığını ifade eder.

B. Öyküde anlatılanları görünür kılabilmek için kullanılan temel anlatım biçimi betimlemedir.

C. Bu seçenekte öykünün sürükleyiciliğinden söz edilmektedir. Düşünsel derinlikten söz edebilmek için, öykünün anlam açısından farklı katmanlardan oluştuğunu ifade etmek gerekirdi.

D. Okurun kendi düş gücünü devreye sokarak herhangi bir metni boyutlandırması, o metnin okuru düşünsel anlamda etkin kıldığının göstergesidir.

E. Geriye dönüş tekniğinin kullanıldığı öykülerde zaman, çizgisel bir biçimde ilerlemez; yani başlayan, gelişen ve biten olaylar dizisi yer almaz. Bu öykülerde yazar, şimdi gerçekleşen bir durumu-olayı aktarırken akışı birden kesip geçmişe dönebilir, geleceğe sıçrayabilir. Böyle öykülerde olaylar oluş sırasına göre verilmez.

Yanıt C

11. Sözün kanatlanması demek farklı anlam alanlarına sahip olması demektir. İmge de sözün farklı anlam olanakları içerisinde verilmesi anlamına gelir. Sözü kanatlandıracak olanaklar içermeyen kaynaklar yeni imgeler çağrıştırma olanağından yoksundur.

"Sözün kanatlanması" söyleyiş biçimine (üsluba) yöneliktir. Temayı (içeriği) ifade etmez.

"Sözün kanatlanması" ifadesi, söyleyiş biçimine işaret eder. Sözü kanatlandıracak olanaklar içermeyen kaynaklar "alışılmış söyleyişlerin dışına çıkmaya" da "belli biçimlerin dışında başka biçimleri kullanmaya" da müsade etmez.

Sözün kanatlandırılması, aynı zamanda yaratıcılıkla da ilgilidir. Kanatlandırılan söz yazarın yaratıcılığından geçerek farklı anlamlar ve biçimler kazanır. Oysa sözü kanatlandıracak olanaklar sunamayan kaynaklar yaratcılığın da önüne geçer.

Sözün kanatlandırılması "içerikle" metnin "temasıyla" ilişkili değildir.

Yanıt B

12. Hayata eldivensiz dokunanlarla ilgili olarak metinde verilen açıklama şudur: "Eldivensiz dokunmayagörün acır, yanar canınız. Ama her şeyi daha derinliğine duyumsar, daha yoğun yaşarsınız." Bu açıklama "yaşama eldivensiz dokunanların" yaşamı bütün çıplaklığıyla hissedebildiklerini, yaşamla doğrudan bir bağ kurduklarını gösterir. Yaşamla doğrudan bağ kuran sanatçı, yaşamı doğrudan anlatacaktır.

Yanıt B

13. Parçadaki "...bulutsu bir görünüşü olması" söz grubunu "bulutsu" sözcüğünden yola çıkarak çözümlemek gerekir. Bu sözcük, sözü edilen şairlerin eserlerinin bir belirsizlik içerdiğini gösterir. "...şiirin bir mozaik olduğunu... " söz grubunu da "mozaik" sözcüğünden yola çıkarak çözümlemek gerekir. Mozaik, "türlü renklerde, küçük küp biçiminde mermer, taş veya pişmiş toprak parçalarının yan yana getirilmesiyle yapılan resim ve bezeme işi"(TDK Sözlüğü) olarak tanımlanır. Bir mozaiki oluşturan küçük taş parçalarının en belirgin özelliği "türlü renklerde" olmasıdır. Türlü renkler de "farklılığı - çeşitliliği" ifade eder. Dolayısıyla "şiirin bir mozaik" olması, bir çeşitliliği barındırdığı anlamını içerir.

Yanıt A

ÖSS SORULARININ ÇÖZÜMLERİ

1. A, B, D ve E seçeneklerinde verilen tanımlar ayraç içinde verilen kavramlarla uyuşmaktadır. C seçeneğinde verilen tanım, ayraç içindeki kavramı karşılamamaktadır. Bir yapıtta anlatılmak isteneni örneklerle yansıtmak tanımda da ifade edildiği gibi örneklemelerden yararlanmaktır. Ayrıntı, bir konunun tüm yönleriyle ortaya konması olarak ifade edilebilir.

Yanıt C

2. A, B, C ve E seçeneklerinde parantez içerisinde verilen niteliklerle yazara ilişkin açıklamalar birbiriyle örtüşmektedir.
Bir yazarın anlattıklarına dair ipuçları vererek okurun düşünme ve düş gücünü kamçılaması onun, eserlerinde kişiliğini gizlediğini ortaya koyan bir açıklama değildir. Bu açıklama daha çok yazarın okuru da eserin yaratım sürecine aktif bir biçimde dahil ettiğini ifade eder. Yazarın eserlerinde kişiliğini gizlemesi mümkün olduğunca nesnel bir tavır takınmasıyla ortaya çıkar.

Yanıt D

3. A seçeneğinde yazarın dili nasıl kullandığı, anlatmak istediklerini nasıl anlattığı ortaya konmaktadır. Biçem (üslup) sözcüğü de "yazar nasıl anlatmaktadır – dili nasıl kullanmaktadır?" sorularının yanıtını kapsayan bir sözcük olduğuna göre boşluğa "biçem" sözcüğünün gelmesi doğru olacaktır.
B seçeneğinde yazarın başkalarından ayrıldığı, bir başka deyişle "özgün" olduğu anlatılmaktadır. Özgünlük de daha önce hiç söylenmemiş olanı söylemiş olmak anlamına gelir; oysa "denenmişlik" sözcüğü parçada özellikleri verilen yazarın eserleri için kullanılamaz; çünkü denenmişlik daha önce söylenenleri yinelemek, özgün olamamak anlamını taşır.
C seçeneğinde yıllar önce yazıldığı halde bugün de geçerliliğini ve değerini koruyan bir eserden bahsedilmektedir ki böyle eserlere "klasik" denir.
D seçeneğinde eserin üç özelliğinden bahsedilmektedir, eserde kullanılan dilin akıcı, eserin anlatımının sürükleyici olduğu söylenmektedir. "Karmaşık" nitelemesi olay örgüsü için kullanılabilir. Eser, klasik serim – düğüm – çözüm bölümlerinden oluşmuyorsa kurguda zamansal sıçramalara, bilinç akışı gibi tekniklere yer veriliyorsa böyle bir eserin olay örgüsünün karmaşık olduğu söylenebilir.
E seçeneğinde şiirden bahsedilmektedir ama sadece şiirde değil herhangi bir yazınsal türde anlam ikinci planda kalıyorsa sanatçı için öncelikli olan eserin dış yapısıdır; bir başka deyişle "biçim"idir.

Yanıt B

4. Parçada yer alan "yazdıklarını kolay kolay beğenmeyen, kusursuzu arayan biri olmasıydı sanıyorum." cümlesi; yazarın, yazdıkları üzerinde çok düşündüğünü, en küçük ayrıntılara dikkat ettiğini gösterir. Bu anlamı içeren deyim "ince eleyip sık dokumak" tır.

Yanıt E

5. "Ölüm sonrasındaki yaşlarındaki sayının büyümesi" yazarların "unutulmaması, kalıcı olması" anlamına gelir.

Yanıt E

6. Yazarın kapıları bilerek açmaması, aralık bırakması eserin diğer anlam boyutlarına okurun varmasını istemesi anlamına gelir. Böyle bir yazar her şeyi açık bir biçimde dile getirmez. Bu A seçeneğinde verilmiştir.

Yanıt A

7. "Hiç kimseye benzememek" herkesten farklı özellikler taşımak, özgün olmaktır; yazılanların "hiçbir şeye benzememesi" hiçbir nitelik taşımamasıdır.

Yanıt C

8. Dilin kurallarını ve inceliklerini bilmeden dil oyunları yapmaya kalkışmak yazar olmayı düşünen kişiyi başarısızlığa götürür. Önce dili iyi bilmek, ondan sonra anlam oyunlarına yer vermek gerekir. Altı çizili sözlerle anlatılmak istenen budur.

Yanıt D

9. "Derinlere yapılan yolculukta kılavuzun olmaması" okurun romanda yazarın yönlendirmesini kabul etmediğini, yazarın yönlendirmelerinin romanla ilgili tüm sürprizleri ortadan kaldıracağını ifade etmektedir. Dolayısıyla bu okurun merak duygusunu köreltecektir. Bu anlam E seçeneğinde verilmiştir.

Yanıt E

10. Parçada geçen, "O yazarların kitaplarını okumaktan aldığım tat, kişiliklerinin karaltısıyla gölgelendi." sözüyle anlatılmak istenen, "okunan kitapların, kitabın yazarını tanıdıktan sonra değerini yitirmesi, anlamını kaybetmesi"dir. Bu anlam A seçeneğinde verilmiştir.

Yanıt A

11. Parçada geçen "yazınsal ürünlerin bize sunduğu dünyayı gerçek yaşamın üstüne çıkarıyoruz." sözüyle anlatılmak istenen, "sanat eserlerinin bir kurmacadan ibaret olduğunu unutup onları gerçek sanma, gerçekle kurmacayı birbirine karıştırmak"tır. Bu anlam B seçeneğinde verilmiştir.

Yanıt B

12. Parçada geçen "oksijeni bol bir ortamda oluşturmuş" sözüyle, sanatçının sanatına ya da yaptığı işe kaynaklık edecek malzemenin bol olduğu bir ortamda ürün verdiği anlatılmaktadır.

Bu anlam E seçeneğinde verilmiştir.

Yanıt E

13. Parçada geçen "yeni çağrışımlar yaratamıyorum." sözüyle bir araya getirilen sözcüklerle yeni, farklı anlam boyutlarının yakalanamadığı, kalıplaşmış söyleyişin dışına çıkılamadığı" anlatılmaktadır. Bu anlam C seçeneğinde verilmiştir.

Yanıt C

14. D seçeneğinde verilen "Anlatımındaki ayrıntı zenginliği, ayrıntıları işlevsel bir biçimde verişi onun söylemine inandırıcı bir nitelik kazandırmıştır." açıklaması, "gerçekçilik" kavramının açıklamasıdır, "evrensellik" kavramının değil.

Yanıt D

15. Parçada geçen "dilin el değmemiş bölgelerinden yeni tatlar devşirmek" sözüyle özgün bir söyleyişten, daha önce kullanılmamış anlatım tekniklerinden ve biçimlerinden bahsedilmektedir.

Yanıt C

16. Soru kökünde geçen "şiirini, yüreğinden çok, gözleriyle yazmak" sözüyle şairin şiirini gerçekliklere dayandırdığı, gördüklerini şiire dönüştürdüğü anlamı verilmektedir.

Yanıt E

17. Soru kökünde geçen "kentin tarihsel çekirdeğini oluşturmak" sözü "geçmişe yönelik kaynak olmak" anlamını taşımaktadır.

Yanıt E

18. "Kabuğunu kırmamak" metin içerisinde kalıplaşmış kimi yargıların dışına çıkamamak, onları tekrar etmek, yeniliğe ulaşamamak anlamlarını taşımaktadır.

Yanıt C

19. "Sözcüklere diz çöktüren" sanatçı onların anlam boyutlarını çok iyi bilen ve onları dilediği gibi farklı anlamlara gelebilecek şekilde kullanabilen sanatçıdır.

Yanıt E

20. "kişilerin iç dünyalarındaki düğümleri iyi yakalamak" sözüyle anlatılmak istenen yazarın, karakterlerin saklı özelliklerini ortaya koyabilmesidir.

Yanıt B

21. "Yararlandığı kaynaklardan aldığı imgeleri kendi şiir tezgahında yeniden dokuyarak onlara, kendi boyasını vurmak" sözüyle anlatılmak istenen yazarın başka yazarlardan aldığı kimi imgeleri kendi anlatım biçimiyle yeniden yaratması, onlara kendi damgasını vurmasıdır.

Yanıt E

22. Soru kökünde geçen "anıların yaşanılan günü renklendirmesi" sözüyle anlatılmak istenen "anıların güne güzellikler katabilmesi"dir.

Yanıt C

23. Parçada boş bırakılan yere "sorumluluk almadan yetişen çocukların niteliklerini" ortaya koyan bir söz gelmelidir. Sorumluluk almaktan korkan kişi, başkası tarafından yönlendirilen, yönetilen, kendi başına iş yapamayan kişidir.

Yanıt E

A YAYINLARI

24. Soru kökünde geçen "ipleri kendi istediği gerginlikte tutmayı başarmak" sözüyle olayları istediği gibi yönlendirebilme anlamı verilmiştir.

Yanıt D

25. "Barınmak" sözcüğü B, C, D ve E seçeneklerinde verilen anlamına uygun kullanılmıştır. A seçeneğinde barınmak sözcüğü için "bir yerde yaşamak, yaşamını sürdürmek" anlamı verilmiş ama sözcük cümlede "kötü koşullarda sığınmak" anlamında kullanılmıştır.

Yanıt A

26. B seçeneğindeki "seçmek ve ayırmak" sözcükleri "alıp başka bir yere koymak" anlamında birbirlerine yakındırlar.

Yanıt B

27. Soru kökünde geçen "belleğimizde kalan izin üzerini örten tozu, kiri temizlemek" sözüyle anlatılmak istenen, "unutmak üzere olduğumuz, üzerini örttüğümüz kimi bilgileri anımsamak, onların üzerindeki örtüyü kaldırmak"tır.

Yanıt D

28. Soru kökünde geçen "kendi gibi kalmak istemek" sözüyle, "değişmeden sahip olduğu nitelikleri koruyarak kalmak" anlamı ifade etmektedir.

Yanıt A

29. Soru kökünde geçen "içinden bir şeyler kopmak" sözüyle çok sevdiği, değer verdiği bir şeye zarar geldiğinde çok üzülmek, acı çekmek anlamını katmaktadır.

Yanıt E

Bölüm: 2 — Cümlede Anlam

TYT SORULARI

1. I. Uyku esnasında solunum sıklığının ve kalp atış hızının düşmesi, vücuda pompalanan kan basıncını azalttığından uykudayken daha fazla üşürüz.
   II. Özellikle iki üç aylık bebeklerde, uyurken değişen vücut sıcaklığına bağlı olarak ortaya çıkan ani ölümler, günümüzde yaygın olarak görülmektedir.

Yukarıda verilen II numaralı cümleyle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

A) I. cümlede ifade edilen konuyla çelişen farklı bir durumdan söz edilmektedir.
B) I. cümlede anlatılan durumun sebep olduğu bir olumsuzluktan bahsedilmektedir.
C) I. cümledeki olgunun, çocukları neden daha fazla etkilediği açıklanmaktadır.
D) I. cümlede belirtilen olgunun her bireyde gerçekleşmediği örneklenmektedir.
E) I. cümlede değinilen düşüncenin bilimsel olarak kanıtlandığı gösterilmektedir.

(2019 - TYT)

2. Çocuk, aklının doğal işleyişi sonucu her an ortaya çıkan tuhaf sorulardan birine yanıt bulma amacıyla gerçekleştirdiği her samimi girişim sayesinde, o amacın sonucuyla kıyaslanamayacak oranda kalıcı kazanımlar edinir.

Bu cümlede çocuklarla ilgili olarak asıl anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

A) Tuhaf sorular sorma davranışlarının çocuklarda istemsiz biçimde gerçekleştiği
B) Merak ettikleri konunun iç yüzünü öğrendikleri sürece bilgi birikimlerinin arttığı
C) Kendi hâllerine bırakıldıklarında tuhaf sorular sorma alışkanlıklarının sona erdiği
D) Cevabını samimi biçimde merak ettikleri soruların yetişkinlerce cevaplandırılması gerektiği
E) Sorularına cevap arayışlarının gelişimleri üzerinde cevaplardan daha etkili olduğu

(2019 - TYT)

A YAYINLARI

3. I. Pek çoğumuz tekstil ürünlerinin sadece koyun yününden elde edildiğini düşünürüz.
   II. Keçilerin ve develerin de lifleri bükülerek iplik hâline getirilir ve tekstil endüstrisinde kullanılır.

Bu iki cümlede ifade edilenlerin anlamca doğru bir biçimde birleştirilmiş hâli aşağıdakilerden hangisidir?

A) Keçi ve deve liflerinden iplik üretilip tekstil sanayisinde kullanılmasına rağmen pek çoğumuz tekstil ürünlerinde yalnızca koyun yünü kullanıldığını sanıyoruz.
B) Keçilerin ve develerin liflerinin iplik malzemesi olarak tekstil sanayisinde çok az tercih edilmesi nedeniyle genellikle yünün sadece koyundan üretildiğini düşünüyoruz.
C) Yaygın olarak yünün yalnızca koyundan üretildiğini düşünsek de keçiler ve develerden elde edilen liflerin geçmişten bugüne tekstil ürünlerinde kullanıldığını biliyoruz.
D) Tekstil sanayisinde keçi ve develerden elde edilen yünler de kullanılmasına karşın birçoğumuz iplik gibi ürünlerin yalnızca koyundan üretildiğini zannediyoruz.
E) Birçoğumuz, keçilerin ve develerin liflerinin de iplik malzemesi olarak tekstil endüstrisinde kullanıldığını göz ardı ediyor ve yünün yalnızca koyundan üretildiğine inanıyoruz.

(2019 - TYT)

4. I. Her atasözü bir genel kural, bir ilke niteliği taşır.
II. Bazı atasözleri sosyal ilişkiler üzerine görüş bildirir.
III. Bazı atasözleri ise uzun gözlemlere dayanarak doğa olaylarının gündelik yaşam üzerindeki etkilerini anlatır.
IV. Tecrübelere veya mantığa dayanarak doğrudan doğruya öğüt veren atasözleri de vardır.
V. İki yargı taşıyan atasözlerinde ise yargılar arasında benzetme ilgisinden ziyade iki yargının birbirini tamamladığı veya birbirine karşıt olduğu görülür.
VI. Bir de genelin aksine temsilî ve mecazi anlatıma sahip olmayan atasözlerimiz vardır.

Bu parçada numaralanmış cümlelerdeki açıklamalara aşağıdaki atasözlerinden hangisi örnek olarak gösterilemez?

A) II. cümle: Komşu komşunun külüne muhtaçtır.
B) III. cümle: Mart kapıdan baktırır, kazma kürek yaktırır.
C) IV. cümle: Çirkefe taş atma, üstüne sıçrar.
D) V. cümle: Var evi kerem evi, yok evi verem evi.
E) VI. cümle: Besle kargayı oysun gözünü.

(2018 - TYT)

5. **Aşağıdaki yargılardan hangisi kişisel düşünce <u>içermemektedir?</u>**

A) Engin denizlerde, dünyanın gürültüsünden patırtısından uzak, düşsel bir adanın şiiriyle büyülenmemiş insan sayısı azımsanamayacak kadar çoktur.
B) İnsanoğlu yüzyıllardır mutluluk, dirlik, düzenlik, ölümsüzlük yönündeki özlemlerini çoğunlukla uzak bir ada görüntüsüyle dile getirmeyi seçmiştir.
C) Kendini ıssız bir adada en çetin güçlüklerle karşı karşıya düşünen, parklarda Robinsonculuk oynayan çocuklar bugün de var.
D) Bir edebiyat yapıtında anlatılan olayın yeri olarak değerlendirilen ada, yalnızlığın sembolü olmasıyla coğrafyacının veya haritacının adasından farklıdır.
E) Coğrafyacı açısından ada; konumu, yüzey şekilleri, yüz ölçümü, nüfusu ve iklimi incelenecek her yanı suyla çevrili bir kara parçasıdır.

(2018 - TYT)

6. I. Yazar, eserlerinde gelenekle arasına bir mesafe koymaktansa bu birikime, yaşadığı döneme özgü bir pencereden bakmayı tercih ediyor.
II. Yazarın hiçbir edebiyat geleneğine bağlanmayışı, onu çağdaşı yazarlardan ayıran önemli bir özellik olarak ön plana çıkıyor.
III. Yazar, bu kitabıyla kendinden önce üretilen eserleri okumanın bir özgünlük sorununa yol açmayacağını herkese kanıtlıyor.
IV. Yazar, tarihin kendisine aktardığı seslere kulak tıkamıyor ancak onları kendi döneminin gerçekliğinin süzgecinden geçiriyor.
V. Yazarın kendi olma sorununu tartıştığı bu kitapta, yüzünün düne değil yarına dönük olduğu açık bir biçimde gözlemlenebiliyor.

Yukarıdaki numaralanmış cümlelerden hangileri anlamca birbirine <u>en yakındır?</u>

A) I ve III B) I ve IV C) II ve IV
D) III ve V E) IV ve V

(2018 - TYT)

7. • Davies, eğitimi bireyleri kapasitelerine göre farklı statülere yerleştiren bir sistem olarak değerlendirmektedir.

• Toplumsal tabakalaşmayı temel alarak en yeteneklilerin en önemli mesleklerle ödüllendirilmesi gerektiğine inananlar, bu görüşe destek vermişlerdir.

Bu iki cümlede ifade edilenlerin anlamca doğru bir biçimde birleştirilmiş hâli aşağıdakilerden hangisidir?

A) Davies, eğitimin tanımını yaparken farklı yeteneklere sahip olan kişilerin buna bağlı olarak farklı mesleklere yerleştirilmesi gerektiğini ve bunun da toplumsal tabakalaşmanın gereği olduğunu savunmuştur.

B) Toplumsal tabakalaşma temelinde en yetenekli insanların en önemli meslekleri elde etmesi gerektiğini düşünen kişiler; Davies'in, eğitimin bireyleri kapasitelerine bağlı olarak farklı statülere yerleştiren bir sistem olduğu düşüncesini desteklemişlerdir.

C) Meslek seçiminde eğitimin belirleyici olması gerektiğini vurgulayan Davies ile toplumsal tabakalaşmayı esas alıp yetenekli kişilerin statüsü yüksek mesleklere yerleşmesi gerektiğini savunanların görüşleri örtüşmektedir.

D) En yetenekli insanları en iyi mesleklere yönlendirmenin gerekli olduğunun ve bunun eğitimle sağlanacağının altını çizen Davies, bu konudaki tanımlarını toplumsal tabakalaşmayı savunanların görüşleriyle desteklemektedir.

E) Toplumun meslekler açısından tabakalaşmasının, yani en yeteneklilerin en önemli mesleklere sahip olmasının toplumsal bir gerçeklik olduğunu belirten Davies'in eğitim tabakalaşma ilişkisine dayanan bu düşüncesi, geniş kitleler tarafından desteklenmiştir.

(2018 - TYT)

AYT SORULARI

1. (I) Ergenlikten sonra büyümesi duran insanların aksine pek çok balık yaşamları boyunca gelişimini sürdürüyor. (II) Örneğin, bir mersin balığı yüzyıldan fazla yaşayabiliyor ve iki buçuk metreden uzun olabiliyor. (III) Ancak dünya genelindeki aşırı avlanma, balıkların uzun bir yaşam sürmesini engelliyor. (IV) Bunun sonucunda da dünya, büyük balıklarını yavaş yavaş kaybediyor. (V) Buna rağmen balıkçılığın sınırlandırıldığı ender bölgelerde balıkların büyüklüğüyle ilgili yeni rekorlar kırılmaya devam ediyor.

Bu parçada numaralanmış cümlelerle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

A) I. cümlede insanlarla balıklar, belirli bir özellik üzerinden karşılaştırılmıştır.

B) II. cümlede bir balık türünün yaşam süresiyle boyu arasında ilişki kurulmuştur.

C) III. cümlede balıkların yaşam sürelerini uzatan bir faktörden söz edilmiştir.

D) IV. cümlede bazı balıkların neslinin tükenme nedenleri üzerinde durulmuştur.

E) V. cümlede balıkçılığın dünya genelinde kısıtlanması gerekliliği vurgulanmıştır.

(2019 - AYT)

2. Yahya Kemal'in ilk kez 1913'te Peyam gazetesinde yayımlanan ve İstanbul'un gelecek yüzyıllardaki hâlini resmeden bilim kurgu türündeki hikâyesi *Çamlar Altında Musahabe*'yi önemli bulurum. Öncelikle bu hikâye, H. G. Wells'in Zaman Makinesi'nden yola çıkılarak kurgulanmış edebî ürünlerden biridir. Ayrıca dönemin en popüler konularından biri olan medeniyet tartışmasında Yahya Kemal'in konumunu açıkça ortaya koyan ilk eserdir.

Bu parçadan hareketle *Çamlar Altında Musahabe* ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

A) Medeniyet tartışmasında öncü nitelik taşıdığına

B) Döneminde beklenen ilgiyi görmediğine

C) Toplumsal sorunları göz ardı ettiğine

D) İçerik olarak bütünüyle özgün olmadığına

E) Geçmiş ve geleceği birlikte ele aldığına

(2019 - AYT)

3. (I) Bir araştırmada kendinden yaşça küçük veya büyük kardeşi olan çocuklar ile yalnızca bir ikiz kardeşi bulunan veya hiç kardeşi olmayan çocuklar incelenmiştir. (II) Bu çalışma sonucunda tek çocukların ve yalnızca ikiz kardeşi olan çocukların bazı zihinsel aktivitelerde, küçük veya büyük kardeşi olan çocuklara oranla daha başarısız oldukları görülmüştür. (III) Böylece çocukların kendilerinden yaşça küçük veya büyük kardeşleriyle etkileşiminin, yaşıtlarıyla olan iletişiminden daha önemli olabileceği sonucuna ulaşılmıştır. (IV) Zihinle ilgili araştırmalarda "kardeş avantajı" olarak adlandırılan bu durumun nedenlerine yönelik çeşitli varsayımlar geliştiriliyor. (V) Farklı yaşlardaki kardeşler arasında kurulan usta çırak ilişkisi, bu önermelerden sadece biri.

Bu parçada numaralanmış cümlelerle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

A) I. cümlede araştırmanın kimler üzerinde yapıldığından söz edilmiştir.

B) II. cümlede çalışma sonuçları, karşılaştırmaya dayalı olarak ifade edilmiştir.

C) III. cümlede araştırma bulgularına bağlı olarak bir çıkarım yapılmıştır.

D) IV. cümlede zihinle ilgili çalışmaların henüz tamamlanmadığı belirtilmiştir.

E) V. cümlede araştırma sonuçlarına dayalı bir öneride bulunulmuştur.

(2018 - AYT)

YGS SORULARI

1. (I) Öğrenmeyi öğrenme adı verilen sürecin temeli, merakla ve merak edilen şeyi tecrübe etmekle başlar. (II) Farklı yaş gruplarındaki kişilerin ilgi duydukları şeyler değiştiğinden edindikleri bilgilerle onlara ulaşma yolları da farklılık gösterir. (III) Örneğin çocukların oynayarak, dokunarak ulaştıkları yeni bilgiler belleklerinden kolay kolay silinmez. (IV) Yetişkinlikteki kalıcı bilgiler ise görerek, okuyarak, araştırarak kazanılır. (V) Fakat bu iki öğrenme düzeyinde dikkati çeken ortak yön, merak ve keşfetme arzusudur.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangisinde neden-sonuç ilişkisi vardır?

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

(2017 - YGS)

A YAYINLARI

2. (I) Uykusuzluk hastalığı; uykuya dalmada sorun yaşama, uyuduktan kısa bir süre sonra uyanıp yeniden uykuya dalamama, ışığa aşırı duyarlı olma ve uykuda dinlenememedir. (II) Teşhis için henüz tıbbi bir test kullanılmasa da sıklıkla rastlanan hastalıklardandır. (III) İlerleyen yaşlarda ortaya çıkma ihtimali artan bu hastalık, gençlerde de görülebilmekte ayrıca kadınlarda erkeklere oranla iki kat fazla ortaya çıkmaktadır. (IV) Uykusuzluk hastalığı; hafıza problemleri, sinirlilik ve dikkat dağınıklığı gibi sorunlara yol açmaktadır. (V) Uzun yıllar hastalığın başlıca nedenlerinin tansiyon ve stres olduğu düşünülmüşse de son araştırmalar, hastalığın ortaya çıkmasında fizyolojik ve psikolojik pek çok etkenin olabileceğini göstermektedir.

Bu parçada "uykusuzluk hastalığı"**yla ilgili olarak aşağıda verilenlerden hangisi yanlıştır?**

A) I. cümlede bir tanım yapılmıştır.

B) II. cümlede bir nedenden söz edilmiştir.

C) III. cümlede saptamaya yer verilmiştir.

D) IV. cümlede yarattığı etkiler sıralanmıştır.

E) V. cümlede güncel bilgilere değinilmiştir.

(2017 - YGS)

3. (I) Türkiye'de bazı alanlarda olduğu gibi yayıncılıkta da ekonomik ve kültürel pek çok sorundan söz etmek mümkün ama bu sorunlar, yayıncılar dâhil, kimin umurunda! (II) Sanırım, burada herkes şikâyet etmekten ve dinlemekten yorulduğundan birtakım yanlışların değişmesi için küçük de olsa bir şeyler yapmak, çözümler üzerine düşünmek gerek. (III) Butik yayıncılığın işlevi, tam da bu "bir şeyler yapma" ihtiyacıyla örtüşüyor. (IV) Sadece onunla da değil; birey olmayla, edebiyat ve sanatın geçirdiği dönüşüm ve başka dünya arayışlarıyla da... (V) Yeri gelmişken ülkemizde, pek çok konuda olduğu gibi, butik yayıncılıkla ilgili de bir kavram karmaşası bulunduğunu belirtelim.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangisinde öneri vardır?

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

(2017 - YGS)

4. (I) Genç şairin kitabını, "Acaba son dönem şiirimizde ne yönde gelişmeler görülüyor, gençler nelere ilgi duyuyor, ne tarz şiirler yazmaya çabalıyor?" diyerek merakla okudum. (II) Öncelikle söylemek gerekirse şiirlerini hem teknik hem biçim bakımından hatasızca yakın yazıyor şair. (III) Bu hatasızlığın içinde okuyanı etkileyen özgün bir ifadeye rastlamak zor. (IV) Teknik ve biçim bakımından kusursuz olan bu dizeler, öğrenilmiş bir şiir hissi uyandırıyor. (V) Hâlbuki şiirde bir şair trajedisine, şairin varlığına ihtiyaç var.

Genç bir şairin eserinin değerlendirildiği bu parçadaki numaralanmış cümlelerle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

A) I. cümlede genç kuşaklarca beğeniyle takip edildiği vurgulanmıştır.

B) II. cümlede yapı yönünden olgun bir düzeye eriştiği dile getirilmiştir.

C) III. cümlede anlatım bakımından kendine özgülükten uzak olduğu söylenmiştir.

D) IV. cümlede kimi yönleriyle eskiyi tekrar eden özelliklere sahip olduğu sezdirilmiştir.

E) V. cümlede şairin kendi şiiriyle iç içe olması gerektiği ifade edilmiştir.

(2017 - YGS)

5. (I) İnsan ilişkilerinin pek çoğu akılla kavranamayacak, kavransa bile açıklanmayacak kadar karmaşıktır. (II) Hayranlık, nefret, sevgi ve kıskanma gibi duygularla biçimlenen ilişkileri; sebebi ve sonucuyla açıklayamıyoruz. (III) Bu konuyla ilgili olarak hemen her dilde ve kültürde pek çok eser yazıldı, pek çok değerlendirme yapıldı. (IV) Ne var ki okuduklarımızın ve dinlediklerimizin çoğu, kişisel bir görüş olmakta öteye gitmiyor. (V) Tüm kültürlerde bunları tanımlayan ve sınıflayan değer yargıları oluşmadan, söylenenlerin hiçbirini geçerli sayamayız.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

A) I. cümlede öznel bir değerlendirme yapılmıştır.

B) II. cümlede, I. cümledeki düşünce örneklendirilmiştir.

C) III. cümlede bir çıkarım yapılmıştır.

D) IV. cümlede bir genelleme yapılmıştır.

E) V. cümlede bir durum koşula bağlanmıştır.

(2017 - YGS)

A YAYINLARI

6. (I) XV. yüzyılın ikinci yarısında Erzgebirge ve Alp Dağları ile Scheeberg'de gümüş yatakları bulundu. (II) Böylece gümüş miktarında muhteşem bir artış oldu ve dönemin pek çok darphanesi bu madenle dolup taştı. (III) Gümüş bolluğu Avrupa'da para basımının çehresini değiştiren bir reforma da öncülük etti. (IV) 1472 yılında Venedik'te başlayan bu reformla birlikte ilk kez ince, yassı Orta Çağ sikkelerinden daha kalın ve sağlam sikkeler basıldı. (V) Orta Çağ boyunca Avrupa'daki sikkelerin tümü altın veya gümüş üzerine basılıyordu. (VI) Hatta bu sikkeler öylesine inceydi ki bir elin parmakları arasında kolayca kırılabiliyordu. (VII) Oysa bükülemeyecek kalınlığa sahipti.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin anlatımıyla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

A) I. cümlede nesnel bir anlatım vardır.

B) II. cümlede öznellik söz konusudur.

C) III. cümlede genelleme yapılmıştır.

D) IV. cümlede karşılaştırma yapılmıştır.

E) VI. cümlede neden-sonuç ilişkisi vardır.

(2017 - YGS)

7. (I) Dünyada bilinen en eski halı, Orta Asya'da Pazırık Kurganı'nda bulunan halıdır. (II) Bugün Rusya'daki Hermitage Müzesi'nde korunan bu halı, Türklerin göçebe alışkanlıklarını açıkça gözler önüne seriyor. (III) Yaklaşık 2600 yıl önce dokunan bu halıdan günümüze kadar binlerce çeşit halı dokundu. (IV) Bu halılar sadece ihtiyaçlarımızı karşılamakla kalmadı, aynı zamanda her bir ilmeğinde insana ait tüm duyguları desenlerle, renklerle veya sembollerle ortaya koydu. (V) Bugün hâlâ duyguların tercümanı olmaya devam eden Türk el dokuma halıları ilk kez 1843 yılında Sultan Abdülmecit tarafından Hereke'de kurulan fabrika ile adını tüm dünyaya duyurdu.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangilerinde kişisel görüşe yer verilmemiştir?

A) I ve II B) I ve III C) II ve III D) II ve IV E) III ve V

(2017 - YGS)

8. Türk edebiyatının önemli sanatçılarından Yaşar Kemal'in, düşlerine sığınarak hayata tutunmaya çalışan sokak çocuklarının unutulmamaya mühürlenen hayat hikâyelerini anlattığı Neredesin Arkadaşım, büyük ustanın çocuklarla yaptığı söyleşilerden oluşmaktadır.

Bu cümleden kesin olarak çıkarılabilecek yargı aşağıdakilerden hangisidir?

A) Neredesin Arkadaşım adlı eser, Yaşar Kemal'in sokak çocuklarıyla yaptığı röportajlarından oluşmaktadır.

B) Yaşar Kemal'in sokak çocukları üzerine yaptığı araştırmalar okurlarca beğenildiği için bir araya getirilmiştir.

C) Sokak çocuklarından edindiği izlenimlerle Yaşar Kemal, Neredesin Arkadaşım adlı öyküyü sokak çocuklarına ithaf etmiştir.

D) Neredesin Arkadaşım adlı eseriyle Yaşar Kemal, ilk defa sokak çocuklarının sorunlarını bir öykü kitabında işlemiştir.

E) Sokak çocuklarının hayat hikâyelerini konu edinen Neredesin Arkadaşım adlı öykü kitabı üzerine Yaşar Kemal'le yapılan röportajlar bir kitap hâline getirilmiştir.

(2016 - YGS)

9. Son yirmi yılda akıllı teknolojik cihazların --- tasarımları ile ilgi çekici --- stratejileri, bu cihazların bir önceki sürümlerinin değerini kaybetmesine ve çöp --- için potansiyel atık hâline gelmesine neden olmaktadır.

Bu cümlede boş bırakılan yerlere, düşüncenin akışına göre, aşağıdakilerden hangisi sırasıyla getirilmelidir?

A) gösterişli – pazarlama – alanları

B) güzel – piyasa – bölgeleri

C) uygun – reklam – tesisleri

D) resmî – tanıtım – kutuları

E) sevimli – satış – merkezleri

(2016 - YGS)

A YAYINLARI

10. (I) Yahya Kemal'in şiirlerini ikiye ayırarak yarıs na eski, yarısına yeni demek garip bir hatadır. (I Bir ruh nasıl hem yeni hem eski olabilir, özellik Yahya Kemal gibi kişiliği bilinen bir şairde birbir ne karşıt iki dünya nasıl bir arada yaşayabilir? (II Herhâlde bu yanlışlık, onun gazellerini birer takl olarak görmekten, Yahya Kemal'i taklitçi olara değerlendirmekten ileri geliyor. (IV) Belki birço kişi taklit yapabilir, taklitçi olabilir ama onun bu s nıflandırmaya girmediği kesinlikle doğrudur. (V O, yeni şiir anlayışıyla oluşturduğu gazellerind Türkçenin lezzetine ve öz şiire susamış bir şa olarak çıkar karşımıza.

Yahya Kemal'in anlatıldığı bu parçadaki nu maralanmış cümlelerle ilgili olarak aşağıd verilenlerden hangisi yanlıştır?

A) I. cümlede, şiirlerine yönelik oluşmuş bir ya nılgıdan söz edilmiştir.

B) II. cümlede, kişiliğiyle ilgili araştırmaların ye tersizliğine değinilmiştir.

C) III. cümlede, şaire ilişkin bir görüşün sebel belirtilmiştir.

D) IV. cümlede, kimi şairlerden ayrılan yönün dikkat çekilmiştir.

E) V. cümlede, şairin dil ve şiir anlayışındaki du yarlılık ifade edilmiştir.

(2016 - YGS

11. (I) Bugünlerde bazı eleştirmenler tarafından şi rin, şiirimizin geçmişe göre gerilediği iddia edil yor. (II) Hatta günümüzde büyük şairlerin de artı çıkmadığı, insanları derinden etkileyen güçlü şii lerin de yazılmadığı söyleniyor. (III) Ben bu idd alara ve onun delillerine inanmadığım gibi aslın bakılırsa inanmak da istemiyorum. (IV) Fakat b iddiayı hazırlayan pek çok nedenin sorgulanma sını ve konunun mutlaka aydınlığa kavuşturu masını istiyorum. (V) Aslında roman ve öyküd ortaya çıkan çalışmaların niceliksel artışı düzya zıyı ön sıraya taşımışa benziyor. (VI) Şiirde is niceliksel artışın onun niteliğine katkı sağlama sı her zaman mümkün olmamasına rağmen b alanda bir gerileme varmış gibi görünüyor.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin han gilerinde çıkarım yapılmıştır?

A) I. ile II. B) II. ile III. C) III. ile IV

D) IV ile V. E) V. ile VI.

(2016 - YGS

12. (I) Dizüstü bilgisayar ekranları çaprazlama, bir köşeden ters köşeye genellikle 12 ile 20 inç arasında boyutlara sahiptir. (II) Büyük ekranların çözünürlükleri daha yüksek olduğundan görüntü daha keskin olur. (III) Büyük ekranlar daha çok yer kaplar, daha ağır olur ve pil ömrünü kısaltır. (IV) Dizüstü bilgisayar; film izlemek, oyun oynamak veya video izlemek için kullanılır. (V) Temel işlemler için kullanacak veya sıkça yanınızda taşıyacaksanız daha küçük ve hafif bir ekran tercih etmelisiniz.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangisinde hem bir karşılaştırma hem de öneri söz konusudur?

A) V. B) IV. C) III. D) II. E) I.

(2016 - YGS)

13. Kavakların alerjik polen üreterek insan sağlığını olumsuz etkilediği yönündeki yaygın inanış, son bilimsel çalışmalarla yerini farklı görüşlere terk etmiştir.

Bu cümleden <u>kesin olarak</u> çıkarılabilecek yargı aşağıdakilerden hangisidir?

A) Alerji araştırmaları sonucunda, benimsenmiş bazı bilgiler değişmektedir.

B) Hangi bitkilerin alerjiye neden olduğu konusunda bilgi kirliliği söz konusudur.

C) Alerji bilimi araştırmaları, kesin sonuçlar verebilecek kadar ileri değildir.

D) Bilimsel gerçeklerle halk inanışları arasında ciddi bir çelişki vardır.

E) Kavakların alerjik polen üretmediği, son bilimsel çalışmalarla kanıtlanmıştır.

(2015 - YGS)

14. (I) Tire'ye gidince camileri görmeden sakın dönmeyin. (II) Çoğu XV. yüzyıla ait olan camilerin gerek kubbelerinde gerekse minarelerinde tuğla işçiliğinin en güzel örneklerini bulabilirsiniz. (III) Bu minarelerin kimi "zencirek formu"yla kimi de "çam kozalağı" tarzında yapılmış. (IV) Bu arada şunu da söylemeden geçemeyeceğim: Tire'nin daracık sokakları "el sanatları müzesi" sanki. (V) Bu yaşıma rağmen bazı eşyaların nasıl yapıldığını ilk kez orada gördüm. (VI) Örneğin semerin, urganın ve keçenin yapılışını, bunların son ustalarını izleyerek öğrendim.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerle ilgili olarak aşağıda verilenlerden hangisi <u>yanlıştır?</u>

A) I. cümlede, ziyaretçilere yönelik bir öneride bulunulmuştur.

B) II. cümlede, bazı yapılarda hangi malzemenin kullanıldığı belirtilmiştir.

C) III. cümlede, yapılarda kullanılan yapım tekniklerinden söz edilmiştir.

D) IV. cümlede, tarihî yapılarla ilgili bilgi verilmiştir.

E) VI. cümlede, önceki cümlede belirtilenle ilgili bir açıklama yapılmıştır.

(2015 - YGS)

15. Şair, geleneğin sürüp giden hazır düşünme kalıplarını parçaladığı zaman gerçek parıltıyı, yani iyi şiiri elde edebilir.

Bu cümleyle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

A) Şiir alanında sağlam bir yer edinebilmenin ön şartı, kendini geliştirmektir.

B) Bir şair için nitelikli ürünler ortaya koymanın yolu, alışılmışın dışına çıkmaktır.

C) Şiirde sesini duyurmak isteyen bir genç sanatçı, kendinden öncekileri aşmalıdır.

D) İyi şair olmanın yolu, başkalarını besleyecek kaynaklar ortaya koymaktır.

E) Şiirde yerleşik olan anlayışları yıkmak, genç sanatçılar için zordur.

(2015 - YGS)

16. (I) "Bir şiiri ilk okuyuşta anlıyorsanız o, şiir değildir." der İlhan Berk. (II) Burada söylenmek istenen, şiirin anlamsız olduğu değil, şiirdeki imgenin ve anlamın yalnızca aklımızla kavradığımız anlamı aştığı ve bu anlama ulaşabilmek için aklımız kadar sezgilerimizi de kullanmamız gerektiğidir. (III) Bir örnek vermek gerekirse "Yalnızlığı soruyorlar, yalnızlık bir ovanın düz oluşu gibi bir şey." dizesiyle yalnızlığı imgeleyen Cemal Süreyya'yı yalnızca akılla kavramak isteyen okur şöyle diyebilir: "Yalnızlık boşluk gibi bir şey, bomboş bir yer yani!" (IV) Oysa bu dizenin imgelediği şey "bomboş" yalnızlık değil, düzlüktür; tekdüzelik ve yavanlıktır. (V) Dahası, bu dizenin neyi imgelediğini sözcüklerle anlatmaya çalışmamız, anlamsız değilse de kesinlikle yetersiz kalmaya mahkûmdur.

Şiir ve imge ilişkisinin anlatıldığı bu parçadaki numaralanmış cümlelerle ilgili olarak aşağıda verilenlerden hangisi yanlıştır?

A) I. cümlede, bir şaire ait düşünceye yer verilmiştir.

B) II. cümlede, daha önce ifade edilen bir yargının açıklaması yapılmıştır.

C) III. cümlede, şiirdeki anlam örgüsünün dayanakları belirlenmiştir.

D) IV. cümlede, anlamla ilgili bir yanılgı düzeltilmiştir.

E) V. cümlede, imgenin şiirdeki etkisine dair bir yargı ortaya konmuştur.

(2015 - YGS)

17. Tarihi XVIII. yüzyıla kadar uzanan ve UNESCO tarafından Dünya Kültür Mirası Listesi'ne alınan Safranbolu Evleri, Türk mimarisinin önemli örneklerindendir.

Bu cümleden kesin olarak çıkarılabilecek yargı aşağıdakilerden hangisidir?

A) Safranbolu, Türk mimarisinin en önemli örneklerine ev sahipliği yapmaktadır.

B) Safranbolu Evleri, Dünya Kültür Mirası Listesi'ne yeni dâhil edilen mimari yapılar arasında yer almaktadır.

C) UNESCO, tarihî Türk mimarisine her geçen gün daha fazla ilgi göstermektedir.

D) Safranbolu Evleri'nin geçmişi birkaç yüzyıl öncesine kadar uzanmaktadır.

E) UNESCO, geleneksel Türk mimarisini araştırmak için önemli projeleri desteklemektedir.

(2015 - YGS)

18. (I) Sanat ve edebiyat kültürü ve buna bağlı olarak medeniyet şuuru Tanpınar kadar geniş olan, çok az sanat adamımız vardır. (II) Nitekim yazar, çeşitli vesilelerle söylediği "devam ederek değişmek, değişerek devam etmek" ilkesini benimsemiş ve medeniyet kriziyle başlayan yeni edebiyat hareketinin öne çıkardığı yeni değer hükümlerini, geçmişle bağlantı kurarak açıklamaya çalışmıştır. (III) Bu arada bazı kültürel motiflerin de bu devamlılığı sağladığını tespit etmiştir. (IV) Eserlerini Batılı gibi ele alan ve bir kimlik bunalımına yol açan kültür çevreleri karşısında yazar çoğu zaman bağımsız kalmayı başarır. (V) Böylece, medeniyet şuurunun gereklerine uyarak, üzerinde durduğu "devam" fikriyle de hem geleneğin gücünü hem de sanat ve kültürün onsuz değer ifade edemeyeceğini büyük bir açıklıkla ortaya koyar. (VI) O yüzden de gelenekten söz edildiği ve ondan faydalanmanın tartışıldığı bir dönemde yeniden okunması anlamlıdır.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerden hangisi, kendinden sonraki cümlede belirtilen yargının nedenini açıklamaktadır?

A) V. B) IV. C) III. D) II. E) I.

(2015 - YGS)

19. Yazarın bir toplumsal benliği, bir de meydana getirdiği metin vardır. Onun oluşturduğu bu metin dilsel olarak kapandı mı artık bir eserdir, sonuçlanmış bir nesnedir. Ama aynı zamanda bu metin bir üretim kaynağıdır, okurla buluştuğu zaman. Bu üretim kaynağının içinde sürekli yazarın yaratıcı benliğini görürüm, anlatıcı olarak vardır o benim için artık. O anlatıcıyı, yazar veya herhangi bir üçüncü kişi gibi algılayabilirim. Buradaki ben diye konuşan kişi beni yazara gönderebildiği gibi, göndermeyebilir de. Okur olarak metindeki ben ile aramdaki ilişkiyi ortaya koyuyorum, bunun yorumunu yapıyorum, katmanlarını saptıyorum. Belli bir ana dek hep metnin içinde kalıyorum ama gerektiğinde metin dışına da çıkıp yazarın metin dışı ideolojisini de bir inceleme nesnesi olarak alabilirim.

Bu parçada geçen "Bu metin dilsel olarak kapandı mı artık bir eserdir" **sözüyle asıl anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?**

A) Metinlerin eser olabilmesi için mutlaka sonuç bölümlerinin olması gerekir.

B) Edebî eserler, kendi içlerinde anlam derinliğine sahiptir.

C) Bir metin, dil ve üslup bakımından üst düzeye erişmedikçe sonlandırılmamalıdır.

D) Bir metinin yazarı son sözünü söylemeden, yazdıkları eser hâline gelmiş olmaz.

E) Bir edebî eser, yazarının kullandığı dille var olabilmektedir.

(2015 - YGS)

20. Yazarın bir toplumsal benliği, bir de meydana getirdiği metin vardır. Onun oluşturduğu bu metin dilsel olarak kapandı mı artık bir eserdir, sonuçlanmış bir nesnedir. Ama aynı zamanda bu metin bir üretim kaynağıdır, okurla buluştuğu zaman. Bu üretim kaynağının içinde sürekli yazarın yaratıcı benliğini görürüm, anlatıcı olarak vardır o benim için artık. O anlatıcıyı, yazar veya herhangi bir üçüncü kişi gibi algılayabilirim. Buradaki ben diye konuşan kişi beni yazara gönderebildiği gibi, göndermeyebilir de. Okur olarak metindeki ben ile aramdaki ilişkiyi ortaya koyuyorum, bunun yorumunu yapıyorum, katmanlarını saptıyorum. Belli bir ana dek hep metnin içinde kalıyorum ama gerektiğinde metin dışına da çıkıp yazarın metin dışı ideolojisini de bir inceleme nesnesi olarak alabilirim.

Bu parçada geçen "Aynı zamanda bu metin bir üretim kaynağıdır." **sözüyle edebi eserlerle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine değinilmiştir?**

A) Okurlarını farklı düzeyde etkilediğine

B) Okurlarının duygu dünyasına nüfuz ettiğine

C) Kendi dışındaki yapıtlara da ilham kaynağı olduğuna

D) Yazarını yeni eserler yazmaya sevk ettiğine

E) Her okunuşta yeni anlamlar çıkarıldığına

(2015 - YGS)

21. Ünlü psikolog James şöyle diyor: "Eylem, duyguyu izler gibi görünür ama aslında duygu ve eylem birlikte gider. Bu yüzden, iradenin denetiminde olan eylemi düzenleyerek duyguları da düzenleyebilirsiniz."

William James bu sözleriyle aşağıdakilerden hangisini vurgulamıştır?

A) İnsan, duygularını kolaylıkla denetim altına alabilir.

B) Duygularla uyuşmasa da yanlış davranışlardan vazgeçilmelidir.

C) Her davranış, aslında farkında olunmayan bazı duygulardan kaynaklanır.

D) Davranışları kontrol edebilmek, duyguları da kontrol edebilmeyi sağlar.

E) Genellikle duygular, bütün davranışları biçimlendirir.

(2014 - YGS)

22. (I) Namık Kemal ve Recaizade Mahmut Ekrem gibi romancılarımızın olmasına rağmen Tanzimat'tan sonra sürekli roman yazan ve romanını her yönüyle dert edinen sanatçılarımız azdır. (II) Bu dönemin yazarları daha çok fikrî ve siyasi meselelerle uğraşmış, bir kısmı da birer romanla yetinmişlerdir. (III) Nabizade Nazım, Şemsettin Sami ve Samipaşazade Sezai bu yazarlandandır. (IV) Bunların hemen hepsi birer romandan sonra dikkatlerini başka alana yönelttiklerinden romanımızın bütün yükü Ahmet Mithat Efendi'ye kalmıştır. (V) Ahmet Mithat Efendi, yüze yakın hikâye, roman ve tercüme roman yayımlamıştır.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangisinde neden-sonuç ilişkisi vardır?

A) V. B) IV. C) III. D) II. E) I.

(2014 - YGS)

23. *Keşanlı Ali Destanı* adlı dizinin senaristi, eserin yazarı olan Haldun Taner'in kurduğu hikâyeyi bozmadan senaryoyu yeni bir bağlam içinde değerlendirmiş.

Bu cümleden kesin olarak çıkarılabilecek yargı aşağıdakilerden hangisidir?

A) Eser, asıl hikâyeden yola çıkılarak yeni bir kurguyla diziye uyarlanmıştır.

B) Senarist, romanın yazarından daha başarılı bulunmuştur.

C) Haldun Taner'in eseri, yeni ve farklı teknikler kullanılarak uyarlanmıştır.

D) Senarist, eseri diziye uyarlarken yazarın da görüşlerini almıştır.

E) Haldun Taner'in eseri, günümüze başarılı bir şekilde uyarlanmıştır.

(2014 - YGS)

A YAYINLARI

24. Klasik eserleri okumaya en çok, kendi yazdıklarımı tekrar ettiğimi hissettiğim zamanlarda ihtiyaç duyarım.

Aşağıdakilerden hangisi bu cümleye anlamca en yakındır?

A) Kimi eserlerin her dönemde okunurluğunu sürdürdüğü bilinir.

B) Bir yazarın, okuduklarından etkilenmeden yazması mümkün değildir.

C) Her eser, başka metinlerden alınan parçalarla renklenen bir tablodur.

D) Yazar, benzer ürünler ortaya koymaktan kaçınmak istiyorsa yazdıklarını ara sıra gözden geçirmelidir.

E) Çağını aşmış eserleri okuma, yaratıcılığı besleyen bir etkinliktir.

(2013 - YGS)

25. Bir gazeteci, söyleşi yaptığı kişinin rahatsız olabileceği bir soruyu, kendisiyle soru arasına mesafe koyarak üçüncü kişilerin ağzından sormalıdır.

Aşağıdakilerden hangisi bu ilkeye dikkat edilerek hazırlanmış bir sorudur?

A) Çok önemli iki ödül almasına rağmen son romanınızın çok satılmamasının nedeni ne olabilir?

B) Bazı eleştirmenler son romanınızın bazı bölümlerinin bir Alman yazarın romanından alındığını iddia ediyor, bu konuda ne düşünüyorsunuz?

C) Eserlerinizde soyut konuları ele alışınızın okuyucuyu yorduğunu düşünmüyor musunuz?

D) Bazı yazarlarımızın dediği gibi "Keşke yayımlamasaydım!" diye düşündüğünüz yazılarınız oldu mu?

E) Eserlerinizde aynı konuyu işleyip durmaktan kurtulamamanızı neye bağlıyorsunuz?

(2013 - YGS)

26. Şiir, yalnızca acıları, yoksunlukları, mutsuzlukları dile getirmemelidir. ----?

Bu sözler aşağıdakilerden hangisiyle <u>sürdürülemez?</u>

A) Gerçekte de sevinçle hüzün, ölümle yaşam yan yana karşımıza çıkmaz mı

B) Türk halk müziğinde uzun havalardan sonra oyun havalarına geçilmez mi

C) Okuyucunun şiirden alacağı hazzı sınırlamaya gerek var mı

D) Günümüzde insan yaşamının trajik yönlerini yansıtan eserler de ilgi çekmiyor mu

E) Şiir okuyucusunu karamsarlığa itmenin bir anlamı var mı

(2013 - YGS)

27. (I) Şiirleri çeşitli dergilerde yayımlanan bir şairimiz... (II) İkinci kitabıyla tekrar okuyucunun karşısında. (III) Açık ve yalın anlatımlı, kısa dizelerden oluşan şiirlere imza atmış. (IV) Sanatçının bu kitabındaki tüm şiirleri yine okuyucunun duyumsama ve düş kurma yetilerini harekete geçiriyor. (V) Şair, şiirleriyle okuyucuyu kimi zaman yoğun karanlıkların içine, kimi zaman da aydınlık gündüzlere götürüyor.

Bir şairden ve şiirlerinden söz edilen bu parçadaki numaralanmış cümlelerle ilgili olarak aşağıda verilenlerden hangisi <u>yanlıştır?</u>

A) I. cümlede, okurların beğenisini kazandığı üzerinde duruluyor.

B) II. cümlede, kimi ürünlerini bir araya topladığı belirtiliyor.

C) III. cümlede, şiirlerinin dil ve biçim özellikleri dile getiriliyor.

D) IV. cümlede, işlev yönünden önceki şiirleriyle benzerliği olduğu sezdiriliyor.

E) V. cümlede, şiirlerde birbirine karşıt durumların işlendiğinden söz ediliyor.

(2013 - YGS)

28. (I) ABD'li bilgisayar uzmanı Scott Fahlman tarafından bulunan ve İnternet'in vazgeçilmezlerinden olan gülen surat (smiley) tam 30 yaşında. (II) Fahlman, duyguların yazı dilinde ifade edilmesini kolaylaştırmak için iki nokta ve parantez işaretlerini kullanarak bir ifade oluşturdu. (III) Bu "gülen surat"ı ilk olarak üniversitenin e-posta listesine yolladığı bir notta kullandı. (IV) Fahlman, öğrencilere ve çalışma arkadaşlarına şöyle yazdı: "Şaka yaptığınızı belirtmek için şunu kullanmayı öneriyorum: :-)" (V) Kısa zamanda kabul gören bu mutluluk ifadesini bugün İnternet'te yazışırken sıklıkla kullanıyoruz. (VI) Mutluluğumuzu artık bununla ifade ediyoruz.

Gülen suratın (smiley) anlatıldığı bu parçadaki numaralanmış cümlelerle ilgili olarak aşağıda verilenlerden hangisi <u>yanlıştır?</u>

A) I. cümlede, kaç yıl önce ortaya çıktığı açıklanmıştır.

B) II. cümlede, yeniliğin hangi amaçla ortaya konduğu belirtilmiştir.

C) IV. cümlede, önerisini kimlerle paylaştığı dile getirilmiştir.

D) V. cümlede, bir saptama yapılmıştır.

E) VI. cümlede, işleviyle ilgili bir değişiklikten söz edilmiştir.

(2013 - YGS)

29. 2011'in sonuna doğru gösterime giren bu film, geleneksel sinemanın kullandığı tekniklere bağlı kalmadan, bir hayatta kalma savaşımını insanda yoğunlaşarak anlatıyor.

Bu cümleden söz konusu filmle ilgili olarak aşağıdakilerin hangisi çıkarılabilir?

A) Belirli bir izleyici kitlesine seslenmek amaçlanmıştır.

B) Yeni çekim yöntemlerine başvurulmuştur.

C) Bugüne değin beyaz perdeye taşınmamış bir sorun işlenmiştir.

D) Oyuncuların gösterdiği başarıyla çok boyutlu bir yapı kazanmıştır.

E) Yılın çok izlenen filmleri arasında yerini almıştır.

(2013 - YGS)

30. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde klasiklerle ilgili farklı bir düşünce dile getirilmiştir?

A) Söyledikleri, hiçbir dönemde tüketilmez.

B) Okurların dünyasında özgün ve değişmeyen bir yeri vardır.

C) İnsan, yaşamının her döneminde onlarda kendini bulur.

D) Anlaşılıp kavranabilmesi özel bir çaba, özel bir okurluk donanımı gerektirir.

E) Onları okumaktan alınan haz hiçbir zaman azalmaz.

(2012 - YGS)

31. Yazar; karşıtlıkların üst üste yığıldığı, ucu açık, kesin bir yargıya götürmeyen, tam bitmeyen metinleriyle, okuru düşüncelerin eşiğinde bırakıyor.

Bu sözlere göre yazarın, okura yönelik olarak gerçekleştirmek istedikleri arasında aşağıdakilerden hangisi yoktur?

A) Okuduklarını tamamlatıp onu bütünselliğe kavuşturtma

B) Düş gücünü geliştirme

C) Çok boyutlu düşündürme

D) Yorumlamaya yönlendirme

E) Söylenenlerin kanıtlanmasını isteme

(2012 - YGS)

32. (I) Mario Giordano'nun *Deney* adlı romanı ilk kez dilimize çevrilmesine karşın sinemaseverler bu isme yabancı değil. (II) Deney önce Das Experiment, ardından da The Experiment adlarıyla iki kez sinemaya uyarlanmıştı. (III) Bu uyarlamalar, romanı kadar başarılı değilse de ilki Alman, ikincisi Amerikan yapımı olan her iki film de seyircilerin ilgisini çekmişti. (IV) Doğrusunu söylemek gerekirse hikâyesi o kadar etkileyici ve sinemaya uyarlamaya o kadar elverişli ki bu filmlerin ilgi çekmemesi için yönetmenlerin özel bir beceriksizlik göstermeleri gerekliydi. (V) Çünkü *Deney* otorite ve güç arasındaki ilişkiyi, iktidarın doğasını ve büyüsünü, hapishanenin işlevini, sonuç olarak da insanın karanlık yanlarını sorgulayan bir roman.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangisinde hem olumlu hem de olumsuz bir eleştiri söz konusudur?

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

(2012 - YGS)

33. (I) Tanpınar'ın yarım kalmış son romanı Ay'daki *Kadın* bir rüyadan uyanışla başlar ve içinde "rüya" sözcüğünün geçtiği bir cümleyle yarıda kalır. (II) Kitapta en çok yinelenen sözcüktür rüya; roman da adını, edebiyatımızda benzeri az bulunur bir mizahla kurulmuş eşsiz bir rüyadan alır. (III) Tanpınar'ın roman ve şiirlerini yakından tanıyanlar için *Ay'daki Kadın*'ın baştan aşağı bir rüya dili ve atmosferiyle kurulduğunu söylemek de şaşırtıcı olmayacaktır. (IV) *Ay'daki Kadın*, daha ilk sayfasından anlaşılacağı gibi okuyucuyu Tanpınar'ın o bilinen dünyasının hazlarına hemen götüren bir roman. (V) Öte yandan, tamamlanmamış kitabın dünyası, çok belirgin düzeltmeleriyle Tanpınar'ın kimi romancı sırlarını ve kararsızlıklarını açığa vuran bir dünya.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangisinde kişisel düşünceye yer verilmemiştir?

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

(2012 - YGS)

34. (I) Fazıl Hüsnü Dağlarca'nın 1940'ta yayımladığı, ikinci şiir kitabı olan *Çocuk ve Allah* okurla yeniden buluşuyor. (II) Türk şiirinin dil ve yapı bütünlüğü bakımından en sağlam yapıtlarından biri. (III) Bin yıllık Türk şiirinin yüzyılımızdaki son halkası olarak varlığını koruyor. (IV) Şair; kitapta, insanın evrendeki yerini, doğanın görkemi karşısındaki sarsılış ve duyuşlarını dile getiriyor. (V) Bunları çocuklara özgü bir düş gücüyle yansıtıyor.

Bir şair ve yapıtından söz edilen bu parçadaki numaralanmış cümlelerle ilgili olarak aşağıda verilenlerden hangisi yanlıştır?

A) I. cümlede, anlatılan kitabın daha önce de basıldığından söz edilmiştir.

B) II. cümlede, şiirlerin benzerlerinden ayrılan yönlerine değinilmiştir.

C) III. cümlede, şiirleri güzel ve etkileyici kılan etkenler üzerinde durulmuştur.

D) IV. cümlede, işlenen temalara değinilmiştir.

E) V. cümlede, şiirlerin nasıl bir bakış açısıyla oluşturulduğu belirtilmiştir.

(2012 - YGS)

35. (I) Servetifünun temsilcileri içinde Tevfik Fikret'ten sonra "en büyük şair" olarak nitelendirilen Cenap Şahabettin ile okul kitaplarında ilk karşılaşmam hançer gibi keskin bir Erzurum kışına rastlar. (II) Zaten büyük bir çoğunluğumuz şair ve yazarlarla ancak okul kitaplarında tanışmışızdır. (III) Ne gariptir ki o büyük şairin o büyük şiiriyle Erzurum'un kan donduran, kasıp kavuran soğuğu yüzünden bir türlü ısınmayan sınıfında tanışınca içim ısınmıştı. (IV) Şiir sevenler bilir; şiir insanın içini ısıtır, yerine göre serinletir, düşüncelerin ağırlığından kurtarır, alır götürür insanları bir yerlere gönlünün elinden tutarak. (V) *Elhân-ı Şitâ*, o soğuk kış mevsiminde, o yatılı okulda yalnızlığımın ve özlemlerimin üzerine örtülüveren sıcacık bir battaniye etkisi yaratmıştı.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangisinde yalın bir anlatım söz konusudur?

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

(2012 - YGS)

36. (I) Yaşadığı dönemin şiir anlayışından uzaklaşarak uçlarda dolaşan, alışılmadık bağdaştırmaları ve imgeleriyle zaman zaman, bilinen söylemin dışına taşan şair, sürekli yenilikler peşinde koşmuştur. (II) Karşılaştığı insanlık durumlarına yeni duygu ve anlamlar yükleyerek onları yeniden yazmıştır. (III) Şiirlerini oluştururken boş alanlar bırakmış, uzun dizeleri kırmıştır. (IV) Şiirde bir yenilik gerçekleştirmek için dilin yerleşik söz değerlerini olduğu gibi kullanmaktan kaçınmış, dili yeniden kurmaya yönelmiştir. (V) Şiirlerinin çoğunda, çok anlamlı sözcükler kullanarak değişik çağrışımlar uyandırmıştır.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangisi, sözü edilen şairin şiirlerinin içeriğiyle ilgilidir?

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

(2011 - YGS)

A YAYINLARI

37. (I) Kimi şairler vardır, daha ilk şiirleriyle yeni bir içerik, yeni bir biçim yaratırlar. (II) Bu şairler, sürekli bir arayış içinde olduklarından zaman zaman şaşırtsalar da düş kırıklığına uğratmazlar okurlarını. (III) Moda yönelişlere itibar etmezler, dışarıdaki "gürültü" dikkatini dağıtmaz bu tip şairlerin. (IV) Kendilerini yenileme süreci içinde olan bu şairler okurlarının beklentilerini boşa çıkarmazlar. (V) Şiirin iç sese dayandığının, yapısal bir bütünlük ve sağlamlık gerektirdiğinin bilincindedirler.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerden hangileri anlamca birbirine en yakındır?

A) III. ve V. B) IV. ve V. C) II. ve IV. D) I. ve III. E) I. ve II.

(2011 - YGS)

38. (I) Berna Moran'ın deyişiyle "huzursuzluğun romanı", Fethi Naci'ye göre de "Türkçenin en güzel aşk romanı" olan *Huzur*'un yayımlanışının üzerinden yaklaşık elli yıl geçti. (II) Bu romanda olaylar, bir ağustos günü başlar ve radyodan İkinci Dünya Savaşı'nın başladığını haber veren bir anonsla biter. (III) Her ne kadar ilk bakışta aşk romanı gibi görünse de günahın ve kavuşmanın değil, Doğu'yla Batı'nın, huzursuzluğun, zaman ve müziğin romanı olarak kabul edilir. (IV) *Huzur*, hiçbir zaman Madam Bovary'nin yarattığı etkiye benzer bir etki yaratmamıştır. (V) Madam Bovary gibi can sıkıcı taşranın romanı değildir *Huzur*, tam tersine çok eski, çok köklü bir kentin, İstanbul'un, Boğaziçi'nin romanıdır.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangisinde değerlendirme söz konusu değildir?

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

(2011 - YGS)

39. (I) Günümüzde, yeni yetişen genç yazarlar kendinden öncekileri tanımadıkları, okumadıkları için bir eksiklik duymuyor sanki. (II) Bunlar deneyimli, usta yazarların önünde yaprak gibi titremiyor artık, kendine çok güveniyor. (III) Bununla birlikte yapıtları ilgiyle karşılanan, geniş okur kitlelerine seslenen sanatçının çok iyi yazar olduğu yanılgısına düşüyor. (IV) Yeni kuşağın "Ne olacaksa çabucak olsun." düşüncesinden doğan bu gözü kara yarış, bence oldukça tehlikeli. (V) Çünkü bu, bireyciliğin, "ben ben"ciliğin egemenliği anlamına gelir.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerle ilgili olarak aşağıda verilenlerden hangisi yanlıştır?

A) I. cümlede, usta yazarların, edebiyat dünyasındaki gelişmelerden kaygılandıkları dile getiriliyor.
B) II. cümlede, genç yazarların değişen tutumları hakkında bilgi veriliyor.
C) III. cümlede, yanlış bir kanıya değiniliyor.
D) IV. cümlede, olumsuz bir durumla ilgili kişisel görüş belirtiliyor.
E) V. cümlede, önceki cümlede belirtilenle ilgili yorum yapılıyor.

(2011 - YGS)

40. Paul Valery, "Küçük dergiler, edebiyatın, şiirin laboratuvarıdır." demiştir.

Sanatçı, bu sözüyle küçük dergilerin hangi özelliğini belirtmek istemiştir?

A) Belirli türlere bağlı kalma
B) Ürünleri seçerek yayımlama
C) İlk yapıtlara ve yeniliklere yer verme
D) Yapıtları yazarlardan ayırarak düşünme
E) Okurların beğenisini geliştirmeyi önemseme

(2010 - YGS)

A YAYINLARI

41. "Yazacaklarım, yazdıklarım gibi olacaksa sözün onurunu koruyarak kalemimi kâğıdın yanı başına bırakıveririm." demiş bir şairdir o.

Sanatçı bu sözleriyle aşağıdakilerden hangisini anlatmak istemiştir?

A) Yazın alanında kendini göstermeyi herkesin başaramayacağını
B) Kendi söylemini her şeyin üzerinde tuttuğunu
C) Çok yapıt vermenin, zamanla yazarları bu işten soğuttuğunu
D) Kimi yazarların eleştirilerden çekindiği için yazmadığını
E) Kendini yinelemeye başlarsa yazmaktan vazgeçecegini

(2010 - YGS)

42. I. Sanatçı, toplumsal ilişkileri öyle bir biçimde ortaya koymalıdır ki başkaları da o ilişkileri görebilsin.
II. Çağından sorumlu olan bir sanatçı, gerçeği dile getirmekle yetinmez, aynı zamanda onu yeniden biçimlendirme amacını güder.
III. Değerlerini yitirmiş bir toplumda sanat, doğru sözü söyleyecekse yitirilen değerleri de yansıtmak zorundadır.
IV. Toplumcu dünya görüşünü benimseyen sanat, dünyanın değişebileceğini göstermeli, değişmesine yardım etmelidir.
V. Sanatçıya görevini anımsatmak ve onu uyarmak toplumsal bir sorumluluktur.

Yukarıdaki numaralanmış cümlelerden hangileri anlamca birbirine en yakındır?

A) I. ve II. B) II. ve IV. C) II. ve V.
D) III. ve IV. E) IV. ve V.

(2010 - YGS)

43. (I) Onca güzel, onca kalıcı şiir yazmış, Türk şiirine yeni renkler katmış bir şairin arada sırada kötü şiir yayımlayabileceğini kabul edebiliriz. (II) Buna bir itirazımız yok. (III) Ama bu, gelecekte onun sanatsal değerine gölge düşürür. (IV) Hangi yaşta, hangi aşamada olursa olsun şaire hep daha iyisini, yenisini yazmak yakışmaz mı? (V) Elli yılda kazandığı ustalık sıfatına zarar vermesi doğru mudur şairin?

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangisinden başlayarak olumsuz nitelikli eleştiriye yer verilmiştir?

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

(2010 - YGS)

44. (I) Âşık geleneğinin teknolojiyle tanışması, gramofonla olmuştur. (II) Radyo yayınlarında halk müziğine ve âşık tarzı ürünlere yer verilmesiyle birlikte gelenek, geniş kesimlerle buluşmuştur. (III) Her zaman, her yerde dinleme olanağı veren plak ve kasetler geleneğe farklı bir boyut kazandırmıştır. (IV) Sonraki yıllardaysa televizyonda, aşık edebiyatı ürünlerine daha fazla yer verilmiştir. (V) Artık, kahvehaneler ve köy odalarından çok, elektronik ortamda yorumlanan bu ürünlerin eğitici yönü, eğlendirici yönünün gerisinde kalmıştır.

Âşık geleneğinin anlatıldığı bu parçadaki numaralanmış cümlelerle ilgili olarak aşağıda verilenlerden hangisi yanlıştır?

A) I. cümlede, bir gelişmeden söz edilmiştir.

B) II. cümlede, nasıl yaygınlaştığı anlatılmıştır.

C) III. cümlede, bir yeniliğin dinleyicilere sağladığı kolaylık dile getirilmiştir.

D) IV. cümlede, dinleyici isteklerinin önemsendiği belirtilmiştir.

E) V. cümlede, işlevinde görülen bir değişiklik ortaya konmuştur.

(2010 - YGS)

45. (I) Günümüzde yayıncılar, çok satan kitapların peşinde koşuyor, bir yazarın ya da kitabın değerini ne kadar sattığı belirliyor. (II) Reklamını, etkinlik sayısı ve ziyaretçi çokluğuna bağlayarak yapan kitap fuarları da bu tutumu besliyor. (III) Artık çok satan kitap, iyi kitap olarak algılanıyor. (IV) Böyle bir ortamda yetişen genç bir yazarın, "Okunuyorum öyleyse varım." demesinden doğal ne olabilir? (V) Bu yüzden yazarlar, nitelikli ama okunmayan kitaplar yazma yerine, popüler romanlar üretmeyi, medyada çok görünmeyi yeğliyorlar.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerle ilgili olarak aşağıda verilenlerden hangisi yanlıştır?

A) I. cümlede, saptama yapılmıştır.

B) II. cümlede, bir zorunluluk dile getirilmiştir.

C) III. cümlede, değişen bir değerlendirme ölçütünden söz edilmiştir.

D) IV. cümlede, sonuç ortaya konmuştur.

E) V. cümlede, yazarların yönelimi üzerinde durulmuştur.

(2010 - YGS)

46. (I) Küçüklüğümden beri, babam edebiyatçı olduğu için doğal olarak hep edebiyatın içindeydim. (II) Ama nedense yazmayı uzun yıllar hiç düşünmedim. (III) Yazmaya babamla ilgili bir anı kitabı yazarak başladım. (IV) O kitabı yazarken bir de öykü gelişti, yazma gücümü böylece keşfettim. (V) Ondan sonra, demek ki yazabiliyormuşum, dedim; öyle de devam etti.

Bir yazarın kendini anlattığı bu parçadaki numaralanmış cümlelerle ilgili olarak aşağıda verilenlerden hangisi yanlıştır?

A) I. cümlede, çocukluğunun geçtiği ortama ilişkin bilgi veriyor.

B) II. cümlede, kendisinin de açıklayamadığı bir duruma değiniyor.

C) III. cümlede, yazma işini oyalanma amacıyla yaptığını belirtiyor.

D) IV. cümlede, yazma serüveninde ortaya çıkan bir durumdan söz ediyor.

E) V. cümlede, yazmadaki öz güveninin nasıl geliştiğini açıklıyor.

(2010 - YGS)

LYS SORULARI

1. **Aşağıdaki cümlelerden hangisi ayraç içinde verilen ifadeyle uyuşmaktır?**

A) Tarihî bir kalenin çevresine kurulan Uçhisar, ilkbahar aylarında mis kokulu, rengârenk çiçeklerle bezenir. (Karşılaştırma)

B) Nevşehir'in yaşayan el sanatlarından biri geleneksel tezgâhlardaki dokuma halı ve kilim üretimidir. (Çıkarım)

C) Ürgüp yakınlarında yöre halkının "Üç Güzeller" adını verdiği peribacaları, gün boyu fotoğrafçıların akınına uğruyor. (Tanım)

D) Bu yörede uzun yıllar varlığını sürdürmüş mağara evleri günümüzde güzel ve konforlu birer butik otele dönüştürülmüştür. (Nesnellik)

E) Bu topraklarda çok lezzetli ve çeşitli üzümler yetiştiğinden olsa gerek, yörenin her yerinde bağlara rastlıyoruz. (Tahmin)

(2017 - LYS)

2. **Aşağıdaki yargılardan hangisi kişisel düşünce içermemektedir?**

A) Meydandaki hareketlilik, hiç bitmeyecekmiş gibi hız kesmeden devam ediyor.

B) Bu ülkede gördüğüm her kıyafet ve her hareket birbirine benziyor.

C) İnsanların elindeki bavullar, kendi yaşantılarına dair garip izler taşıyor.

D) Görevlinin sesini duyanlar yerinden ayrılıyor ve işaret edilen yere ilerliyor.

E) Şikâyetler de tıpkı eşyalar gibi, tekrarlandıkça eskimeye devam ediyor.

(2017 - LYS)

3. Sahip olduğun mal mülk, statü, ait olduğun sınıf, cinsiyet, din ve etnik kimlik seni sen yapan unsurlardır. Sen tüm bunların ve her birinin diğerleriyle etkileşiminin toplamısın. Senin farklılığın ve ayrıcalığın budur. Bir yaşamın ayrıcalığı her kimsen o olmaktır.

Bu parçadaki altı çizili cümleyle aşağıdaki yargılardan hangisi arasında ilişki kurulabilir?

A) Kimliği belirleyen özellikler, kişinin yaşamını benzersizleştirir ve ona değer katar.

B) Kendini gerçekleştirmek isteyen birey öncelikle sahip olduklarının değerini bilmelidir.

C) Her hayat, içerdiği benzersiz deneyimlerle diğerlerinden ayrılır ve anlam kazanır.

D) Bir insanın kimliğini belirleyen ve etkileyen faktörler hem genetik hem çevreseldir.

E) İnsan, kimliğini oluşturan unsurları değiştiremediği için bunlarla yaşamaya alışmalıdır.

(2017 - LYS)

4. (I) "Haldizen 12 km, Balıklıgöl 17 km" yazan tabelayı geçeli yarım saat oldu. (II) Sağımda köpürerek akan bir dere; ceviz, kestane, ladin, kayın ve göknar ağaçlarından oluşan yeşil bir orman örtüsüyle çevrili vadi uzanıyor. (III) Her dönemeçte başka bir dere, köpüren sulara karışıyor. (IV) Bazen küçük bazen de büyük şelaleler oluşturarak Haldizen Deresi'yle bütünleşiyor sular. (V) Giderek alışıldık bir görüntü olup çıkıyor çağlayanlar.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangisinde öznel bir yargıya yer verilmiştir?

A) I B) II C) III D) IV E) V

(2017 - YGS)

5. "Yaptığım tablolar, kişiye özeldir; belki aylarca askıda sessizce durur, ta ki sahibine kavuşana dek." **diyen bir ressam, sanat eserleriyle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine dikkat çekmektedir?**

A) Hayal dünyamızı genişleten ürünler olduğuna

B) Sanatçının yaşamından izler taşıdığına

C) Herkesin dünyasına hitap etmediğine

D) Belli bir birikim sonucunda oluştuğuna

E) Öğretici bir yönünün bulunmadığına

(2016 - LYS)

6. (I) Ben tarihsel romanı "genişletilmiş şimdiki zaman" olarak görüyorum. (II) Eliot da böyle düşünüyor; tarihsel romanın, geçmişi bugüne taşıması noktasında. (III) Geçmişin bir anlamı olduğunu düşünecek olursak bu anlamın, bugünün insanına ne ifade ettiğini anlatan bir roman da tarihsel bir roman olarak görülebilir. (IV) Kısacası tarihin farklı iki yorumu biçiminde algılanan "genişletilmiş şimdiki zaman" kavramı benim için önemlidir. (V) İster bugünden geçmişe dönüşümüz biçiminde algılansın bu kavram; ister geçmişin bugüne taşınması biçiminde...

Tarihsel romanın ele alındığı bu parçadaki numaralanmış cümlelerle ilgili olarak aşağıda verilenlerden hangisi yanlıştır?

A) I. cümlede, bir değerlendirme yapılmıştır.

B) II. cümlede, önceki cümleyi desteklemek için tanık gösterilmiştir.

C) III. cümlede, bir koşul ve buna bağlı bir olasılıktan söz edilmiştir.

D) IV. cümlede, bir kavramın tanımı yapılmıştır.

E) V. cümlede, bir kavramın farklı yorumlanmasından söz edilmiştir.

(2016 - LYS)

7. (I) Günümüzde çok sayıda Kızıldeniz kökenli canlı türü Akdeniz'e girip yerleşmiş durumda. (II) Bugün Akdeniz'de yapacağınız her dalışta Kızıldeniz kökenli türler görmek mümkün. (III) Hatta denilebilir ki bu türlerin girişi aynı hızla devam ederse gelecekte yeni türler görmek çok daha zor olacak. (IV) Çünkü Kızıldeniz kökenli türler, yeni türlerin üzerinde kolayca baskı kuruyor ve onların yaşam alanlarını daraltarak ortamdan uzaklaşmalarına sebep oluyor. (V) Bu türlerden biri de bilimsel adı Halophila stipulacea olan geniş yapraklı "deniz çayırı"dır.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangisinde bir çıkarım söz konusudur?

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

(2016 - LYS)

8. Sinema, sadece hikâyeyi veya durumu perdeye taşımakla ilgili bir süreç değildir bence. Sinemayı on adımlık bir süreç olarak düşünecek olursak belki sadece iki adımı, kamera çekimleri ve kurgu ile ilgilidir. Oysa pek çok festival sinemacısı, bu iki adımın bütün sürecin ta kendisi olduğunu düşünmektedir. Bu, yaratıcı üretimi doğrudan doğruya olumsuz etkileyen bir yaklaşımdır. Geriye kalan sekiz adım bizim nasıl olduğumuzla ilgilidir; ne okuduğumuz, neye inandığımız, neleri gördüğümüz, ne yaşadığımız, ne yaşamak istemediğimiz...

Bu parçanın anlatımıyla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

A) Öznellik söz konusudur.
B) Neden-sonuç ilişkisi kurulmuştur.
C) Koşul dile getirilmiştir.
D) Açıklamadan yararlanılmıştır.
E) Örneklemeye yer verilmiştir.

(2015 - LYS)

9. 2014 Afife Jale Tiyatro Ödülleri'nde "Yılın En Başarılı Prodüksiyonu" dâhil dört ödül alan Arturo Ui'nin Önlenebilir Tırmanışı'nın oyuncularından Fatih Koyunoğlu, oyunun başarı sebeplerini ve hepimizin içinde yaşayan potansiyel "Arturo Ui"-karakterini anlattı.

Bu cümleden kesin olarak çıkarılabilecek yargı aşağıdakilerden hangisidir?

A) 2014 yılında son kez düzenlenen Afife Jale Tiyatro Ödülleri'nde rekor kırılmıştır.
B) *Arturo Ui' nin Önlenebilir Tırmanışı* adlı oyun, farklı ödüllere layık görülmüştür.
C) "Yılın En Başarılı Prodüksiyonu" ödülünü Fatih Koyunoğlu almıştır.
D) "Arturo Ui" karakteri, modern insanın karmaşık iç dünyasını temsil etmektedir.
E) *"Arturo Ui'nin Önlenebilir Tırmanışı'ndaki* oyuncular, yüksek bir performans göstermişlerdir.

(2015 - LYS)

A YAYINLARI

10. (I) Hızla gelişen bilgisayar teknolojisinin özellikle mekân tasarlama konusunda sinemaya olan katkısı giderek doğal sayılıyor. (II) Örneğin, 2000 yılında gösterilen Gladyatör adlı filmdeki tarihsel mekânların oluşturulmasında bilgisayar teknolojisinden bol bol yararlanıldı. (III) Böylece, Antik Roma'nın Colosseum'u bilgisayarda yeniden oluşturuldu ve burada birkaç yüz kişilik kalabalık, binlerce kişilik görkemli bir kalabalığa dönüştürüldü. (IV) 2001'de gösterilen Pearl Harbour filminde eski fotoğraflar kullanılarak limanın 50 yıl önceki görüntüsü elde edildi. (V) 145 milyon dolarak mal olan bu filmde, bir hava saldırısının tümüyle bilgisayarda tasarlanması için gerekli harcamadan kaçınılmadı ve büyük ölçüde gerçek izlenimi veren görüntüler oluşturuldu.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangisinde nesnellik söz konusudur?

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

(2014 - LYS)

11. Özellikle Orhan Veli Kanık ve arkadaşlarının şiirlerinde iç uyum, müzikalite ortadan kalkmış; kuru bir görselliğe dayanan bir şiir, hatta resim-şiir denilebilecek bir tür ortaya çıkmıştır. Oysa şiirde ---- müzikte olduğu kadar önemlidir.

Bu parçada boş bırakılan yere, düşüncenin akışına göre aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

A) duygu ve akıl
B) sezgi ve anlam
C) sözcük ve yoğunluk
D) tema ve imge
E) ses ve ahenk

(2013 - LYS)

12. (I) Ülkemizde çoğu zaman mühendislikle birlikte anılan mimarlığın, nedense sadece teknik bir disiplin veya bir fen bilimi olduğu düşünülür. (II) Oysa aynı zamanda bir sanat dalıdır ve bu yönüyle felsefeyle de doğrudan ilgilidir. (III) Nitekim mimarlık, ait olduğu toplumun estetik ve etik anlayışını, dünya görüşünü en belirgin biçimde yansıtan eserlerin ortaya konulmasını sağlar. (IV) Bunun gerçekleştirilebilmesi için mimarların, toplumun kültürel mantığını iyice özümsemiş olmaları gerekir. (V) Yoksa bu meslekte, herhangi bir anlamdan ve zevkten yoksun beton yapılardan başka bir şey üretilemeyecektir.

Mimarlığı konu alan bu parçadaki numaralanmış cümlelerle ilgili olarak aşağıda verilenlerden hangisi yanlıştır?

A) I. cümlede, yanlış bir algının söz konusu olduğu sezdirilmiştir.
B) II. cümlede, önceki cümleyle ilgili açıklama yapılmıştır.
C) III. cümlede, niteliği karşılaştırma yoluyla anlatılmıştır.
D) IV. cümlede, öteki mesleklerden ayrılan yönü üzerinde durulmuştur.
E) V. cümlede, bir sonuç ortaya konulmuştur.

(2013 - LYS)

13. (I) Vizyona giren filmlerle ilgili tanıtım yazıları, her hafta gazetelerde ve her ay bazı dergilerde yer alıyor. (II) Bu dergiler çoğu meselenin toplumsal boyutuna ilgi duymaktan öteye gidemiyor. (III) Oysa benim de aralarında bulunduğum bir seyirci grubu, perdeye yansıyan o büyülü ışığa gerçeğin penceresinden bakmak istiyor. (IV) Bu ihtiyaca cevap veren bir kaynak olmayışı da zorunlu olarak üç beş kişilik dost meclislerine bırakıyor bu konuyu. (V) Oysa bu yazar, gazetedeki köşesinden, tek başına sayısız muhatabına seslenerek böyle bir ihtiyacı karşılıyor.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangilerinde olumsuz bir eleştiri söz konusudur?

A) I. ve II.
B) I. ve III.
C) II. ve IV.
D) III. ve V.
E) IV. ve V.

(2013 - LYS)

14. (I) "Bir süre yapar, sonra bırakırım." düşüncesiyle başladığım ve sadece yapılması gereken bir iş olarak gördüğüm öğretmenlik mesleğini zamanla çok sevdim. (II) Bunca yıllık deneyimden sonraysa öğretmenliğin insanları tanıma, onların ruhsal durumlarını çözümleme konusundaki yeteneklerimi önemli ölçüde geliştirdiğini söyleyebilirim. (III) Öğretmenlik yaparken farklı değerlerle yetişmiş binlerce genç insanın davranışlarını, duygularını gözlemlemek bende bir birikim oluşturdu. (IV) Farklı kültürlerden gelen insanların aslında benzer sevinç, keder, heyecan, korku ve ilgilere sahip olduğunu fark ettim. (V) İnsana dair kitaplarda bulamayacağım ayrıntıları bu meslekte, yaşayarak öğrendim.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangisi, öğretmenlik mesleğinin kazandırdıklarına yönelik açıklama içermemektedir?

A) I.
B) II.
C) III.
D) IV.
E) V.

(2013 - LYS)

15. (I) Yaşamın özüne ayna tutan çağdaş öyküler, eskiden yazılanların çoğundan farklı olarak öykülemeden çok, göstermeye; anlatmadan çok, sezdirmeye başvurur. (II) Anlatıcı, bir kişide herkesi görmeye ve göstermeye çalışırken geleneksel anlatıcılardan farklı olarak dili, bütün çağrışım değerlerini hesaba katarak kullanır. (III) Kısa, özlü ve özgün yapısı, yoğunluklu anlatımıyla okuyucunun ilgisini çekecek bu öykülerde düz bir anlatım kullanılır. (IV) Bu yönden, çağdaş öyküyle şiir arasında oylum açısından bir benzerlik kurulabilir. (V) Bu nedenle eksiltili anlatıma en çok çağdaş öykülerde yer verilir.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangisinde karşılaştırma yapılmamıştır?

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

(2012 - LYS)

16. (I) Yazarak yaşamak, güçlüklerine karşın insanın kendi kendisine yetmesini sağlıyor. (II) Boş bir iyimserlik değil bu; eğer bir amacınız varsa onun peşinden gider, sizi bundan alıkoyacak her şeyi dışlarsınız. (III) Bu dışlama, yazma eyleminin doğasından gelir çünkü yazmak tek başına gerçekleştirilen bireysel bir eylemdir. (IV) Yazan kişi duygularını ve zamanını iyi yönetmek durumundadır. (V) Bunu gereği gibi yapmadığı, çevresindeki insanlarla ilişkiyi ustalıkla düzenleyemediği için yazın alanında çok iyi başlangıçlar yapmış birçok insanın yitip gittiği söylenebilir.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerle ilgili olarak aşağıda verilenlerden hangisi yanlıştır?

A) I. cümlede, yazmanın olumlu etkisinden söz edilmiştir.

B) II. cümlede, düşünülüp tasarlananları gerçekleştirmek için takınılacak tutum belirtilmiştir.

C) III. cümlede, yazma işinin nasıl bir düşünsel donanım gerektirdiği üzerinde durulmuştur.

D) IV. cümlede, yazma eyleminin kimi gerekleri dile getirilmiştir.

E) V. cümlede, yazmaya yönelen kimi kişilerin başarılı olamayışlarının nedenlerine değinilmiştir.

(2012 - LYS)

17. (I) Fotoğraf sanatçılarının Anadolu'daki antik kentleri, o kentlerdeki kalıntı ve buluntuları, birer sanat nesnesi olarak ele aldıklarına genellikle tanık oluyoruz. (II) Bu tür çalışmalar yapan bu sanatçı da Düş Kentleri adlı fotoğraf albümünde özellikle Batı Anadolu uygarlığını oluşturan kentlerden bugüne kalanları sunuyor. (III) Sanatçı, antik kentlerin kalıntı ve buluntularını âdeta izlenimci bir ressam gibi, ışığı ve rengi öne çıkararak okuyor. (IV) Burada sanatçının, salt antik kentleri belgelemekten, dolayısıyla bunları geçmişten bugüne ve geleceğe taşımaktan, tarihsel yorumlamadan kaçındığını görüyoruz. (V) Çünkü sanatçı, bu kentlerin, şimdinin daha doğrusu o fotoğrafların çekildiği zamanın kendinde bıraktığı izlenimleri ustaca onlara yansıtıyor.

Bir fotoğraf sanatçısının anlatıldığı bu parçadaki numaralanmış cümlelerle ilgili olarak aşağıda verilenlerden hangisi yanlıştır?

A) I. cümlede, bilinen ve görülen bir durumdan söz edilmiştir.

B) II. cümlede, sözü edilen çalışmanın neleri içerdiği üzerinde durulmuştur.

C) III. cümlede, gördüklerini, nasıl bir bakış açısıyla algıladığı belirtilmiştir.

D) IV. cümlede, sanatçının farklı konu alanlarına yöneldiği vurgulanmıştır.

E) V. cümlede, çekim anında zihninde oluşan görüntüleri aktardığına değinilmiştir.

(2012 - LYS)

18. (I) Bu film, Lev Tolstoy'un kırk sekiz yıl birlikte yaşadığı karısı Sofia'yla son günlerini anlatıyor. (II) Ağdalı diyalogların arasında kaybolmuş bu yapım, ağır bir dönem filmi olabilirdi. (III) Ancak yönetmen, ortaya evrensel duyguların yoğunlukta olduğu; dramatik ama eğlenceli, ciddi ama neşeli bir film çıkarmış. (IV) 1910'lu yılların Rusya'sını anlatan bir film için aslında hiç de kolay bir iş değil. (V) Bu filmin tadına varmak için Tolstoy'un, yalnızca Savaş ve Barış ya da Anna Karenina'nın yazarı değil aynı zamanda ülkenin önde gelen edebî, politik isimlerinden biri olduğunu düşünmek gerekiyor. (VI) Ayrıca Tolstoy'un, Rusya'nın en köklü ailelerinden birine mensup olmasına karşın zenginliğini bir utanç sembolü olarak görmesi ve bütün varlığını elinin tersiyle itmesi de göz ardı edilmemeli.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangisinde değerlendirme yapılmamıştır?

A) I. B) II. C) IV. D) V. E) VI.

(2011 - LYS)

19. (I) İddialı konuşmayı sevmem. (II) "Türkiye'de ilk gerilim romanı yazarı benim." demedim, "Sanırım..." diye başladım cümleye. (III) Bir yazarın "Bu şahane bir yapıt oldu, edebiyatın âlâsını yaptım." gibi sözler söylemesini doğru bulmuyorum. (IV) Yazmak, bir kitabı bastırmak zaten kendini beğenmişlik değil de nedir? (V) Bütün bunların üzerine bir de yazdığını övmek, dayanılmaz geliyor bana.

Bir yazarın görüşlerini belirttiği bu parçadaki numaralanmış cümlelerle ilgili olarak aşağıda verilenlerden hangisi yanlıştır?

A) I. cümlede, kişiliğiyle ilgili bilgi veriyor.
B) II. cümlede, bir yanlış anlamayı düzeltmek için gerekli açıklamayı yapıyor.
C) III. cümlede, benimsemediği bir tutumu ortaya koyuyor.
D) IV. cümlede, bir yorum yapıyor.
E) V. cümlede, başarısız yapıtları beğenmenin yanlışlığını belirtiyor.

(2011 - LYS)

20. (I) Bu yapıtı yalnızca bir anı sanmayın. (II) Yazar, bir psikiyatr ve siyaset adamı gözüyle kendi öyküsüne paralel olarak son elli yıllık siyasi tarihimizi de ayrıntılarıyla ele alıyor. (III) Bunları kendi özgün yorumlarının yanı sıra sayısal bilgilerle de destekliyor. (IV) Anlatımını, roman kahramanı olabilecek ilginç kişilerle zenginleştiriyor. (V) Her biri başlı başına bir yaşam dersi diyebileceğimiz anekdotlara da yer veriyor.

Bir yapıtın anlatıldığı bu parçadaki numaralanmış cümlelerle ilgili olarak aşağıda verilenlerden hangisi yanlıştır?

A) I. cümlede, uyarı söz konusudur.
B) II. cümlede, konuyla ilgili bir açıklama yapılıyor.
C) III. cümlede, öznellikle nesnelliğin iç içe olduğu söyleniyor.
D) IV. cümlede, duygusal yönleri öne çıkaran bir tutum izlendiği belirtiliyor.
E) V. cümlede, söyleme öğreticilik ve çeşitlilik boyutu katıldığı belirtiliyor.

(2011 - LYS)

A YAYINLARI

21. Aşağıdaki dizelerin hangisinde eylem, nedeniyle birlikte verilmiştir?

A) İnsan balıklama dalmalı içine hayatın
Bir kayadan zümrüt bir denize atlarcasına
B) Uzandın mı bir kez sımsıcak kumlara
Dinleneceksin bir kum tanesi, bir yaprak gibi
C) Kederi de yaşamalısın bütün benliğinle
Acılar da sevinçler de olgunlaştırır insanı
D) Yaşadın mı yoğunluğuna yaşayacaksın bir şeyi
Koklamaktan bitkin düşmüşçesine bir çiçeği
E) İnsan bütün güzel müzikleri dinlemeli alabildiğine
Tüm benliği seslerle, ezgilerle dolarcasına

(2010 - LYS)

22. (I) Rus edebiyatının hiçbir kahramanı, ne Raskolnikov ne Mişkin ne de Prens Andrey eski Rus insanını hatta tüm Doğuluları "Oblomov" kadar açıklıkla, en özlü yanıyla temsil edebilir. (II) Doğu, belki de ilk kez Gonçarov'un bu büyük yapıtında kendi kendini tanımaya, Batı'dan farkını anlamaya başlamıştır. (III) Oblomov, çiftliği, köleleri olan bir derebeyidir, bu düzen değişince ekmeğini kendi kazanan insanlar arasında yaşamaya başlar. (IV) Böyle yaşamaya hazır olmayan iradesini yitirir ve Oblomov, ölüme benzeyen bir uyuşukluğa gömülür. (V) Ancak Gonçarov, büyük romancılarda görülen "yaşamdaki dram karşısında gülümseme"sini hiç eksik etmez, okurunu da gülümsetmeyi başarır.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangilerinde romanı özetlemeyi amaçlayan bir nitelik vardır?

A) I. ve III. B) II. ve IV. C) II. ve V.
D) III. ve IV. E) IV. ve V.

(2010 - LYS)

23. (I) Onun şiirlerinde, masal, şiir, deyiş gibi halk edebiyatı ürünlerinin etkisi görülür. (II) Halk diline yaklaşmaya da özen gösteren bu sanatçının dizeleri toprak kokan yağmur damlaları gibidir. (III) Satırların arasından dökülür okuyucunun duygu dünyasına. (IV) Davetkârdır, sizi kendi dünyasına yavaşça çekip alır. (V) O sesi ne zaman duydunuz, eşiği ne zaman geçtiniz, anlayamazsınız bile. (VI) Bu anlamda, resimleri de şiirleriyle büyük benzerlik gösterir sanatçının.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerden hangilerinde sanatlıca bir söyleyiş yoktur?

A) I. ve IV. B) I. ve VI. C) II. ve V. D) II. ve IV. E) V. ve VI.

(2010 - LYS)

ÖSS SORULARI

1. Türkçenin yeterince ayrımına varılmamış bir özelliğinden, yoğunlaştırma gücünden ustaca yararlanıyor bu yazarımız. Yapıtlarındaki duygusal ve düşünsel derinlik de buradan geliyor büyük ölçüde. Çünkü az sözle çok şey anlatma yoludur yoğunlaştırma, anlatımda şiirselliğin damarını yakalamadır. "Düşüncenin canı kısa sözdedir." yargısına bağlı kalmadır.

Aşağıdaki cümlelerden hangisi bu parçada anlatılanlara örnek oluşturmaz?

A) Zamanı öldürerek kendi ölümünü hazırlayan ne çok insan var şu yeryüzünde.

B) İnsanları fiziksel özellikleriyle değerlendirmenin yanlışlığı çokça yinelenir.

C) Yaşamını güzelliklerle dokumayan insanın ömrü, yaşarken tükenmiş demektir.

D) Sabrın ülkesinde soluk alıp vermeyen bir sanatçı, adını gelecek kuşaklara bırakamaz.

E) Acıların ateşinde pişmeyen insan, bu duyarsızlık ortamında nasıl ayakta kalabilir ki.

(2009 - ÖSS)

2. "Bu roman tamamen gerçekleri yansıtıyor." demekle, "Bu yapıttaki her şey hayal ürünüdür, gerçek hayattakilerle benzeşmeler rastlantıdan başka bir şey değildir." demek aynı ölçüde gerçek dışıdır.

Romanla ilgili bu sözlerle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

A) Düşle gerçek birbiriyle kaynaştırılarak verilir.

B) Düşsellikle gerçekliğin dengesini kurmak güçtür.

C) Gerçeğe ya da düş gücüne dayalı oluşuna yazar değil, okur karar verir.

D) Düşselliğin gelişigüzel kullanılması yapıtın değerini azaltır.

E) Tümüyle gerçeklere dayandırılması ona inandırıcılık kazandırır.

(2009 - ÖSS)

3. (I) Köşe yazılarını dışarıda tutacak olursak günümüz edebiyatında türler arasında kesin çizgiler pek kalmadı. (II) Uzun öykü, anlatı, roman iç içe geçebiliyor. (III) Bu durum bana kolaylık sağlıyor. (IV) Kaldı ki ben yazmaya başladığımda sonunun türsel açıdan nereye varacağını kestiremiyorum çoğu zaman. (V) Deneme diye başlıyorum öykü çıkıyor, öyküye başlıyorum romanlaşıyor.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangileri, kendinden önceki cümlede belirtilenleri destekler niteliktedir?

A) II. ve III. B) II. ve V. C) III. ve IV. D) III. ve V. E) IV. ve V.

(2009 - ÖSS)

4. (I) Kütüphaneler kültürel yaşamı besleyen ve geliştiren ana damarlardandır. (II) Ne var ki kâğıt üzerinde sayıları artmış gibi görünse de Türkiye'de neredeyse 50.000 kişiye bir halk kütüphanesi düşmekte. (III) Oysa Almanya'da bu rakam 6000. (IV) Öte yandan, ülkemizde son otuz yıllık dönemde halk kütüphanelerine üye olanların oranının da % 1 ya da % 2 olduğunu belirtelim. (V) Bu oranın ABD, İngiltere, Finlandiya'da % 60 dolaylarında olduğu söylenebilir. (VI) Bu sayısal değerler, kültürel yaşamımızda etkili bir yeri olan kütüphanelerin yetersiz olduğunu her yönüyle açık seçik gösteriyor.

Kütüphanelerin ele alındığı bu parçadaki numaralanmış cümlelerle ilgili olarak aşağıda verilenlerden hangisi yanlıştır?

A) I. cümlede, işlevinden söz edilmektedir.
B) II. cümlede, gereksinimleri karşılamadığı belirtilmektedir.
C) IV. cümlede, saptama yapılmıştır.
D) V. cümlede, kesinlik söz konusudur.
E) VI. cümlede, önemli bir sorun dile getirilmiştir.

(2009 - ÖSS)

5. Picasso, "Ben başkalarını değil, asıl kendimi kopya etmekten korkarım." der.

Picasso bu sözüyle sanatçıların nasıl bir tutum içinde olmaları gerektiğini belirtmek istemiştir?

A) Başkalarına benzememe ilkesine bağlı kalmalıdır.
B) Sıradan şeylerden sıra dışı ürünler yaratabilmelidir.
C) Farklı olma düşüncesiyle anlaşılması güç ürünler ortaya koymamalıdır.
D) Bireysel konulardan yola çıkarak toplumsal gerçekleri dile getirmelidir.
E) Her yeni çalışmasında, öncekilere benzemeyen özgün yapıtlar ortaya koymalıdır.

(2009 - ÖSS)

6. Onun karikatürlerinde dondurulmuş kareler birden harekete geçer, yansıtılan kişiler canlılık kazanırdı.

Bu cümlede, söz konusu karikatürlerin hangi özelliği belirtilmek istenmiştir?

A) Yaşananları eleştirme
B) Gerçeklik duygusu uyandırma
C) Öğretici olma
D) Çok yönlü düşündürme
E) Güncel olanı yansıtma

(2009 - ÖSS)

7. Dost canlısı, sevgi dolu, nitelikli bir insandı. Dünyaya hep yüreğinin penceresinden baktı. Yardıma ihtiyaç duyduğu en güç günlerinde, en çok güvendiği kişileri yanında görmediğinde bile onları sevmekten, bağışlamaktan kaçınmadı. Kırgınlıkların nedenini kendinde aramayı yeğledi.

Bu parçada geçen "dünyaya hep yüreğinin penceresinden bakma" **sözüyle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?**

A) Olayları, durumları duygularına göre değerlendirme
B) Çevresindekileri üzmekten kaçınma
C) Yaşananları değişik yönleriyle düşünme
D) Yakınlarının mutluluğunu isteme
E) Kendi düşüncelerinin doğruluğuna inanma

(2009 - ÖSS)

8. (I) Romanlar genellikle insanı konu alan kurmacasal ürünlerdir. (II) Bu yönden onlar sorunları anlatmaz, sorunların kaynağını gösterir. (III) İşledikleri konularla insanların duyarlığını geliştirir, keskinleştirir. (IV) Romanlarda gazete ve televizyonlarda rastlayabileceğimiz sıradan konular da işlenebilir. (V) Ancak romanı özel kılan, onun anlatılanları kahramanların bakış açısından vermesi, okurun neden-sonuç ilişkisi kurarak düşünmesini sağlamasıdır.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangilerinde romanın işlevinden söz edilmemiştir?

A) I. ve III. B) I. ve IV. C) II. ve V.
D) III. ve IV. E) IV. ve V.

(2008 - ÖSS)

9. (I) Son yıllarda yayınevlerinin sayısında bir artış gözlendi. (II) Bu, çeviri kitap sayısındaki artışı da beraberinde getirdi. (III) Yurt dışında çıkan hemen her kitap hiç gecikmeden bizde de yayımlanmaya başlandı. (IV) Hatta bir kitabı çabuk satışa sunabilmek için iki çevirmene bölüştürüp yayımlayanlar da var. (V) Bu, benimsemediğim bir yöntem çünkü her çevirmenin dili ve biçemi farklıdır, ikisi birleştirilince birbiriyle bağdaşmaz.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerle ilgili olarak aşağıda verilenlerden hangisi yanlıştır?

A) I. cümlede, bir saptama yapılıyor.
B) II. cümlede, I. cümlede belirtilen sonucu açıklanıyor.
C) III. cümlede, başkalarından üstün olma durumu belirtiliyor.
D) IV. cümlede, farklı bir tutumdan söz ediliyor.
E) V. cümlede bir karşı çıkış, nedeniyle birlikte belirtiliyor.

(2008 - ÖSS)

10. Yalnızca güneşli günlerde yürüyen kişi, amacına ulaşamaz.

Aşağıdakilerden hangisi bu cümlede anlatılmak istenene anlamca en yakındır?

A) İsteneni elde etmek her koşulda çalışmayı zorunlu kılar.
B) Başarılı olmak için insanın ne istediğini bilmesi gerekir.
C) İnsan, attığı her adımın sorumluluğunu taşımalıdır.
D) Değişik ortamlara kısa sürede uyum sağlamak güçtür.
E) Seçici olmak insanları güçlüklerle yüz yüze getirir.

(2008 - ÖSS)

11. O yöntemle çalışmak son derece zevkliydi. O da oynamamaktan yana olan bir yönetmen. Bu yalın ve doğal tarz, benim oyunculuk anlayışıma çok uygun. Birlikte iyi çalışmalar yaptığımızı düşünüyorum.

Bu parçadaki altı çizili sözle, oyunculuk konusunda anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

A) Canlandırılacak karakterlere çok iyi hazırlanmak
B) Yönetmenin söylediklerinin dışına çıkmamak
C) Zaman içinde deneyim kazanmak
D) Başka sanatçıların oynama biçimine öykünmemek
E) Rollerini, yapaylıktan kaçınarak, yaşıyormuş gibi canlandırmak

(2008 - ÖSS)

12. Her iyi öykü, kendinden sonrakilere aşmaları gereken bir çıta bırakır. Bu nedenle bir yazar, kendinden önce yapılan yolculukları hesaba katmadan yola çıkma yanlışına düşmemelidir. Böyle yaparsa hedefine asla ulaşamaz.

Bu parçadaki altı çizili sözle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

A) Yaşadığı dönemin havasını yapıtlarında yansıtamama
B) Geleceğe kalma düşüncesi taşımama
C) Var olan yazınsal birikimden yararlanmama
D) Yazarken, okurların beğenisini ölçü almama
E) Değişik nitelikli konular işlememe

(2008 - ÖSS)

13. Sokaktaki herkesti, her şeydi o: kediler, köpekler, topal martılar, aşıklar dahil herkes Biricikliğini herkesleştirerek kurmuştu öykülerini. Kendini, anlattıklarıyla özdeşleştirdi. O çakır gözler, kimsenin görüp algılayamadığı gerçekleri gördü, başkalarının yazamadığı şeyleri yazdı.

Bu parçadaki altı çizili sözle, yazarın hangi özelliği belirtilmek istenmiştir?

A) Konularını etkileyici olaylardan çıkarma
B) Edebiyatta, öyküleriyle kalıcılık kazanma
C) Dil ve anlatımıyla öteki öykücülerden ayrılma
D) Seçtiği varlıkların dünyasını onların kalıbına girerek kendine özgü biçimde anlatma
E) Öykülerinin kahramanlarını çevresindeki belirli varlıklarla sınırlı tutma

(2008 - ÖSS)

14. (I) Ben, yaşamı bir paylaşım olarak görüyorum. (II) Bu nedenle insanların yaşamını zenginleştirmek, onlara ölümsüz bir şeyler bırakmak gerektiğini düşünüyorum. (III) Ölümsüz sözüyle anlatmak istediğim, kendi ölümsüzlüğüm değil tabii ki, yapıtın ölümsüzlüğü; işte sergimi bu düşüncelerle düzenledim. (IV) İnsanların sergiyi gezip, gördükleriyle ilgili birtakım değerlendirmeler yapması benim için çok hoş bir şey. (V) Benim istediğim de zaten buydu, ticari bir kaygım hiç olmadı.

Bir ressamın düşüncelerinin anlatıldığı bu parçadaki numaralanmış cümlelerle ilgili olarak aşağıda verilenlerden hangisi yanlıştır?

A) I. cümlede, kendi bakış açısını ortaya koyuyor.

B) II. cümlede, kimsenin ulaşamadığı başarılar peşinde koştuğunu belirtiyor.

C) III. cümlede, kullandığı bir kavramla ilgili açıklama yapıyor.

D) IV. cümlede, başkalarını yapıtları üzerinde düşündürmekten mutluluk duyduğunu açıklıyor.

E) V. cümlede, maddi bir beklentisinin bulunmadığını söylüyor.

(2007 - ÖSS)

15. I. Başarılı eleştirmen, yazarın anlatım pürüzlerini ele alır. anlatımla anlatılanlar arasındaki ilişkiyi kurar, geri kalanın yazarın işi olduğunu bilir.

II. Eleştirmenler, dost oldukları yazarların yapıtlarını değerlendirirken nesnellik süzgecini iki kez kullanmalıdırlar.

III. Eleştirmenden, yazarın yaşamı üzerinde durması değil, yapıtlarına yeni yorumlar getirmesi beklenir.

IV. Eleştirmen yorum ve değerlendirmeleriyle yazarları yönlendirici olmalıdır.

V. Eleştirmenin sorumluluğu, yazarın değil, yapıtın bilinmeyen yönlerini bulup ortaya koymaktır.

Yukarıdaki numaralanmış cümlelerden hangileri anlamca birbirine en yakındır?

A) I. ve II. B) II. ve III. C) III. ve IV. D) III. ve V. E) IV. ve V.

(2007 - ÖSS)

A YAYINLARI

16. Bir eleştirmen öyküyle romanı karşılaştırırken şöyle diyor: "Öykü bir C vitamini hapıysa, roman o hapa eş değerde bir kilo limondur."

Bu karşılaştırmadan aşağıdakilerin hangisi çıkarılabilir?

A) Romanın, okuyucuları öyküden daha çok etkilediği

B) Öyküde kişilerin daha ayrıntılı olarak anlatıldığı

C) Öykünün daha yoğun bir anlatımla oluşturulduğu

D) Öykü yazmanın daha çok çaba gerektirdiği

E) Romanda öyküye göre daha değişik konuların işlendiği

(2007 - ÖSS)

17. Her şeyi bütün yönleriyle açıkça ortaya koyma, büyük sanatçılara özgü bir tutum olamaz çünkü düş gücüne bir şey bırakılmadığı zaman okurun dünyası sınırlanır, bu da onun sıkılmasına yol açar.

Bu cümlede sanatçıyla ilgili olarak anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

A) Değişik yeteneklere sahip olmalıdır.

B) Farklı yorumlara açık ürünler ortaya koymalıdır.

C) Yapıtlarıyla, insanı değiştirmeye yönelmelidir.

D) Okuru duygulandırma amacı gütmelidir.

E) Söylemini okurların düzeyine göre belirlemelidir.

(2007 - ÖSS)

18. (I) Bilinç akışı yöntemi, öykü ve romanlarda karakterlerin, geçmişe ve bugüne ilişkin duygu, düşünce ve anılarının aktarımında kullanılan bir tekniktir. (II) Söz konusu duygu ve düşüncelerin hiçbir denetim ya da sınırlama olmaksızın, olanca doğallığıyla aktarılması, anlatıyı zenginleştirir. (III) Bu teknikle yazar, okura kendi duygularını anlayabilme olanağı sunar. (IV) Bir başka anlatımla okurun, gerçeği farklı boyutlarda görmesini sağlar. (V) Böylece yazar, yüzeysel olanın anlatımıyla yetinmeyerek, yarattığı kahramanların iç dünyalarını da yansıttığı için anlatımına derinlik kazandırmış olur.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangisi tanımsal bir nitelik taşımaktadır?

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

(2007 - ÖSS)

19. Bir yönetmenimiz şöyle diyor: "Gerçek bir film, ayakkabının içine kaçan bir taşa benzemelidir."

Bu cümlede, filmle ilgili olarak belirtilmek istenen aşağıdakilerden hangisidir?

A) Bir durumu eleştirel yönleriyle ele alıp olumlu ve olumsuz yönleriyle yansıtmalıdır.

B) İnsanı ve toplumu tedirgin eden sorunlar üzerinde bizi düşünmeye zorlamalıdır.

C) İnsanın duygu dünyasını etkileyecek nitelikte olmalıdır.

D) İzleyenlerin, yaşamı daha iyi tanımasına olanak sağlamalıdır.

E) Değişik yollara başvurarak izleyicilerin ilgisini kamçılamalıdır.

(2006 - ÖSS)

20. I. Bazen bir insan yüzü, bir olay, bir konuşma, bir doğa parçası yıllar önce okuduğum öykülere götürür beni.

II. Bir öykücünün belleğinde iz bırakan sessiz bir anıya dönüşen her şey, zamanı geldiğinde yazarını yazmaya zorlar.

III. Öyle öyküler vardır ki ilk okuyuşumda bende bıraktığı izlenimler nedeniyle onu, bir dostu özler gibi özler, zaman zaman onunla birlikte olmak isterim.

IV. Küçük bir ayrıntı, belki bir çocuğun bakışı, bir kedinin kamburunu çıkarıp yazarın ayağına sürtünmesi, öyküde etkileyici öğeler olarak karşımıza çıkar.

V. Yazarları etkileyen, konu sandığında beklemeye bırakılan nice olaylar, durumlar bir süre sonra öyküleşmeyi ister.

Yukarıdaki numaralandırılmış cümlelerden hangileri anlamca birbirine en yakındır?

A) I. ve III. B) II. ve IV. C) II. ve V.

D) III. ve IV. E) IV. ve V.

(2006 - ÖSS)

21. (I) Yapıtlarını okuduğum gençler şunu bilmelidir: Değerlendirmelerimde, vardığım yargılarda, dostluğun arkadaşlığın en küçük bir payı yoktur. (II) Benim bu tutumum karşısında, "Gençleri umutsuzluğa düşürmemek, yüreklendirmek gerekir." diyenler var. (III) Oysa benim ölçütlerim değişken bir nitelik taşır. (IV) Yazdıklarımın hiçbiri bir düşünceye bağlanmanın ya da ortak bir görüşü savunmanın ürünü değildir. (V) İncelediğim ürünler arasında farklı dünya görüşlerini yansıtanlar var. (VI) Ben bu ürünlerin duygularımı etkileyen yönlerini savunuyorum.

Bu parçadaki numaralandırılmış cümlelerin hangisinde yan tutmama söz konusudur?

A) I. ve IV. B) II. ve V. C) II. ve VI.

D) III. ve V. E) IV. ve VI.

(2006 - ÖSS)

22. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde aynı düşünce değişik sözlerle yinelenmiştir?**

A) Seçilen konular ve bunların işleniş biçimi, yazınsal türlere göre değişir.

B) Bu şiirlerin bir bölümü yazıldığı günlerin sınırını aşamamış, yaşarlığını koruyamamıştır.

C) Şimdi de yaratma sürecinin bir başka yönü, konunun algılanış biçimi tartışılmalıdır.

D) Konuşma sırasında sözcük seçimiyle, ses tonuyla anlam değişiklikleri oluşturulabilir.

E) Romanda, kişinin doğup büyüdüğü toprakları unutması, oralardan kopuş nedenleri uzun uzun anlatılmaktadır.

(2006 - ÖSS)

23. Bu sanatçımız kendisine söylenen: "Eline sağlık, resimlerin çok güzel olmuş." türünden basmakalıp sözlerin kendisine bir şey kazandırmayacağına inanır. Çünkü ----

Bu cümlenin sonuna, düşüncenin akışına göre aşağıdakilerden hangisinin getirilmesi uygun olmaz?

A) onun için önemli olan, yansıtmak istediklerinin anlaşılıp anlaşılmadığıdır.

B) o, yöneltilen eleştiriler doğrultusunda kendisini geliştirecektir.

C) onun için sanat, insanları etkileme, belirli duygularla donatma işidir.

D) o, yapıtın biçim ve içerik yönünden eleştirilmesinden yanadır.

E) o, eleştirinin işlevsel bir nitelik taşımasını ister.

(2005 - ÖSS)

24. Her ressam, aynı doğa parçasını tuvaline farklı biçimlerde yansıtır. ----

Bu cümlenin sonuna, düşüncenin akışına göre aşağıdakilerden hangisinin getirilmesi uygun olmaz?

A) Doğa, her sanatçı için değişmez bir konu alanıdır.

B) Çünkü olaylara, durumlara bakış açısı sanatçıdan sanatçıya değişir.

C) Bu, aynı zamanda biçemle ilgili bir durumdur.

D) Bunda sanatçının doğayı algılama biçiminin etkisi vardır.

E) Bunu, yaratıcılığın bir gereği sayabiliriz.

(2005 - ÖSS)

25. (I) Sanatçı bu yapıtında, öteki yapıtlarından değişik bir yöntem izleyerek bireylerin gündelik yaşamdaki çatışmalarını anlatmaktan kaçınıyor. (II) O, bu yapıtında çok farklı bir düşünceden yola çıkarak yazdıklarını, dünün bugünü, bugünün de yarını aydınlatacağı düşüncesine dayandırıyor. (III) Bunun için de kent ve köy yaşamından değişik kesitler sunuyor. (IV) Kurmacasal öğelerin dışına çıkmadan gerçekçi karakterler çiziyor. (V) Bu tutumuyla okuyucuyu, derinden etkileyen renkli bir roman ortamına taşıyor.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerden hangisiyle "Sanatçı, kimi durumlarda tarihçinin görevini de üstlenen bir yaklaşım içinde olur." **cümlesi arasında anlamca bir ilişki kurulabilir?**

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

(2005 - ÖSS)

26. Bir yazar şöyle diyor: "Düşüncenin canı kısa sözde, onun yoğun anlatımındadır."

Bu cümlede anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

A) Derinliği olmayan düşünceler daha kolay anlaşılabilir.

B) Güçlü anlatım, sağlam bir düşünce yapısı gerektirir.

C) Bir düşünceyi özetlerken ana noktalar üzerinde durmak gerekir.

D) Sözü uzatmak, anlatımı gereksiz sözlerle doldurmak düşünceyi gölgeler.

E) Kısaltılarak anlatılan bir düşünceyi, hemen herkes anlayabilir.

(2005 - ÖSS)

27. (I) Ortaokul yıllarımda arkadaşlarla dersten çıkar çıkmaz, okulumuzun bulunduğu tepeden iner, güzelim gül bahçeleriyle çevrelenmiş evlerin önünden geçerek kıyıya koşardık. (II) Dalgalarla oynarken içimizden biri bağırırdı: "Yunuslar geçiyor!" (III) Sonraları hangi denize baksam, böyle sürü halinde geçen yunuslar canlanırdı gözlerimde. (IV) Açıklardaki tek bir yunusu fark edip sevinç çığlıkları atanları gördükçe gerçekten çok etkilenirdim. (V) Yıllarca yunusların sürü sürü gözlerimin önünden geçtiğini, zamanın hepimizi, az rastlanan anların son tanıklarına çevirdiğini nasıl anlatabilirdim onlara?

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangisinde yakınma söz konusudur?

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

(2005 - ÖSS)

A YAYINLARI

28. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde üslupla ilgili bir özelliğe değinilmemiştir?**

A) Sağlam bir roman tekniğinin yanı sıra canlı, en az sözcükle çok şey anlatmayı amaçlayan, yoğun bir anlatımı vardı.

B) Şiirlerindeki, okurun değişik duygularını etkileyen imgeleri, sıradan sözcüklere yeni anlamlar yükleyerek oluştururdu.

C) Yapıtlarındaki karakterler, halk arasından seçilmiş, zengin bir duygu dünyası olmayan, tek boyutlu kişilerdi.

D) Şiirlerini oluştururken sözcükleri, ses, anlam ve çağrışım yönünden sıkı bir değerlendirmeden geçirerek kullanırdı.

E) Betimlemelerinde gözlem gücü ağır basar, özentili ve coşkulu bir söyleyişten özellikle kaçınırdı.

(2004 - ÖSS)

29. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde "eleştiri" söz konusu değildir?**

A) Kitap okunduğunda, yazarının, ne yazacağını uzun uzadıya ölçüp biçen, bunları bir tartıdan geçiren, düzene koyan sanatçılardan olmadığı anlaşılıyor.

B) Gençlik yıllarında çeşitli dergi ve gazetelerde yazdığı yazıları derleyip bunları yazılış tarihlerine göre sıralayarak kitap haline getiriyor.

C) Konusunu günlük yaşamdan almasına karşın, kullandığı dil ve anlatımındaki pürüzler yüzünden, söyledikleri gereği gibi anlaşılmıyor.

D) Yüzeysel bilgilere dayanarak yaptığı ruhbilimsel çözümlemeler, yapıtın dokusu içinde belirli bir işlev taşımıyor.

E) Çizmeye çalıştığı tarihsel ortamı ayrıntılarıyla yansıtamayışı, yapıtının inandırıcılığını büyük ölçüde azaltıyor.

(2004 - ÖSS)

30. (I) Bu yayınevi bir süredir kendi olanakları içinde, sessiz sedasız, değerli ürünler ortaya koyuyor. (II) Kırkı aşkın kitap çıkaran bu yayınevinin dikkati çeken bir özelliği çok iyi kitaplar seçmesi. (III) Bunlar kimsenin aklına gelmeyen, titizlikle araştırılıp bulunmuş kitaplar. (IV) Ayrıca bu yayınevi, kitapların basımına özen gösteriyor; çevirilerin düzgün ve doğru olmasına dikkat ediyor. (V) Her kitabın sonuna, yazar ve yapıt adlarını gösteren bir dizin ve kaynakça ekliyor. (VI) Bu özelliklerin hepsi nitelikli bir baskı ile buluştuğunda ortaya iyi kitaplar çıkıyor.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangisinde kişisel düşüncelere yer verilmemiştir?

A) II. B) III. C) IV. D) V. E) VI.

(2004 - ÖSS)

31. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde ötekilerden farklı bir düşünce dile getirilmiştir?**

A) Aynı kavram alanıyla ilgili söz değerlerinin oluşturduğu sözcük salkımları, Türkçemizin zenginliğini göstermektedir.

B) Anlamca ilişkili söz değerlerini içeren sözcük grupları oluşturmaya yönelik çalışmalara, ders kitaplarında gereğince yer verilmemektedir.

C) Öğrencilere, Türkçe düşünme alışkanlığı kazandırmak için, işlenen parçalarda geçen ve aralarında anlamsal bağıntılar olan sözcük kümeleri bulundurulmalıdır.

D) Sözcükler arasında bağlantı kurma, karşıtlık ya da benzerlikleri ortaya çıkarma, Türkçe öğretimindeki temel etkinliklerden biri olmalıdır.

E) Türkçe ve yazın derslerinde sözcük çalışmaları, çeşitli sözcüklerin temel ve yan anlamlarını içerecek biçimde yapılmalıdır.

(2004 - ÖSS)

A YAYINLARI

32. (I) Kırk beş yıl boyunca birçok dergi de, gazetede çeşitli kitaplarla ilgili değerlendirme yazıları yazdım. (II) Kendimi bir kitap eleştirmeni olarak görseydim, üstünde durup düşünülmüş, tutarlı ve kalıplaşmış bir yaklaşımla, belirgin bir yöntemle yönelirdim kitaplara. (III) Ama böyle bir arayışa girmedim. (IV) Yazarlıkla ilgili her alanda olduğu gibi eleştiri alanında da kendi ölçütlerime bağlı kaldım. (V) Yazarlığımın temelinde hep bağımsızlık, kural tanımazlık, özgürlük yatıyor. (VI) Yıllar sonra dönüp arkama baktığımda bunu açık açık görüyorum.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangisinde sanatçı, yazma işinde seçtiği yolu en kapsamlı biçimde belirtmiştir?

A) II. B) III. C) IV. D) V. E) VI.

(2004 - ÖSS)

33. **Aşağıdaki sorulardan hangisinin yanıtı, bir "gerekçe" içermektedir?**

A) – Resim çalışmalarınızda en çok hangi malzemeyi kullanırsınız?
– Tümüyle yerli malı olanı seçip kullanırım.

B) – Ayrıntıya önem verir misiniz?
– Evet, güzelliğe ulaşmak için ayrıntıları önemsiyorum.

C) – Resim yaparken nasıl bir yol izlersiniz?
– Önce dikkatimi ele alacağım konu üzerinde yoğunlaştırırım, onunla yaşamaya başlarım; sonra çalışmaya koyulurum.

D) – Türk resim sanatının günümüzdeki durumunu nasıl değerlendiriyorsunuz?
– Resim sanatçılarımızı, erişmeleri amaçlanan yerin de ötesinde görüyorum.

E) – Resme yeni başlayanlara neler öneriyorsunuz?
– İlgilendikleri konuda eğitim görmelerini, sonra da öğrendiklerini uygulamaya çalışmalarını öneriyorum.

(2004 - ÖSS)

34. (I) İnsanlar çocukluk döneminde, çevrelerindeki kişilerin diliyle konuşmaya başlar, daha doğrusu konuşmayı onlardan öğrenirler. (II) Yetişkinlik döneminde konuşma sanatının inceliklerini, güzelliklerini ve olanakları kavramaya çalışırlar. (III) İyi bir konuşmanın insanı, başarılı kılmada önemli bir etken olduğunu anlarlar. (IV) Ayrıca bunun, insanın kişiliğini ve düşünsel düzeyini yansıtan bir araç olduğunun ayrımına varırlar. (V) Bu nedenle de sözü anlatım gücünü yaşamları süresince geliştirmeye çalışırlar.

Bu parçadaki numaralı cümlelerin hangilerinde konuşmanın işlevinden söz edilmiştir?

A) I. ve II. B) I. ve III C) II. ve V. D) III. ve IV. E) IV. ve V.

(2003 - ÖSS)

A YAYINLARI

35. Yahya Kemal: "Şiir, düşünceyi duygu hâline getirinceye kadar yoğurmaktır." der.

Ozanın, bu sözüyle anlatılmak istenen düşünceyi içeren cümle aşağıdakilerden hangisidir?

A) Şiirde düşüncenin payı duygudan daha fazladır.

B) Duygular, şiirle etkili bir biçimde anlatılır.

C) Şiir, düşüncenin, duyguların özsuyunda eritilmesiyle oluşur.

D) Şiir, duyguların toprağını besleyip zenginleştirir.

E) Şiirin etki gücü, içerdiği düşünceye bağlıdır.

(2003 - ÖSS)

36. **Aşağıdakilerin hangisinde yargının nedeni belirtilmemiştir?**

A) Ülke toprakları yanlış kullanım yüzünden yok olup gitmektedir.

B) Ülkede tarımsal üretimi geliştirmeye yönelik çalışmalar yıldan yıla azalmaktadır.

C) Tarıma yeterince önem verilmediğinden bu ülke pamuk, sebze, meyve üretiminde dünya sıralamasında gerilerde yer almaktadır.

D) Kimi ülkelerde, tarıma dayalı üretimin bilinçli bir biçimde yapılmaması, halk sağlığı bakımından tehlike oluşturmaktadır.

E) Çevre bilincinin yeterince gelişmemiş olması, hava ve su kirliliğine yol açmaktadır.

(2003 - ÖSS)

37. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde ötekilerden farklı bir düşünce dile getirilmiştir?**

A) Üslup, insanın konuştuklarını ve yazdıklarını biçimlendiren kişisel bir öğedir.

B) Bir sanatçının üslubu, o sanatçının kendisidir.

C) Sanatçı, sözcükleri seçip yan yana getirirken onlara kendi damgasını vurur.

D) Üslup, sanatçının kişiliğini yansıtan bir aynadır.

E) Bir sanatçı, yarattığı yapıtın türüne göre üslup kullanır.

(2003 - ÖSS)

38. I. Çocukların her isteğine karşı çıkmak ya da bunları tümüyle yerine getirmek, kimi sorunlar yaşanmasına yol açabilir.
II. Çocuklara güçlerini aşmayacak sorumluluklar yükleyerek onların kendilerine güvenmelerini sağlamak gerekir.
III. Çocuklara kazandırılan davranışlar ileriki dönemlerde de varlığını korur.
IV. Yanlış yapacağı korkusuyla kendisine sürekli yardım edilen çocuklarda, çekingen, kendini kanıtlayamayan bir kişilik yapısı oluşur.

Yukarıdaki numaralı cümlelerin hangilerinde aynı düşünce farklı biçimlerde dile getirilmiştir?

A) I. ve II. B) I. ve III. C) II. ve III.
D) II. ve IV. E) IV. ve V.

(2003 - ÖSS)

39. (I) Jules Verne'in serüven tutkusu, denizcilik, tarih, coğrafya gibi alanlardan aldığı öğelerle beslenerek yazdıklarının çekirdeğini oluşturur. (II) Sayısı iki yüze yaklaşan romanları çeşitli bilim dalları üzerine temellenmiştir. (III) Yazar bu bilim dallarına ilişkin bilgilerini, saatlerini geçirdiği kütüphanelerdeki binlerce kitaba borçludur. (IV) Hiçbir bilim dalında uzman olmadığı halde yaşadığı dönemdeki her türlü gelişmeyi ve değişmeyi yakından izler. (V) Böylece hem çağını çok iyi tanır hem de çağının getirdiği yenilikleri özümseyerek geleceğe yönelik öngörülerde bulunur.

Bu parçadaki numaralı cümlelerden hangileri anlamca birbirine en yakındır?

A) I. ve II. B) I. ve IV. C) II. ve IV.
D) III. ve V. E) IV. ve V.

(2003 - ÖSS)

40. **Aşağıdaki yargılardan hangisi kişisel düşünce içermemektedir?**

A) Bu kitap, duyguları etkileyen betimlemelerden uzak, günlük konuşma dilinin inceliklerini içinde barındıran bir dille yazıldığı için her yaştaki okurun beğenisini kazanıyor.
B) Yazar, bu kitabıyla engin bir birikimi yapıtlaştırarak okura farklı bir dünyanın kapılarını açıyor.
C) Geçen yıl yitirdiğimiz romancımız adına düzenlenen yarışmada bu yazar, ilk romanıyla ödül aldı.
D) Bu yazar, gücünü çekici anlatımından ve ilginç olaylardan alan, genellikle şaşırtıcı sonuçlarla biten öyküleriyle tanınmıştır.
E) Öyküde kahramanın, güçlüklerle savaşmaktan yılmayan, üretken ve yaratıcı bir insan olduğu gösterilmek istenmiş.

(2002 - ÖSS)

41. (I) Bir öykü ustası olarak girdi edebiyat dünyasına. (II) Öykülerinde de romanlarında da hiçbir zaman kolaya kaçmadı. (III) Bunda, sanata duyduğu sorumluluk kadar okuruna duyduğu saygının da payı vardır. (IV) Yapıtlarının hepsinde sanatsal ve kültürel gelişmeyi besleyici öğeler, ayrıca, okuru, düşünmeye yönelten özgür önermeler görülür. (V) Bu usta, biçimsel yeniliklere açılmaktan hoşlanır ve bunları dener. (VI) Basmakalıp reçetelerden, alışılmış neden–sonuç ilişkileriyle oluşturulan yapay anlatımlardan kaçınır.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde, II. cümledeki davranışın nedeni açıklanmaktadır?

A) I. B) III. C) IV. D) V. E) VI.

(2002 - ÖSS)

42. (I) Eleştirmenler, şiirlerinin kolay kolay anlaşılmayan, kapalı bir yapısı olduğunu söyler. (II) Oysa onun yaşam serüvenini bir ölçüde biliyorsanız o şiirler, sizin için hiç de kapalı bir nitelik taşımaz. (III) Onlarda toplumsal baskılar altında ezilen insanların sıkıntılarını, bilinçaltı dünyalarını bütün yönleriyle bulabilirsiniz. (IV) Bunları yansıtan imgeler, yoğun anlamlar içerir. (V) Bu durum, şiirlerini her okuyuşunuzda onların başka bir yanının ayrımına varmanızı sağlar.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinden, "şiirlerinde, şairin yaşantısından izler bulunduğu" **anlaşılmaktadır?**

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

(2002 - ÖSS)

43. (I) Bu zorlu uğraşta, kendimi hiçbir zaman şair olarak görmedim. (II) Bana "şair" diyenlere de içimden hep gülümsedim. (III) Ben, şiir yazma yolunda tutarlı olduğunu sandığım bir biçimde yürüyen, sıradan bir şairim. (IV) Şiir yazma serüveninde, tüm yeteneğimi ortaya koyarak, ulaştığım düzeyi düşürmeden yol alıyorum. (V) Bu tutumum, işimi bir bakıma zorlaştırdığı gibi az şiir yazmama da neden oluyor.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangilerinden, konuşan kişinin alçakgönüllü olduğu anlamı çıkarılamaz?

A) I. ve II. B) I. ve III. C) II. ve IV. D) III. ve V. E) IV. ve V.

(2002 - ÖSS)

44. (I) Türkçe öğretmenimiz, sınıfa girdiği ilk gün bize yaşam öyküsünün ne olduğunu anlatıp kendi yaşam öykümüzü yazmamızı söylemişti. (II) O zaman, bu çalışmanın gerekçesini anlayamamıştım. (III) Bugün, ben de öğretmen olduktan sonra, düşünüyorum da bu çalışma, öğretmen ile öğrenci arasında kurulabilecek güçlü bir iletişimin başlangıcı olabilir. (IV) Ayrıca öğrencilerin kendilerini tanımalarını sağlayabilir. (V) Keşke tüm öğretmenler bu tür çalışmalarla öğrencilerini, iç dünyalarıyla hesaplaşmaya yönlendirse, kendilerini tanıma konusunda cesaretlendirse.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde "dilek" **söz konusudur?**

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

(2002 - ÖSS)

45. (I) Bu yapıt, romantik romanın bütün özelliklerini taşımaktadır. (II) Romandaki olaylar bilinçli olarak seçilmemiştir. (III) Romancı olayları istediği biçimde geliştirmek için rastlantılardan büyük ölçüde yararlanmıştır. (IV) Olayları öyküleyiştek neden–sonuç kopukluğuna karşın, kişilerin konuşmalarını yansıtmadaki başarısı romanın en güçlü yanlarından biridir. (V) Kişiler, kültür düzeylerine uygun biçimde konuşturulmuştur.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde, sözü edilen yapıtın "hem olumlu hem de olumsuz" **yönleri bir arada verilmiştir?**

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

(2002 - ÖSS)

46. İnsan, bazı şeyleri söylemeyi seçtiği için değil, onları belli biçimde söylemeyi seçtiği için "yazar"dır.

Bu cümle aşağıdakilerden hangisine anlamca en yakındır?

A) İnsanların, düşüncelerini söyleyiş biçimiyle söz dağarcığı arasında ilişki vardır.

B) Bir yazarın neyi söylediğinden çok, nasıl söylediği önemlidir.

C) İnsanın, söyleyeceklerini seçerken çok özenli davranması gerekir.

D) Bir yazarın okuyucu üzerindeki etkisi, onun anlatım biçimine göre değişir.

E) Bir yazar, düşüncelerini sınırlamadan, özgürce yazmalıdır.

(2002 - ÖSS)

47. I. Yapıtlarını sık sık okuduğumuz bir şairin dilini, sözcüklere yüklediği yeni anlamları çabuk kavrayabiliriz.

II. Kendilerinden önceki şairlerden etkilenmeyenler, sürekli biçim ve içerik arayışı içinde olan şairlerdir.

III. Kimi şairler zaman geçtikte şiirlerinde, hep aynı düşüncelere ve hayallere yer verirler.

IV. Sürekli aynı düşünceyi işleyen şairlerin şiirlerini anlamak daha kolaydır.

V. Bir süre sonra özgünlüklerini yitirerek kalıplaşan şairler de vardır.

Yukarıdaki numaralanmış cümlelerin hangileri anlamca birbirine en yakındır?

A) I. ve II. B) II. ve III. C) II. ve V. D) III. ve V. E) IV. ve V.

(2002 - ÖSS)

48. Bir yazarın çocukluğu, o yazarın banka hesabıdır.
Bu cümlede öne sürülen görüş aşağıdakilerden hangisidir?
A) Yazarın sanatsal yaratıları, çocukluk anılarıyla, çocuklukta yaşadıklarıyla beslenir.
B) Yazarların çocukluktaki birikimleri, yaşlılık döneminde anlam kazanır.
C) Mutlu bir çocukluk dönemi geçirenler sonraki yıllarda yazar olabilir.
D) Her yazar çocukluğunda, farkında olmadan, yazarlığa hazırlık dönemi yaşamıştır.
E) Bir kimsenin yazar olmasında ilk adım, çocukluğunu anlatmasıdır.
(2002 - ÖSS)

49. O, unutulmuş yazarları hatırlatmayı, onların yapıtlarını yeniden gün ışığına çıkarmayı değil, günümüz yapıtlarını, birer birer, okurlara tanıtmayı amaçlamıştı.
Aşağıdakilerden hangisi bu cümleye anlamca en yakındır?
A) Yapıtları değerlendirirken, geçmişin ürünlerini bugüne taşıma yerine, yeni yazılmış olanları ele almayı isterdi.
B) Geçmişte ortaya konan yapıtların öneminden değil, bugün nitelikli yapıtların nasıl oluşturulacağından söz ederdi.
C) Yıllar sonra yapıtların değil, ancak yazarların anımsanabileceğini düşünürdü.
D) Yıllar önce ortaya konmuş ürünlerin, bugün için büyük bir değer taşımdığına inanırdı.
E) Bugün ortaya konan yapıtların da bir süre sonra eskiyeceğinin unutulmaması gerektiğini belirtirdi.
(2002 - ÖSS)

A YAYINLARI

50. (I) Yaşam öyküsü yazma, birtakım ön çalışmalar yapmayı gerektirir. (II) İlkin, yaşam öyküsü yazılacak kişiyle ilgili kaynaklar, belgeler saptanır; bunlar değerlendirilir. (III) Bu yönden belgesel boyutludur yaşam öyküleri. (IV) Kişinin mektuplarından, günlüklerinden, anılarından yararlanılır. (V) Ayrıca, o kişinin eşinden, dostundan, onu tanıyanlardan bilgi alınır. (VI) Bunlar yapılmadan oluşturulacak bir yaşam öyküsü hem ilgi çekici olmaz, hem de kişinin yaşam serüvenini tüm boyutlarıyla kuşatmaz.
Bu parçanın I numaralı cümlesinde belirtilen düşüncenin nedeni, kaçıncı cümlede açıklanmıştır?
A) II. B) III. C) IV. D) V. E) VI.
(2001 - ÖSS)

51. (I) Geçen yıl yitirdiğimiz ressam ve dokuma sanatçısının eserleri, bu ayın sonuna değin İstanbul Sanat Galerisi'nde sergileniyor. (II) Bunlar, büyük bir sabır, beceri ve ileri bir teknikle oluşturulmuş. (III) Dokumalarını adeta bir yağlıboya tuvaline dönüştüren sanatçının esin kaynaklarını, kurumuş yapraklar, ağaç kabukları ve parşömen kâğıdı oluşturuyor. (IV) Tüm bu dokuların, renklerin ve tonlarının değişik anlamları var; sanatçı bunlarla hem gelişmeyi, hem de yaşamın sürekliliğini ve gelip geçiciliğini vurgulamak istiyor. (V) Yapıtlarında yansıttığı yaşam kimi yönleriyle bugünün insanını da kuşatıyor.
Yukarıdaki numaralanmış cümlelerden hangisi sözü edilen sanatçının, yaşama yönelik görüşünü içermektedir?
A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.
(2001 - ÖSS)

52. (I) Üç adasıyla Malta, Sicilya'nın güneyinde, Akdeniz'in ortasında. (II) Malta'nın üç adasından biri olan Gozo, ilginç kayalıkları, mağaraları ile birçok doğal güzelliğe sahip. (III) Adada ağaç olmadığı ve tarih boyunca dışarıdan getirildiği için, evlerin neredeyse tamamı taştan yapılmış. (IV) Zengin kireçtaşı yatakları, burada taş işçiliğinin gelişmesinin en önemli nedeni. (V) Her köyün, kusursuz işçiliğe sahip kiliseleri, mimaride taşa mahkûm olmanın yansıması olarak yorumlanabilir.

Yukarıdaki numaralanmış cümlelerin hangisinde olumlu bir durum olumsuz bir ifadeyle anlatılmaktadır?

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

(2001 - ÖSS)

53. (I) Hiçbir şey ak ya da kara diye ayrılmaz onun romanında. (II) Mutluluklar, hüzünler, sevinçler, acılar iç içe yaşanır. (III) Bunları anlatırken mekanik kurgulardan, neden-sonuç ilişkilerinden özellikle kaçınır. (IV) İzlediği bu yol, okurun, olaylara romancının gözüyle bakmasını sağlar. (V) Roman boyunca, roman kişileriyle yazar arasında bir çatışma olmaz. (VI) Bu da kişilerin inandırıcılığını artırır büyük ölçüde.

Yukarıdaki numaralanmış cümlelerden hangisi I. cümlede belirtilen görüşü destekleyici niteliktedir?

A) II. B) III. C) IV. D) V. E) VI.

(2001 - ÖSS)

54. (I) Roman yazarken konuşmalara yer vermek çoğunlukla kaçınılmazdır. (II) Hatta salt konuşmalardan oluşan romanlar bile vardır. (III) Bu romanlarda herhalde amaç, tip yaratmaktır. (IV) İki satırlık bir konuşma, bir karakteri on sayfalık bir betimlemeden daha başarılı bir biçimde çizebilir. (V) Bunun başarılı örneklerine M.Ş. Esendal'ın Ayaşlı ve Kiracıları adlı yapıtında rastlıyoruz.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangisinde "karşılaştırma" **yapılmıştır?**

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

(2001 - ÖSS)

55. Tiyatro eleştirmeni, izlediği oyunun en çarpıcı, en belirleyici yönlerini yakalayıp belgeler.

Aşağıdakilerden hangisi, bu cümleye anlamca en yakındır?

A) Tiyatro eleştirisi yazma, öteki eleştiri türlerinden daha güçtür.

B) Tiyatro eleştirmeni, bir oyunu her izleyişinde oyunun farklı bir özelliğini yakalar.

C) Tiyatro eleştirisi, oyunun ayırıcı ve etkileyici yanlarına yönelik düşünceler içerir.

D) Tiyatro eleştirisi, belirli ölçütlere bağlı kalmayı gerektirir.

E) Tiyatro eleştirisi yazmak için oyunu birkaç kez izlemek gerekir.

(2001 - ÖSS)

56. Birçok sanatçının sanat dünyasından silinip gitmesinin nedeni ..... .

Bu cümle, düşüncenin akışına göre aşağıdakilerden hangisiyle sürdürülemez?

A) gelişme ve değişmelere uyum sağlayamamasıdır.

B) her geçen gün yeni sanatçıların ortaya çıkmasıdır.

C) kendisini sanatına bütünüyle vermemiş olmasıdır.

D) yeni ve özgün yapıtlar ortaya koyamamasıdır.

E) çağın gereklerine ayak uyduramamasıdır.

(2001 - ÖSS)

57. Aşağıdakilerin hangisinde verilen dizelerde düşsel öğeler yoktur?

A) Bir tren gelir her gün bu saatte
Aralıksız öter düdüğü

B) Yağmur ana, yeşil yünden
Örmüş tarlanın hırkasını

C) Bir rüzgâr esiyor dağlardan ovaya doğru
Okşayarak ağaçları, otları

D) Tanı beni, her mektupta yumak yumak
Rüzgârla pullayıp gönderdiğim bulut

E) Sesin gömlek yerine asılı balkonumda
Her zaman yıkanmış, her zaman ıslak

(2000 - ÖSS)

58. (I) Karagöz'ün yaşamımızdaki yeri için: "Bitti." deniyor. (II) Bu doğru değil. (III) Karagöz, 14. yüzyıldan beri kendini sürekli yenileyerek bugünlere gelmiştir. (IV) Onda, edebiyat, müzik kısaca güzel sanatlar adına ne biliyorsak, hepsi vardır. (V) Dinî bakımdan bakarsanız, tasavvuf vardır onda. (VI) Böyle bir sanatı nasıl yok etmeye çalışırız?

Yukarıdaki parçada numaralanmış cümlelerin hangilerinde, I. cümlede belirtilene karşı çıkışın gerekçelerine yer verilmiştir?

A) II., III., IV. B) II., IV., V. C) III., IV., V.
D) III., V., VI. E) IV., V., VI.

(2000 - ÖSS)

59. (I) Türk yazınının önemli yapıtlarından olan Dede Korkut öyküleri yeniden okurlarla buluştu. (II) Öykülerin dili, özüne dokunulmadan sadeleştirildi. (III) Dede Korkut öykülerinin üslubu ve dili, her şeyden önce, 13. - 14. yüzyıllarda konuşulan Oğuz Türkçesine dayanmaktadır. (IV) Bu öykülerde Türkçenin yüzlerce yıl önceki güzelliğini ve şiirselliğini tadacak, kendi dil evreninizin sınırlarını genişleteceksiniz. (V) Bu güzel öyküleri okudukça, Türk dünyasının görkemli ve zevkli serüvenlerini tanıyacak; kültürümüzün zenginliğiyle övüneceksiniz.

Yukarıdaki parçada numaralanmış cümlelerden hangilerinde, söz konusu öykülerin okurlara sağlayacağı yararlardan söz edilmiştir?

A) I. ve II. B) II. ve III. C) III. ve IV.
D) III. ve V. E) IV. ve V.

(2000 - ÖSS)

60. (I) Günü gününe pek uymaz bu kentin. (II) Bir bakarsın, yaz ortasında buz kesmişsin; bir bakarsın, kasım ortasında ceket fazla gelmiş. (III) Geçen eylül ayının son günü kente yağmur yağarken, kentin sırtını dayadığı dağa kar yağıyordu. (IV) Ertesi gün ise mayıs sonu güneşine benzeyen, pırıl pırıl bir hava... (V) Neredeyse tüm ekim ayı, böyle geçti. (VI) Oysa daha güneyimizdeki bir başka kente çoktan kış gelmişti.

Yukarıdaki parçada numaralanmış cümlelerden hangisi, kendinden önceki cümlenin açıklaması durumundadır?

A) II. B) III. C) IV. D) V. E) VI.

(2000 - ÖSS)

A YAYINLARI

61. (I) Günlük yaşamımızda renklerin önemli bir rolü vardır. (II) Bu nedenle renklerle ilgili pek çok bilimsel çalışma yapılmıştır. (III) Yapılan araştırmalar göstermiştir ki soluk alışımız, kan basıncımız, renklere bağlı olarak değişebilmektedir. (IV) Renklerden açık mavi, gevşetici ve rahatlatıcı; koyu mavi, uyarıcıdır. (V) Bu da renklerin etki gücünün birbirinden farklı olduğunu göstermektedir. (VI) Bu gerçeği göz önünde bulunduran iç mimarlar, ev içi ışık düzenlemelerinde renk öğesine özel bir önem verirler.

Yukarıdaki parçada numaralanmış cümlelerin hangisi, kendinden önceki cümlede belirtilen yargıyı örneklendirmektedir?

A) II. B) III. C) IV. D) V. E) VI.

(2000 - ÖSS)

62. (I) Anadoluhisarı'nın bulunduğu bölgenin tarihi, eskiye dayanıyor. (II) Kaynaklara göre, Anadoluhisarı, Boğaz'dan geçişleri kontrol etmek amacıyla Yıldırım Beyazıt tarafından yaptırılmış. (III) Yapılırken kullanılan malzemeler arasında, Bizans yapılarından alınmış taşlar da var. (IV) Bu durum, burada eski bir Zeus Tapınağı'nın bulunduğu yolundaki düşünceleri daha da güçlendiriyor. (V) Boğaz'ın en dar yerinde, Göksu Deresi kıyısında bulunan bu bölgenin, bugün olduğu gibi, Osmanlı öncesinde de yerleşim alanı olarak kullanıldığı çeşitli kaynaklarda belirtiliyor.

Yukarıdaki parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde belirtilenler "tahmin" niteliği taşımaktadır?

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

(2000 - ÖSS)

63. (I) Toroslar, Çukurova'nın bereketli topraklarını İç Anadolu'nun bozkırından ayırır. (II) Çukurova'yı at nalı biçiminde kuşatmış bir duvardır sanki. (III) Ovadan bakılınca çelikten dev bir testere ağzını andıran tepeler, yaz kış ışıl ışıldır. (IV) Toroslar öylesine sarp ve yüksektir ki kolay kolay geçilmez. (V) Tren bile Toroslar'ı geçerken tünelin birinden çıkıp ötekine girer.

Yukarıdaki parçada numaralanmış cümlelerin hangilerinde benzetme yapılmıştır?

A) I. ve II. B) I. ve III. C) II. ve III.
D) II. ve IV. E) IV. ve V.

(2000 - ÖSS)

64. (I) İhtiyar Adam ve Deniz, Ernest Hemingway'e Nobel Ödülü kazandıran romanlarından biri. (II) Psikolojik yönü ağır basan ve sinemaya uyarlanması neredeyse olanaksız görünen bu roman, ünlü bir yönetmence sinemaya uyarlanmış. (III) Filmde, balıkçılıkla geçinen ihtiyar bir adamın yaşamı, ilgi çekici bir biçimde anlatılmış. (IV) Uzun süredir balık yakalayamayan ihtiyar adamın, son kez şansını denediğinde büyük bir balık avlaması ve onu karaya çıkarmak için gösterdiği insanüstü çaba, izleyiciyi oldukça etkiliyor. (V) İhtiyar Adam ve Deniz, izlenmeye değer en iyi filmlerden biri.

Yukarıdaki parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde öznellik yoktur?

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

(2000 - ÖSS)

65. Şiir öylesine bir dilsel düzenlemedir ki sözcüklerinden biri çıkarılır ya da birinin yeri değiştirilirse şiirin tüm büyüsü bozulur.

Bu cümlede anlatılmak istenenle aşağıdakilerden hangisi arasında anlamca yakınlık yoktur?

A) Şiirde her sözcük, bulunduğu yerde güzeldir.
B) Sözcük, şiirin en önemli öğesidir.
C) Şiirde dil, kendine özgü bir biçimde kullanılır.
D) Şiirin dili, seçilen imgelerin çeşitliliğiyle zenginleşir.
E) Şiirin güzelliği, sözcüklerin birbiriyle uyumundan gelir.

(2000 - ÖSS)

66. (I) Öykülerimdeki biçimsel ve içeriksel yenilikler salt kendi çabalarımın ürünü değildir. (II) Onları oluştururken öyküyü öykü yapan bütün geleneklerden ve yeniliklerden yararlanmaya çalışıyorum. (III) Olay, konu, karakter, tip, durum, kesit, diyalog... (IV) Öyküyü oluşturan bütün öğeler eşit ölçülerde girmeli öyküye diye düşünüyorum. (V) Öykünün ağırlık merkezini yaymaya çalışarak bunlardan birinin, ötekinin önüne çıkmasını engellemek istiyorum.

Yukarıdaki parçada numaralanmış cümlelerden hangileri anlamca birbirine en yakındır?

A) I. ve II. B) I. ve IV. C) II. ve III. D) II. ve IV. E) IV. ve V.

(2000 - ÖSS)

67. I. Yapılan her yanlış, daha iyi bir sistem oluşturmak için bir fırsattır.
II. Yaptıklarının bilincinde olmayanlar, yanlışlarını sürekli yinelerler.
III. Hiç yanlış yapılmaması, her şeyin kusursuz olduğu anlamına gelmez.
IV. Doğruya ulaşabilmek için, yapılan yanlışlardan ders almasını bilmek gerekir.

Yukarıdaki numaralanmış cümlelerden hangileri anlamca birbirine en yakındır?

A) I. ve II. B) I. ve IV. C) II. ve III. D) II. ve IV. E) III. ve IV.

(2000 - ÖSS)

68. I. Zekânın, pek kolay kavranamayan çok karmaşık bir yapısı vardır.
II. Zekâ, doğuştan getirilen gücün, çevre olanaklarıyla işlenmesi sonucu oluşur.
III. Zekâ ne sadece kalıtsal ne de sadece çevresel etkenlerle açıklanabilir.
IV. Önce zekâyı tanımlamak, sonra da bu tanıma uygun bir ölçme aracı geliştirmek gerekir.

Yukarıdaki numaralanmış cümlelerden hangileri anlamca birbirine en yakındır?

A) I. ve II. B) II. ve IV. C) II. ve III. D) II. ve IV. E) III. ve IV.

(2000 - ÖSS)

TYT SORULARININ ÇÖZÜMLERİ

1. I numaralı cümle, II numaralı cümlede ifade edilen durumu açıklar niteliktedir. Bu anlamda I. ve II. cümle arasında sebep-sonuç ilişkisi söz konusudur. Dolayısıyla doğru cevap B şıkkıdır.

Yanıt B

2. Sorunun öncülünde verilen cümleyi incelediğimizde çocukların kendi sorularına yanıt ararken elde ettiklerinin buldukları cevaplara göre gelişimleri üzerinde daha etkili olduğu vurgulanmaktadır. Bu nedenle doğru cevap E şıkkıdır.

Yanıt E

3. Soruda bize verilen cümleleri incelediğimizde çoğunluğun düşüncesinin aksine tekstil ürünlerinin sadece koyun yününden üretilmediği, keçi ve deve liflerinin de tekstil ürünlerinde kullanıldığı vurgulanmaktadır. Bu nedenle doğru cevap A şıkkıdır.

Yanıt A

4. Parçanın VI. cümlesinde bazı atasözlerimizin mecazlı anlatıma sahip olmadığı söylenmektedir. Halbuki bu açıklamaya örnek olarak verilen "Besle kargayı oysun gözünü." atasözü, mecaz anlamlıdır. Bu yüzden açıklamayı örneklememektedir.

Yanıt E

5. A, B, C, D seçeneklerinde verilen cümleler kanıtlanamayan, kişiden kişiye değişebilen, öznel yargılardır.

E seçeneğinde "ada"nın nesnel bir tanımı yapılmıştır, bu nedenle kişisel düşünce içermemektedir.

Yanıt E

6. I. cümlede yazarın eserlerini gelenekten gelen birikime günümüz penceresinden bakarak yazdığı vurgulanmaktadır. Aynı söylem IV. cümlede de söz konusudur.

Her iki cümlede de geleneğin, güncel olanın süzgecinden geçirilerek aktarıldığı vurgulanmaktadır.

Yanıt B

7. İlk cümlede Davies'in eğitimi nasıl değerlendirdiği, ikinci cümlede yetenekli insanların en önemli mesleklere sahip olması gerektiği vurgulanmış ve Davies'e destek verildiği dile getirilmiştir. Bu iki yargıyı tam olarak içeren yargı B seçeneğinde verilmiştir.

Yanıt B

AYT SORULARININ ÇÖZÜMLERİ

1. Öncülde yer alan parçanın I. cümlesinde insanlar ve balıklar gelişimleri üzerinden karşılaştırılmıştır. Bu anlamda doğru cevap A seçeneğidir.

Yanıt A

2. Öncülde yer alan parçada "Çamlar Altında Muhasebe" isimli eser ile ilgili ifade edilen "bu hikâye, H.G. Wells'in Zaman Makinesi"nden yola çıkılarak kurgulanmış edebi ürünlerden biridir." cümlesinden yola çıkarak söz konusu eserin içerik olarak bütünüyle özgün olmadığını söyleyebiliriz. Bu anlamda doğru cevap D şıkkıdır.

Yanıt D

3. Parçanın V. cümlesinde araştırma sonuçlarına dayalı bir öneri yoktur. IV. cümlede sözü edilen varsayımlardan biri örneklenmektedir.

Yanıt E

YGS SORULARININ ÇÖZÜMLERİ

1. İkinci cümlede "farklı yaş gruplarındaki kişilerin ilgi duydukları şeyler değiştiğinden" kısmı neden, "edindikleri bilgilerle onlara ulaşma yolları da farklılık gösterir" kısmı da sonuçtur.

Yanıt B

2. Verilen parçada ikinci cümlede bir nedenden söz edilmemiştir. Birinci cümleden başlanan "uykusuzluk hastalığının" tanımına devam edilmiştir.

Yanıt B

3. İkinci cümlede "küçük de olsa bir şeyler yapmak, çözümler üzerine düşünmek gerek" derken bir öneri yapılmıştır.

Yanıt B

4. Birinci cümlede kitabın okunma nedeni açıklanmış, genç kuşakların kitabı beğenip takip ettiği vurgulanmamıştır.

Yanıt A

5. Üçüncü cümlede çıkarım değil açıklama yapılmıştır.

Yanıt C

6. Öncülde verilen parçanın I. cümlesi kanıtlanabilirlik taşıdığı için nesnellik taşımaktadır. II. cümlede yer alan "muhteşem" sözcüğü cümleye öznellik katmıştır. IV. cümlede ise sikkeler kalınlık ve sağlamlık yönünden karşılaştırılmıştır. VI. cümlede sikkelerin ince olması sebebiyle kolayca kırıldığı ifade edilerek neden-sonuç ilişkisi taşıyan bir cümleye yer verilmiştir. III. cümlede ise herhangi bir genelleme yapılmamıştır.

Yanıt C

7. Parçanın II. cümlesinde yer alan "açıkça" sözcüğü, IV. cümlesinde yer alan "insana ait tüm duyguları ... ortaya koydu." ifadesi, V. cümlede yer alan"... duyguların tercümanı olmaya devam eden ..." ifadesi bu cümlelere öznellik katarken I. ve III. cümle nesnellik taşımaktadır.

Yanıt B

8. B, C, D, E seçeneklerindeki anlam parçadan çıkarılamazken kesin olarak çıkarılabilecek yargı A seçeneğinde verilmiştir.

Yanıt A

9. B, C, D, E şıklarındaki sözcükleri uygun boşluklara koyduğumuzda anlamda bir değişiklik söz konusu olduğu görülüyor. Boşluklara gelecek en uygun sözcüğe sahip şık ise "A" seçeneğidir.

Yanıt A

A YAYINLARI

10. A, C, D, E seçenekleriyle parçadaki numaralanmış ifadelerin vermiş olduğu özellikler birbiriyle uyuşmaktadır. Fakat II. cümlede kişiliğiyle ilgili araştırmaların yetersizliğinden bahsedilmemiştir.

Yanıt B

11. Çıkarım: Verilenlerden sonuç çıkarma işidir. V. cümlede "... taşımışa benziyor" ve VI. cümlede "... varmış gibi görünüyor." derken bir sonuç çıkarma vardır.

Yanıt E

12. V. cümledeki "daha" sözcüğü karşılaştırmanın, "etmelisiniz" sözcüğü de bir önerinin olduğunun göstergesidir.

Yanıt A

13. "Kavakların alerjik polen üreterek insan sağlığını olumsuz etkilediği yönündeki yaygın inanış" ifadesi "benimsenmiş bazı bilgiler" ifadesi ile aynı anlam içermektedir. Kesin yargı olduğu için doğru cevap "A" seçeneğidir.

Yanıt A

14. IV. cümlede tarihi yapılardan değil Tire'nin daracık sokaklarını el sanatları müzesine benzetmektedir.

Yanıt D

15. İyi şiirden kast ettiği nitelikli şiirdir. Nitelikli şiire de "geleneğin sürüp giden hazır düşünme kalıplarını parçaladığı zaman" yani "alışılmışın dışına çıktığı zaman" ulaşabilir.

Yanıt B

16. Parçanın III. cümlesinde şiirdeki anlam örgüsünün dayanakları ile ilgili değil; bir okurun yorumuna yer verilmiştir.

Yanıt C

17. Safranbolu Evleri'nin geçmişi 18. yüzyıla kadar dayandığı için günümüzde yaşanan 21. yüzyılla arasında birkaç yüzyılın olması kesin bir yargıdır.

Yanıt D

18. VI numaralı cümlede gelenekten söz edildiği ve ondan yararlanmanın tartışıldığı bir dönemde yeniden okumanın anlamlı olduğu vurgulanmıştır. Bunun gerekçesi de V numaralı ifadede belirtilmiştir.

Yanıt A

19. Metnin dilsel olarak kapanması yazarın son sözü söylemesidir. Dolayısıyla metin dilsel olarak kapandı mı eser tamamlanmış sayılır.

Yanıt D

20. Parçadan hareketle "Aynı zamanda bu metin bir üretim kaynağıdır." sözüyle metni her okuyuşta yeni yeni anlamların çıkarıldığı vurgulanmaktadır.

Yanıt E

21. Parçada duyguların ve eylemlerin paralellik gösterdiği vurgusu yapılmış ve duyguları kontrol edebilmemiz eylemleri kontrol edebilmemize bağlanmıştır.

Yanıt D

22. Parçanın IV. cümlesinde romanın bütün yükünün Ahmet Mithat'a kalmasına sebep olarak diğer sanatçıların dikkatlerini farklı alanlara yöneltmeleri gösterilmiştir.

Yanıt B

23. Hikâyenin bozulmadan senaryonun yeni bir bağlam içinde değerlendirilmesi asıl hikâyenin yeni bir kurguyla diziye uyarlandığını ifade eder.

Yanıt A

24. Yazarın yazdıkları tekrar etmeye başlaması; özgünlüğünü, yaratıcılığını yitirmeye başlaması demektir. Bunu hissettiği zaman klasikleri okumaya başlaması ise klasiklerin, yazara kaybettiği yaratıcılığı kazandırma özelliğine sahip olduğunu gösterir.

Yanıt E

25. Soruyu üçüncü kişilerin ağzından sormak, başka biri tarafından soruluyormuş havası yaratmaktır. B seçeneğinde, söyleşi yapılan yazarın son romanının bazı bölümlerinin bir Alman yazarın romanından alındığına dair bir iddia vardır ama bu iddiayı söyleşiyi gerçekleştiren kişi ortaya atmamakta, bu iddianın bazı eleştirmenlere ait olduğunu söylemektedir. Kendisinin de merak ettiği bir konuyu başkalarının görüşlerini devreye sokarak sormaktadır.

D seçeneği, sorunun çeldiricisidir. Bu seçenekte de soru, başka biri tarafından soruluyormuş gibi görünmektedir. Oysa "keşke yayımlamasaydım dediğiniz oldu mu?" sorusu sadece söyleşiyi yapana aittir. Bazı yazarların kimi yapıtları için "keşke yayımlamasaydım" demiş olması soruya konu olan durumun sadece örneklenmesi amacını taşımaktadır.

Yanıt B

26. İlk cümle, "şiirin yalnızca acıları, mutsuzlukları dile getirmemesi" gerektiğini anlatır. Bunun devamı olan cümlede şiirin mutluluklara, yaşama sevincine de yer vermesi, okuyucuya tek yönlü duyguları sunmaması gerektiğini bildiren ifadeler olmalıdır. Bu yüzden boşluğa D seçeneğindeki cümleyi getirdiğimizde anlam bozulmuş olur, şiirin sadece acıdan, mutsuzluktan bahsetmemesi gerektiğini bildiren bir cümleden sonra insanların trejediden de hoşlandığını söylemek, çelişkiye düşmektir.

Yanıt D

27. Bir şairin şiirlerinin çeşitli dergilerde yayımlanıyor olması o şairin okurların beğenisini kazandığını göstermez.

Şairin kitap yayımlaması, kimi şiirlerini bir araya getirmesi ve kitaplaştırması anlamına gelir.

Şiirlerin açık ve yalın anlatımlı, dize kuruluşlarının kısa olduğunu söylemek şiirin biçim ve dil özelliklerini ortaya koymak anlamına gelir.

"... yine okuyucunun duyumsama ve düş kurma yetilerini harekete geçiriyor." cümlesindeki "yine" sözcüğü ilk şiir kitabının da okuyucu üzerinde benzer etkiyi yarattığını dolayısıyla yeni şiirlerinde benzer işlevleri taşıdığı göstermektedir.

Şiirlerin okuyucuyu kimi zaman karanlık kimi zaman aydınlık içinde bırakması karşıt (zıt) durumlara yer verildiğinin göstergesidir.

Yanıt A

28. I. cümlede gülen yüzün 30 yıl önce bulunduğu anlatılmaktadır.
II. cümlede gülen yüzün duyguların yazı dilinde ifadesini kolaylaştırmak amacıyla yaratıldığı anlatılmaktadır.

IV. cümlede önerinin öğrenciler ve çalışma arkadaşlarıyla paylaşıldığı anlatılmaktadır.

V. cümlede gülen yüz işaretinin günümüzdeki kullanımıyla ilgili bir saptama yapılmıştır.

VI. cümlede gülen yüzün mutluluğu ifade etmek gibi bir işlevi olduğundan söz edilmiştir. V. cümlede de aynı işlevi taşıdığı dile getirildiği için VI. cümlede işlevine dair herhangi bir değişiklikten söz edildiğini söyleyemeyiz.

Yanıt E

29. Sözü edilen filmde, geleneksel sinemanın kullandığı tekniklerin kullanılmaması yeni-özgün tekniklere yer verildiğini ifade eder.

Yanıt B

30. A, B, C, E seçeneklerinde "klasikler" le ilgili "kalıcılık, süreklilik" düşüncesi vurgulanırken, D seçeneğinde "klasiklerin anlaşılmasının özel bir çaba ve tecrübe gerektirdiği" vurgulanarak farklı bir düşünce dile getirilmiştir.

Yanıt D

31. Verilen parçada yazar okura yönelik, karşıtlıkların üst üste yığılmasıyla, tam bitmeyen metinleriyle A seçeneğinde verilen "Okuduklarını tamamlatıp onu bütünselliğe kavuşturmasını"; ucu açık, kesin bir yargıya götürmemesi ve okuru düşüncelerin eşiğinde bırakmasıyla, B seçeneğinde verilen "düş gücünü geliştirmesi", C seçeneğinde verilen "çok boyutlu düşünmesini", D seçeneğinde verilen "yorumlamaya yönlenmesini" gerçekleştirmek istemektedir. Yazarın söylediği sözde okura yönelik gerçekleştirmek istedikleri arasında E seçeneğinde verilen "söylenenlerin kanıtlanmasını isteme" bulunmaz.

Yanıt E

32. Parçada I., II., IV. ve V. cümlelerde yazar veya eseriyle ilgili hem olumlu hem de olumsuz eleştiri bir arada verilmemiştir. III. cümlede uyarlamaların roman kadar başarılı olmadığıyla olumsuz eleştiri, uyarlamaların seyircinin ilgisini çekmesiyle olumlu eleştiri yapılmıştır.

Yanıt C

33. Tanpınar'ın eseriyle ilgili, II. cümlede "benzeri az bulunur, eşsiz bir rüya", III. cümlede "şaşırtıcı olmayacaktır", IV. cümlede "hazlarına hemen götüren", V. cümlede "açığa vuran bir dünya" gibi ifadelerle kişisel düşüncelere yer verilirken, I. cümlede eserle ilgili kanıtlanabilir sözlere yer verildiğinden kişisel düşünce yer almaz.

Yanıt A

34. Şair ve yapıtından söz edilen parçada I. cümlede Fazıl Hüsnü'nün kitabının yeniden basıldığı A seçeneğinde, II. cümlede *Çocuk ve Allah* adlı yapıtın benzerlerinden farklı olduğu B seçeneğinde, IV. cümlede şairin kitapta işlediği temaya değindiği D seçeneğinde, V. cümlede şairin şiirlerini nasıl oluşturduğu E seçeneğinde verilmiştir. Ancak parçadaki III. cümlede şiirleri güzel ve etkileyici kılan etkenler üzerinde durulduğu değil, yapıtın varlığını hala sürdürdüğü dile getirilmiştir.

Yanıt C

35. Anlatımın süsten uzak, mecazsız bir şekilde sunulması "yalın anlatım" özelliğidir. Parçada I. cümlede "hançer gibi keskin", III. cümlede "içim ısınmıştı", IV. cümlede "düşüncelerin ağırlığından kurtulur", V. cümlede yalnızlığımın ve özlemlerimin üzerine örtülüveren bir sıcacık battaniye" gibi sözler mecazlı anlatımı örneklendirdiğinden yalın anlatımdan uzaktır. II. cümlede, süslü, sanatlı veya mecaz anlamlı sözcüklere yer verilmediğinden yalın anlatım söz konusudur.

Yanıt B

36. Şiirin içeriğiyle ilgili olan cümle, şiirde "ne anlatılmaktadır?" sorusunun yanıtını veren cümledir. Numaralandırılmış cümlelere bu bilgi ışığında baktığımızda II. cümlenin içerikle ilgili olduğunu görebiliriz. Bu cümlede şairin, karşılaştığı insanlık durumlarını anlattığı bildirilmektedir.

Yanıt B

37. II. ve IV. cümleler anlamca birbirine en yakın cümlelerdir. Her iki cümlede de "sürekli bir yenilik arayışı içerisinde olan şairlerin okurlarının beklentilerini her zaman karşıladıkları" anlamı verilmektedir.

Yanıt C

38. Soruyu çözebilmenin yolu "değerlendirme" sözcüğünün ne ifade ettiğini anlamaktan geçer. "Değerlendirme" bir yapıtın belirli yönleriyle yorumlanması, değerinin ortaya konması anlamını taşır. Şu halde yorum içermeyen cümlenin bulunması gerekir. "Bu romanda olaylar, bir ağustos günü başlar ve radyodan İkinci Dünya Savaşı'nın başladığını haber veren bir anonsla biter." cümlesinde yapıtın belirli bir yönünde dair yorum getirilmemiştir; yapıtın içeriğiyle ilgili bilgi verilmiştir.

Yanıt B

39. I. cümle "usta yazarlarla" değil "genç yazarlarla" ilgilidir. Bu cümlede genç yazarların kendilerinden önce gelen yazarları tanımadıkları dile getirilmektedir.

II. cümlede genç yazarların, usta yazarlar karşısında eskisi gibi korkmamaları, kendilerine güveniyor olmaları, onların değişen tutumlarını ifade eder.

III. cümlede genç yazarların, "çok okunan her yazarın iyi yazar olduğu" gibi yanlış bir düşünceye sahip oldukları anlatılıyor.

IV. cümlede genç yazarların "ne olacaksa çabuk olsun" gibi bir bakış açısına sahip olmaları olumsuz bir durum olarak gösterilmekte ve anlatıcının bu durumla ilgili görüşüne yer verilmektedir.

V. cümlede, IV. cümlede dile getirilen düşünceyle ilgili yorum yapılıyor.

Yanıt A

40. Laboratuvar yeni araştırmaların ve buluşların gerçekleştirildiği yerdir. Küçük dergiler de bu bağlamda düşünülürse yeniliklere yer verilen süreli yayınlar olarak değerlendirilebilir.

Yanıt C

41. Bu cümlede, gelecekte yazacakları geçmişte yazdıklarına benzeyecekse; yani kendini yenilemeyecek, tekrar edecekse onuruyla şairliği bırakacağını söyleyen bir sanatçıdan söz edilmektedir.

Yanıt E

42. II ve IV numaralı cümleler anlamca birbirine en yakın cümlelerdir çünkü her iki cümlede de toplumcu dünya görüşünü benimseyen "gerçekçi" sanatçıların aynı zamanda yaşanan gerçekliği değiştirmek, yeniden biçimlendirmek gibi bir sorumlulukları olduğundan söz edilmektedir.

Yanıt B

43. İlk iki cümlede onca güzel şiir yazan bir sanatçının ara sıra kötü şiirler de yazabileceği ve bunun normal karşılanacağı söylenerek olumlu eleştiri yapılmıştır. III. cümlede ise sözü edilen durumun sanatçının gelecekteki sanatsal değerine gölge düşüreceği söylenerek olumsuz eleştiriye geçilmiştir. Kaldı ki III. cümleye karşıtlık bildiren "ama" bağlacı ile başlanması da ilk iki cümledeki olumlu yargıdan sonra bu cümle ile olumsuz yargıya geçileceğinin göstergesi niteliğindedir.

Yanıt C

44. I. Cümle: Âşık geleneğinin teknoloji ile tanışması bir gelişmedir.

II. Cümle: Âşık tarzı ürünlere radyo yayınlarında yer verilerek bu ürünlerin geniş kesimlere ulaşması, yaygınlaşması sağlanmıştır.

III. Cümle: Plak ve kasetler sayesinde dinleyiciler âşık tarzı ürünleri her zaman her yerde dinleme olanağına sahip olmuşlardır; bu da bir yeniliğin dinleyicilere sağladığı kolaylığı ifade eder.

IV. Cümle: İlerleyen yıllarda âşık tarzı ürünlere televizyonlarda daha çok yer verildiği söylenmiştir ama bunun dinleyici istekleri doğrultusunda gerçekleştirildiğini ifade eden bir yargıya yer verilmemiştir.

V. Cümle: Âşık tarzı ürünlerin eğitici yönünün eğlendirici yönünün gerisine düşmesi, bu ürünlerin işlevsel anlamda değişim geçirdiğinin ifadesidir.

Yanıt D

45. I. Cümle: Saptama, var olan bir durumu dile getirmektir. Yayıncıların, çok satan kitapların peşinden koştuğunu ve kitabın değerini belirleyen şeyin satış rakamları olduğunu söylemek var olan bir durumu dile getirmektir; yani saptama yapmaktır.

II. Cümle: Bu cümlede kitap fuarlarından söz edilmektedir. Kitap fuarlarında da etkinliklerin ve reklamların, ziyaretçi sayısını artırmak amacıyla çok satan kitaplar üzerinden yapıldığı dile getirilmektedir. Bu da bir zorunluluğu değil tercihi ifade eder.

III. Cümle: Bir kitabı iyi yapan ölçütün çok satması olduğu dile getiriliyor. Bu ifade dile getirilirken "artık" gibi bir zaman belirteci kullanılmıştır. Bu cümlede "artık" belirteci, zamanın bir noktasında yaşanan değişimi dile getirmek için kullanılmıştır.

IV. Cümle: Çok satan kitapların iyi kitap olarak algılanmasının sonucu, genç yazarların çok okundukları sürece iyi yazar oldukları düşüncesine kapılmalarıdır.

V. Cümle: Yazarların, nitelikli ama okunmayan kitaplar yerine, popüler (nitelik yönünden yoksun) ama çok okunan kitaplar yazmaya yöneldikleri dile getirilmektedir.

Yanıt B

46. I. Cümle: Yazarın çocukluğunun, edebiyatın belirgin bir biçimde ön planda olduğu bir ortamda geçtiği dile getirilmektedir.

II. Cümle: Yazmayı uzun yıllar düşünmemiş olmasının nedeni yazarın da açıklayamadığı bir durumdur.

III. Cümle: Bu cümlede yazmanın bir oyalanma işi olduğu değil, yazarın yazmak işine nasıl başladığı dile getirilmektedir.

IV. Cümle: Yazma süreci içerisinde bir öykünün gelişmesi ve yazarın böylece yazma gücünü keşfetmesi, yazarken ortaya çıkan yeni durumlardır.

V. Cümle: "Demek ki yazabiliyormuşum" ifadesi yazarın özgüveninin geliştiği anlamına gelmektedir.

Yanıt C

LYS SORULARININ ÇÖZÜMLERİ

1. E şıkkında yer alan cümlede elimizdeki verilerden yola çıkılarak bir tahminde bulunulmuştur.

Yanıt E

2. D şıkkında yer alan cümlede kanıtlanabilir bir durum ifade edildiğinden kişisel düşünceye yer verilmemiştir.

Yanıt D

3. Parçada yer alan altı çizili cümlede kişinin başkalarına benzememesi yani benzersiz olması gerektiği vurgulanmıştır. A şıkkında da aynı düşünceye yer verilmiştir.

Yanıt A

4. Parçanın V. cümlesinde yer alan "alışıldık bir görüntü" ifadesi cümleye öznellik katmıştır.

Yanıt E

5. Soru kökünde yer alan "kişiye özeldir" ifadesi ile "herkese hitap etmediği" anlamına ulaşılabilir.

Yanıt C

6. IV. cümlede parçanın yazarı söz konusu ifadenin kendisi için öneminden bahsetmiş, herhangi bir tanımlama yapmamıştır.

Yanıt D

7. Parçanın III. cümlesinde bahsi geçen türlerin Akdeniz'e giriş hızından yola çıkarak gelecekle ilgili bir çıkarım yapılmıştır.

Yanıt C

A YAYINLARI

8. Parçada geneli bilgi verme amacıyla düzenlendiği için açıklamadan yararlanılmıştır. Ayrıca ilk cümle "öznel anlatım"a, ikinci cümle "koşul cümlesi"ne, son cümle ise "örnekleme"ye örnek gösterilebilir.

Yanıt B

9. Öncülde yer alan "... dahil dört ödül alan" ifadesinden yola çıkarak "*Arturo Ui'nin Önlenebilir Tırmanışı*" isimli oyunun farklı ödüllere layık görüldüğü kesin olarak söylenebilir.

Yanıt B

10. Soru kökü bizden, nesnellik barındıran cümleyi bulmamızı istiyor. Nesnel cümleler, bireye göre değişmeyen, kanıtlanabilirlik özelliği taşıyan cümlelerdir. Parçada bu niteliğe sahip olan cümle IV. cümledir.
Birinci cümleden; "hızla gelişen teknolojinin mekan tasarlama konusunda sinemaya katkısı sağlıyor olması ve bunun doğal karşılanması bireye göre değişebilecek bir yargıdır. İkinci cümlede; Gladyatör adlı filimde mekan tasarımı için bilgisayar teknolojisinden "bol bol" yararlanılıyor olması bireye göre değişir ki bu durum kimileri için bolluk" ifade etmeyebilir. Üçüncü cümlede birkaç yüz kişilik kalabalığın binlerce kişilik "görkemli" kalabalığa dönüştürülmesi öznellik taşır, binlerce kişilik kalabalığın "görkemliliği" görecelidir. Beşinci cümlede "Pearl Harbour" filminde "büyük ölçüde gerçeklik izlenimi verdiği bireye göre değişebilir.

Yanıt D

11. İlk cümlede Orhan Veli Kanık ve arkadaşlarının, şiirlerinde müzikaliteye yani ses ve ahenge önem vermedikleri dile getirilmiştir. İkinci cümlede ise şiirde de en az müzikte olduğu kadar ses ve ahengin önemli olduğundan söz edilmektedir. Boşluğa "ses ve ahenk" ifadesi gelmelidir.

Yanıt E

12. "... mimarlığın neden sadece teknik bir disiplin veya bir fen bilimi olduğu düşünülür" cümlesinde mimarlığın sadece teknik bir disiplin veya bir fen bilimi olduğununun düşünülmesinin yanlış bir algı olduğu anlaşılmaktadır. İkinci cümlede mimarlık için "oysa aynı zamanda bir sanat dalıdır" denmesi ilk cümlede yanlış bir algıdan bahsedildiğini kanıtlar. İkinci cümle bu yüzden ilk cümlenin açıklayıcısı niteliğindedir.
Üçüncü cümlede "mimarlık, ait olduğu toplumun estetik ve etik anlayışını, dünya görüşünü diğer sanat ve bilim dallarına göre en belirgin biçimde ortaya koyan eserlerin üretilmesini sağlamaktadır" denilerek ortaya koyduğu ürünlerin niteliği bakımından diğer sanat ve bilim dallarıyla karşılaştırılmıştır.
IV. cümlede mimarlığın öteki mesleklerden ayrılan yönü üzerinde durulmamış, mimarların toplumlarının kültürel mantığını iyi tanıması gerektiğinden söz edilmiştir. Son cümlede, paragrafın bütününde mimarlık ve mimarlar için anlatılanlar gerçekleşmediği takdirde anlam ve zevkten yoksun yapılarla karşılaşmanın kaçınılmaz bir son olacağı dile getirilmiştir.

Yanıt D

13. II. cümlede sözü edilen dergilerin, meselelerin toplumsal boyutuna ilgi duymanın ötesine geçemiyor olduğunun ifade edilmesi olumsuz bir eleştiridir.
IV. cümlede perdeye yansıyan büyülü ışığa gerçeğin penceresinden bakmayı sağlayacak bir kaynağın yokluğundan söz edilmesi de olumsuz bir eleştiridir.

Yanıt C

14. II. cümlede öğretmenliğin, insanların ruhsal durumlarını çözümleme konusunda beceri kazandırdığı,
III. cümlede, farklı insanları gözlemlemenin birikim oluşturduğu,
IV. cümlede, farklı kültürlerden gelen insanların benzer duygu ve ilgilere sahip olduğunu fark etmesini sağladığını,
V. cümlede insana dair kitaplarda bulunamayacak şeyleri öğretmenlik sayesinde bulduğunu belirtmiştir.
I. cümlede öğretmenliğin kazandırdığı herhangi bir şeyden söz edilmemiştir.

Yanıt A

15. I. cümlede eskiden yazılan öykülerle çağdaş öyküler arasında, II. cümlede çağdaş anlatıcı ile geleneksel anlatıcı arasında, IV. cümlede çağdaş öyküyle şiir arasında, V. cümlede eksiltili anlatımın çağdaş öykülerde daha çok yer aldığı dolayısıyla geleneksel ve çağdaş öykü arasında karşılaştırma yapılmaktadır. III. cümlede ise öykülerin anlatım özelliğinden söz edilerek herhangi bir karşılaştırmaya başvurulmamıştır.

Yanıt C

16. Verilen parçada I. cümlede insanın kendi kendine yetmesini sağlamasıyla yazmanın olumlu etkisinden söz edilmektedir. II. cümlede amacınız varsa onun peşinden gidin diyerek gerçekleştirmek istediklerimiz için takınılacak tutumdan söz edilmektedir. IV. cümlede yazan kişinin yapması gerekenlerle, yazma eyleminin kimi gereklerinden söz edilmektedir. V. cümlede IV. cümlede belirtilenlerin gerçekleşmemesi durumunda ve insanlarla ilişkiyi ustalıkla düzenlemeden yazmaya yönelen kişilerin başarılı olamayacaklarından söz edilmektedir. Parçadaki III. cümlede C seçeneğindeki yazma işinin nasıl bir düşünsel donanım gerektirdiği üzerinde durulması değil yazmanın nasıl bir eylem olduğundan söz edilmektedir.

Yanıt C

17. Bir fotoğraf sanatçısının anlatıldığı parçada I. cümlede fotoğraf sanatçılarının ele aldıklarına tanık oluyoruz sözüyle bilinen ve görülen bir durumdan söz edilmiştir. II. cümlede fotoğrafçının Düş Kentleri adlı albümünde Batı Anadolu uygarlığını oluşturan kentlerden bugüne kalanları sunuyor sözüyle çalışmanın içeriğinden söz edilmektedir. III. cümlede sanatçının antik kentlerin kalıntı ve buluntularını adeta izlenimci bir ressam gibi, ışığı ve rengi öne çıkararak okuyor sözüyle sanatçının bakış açısından söz edilmektedir. V. cümlede sanatçının fotoğrafını çektiği kentlerin, kendinde bıraktığı izlenimleri ustaca onlara yansıtıyor sözüyle zihninde oluşan görüntüleri aktardığından söz edilmektedir. IV. cümlede ise D seçeneğindeki sanatçının farklı konu alanlarına yöneldiği anlamı değil, sanatçının kaçındığı durumlardan söz edilmektedir.

Yanıt D

18. "Değerlendirme" sözünden anlamamız gereken şey, herhangi bir metnin belirli yönlerine dair yorum - eleştiri yapmaktır. Numaralandırılmış cümleler içinde, yoruma - eleştiriye yer verilmeyen cümleyi bulmamız gerekir. Metnin I. cümlesi sözü edilen filmin içeriğini dile getirmektedir.

Yanıt A

19. A. İddialı konuşmayı sevmemek mütevazı bir kişilik özelliğine işaret eder.
B. Söylediği sözün doğrusunun hangisi olduğunu anlatmaya çalışması bir yanlış anlamayı düzeltmeye çalıştığının göstergesidir.
C. Bir yazarın yaptığıyla övünmesi, anlatıcının doğru bulmadığı, onaylamadığı bir tutum özelliği taşıyor.
D. "Bir kitap bastırmanın" kendini beğenmişlik olduğunu söyleyerek bu eyleme dair yorum yapıyor.
E. Son cümlede başarısız yapıtları beğenmenin yanlışlığından değil, yazdığını öven yazarların dayanılmazlığından söz ediliyor.

Yanıt E

20. A. Okurlar, yapıtın yalnızca "anı sanılmaması" gerektiği ile ilgili uyarılmaktadır.
B. "... son elli yıllık siyasi tarihimizi ayrıntılarıyla ele alıyor" ifadesi yapıtın konusuyla ilgili olarak bir açıklama yapıldığının göstergesidir.
C. "kendi özgün yorumları" öznelliği, "sayısal bilgilerle destekliyor" ise nesnelliği ifade eder.
D. "Anlatımın, ilginç kişilerle zenginleştirilmesi" duygusallıkla ilişkili değildir.
E. "Yaşam dersi denebilecek anekdotlara yer vermek" metne öğreticilik katmak anlamını taşır.

Yanıt D

21. Soru kökünde bizden "neden – sonuç" anlam ilişkisiyle kurulan dizeleri bulmamız istenmektedir. "Kederi de yaşamalısın bütün benliğinle / Acılar da sevinçler de olgunlaştırır insanı" dizelerine bakalım. İlk dizede insanın "kederi de yaşaması" gerektiği söyleniyor. İkinci dizede ise bunun "nedeni" dile getiriliyor. Kederi de yaşamalı insan; çünkü keder (acılar) insanı olgunlaştırır.

Yanıt C

22. Bir anlatının (romanın, öykünün, oyunun) özeti yapılırken yapıtı ana hatlarıyla okura tanıtmaya yarayan küçük olaylara ya da durumlara yer verilir. Gonçarov'un "Oblomov" adlı yapıtı ile ilgili "yapıtı ana hatlarıyla" tanıtmaya yarayan küçük olaylara III. ve IV. cümlede yer verilmiştir.

Yanıt D

23. II. , III., IV. ve V. cümlelerde sözü edilen şairin dizeleri, sanatlı bir söyleyişle anlatılmıştır. Bu cümlelerde kimi sözcükler gerçek anlamlarının dışında mecazlı bir söyleyişle kullanılmıştır. ("sanatçının dizleri toprak kokan yağmur damlaları gibidir." örneğinde olduğu gibi) I. ve VI. cümleleri oluşturan tüm sözcükler ilk anlamlarıyla kullanılmış, bu cümlelerde sanatlı bir söyleyişe yer verilmemiştir.

Yanıt B

ÖSS SORULARININ ÇÖZÜMLERİ

1. Parçada anlam yoğunluğundan, bir başka deyişle anlam derinliğinden bahsedilmektedir. Seçenekler arasından anlam derinliğine, yoğunluğuna sahip olmayan, düz anlatımlı cümleyi bulmamız istenmektedir. B seçeneğinde yer alan cümleyi oluşturan sözcüklerin tamamı ilk anlamlarıyla kullanılmış, bu sözcüklere farklı anlamlar yüklenmemiştir. Dolayısıyla parçada sözü edilen anlam yoğunluğu bu cümlede yoktur.

Yanıt B

2. Soru kökünde "Bu roman tamamen gerçekleri yansıtıyor." gibi bir cümleyle "Bu yapıttaki her şey hayal ürünüdür, gerçek hayattakilerle benzeşmeler rastlantıdan başka birşey değildir." gibi bir cümlenin çok keskin genellemeler olduğundan ve bu yüzden gerçeği tam anlamıyla yansıtamayacağından söz edilmektedir. Şu halde romanla ilgili anlatılmak istenen romanın hayal ve gerçekliği bir arada barındıran bir tür olduğudur. Romanda ne tek başına hayal vardır ne de tek başına gerçek; ikisi iç içe yer alır. Bu anlam da A seçeneğinde verilmiştir.

Yanıt A

3. Parçanın ilk cümlesinde, yazınsal türler arasında kesin ve keskin çizgiler kalmadığı dile getirilmektedir. İkinci cümlede uzun öykü ile romanın, yani iki farklı türün, iç içe geçebileceği söylenerek ilk cümle desteklenmektedir. Dördüncü cümlede yazar, yazmaya başladığında ortaya çıkacak eserin hangi türde olacağını kestiremediğini söylemektedir. Beşinci cümlede deneme diye başladığı yazının öyküye döndüğünü söyleyerek dördüncü cümleyi desteklemektedir.

Yanıt B

4. Kütüphanelerin ele alındığı bu parçada her cümlenin anlam çerçevesi sorgulanmaktadır. I. cümlede; yaşamı besleyen ve geliştiren mekanlardan biri olduğu söylenerek kütüphanelerin işlevinden bahsedilmektedir.

II. cümlede Türkiye'de 50.000 kişiye bir kütüphane düştüğü dile getirilirken üçüncü cümlede Almanya'da 6000 kişiye bir kütüphane düştüğü söylenerek Türkiye'deki kütüphanelerin gereksinimleri karşılamada yetersiz kaldığından söz edilmektedir.

Saptama, bir gerçekliği onunla ilgili yorum yapmadan ortaya koymaktır. IV. cümlede kütüphanelere üye olanlarla ilgili istatistikler verilerek bir saptama yapılmıştır.

V. cümlede bir kesinlik değil olasılık vardır. Cümlenin yüklemi "söylenebilir"; olasılık ifade eder.

VI. cümlede kültürel yaşamın büyük bir parçası olduğu halde kütüphanelerin yetersizliği gibi önemli bir sorundan söz edilmiştir.

Yanıt D

5. Soruda, Picasso'nun "Ben başkalarını değil, asıl kendimi kopya etmekten korkarım." cümlesiyle sanatçıların hangi tavrını anlatmaya çalıştığı sorgulanmaktadır. Kişinin kendini kopya etmekten korkması, kendini aşmaya çalıştığının ve kendi içinde tekrara düşmeme çabası içerisinde olduğunun göstergesidir. Bu çaba, ister istemez beraberinde özgünlüğü de getirir. Özgünlük, aynılığa düşmemek, hep bir öncekinden farklı yaratılar ortaya koyabilmektir.

Yanıt E

6. Soru kökündeki cümlede bir karikatüristin eserlerinin temel niteliğinden bahsedilmektedir. Karikatürlerin belirgin özelliği canlılıklarıdır. Kişilerin birden canlılık kazanması onların ne kadar gerçekçi çizildiğinin göstergesidir.

Yanıt B

7. Parçada geçen "dünyaya yüreğinin penceresinden baktı" cümlesinin anlamı sorgulanmaktadır. Bu tarz sorularda cümleyi oluşturan sözükler genellikle ilk anlamlarının dışına çıkarak farklı anlamlar yüklenirler. Bu cümleyi oluşturan sözcüklerin metin içerisinde yüklendikleri anlamları tek tek vermeye çalışalım:

dünya : yaşam

yüreğin penceresinden : duygulara bağlı olarak

bakmak : değerlendirmek, yorumlamak

Sözcüklerin yüklendikleri bu anlamları yan yana getirdiğimizde "yaşamı duygular doğrultusunda değerlendirmek" gibi bir cümle elde ederiz ki bu anlamı içeren cümle A seçeneğinde verilmiştir.

Yanıt A

8. Sorunların kaynağını göstermek, insanların duyarlılığını geliştirip kesinleştirmek, okurun neden-sonuç ilişkisi kurarak düşünmesini sağlamak romanın işlevleri olarak değerlendirilebilir. I. ve IV. cümlelerde romanın herhangi bir işlevinden değil, ele alacağı konulardan bahsedilmektedir.

Yanıt B

9. I. cümlede yayınevlerinin sayısıyla ilgili bir saptama yapılmaktadır. Yayınevlerinin artışı sonucunda çeviri kitap sayısında da bir artış yaşandığı için II. cümle birinci cümlede belirtilenin sonucu olarak değerlendirilmelidir. III. cümlede başkalarından üstün olma durumu anlatılmamaktadır. "...hiç gecikmeden bizde de yayımlanmaya başladı" ifadesi bizim üstünlüğümüzü değil, bizim de onlar gibi olduğumuzu; bir başka deyişle eşitliği ifade eder. IV. cümlede bir kitabın çabuk satışa sunulması için kimi yayınevlerinin tuttuğu farklı bir yoldan bahsedilmektedir. V. cümlede ise bir önceki cümlede sözü edilen "kimi yayınevlerinin kitabın hızlı bir biçimde satışa sunulabilmesi için tuttuğu yöntemin" benimsenmediği, bu yönteme karşı olunduğu dile getirilmiştir. Yazara göre kitabın iki ayrı çevirmen tarafından çevrilmesi yanlıştır; çünkü her iki çevirmenin de kendine özgü üslupları vardır.

Yanıt C

10. Soru kökünde verilen cümlede, amacına ulaşmak isteyen kişinin sadece güneşli havalarda değil, yağmurlu ve karlı havalarda da yolda olması gerektiği söylenerek hedefe ulaşmanın her koşulda çaba sarf etmekle mümkün olacağı anlatılmaktadır.

Yanıt A

11. Oynamamaktan yana olan bir yönetmen, oyuncularının yapaylıktan uzak kalarak canlandırdıkları karakteri gerçekten oymuş gibi oynamalarını ister. Örneğin deli rolünü oynayan bir oyuncunun gerçekten deliymiş gibi oynaması böyle bir yönetmenin temel isteğidir.

Yanıt E

12. "Bu nedenle bir yazar, kendinden önce yapılan yolculukları hesaba katmadan yola çıkma yanlışına düşmemelidir." cümlesinde; yazarın, geçmişten bugüne aktarılan edebiyat birikiminden yararlanması gerektiği anlatılmaktadır.

Yanıt C

13. Yazarın "biricikliğini herkesleştirerek" öykü yaratması; öyküsünde yer verdiği her varlığa, her nesneye benzemesi, onlara kendinden bir şeyler katması anlamını taşımaktadır. Bu anlam D seçeneğinde verilmektedir.

Yanıt D

14. Verilen paragrafta ressam, sanatı aracılığıyla yapmak istediklerini, hedeflerini anlatıyor. O, kendini başkalarından üstün görme ya da kimsenin başaramadığı şeyin peşinde koşma düşüncesinde değil. Tam tersine onun amacı paylaşmak ve paylaşarak çoğalmaktır. Bu nedenle B seçeneğinde söylenen yanlıştır.

Yanıt B

15. III. cümlede de V. cümlede de eleştirmenin odak noktasının yazar değil yapıt olması, eleştirmenin yapıtı farklı yönleriyle yorumlaması gerektiğinden söz edilmektedir.

Yanıt D

16. Roman, C vitamini hapı olan öykünün eş değerinde bir kilo limon ise, bu öykünün romana göre damıtılmış, yoğunlaştırılmış bir tür olduğunu gösterir.

Yanıt C

17. Soru kökünde verilen cümlede sanatçının her şeyi olduğu gibi aktarmaması okurun da düş gücüne bir şeyler bırakması gerekliliğinden bahsedilmektedir. Okurun düş gücüne de bir şeyler bırakan eserler farklı yorumlara açık eserlerdir.

Yanıt B

18. I. cümlede "bilinç akışı yöntemi" tanımlanmaktadır.

Yanıt A

19. Bu tarz soruları çözebilmenin en kolay yolu, verilen cümleden anahtar sözcükler çıkarmaktır. "Ayakkabının içine kaçan taşın" en belirgin özelliği "rahatsız edici" olmasıdır; anahtar söz "rahatsız edici"dir. Bu söz B seçeneğinde "tedirgin edici" olarak verilmiştir.

Yanıt B

20. II. ve V. cümleler birbirine anlamca en yakın cümlelerdir. Her iki cümlede de "yazarı etkileyen" "bir öykücünün belleğinde iz bırakan" olayların zamanı geldiğinde yazarı yazmaya iteceği anlatılmaktadır.

Yanıt C

21. Değerlendirmelerde dostluğun ve arkadaşlığın payının olmaması (I. cümle), yazılanların hiçbir düşünceye bağlanmanın ya da ortak görüşleri savunmanın ürünü olmaması (IV. cümle) tarafsızlığın, yan tutmamanın göstergeleridir.

Yanıt A

22. Aynı düşüncenin değişik cümlelerle tekrar edildiği seçenek B'dir. "Metnin yazıldığı günlerin sınırını aşamaması" "kalıcılığını" bir başka deyişle "yaşarlığını" yitirmesi anlamına gelir.

Yanıt B

23. Sanatçı "Resimlerin çok güzel olmuş" diyen birinin sözlerinin kendisine bir şey kazandırmayacağını düşünüyorsa cümle "onun için sanat insanları etkileme, belirli duygularla donatma işidir." yargısıyla sürdürülemez.

Yanıt C

24. Verilen cümlede, genel anlamda her sanatçının aynı durumu farklı biçimlerde eserine yansıtacağı dile getirilmektedir. Bu sanatçıların bakış açılarının farklı olduğunu, farklı biçemleri (üslupları) kullandıklarını, bu farklılığın doğayı algılama biçimindeki farklılıktan kaynaklandığını, yaratıcılığın bu farklılığı doğurduğunu cümlenin devamında söyleyebiliriz. Yalnız sanatçının söyleyiş, kendini ifade ediş tarzıyla ilgili bu cümlenin sonuna A seçeneğini getiremeyiz.

Yanıt A

25. II. cümlede sanatçının yazdıklarını "dünün bugünü, bugünün de yarını aydınlatacağı düşüncesine" dayandırdığı dile getirilerek aslında kimi durumlarda tarihçinin görevini de üstlendiği gösterilmektedir. Tarihçi de geçmişi, bugünü aydınlatması için araştırır.

Yanıt B

26. Cümlede, "düşünce uzun uzun dile getirildiğinde ölmeye mahkûmdur" anlamı verilmektedir. Bu anlam D seçeneğinde vardır.

Yanıt D

27. Yakınma anlamı V. cümlede söz konusudur. "Zamanın kendilerini, az rastlanan anların son tanıklarına çevirdiğini" onlara anlatamamaktan, onların bunu algılayamamasından yakınmaktadır yazar.

Yanıt E

28. Üslubun, yazarın dil ve anlatım özellikleri olduğunu biliyoruz. A, B, D ve E seçeneklerinde sanatçının dil ve anlatım özelliklerinden bahsedilmiştir. C seçeneğinde ise sanatçının eserinde yer verdiği karakterlerin özelliklerinden söz edilmiştir, bu üslupla ilgili bir belirleme değildir.

Yanıt C

29. Böyle bir soruda dikkat edilmesi gereken temel nokta "eleştiri" sözcüğünün anlam alanıdır. Eleştiri, sadece olumsuzlukların ortaya konması anlamına gelmez. Bir yazarın, kişinin, eserin olumlu yönlerine dair kimi belirlemeler yapmak da eleştiri olarak değerlendirilir. A seçeneğinde yazarın olumlu nitelikleri üzerine kimi eleştiriler söz konusudur. C seçeneğinde yazarın eserinde kullandığı dilin olumsuzlukları üzerine bir eleştiri yapılmıştır. D seçeneğinde yazarın yaptığı ruh çözümlemelerine yönelik olumsuz eleştiriler yapılmıştır. E seçeneğinde ise sanatçının eserinde tarihsel ortamı yansıtamayışı eleştirilmiştir. B seçeneğinde ise eleştiri söz konusu değildir. Sadece yazara yönelik bir bilgilendirme yapılmıştır.

Yanıt B

30. Soru kökünde "kişisel düşüncelere yer verilmemiştir" sözüyle bizden nesnel anlatımlı cümleyi bulmamız istenmiştir. I., II., III., IV. ve VI. cümlelerde kişisel (öznel) görüşlere yer verilmiştir. V. cümlede ise kişisel herhangi bir yargı yoktur.

Yanıt D

31. B, C, D ve E seçeneklerinde Türkçedeki aynı anlamı içeren farklı sözcüklerin Türkçe öğretiminde mutlaka yer alması gerekliliğinden bahsedilmektedir. A seçeneğinde ise sadece aynı anlamı içeren sözcüklerin fazlalığının Türkçenin zengin bir dil olduğunun göstergesi olarak değerlendirilmektedir.

Yanıt A

32. Sanatçının yazma işinde seçtiği yolu en kapsamlı biçimde belirttiği cümle V. cümledir. V. cümlede sanatçı, yazarken bağımsızlığın ve kural tanımazlığın seçtiği yollar olduğunu belirtiyor.

Yanıt D

33. Yanıtı gerekçe içeren soru B seçeneğinde verilmiştir. "Ayrıntıya önem verir misiniz?" sorusunun yanıtı "Evet"tir. Yanıtın ikinci yargısında ayrıntıya önem verilmesinin gerekçesinin "güzelliğe ulaşmak" olduğu dile getirilmiştir.

Yanıt B

34. Konuşmanın işlevinden söz edilen cümleler III. ve IV. cümlelerdir. III. cümlede konuşmanın insanı başarılı kılacağı, IV. cümlede ise bireyin düşünsel düzeyini ve kişiliğini arıtacağı dile getirilmiştir.

Yanıt D

35. Soru kökünde verilen cümlede şiirin, düşüncenin duyguya dönüşmesiyle oluşacağı ifade edilmektedir. Bu anlam C seçeneğinde verilmiştir.

Yanıt C

36. A seçeneğinde ülke topraklarının yok olmasının nedeni yanlış kullanımdır.

C seçeneğinde bu ülkenin pamuk, sebze... üretiminde sıralamada geri kalmasının nedeni tarıma yeterince önem verilmemesidir.

D seçeneğinde halk sağlığının tehlikede olmasının nedeni tarıma dayalı üretimin bilinçsiz yapılmasıdır.

E seçeneğinde hava ve su kirliliğinin nedeni çevre bilincinin yeterince gelişmemiş olmasıdır.

Yanıt B

37. A, B, C ve D seçeneklerinde üslubun sanatçıyı yansıtan bir unsur olduğu dile getirilirken E seçeneğinde sanatçının yaratmaya çalıştığı türe göre üslup belirlemesi gerektiği söylenmektedir.

Yanıt E

38. II. ve IV. cümlelerde aynı düşünce dile getirilmiştir. Her iki cümlede de çocukların bir şeyleri başardıkça özgüven sahibi olacakları anlatılmaktadır.

Yanıt D

A YAYINLARI

39. I. ve II. cümlede Jules Verne'in eserlerinin çeşitli bilim dallarından izler taşıdığı dile getirilmektedir.

Yanıt A

40. A, B, D ve E seçenekleri kişisel yargılar içeren cümlelerdir. C seçeneğinde ise kişiden kişiye değişmeyen nesnel bir yargı vardır.

Yanıt C

41. Yazarın eserlerinde kolaya kaçmamasının nedeni sanata ve okura duyduğu sorumluluk ve saygıdır. Dolayısıyla II. cümlenin nedeni, III. cümlede verilmiştir.

Yanıt B

42. II. cümlede "şairin yaşam serüveninin bilinmesinin şiiri anlaşılır kılacağı" dile getirilmektedir. Bu, şairin yaşantısının şiirinde yer aldığını gösterir.

Yanıt B

43. IV. ve V. cümlelerden şairin alçakgönüllü olduğu çıkarılamaz çünkü bu iki cümlede de yazar şiir yazmak konusundaki güçlü yönlerini ortaya koyuyor.

Yanıt E

44. V. cümlede "öğretmenlerin parçada sözü edilen çalışmayı yapması" konusunda bir "dilek" vardır.

Yanıt E

45. Hem olumlu hem olumsuz eleştirinin yapıldığı cümle IV. cümledir. "Öyküleyişteki neden–sonuç kopukluğu "olumsuz", "kişilerin konuşmalarını yansıtmadaki başarısı" olumlu eleştiridir.

Yanıt D

46. Cümlede söylenen sözün değil, o sözün nasıl söylendiğinin; başka bir deyişle konunun değil, biçimin önemli olduğu anlatılmaktadır.

Yanıt B

47. III. cümlede kimi şairlerin hep aynı düşüncelere yer vererek özgünlüklerini yitirdikleri ifade edilmektedir. Aynı anlama V. cümlede de yer verilmiştir.

Yanıt D

48. Cümlede, çocukluk yıllarının yazar için eser yaratmada büyük bir kaynak niteliği taşıdığı anlatılmaktadır. Bu anlam A seçeneğinde verilmiştir.

Yanıt A

49. Yazar geçmişin ürünlerini ele almaktansa yeni yazılmış eserlere değinmeyi tercih ediyor. Bu anlam A seçeneğinde verilmiştir.

Yanıt A

50. I. cümlede yaşamöyküsü yazabilmek için kimi ön çalışmaları gerçekleştirmek gerektiğinden söz ediliyor. II., III., IV ve V. cümlelerde bu ön çalışmaların neler olduğu dile getiriliyor. VI. cümlede ise "bu ön çalışmalar yapılmadan oluşturulacak yaşamöyküsünün ilgi çekici olmayacağı ve kişinin yaşamını tüm boyutlarıyla ortaya koymayacağı" dile getirilerek ön çalışmaların yapılmasının nedeni ortaya konuyor.

Yanıt E

51. Sanatçının yaşama yönelik görüşünü içeren cümle IV. cümledir. Sanatçının, dokular ve renklerle yaşamın sürekliliğini ve gelip geçiciliğini ortaya koyduğu, dolayısıyla yaşama yönelik görüşünün bu yönde olduğu anlatılmaktadır.

Yanıt D

52. Olumlu bir durumun olumsuz bir ifadeyle anlatıldığı cümle V. cümledir. Köylerin kusursuz bir işçiliğe sahip kiliseleri (olumlu bir durum), yöre halkının mimaride taşa mahkum olmasıyla (olumsuz bir durum) dile getirilmektedir.

Yanıt E

53. I. cümlede belirtilen görüşü destekleyen yargı II. cümledir. Mutlulukların, sevinçlerin, acıların, hüzünlerin iç içe olması onun eserlerinde hiçbir şeyin kesin bir tanımının yapılamayacağı görüşünü desteklemektedir.

Yanıt A

54. Karşılaştırma IV. cümlede yapılmıştır. İki satırlık bir konuşma, on sayfalık bir betimleme ile karşılaştırılmıştır.

Yanıt D

55. Verilen cümlede tiyatro eleştirmeninin izlediği oyunun en belirgin yönlerini yakalayıp onları ortaya koyduğu dile getirilmiştir. Bu anlama en yakın cümle C seçeneğidir.

Yanıt C

56. Bir sanatçının silinip gitmesinin nedeni, "gelişme ve değişmelere uyum sağlayamaması", "kendisini sanatına bütünüyle vermemiş olması", "yeni ve özgün yapıtlar ortaya koyamaması", "çağın gereklerine ayak uyduramaması" olabilir ama "her geçen gün yeni sanatçıların ortaya çıkması" bir sanatçının silinip gitmesine neden olamaz.

Yanıt B

57. B, C, D ve E seçeneklerinde düşsel ögeler söz konusudur. A seçeneğinde bir gerçek hiçbir düşsel ögeyle örtüştürülmeden anlatılmıştır.

Yanıt A

58. Birinci cümlede Karagöz oyunlarının artık etkinliğini yitirdiği görüşünün doğru olmadığı öne sürülüyor. Bunun gerekçeleri ise III., IV. ve V. cümlelerde dile getirilmiştir. Sürekli yenilenen, güzel sanatların bir çoğunu içinde barındıran, dini anlamda da tasavvufu içeren bir oyunun yok olması imkansızdır deniyor.

Yanıt C

59. Öykülerin okurlara sağlayacağı yarardan IV. ve V. cümlede söz edilmektedir. IV. cümlede bu öykülerin, okurların dil evrenlerinin sınırını genişleteceği; V. cümlede ise Türk dünyasının serüvenleri hakkında bilgi sahibi olup kültürümüzün zenginliğiyle övünür hale geleceği anlatılmaktadır.

Yanıt E

60. I. cümlede kentin günü gününe uymadığı dile getirilmiştir. II. cümlede "bir bakarsın yaz ortasında buz kesmiş, bir bakarsın kasım ortasında ceket fazla gelmiş" yargısıyla ilk cümlenin açıklaması yapılmıştır. Diğer cümlelerde ise bu açıklama geçmişte yaşananlarla örneklendirilmiştir sadece. Dolayısıyla açıklama II. cümlededir.

Yanıt A

61. III. cümlede renklerin bizi kimi fiziksel edimlerimizi etkilediği dile getirilmiştir. IV. cümlede ise mavinin gevşetici ve rahatlatıcı bir etkisinin olduğu söylenerek III. cümledeki yargı örneklendirilmiştir.

Yanıt C

62. IV. cümle tahmin niteliği taşıyor. Kullanılan malzemeler arasında Bizans yapılarından alınmış taşların olması, o yerde bir Zeus Tapınağı bulunduğu tahmininin yapılmasını sağlıyor.

Yanıt D

63. II. ve III. cümlelerde benzetme yapılmıştır. II. cümlede Toroslar at nalı biçimindeki bir duvara, III. cümlede ise tepeler çelikten dev bir testere ağzına benzetilmiştir.

Yanıt C

64. Öznellik barındırmayan cümle I. cümledir. Diğer bütün cümlelerde eleştirmen, Ernest Hemingway'e yönelik bireysel (öznel) görüşlerini ortaya koymuştur.

Yanıt A

65. Verilen cümlede şiiri oluşturan parçaların şiirden atılmasının ya da şiirdeki yerinin değiştirilmesinin şiirin tüm anlamını bozacağından, dolayısıyla şiirin her parçasıyla tamamlanmış bir yapı olduğundan söz edilmektedir. Bu anlam doğrultusunda A, B, C ve E seçeneklerinin verilen cümleyle bir yakınlığı vardır. D seçeneğinde ise tamamen farklı bir şeyden bahsedilmektedir.

Yanıt D

66. Anlamca birbirine en yakın iki cümle IV. ve V. cümlelerdir. Her iki cümlede de öyküyü oluşturan öğelerin öykü içerisinde eşit oranlarda bulunması gerektiğinden bahsedilmektedir.

Yanıt E

67. I. ve IV. cümleler anlamca birbirine yakın cümlelerdir. Her iki cümlede de yapılacak yanlışların insanı daha iyiye ve doğruya götüreceği dile getirilmektedir.

Yanıt B

68. Anlamca birbirine en yakın iki cümle II. ve III. cümledir. Bu cümlelerde zekânın kalıtım ve çevreyle olan ilişkisi ortaya konmaktadır.

Yanıt C

TYT SORULARI

1. Tüm hayvanların vücudu dokulardan ve dokuların birleşmesiyle meydana gelen organlardan oluşur. Dokular vücudun çeşitli kısımlarını ve organlarını oluştururken küçücük, kıvrımlı ve karmaşık yapılara dönüşür. Epitel hücreler bu yapıların oluşmasında temel bir işleve sahiptir. Bu hücreler sıkı bir şekilde istiflenerek derinin, kan damarlarının ve organların dış tabakalarını meydana getirir.

Bu parçada aşağıdaki ses olaylarından hangisi yoktur?

A) Ünsüz yumuşaması
B) Ünsüz benzeşmesi
C) Ünlü düşmesi
D) Ünsüz düşmesi
E) Ünlü daralması

(2019 - TYT)

2. **Aşağıdaki cümlelerde yer alan birleşik fiillerden hangisinin yazımı yanlıştır?**

A) Bunca yıllık tanışıklığımıza rağmen benden şüphelendiğiniz için teessüf ederim.
B) Durumu üst makama arzederiz, verilecek cevaba göre de ne yapacağımızı kararlaştırırız.
C) Bu saatten sonra gelse de gelmese de hiç fark etmez; her şey için çok geç artık.
D) Antalya'da etkili olan yağış, seraları bir anda su altında bıraktı ve bütün mahsulü mahvetti.
E) O her istediğini yapacak, istediği gibi at koşturacak; biz de öylece oturup seyir mi edeceğiz?

(2019 - TYT)

3. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde ifadenin okunuşuna uygun bir ek getirilmemesinden kaynaklanan yazım yanlışı vardır?**

A) Doktora araştırmasını TÜBİTAK'ın bursuyla yürütmüştü.
B) Saat 16.30'da başlayan maç TRT'den naklen yayınlanıyordu.
C) Öğrenciliği zamanında Zonguldak'ın Ereğli ilçesindeki KYK'da kalmıştı.
D) Kulüplerin 5. olağan toplantısı TFF'nin tesislerinde gerçekleştirildi.
E) Bir yaz günü saat 19.00'da TBMM'nin önünde buluşup yola çıkmışlardı.

(2019 - TYT)

4. Yeni aldığı ve çok sevdiği ayakkabısının bir teki futbol oynarken yırtılan çocuk ( ) ayakkabıcıya ( ) yeni ayakkabı bakmaya gitti. Ayakkabının üzerindeki fiyatı okudu. Bir an üzüldüğünü belli ederek vitrinden uzaklaştı. Durumu gören ayakkabıcı:

— Baktığın model sana çok yakışır ( ) denemek ister misin?

Çocuk başını sallayıp:

— Üzerindeki fiyata göre almam mümkün değil ki ( ) Zaten bir tekini alacağım.

Dükkân sahibi:

— Amma yaptın ha ( )

Bu parçada parantezle ( ) belirtilen yerlere, aşağıdaki noktalama işaretlerinden hangisi sırasıyla getirilmelidir?

A) (;) (,) (,) (!) (!..)
B) (,) (;) (;) (...) (.)
C) (;) (,) (,) (...) (!)
D) (,) (;) (,) (!) (.)
E) (;) (,) (;) (.) (!..)

(2019 - TYT)

A YAYINLARI

5. XX. yüzyılın son çeyreğinde plansız iç göçler sebebiyle kalabalıklaşan İstanbul; benzer kaderi yaşayan Ankara, İzmir, Bursa gibi şehirlere göre daha çok sorunla baş başa kalmıştır.

Aşağıdakilerin hangisinde noktalı virgül (;) bu cümledeki işleviyle kullanılmıştır?

A) Yazar değil, eleştirmenler; metinler değil, yorumlar yani bakış açıları değiştiği için edebiyat eserlerinin anlamı daima zenginleşmektedir.

B) Kopuk dizelerin, anlatı parçacıklarının, çizimin sınırlarında dolaşan bu melez metin; onun yaşam haritasına göre farklılıklar gösterir.

C) Türkiye, İran, Rusya; Ankara, Tahran, Moskova isimlerinin birbirleriyle münasebetleri açık seçik ortadadır.

D) Tokat'ta yetiştirilen ürünlerin başında domates, biber, fasulye, patates; kiraz, vişne, elma, erik gelir.

E) Lale, sümbül ve karanfil motifleriyle ebru sanatına farklı bir yorum getirmiş; bu sanatın genç kuşaklarca tanınmasına katkıda bulunmuştur.

(2019 - TYT)

6. Ben, sisi zihnin bazı hâllerine benzetirim (I). Sis içindeyken sanki başka bir dünyada, başka bir nizam içinde oynayan (II) muhayyilem, beni daima şaşırtır. Kimi zaman temel karakterler üzerinde kalıp ayrıntılardan (III) uzaklaşmanın mutluluğunu yaşarım. Kimi zaman da zihnim ayrıntılara dalıp çevreyi (IV) kolaçan etmeye başlar. Birkaç gündür İstanbul'un üstünü bütünüyle örten sis de zihnim gibi oyunlar oynuyor ve görülen, işitilen (V) her şeyi farklı bir şekle sokuyor.

Bu parçadaki altı çizili sözcüklerin hangisinde ünlü düşmesi yoktur?

A) I B) II C) III D) IV E) V

(2018 - TYT)

7. (I) Kişiye odaklı söyleşilerde amaç; soru sorulan kişinin yaşamını, yaptıklarını veya fikirlerini gündeme getirmektir. (II) Bu tür söyleşilerin öznesi, toplumda merak uyandıran ünlü şahsiyetler olabilir. (III) Örneğin sporcular, sanatçılar ve politikacılar bu söyleşilerde sıklıkla yer alır. (IV) Kimi zamanda tanınmamış ancak yaşamı ve yaptıklarıyla dikkatleri çekmiş kişiler seçilir. (V) Sorular aracılığıyla onların iç dünyalarında neler yaşadıkları okura aktarılmak istenir.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde "de" bağlacının yazımıyla ilgili bir yanlışlık yapılmıştır?

A) I B) II C) III D) IV E) V

(2018 - TYT)

8. "Birleşik sözcüğü oluşturan sözcüklerden biri veya her ikisi birleşme sırasında anlam değişmesine uğramışsa sözcük bitişik yazılır."

Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bu kurala uyulmadığı için bir yazım yanlışı yapılmıştır?

A) Adını şarkılarda duyduğumuz yalıçapkını, adalarda yaşayan bir kuş türüdür.

B) Yemekten sonra tatlı olarak birer porsiyon bülbülyuvası siparişi verdik.

C) Doğum günüm için annem bana camgöbeği renginde bir kazak örmüş.

D) Pek çok kişinin sandığının aksine denizyılanı nehirlerde de yaşayabilir.

E) Yazar bu öyküsünde semt pazarlarındaki ayaküstü sohbetlere önemli bir yer ayırmış.

(2018 - TYT)

9. Annesi şaşırarak şöyle dedi ( ) "Ne var ( ) neyi düşünüyorsun?" Şen şakrak kızının yüzündeki durgunluğa bir anlam verememişti ( ) "Bez bebeğimi, dedemin aldığı bisikleti, kırmızı uçurtmamı, parlak ayakkabılarımı ( ) Aslında ne kadar güzelmiş benim çocukluğum ( ) değil mi anne?"

Bu parçada parantezle ( ) belirtilen yerlere, aşağıdaki noktalama işaretlerinden hangisi sırasıyla getirilmelidir?

A) (:) (;) (.) (...) (,)
B) (!) (,) (:) (.) (,)
C) (!) (;) (...) (.) (;)
D) (:) (,) (.) (...) (,)
E) (,) (?) (:) (.) (!)

(2018 - TYT)

10. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde kesme işaretinin kullanımıyla ilgili bir yanlışlık yapılmıştır?

A) Pamukkale travertenleri, Denizli'mizin önde gelen turistik değerlerindendir.

B) Bu yasa tasarısı Bakanlar Kurulu'nda uzun uzun tartışıldı.

C) Ferhunde Hanım'dan gelen son mektubu ailecek sevinç içinde okuduk.

D) Üniversitemizde tek ders sınavlarının 30 Haziran'da yapılacağı açıklandı.

E) TDK'nin bir görevi de geçmişte yazılmış eserleri günümüze kazandırmaktır.

(2018 - TYT)

YGS SORULARI

1. Öğretmen olmanın, o küçücük çocukların hayatlarına dokunmanın benliğinde bıraktığı derin iz, zaman ilerledikçe onu daha mutlu eder olmuştu. Öğrencilerine yeni şeyler öğretme hazzı, geçmişine olan özlemini çoktan alıp götürmüştü.

Bu parçada aşağıdaki ses olaylarından hangisi yoktur?

A) Ünsüz düşmesi

B) Ünsüz türemesi

C) Ünlü daralması

D) Ünsüz benzeşmesi

E) Ünlü düşmesi

(2017 - YGS)

2. Büyük İskender... Kimileri , onu insanlığın iyiliği
I
uğruna zaferden zafere koşan bir ülkü adamı olarak görmüştür. Kimileri de davranışlarının , ne-
II
deninin katıksız bencillik olduğunu , ateşli tutku-
III
sunun onun yolunu aydınlattığını düşünmüştür. Bazıları, oynamış olduğu büyük oyunda sürdüğü her taşın , yaptığı her hamlenin ona muazzam bir
IV
zekâ tarafından dikte edildiği görüşündedir. Bazılarıyla onun, düşünmeden , kendine çok güve-
V
nerek talihini güle oynaya izlediğine inanmıştır.

Bu parçadaki numaralanmış virgüllerden hangisi yanlış kullanılmıştır?

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

(2017 - YGS)

3. Yazma sadece Orta Doğu'nun Mısır ve Mezo-
I
potomya gibi oldukça büyük uygarlıklarına özgü
II
bir eylem olagelmişken Homeros denen dev; MÖ
III
IX. veya VIII. yüzyıl içinde, tarihinin derinliklerinden gelen tüm destanlardan, efsanelerden ve masallardan aldıklarını bir senteze kavuşturdu ve bize daha önce hiç kimsenin kapılarını arala-
IV
madığı sıradışı insanlık serüvenleri anlattı.
V

Bu parçadaki altı çizili sözlerden hangisinin yazımı yanlıştır?

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

(2017 - YGS)

4. Çevresi büyük bir piknik alanı olarak düzenlenip
I
halka açılan Mogan Gölü'nün kuşların kuluçka ve yavrulamasına ayrılan doğal park kısmında
II III
kıvrımlı ahşap yayla yolları ve kuş gözlemevleri
IV V
yapılmış.

Bu cümledeki altı çizili sözcüklerin hangisinde ünlü düşmesi yoktur?

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

(2016 - YGS)

5. Kendisine 2'inci Aristo sıfatı verilen Farabi, insan
I
ihtiyaçlarının farklılığı nedeniyle toplum içindeki iş birliğinin önemli olduğunu vurgulamıştır.
II
Özel mülkiyeti kabul eden Farabi, topluma ait pek
III IV
çok malın herkesçe kullanılması gerektiğini belir-
V
tir. Ona göre devlet, toplumsal sözleşmeye dayanarak adaleti sağlar.

Bu parçadaki altı çizili sözcüklerden hangisinin yazımı yanlıştır?

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

(2016 - YGS)

6. Mutluluğun en önemli sırlarından bazıları bence şunlardır ( ) ömrümüzün sonuna dek çalışmak ( ) yeteneğimiz elverdiği ölçüde yararlı yapıtlar ortaya koymak ( ) gücümüz yettiğince ailemize ve çevremize destek olmak ( )

Bu parçada ayraçlarla ( ) belirtilen yerlere, aşağıdakilerin hangisinde verilen noktalama işaretleri sırasıyla getirilmelidir?

A) (;) (,) (.) (...)
B) (:) (,) (,) (...)
C) (:) (;) (,) (.)
D) (:) (;) (,) (...)
E) (;) (,) (;) (.)

(2016 - YGS)

7. "Yazarın tanıdığı, saygı duyduğu tek yol göstericidir sevgi. Anlattığı her şeye öylesine sevgiyle
I
yaklaşmıştırki, bu sevginin taşıyıcısı olarak da
II III
öykülerinin baş kişisi olmaktan hiçbir zaman kur-
IV V
tulamamıştır."

Bu parçadaki numaralandırılmış sözlerin hangisinde bir yazım yanlışı vardır?

A) V. B) IV. C) III. D) II. E) I.

(2015 - YGS)

8. Edebiyat tarihi, edebî eserlerin kronolojik bir sıra içinde oluşturdukları ve birbirleriyle ilgisi olmayan
I
eserler yığını değil, edebî olarak şimdiki zamanda yaşayan sanat eserlerinin oluşturduğu orga-
II
nik bir bütünün sonucudur. Bu organik bütün
III
içinde yer alan sanat eserleri, birbirine benzeyen
IV
nitelikleriyle belli bir kültürün ve o kültürün ait olduğu medeniyetin oluşturduğu bir edebiyat gele-
V
neği meydana getirir.

Bu parçadaki numaralandırılmış sözcüklerin hangisinde birden fazla ses olayı vardır?

A) II. B) I. C) IV. D) III. E) IV.

(2015 - YGS)

9. Bana kalırsa "Edebiyat eserleri ne zamandır okurların arzusuna göre biçimlendirilir oldu (I)" diye sormanın zamanı geldi (II) Ortada aslında aynı noktada buluşan iki cevap var (III) Birincisi popüler edebiyat ürünleri ulaştıkları okur sayısını gerekçe gösterip (IV) nitelikli edebiyat ürünleri arasında (V) ikincisi, edebiyat gerçek değerini kaybedip pazarlama ürünü olduğundan beri.

Bu parçadaki numaralandırılmış yerlerden hangisine herhangi bir noktalama işareti koymaya gerek yoktur?

A) V. B) IV. C) III. D) II. E) I.

(2015 - YGS)

10. Alnıma düştükçe damlalar sıkça
Kalbimi karanlık şeylerle yordum,
Etrafı acı bir gölge sardıkça
Siz gülüyordunuz, ben ağlıyordum.

Bu dizelerde aşağıdaki ses olaylarından hangisi yoktur?

A) Ünsüz düşmesi
B) Ünsüz yumuşaması
C) Ünlü daralması
D) Ünsüz benzeşmesi
E) Ünlü düşmesi

(2014 - YGS)

11. Bitpazarının girişinde duruyorsun. Birazdan bambaşka bir dünyaya dalacaksın. Sabahın erken saatlerinde gelmişler (I) tezgahlarını dizmişler (II) geçmişlerinde ne var (III) ne yoksa bir bir sermişler. Sana da tuhaf gelmiyor mu, anılarına fiyat biçmiş olmaları? Burada çok dikkatli yürümelisin. Yanından geçeceğin küçücük oyuncağın bir düğmesinin bile öyküsü vardır, eşyaların seslerini duyacaksın (IV) bildiğin oyuncaklara benzemez bunlar (V) hepsi sahibinin sesini taşır.

Bu parçadaki numaralanmış yerlerden hangisine, herhangi bir noktalama işareti koymaya gerek yoktur?

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

(2014 - YGS)

12. Işıldayan canlıların ilginç dünyasının bilim insanlarının (I) yanı sıra (II) film yapımcılarını da (III) meraklandırdığını ve onlara ilham verdiğini görüyoruz. Bazılarınız Avatar adlı bilim kurgu (IV) filmini sinemada seyretmişsinizdir. Pandora isimli bir uyduda yaşayan mavi renkli insanların ve ışıldayan canlıların ekrandaki görüntüleri sahidende (V) büyüleyiciydi.

Bu parçadaki numaralanmış sözcüklerden hangisinin yazımı yanlıştır?

A) V. B) II. C) IV. D) I. E) III.

(2014 - YGS)

13. Eskiden ülkelerin zenginliğinin ölçütü, sahip olunan toprak ve doğal kaynakların miktarıydı; zenginleşmenin yolu, daha geniş topraklara hükmetmekten geçiyordu. 20. yüzyılın ikinci yarısında bilimsel araştırmalara ağırlık verilmesiyle bu anlayış değişti, bilgi üretimi önem kazandı.

Bu parçada aşağıdaki ses olaylarından hangisi yoktur?

A) Ünlü düşmesi
B) Ünsüz yumuşaması
C) Ulama
D) Ünsüz benzeşmesi
E) Ünlü türemesi

(2013 - YGS)

14. Fast-fooda karşı hâlâ direnen ,(I) her zaman sevilerek yenen yiyeceklerden biridir balık ekmek. Denizin kirlenmediği ,(II) balığın bol ve ucuz olduğu ,(III) Boğaz'dan çıkan palamutların kasaları doldurduğu eski zamanlarda balık ekmek satıcıları ,(IV) yalnızca kıyıya yanaştırılmış sandallarda değil, mahalle meydanlarında ,(V) futbol maçlarının olduğu günlerde stadyumların kapılarında da görülürdü.

Bu parçadaki numaralanmış virgüllerden (,) hangisi, diğerlerinden farklı bir görevde kullanılmıştır?

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

(2013 - YGS)

15. Kaplumbağalar, roman kişileri ve kullanılan dil bakımından Fakir Baykurt'un, aynı zamanda köy edebiyatının başyapıtlarından (I) biri olarak okunmalıdır. Kahramanların gerçekliğinin yanısıra, (II) dilleri de (III) kişiliklerini adım adım oluşturan yetkinliktedir. (IV) Ayrıca, çok sayıda romanı ve öykü kitabı yayımlanmış herhangi (V) bir yazarı, Kaplumbağalar gibi bir roman bile ölümsüzleştirebilir.

Bu parçadaki numaralanmış sözlerden hangisinin yazımı yanlıştır?

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

(2013 - YGS)

16. Diller yeşerdikleri kültürle büyüyor, onunla zenginleşiyor. Öyleki (I) dillerin ölümüyle kültürler de (II) yitip gidiyor ve bu yok oluş (III) yalnızca o dili konuşan insanları değil, dünyayı da etkiliyor. Her on dört (IV) günde bir içlerinden biri daha sessizliğe doğru uğurlanan diller, dünya mozaiğinin (V) bir parçasını da beraberinde götürüyor.

Bu parçadaki altı çizili sözlerden hangisinin yazımı yanlıştır?

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

(2013 - YGS)

17. Verdiği her uzun aranın ardından yeni albümüyle gönlümüzü fethetmeyi başaran pop müziği sanatçısı, bu kez eski şarkılarını yeniden yorumlayarak geçmişe bugünün penceresinden bakıyor ve dinleyiciyi yine oldukça etkiliyor.

Bu cümlede aşağıdaki ses olaylarından hangisi yoktur?

A) Ünlü daralması
B) Ünlü düşmesi
C) Ünsüz yumuşaması
D) Ünsüz türemesi
E) Ünsüz benzeşmesi

(2012 - YGS)

18. Necip Fazıl ( ) şair oluşunun öyküsünü şöyle anlatıyor: "Şairliğim on iki yaşımda başladı. Annem hastanedeydi. Ziyaretine gitmiştim. Beyaz yatak örtüsünde, siyah kaplı, küçük ve eski bir defter ( ) Bitişikte yatan veremli hasta kızın şiirleri varmış defterde. Bunu söyleyen annem, bir an gözlerimin içini tarayarak 'Senin, şair olmanı ne kadar isterdim!' dedi. Annemin dileği bana, içimde besleyip de on iki yaşıma kadar farkında olmadığım bir şey gibi göründü. Gözlerim hastane odasının penceresinde ( ) savrulan kar ve uluyan rüzgâra karşı uzun uzun düşünerek içimden şöyle bir karara vardım ( ) 'Şair olacağım, hem de büyük bir şair ( )' Ve oldum."

Bu parçada ayraçlarla ( ) belirtilen yerlere aşağıdakilerin hangisinde verilen noktalama işaretleri sırasıyla getirilmelidir?

A) (;) (.) (;) (:) (.)
B) (,) (.) (;) (;) (.)
C) (,) (...) (,) (:) (!)
D) (,) (...) (;) (,) (.)
E) (;) (...) (;) (:) (!)

(2012 - YGS)

19. Bir uğultu başlıyor söz dağarcığımda, sözcükler üşüşüyor zihnime; acılı (I), ezik, buruk (II), yorgun (III), çekingen, kırgın (IV), suçlayıcı, küskün (V)...

Bu cümledeki altı çizili sözcüklerin hangisinde ünsüz benzeşmesi vardır?

A) II. B) III. C) IV. D) I. E) V.

(2011 - YGS)

20. Top peşinde koşan çocukları, pencereden sarkıp çamaşır asan genç kızları çekinmeden fotoğraflamak mı (I) istiyorsunuz? O zaman Balat vazgeçilmez mekânınızdır. Hele akşamüstü (II) eski semtin dar sokaklarına öyle bir ışık düşerki (III) hayran kalırsınız. Son yıllarda yapılan restorasyon (IV) çalışmalarıyla güzelleşen Balat Kültür Evini (V) de görmeden edemezsiniz.

Bu parçadaki numaralanmış sözlerin hangisinde bir yazım yanlışı vardır?

A) IV. B) V. C) III. D) II. E) I.

(2011 - YGS)

A YAYINLARI

21. Denizli'nin Tavas ilçesine bağlı Medet Köyü'nde yaşayan "sırsız seramik" ustasını bu sanatın meraklıları tanır. Usta , (I) derme çatma köy evinde yumurta kabuğu inceliğinde seramikler üretir, bunların üzerine desenler çizer sonra ... (II) Bu desenlerin büyüleyiciliği nereden geliyor ? (III) Besbelli tarihten süzülmüş türlü hayatlardan ... (IV) Ya yolu Tavas'a düşürüp görmeliyiz onları ya da Türkiye'nin çeşitli müzelerini dolaşıp raflara daha dikkatli bakmalıyız . (V)

Bu parçadaki numaralanmış noktalama işaretlerinden hangisi yanlış kullanılmıştır?

A) V. B) II. C) I. D) III. E) IV.

(2011 - YGS)

22. Eğer o şiirler, o romanlar, o öyküler, o tiyatro yapıtları olmasaydı, söylemek bile fazla, duygularımız daha az bilinecek, bilgilerimiz daha az olacaktı. Çünkü edebiyat, daha iyi duymamızı, daha iyi düşünmemizi sağlar. Daha doğru, daha insanca yaşamamıza yardımcı olur.

Bu parçada, virgülün işlevleriyle ilgili olarak aşağıda verilenlerden hangisine uygun bir örnek yoktur?

A) Özel olarak vurgulanması gereken bir ögeyi belirtme
B) Ara sözleri ayırma
C) Art arda sıralanan eş görevli sözcük kümelerini ayırma
D) Tırnak içinde verilmeyen aktarma cümlelerini belirtme
E) Sıralı cümleleri birbirinden ayırma

(2011 - YGS)

23. "1969 yılında Güzel Sanatlar Akademisini (I) bitirdim. Resim yapmaya karikatürist (II) olarak başladım; çizdiklerimi 10 liraya satardım Dolmuş, Tef, Pardon (III) gibi dergilere. İlk sergimi 1959 yılında Taksim meydanında (IV) açtım ve yalnızca üç tablo satarak yer kirasını ancak ödeyebildim. (V)" diyor usta ressam sanat yaşamının ilk yıllarını anlatırken.

Bu parçadaki altı çizili sözlerden hangisinin yazımı yanlıştır?

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

(2010 - YGS)

24. 1204-1261 (I) yılları arasındaki Latin işgali sırasında harap olan kilisenin eski hâline kavuşması için çalışmalar yapıldı. Kilise genişletildi ve mozaiklerle (II) süslendi. Binanın kuzeyine ve güneyine eklemeler yapıldı. Orta bölümü ise Türkler'in (III) egemen olduğu dönemde onarıldı. 1511'de de (IV) Vezir Ali Paşa (V) tarafından camiye çevrildi.

Bu parçadaki altı çizili sözlerden hangisinin yazımı yanlıştır?

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

(2010 - YGS)

25. Tam yirmi beş yıl oldu. Her sabah erkenden gelir , (I) bu duvarın dibine serer kitapları. Geçenler bakarlar, inceleyip , (II) bırakırlar. Cağaloğlu'ndaki bu kitapçı , (III) yokuşu tırmananların görmeye alışık alışık olduğu , (IV) vazgeçemediği bir parçası gibidir. Yalnız bir derdi vardır: Güvercinler. Onlar kitapçıdan daha eski sahibidirler bu duvarın , (V) vazgeçmezler yerlerinden.

Bu parçadaki numaralanmış virgüllerden (,) hangisi yanlış kullanılmıştır?

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

(2010 - YGS)

26. Televizyon programlarında sunucuların göz önünde bulundurması gereken kurallar vardır . (I) İşte bunlardan birkaçı : (II) Anladım, tamam, hıı, haaa, evet gibi sözlerle konuşmacının sözünü kesmeyiniz . (III) Çünkü sunucunun gereksiz yere söze karışması konuşmacının dikkatini dağıtabilir. Sunucunun soracağı soruların ; (IV) konuşmacıyı konunun içine çekecek nitelikte olması gerekir. Görüşmeyi, zamanın kalmadığını belirterek bitirmek, geçerliğini yitirmiş bir önlemdir artık . (V)

Bu parçadaki numaralanmış noktalama işaretlerinden hangisi yerinde kullanılmamıştır?

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

(2010 - YGS)

A YAYINLARI

LYS SORULARI

1. Gözlerin gözlerime değince
Felaketim olurdu ağlardım
Beni sevmiyordun bilirdim
Bir sevdiğin vardı duyardım
Çöp gibi bir oğlan, ipince
Hayırsızın biriydi fikrimce

Bu dizelerde aşağıdaki ses olaylarından hangisi yoktur?

A) Ünsüz benzeşmesi
B) Ünlü düşmesi
C) Ünsüz türemesi
D) Ünlü daralması
E) Ünsüz yumuşaması

(2017 - LYS)

2. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde büyük harflerin kullanımıyla ilgili bir yanlışlık yapılmıştır?

A) Osmanlı Devleti'nde Batılılaşma hamlesi Tanzimat Fermanı ile başlamıştır.
B) Hicaz, Türk müziğinde en sevdiğim makamlardan biridir.
C) Çocukken gittiğim Uzungöl Beldesi, unutamadığım yerlerdendir.
D) Reşat Nuri'nin Gamsız'ın Ölümlü adlı öyküsü, Bakanlığın ders kitaplarına girdi.
E) Homeros'un eşsiz eserlerinde Eski Yunan tanrıları ana kahramanlardır.

(2017 - LYS)

3. Koca şehrin üstünde ipi kopmuş bir uçurtmayım;
Rüzgârlara kayıyor göğsüm sarsıla sarsıla.
Koca şehrin üstünde ipi kopmuş bir uçurtmayım;
Ki uçurtmuştu beni çocukluğum, hülyalarıyla.

Bu dizelerde aşağıdaki ses olaylarından hangisi yoktur?

A) Ünsüz yumuşaması
B) Ünsüz benzeşmesi
C) Ünlü düşmesi
D) Ulama
E) Ünlü daralması

(2016 - LYS)

4. Lyon, bir milyonu aşan nüfusuyla (I) Fransa'nın üçüncü büyük kenti. UNESCO'nun (II) Dünya Mirası Listesi'nde yer alan bu tarihî (III) kent merkezindeki dar sokaklar, tüneller görülmeye değer. Sinema bu kentte icadedilmiş. (IV) Bu nedenle sinemanın ana vatanı (V) sayılıyor.

Bu parçadaki numaralanmış sözlerin hangisinde yazım yanlışı vardır?

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

(2016 - LYS)

5. Yazma azmim nedense son zamanlarda tamamen kaybolmuştu. Oysa biliyordum, kervan yolda düzülür; fikir ne kadar iyi olursa (I) olsun yazmaya başlamadan yazamaz (II) yazmayı sürdürmeden metni bitiremezsiniz. Sonuçlandırmadığınız zaman da fikrinizin iyi olup olmayışının (III) bir fikrinizin dahi olmamasının (IV) konuyu araştırmak için harcadığınız sürenin (V) topladığınız kaynakların hiçbir önemi yoktur.

Bu parçadaki numaralanmış yerlerin hangisine virgül (,) konulamaz?

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

(2016 - LYS)

6. Kimi zaman en büyük dostu kimi zamansa en büyük düşmanıdır dağlar kayakçıların. (I) Tehlikeye atılmayı, dikkatsizliği, (II) sonrası düşünülmeden verilen kararları sevmez. Her kayakçı hayatta kalmak için tehlikeyi (III) önceden hissetmek (IV) ve anın da en doğru kararı vermek zorundadır. İşte bu yüzden kendi branşlarında ilerlemek isteyen kayakçıların dağlarla oyun oynanmayacağını (V) bilmeleri gerekir.

Hangisinde birden fazla ses olayı görülmektedir?

A) I B) II C) III D) IV E) V

(2015 - LYS)

7. Bu eserle ilgili çok şey duymuştum ( ) Bizans İmparatorluğu'ndan kalma bir eser olduğunu ( ) içinde değerli fresklerin bulunduğunu, binanın yıllar önce müzeye çevrildiğini ( ) Ama bir türlü yolum düşmemişti bu tarihî anıta. Bu anıtı ziyaret etmeyen bir tek ben mi kalmıştım şu koca İstanbul'da ( )

Bu parçada ayraçlarla ( ) belirtilen yerlere, aşağıdakilerin hangisinde verilen noktalama işaretleri sırasıyla getirilmelidir?

A) (:) (,) (...) (?)
B) (.) (,) (.) (.)
C) (;) (,) (.) (.)
D) (,) (;) (...) (?)
E) (:) (;) (.) (...)

(2015 - LYS)

8. Sonsuzluk hissi uyandıran geniş bozkırları, (I) keşfedilmeyi (II) bekleyen vadileri, ormanları, tarihi kalıntıları, yöresel yemekleriyle Anadolu'nun önemli önemli duraklarından biri olan Çorum ili, (III) bulunduğu yörenin en büyük sanayi (IV) mekezi olma ünvanını (V) da taşıyor.

Bu parçadaki numaralanmış altı çizili sözlerden hangisinin yazımı yanlıştır?

A) I B) II C) III D) IV E) V

(2015 - LYS)

9. Göreve yeni başlayan Uğur; Mehmet, Engin ve Hatice gibi üniversite mezunuydu.

Aşağıdakilerin hangisinde noktalı virgül (;) bu cümledeki işleviyle kullanılmıştır?

A) Aylar geçti, yıllar geçti; çocuklar büyüdü, insanlar değişti.

B) Genç şairimiz; özgün, samimi ve doğal bir üslupla yazdığı şiirlerinden oluşan ilk kitabını yayımladı.

C) Bugün gelecek misafirleri 1, 2 ve 3. kattaki odalara; yarın gelecek misafirleri 4, 5 ve 6. kattaki odalara yerleştirelim.

D) İzlediğim filmler, tiyatrolar, gösteriler; okuduğum romanlar, hikâyeler, denemeler bende bir iz bırakır.

E) Geçen hafta şirket yetkilileriyle uzun uzun görüştük, tartıştık; bu hafta onlarla sözleşme, ödeme, nakliye gibi işlemleri gerçekleştireceğiz.

(2013 - LYS)

10. Mudurnu, Abant'ın merkezine (I) 18 km (II) mesafede ve Arnavut kaldırımlı (III) sokakları, eski evleri, köprüleriyle çok çekici. Çarşısında Ahilik geleneği yaşatılıyor ve her Cuma (IV) tören yapılıyor. Ayrıca buradaki tarihî yapıları (V) da seyretmeye doyum olmuyor.

Bu parçadaki numaralanmış sözlerden hangisinin yazımı yanlıştır?

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

(2012 - LYS)

11. Şairin de bir kişiliği vardır ; (I) tutum ve davranışları, seçimleri, toplumsal yaşamda karşı durdukları yazdıklarına yansıyacaktır. Şiir yalnızca kurgudan, düşsel olandan ibaret değildir çünkü . (II) Şöyle ya da böyle, az ya da çok , (III) yazdıkları, şairin hayatından, yaşadıklarından izler taşıyacaktır. Böylece, şairin öteki şairlerle ilişkisi de bir anlam kazanacak, yazdıklarına sızabilecektir. Birbirlerine şiir adamalar , (IV) şair arkadaşını üstelik de adıyla konu etmeler alışılagelen şeylerdendir. Bir şairin öteki şairler tarafından ne kadar sevildiğini anlamak için ona adanan şiir sayısına da , (V) dolaylı dolaysız göndermelere de bakılabilir.

Bu parçadaki numaralanmış noktalama işaretlerinden hangisi yanlış kullanılmıştır?

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

(2011 - LYS)

12. 1349'da Cenevizliler (I) tarafından yapılan, sonraki yıllarda da birçok kez onarılan Galata Kulesi, (II) İstanbul'daki görülmeye değer yerlerden biridir. Üsküdar'ın Doğancılar Semti'ndeki (IV) bu yapı 17. yy.da (V) Hezarfen Ahmet Çelebi'nin takma kanatlarla uçmasından sonra da birçok uçma denemesine tanık olmuştur.

Bu parçadaki numaralanmış sözlerin hangisinde bir yazım yanlışı vardır?

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

(2011 - LYS)

13. Giderek sevgisizleşen çevremize, duyguların "fast food" mutfağından çıkışına bakıyorum ( ) Her konuda acelemiz var. Öylesine acelemiz var ki yaşamaya zaman kalmıyor. Gülüşlerimiz de beklentilerimiz de bir örnek ( ) İnsan olmaya ( ) "Her şey bir insanı sevmekle başlar ( )" sözünü anımsamaya ayıracak bir saniyemiz bile yok. Ya da Gülten Akın'ın dediği gibi "Ah kimselerin vakti yok, durup ince şeyleri anlamaya ( )"

Bu parçada ayraçlarla ( ) belirtilen yerlere aşağıdakilerin hangisinde verilen noktalama işaretleri sırasıyla getirilmelidir?

A) (...) (.) (;) (,) (.)
B) (.) (...) (,) (,) (!)
C) (.) (...) (:) (,) (...)
D) (.) (.) (,) (.) (!)
E) (...) (.) (;) (.) (.)

(2010 - LYS)

14. 1920'li (I) yıllardı. Bizim evde dedem utunu (II) yanından hiç eksik etmezdi. Gramofondan klasik Türk müziği (III) dinlerdik o yıllarda. İstanbul Şehir Tiyatrolarında (IV) Muhsin Ertuğrul'un sahneye koyduğu oyunları kaçırmazdık. Ayrıca öğretmenlerimiz (V) de bizi kitap okumaya yönlendirirdi.

Bu parçadaki numaralanmış sözlerin hangisinde bir yazım yanlışı vardır?

A) I.
B) II.
C) III.
D) IV.
E) V.

(2010-LYS)

ÖSS SORULARI

1. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bir yazım yanlışı vardır?**

A) Bu binanın planını Avusturyalı bir mimarla birlikte çizmişler.
B) Müzenin bugünkü durumuyla ilgili bilgileri bir önceki sayımızda yayımlamıştık.
C) O gezide yıllardır görmediğim bir arkadaşıma rastladım.
D) Buraya yeni bir yaya geçiti yapılacak.
E) Şenlikler bu yıl mayıs ayında başlayacak.

(2009 - ÖSS)

2. Çevrenizde olup biten her şeyden birkaç dakikalığına uzaklaşıp ruhunuzun derinliklerinden gelen kısık sesli müziği dinlediniz mi hiç( ) Aslında bu müziğin sözü, bestesi tamamen size ait. Emin olun, o şarkının sözlerinde çok şey gizli( ) Beden, ruh sağlığına dikkat et( ) para, kariyer önemli ama senden önemli değil; sevdiklerini, bundan da önemlisi kendini ihmal ediyorsun( ) diye fısıldayacak o şarkının sözleri. Nereden mi biliyorum( ) Çünkü bunları yaşıyorum.

Bu parçada ayraçlarla ( ) belirtilen yerlere aşağıdakilerin hangisinde verilen noktalama işaretleri sırasıyla getirilmelidir?

A) (...) (.) (;) (;) (!)
B) (!) (:) (,) (!) (?)
C) (?) (:) (;) (,) (?)
D) (.) (.) (,) (,) (...)
E) (?) (.) (,) (,) (.)

(2009 - ÖSS)

3. Bütün yazarların kendine sorduğu, bilinen, (I) kalıplaşmış bir sorudur bu: (II) Niçin yazıyoruz? (III) Bu soruya verilmiş benim bildiğim en güzel yanıt, (IV) bir öykücümüzün o çok iyi bildiğimiz cümlesidir: "Yazmasam deli olacaktım!" Ben de yazmaktan neden haz aldığımı düşündüm elbette ve cevabını Baudelaire'de buldum. Diyor ki; (V) "Şair istediği anda kendisi ve bir başkası olabilmek için müthiş bir ayrıcalığa sahip olan kişidir." Benim için de yazmak, kendim ve başkaları olabilme ayrıcalığıdır.

Bu parçadaki numaralanmış noktalama işaretlerinden hangisi yanlış kullanılmıştır?

A) I.
B) II.
C) III.
D) IV.
E) V.

(2008 - ÖSS)

4. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bir yazım yanlışı vardır?**

A) Bu tedaviden sonra hastalığın seyri değişti.
B) Yıllık izninin bir bölümünü bu ay kullanıyor.
C) Organ nakliyle yaşama döndürülen hastaların sayısı gün geçtikçe artıyor.
D) Çağırılmadığı için akşamki davette o yoktu.
E) Uzun süre yağmur altında yürüdükten sonra sığınacak bir yer buldu.

(2008 - ÖSS)

5. Hemen hemen her yazar ilk romanında çocukluğunu , (I) gençliğini ve o dönemlerde yaşadığı yerleri anlatır. Gezip gördüğü yerler, alışveriş yaptığı dükkanlar, gittiği sinemalar romanlarındaki mekanlardır. Kendimden örnek vereyim : (II) İlk romanımı yazdığımda yirmi yaşındaydım. Roman kahramanlarımın ; (III) neredeyse tümü sokağımızın insanlarıydı. Bizden üç ev ileride oturan Ahmet Muhip Dıranas'ın, "Fahriye Abla" şiirini , (IV) evlerinin karşısında oturan... (V) için yazdığı söylenirdi.

Bu parçadaki numaralanmış noktalama işaretlerinden hangisi yanlış kullanılmıştır?

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

(2012 - LYS)

6. Yayınevimiz <u>2003'de</u> (I) kuruldu. 60'a yakın şiir kitabı yayımladık. Tüm olumsuzluklara karşın <u>şiirde</u> (II) bugün bir hareketlilik yaşanıyor. İyi şiir <u>yazılıyor mu?</u> (III) Evet. Güçlü bir şiir geliyor. Ne var ki yayımladığımız kitaplar çok satılmıyor. Bu, büyük <u>yayınevlerinde</u> (IV) de <u>aşağı yukarı</u> (V) böyle.

Yukarıdaki numaralanmış sözlerden hangisinin yazımı yanlıştır?

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

(2007 - ÖSS)

7. **Aşağıdakilerin hangisinde hem ünsüz yumuşaması hem de ses düşmesi vardır?**

A) Akla gelen başa gelir.
B) Keskin sirke kabına zarar verir.
C) Kırlangıcın zararını biberciden sor.
D) Her yiğidin gönlünde bir arslan yatar.
E) Kurdun adı yaman çıkmış, tilki vardır baş keser.

(2007 - ÖSS)

8. Artık var olmayan şeyleri büyük bir özlemle kim bilir kaç kez anmışızdır ( ) Kimi zaman, yalnızca geçmişte kalan şeylerin değerini anlayabiliyormuşuz gibi geliyor bana ( ) Kültürümüzün ayrılmaz öğeleri gün geçtikçe yok olmaya yüz tutuyor ( ) tarihsel yapılar, müziğimiz, bize özgü yemekler ( ) Eskiden bilinen birçok olağanüstü yiyecek de unutuluyor artık ( ) hem de bir daha hiç yenmemek, tadılmamak üzere.

Bu parçada ayraçlarla ( ) gösterilen yerlere aşağıdakilerin hangisinde verilen noktalama işaretleri sırasıyla getirilmelidir?

A) (...) (,) (,) (...) (!)
B) (.) (.) (:) (...) (;)
C) (...) (!) (:) (;) (,)
D) (!) (.) (;) (.) (;)
E) (.) (...) (;) (:) (,)

(2006 - ÖSS)

9. Altı yıl önce aramızdan <u>ayrılan</u> (I) değerli sanatçımız, İstanbul'da açılan bir sergiyle anılıyor. Sanat yaşamı boyunca yapıtlarında çağdaş sanat akımlarını <u>göz ardı</u> (II) etmeyen, bunun <u>yanı sır</u> (III) geleneklerimizi ve <u>Anadolu Estetiğini</u> (IV) de yüzeye çıkarmayı başaran sanatçının yapıtları <u>7 Şubat 2006</u> (V) tarihine kadar izlenebilir.

Bu parçadaki altı çizili sözlerden hangisinin yazımı yanlıştır?

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

(2006 - ÖSS)

10. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bir yazım yanlışı vardır?**

A) Bu konuda kararımı size bildirmeyeceğim.
B) Konuşmasında bu konuya da değinecek.
C) Bebeği bütün gün kardeşi oyalıyacak.
D) Onun bu işi başaracağını söyleyebilirim.
E) Onu kime verdiğimi anımsamıyorum.

(2005 - ÖSS)

11. Bu kent, (I) bahar aylarında, (II) doğaseverlerin, (III) yürüyüşçülerin, (IV) bisikletlilerin, (V) piknikçilerin gözdesi durumunda. Küçük limanı, (VI) yeni yapılan baraj gölü, (VII) çam ormanlarıyla bezenmiş tepeleri, (VIII) kır kahveleriyle kent yorgunlarına sığınak oluyor.

Aşağıdakilerin hangisinde verilen virgüller (,) işlev bakımından birbirinden farklıdır?

A) I. ve II. B) III. ve IV. C) IV. ve V.
D) VI. ve VII. E) VII. ve VIII.

(2005 - ÖSS)

12. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bir yazım yanlışı vardır?**

A) Bu kitap, ilk basımının üzerinden yirmi yıl geçtikten sonra, yeniden yayımlandı.
B) Çiçekcinin yeni açtığı dükkân çok iyi çalışıyor.
C) Bir yapıtın kalıcılığını sağlayan birçok etken vardır.
D) Bu romanda yüzyılımızın temel sorunları yansıtılıyor.
E) Başarılı olmak için düzenli ve sürekli çalışmak gerekir.

(2005 - ÖSS)

13. Bir güvercin... (I) Beni görünce ürktü. (II) Acaba açık kalan pencereden mi girdi içeriye? (III) Oradan oraya uçuyor, dışarı çıkacak bir yer arıyor! (IV) Maviliği, belki de çok uzaklardaki gemileri görüyor. (V)

Bu parçadaki numaralanmış yerlerin hangisindeki noktalama işareti yerinde <u>kullanılmamıştır</u>?

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

(2005 - ÖSS)

A YAYINLARI

14. Assos'u Assos yapan o muhteşem gün batımı ( ) En güzel ( ) iskeleden ya da Athena Tapınağı'ndan görülebilen bu değişim ( ) izleyenleri derin düşüncelere yöneltiyor ( ) Antik çağın en büyük düşünürlerinden Aristoteles ( ) ilk felsefe okulunu boşuna burada kurmamış demek ki!

Bu parçada ayraçlarla belirtilen yerlere aşağıdakilerin hangisinde verilen noktalama işaretleri sırasıyla getirilmelidir?

A) (.) (;) (,) (.) (:) B) (...) (;) (:) (,) (;)
C) (...) (,) (,) (.) (,) D) (.) (,) (;) (...) (,)
E) (.) (,) (:) (;) (.)

(2004 - ÖSS)

15. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde, ayraçla gösterilen yere iki nokta (:) konulmalıdır?**

A) Öyle bir olay ki ( ) eksiklerimizi, yetersizliklerimizi açıkça gösteriyor.
B) İletişimde ölçüsüzlük dediğimiz şey ( ) sanat haberlerinde olduğu gibi spor haberlerinde de kendini göstermiştir.
C) Yöneticilere düşen görevlerden biri de ( ) öğrenciler arasındaki üstün yetenekli gençleri bulup yönlendirmektir.
D) Son günlerde yaşananlar, yöneticilerimize çok şey öğretmiştir ( ) Bunlardan biri gerçekleşmemiş beklentilerimizin üzüntüsüdür.
E) Bu tartışma onun şu iki yönünü açığa çıkarmıştır ( ) Eleştirilere karşı hoşgörüsüz olma ve duygularını denetleyememe.

(2004 - ÖSS)

16. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bir yazım yanlışı vardır?**

A) Bize hep: "İyi bir kitap okuru olmakla övününüz." derdi.
B) "Bugünlerde işlerimiz iyi." diyerek ellerini ovuşturdu.
C) "O zamanlar buğdaylarımız bu değirmende övütülürdü." diye söze başladı.
D) Öğrencilerine her zaman dürüst olmayı öğütlerdi.
E) Doktor, anneme: "Günde üç öğün yemek yiyin." dedi.

(2004 - ÖSS)

17. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bir yazım yanlışı vardır?

A) Baş başa vermiş, çocukların sorunlarından söz ediyorlardı.

B) İnsanımızın belirleyici özelliklerinden biri de konuk severliğidir.

C) Romandaki kişilerin, tipik İç Anadolu insanının özelliklerini taşıdığını söyledi.

D) Doğu felsefesiyle ilgili hemen her kitabı okurdu.

E) Televizyondaki kültür ve sanat programlarını sürekli izlerdi.

(2004 - ÖSS)

18. İşte karşı karşıyasın. O da senin gibi (I) Yüzünde küçük küçük yara izleri (II) Bak, gülüyor. Şimdi de yemeğini yiyor (III) İşte türkü söylüyor, işte sıkılıyor (IV) Belki de dertleşecek birini arıyor (V)

Bu parçadaki numaralı yerlerin hangisine ötekilerden farklı bir noktalama işareti konmalıdır?

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

(2003 - ÖSS)

19. Bu kitap, okuyan, dinlemeyi bilen (I) yorumlayıp tartışan (II) dilini severek kullanan (III) ülkesini (IV) doğayı tanıyan ve bunlarla ilgili olumlu düşünceler geliştiren (V) bireyler yetiştirmeye yönelik bir eğitim ve öğretim anlayışının ürünüdür.

Bu cümledeki numaralı yerlerin hangisine noktalama işareti konmasına gerek yoktur?

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

(2003 - ÖSS)

20. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bir yazım yanlışı vardır?

A) Yapılan ölçümler, hava koşullarına bağlı olarak değişgenlik gösteriyormuş.

B) Yönetmelikte yapılan değişikliklerden çoğumuzun haberi yoktu.

C) Emekli olunca, bu dernekte gönüllü olarak çalışmaya başlamıştı.

D) Çocuğu bu okula kaydettirmek için çok uğraşmıştı.

E) Geçmişe baktığımızda buna benzer pek çok durumla karşılaşıyoruz.

(2003 - ÖSS)

21. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bir yazım yanlışı vardır?

A) Arkadaşları, bu kadar sorumsuz davranmasının nedenini bir türlü öğrenemediler.

B) Kuşkonmaz, saksıda yetiştirilen, uzun saplı, ince ve küçük yapraklı bir süs bitkisidir.

C) Tartışmacı, öne sürdüğü savın doğruluğunu kanıtlıyamayacak.

D) Panele, üniversite öğrencileriyle öğretim üyeleri katılmıştı.

E) Aile büyüklerinden öğrenilen el sanatları, yöre halkının geçim kaynağını oluşturuyor.

(2002 - ÖSS)

Á YAYINLARI

22. Aşağıdaki cümlelerin hangisindeki altı çizili sözcüğün yazımı yanlıştır?

A) Son dönem şairleri bu antolojiye alınmamış.

B) Voleybolcular otobüslerine bindiler.

C) Kardeşi bu filmin yönetmenliğini üstlenmiş.

D) Antırenör bugünkü çalışmayı erken bitirdi.

E) Bu zürafa hayvanat bahçesine yeni gelmiş.

(2002 - ÖSS)

23. Kanlıca deyince akla ilk gelen, yoğurt oluyor ( ) Daha eskiler, kahvesini de biliyor. Şöyle değirmende öğütülen ( ) büyük, kulpsuz fincanlarda sunulan kahve ( ) Sonra, kıyı boyunca uzanan yalılar, ille de adıyla anılan koyu ve canım korular ( )

Bu parçada ayraçla ( ) belirtilen yerlere, aşağıdakilerin hangisinde verilen noktalama işaretleri sırasıyla getirilmelidir?

A) (...) (.) (.) (.)

B) (.) (,) (...) (...)

C) (:) (;) (...) (.)

D) (:) (;) (.) (...)

E) (.) (.) (:) (.)

(2002 - ÖSS)

24. Önce baygın bir iniltiydi yamaçtan duyulan,
Sonra bir gölge belirmişti kuş uçmaz yoldan;
Köylümün titreterek bağrı yanık toprağını
İnliyor, baktım, uzaktan görünen bir kağnı...

Bu dizelerde aşağıda verilen ses olaylarından hangisi yoktur?

A) Ünlü düşmesi
B) Ünsüz düşmesi
C) Sert ünsüz yumuşaması
D) Ünlü daralması
E) Ünsüz benzeşmesi

(2001 - ÖSS)

25. Sanatçının uzun süre yaşadığı bu ev (,) I çocukların tarafından müzeye dönüştürülmüş. Odalardan birinin duvarlarında yer alan fotoğraflarla sanki bir soyağacı oluşturulmuş (.) II Bir başka odada onunla bütünleşmiş eşyalar sergilenmiş (:) III küçük el radyosu, fotoğraf makinesi, daktilosu, gözlüğü (...) IV Hastalığında ve ölümünden sonra gelen mektuplar ve telgraflarla (,) V kitapları da camekânlı dolaplarda saklanıyor.

Yukarıdaki parçada, numaralanmış noktalama işaretlerinden hangisi gereksiz kullanılmıştır?

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

(2001 - ÖSS)

26. Bir konuşmamızda ona, şiiri nasıl yazdığını sormuştum (I) Sorumu şöyle yanıtladı (II) "Önce bir rüzgârın taşıdığı tohum gibi küçücük bir şey düşer aklıma (III) Bu bir anlamdır, bir gerçektir, yaşam ilişkilerimizde öz denebilecek bir durumdur (IV) Yani esin denilen şeydir bu (V)"

Yukarıdaki parçada numaralanmış yerlerden hangisine ötekilerden farklı bir noktalama işareti getirilmelidir?

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

(2001 - ÖSS)

27. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bir yazım yanlışı vardır?

A) Nasıl oldu da beni hatırlayamadı, bir türlü anlayamadım.
B) O kadar çok çalıştı ki havanın karardığını fark etmedi.
C) Bugün sinemaya gidelim, yarında size geliriz.
D) Yarınki toplantıya kimlerin katılacağı belli değil henüz.
E) Geçmişte yaşanan tatsızlıkların unutulmasını istiyordu artık.

(2001 - ÖSS)

28. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bir yazım yanlışı vardır?

A) Art arda yaşadığımız sıkıntılar, doğruyla yanlışı ayırtetmemizi sağladı.
B) Onu gördükten sonra kendi durumuna şükretti.
C) "O ana kadar sesimi çıkarmadım, sabrettim; ama daha fazla dayanamadım." dedi.
D) Azmetti; karşılaştığı bütün engelleri yenerek amacına ulaştı.
E) Böylesine güzel bir günde bana hayatı zehretti.

(2000 - ÖSS)

29. Anıları yazmanın belli bir çağı var mıdır ( ) Genellikle yaşlılık dönemi gösterilir bu çağ için ( ) Çünkü yaşlılığın bir belirtisi de kişinin gözlerini geleceğe değil, geçmişe çevirmiş olmasıdır. Bir yazarın ( ) "Gençler umutlarla, yaşlılar anılarla yaşar." sözü de bu görüşü destekler ( )

Bu parçada ayraçlarla ( ) belirtilen yerlere aşağıdakilerin hangisinde verilen noktalama işaretleri sırasıyla getirilmelidir?

A) (?) (...) (!) (.)
B) (?) (.) (:) (.)
C) (!) (.) (;) (...)
D) (...) (...) (;) (.)
E) (?) (!) (,) (...)

(2000 - ÖSS)

30. Dünyada neler olup bittiğini böylesine iyi biten (,)
I
okuma (,) çalışma gücü yüksek (,) oldukça bil-
II III
gili bu genç (,) insanın kullandığı sözcüklere (,)
IV V
(,) alışık olmadığımız yeni anlamlar kattığını gö-
VI
rüyorum.

Yukarıdaki cümlede, numaralanmış virgüllerden (,) hangisinin yeri değiştirilirse anlam karışıklığı giderilmiş olur?

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

(2000 - ÖSS)

TYT SORULARININ ÇÖZÜMLERİ

1. Parçada yer alan "vücud(t)" sözcüğü ünsüz yumuşamasına, "küçü(k)cük sözcüğü ünsüz düşmesine, kıv(ı)rımlı sözcüğü ünlü düşmesine, "sahipt(d)ir" sözcüğü ünsüz sertleşmesine örnek gösterilebilir fakat bu parçada ünlü daralmasına örnek gösterilebilecek herhangi bir sözcüğe yer verilmediğinden doğru cevap E şıkkıdır.

Yanıt E

2. B şıkkında yer alan "arzederiz" sözcüğünde herhangi bir ünlü düşmesi ya da ünsüz türemesi olmadığından bu sözcüğün "arz ederiz" şeklinde ayrı yazılması gerekir. Dolayısıyla doğru cevap B şıkkıdır.

Yanıt B

3. Büyük harfle yapılan kısaltmalara getirilen ekler kısaltmanın okunuşuna uyar. Bu anlamda "KYK" kısaltması K(e) Y(e) K(e) şeklinde telaffuz edilir. Dolayısıyla bu kısaltmaya getirilen bulunma hâl eki "de" şeklinde yazılmalıdır. Bu nedenle doğru cevap C şıkkıdır.

Yanıt C

4. Parçada yer alan "çocuk" sözcüğünden sonraki boşluğa özneyi belirtmek ve kendisinden sonra gelen bölümdeki virgül ile ayrılan ögeyle oluşabilecek karışıklığı önlemek amacıyla noktalı virgül(;), "ayakkabıcıya" sözcüğünden sonra bu ögeyi vurgulamak için virgül(,), "yakışır" sözcüğünden sonra sıralı cümleleri ayırmak amacıyla virgül(,) "mümkün değil ki" ifadesinden sonra duygularını dile getirdiğini ifade etmek için ünlem(!), "Amma yaptın ha" ifadesinden sonra da yine duygularını dile getirdiği ve diyaloğun devam edeceğini ifade etmek amacıyla ünlem ve sıra nokta(!..) kullanılmalıdır. Bu anlamda doğru cevap A şıkkıdır.

Yanıt A

5. Öncülde verilen parçada yer alan "noktalı virgül" virgülle ayrılmış diğer ögeler ile öznenin karıştırılmasının önüne geçmek amacıyla kullanılmıştır. Benzer bir durum B şıkkında da görülmektedir. Bu nedenle doğru cevap B şıkkıdır.

Yanıt B

6. I. de beniz-e-t-ir-im → benzetirim
II. de oyun-a-y-an → oynayan
III. de ayır-ıntı-lar-dan → ayrıntılardan
IV. de çevir-e-y-i → çevreyi, sözcüklerinde koyu yazılmış olan ünlüler düşmüştür.

"işitilen" sözcüğünde ünlü düşmesi yoktur.

Yanıt E

7. IV. cümlede "zaman" sözcüğüne bitişik olarak yazılan "da" hâl eki değil, bağlaçtır ve cümleye "bazen, zaman zaman" anlamı katmıştır. Bu nedenle ayrı yazılması gerekir.

Yanıt D

8. A'da "yalıçapkını" bir kuş türünün adıdır ve birleşiği oluşturan iki sözcük de anlam değişmesine uğramıştır.

B'de "bülbülyuvası" bir tatlının adıdır ve birleşiği oluşturan iki sözcük de anlam değişmesine uğramıştır.

C'de "camgöbeği" bir renk adıdır ve birleşiği oluşturan iki sözcük de anlam değişmesine uğramıştır.

E'de "ayaküstü" bir durumu bildirmektedir ve birleşiği oluşturan iki sözcük de anlam değişmesine uğramıştır.

Bu sözcükler bitişik yazılmalıdır.

D'de "deniz yılanı" sözcüğünde sözcüklerin ikisi de kendi anlamını korumaktadır bu nedenle ayrı yazılmalıdır.

Yanıt D

9. İlk ayraca bir söz aktarılacağı için iki nokta (:), ikinci ayraca sıralı cümleyi ayırdığı için virgül (,), üçüncü ayraca cümle bittiği için nokta (.), dördüncü ayraca cümlede yüklem olmadığı için üç nokta (...), son ayraca da alıntı söz tırnak içinde verilmediği için virgül (,) getirilmelidir.

Yanıt D

10. A'da özel ada gelen iyelik ekini ayırmış ve doğru kullanılmıştır.

C'de unvan grubuna gelen hâl ekini ayırmış ve doğru kullanılmıştır.

E'de kurum adının kısaltmasına gelen eki ayırmış ve doğru kullanılmıştır.

B'de "Bakanlar Kurulunda" sözünde kesme işaretinin kullanılmasına gerek yoktur.

Yanıt B

A YAYINLARI

YGS SORULARININ ÇÖZÜMLERİ

1. • "Küçücük" sözcüğünde ünsüz düşmesi vardır. (Küçük-cük)

• "Hazzı" sözcüğünde ünsüz türemesi vardır. (Haz+ı)

• "bıraktığı, olmuştu, götürmüştü, çoktan" sözcüklerinde ünsüz benzeşmesi (sertleşme) vardır. (Bırak-dık-ı, götürmüş-dü, çok-dan)

• "İlerledikçe" sözcüğünde ünlü düşmesi vardır. (ileri-le)

Yanıt C

2. Tamlayan ve tamlanan arasına herhangi bir noktalama işareti konulmaz. "Davranışlarının nedeni" derken bu iki sözcük arasına virgül konulması yanlış olur.

Yanıt B

3. "Sıra dışı" sözcüğü ayrı yazılmalıdır. Parçada bitişik yazılarak yazım yanlışı yapılmıştır.

Yanıt E

4. Çevir-çevre, ayır-ayrı, kısım-kısmı, kıvır-kıvrım sözcüklerinde olduğu gibi hepsinde ünlü düşmesi söz konusudur. "E" şıkkında ünlü düşmesi yoktur.

Yanıt E

5. Sonu 2, 6, 7 ile biten rakamlara süre, sayı bildiren "ıncı, inci" ekleri getirildiğinde ekteki ilk ünlü düşer. Eğer düşürülmezse yazım yanlışı sayılır.

Yanıt A

6. I. boşlukta açıklama yapıldığı için iki nokta, II. ve III. boşluklarda eş görevli sözcükler sıralandığı için virgül ve IV. boşlukta da sözcükleri sıralama bitmediği için de üç nokta konulmalıdır.

Yanıt B

7. Bağlaç olan "ki" ayrı yazıldığı için burada bir yazım hatası yapılmıştır. Bitişik yazılması için ilgi eki veya sıfat yapan "-ki" eki olmalıydı. Aynı zamanda "başkişi" sözcüğü de bitişik yazılır. Dolayısıyla soru çift cevaplıdır.

Yanıt B / D

8. Doğru cevap "E" seçeneğidir. Çünkü "benzeyen" sözcüğünün kökü "beniz"dir. Ünlü ile başlayan yapım eki aldığından "beniz+e" ikinci hecedeki dar ünlü düşer. Böylece ünlü düşmesi olur. benze+y+en sonrasında aldığı "-an, -en" sıfat fiil ekini aldığında iki ünlü yan yana gelmeyeceği için araya "y" kaynaştırma ünsüzü girer. Dolayısıyla iki ses olayı gerçekleşmiştir.

Yanıt E

9. I. boşluğa soru işareti "?", II. boşluğa nokta ".", III. boşluğa iki nokta ":", V. boşluğa ise noktalı virgül ";" getirilmelidir. IV. boşluğa "-ıp" zarf-fiilinden sonra noktalama işareti getirilemeyeceğinden hiçbir noktalama işareti koymaya gerek yoktur.

Yanıt B

10. Dörtlükte yer alan "alnıma" sözcüğünde ünlü düşmesi (alın); "düştükçe" sözcüğünde ünsüz benzeşmesi (-dük/ce); "kalbimi" sözcüğünde ünsüz yumuşaması (kalp); "ağlıyorum" sözcüğünde ise ünlü daralması (ağla-) vardır.

Yanıt A

11. III. boşluğun bulunduğu yerde "ne ... ne" bağlacına yer verildiği için virgül kullanmaya gerek yoktur.

Yanıt C

12. V. sözcükte yer alan "de", bağlaç olduğu için ayrı yazılır.

Yanıt A

13. "hükmetmek" sözcüğü "hüküm" ve "etmek" sözcüklerinin birleşmesiyle oluşur. "Hüküm" sözcüğü "etmek" yardımcı eylemi ile birleştiğinde sözcüğün ikinci hecesindeki "ü" ünlüsü düşer: ünlü düşmesi

"zenginlik" sözcüğü, "III. tekil kişi iyelik" ekini aldığında sözcüğün sonundaki "k" sesi yumuşayarak "ğ" sesine döner. "Ülkelerin zenginliğinin" tamlamasında bu ses olayı görülür: ünsüz yumuşaması

Ünsüzle biten bir sözcükten sonra ünlü ile başlayan bir sözcük geldiğinde, ünsüzle biten sözcüğün son sesinin ünlü ile başlayan sözcüğün ilk hecesiyle okunmasına ulama denir. Paragrafta; "eskiden → ülkelerin - zenginliğin → ölçütü - sahip → olunan" gibi örneklerde görülmektedir.

"hükmetmek" sözcüğü ayrılma durumu eki "-den"i aldığı zaman ekin başındaki "d" sesi "hükmetmek" sözcüğün sonundaki "k" sert sessizi dolayısıyla sertleşip "t" sesine döner: "hükmetmek-ten"; "değiş-" eylem kökü, bilinen geçmiş zaman eki "-di"yi aldığı zaman, ekin başındaki "d" sesi, "değiş-" eylem kökünün sonundaki "ş" sert sessizi dolayısıyla sertleşip "t" sesine döner: "değiş-ti": ünsüz benzeşmesi - ünsüz sertleşmesi

"bir", "az", "genç" gibi sözcüklere küçültme eki "-cık / -cik" getirildiğinde ekle sözcük arasında bir ünlü türer. "bir-i-cik", "az-ı-cık", "genc-e-cik" örneklerinde görüldüğü gibi. Buna ünlü türemesi denir. Parçada bu ses olayını örnekleyen bir sözcük yoktur.

Yanıt E

14. I, II, III ve V. virgüller eş görevli söz gruplarını birbirinden ayırmak için kullanılmıştır. IV. virgül ise özneyi diğer öğelerden ayırmak için kullanılmıştır.

Yanıt D

15. "Yanı sıra" ayrı yazılır. Numaralanan diğer sözcüklerin yazımları doğrudur.

Yanıt B

16. "Öyle ki" yazılırken "ki" bağlaç olduğu için ayrı yazılır. Numaralanan diğer sözcüklerin yazımı doğrudur.

Yanıt A

17. Cümlede, "etkiliyor" sözcüğünde A seçeneğinde verilen ünlü daralması, "gönlümüzü ve fethetmeyi" sözcüklerinde B seçeneğinde verilen ünlü düşmesi, "verdiği ve müziği" sözcüklerinde C seçeneğinde verilen ünsüz yumuşaması, "oldukça" sözcüğünde E seçeneğinde verilen ünsüz benzeşmesi olayları görülmektedir. D seçeneğinde verilen ünsüz türemesi olayı cümlede yer alan sözcüklerin hiçbirinde yoktur.

Yanıt D

18. Cümle içinde özneyi vurgulamak, diğer ögelerden ayırmak için virgül kullanılır, bu nedenle I. ayraca virgül (,) getirilir. Bitmemiş cümlelerin sonunda üç nokta kullanılır, bu nedenle II. ayraca üç nokta (...) getirilir. Cümle içinde vurgulanan ögeleri ayırmak için virgül kullanılabilir, bu nedenle III. ayraca virgül (,) getirilir. Konuşma cümlelerinden önce iki nokta kullanılır, bu nedenle IV. ayraca iki nokta getirilir. Herhangi bir duyguyu vurgulayan sözlerin sonunda ünlem işareti kullanılır, bu nedenle V. ayraca ünlem işareti (!) getirilir.
Parçada ayraçlarla belirtilen yerlere sırasıyla C seçeneğinde verilen noktalama işaretleri getirilmelidir.

Yanıt C

19. Ünsüz benzeşmesi (sertleşmesi), ekte oluşur. Sert sessizle biten sözcüklerin (f, s, t, k, ç, ş, h, p) sonuna yumuşak ünsüzlerden c, d, g sesleriyle başlayan bir ek geldiğinde ekin ilk sesi sertleşir.
"küs-" eylemi "-gün" yapım ekini aldığında, ekin ilk sesi sertleşerek "k"ye dönmüş ve sertleşmiştir.

Yanıt E

20. "...düşerki hayran kalırsınız." cümlesinde "ki" bağlaç görevinde kullanıldığı için ayrı yazılmalıdır.

Yanıt C

21. "Üç nokta" (...) imi yüklemin söylenmediği, eksiltili cümlelerin sonunda kullanılır. "bunların üzerine desenler çizer sonra..." cümlesi eksiltili cümle değildir. Cümle "çizer" eylemiyle yargıya bağlanmıştır. Cümlenin dizilişi açısından devrik olması da sonuna üç nokta getirmeyi gerektirmez. Şu halde II. numaralı yere "üç nokta" değil, yargı tamamlandığı için "nokta" getirilmelidir.

Yanıt B

22. "Çünkü edebiyat, daha iyi duymamızı, daha iyi düşünmemizi sağlar." cümlesinde "edebiyat" sözcüğünden sonra gelen virgül, vurgulanmak istenen özneyi (edebiyatı) belirtmek için kullanılmıştır.
"... söylemek bile fazla" sözleri cümle içerisinde ara söz görevindedir. Ara sözün başında ve sonunda ara sözü ayırmak için virgül kullanılır.
"Eğer o şiirler, o romanlar, o öyküler, o tiyatro yapıtları olmasaydı..." cümlesinde virgül, eş görevli sözcük gruplarını ayırmak işleviyle kullanılmıştır.
Parçada herhangi bir aktarma cümlesine (alıntıya) yer verilmemiştir.
"duygularımız daha az bilinecek, bilgilerimiz daha az olacaktı." cümlesinde sıralı cümle vardır; virgül, sıralı cümleleri birbirinden ayırmak için kullanılmıştır.

Yanıt D

23. Mahalle, meydan, bulvar, cadde, sokak adlarında geçen "mahalle, meydan, bulvar, cadde, sokak" kelimeleri büyük harfle başlar. Dolayısıyla "Taksim Meydanı"nın soru kökündeki yazımı yanlıştır.

Yanıt D

24. Özel adlara gelen -ler çekim eki kesme işaretiyle ayrılmaz. Bu nedenle III. seçenekte yer alan sözcük, "Türklerin" biçiminde yazılmalıdır.

Yanıt C

25. Ulaçlardan (zarf – fiillerden) sonra virgül gelmez. "İnceleyip" sözcüğü bir ulaçtır ve ardına virgül konması yanlıştır.

Yanıt B

26. Noktalı virgül, virgül kullanılan cümlelerde farklı görevli söz öbeklerini ya da yardımcı cümleleri birbirinden ayırmak için kullanılır. IV. seçenekte işaretlenen cümlede virgül kullanılmadığı halde noktalı virgül kulanılmıştır. O nedenle cümledeki noktalı virgül (;) yerine virgül (,) kullanılması gerekir.

Yanıt D

LYS SORULARININ ÇÖZÜMLERİ

1. Dizelerde yer alan "fikrimce" sözcüğünde ünlü düşmesi, "biriydi" sözcüğünde ünsüz türemesi, "sevmiyordun" sözcüğünde ünlü daralması ve "sevdiğin" sözcüğünde ünsüz yumuşaması vardır.

Yanıt A

2. "İl, ilçe, köy, belde" sözcüklerinin ilk harfi daima küçük yazılır. C şıkkındaki "belde" sözcüğünün ilk harfi küçük yazılmalıdır.

Yanıt C

3. Parçada yer alan "şehrin" sözcüğünde ünlü düşmesi, "şehrin üstünde" sözcük grubunda ulama, "uçurtmuştu" sözcüğünde sertleşme, "çocukluğum" sözcüğünde "yumuşama" vardır.

Yanıt E

4. Parçada yer alan IV numaralı sözcüğün yazımı yanlıştır. Doğru yazımı "İcat edilmiş" şeklinde olmalıdır.

Yanıt D

5. Parçada yer alan "olursa olsun" ifadesi sözcük grubu oluşturduğu için araya noktalama işareti konmaz.

Yanıt A

6. Parçanın öncülünde yer alan V. sözcüğü inceleyecek olursak: "oyun" sözcüğünde yer alan "u" ünlüsü düşmüş; "– acak" ekinde yer alan "k" ünsüzü yumuşayarak "ğ" ye dönüşmüştür.

Yanıt E

7. İlk cümlede açıklama yapılacağından ayraçla belirtilen ilk yere iki nokta getirilmelidir. İkinci cümlenin ilk ayracında sıfat-fiil gruplarını ayırdığı için virgül, ikinci ayracında ise eksiltili cümle olduğu için üç nokta getirilmelidir. Son cümle de soru cümlesi olduğu için soru işareti konulmalıdır. Bu yüzden doğru yanıt "A" seçeneğidir.

Yanıt A

8. "ünvan" sözcüğünün doğru yazımı "unvan" şeklindedir.

Yanıt E

9. Soru kökünde noktalı virgül, özneyi kendisinden sonra gelen ögelerle karıştırmamak için kullanılmıştır. Noktalı virgülün aynı işlevde kullanıldığı cümle B seçeneğinde verilmiştir. Diğer seçeneklerde ise cümleleri birbirinden ayırmak için kullanılmıştır.

Yanıt B

10. Parçadaki IV. numaralı söz,"Cuma" sözü, yanlış yazılmıştır. Çünkü gün adları tam tarih bildiren bir ifade içinde kullanılmazsa küçük harfle başlar.

Yanıt D

11. Anlamca birbirine bağlı ve birbirini tamamlayan cümleler arasına "noktalı virgül" konur. I. noktalama iminin kullanımı bu yüzden doğrudur.

Tamamlanmış cümlelerin sonuna "nokta" konur. II. noktalama iminin kullanımı bu yüzden doğrudur.

Cümlede anlam karışıklığını gidermek için "virgül" kullanılır. "..az ya da çok" tan sonra virgül kullanılmadığı takdirde bu ifade "yazdıkları" sözünün önadı olur ama cümlede böyle bir anlam yoktur. Anlam karışıklığını önlediği için III. noktalama iminin kullanımı doğrudur.

Cümlede eş görevli sözcük öbekleri arasına "virgül" konur. Bu yüzden IV. noktalama iminin kullanımı doğrudur.

Cümlede bağlaçlardan sonra virgül kullanılmaz. Bu yüzden V. noktalama iminin kullanımı yanlıştır.

Yanıt E

12. Mahalle, meydan, bulvar, cadde, sokak adlarında geçen *"mahalle, meydan, bulvar, cadde, sokak"* kelimeleri büyük harfle başlar. "Doğancılar Semti'ndeki" örneğinde yer alan "semt" sözcüğü için aynı şey geçerli değildir. Dolayısıyla yazımın "Doğancılar semtindeki" şeklinde olması gerekirdi.

Yanıt C

13. "Biten cümlelerin sonuna (.) nokta konur." Bu kural dolayısıyla birinci ve ikinci paranteze "nokta" getirilmelidir. "Birbiri ardınca sıralanan eş görevli sözcük ve sözcük gruplarının arasına (,) virgül konur. Bu kural dolayısıyla üçüncü paranteze "virgül" getirilmelidir. Cümlede tırnak içerisinde yer verilen bir alıntı, yargı değeri taşıyorsa alıntının sonlandığı yerde tırnak işaretinden önce (.) nokta konur. Bu kural dolayısıyla dördüncü paranteze "nokta" getirilmelidir. Şaşırma, acıma, üzüntü gibi ünlemleri içeren cümlelerin sonuna (!) ünlem işareti konur. Bu kural dolayısıyla son paranteze "ünlem" getirilmelidir.

Yanıt D

14. Sayılara gelen ekleri ayırmak için "kesme işareti" kullanılır; "1920'li" nin yazımı bu yüzden doğrudur.

Sert sessizlerden biriyle biten sözcüklere, "ünlü" ile başlayan bir ek getirildiğinde sözcüğün son sesi yumuşar. "Ut" sözcüğü "-u" III. tekil kişi iyelik ekini aldığı için "udunu" şeklinde yazılmalıydı.

Cins adlar küçük harfle, özel adlar büyük harfle yazılmalıdır; bu yüzden "klasik Türk müziği"nin yazımı doğrudur.

Kurum, kuruluş, kurul ve iş yeri adlarına gelen ekler kesmeyle ayrılmaz; bu yüzden "İstanbul Şehir Tiyatrolarında" söz grubunun yazımı doğrudur.

Bağlaç olan "de" her zaman ayrı yazılır; bu yüzden "öğretmenlerimiz de" söz grubunun yazımı doğrudur.

Yanıt B

ÖSS SORULARININ ÇÖZÜMLERİ

1. "p - ç - t - k" sert sessizlerinden biri ile biten kimi sözcükler ünlü ile başlayan bir ek aldıklarında "p" sesi "b"ye, "ç" sesi "c"ye, "t" sesi "d"ye, "k" sesi "g"ya da "ğ"ye dönüp yumuşar. D seçeneğinde "geçit" sözcüğü "-i" tamlanan ekini aldığı için "t" sesi "d"ye dönmeli ve sözcük "geçidi" şeklinde yazılmalıdır. Bu sözcükte, ünsüz yumuşaması kuralına uyulmadığı için yazım yanlışı yapılmıştır.

Yanıt D

2. Birinci cümle soru cümlesi olduğu için ilk ayraca soru işareti, ikinci cümleden sonra şarkının sözlerinde nelerin gizli olduğu açıklanacağı için ikinci ayraca iki nokta üst üste, üçüncü ve dördüncü cümleler sıralı bağımsız tek bir cümleyi oluşturduğu için üçüncü ayraca noktalı virgül, tırnak içinde olmayan alıntı, cümleden sonra geldiği için dördüncü ayraca virgül, yine soru cümlesi olduğu için beşinci ayraca soru işareti getirilmesi gerekmektedir.

Yanıt C

3. Cümle içinde eş görevli sözcükleri ayırmak için virgül kullanılır, I. noktalama işareti cümle içinde aynı adı niteleyen önad görevindeki iki sözcüğü ayırmak için kullanılmıştır. İki nokta üst üste, açıklamalardan, alıntılardan önce kullanılır. II. noktalama işareti de bir açıklamadan önce kullanılmıştır. Soru işareti, soru anlamı taşıyan cümlelerin sonuna konur. III. noktalama işareti soru anlamı taşıyan bir cümlenin sonunda kullanılmıştır. Virgül, kimi zaman özneyi diğer öğelerden ayırmak için kullanılır. IV. noktalama işareti olan virgül de bu amaçla kullanılmıştır. V. noktalama işaretinin noktalı virgül değil iki nokta üst üste olması gerekir; çünkü alıntılardan önce iki nokta üst üste kullanılır. Nitekim cümlede Baudelaire'in bir sözü alıntılanmaktadır.

Yanıt E

4. Yazım yanlışı D seçeneğinde vardır. "çağır-" eylemi, ünlü ile başlayan bir ek aldığı zaman, eylemin ikinci hecesinde bulunan "-ı" sesi düşer. Dolayısıyla sözcüğün bu cümle içerisinde "çağrılmadığı" şeklinde yazılması gerekirdi.

Yanıt D

5. Noktalama ile ilgili önemli kurallardan biri şudur: Tamlamaların arasına noktalama işareti konmaz. Üç numaralı noktalama işareti "roman kahramanlarının neredeyse tümü" gibi bir tamlamanın arasına konduğu için kullanıldığı yer yanlıştır.

Yanıt C

6. Rakamla belirtilen sayıların okunuşu sert ünsüzle bitiyorsa bu sayıların sonuna eklenen ve yumuşak ünsüzlerden biri başlarlar eklerin ilk sesi de sertleşir; yeri iki bin üçde diyemeyiz, iki bin üçte dememiz gerekir. Bu yüzden yazım yanlışı I. dedir.

Yanıt A

7. "yiğit" sözcüğü ünlü ile başlayan bir ek aldığı için sözcüğün son sesi "t" yumuşamış "d" ye dönmüştür.

"gönül" sözcüğü ünlü ile başlayan bir ek aldığı için sözcüğün ikinci hecesindeki "ü" ünlüsü düşmüştür.

Yanıt D

8. İlk iki ayraca cümle yargıya bağlandığı için (.) işareti, üçüncü ayraca "yok olmaya yüz tutan kültürel öğelere örnek verileceği için (:) dördüncü ayraca örneklerin devam ettirilebileceği anlamı olduğu için (…) son ayraca bağlaçtan önce geldiği için (;) işareti konmalıdır.

Yanıt B

9. Altı çizili sözlerden "Anadolu Estetiğini" yazım olarak yanlıştır. "Anadolu" özel bir ad olduğu için büyük harfle yazılmalıdır ama "estetiğini" sözcüğü özel bir ad değildir ve küçük harfle yazılmalıdır.

Yanıt D

10. C seçeneğinde bir yazım yanlışı vardır. "Oyalıyacak" sözcüğünün doğru yazımı "oyalayacak" tır.

Yanıt C

11. I ve II numaralı virgüllerin işlevi birbirinden farklıdır. I. virgül özneyi diğer ögelerden ayırmak işlevini üstlenirken ikinci virgül belirteç tümlecinin tamlayan görevindeki sözcüklerle karıştırılmaması için kullanılmıştır.

Yanıt A

12. B seçeneğinde bir yazım yanlışı vardır. "Çiçel sözcüğü sert ünsüzle bittiği için bu sözcüğe yu muşak ünsüzle başlayan bir ek getirildiğinde eki ilk sesi sertleşmek zorundadır; yani "çiçek-ci" de ğil, "çiçek-çi" deriz.

Yanıt

13. (!) işareti yerinde kullanılmamıştır çünkü ünlen şaşkınlık, seslenme, sevinç, korku... bildire cümlelerde kullanılır. Ünlemin kullanıldığı cüml de bu anlamlardan hiçbiri yoktur. Ünlem yerin nokta kullanılmalıdır.

Yanıt

14. İlk cümle eksiltili cümle olduğu için ilk ayraca (… işareti, "en güzel" sözü "iskele"nin niteleyeni de ğildir, "en güzel iskele" gibi bir anlam karışıklığı ortadan kaldırmak adına ikinci ayraca (,) işare özneyi diğer öğelerden ayırmak için üçüncü a raca yine (,) işareti, cümle yargıya bağlandığı iç dördüncü ayraca (.) işareti, özneyi ayırmak iç son ayraca yine (,) işareti getirilmelidir. Bu sıral nış C seçeneğinde verilmiştir.

Yanıt

15. E seçeneğinde ayraçla gösterilen yere (:) işare konmalıdır çünkü ilk yargıdan sonra bir açıklam yapılacaktır.

Yanıt

16. C seçeneğinde bir yazım yanlışı yapılmıştı "övütmek" sözcüğü "öğütmek" şeklinde yazılm lıdır.

Yanıt

17. B seçeneğinde bir yazım yanlışı yapılmıştır. "K nuksever" bitişik yazılması gereken bir sözcü tür.

Yanıt

18. I., III., IV. ve V. ayraçlara cümle bittiği için nok konmalıdır. II. cümle eksiltili cümle özelliği gö termektedir, cümle yargıya bağlanmamıştır. B yüzden II. ayraca üç nokta gelmelidir.

Yanıt

A YAYINLARI

19. V numaralı yere noktalama işareti koymaya gerek yoktur çünkü "geliştiren bireyler" bir önad tamlamasıdır ve tamlamayı oluşturan sözcüklerin arasına noktalama işareti konmaz.

Yanıt E

20. A seçeneğinde "değişgen" sözcüğünün yazımı yanlıştır. "Değiş-" eylem köküne yumuşak ünsüzle başlayan bir ek getirildiğinde ekin ilk sesi "değiş" sözcüğünün son sesindeki "sert sessiz" yüzünden sertleşir. Sözcüğün bu yüzden "değiş-ken" olarak yazılması gerekmektedir.

Yanıt A

21. C seçeneğinde yazım yanlışı yapılmıştır. "kanıtlıyamadı" değil "kanıtlayamadı"dır sözcüğün doğru yazımı.

Yanıt C

22. D seçeneğinde yazım yanlışı yapılmıştır. "Antırenör" değil "antrenör"dür doğrusu.

Yanıt D

23. Birinci ayraca cümle bittiği için nokta, ikinci ayraca eş görevli sözler art arda geldiği için virgül, üçüncü ve dördüncü ayraca örneklerin devam edeceği izlenimi uyandırıldığı için üç nokta gelmelidir.

Yanıt B

24. Ünlü düşmesi: bağır > bağrı

Ünsüz düşmesi: bu ses olayını örnekleyen bir sözcük yoktur.

Sert ünsüz yumuşaması: toprak > toprağı

Ünlü daralması: inle(mek) > inliyor

Ünsüz benzeşmesi: belirmiş-di > belirmişti.

Yanıt B

A YAYINLARI

25. V. noktalama işareti gereksiz kullanılmıştır. "Fotoğraflarla kitapları" dediğimiz zaman "fotoğraf" sözcüğüne eklenen "ile" "ve" bağlacının görevini üstlenir. "ve" bağlacıyla virgül kullanmak gerekmez.

Yanıt E

26. I, III, IV ve V. cümlelerin sonuna cümleler yargıya bağlandığı için nokta getirilmelidir. İkinci cümlenin sonuna birinin sözleri alıntılanacağı için iki nokta gelmelidir.

Yanıt B

27. C seçeneğinde bir yazım yanlışı vardır. "yarın" sözcüğünden sonra gelen "da" bağlaç olduğu için ayrı yazılmalıdır.

Yanıt C

28. A seçeneğinde bir yazım yanlışı vardır. "ayırtetmek" şeklinde değil "ayırt etmek" şeklinde yazılmalıdır, çünkü yardımcı eylem alan sözcükler ünlü düşmesi ya da ünsüz türemesi gibi ses olaylarına uğruyorlarsa bitişik yazılırlar. Sabretmek, hissetmek gibi.

Yanıt A

29. İlk paranteze soru işareti, ikinci paranteze nokta, üçüncü paranteze iki nokta, son paranteze yine nokta gelmelidir.

Yanıt B

30. "Bu genç, insanın kullandığı sözcüklere..." cümlesinde "genç" sözcüğünden sonra gelen sözcüğü "bu" sözcüğünden ya da "insanın" sözcüğünden" sonra kullanırsak anlam değişir.

Yanıt D

Bölüm: 4 — Sözcüğün Yapısı

TYT SORULARI

1. Dede Korkut anlatılarının (I) üçüncü hikâyesi olan Bey Böyrek, neredeyse tüm Türk halklarının (II) sözlü edebiyatında yer almaktadır. Bu anlatı, Oğuz boylarının (III) arasında Bamsı Beyrek, Altay Türklerinde ise Alıp Manaş, Başkurt ve Tatarlarda Alıpmenşen olarak bilinir. Bu destanın birbirine yakın biçimlerinin (IV) bu kadar geniş bir coğrafyada yaşaması, bu toplulukların ortak bir düşünce tarihine sahip olduklarının (V) güzel bir göstergesidir.

Bu parçada numaralanmış sözcüklerin hangisi "üçüncü çoğul kişi iyelik eki" almıştır?

A) I B) II C) III D) IV E) V

(2019 - TYT)

2. Oyuncular, herhangi bir rolü canlandırdığında izleyicilerinden gözleri (I) önüne serilen sahneleri (II) ciddiye almalarını beklerler. Kendilerinden, izlediklerí (III) karakterlerin sahipmiş gibi görünen niteliklere gerçekten sahip oldukları, yapmakta oldukları (IV) işin yol açacağı sonuçların gerçekleşeceğine ve genelde her şeyin göründüğü gibi olduğuna inanmaları (V) istenir.

Bu parçada numaralanmış sözcüklerin hangisi, "belirtme durumu eki" almıştır?

A) I B) II C) III D) IV E) V

(2019 - TYT)

A YAYINLARI

3. Gelecekteki bilişsel sistemlerin çevreyle etkileşim (I) hâlinde olması bekleniyor. Canlı organizmaların sinir sistemlerinden esinlenerek (II) geliştiriler bu mekanizmaların en önemli özelliği, klasik işlemcilerin (III) aksine hafıza ve işlemci birimlerinin bir arada olmasıdır. İnsan beynine benzer biçimde (IV) çalışan elektronik cihazlar henüz tasarlanmamış olsa da yakın zamanda bu konuda önemli gelişmeler yaşanması (V) bekleniyor.

Bu parçada numaralanmış sözcüklerden hangileri isim kökünden türemiştir?

A) I ve II B) I ve III C) II ve IV

D) III ve V E) IV ve V

(2018 - TYT)

4. Sosyalleşme süreci; (I) gittikçe yoğunlaşan kontrol, yön verme ve biçimlendirme etkisiyle doğal bir varlık (II) olan insanı; uygar, kanunlara saygılı, (III) diğer insanların hak ve sorumluluklarını hesaba katan, kendinden (IV) emin, sakin, mutlu, mesleki yeterliğe (V) sahip bireyler hâline getirir.

Bu parçada altı çizili sözcüklerden hangisi yapım eki almamıştır?

A) I B) II C) III D) IV E) V

(2018 - TYT)

YGS SORULARI

1. Edebiyat-estetik bağlantısı (I) üzerinde duran Tanpınar, gençlik yıllarından (II) hayatının sonuna (III) kadar denilebilir ki yalnız güzel eserleri önemsemiş, (IV) onlardan (V) daha üstün bir değerin varlığını tanımamıştır.

Bu parçadaki numaralanmış sözcüklerden hangileri hem yapım hem de çekim eki almıştır?

A) I ve II B) I ve IV C) II ve IV

D) III ve V E) IV ve V

(2017 - YGS)

2. Doğa, bitki örtüsünü ve tüm canlıları nasıl biçimlendiriyorsa benim şiirlerimi de etkilemiş; bir ses, bir renk, bir koku, bir titreşim olarak şiirlerime girmiştir.

Bu cümleyle ilgili olarak aşağıda verilenlerden hangisi yanlıştır?

A) Ek almamış sözcükler vardır.
B) Bağımlı, sıralı bir cümledir.
C) Yüklem, çatısı bakımından etkendir.
D) İyelik eki almış sözcükler yoktur.
E) Belgisiz sıfat kullanılmıştır.

(2011 - YGS)

LYS SORULARI

1. Altmış bin yıl önce Afrika'dan yola çıkan insanlar, durmadan ilerleyerek dünyanın dört bir yanına yerleşmişlerdi (I). Bu ilerleyişleri (II) ve gittikleri mesafe; iklime, nüfus baskılarına (III), tekne ve diğer teknolojik icatlara bağlıydı. Yolculuklarını (IV) hızlandıran (V) etkenler arasında elle tutulamayanlar da vardı: hayal gücü, adaptasyon ve bir sonraki tepenin ardında ne olduğuna dair merak.

Bu parçadaki numaralanmış sözcüklerden hangisinin kökü ötekilerden farklıdır?

A) I B) II C) III D) IV E) V

(2015 - LYS)

2. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde "-ıntı,-untu/-üntü" ekinin kullanıldığı sözcük, kökü bakımından diğerlerinden farklıdır?**

A) Bu bölgede yapılan kazılarda arkeologlar, eski uygarlıklara ait yeni buluntulara rastladılar.
B) Kişi yersiz kuruntularından kurtulmak için dostlarına, arkadaşlarına daha fazla güvenmeli ve inanmalıdır.
C) İçi süprüntü dolu küreği merdivenlerin dibindeki çöp kutusuna boşaltmak için dışarı çıktı.
D) Kelimeyle kavram, dille düşünce arasındaki bağıntı üstüne yapılan tartışmalar eski çağlara kadar gider.
E) Bozuntuya vermeden yanına gittim ve olanları bütün çıplaklığıyla kendisine anlattım.

(2013 - LYS)

3. Akşamlardan, gecelerden, senden uzağım
Şiirlerim rüzgârdır uzak dağlardan esen
Durgun sular gibi azalacağım
Bir gün birdenbire çıkıp gelmesen

Bu dizelerde aşağıdakilerden hangisi yoktur?

A) İlgi eki B) Ek eylem
C) İyelik eki D) Kişi eki
E) Benzetme edatı

(2013 - LYS)

4. (I) Benim için futbol, bir gencin kendisine meslek seçinceye kadar zaman ayırabileceği bir eğlence, bir spor dalı olarak kaldı. (II) Hayatımda futbola çocukluğumdan gençliğe geçiş döneminde yer verdim. (III) Zevk ve istekle oynadım. (IV) Ama tiyatroyu seçtikten sonra futbolu bir an bile düşünmeyi mesleğime ihanet saydım. (V) Bu bakımdan, gereğini zamanında yapıp son vermeyi başardığım için kendimi çok beğenirim.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerle ilgili olarak aşağıda verilenlerden hangisi yanlıştır?

A) I. cümle, birleşik yapılıdır.
B) II. cümle, fiil cümlesidir.
C) III. cümle, zarf tümleci ve yüklemden oluşmuştur.
D) IV. cümlede, dolaylı tümleç türemiş bir sözcüktür.
E) V. cümlede, isim - fiil ile zarf - fiil aynı edat grubu içinde yer almıştır.

(2013 - LYS)

5. İnsanı etkileyen birçok şiirin gizleri, dünyanın her yerinde dilin ses, biçim, söz dizimi yönünden ustaca kullanılmasında aranmalıdır.

Bu cümleyle ilgili olarak aşağıda verilenlerden hangisi yanlıştır?

A) Birden fazla belgisiz sıfat vardır.
B) Edilgenlik eki almış sözcükler vardır.
C) Birleşik yapılı, kurallı bir cümledir.
D) İlgi eki almış sözcük kullanılmıştır.
E) Fiilden isim yapma eki almış sözcük vardır.

(2011 - LYS)

6. Karikatür insanların, varlıkların, olayların hatta duygu ve düşüncelerin (I) gülünç yanını (II) yakalayıp bunu abartılı (III) çizimlerle gülmecesel (IV) bir anlatıma (V) dönüştürme sanatıdır.

Bu parçadaki numaralanmış sözcüklerden hangisi yalnızca çekim eki almıştır?

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

(2010 - LYS)

ÖSS SORULARI

1. (I) Şu ana kadar tüm öykülerine övgüler düzeceğim bir seçkiyle karşılaşmadım. (II) Özellikle bu seçki tamamen yeni öykülerden oluşuyorsa böyle bir beklentiye hiç girmemeli. (III) Yazarlar birbirlerinden farklı edebiyat anlayışlarına sahiptirler. (IV) Sayfaları çevirdikçe çok farklı metinlerle karşılaşırsınız. (V) Eğer çok yönlü bir insan değilseniz bu öykülerin size seslenmesi pek olası değildir.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerle ilgili olarak aşağıda verilenlerden hangisi yanlıştır?

A) I. cümlenin yüklemi belirli geçmiş zamanın olumsuzuyla çekimlenmiştir.
B) II. cümlede koşul eki almış bir sözcük vardır.
C) III. cümlede özne isimden isim yapma eki almıştır.
D) IV. cümlede zarf - fiil vardır.
E) V. cümlenin yüklemi ek eylemin olumsuz biçimiyle çekimlenmiştir.

(2009 - ÖSS)

2. I. Teyzelerin dün sinemaya gittiler.
II. Çiçeklerine yazın bolca su vermelisin.
III. Kalemlerini başka kutuya yerleştirdi.
IV. Ceketlerimizi dolaba astım.
V. Evleri bize çok yakındır.

Yukarıdaki cümlelerin hangilerindeki altı çizili sözcüklerin aldığı ekler, onlara hem ikinci, hem de üçüncü tekil kişiye ait olma anlamı katmıştır?

A) I. ve II. B) I. ve V. C) II. ve III. D) III. ve IV. E) IV. ve V.

(2000 - ÖSS)

A YAYINLARI

TYT SORULARININ ÇÖZÜMLERİ

1. Üçüncü çoğul kişi iyelik eki eklendiği sözcüğe "onların" anlamı katmaktadır. Bu çerçevede numaralandırılmış sözcüklerden önce "onların" sözcüğünü getirdiğimizde en uygun olanının "sahip olduklarının" sözcük grubu olduğunu görmekteyiz. Dolayısıyla doğru cevap E şıkkıdır.

Yanıt E

2. Parçada yer alan numaralandırılmış sözcüklerden I, III, IV ve V. sözcükler iyelik eki alırken II. sözcük belirtme durumu eki almıştır. Dolayısıyla doğru cevap B şıkkıdır.

Yanıt B

3. I. sözcük et-ki-le-ş-im (fiil kökü)
II. sözcük es-in-len-erek (fiil kökü)
III. sözcük iş-le-m-ci-ler-in (isim kökü)
IV. sözcük biç-im-de (fiil kökü)
V. sözcük yaş-a-n-ma-s-ı (isim kökü)

III. ve V. sözcükler isim kökünden türetilirken diğerleri fiil kökünden türetilmiştir.

Yanıt D

4. I. sözcükte sür-ec(eç)-i (Fiilden isim yapan yapım eki)
II. sözcükte var-lık (İsimden isim yapan yapım eki)
III. sözcükte say-gı-lı (Fiilden isim yapan yapım eki)
IV. sözcükte kendi - n - den (Kaynaştırma ünsüzü / Ayrılma durum eki (çekim eki))
V. sözcükte yet-er-lik-e (Fiilden isim yapan yapım eki)

IV. sözcük yapım eki almamış, bir kaynaştırma ünsüzü (n) ve hâl (durum) eki (-dan) almıştır.

Yanıt D

YGS SORULARININ ÇÖZÜMLERİ

1. Bağ - la - n - tı - s - ı

Bağ	la	n	tı	s	ı
isim kök	isimden fiil yapan ek	Fiilden fiil yapan ek	Fiilden isim yapan ek	kaynaştırma	iyelik eki

Yapım Eki — Çekim Eki

Ön - em - se - miş

Ön	em	se	miş
isim kök	isimden isim yapan ek	İsimden fiil yapan ek	Duyulan gezmiş zaman

Yapım Eki — Çekim Eki

Yanıt B

2. "tüm, ses, renk, bir" sözcükleri ek almamış sözcüklerdir.

Soru kökünde verilen cümle "bağımlı sıralı" cümledir. Bağımlı sıralı cümle, en az bir öğesi ortak olan iki cümlenin birleşmesiyle oluşur. "Doğa" sözcüğü "etkilemiş" yüklemiyle biten birinci cümlenin de "girmiştir" yüklemiyle biten ikinci cümlenin de "öznesi" görevindedir. Yani cümle "öznesi" ortak "bağımlı sıralı" cümledir.

Öznesine göre etken çatılı olan eylemler, öznesi belli olan eylemlerdir. Bu cümledeki her iki yüklemin de öznesi bellidir ve her iki yüklem de etkendir.

"şiirler-im –i" ve "şiirler-im-e" sözcükleri I. tekil kişi iyelik ekini almıştır. Dolayısıyla metin için "iyelik eki almış sözcük yoktur." demek yanlış olur.

"bir ses", "bir renk", "bir koku", "bir titreşim" örneklerinde "bir" sözcüğü belgisiz ön ad görevinde kullanılmıştır.

Yanıt D

LYS SORULARININ ÇÖZÜMLERİ

1. Parçada yer alan I. sözcüğün kökü "yer-" ; II. sözcüğün kökü "ileri-"; IV. sözcüğün kökü "yol-"; V. sözcüğün kökü ise "hız-"dır. Dolayısıyla bu sözcükler isim olarak kullanılırken III. sözcüğün kökü olan "bas-" sözcüğü fiildir.

Yanıt C

A YAYINLARI

2.

bul	-	untu
eylem kökü		eylemden ad yapan ek
kur	-	untu
eylem kökü		eylemden ad yapan ek
süpür	-	üntü
eylem kökü		eylemden ad yapan ek
bağ	-	ıntı
ad kökü		addan ad yapan ek
boz	-	untu
eylem kökü		eylemden ad yapan ek

Yanıt D

3. İlgi eki "-ki"dir ve eklendiği sözcüğe bitişik yazılır. Bir adın yerini tutar. "Sizinki onunki..." örneklerinde olduğu gibi. Dizelerde bu ekin kullanımı örneklenmemiştir.

II. dizede "rüzgâr" sözcüğünün aldığı "-dır" eki ek eylem ekidir. I. cümlenin yüklemi olan "uzağım" sözcüğü "-dır" ek eylem ekini biçimsel anlamda olmasa da onun cümlede yüklem olarak kullanılmasını sağlayan ek eylemdir.

"Şiirler-im" sözcüğünde I. tekil kişi iyelik eki olan "-im" eki görülmektedir.

"uzağım ve azalacağım" sözcüklerinde I. tekil kişi eki kullanılmıştır.

"sular gibi azalacağım" söz grubunda "gibi" sözcüğü benzetme edatıdır.

Yanıt A

4. I. cümlede "seçinceye kadar ve ayırabileceği" gibi iki tane eylemsi kullanılmıştır. Eylemsi ile kurulan cümleler girişik-birleşik cümlelerdir.

II. cümlenin yüklemi "yer verdim" dir ve bu söz grubu eylem olduğu için cümle eylem cümlesidir.

III. cümlede "zevk ve istekle" zarf tümlecidir, "oynadım" yüklemdir. Dolayısıyla cümle zarf tümleci ve yüklemden oluşmuştur.

IV. cümlede "mesleğime" sözcüğü "dolaylı tümleç" tir. "Meslek" sözcüğü "-im" I. tekil kişi iyelik ekini ve "-e" yönelme durumu ekini almıştır. Her iki ek de çekim eki olduğu için sözcük yapısına göre basittir.

V. cümlede "gereğini zamanında yapıp son vermeyi başardığım için" edat grubudur ve bu söz grubu içerisinde "yapıp" belirteç eylemdir, "vermeyi" de ad eylemdir.

Yanıt D

5. A. "birçok şiirin" ve "her yerinde" önad tamlamalarında "*birçok* ve *her*" sözcükleri "belgisiz önad" görevindedir.

B. "kullan – ıl – masında" ve "ara – n – malıdır" sözcüklerinde "-ıl" ve " –n" ekleri edilgenlik ekleridir.

C. Eylemsilerle kurulan cümleler yapı açısından "girişik bileşik" cümlelerdir. Bu cümlede de "etkileyen" önad eylem ve "kullanılmasında" ad eylem olarak kullanılmıştır. Dolayısıyla cümle yapıca bileşiktir. Yüklemi sonda olan cümle kuruluşu açısından kurallıdır. Bu cümlenin yüklemi de "aranmalıdır" sözcüğüdür ve sonda kullanılmıştır. Dolayısıyla cümle, kurallıdır.

D. İlgi eki "-ki"dir. Cümlede bu eki alan herhangi bir sözcük yoktur.

E.

biç	im	diz	im
eylem	eylemden ad yapan ek	eylem	eylemden ad yapan ek

Yanıt D

6. I. sözcük: düş: ad kökü
-ün: addan eylem yapan yapım eki
-ce: eylemden ad yapan yapım eki
-ler:çekim eklerinden çokluk eki
-in: çekim eklerinden tamlayan eki (Bu sözcük hem yapım eki hem çekim eki almıştır.)
II. sözcük: yan: ad kökü
-ı : III. tekil kişi iyelik eki (çekim eki)
-n : kaynaştırma ünsüzü
-ı : belirtme durumu eki (Bu sözcük hiçbir yapım eki almamıştır, sözcüğün aldığı tüm ekler çekim ekidir.)
III. sözcük: abart - : eylem kökü
-ı : eylemden ad yapan yapim eki
-lı: addan ad yapan yapım eki (Bu sözcüğün aldığı ekler yapım ekleridir.)
IV. sözcük: gül - : eylem kökü
-mece : eylemden ad yapan yapım eki
-sel: addan ad yapan yapım eki (Bu sözcüğün aldığı ekler yapım ekleridir.)
V. sözcük: an (akıl): ad kökü
-la : addan eylem yapan yapım eki
-tı : eylemden ad yapan yapım eki
-m : addan ad yapan yapım eki
- a : yönelme durumu eki (çekim eki) (Bu sözcük, üç yapım ekiyle birlikte bir çekim eki almıştır.)

Yanıt B

A YAYINLARI

ÖSS SORULARININ ÇÖZÜMLERİ

1. A : Birinci cümlenin yüklemi "karşılaş - ma - dı - m"dır. belirli geçmiş zamanın (-dil'li geçmiş zaman) olumsuzuyla çekimlenmiştir.

B : İkinci cümlede "oluyor - sa" koşul eki almıştır.

C: Üçüncü cümlenin öznesi "yazarlar"dır. "yaz-" eylemine "eylemden isim yapan" "-ar" eki getirilmiştir.

D: Dördüncü cümlede "çevirdikçe" zarf fiil ekini alan sözcüktür. ("-dıkça / -dikçe" zarf fiil ekidir.)

E: Beşinci cümlenin yüklemi "olası değildir" dir. Ad soylu sözcükleri cümle içinde yüklem görevinde kullanabilmek için ek eyleme başvurulur. "değil" sözcüğü anlamca olumsuzluk bildirir ve addır. Bu sözcüğün sonuna eklenen "-dir" eki ek eylemdir. Ek eylem olumsuzluk bildiren "değil"e eklendiği için ek eylemin olumsuz biçimi kullanılmıştır.

Yanıt C

2. I. cümlede "teyzenlerin" sözcüğünün aldığı çekim eki sadece ikinci kişiye (senin teyzenlerin) ait olma anlamı katmıştır,

II. cümlede, "çiçeklerine" sözcüğünün aldığı çekim eki hem ikinci kişiye "senin çiçeklerine" hem de üçüncü kişiye (onun çiçeklerine) ait olma anlamı katmıştır.

III. cümlede "kalemlerini" sözcüğünün aldığı çekim ekleri hem ikinci kişiye (senin kalemlerini) hem de üçüncü kişiye (onun kalemlerini) ait olma anlamı katmıştır.

IV. cümlede, "ceketlerimizi" sözcüğünün aldığı çekim ekleri sadece birinci çoğul kişiye (bizim ceketlerimize) ait olma anlamı katmıştır.

V. cümlede, "evleri" sözcüğündeki çekim ekleri sadece üçüncü çoğul kişiye (onların evleri) ait olma anlamı katmıştır.

Yanıt C

ADLAR (İSİMLER)

YGS SORULARI

1. (I) Roman kahramanları; gerçek dediğimiz insanlar gibi hatta onlardan daha çok düşünen, sevinen ve acı duyan kişilerdir. (II) Onların da bizim gibi yaşadıklarını hangimiz düşünmedik ki? (III) Dünyamız, hayalî dediğimiz ancak hakikatte bizden daha canlı olan roman kişileriyle doludur. (IV) O kişiler aramızda dolaşıp dururlar. (V) Hele sıkıntılı zamanlarımızda aradıklarımız onlardır fakat roman kahramanları bütün gerçeklikleri ile asıl kendilerini ortaya çıkaranlar için vardır.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerle ilgili olarak aşağıda verilenlerden hangisi yanlıştır?

A) I. cümlede, bağlaç vardır.
B) II. cümlede, edat kullanılmıştır.
C) III. cümlede, birinci çoğul iyelik eki almış sözcük vardır.
D) IV. cümlede, işaret zamiri kullanılmıştır.
E) V. cümlede, dönüşlülük zamiri vardır.

(2015 - YGS)

2. İspanyol edebiyatının altın kalemi Cervantes, *Don Kişot* adlı ölümsüz eserinde, onuru için savaşan ve ölen, parası ölçüsünde değil, ahlaki erdemleri ölçüsünde saygı gören insan tipini ortaya koyarken aynı zamanda karmaşık bir çağı da özetliyordu.

Bu cümlede aşağıdakilerden hangisi yoktur?

A) İsim tamlaması
B) Sayı sıfatı
C) Birden fazla yapım eki almış sözcük
D) III. tekil iyelik ekiyle çekimlenmiş sözcük
E) Ünlü uyumuna uymayan ek

(2014 - YGS)

3. Duvara, bir titiz örümcek gibi,
İnce dertlerimle işledim bir ağ.
Ruhum gün boyunca sönecek gibi,
Şimdiden ediyor hayata veda.

Bu dizelerde aşağıdakilerden hangisi yoktur?

A) Zaman zarfı
B) Belgisiz sıfat
C) İsim - fiil
D) Birleşik eylem
E) Edat

(2014 - YGS)

4. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde "bu" sözcüğü, sözcük türü bakımından ötekilerden farklıdır?

A) Bu onun tek başına üstesinden gelebileceği bir sorun değildi.
B) Herkesin yaşama hakkı vardır ve bu kutsaldır.
C) Görsel veriler yardımıyla bunların öğretilmesi daha etkili.
D) Bu sonuçlara ulaşmak hepimiz için oldukça zor oldu.
E) Ne kadar açıklamaya çalışsa da bunun bir yararı olmayacaktı.

(2014 - YGS)

5. Eserlerinde kullandığı özgün biçimler ve canlı renklerle, değişimin birey üzerindeki etkilerini yansıtıyor.

Bu cümleyle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

A) Çatısı bakımından etkendir.
B) Nesne, isim tamlamasından oluşmaktadır.
C) Fiilden isim yapma eki almış sözcük vardır.
D) Bulunma durumu eki almış sözcük vardır.
E) İyelik eki alan sözcük yoktur.

(2013 - YGS)

6. Yeşil, upuzun kavaklıklar (I) geride kalıyor. Uzaktan, kaleye sırtını dayayan kocamış konaklar, (II) çıplak, boz renkli tepeler (III) görünüyor. Konak balkonlarının korkulukları, (IV) Doğu masallarından ödünç alınmışçasına büyüleyici. Renkler her ayrıntıyı (V) belirginleştiriyor sanki; ağaçlar yeşil, şehir kahve, kale siyah.

Bu parçadaki altı çizili tamlamalardan hangisi, tür bakımından ötekilerden farklıdır?

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

(2013 - YGS)

7. Eski yıllarda olduğu gibi, "bizi bize anlatan sanat" (I) yani tiyatro, izleyici tarafından bu dönemde (II) de ilgiyle karşılandı. Özellikle Devlet Tiyatroları, (III) hem düzenlediği festivaller hem de sahnelediği oyunlarla (IV) verimli bir yıl (V) geçirdi.

Yukarıdaki altı çizili tamlamalardan hangisi tür bakımından ötekilerden farklıdır?

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

(2010 - YGS)

LYS SORULARI

1. **Aşağıda verilen dizelerin hangisindeki altı çizili sözcük, türü bakımından diğerlerinden farklıdır?**

A) Sarı çiçek sallanıyor naz ile
Karışmış güllere çimenin dağlar

B) Ak elleri elvan elvan kınalı
Karadır gözleri sürmeli değil

C) Çıktım seyreyledim Niğde'yi, Bor'u
Acep gezsem ela gözlüm var m'ola

D) Kıvrım kıvrım olmuş zülfünün teli
Mor menekşe boynun eğdiği gibi

E) Yeşil olur bizim ilin dağları
Dağlara çıkmanın zamanı şimdi

(2016 - LYS3)

2. 2013 yılı başlarında bir cumartesi sabahı televizyonda verilen haber şaşırtıcıydı: Ege'nin en zengin endemik bitki alanı olan Bozdağ'da sekiz yeni endemik bitki bulunduğu, bitkilere henüz bir isim verilmediği, bu yeni endemik türlerin kaçırılmasını önlemek için nasıl bitkiler olduğunun açıklanmadığı, Ege Üniversitesi Botanik Bahçesinde bu bitkilerden birinin kültüre alınabildiği ve tarlada yetiştirilebildiği belirtilmekteydi.

Bu cümlede aşağıdakilerden hangisi yoktur?

A) Soru sıfatı
B) Belgisiz zamir
C) İşaret zamiri
D) Birleşik isim
E) Üstünlük zarfı

(2015 - LYS)

3. (I) Kocaman gökyüzünün altında küçücüktü şalvarlı, yaşmaklı kadın. (II) Bükülmüş beline bakılırsa oldukça yaşlıydı. (III) Başının üzerindeki bulut kümesi ve kıvrılarak giden yol... (IV) Yaşlı kadın, içinden geçtiği bu güzelliği fark etmiş miydi acaba? (V) Yolun, belki her gün adımladığı kıyısından geçiyordu o. (VI) Sonbaharın renkleri içinde bir küçük lekeydi, yürüyüp gitti.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerden hangisinde, belirtili ad tamlamasının tamlayanı sıfat almıştır?

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

(2012 - LYS)

ÖSS SORUSU

1. Tamlayanı düşmüş ad tamlamalarında, tamlanana getirilen -ler, -lar takısı, kimi durumlarda, sonuna geldiği sözcüğün değil, tamlayanın çoğul olduğunu gösterir.

Aşağıdakilerin hangisinde bu kurala uygun bir durum vardır?

A) Tatilden dönmüşler galiba, çarşıda annelerini gördüm.
B) Kendisine kalsa eşyalarını hemen toplayacaktı.
C) Onun yaptıklarını duyunca çok üzülmüşler.
D) Dostlarımdan ayrılmak, bana çok ağır gelecek.
E) Yıllardır görüşemediği arkadaşlarını arıyor.

(2008 - ÖSS)

ADLAR (İSİMLER)

YGS SORULARININ ÇÖZÜMLERİ

1. I. cümlede "ve" bağlaç, II. cümlede "gibi" edat, III. cümlede "dünyamız" sözcüğü I. çoğul iyelik eki almış ve V. cümlede "kendilerini" sözcüğü dönüşlülük zamiridir.

Yanıt D

2. "Karmaşık bir çağ" derken "bir" sözcüğü sayı sıfatı değil belgisiz sıfattır. Çünkü niteleme sıfatı ile ad arasında kalmış, sayı anlamı taşımamıştır. Öncülde yer alan "İspanyol edebiyatı" sözcük grubu isim tamlamasına; "adlı" ve "ölümsüz" sözcükleri yapım eki almış sözcüklere, "kalemi" sözcüğü iyelik eki almış sözcüğe, "koyarken" sözcüğünde yer alan "-ken" eki ünlü uyumuna uymayan eklere örnek gösterilebilir.

Yanıt B

3. Öncülde yer alan "bir" sözcüğü herhangi bir anlamında kullanıldığı için belgisiz sıfata, "gibi" sözcüğü edata, "şimdiden" sözcüğü zaman zarfına, "veda ediyor" sözcüğü ise birleşik eyleme örnek gösterilebilir.

Yanıt C

4. "Bu" sözcüğü D şıkkında işaret sıfatı; diğer şıklarda ise işaret zamiri olarak kullanılmıştır.

Yanıt D

5. Cümlede işi yapan özne belli olduğu için yüklem çatısı bakımından etkendir.
Cümlenin nesnesi "değişimin birey üzerindeki etkilerini" söz grubudur. Bu söz grubunda "değişimin etkileri" ad tamlamasıdır. Tamlananın "birey üzerindeki" söz grubuyla niteleniyor olması nesnenin ad tamlaması olduğu gerçeğini değiştirmez çünkü kimi ad tamlamalarında tamlayan ya da tamlanan bir ön adla nitelenebilir.
"biç-**im**" "değiş-**im**" "et-**ki**": Bu üç sözcük de eylemden ad yapan yapım eki almıştır.
"eserleri-n-**de**" ve "üzeri-n-**de**" sözcükleri bulunma durumu eki almışlardır.
"eserler-**i**" "kullandık-ı" ve "etkiler-**i**" sözcükleri, üçüncü tekil kişi iyelik eki almıştır.

Yanıt E

6. I, II, III ve V. tamlamalar ön ad tamlamasıdır. "**Konak balkonlarının korkulukları**" ise bir zincirleme ad tamlamasıdır.

Yanıt D

7. "Bizi bize anlatan sanat", "bu dönem", "sahnelediği oyunlar" ve "verimli bir yıl" tamlamaları, sıfat tamlamasıdır. Bu tamlamalarda tamlayanlar tamlananları niteler. "**Devlet Tiyatroları**" tamlaması ise belirtisiz ad tamlamasıdır. Tamlanan, belirtme durumu eki almıştır ve her iki sözcük de addır.

Yanıt C

A YAYINLARI

LYS SORULARININ ÇÖZÜMLERİ

1. Şıklarda belirtilen altı çizili sözcükler isimden önce geldiği için sıfat, E şıkkında yer alan sözcük ise isimdir.

Yanıt E

2. Öncülde yer alan "nasıl" sözcüğü soru sıfatı; "bir" sözcüğü belgisiz sıfat; "bu" sözcüğü işaret sıfatı; "en" sözcüğü üstünlük zarfı; "Bozdağ" sözcüğü ise birleşik sözcüktür.

Yanıt C

3. Belirtili ad tamlamalarında tamlayan ya da tamlanan görevli sözcük bir sıfat tarafından nitelenebilir ya da belirtilebilir. Soruda bizden istenen tamlayanı sıfat almış belirtili ad tamlamasıdır. I. cümlede "gökyüzünün (Tamlayan) altı" (Tamlanan) belirtili ad tamlamasıdır. Cümledeki "kocaman" sözcüğü ise "gökyüzü"nü yani tamlayan sözcüğü niteleme göreviyle kullanılmıştır. II. cümlede yalnızca sıfat tamlaması kullanılmıştır. (bükülmüş bel) III. cümlede belirtisiz ad tamlamasını belirten bir tamlama grubu kullanılmıştır. (başının üzerindeki bulut kümesi) IV. cümlede yine sıfat tamlaması kullanılmıştır. (yaşlı kadın) V. cümlede araya sıfat girmiş belirtili ad tamlaması kullanılmıştır. (Yolun, belki her gün adımladığı kıyısı)

Yanıt A

ÖSS SORUSUNUN ÇÖZÜMÜ

1. C ve E seçeneklerinde tamlayanı düşmüş ad tamlaması yoktur.

D seçeneğindeki tamlayanı düşmüş tamlama "(kendi) dostlarımdan" tamlamasıdır. Bu tamlamada tamlanana gelen çokluk eki tamlananın çoğul olduğunu, I. tekil kişinin dost sayısının çokluğunu bildirmektedir.

B seçeneğindeki tamlayanı düşmüş tamlama "kendi) eşyalarını tamlamasıdır. Tamlanana gelen çokluk eki doğrudan tamlananın çoğul olduğunu bildirir. Ancak bu seçenekte tamlamayı "(onların) eşyaları" olarak okumak da mümkündür. Tamlamayı bu biçimde okusak da "eşya" sözcüğüne gelen çokluk eki bu cümlede tamlayanın mutlaka çoğul olduğunu göstermez. III. çoğul kişiye ait olan "eşya" sayısı fazla ise "onların eşyaları" biçiminde bir tamlama kurmamız gerekir.

A seçeneğinde tamlayanı düşen tamlama "(onların) anneleri" tamlamasıdır. Bu tamlamada tamlanana getirilen çokluk eki, tamlayanın çoğul olduğunu göstermektedir, çünkü "annelerini" tamlananına tamlayan olarak III. tekil kişiyi ifade eden "onun" adılını getiremeyiz.

Yanıt A

ADILLAR (ZAMİRLER)

TYT SORUSU

1. Meslek gruplarının <u>bazıları</u> (I) üyelerinin davranışlarından sorumlu tutulur. Anneliğin de kimi açılardan bir meslek grubu sayılmasına rağmen onlardan <u>birinin</u> (II) kötü davranışı <u>diğerlerine</u> (III) duyulan saygıyı pek etkilemez. Ancak iyi örgütlenmiş meslek gruplarının üyeleri, insanların gözünde <u>birbirleriyle</u> (IV) öyle özdeşleşmiştir ki mesleği icra eden birinin tutumu <u>tüm</u> (V) meslektaşların itibarını etkiler.

Bu parçada numaralanmış sözcüklerden hangisi zamir <u>değildir?</u>

A) I B) II C) III D) IV E) V

(2019 - TYT)

YGS SORULARI

1. (I) Küçük Asya'nın en fark edilemeyen noktas Anamur... (II) Dâhil olduğu bölgenin sanki dışın da, karadaki ada misali yalnız kalmış bir yer. (II Hakkında etraflı bilgi edinmek için kaynakları ka rıştıran birine küçük çapta bir hayal kırıklığı d yaşatabilir. (V) Kimsenin tanımadığı ama anlata cak çok şeyi olan bir yabancı gibi...

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerle ilgil olarak aşağıda verilenlerden hangisi <u>yanlıştır?</u>

A) I. cümlede derecelendirme zarfı vardır.
B) II. cümlede sıfat-fiil kullanılmıştır.
C) III. cümlede kişi zamiri bulunmaktadır.
D) IV. cümlede edat kullanılmıştır.
E) V. cümlede bağlaç yer almaktadır.

(2017 - YGS)

2. Mimarinin, inancın ve çok kültürlülüğün şehri Mardin, şimdilerde güncel sanatın doğudaki merkezi olmaya hazırlanıyor.

Bu cümlede aşağıda verilenlerden hangisi <u>yoktur?</u>

A) Ünlü düşmesi
B) Zaman zarfı
C) Sıfatlaştıran -ki
D) Türemiş sözcükler
E) Dönüşlülük zamiri

(2010 - YGS)

LYS SORULARI

1. O gece, en derin gönül macerasına dalmış akranlarının bile gözlerine uğrayan uyku, onun gözlerine uğramamış; gözleri, karanlık odanın tavanında bir satranç tahtasına takılıp kalmış, kendi kendine bir hayal âlemine dalıp gitmişti.

Bu cümlede aşağıda verilenlerden hangisi <u>yoktur?</u>

A) Dönüşlülük zamiri
B) Sayı sıfatı
C) Kişi zamiri
D) Belgisiz zamir
E) İşaret sıfatı

(2016 - LYS)

2. Fielding'in, Tom Jones'u yazmadaki amacı, kahramanların iç dünyalarının derinliklerine inmek ya da çelişkilerini yansıtmak değil, geleneklerin koşullandırdığı kalıplaşmış davranışları ele alarak tüm toplumu anlatan, güldürü geleneğinin ağır bastığı bir roman ortaya koymaktır.

Bu cümlede aşağıdakilerden hangisi yoktur?

A) Sıfatlaştıran –ki
B) Bağlaç
C) İlgi zamiri
D) Belgisiz sıfat
E) Zarf-fiil

(2012 - LYS)

ÖSS SORUSU

1. **Aşağıdakilerin hangisinde iyelik eki aldığı için belgisiz zamir olan, adlaşmış bir sıfat kullanılmıştır?**

A) Kimi insanlar karlı havada araba kullanmıyor.
B) Size başka bir gömlek verelim, dedi.
C) Sinemalardaki hiçbir filmi kaçırmazmış.
D) Bazısı işini ötekilerden erken bitirmiş.
E) Bugün yine birkaç kitap aldım.

(2005-ÖSS)

ADILLAR (ZAMİRLER)

TYT SORUSUNUN ÇÖZÜMÜ

1. Zamirler isimlerin yerini tutan sözcüklerdir. Parçada yer alan V. sözcük ismin yerini tutmak yerine kendisinden sonra gelen ismi genelleme yoluyla tamamlayıp belgisiz sıfat görevinde kullanılmıştır. Bu nedenle doğru cevap E şıkkıdır.

Yanıt E

A YAYINLARI

YGS SORULARININ ÇÖZÜMLERİ

1. I. cümlede "en" sözcüğü derecelendirme zarfıdır. II. cümlede "olduğu ve kalmış" sözcükleri sıfat-fiildir. IV. cümlede "gibi" sözcüğü edattır. V. cümlede "ama" sözcüğü bağlaçtır. III. cümlede kişi zamiri bulunmamaktadır.

Yanıt C

2. A Seçeneği: "Şehir" sözcüğü, belirtme durumu eki olan –i'yi alırken sözcüğün son hecesindeki ünlü düşmüştür.

B Seçeneği : "Şimdilerde" sözcüğü, cümlede zaman belirteci olarak görev yapan sözcüktür.

C Seçeneği : "Güncel sanatın doğudaki merkezi" söz grubunda yer alan –ki, kendinden önceki sözcükleri ön ad durumuna getirir ve bu söz grubu da ön ad tamlamasına dönüşür.

D Seçeneği: Mimar sözcüğü –i yapım ekini alarak mimari, inanmak sözcüğü –ç yapım ekini alarak inanç, kültür sözcüğü –lü ve –lük yapım eklerini alarak kültürlülük, gün sözcüğü –cel yapım ekini alarak güncel, ol- eylemi -ma yapım ekini alarak olma, hazır- eylemi –lan yapım ekini alarak "hazırlan" biçimine dönüşmüştür. Tüm bu sözcükler yapım eki aldıkları için türemiş sözcüklerdir.

E Seçeneği: Dönüşlülük adılı , "kendi" sözcüğü ve bu sözcüğün çekimlenmiş halleridir. Soruda dönüşlülük adılı yoktur.

Yanıt E

LYS SORULARININ ÇÖZÜMLERİ

1. Parçada yer alan "O gece" sözcük grubunda "O" işaret sıfatı, "onun" sözcüğü kişi zamiri, "bir" sözcüğü "sayi sıfatı", "kendi" sözcüğü ise dönüşlülük zamiridir.

Yanıt D

2. Cümlede, "Fielding'in, Tom Jones'u yazmadaki amacı" söz grubundaki altı çizili –ki sıfatlaştıran –ki'dir. "ya da" sözü bağlaçtır. "tüm toplumu, bir roman" söz gruplarındaki altı çizili sözler belgisiz sıfattır. "ele alarak" söz grubundaki altı çizili söz zarf-fiildir. Cümlede ilgi zamiri kullanılmamıştır.

Yanıt C

ÖSS SORUSUNUN ÇÖZÜMÜ

1. "Bazı" sözcüğü "(s)ı"iyelik ekini almıştır ve cümle içerisinde adlaşmış sıfattır.

Yanıt D

ÖN ADLAR (SIFATLAR)

TYT SORUSU

1. Cümledeki sözcüklerin arasına yerli yersiz, sıfat yerleştirmenin edebiyat metninin bir özelliği olduğunu sanan "yazar adayları" var. Bence yazmayla ilgili en temel yanlışlardan biridir bu. Yakın anlamlı sıfatların işlevsiz olarak kullanıldığı cümleler, dikiş izlerini belli eden bir elbiseye benziyor. Böyle olunca okur, bir bütün olarak kumaşı değil dikiş izlerini görüyor.

Aşağıdakilerden hangisi bu parçada eleştirilen bakış açısıyla yazılmıştır?

A) Günler, kuvvetli bir rüzgârın sürüklediği beyaz bulut kümecikleri gibi birbiri ardına geçip gidiyordu ve biz bunların sonunda muhakkak bir fırtına kopacağını seziyorduk.

B) Sonbahar; yemişleri, bulutları, güneşi, maviliği ve yeşili ile insana şiir, edebiyat, musiki ve mesut insanlarla dolu bir dünya düşündürüyor.

C) Yağışlı, donuk ve karlı bir kış akşamının karanlığında başlayan o derin yalnızlığım giderek artıyor; bu koyu kimsesizliğim beni, aydınlık ve ışıklı bir sabaha uzanmaktan men ediyor.

D) O haftayı ve ondan sonra geleni, sadece onu düşünerek geçirdim; belki rastlarım ümidiyle birkaç defa Boğaziçi'ne gittim, Emirgân'da, Kandilli'de ve şurada burada dolaştım.

E) Çardaklardaki yapraklar, kırmızının en son hâline doğru ağır ağır, kızara kızara kırmızının renk oyunları içinde düşmeden evvel sallanıp durdular.

(2018 - TYT)

YGS SORULARI

1. **Aşağıdakilerin hangisinde altı çizili sözcükler tür bakımından aynıdır?**

A) Bu yaşıma kadar dedemin hasta olduğunu hiç görmedim.
Tek başına kaldığı zamanlarda hasta düşünceler beynini kemiriyordu.

B) Bütün sorumlulukları yalnız göğüslemen işin zorlaştırır.
Yarınki toplantıyla ilgili düşüncelerimi yalnız sen biliyorsun.

C) Akşamüzeri tepeler uzaktan bakır bir zirve gibi görünüyordu.
Güneşin ışıkları vurdukça ışıl ışıl parlıyordu bakır saçları.

D) Ahmet'le Hüseyin'i yan yana gördüğünü akşam söylemişti.
Akşam, günün bütün telâşını bitirmiş; şehre bir sakinlik getirmişti.

E) Nasıl olur da bana yapılanları bildiği hâlde hâlâ beni suçlar?
Atandığı yerin nasıl bir ortamı olduğunu merak ediyordum.

(2017 - YGS)

2. Her zamanki gibi bir sabahtı. O gün de yandaki taş binanın yüksek tavanlarına ve eskimiş pencerelerinden odaya sızan renk renk ışıklara merhaba demişti.

Bu parçada aşağıdakilerden hangisi yoktur?

A) İlgi ekiyle türemiş sıfat

B) İkilemeyle oluşmuş sıfat

C) Belgisiz sıfat

D) İşaret sıfatı

E) Sıra sayı sıfatı

(2017 - YGS)

3. I. Hepimiz onu çocukça hareketlerine karşın çok severdik.
II. Anlatacaklarımı güzelce dinle de ondan sonra işini yapmaya başla.
III. Daha önceki çalışmaları incelemedikleri sürece iyi bir proje hazırlamaları imkânsız görünüyor.
IV. Alfabesinin zorluğu, Japonca öğrenmeyi güçleştiren bir etken.
V. Konuyla ilgili genişçe bir rapor hazırlayıp önümüze getirmişti.

Yukarıdaki numaralanmış cümlelerin hangilerindeki altı çizili sözcükler tür bakımından aynıdır?

A) I. ve III.
B) I. ve V.
C) II. ve III.
D) II. ve V.
E) IV. ve V.

(2013 - YGS)

4. İletişim konusunda çağımızda teknolojinin bize (I) sunduğu olanaklardan olabildiğince yararlanmaya çalışırken öte yandan en yakınımızdaki kişilerin eslerini duymakta, dillerini anlamakta zorlanıyoruz (II). Giderek daha az göz göze geliyoruz. Sevgimizi (III) daha az dile getiriyoruz. Büyük kalabalıklar içinde (IV) yaşayan "yalnız"ların (V) sayısı günden güne artıyor böylece.

Bu parçadaki altı çizili sözcüklerle ilgili olarak aşağıda verilenlerden hangisi yanlıştır?

A) I. sözcük, yönelme durumu eki almış bir zamirdir.
B) II. sözcük, dönüşlülük eki almıştır.
C) III. sözcük, hem yapım eki hem çekim eki almıştır ve cümlede belirtili nesne görevinde kullanılmıştır.
D) IV. sözcük, ad soyludur ve bulunma durumu eki almıştır.
E) V. sözcük, belgisiz sıfattır.

(2012 - YGS)

LYS SORULARI

1. (I) Teşvikiye'deki gökyüzü manzaralı evden Bostancı'ya, Beyazıt'a giderken onca yılın içinden geçtim. (II) Ziyaret ettiğim kişi; sanat tarihçisi, yazar, akademisyen ve en önemlisi sürekli üreten bir insan. (III) Tükenmeyen merakı ve öğrenme isteği içinde büyüyen Nurhan'ın, bir kadın olarak meydan okuduğu hayata karşı araştırarak, okuyarak ve yazarak nasıl dimdik durduğunu öğrendim. (IV) Onu dinlerken tükenmeyen çalışma azminin kaynağına inmeye çalıştım, ipuçları aradım. (V) Hafızasının canlılığına tanıklık ederek kültür ve sanat dünyamıza kazandırdığı yayımların yol hikâyelerini dinledim.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerle ilgili olarak aşağıda verilenlerden hangisi yanlıştır?

A) I. cümlede sıfat tamlaması vardır.
B) II. cümlede derecelendirme zarfı vardır.
C) III. cümlede farklı türde fiilimsi bulunmaktadır.
D) IV. cümlede işaret sıfatına yer verilmiştir.
E) V. cümlede birden fazla isim tamlaması vardır.

(2017 - LYS)

2. (I) Küçücük bir bahçem olsaydı duvar dibine pembeli, mavili ortancalar dikerdim. (II) Çünkü ortancalar gölgede büyümek ister. (III) Bir de saksılar alırdım; küpe, sardunya, yılbaşı çiçekleri, kaktüsler yetiştirmek için. (IV) Sulak yerleri seven Japon şemsiyelerini de kuyunun veya fıskiyeli mermer havuzun yanına dikerdim. (V) İnsanda, evinin bahçesinde cennet oluşturma düşüncesi bazen bir tutku hâline geliyor.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangilerinde nesne, sıfat tamlaması durumundadır?

A) I. ve II.
B) I. ve IV.
C) II. ve V.
D) III. ve IV.
E) IV. ve V.

(2013 - LYS)

3. Metnin dilsel yoğrumudur söylem (I). Seslerin, sözcüklerin cümleye dönüştürülme sürecinde (II), aralarında yaratılan düşünsel, çağrışımsal bağıntılar (III) toplamıdır. Bir metnin hamuru, yaratıcısının (IV) dilsel teriyle karılmamışsa o metin ölü doğmuştur. Benim gevşek dokulu, yığma (V) ya da yığışımsal metinler diye nitelendirdiklerim genellikle bu türdendir.

Bu parçadaki altı çizili sözcüklerden hangisi tür yönünden ötekilerden farklıdır?

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

(2011 - LYS)

ÖSS SORULARI

1. (I) Ankara'da kendini hemen göstermeyen bir güzellik vardır. (II) Bundan dolayı, kentin kimilerine hiç de çekici gelmeyen doğasıyla ilgili ilginç izlenimler aktarılır. (III) Örneğin şair Yahya Kemal Beyatlı'nın "Ankara'nın en çok İstanbul'a dönüşünü severim." sözü de bunlardan biridir. (IV) İstanbul'dan gelmiş öğrencilerin dillerinde de henüz bu şehri keşfedememişlikten gelen, "çorak", "bozkır" sözleri dolaşır. (V) Oysa Ankara, kendiliğinden değil, ancak dikkatli bakışlarla gizini açığa çıkarır.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerle ilgili olarak aşağıda verilenlerden hangisi yanlıştır?

A) I. cümlede dönüşlük zamiri kullanılmıştır.
B) II. cümlede belirtme sıfatı kullanılmıştır.
C) III. cümlede azlık-çokluk zarfı kullanılmıştır.
D) IV. cümlede -miş ekiyle türetilmiş bir sıfat-fiil vardır.
E) V. cümlede birden fazla bağlaç kullanılmıştır.

(2008 - ÖSS)

2. (I) Kışı henüz üzerinden atamamış topraklarda otlar yeşeriyordu. (II) Gök bir açılıp bir kapandıkça çiçeğe durmuş ağaçların da yapraklarına yağmur düşüyordu. (III) Böcekler güneşi görünce ortaya çıkıyor, güneş gidince deliklerine kaçışıyordu. (IV) Arılar burunlarını taze çiçeklerin göbeğine sokuyor, onların kokularıyla sarhoş oluyordu. (V) Göğün maviliğini karartan havalar artık geride kalmıştı.

Yukarıdaki numaralanmış cümlelerin hangisinde özne, tamlayan sıfat-fiil grubu olan sıfat tamlamasıdır?

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

(2007 - ÖSS)

3. Türemiş sıfatlar, adlarla fiillerin kök ya da gövdelerine yapım ekleri getirilerek oluşturulur. **Aşağıdaki atasözlerinin hangisinde bu yolla yapılmış bir sıfat vardır?**

A) Güneş balçıkla sıvanmaz.
B) Korkunun ecele faydası yoktur.
C) Her ağacın meyvesi yenmez.
D) Mızrak çuvala sığmaz.
E) İşleyen demir pas tutmaz.

(2000 - ÖSS)

A YAYINLARI

ÖN ADLAR (SIFATLAR)

TYT SORUSUNUN ÇÖZÜMÜ

1. Parçada gereksiz sıfat kullanımı eleştirilmiştir. Parçada eleştirilen bakış açısı, C seçeneğinde verilen cümlede söz konusudur. Cümledeki "yağışlı-karlı, aydınlık-ışıklı" sıfatları yakın anlamlı sıfatlardır.

Yanıt C

YGS SORULARININ ÇÖZÜMLERİ

1. A seçeneğinde "hasta olmak", "hasta düşünceler"
isim sıfat
B seçeneğinde "yalnız göğüslemen", "yalnız sen biliyorsun"
zarf edat
C seçeneğinde "bakır bir zirve", "bakır saçlar"
sıfat sıfat
D seçeneğinde "akşam söylemişti", "Akşam gününün"
zarf isim
E seçeneğinde "Nasıl olur", "nasıl bir ortam"
zarf sıfat

Yanıt C

2. Yandaki sözcüğü ilgi ekiyle türetilmiş sıfattır. "renk renk" sözcük grubu ikilemeyle oluşmuş sıfattır. "Her zamanki gibi bir sabahtı." derken "bir" sözcüğü belirsizlik anlamı kattığı için belgisiz sıfatıdır. Parçada sıra sayı sıfatı yoktur.

Yanıt E

3. çocukça hareketlerine
ön ad (sıfat) ad

"çocukça" sözcüğü kendisinden sonra gelen adı durum yönünde nitediği için **"niteleme ön adı"**-dır.

güzelce dinle
belirteç (zarf) eylem

"güzelce" sözcüğü kendisinden sonra gelen eylemi durum yönünden belirttiği için "durum belirteci"dir.

"sürece" sözcüğü, eylemi zaman yönünden belirttiği için **"zaman belirtecidir."** Her ne kadar "güzelce" ve "sürece" sözcükleri belirteç olsalar da tür açısından aynı değildir. Biri zaman, biri durum belirtecidir.

"Japonca" bir dil adıdır. Dolayısıyla sözcüğün türü **"ad"** dır.

genişçe bir rapor
ön ad ad

"genişçe" sözcüğü kendisinden sonra gelen adı durum yönünden niteliği için **"niteleme ön adı"**dır.

Yanıt B

4. "Bize" sözcüğü yönelme durum ekini (- e) almıştır ve adın yerini tutan bir sözcük olduğu için de zamir görevlidir.

"zorlanıyoruz" sözcüğü "kendimiz zorlanıyoruz" şeklinde söylenebildiğinden dönüşlülük özelliği taşımaktadır.

"sevgimizi" sözcüğü fiilden isim türeten yapım eki (-gi) ve isim çekim eki -iyelik eki (-imiz)- almıştır. Ayrıca cümlede "neyi?" sorusuna cevap verdiğinden belirtili nesne görevindedir.

"içinde" sözcüğü kökün türü yönüyle addır ve bulunma durum eki (-de) almıştır.

"yalnız" ların sözcüğü cümlede belgisiz sıfat olarak değil adlaşmış sıfat olarak kullanılmıştır.

Yanıt E

LYS SORULARININ ÇÖZÜMLERİ

1. I. cümlede "gökyüzü manzaralı ev" sıfat tamlamasına, II. cümlede "en" sözcüğü derecelendirme zarfına, III. cümlede isim-fiile ve sıfat-fiile, V. cümlede ise "hafızasının canlılığı" ve "yayımların yol hikâyeleri" isim tamlamalarına örnektir. IV. cümlede işaret sıfatı yoktur.

Yanıt D

2. I. cümlenin nesnesi "pembeli mavili ortancalar" söz grubudur. Bu söz grubu ön ad (sıfat) tamlaması görevindedir.

IV. cümlenin nesnesi "sulak yerleri seven Japon şemsiyeleri" söz grubudur. Bu söz grubu da ön ad (sıfat) tamlamasıdır.

Yanıt B

3. "Söylem", "sürecinde", "bağıntılar", "yaratıcısının" sözcükleri tür yönünden addır. "yığma" sözcüğü tür yönünden ön addır. Kendisinden sonra gelen "metin" "ad"ını niteler.

Yanıt E

ÖSS SORULARININ ÇÖZÜMLERİ

1. Bu soru iki doğru seçeneği barındırdığı için hatalı bir sorudur. I. cümlede yer alan "kendi" sözcüğü dönüşlülük zamiridir. II. cümlede "hiç de çekici gelmeyen" ve "ilginç" olmak üzere iki ön ad kullanılmıştır; ama bu iki ön ad da belirtme ön adı değil, niteleme ön adıdır. III. cümlede kullanılan "en çok" azlık – çokluk zarfıdır. IV. cümlede "gelmiş" sözcüğü "-miş" eki ile türetilen bir sıfat-fiildir. V. cümlede birden fazla bağlaç kullanılmamıştır. Cümlenin başında kullanılan "oysa" sözcüğünün türü bağlaçtır; ama "ancak" sözcüğü bağlaç görevinde değil, "sadece" sözcüğünün yerine, "edat" görevinde kullanılmıştır. V. cümlenin anlam boyutunu da göz önünde tutmak gerekir. Bu cümlede Ankara'nın gizinin "sadece" dikkatli bakışlarla ortaya çıkarılacağı, bir başka deyişle Ankara'nın gizini ortaya çıkarmanın tek yolunun ne olduğu anlatılmaktadır.

Yanıt B - E

2. V. cümleyi ögelerine ayırırsak;

Göğün maviliğini karartan havalar (Özne) artık (Zarf tümleci)

geride (D.tümleç) kalmıştır. (Yüklem)

Cümlenin öznesi sıfat–fiil grubudur.

"Karart-" eylemi "–an" sıfat-fiil ekini almıştır.

Yanıt E

3. Bizden türemiş ön ad bulmamız istenmektedir. A ve B seçeneklerinde ön ad yoktur. C seçeneğinde "her" sözcüğü ön addır ama yapım eki almadığı için basittir. D seçeneğinde ön ad yoktur. E seçeneğinde "işleyen" sözcüğü ön addır, "işle-"(-mek) eylemine, "-an/-en" yapım eki getirilerek türetilmiştir.

Yanıt E

BELİRTEÇLER (ZARFLAR)

YGS SORULARI

1. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde altı çizili söz, eylemin nasıl gerçekleştiğini bildirmektedir?**

A) Zaman hızla akarken çoğu kez, çevremizdeki güzelliklerin farkına varamıyoruz.

B) Güvercinler yiyecek bulmak için her zaman buraya gelirlerdi.

C) İşinin akşama kadar biteceğini umuyordu ama düşündüğü gibi olmadı.

D) Genleriyle oynanmış tohumların kullanımı hızla yaygınlaşıyor.

E) Biraz sonra, yaklaşık iki saat sürecek maceralı bir yolculuğa çıkacağız.

(2016 - YGS)

2. **Aşağıdakilerin hangisinde altı çizili sözcükler, tür bakımından aynıdır?**

A) Gelirken ne getireceğini söylemedi.
Burada ne ailemden biri var ne de arkadaşlarım.

B) Görüşmelerimizi artık tamamlamamız gerekiyor.
Bu şehirde yaşamak artık iyice zorlaştı.

C) -Belleğime kazınmış o acılı günü hiç unutur muyum?
Kitapta bu konuyu işlememi özellikle o istemişti.

D) O kadar dosyayı bir günde nasıl inceleyecek?
Kendisinden nasıl bir çalışma beklendiğinden haberi yok.

E) Oraya yalnız gitmeni doğru bulmuyorum.
Aradı, yalnız ne zaman geleceğini söylemedi.

(2010 - YGS)

LYS SORULARI

1. Bugüne kadar (I) eserleri 42 dile çevrilen, Japon-ya'nın en (II) büyük yazarlarından biri olarak anılan ve yaşayan en büyük 100 yazar arasında gösterilen (III) Murakami; 1991 yılında ABD'yi ziyaret edip (IV) burada ilk imza gününü gerçekleştirdiğinde (V) kitap imzalatmaya sadece 15 kişi gelmişti.

Bu cümledeki numaralanmış sözlerle ilgili olarak aşağıda verilenlerden hangisi yanlıştır?

A) I. sözcük, edattır.
B) II. sözcük, üstünlük bildiren zarftır.
C) III. sözcük, sıfat-fiil eki almıştır.
D) IV. sözcük, birleşik sözcüktür.
E) V. sözcük, fiil soyludur.

(2013 - LYS)

2. Okuma alışkanlığının gelişmemiş olması, bireylerin, yaşamı yeterince kucaklayamaması, olup bitenleri anlayamaması ve takvim yaşlarını dünyada birkaç yüzyıl yaşamışçasına engin bir zenginlikle donatamaması sonucunu doğurur.

Bu cümlede aşağıda verilenlerden hangisi yoktur?

A) Yer yön belirteci
B) Kalma durumu eki almış sözcük
C) Adlaşmış sıfat
D) Yeterlik fiilinin olumsuzuyla çekimlenmiş sözcükler
E) Belgisiz sıfat

(2010 - LYS)

ÖSS SORULARI

1. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde yer–yön belirteci, tamlayan olduğu için adlaşmıştır?**

A) Dışarının gürültüsü hepimizi rahatsız etti.
B) Kapının önüne oturmuş, geleni geçeni izliyor.
C) Yukarıya çıkıp arkadaşımla da görüşeyim.
D) Beş yüz metre ileriden sağa döneceksiniz.
E) Çocuğun üstüne kocaman bir battaniye örtmüşler.

(2003 - ÖSS)

2. Evin bahçesine dikilecek çamların üzerine konmuş bir serçe, durmadan cik cik edip şarkısını söylüyordu. Evin tekir kedisi eşiğe uzanmış, bir yandan örselenmiş tüylerini düzeltmek için yalarken bir yandan da az ilerdeki çöplükte sallana sallana gezinen kargaya bakıyordu.

Bu parçada geçen aşağıdaki sözcüklerden hangisi sözcük türü bakımından ötekilerden farklıdır?

A) dikilecek
B) konmuş
C) durmadan
D) örselenmiş
E) gezinen

(2003 - ÖSS)

3. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde "zor" sözcüğü, sözcük türü bakımından ötekilerden farklıdır?**

A) Zor işleri hep bana yaptırıyorsun, diye yakınıyordu.
B) İstemeden zor bir çalışmanın içine girmişti.
C) Terlemiş, çok yorulmuştu, zor yürüyordu.
D) Öğretmenliğin zor bir meslek olduğunu anlamıştı.
E) Zor günler geride kaldı; rahat edeceğiz artık, diyordu.

(2001 - ÖSS)

BELİRTEÇLER (ZARFLAR)

YGS SORULARININ ÇÖZÜMLERİ

1. Cümlede eyleme nasıl sorusunu sorduğumuzda aldığımız cevap eylemin nasıl gerçekleştiğini gösteren ifadedir. "yaygınlaş-" eylemine nasıl sorusunu sorduğumuzda "hızla" cevabını alıyoruz.

Yanıt D

2. A Seçeneği: Birinci cümledeki "ne" sözcüğü soru adılıdır, ikinci cümledeki "ne ... ne" ise bağlaçtır.

B Seçeneği: Her iki cümledeki "artık" sözcüğü de "zaman belirteci (zarfı)" olarak kullanılmıştır.

C Seçeneği: Birinci cümledeki "o" işaret ön adı (sıfatı), ikinci cümledeki "o" kişi adılı (zamiri) olarak kullanılmıştır.

D Seçeneği: Birinci cümledeki "nasıl" soru belirteci (zarfı), ikinci cümledeki "nasıl" soru ön adı olarak kullanılmıştır.

E Seçeneği: Birinci cümledeki "yalnız", durum belirteci; ikinci cümledeki "yalnız" bağlaç olarak kullanılmıştır.

Yanıt B

LYS SORULARININ ÇÖZÜMLERİ

1. **"kadar"** sözcüğünün türü ilgeçtir (edat).

"en" sözcüğü belirteçlere ve ön adlara üstünlük anlamı katar. "en büyük yazarlarından" söz grubunda **"en"** sözcüğü **"büyük"** ön adını üstünlük yönünden belirten bir belirteç olarak kullanılmıştır.

"gösteril-en" sözcüğünde **"-en"** eki ön ad eylem (sıfat fiil) ekidir.

"ziyaret etmek", yardımcı eylemle oluşturulan birleşik bir eylemdir.

"gerçekleştirdiğinde" sözcüğü eylem soylu değildir, belirteçtir.

Yanıt E

2. A seçeneği: "ileri – geri – içeri – dışarı – aşağı – yukarı - öte - beri" gibi yer yön bildiren sözcükler herhangi bir ek almadan bir eylemden önce kullanıldıklarında "yer-yön belirteci" olur. Soru kökünde verilen paragrafta bu sözcüklerden herhangi birine yer verilmemiştir.

B seçeneği: Kalma (bulunma) durumu eki "-de/da" ekidir; "dünyada" sözcüğünde kalma durumu eki kullanılmıştır.

C seçeneği: Adlaşmış ön ad (sıfat), ön adın nitelediği adın düşürülmesi ve o ada gelen eklerin ön ada eklenmesiyle oluşuturulur. Paragraftaki "olup bitenleri" söz grubu adlaşmış ön addır. "Olup biten olayları" şeklinde kurulabilecek bir ön ad tamlaması yerine, "olay" adı atılmış, bu ada gelen "-ları" eki "olup biten" söz grubunun sonuna getirilmiştir.

D seçeneği: Yeterlilik eylemi "-e bilmek"tir. (yap-a-bilmek) Yeterlilik eyleminin olumsuzu "-e memek"tir. (yap-a-mamak). Parçadaki "kucaklayamama – donatamama" sözcükleri yeterlilik eyleminin olumsuzuyla çekimlenmiştir.

E seçeneği: "bir zenginlikle" tamlamasında "bir" sözcüğü belgisiz ön addır.

Yanıt A

A YAYINLARI

ÖSS SORULARININ ÇÖZÜMLERİ

1. Yer–yön belirteci A seçeneğinde "tamlayan" olmuştur. "Dışarının gürültüsü" bir ad tamlamasıdır. "Dışarı" yer - yön belirtecidir, "tamlayan" görevinde kullanıldığı için adlaşmıştır.

Yanıt A

2. "Dikilecek - konmuş - örselenmiş - gezinen" sözcükleri bir addan önce gelip adı niteledikleri için ön addır. "Durmadan" sözcüğü eylemi durum yönüyle belirttiği için belirteçtir.

Yanıt C

3. A, B, D ve E seçeneklerinde "zor" sözcüğü addan önce gelip adı belirttiği için ön addır, C seçeneğinde ise "yürüyorum" eyleminden önce gelip eylemi nitelediği için belirteçtir.

Yanıt C

İLGEÇ (EDAT), BAĞLAÇ

TYT SORUSU

1. Daima, bu şehre ilk giren ve onu yeni baştan bir Türk şehri olarak kuran dedelerimizin yaşayışlarındaki halis tarafa hayran oldum.

Bu cümlenin yer tamlayıcısında (dolaylı tümlecinde) aşağıdakilerden hangisi yoktur?

A) İsim-fiil B) Sıfat-fiil C) Edat
D) Bağlaç E) Zarf-fiil

(2019 - TYT)

YGS SORUSU

1. (I) Rengi uçmuş, sıradan yaşamımızda kendimize bir ziyafet çekmek istediğimiz zaman kitapların kapağını aralarız. (II) Büyük bir açlıkla sayfaları çeviririz. (III) Gözlerimiz sözcükleri iştahla birer birer yerken zamandan ve mekândan kopuveririz. (IV) Başka insanların, başka diyarların görünmez konukları oluveririz. (V) Bu deneyimin ardından yaşadığımız ana geri döndüğümüzde ise ruhumuzda kopan fırtınalar ya şiddetlenir ya da dinginleşir ama her zaman bir şeyler değişir içimizde.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerle ilgili olarak aşağıda verilenlerden hangisi yanlıştır?

A) I. cümlede, nesne, belirtili isim tamlamasından oluşmuştur.
B) II. cümlede, durum zarfı kullanılmıştır.
C) III. cümle, bileşik yapılı bir cümledir.
D) IV. cümlede, "görünmez" sözcüğü fiilden sıfat yapım eki almıştır.
E) V. cümlede, ilgeç kullanılmıştır.

(2011 - YGS)

ÖSS SORULARI

1. (I) "Ağın" sözcüğü, çocukluğumda, bazı toprak yığınlarının tepesindeki tek kalmış ağaçları getirirdi gözümün önüne. (II) Fırat'ın bir kolu olan Karasu kıyılarındaki ekin tarlalarının ortasında yetişen "tek dut", içimdeki yalnızlığın simgesiydi. (III) Şu yaşa gelmeme karşın o ağacın "yalnızlığı" çağrıştıran görüntüsü belleğimden silinmedi. (IV) Ağın'da elmasından armuduna, eriğinden narına, üzümüne çeşit çeşit meyve yetişmeseydi, "Ağın"la "ağu" (zehir, zıkkım) arasında anlamca bir bağlantı kurulabilirdi belki. (V) Oysa o küçük kasaba, insanlarıyla, kuzularının melemeleriyle, güzelim meyveleriyle zehri bala çeviriyordu.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerle ilgili olarak aşağıda verilenlerden hangisi yanlıştır?

A) I. cümle bileşik yapılıdır.
B) II. cümle ad cümlesidir.
C) III. cümlede fiilimsiyle oluşturulmuş bir tamlama vardır.
D) IV. cümlede yeterlik fiili kullanılmıştır.
E) V. cümlede "ile" bağlaç olarak kullanılmıştır.

(2009 - ÖSS)

2. Atatürk'ün bir sözü vardı
Yediveren gül gibi açardı
Atatürk'ün bir atı vardı
Etiler'den beri yaşardı
Atatürk'ün bir resmi vardı
Buğday tarlası gibi ağardı

Bu dizelerde aşağıdakilerin hangisi yoktur?

A) Bileşik sözcük B) Çekimli fiil
C) Ad tamlaması D) Bağlaç
E) Ekeylemli yüklem

(2003 - ÖSS)

3. İnsanları eğitmeyi amaçlayan bu yazarın öykü ve romanlar yazarak ulaşmaya çalıştığı nokta, çağdaş uygarlığa uymayan düşünme ve yaşama biçimlerini değiştirmekti.

Bu cümleyle ilgili olarak aşağıdaki yargılardan hangisi yanlıştır?

A) Fiilimsiler kullanılmıştır.
B) Birden çok sıfat tamlaması vardır.
C) Özne, birden çok sözcükten oluşmuştur.
D) Bağlaç kullanılmıştır.
E) İlgeçlere yer verilmiştir.

(2002 - ÖSS)

4. Yeryüzünde İstanbul kadar güzel bir kent bulmak çok güç.

Bu cümle ile ilgili aşağıdaki yargılardan hangisi yanlıştır?

A) Ad cümlesidir.
B) Bileşik sözcük kullanılmıştır.
C) Adeyleme yer verilmiştir.
D) Belgisiz sıfat kullanılmıştır.
E) Bağlaç vardır.

(2001 - ÖSS)

İLGEÇ (EDAT), BAĞLAÇ

TYT SORUSUNUN ÇÖZÜMÜ

1. Cümlede yer alan "bu şehre ilk giren ve onu yeni baştan bir Türk şehri olarak kuran dedelerimizin yaşayışlarındaki halis tarafa" söz grubu yer tamlayıcısı görevinde kullanılmıştır. Bu söz grubundaki "giren" sözcüğü sıfat-fiile, "ve" sözcüğü bağlaca, "olarak" sözcüğü zarf-fiile,"yaşayışlarındaki" sözcüğü isim-fiile örnek gösterilebilir. Bu anlamda doğru cevap C şıkkıdır.

Yanıt C

YGS SORUSUNUN ÇÖZÜMÜ

1. **I. cümlenin** nesnesi "kitapların kapağını" söz grubudur. Bu söz grubu belirtili ad tamlaması olma özelliğini taşır.

II. cümlede "büyük bir açlıkla" söz grubu "çeviririz" eylemini durum yönünden belirttiği için durum belirteci (zarfı) görevinde kullanılmıştır.

III. cümle yapı yönünden girişik bileşik bir cümledir. Girişik bileşik cümleler eylemsilerle kurulur. "birer birer yerken" söz grubunda "yerken" bağeylem olduğu için cümle girişik bileşiktir.

IV. cümlede "görün-" eylemi "-mez" yapım ekini almış kendisinden sonra gelen "konukları" adını nitelemiştir.

V. cümlede ilgeç (edat) kullanılmamıştır.

Yanıt E

ÖSS SORULARININ ÇÖZÜMLERİ

1. A: Birinci cümlede sıfat fiil almış bir sözcük vardır. (tek kalmış ağaçlar) Eylemsiyle kurulan cümleler yapısına göre girişik-birleşik cümlelerdir.

B: İkinci cümlenin yüklemi "içimdeki yalnızlığın simgesiydi" söz grubudur. Yargıyı üzerinde taşıyan sözcük "simge" sözcüğüdür ve addır. Dolayısıyla cümle, yüklemine göre ad cümlesidir.

C : Üçüncü cümlede kullanılan "ağacın yalnızlığı çağrıştıran görüntüsü" karma tamlamadır. Bu tamlamayı oluşturan sözcüklerden "çağrıştıran" sıfat fiildir. Dolayısıyla bu tamlama için fiilimsiyle oluşturulmuş diyebiliriz.

D: Dördüncü cümlede yer alan "kurulabilirdi" eylemi yeterlilik eylemidir.

E: "ile" sözcüğünü kaldırıp yerine "ve" getirebildiğimiz zaman "ile" bağlaçtır. Cümlede "ile"lerin yerine "ve" sözcüğü kullanılamamaktadır. Ayrıca beşinci cümlede "insanlar" ve "melemeler" sözcüklerinden sonra kullanılan "ile" birliktelik anlamı kattığı için ilgeçtir (edat.)

Yanıt E

2. Dizelerde bağlaç yoktur. "Yediveren" birleşik sözcüktür. "Açardı - ağardı - yaşardı" çekimli fiile örnektir. "Buğday tarlası - Atatürk'ün sözü" ad tamlamasına örnektir. "Vardı" ekeylemli yüklemdir.

Yanıt D

3. "eğitmeyi" ve "amaçlayan" eylemsidir, "bu yazarın" ve "uymayan düşünce" ön ad tamlamasıdır, "insanları eğitmeyi amaçlayan bu yazarın öykü ve romanlar yazarak ulaşmaya çalıştığı nokta" öznedir ve birden çok sözcükten oluşmaktadır. "ve" bağlaçtır. Cümlede ilgeçlere yer verilmemiştir.

Yanıt E

4. Cümle ad cümlesidir, "yeryüzü" birleşik sözcüktür, "bulmak" adeylemdir, "bir" belgisiz ön addır. Cümlede bağlaç yoktur.

Yanıt E

EYLEMLER (FİİLLER)

TYT SORULARI

1. Azıcık (I) esinti olmasa insanı eritecek kadar (II) sıcak bir İstanbul gününde şehrimin yağmurlarını özleyerek Tophane-i Amire'deki Büyük Ustalar Sergisi'ne doğru yol alıyorum. Rönesans'ın üç büyüğü (III) Leonardo, Michelangelo ve Raphael... Nasıl (IV) olmuş da üçü aynı zamanda, aynı coğrafyada yetişmiş?

Bu parçada numaralanmış sözcüklerin türü aşağıdakilerin hangisinde sırasıyla doğru olarak verilmiştir?

	I	II	III	IV
A)	Zarf	Edat	Sıfat	Zamir
B)	Sıfat	Edat	İsim	Zarf
C)	Sıfat	Zarf	Zamir	Edat
D)	Zarf	Bağlaç	İsim	Sıfat
E)	İsim	Bağlaç	Zamir	Zarf

(2019 - TYT)

2. (I) İnsan omurgasında bulunan omurların arasındaki diskler, yer çekiminin etkisiyle sürekli baskı altındadır. (II) Uzayda diskler üzerinde böyle bir baskı oluşmaz. (III) Bu durum, disklerin arasının biraz daha açılmasına sebep olur. (IV) Sonuç olarak uzayda astronotların boyunun uzadığı görülür. (V) Astronotların sırt ağrısı çekmelerinin nedeni de budur.

Bu parçada numaralanmış cümlelerle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

A) I. cümlede sıfat-fiil kullanılmıştır.
B) II. cümlede edat bulunmaktadır.
C) III. cümlede isim-fiil vardır.
D) IV. cümlede zarf-fiil kullanılmıştır.
E) V. cümlede bağlaç bulunmaktadır.

(2019 - TYT)

3. Toprakla uğraşanları maddi açıdan desteklemek ülkemizin kalkınmasına önemli ölçüde katkı sağlayacaktır.

Bu cümlenin öznesi, aşağıdaki sözcük gruplarının hangisinden oluşmuştur?

A) Sıfat tamlaması
B) İsim tamlaması
C) İsim-fiil grubu
D) Zarf-fiil grubu
E) Sıfat-fiil grubu

(2018 - TYT)

4. (I) Tıpkı insanlar gibi şehirlerin de bir yazgısı, bir ömrü, doğumu ve ölümü vardır. (II) Zamanın karanlık katmanları arasından günümüze ulaşan antik şehirler; farklı dönemlerin, kültürlerin, inançların ve yaşama biçimlerinin tanıklığını yaparlar. (III) Bu nedenle şehirler, uygarlıkların kendi öykülerini yazdıkları bir kitap gibidir. (IV) Onların sayfaları arasında, mazinin acı tatlı anıları gömülüdür ve bunların pek azı tarihin açık sayfalarına yansımıştır. (V) Herhangi bir antik kentin sokaklarını dolaştığınızda, bu kentin tanıtım broşürlerinde yazılandan çok daha fazlasını göreceksiniz.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangilerinde fiilimsi yoktur?

A) I ve III B) I ve IV C) II ve III
D) II ve V E) IV ve V

(2018 - TYT)

YGS SORULARI

1. Hayatta çalışmaktan hiç korkmadım ama yaşlanmak zor iş. Her gün yeniden kurulan dünyaya biraz daha eskimiş olarak uyanıveriyor kendi içinde insan.

Bu parçayla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

A) İsim ve fiil cümleleri vardır.
B) Tezlik fiili kullanılmıştır.
C) İsimden fiil yapan ek vardır.
D) Geçişli yüklem vardır.
E) Dönüşlülük zamiri kullanılmıştır.

(2017 - YGS)

2. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde "-yor" eki, diğerlerinden farklı bir zaman anlamı katmıştır?**

A) Astronomlar, evrenimizi giderek artan bir hızla genişleten gizemli hızlandırıcıyı "karanlık enerji" olarak adlandırıyor.
B) Piri Reis'in Dünya haritasını yıllarca araştıran ve bu konuda kitap yazan, ünlü erken dönem kartografya tarihi uzmanı, bir derginin konuğu olarak İstanbul'a geliyor.
C) Genetik ve çevresel faktörler etkileşerek otizmin ortaya çıkmasında rol oynuyor.
D) Bataklık yakınlarında yaşayan sülün boyutundaki hoatzin kuşu, yiyeceklerini fermente ederek sindiriyor.
E) Her defasında ne bulacağımı hiç bilmeden suya dalıyor ve her defasında gördüklerim karşısında büyülenmiş olarak sudan çıkıyorum.

(2014 - YGS)

3. Duvara bir titiz örümcek gibi,
İnce dertlerimle işledim bir ağ.
Ruhum, gün doğunca sönecek gibi,
Şimdiden hayata ediyor veda.

Bu dizelerde aşağıdakilerden hangisi yoktur?

A) Zaman zarfı
B) Edat
C) İsim-fiil
D) Birleşik eylem
E) Belgisiz sıfat

(2014 - YGS)

4. "Rüyaları gerçekleştirmenin yolu, uyanıvermektir uykulardan." demiş bir düşünür. Öyleyse ne duruyoruz, hemen silkinip kalkalım yumuşak yataklarımızdan!

Bu parçada, aşağıdakilerden hangisi yoktur?

A) Tezlik fiili
B) Zarf-fiil
C) Sıfat-fiil
D) İstek kipiyle çekimlenmiş fiil
E) Şimdiki zamanla çekimlenmiş fiil

(2013 - YGS)

5. Hiçbir söz, hiçbir varsayım, hiçbir kuram yaşanan somut gerçeklerin yerini tutamaz; bin kez söylenen yağmur sözcüğünün bir damla yağmurun yerini tutamayacağı gibi.

Bu cümlede aşağıda verilenlerden hangisi yoktur?

A) Ek fiil almış sözcük
B) Benzetme edatı
C) Sayı sıfatı
D) Birleşik sözcük
E) Yeterlik fiili

(2012 - YGS)

6. Bilgisayar teknolojisiyle yetişen kuşaklarda ekrandan kitap okumanın yaratacağı hazzı, bilgisayarla ileriki yaşlarda tanışan insanlar tadamayacaktır.

Bu cümlede aşağıdakilerden hangisi yoktur?

A) İyelik eki almış sözcük
B) Geçişsiz çatılı yüklem
C) İsim-fiil eki almış sözcük
D) Belirtisiz ad tamlaması
E) Sıfat tamlaması

(2012 - YGS)

7. Bazı sanatçılar, yaratıcılıklarını kamçılayan (I) büyülü anları "beyaz an" diye adlandırırmış. Yakalandığı (II) sırada "Sonra devam ederim." diyerek (III) asla kesintiye uğratılmaması, ertelenmemesi gerekirmiş bu anın. Çünkü dönüp (IV) bakıldığında yerinde bulunamayabilirmiş. Tükeninceye değin hakkının verilmesi gerekirmiş, (V) her zaman karşılaşılamayan bu beyaz anların.

Bu parçadaki numaralanmış sözcüklerden hangisi fiilimsi değildir?

A) II. B) III. C) IV. D) I. E) V.

(2011 - YGS)

8. Usta şairlerin şiir hakkındaki yazılarını okumak, yalnızca onların şiire ilişkin görüşlerini öğrenmemizi, kendi şiirlerini anlamamızı değil, bir devrin şiir anlayışını sorgulamamızı ve yapılan tartışmaları değerlendirebilmemizi de sağlar.

Bu cümlede aşağıdakilerden hangisi yoktur?

A) Bağlaç görevinde kullanılmış "de"
B) Sıfatlaştıran -ki
C) Sürerlik fiili
D) Ünlü düşmesi
E) Dönüşlülük zamiri

(2011 - YGS)

9. (I) Doğduğum yer olan Malatya'da kışlar çetin geçerdi. (II) Beş altı yaşlarındayken köyde yollarımızın kardan kapandığını anımsarım. (III) Komşular kazma kürek ile yolları açardı, boyumuzu aşan kar tünelinden geçerek okula zor giderdik. (IV) İnsanın doğa karşısındaki korunmasızlığına yoksulluk da eklenince hayallere, masallara, söylencelere sığınırdık. (V) İlk şiirlerimi o günlerde yazmaya başladığımı sanıyorum.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerle ilgili olarak aşağıda verilenlerden hangisi yanlıştır?

A) I. cümlede, birden fazla fiilimsi vardır.
B) II. cümlede, yüklem etken ve geçişlidir.
C) III. cümledeki "ile" edattır.
D) IV. cümlede, yüklem belirli geçmiş zamanın hikâyesiyle çekimlenmiştir.
E) V. cümlede, işaret sıfatı kullanılmıştır.

(2010-YGS)

A YAYINLARI

LYS SORULARI

1. Gülün Adı yayımlandıktan sonra, romanı sinemaya uyarlamak isteyen yönetmen, "Kitabınızı, film senaryosu olmaya uygun biçimde yazmışsınız çünkü diyalogları tam istenen uzunlukta tutmuşsunuz." dedi.

Bu cümleyle ilgili olarak aşağıda verilenlerden hangisi yanlıştır?

A) Yüklemi, çatısı bakımından etkendir.
B) Özne, bir tamlama öbeğinden oluşmaktadır.
C) Olumlu ve kurallı bir cümledir.
D) Yalnızca çekim eki almış birden fazla sözcüğe yer verilmiştir.
E) Geniş zamanla çekimlenmiş fiil vardır.

(2012 - LYS)

2. Kıyıköy'ün eski adı Midye. Kazandere ile Pabuçdere'nin denize döküldüğü (I) yerde, yüksekbir kayalığın üzerinde kurulu. Bu ilginç konumunun yanı sıra daracık sokakları, eski ahşap evleri ve balıkçı yaşantısı, burayı büyüleyici hâle getiriyor. Bir zamanların zor ulaşılır (II) balıkçı köyü, artık keşfedilmiş (III) bir yer. Kıyıyı izleyen (IV) orman yolları, Kıyıköy ve İğneada arasında da aynı şekilde uzayıp (V) gidiyor.

Bu parçadaki numaralanmış fiilimsilerden hangisi sıfat olarak kullanılmamıştır?

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

(2010 - LYS)

ÖSS SORULARI

1. (I) Kıyıları dantel dantel, tepeleri zeytinlerle süslü Orak Adası'nı geçtik. (II) Balıkçı kayıkları güneyli rüzgarlarla salınıp duruyordu. (III) Sonra Çökertme Koyu'nda öğle yemeği yedik. (IV) Kaptan demiri toplayıp koydan çıkarken türküdeki Çökertme'nin burası olmadığını söyledi. (V) Yalıkavak beldesinin batı sahilindeki Geriş köyünün altına düşen bölgenin eski adı da Çökertme'ymiş ve türkülere konu olan Halil oralıymış.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerle ilgili olarak aşağıda verilenlerden hangisi yanlıştır?

A) I. cümledeki ikileme sıfat görevindedir.
B) II. cümlenin yüklemi bileşik zamanlıdır.
C) III. cümlede nesne ad tamlamasından oluşmaktadır.
D) IV. cümlenin yüklemi geçişsiz bir fiildir.
E) V. cümlede "da" ile "ve" sözcükleri bağlaçtır.

(2007 - ÖSS)

2. (I) Ortalık ağır ağır aydınlanıyor, topraktan incecik buğular yükseliyordu. (II) Otlar ile pamuk fideleri daha ayırt edilemiyordu. (III) Az sonra güneş doğacak; kıpkırmızı, her yanı yakan bir güneş... (IV) Toprağa basamayacak, sıcaktan soluk alamayacak, bir fırının içine girmiş gibi kavrulacak insanlar. (V) Bütün bunlara karşın, güneşin doğuşu sabırsızlıkla bekleniyor. (VI) Güneş demek, yeni bir gün demek, umut demek.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

A) I. cümledeki "ağır ağır" ikilemesi zarftır.
B) II. cümledeki "ile" bağlaçtır.
C) III. cümledeki "kıpkırmızı" sözcüğü pekiştirme sıfatıdır.
D) V. cümledeki "karşın" sözcüğü ilgeçtir.
E) VI. cümledeki "umut" sözcüğü kökü bakımından isim soyludur.

(2006 - ÖSS)

A YAYINLARI

3. (I) Yüzlerce kişinin girip çıktığı büyük bir mağazanın önündeki geniş alanda rastlamıştım ona. (II) İki karo arasından, ince bir toprak aralığından uzatmıştı boynunu. (III) Arabaların park ettiği yerde, taşlar arasında, işi neydi bu taçyaprakları solgun gelinciğin? (IV) Bol topraktan beslenemediği için yüzü solgun kalan o gelinciği getiriyorum gözlerimin önüne. (V) Her gün yüzlerce kişinin otomobilleriyle geçtiği alanda, kendi dünyasında ama iyi ama kötü yaşayıp gidiyordu.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

A) I. cümle, bileşik bir fiil cümlesidir.
B) II. cümlenin yüklemi, öğrenilen (belirsiz) geçmiş zamanın hikâyesi ile çekimlenmiştir.
C) III. cümle, birden fazla dolaylı tümleç içeren sözde soru cümlesidir.
D) IV. cümle, içinde ad tamlaması bulunan bi devrik cümledir.
E) V. cümledeki "geçtiği" sözcüğü isim-fiil ek almıştır.

(2005 - ÖSS

4. (I) İçine kapanmış olan Anadolu dağları, sessiz liğini, bilge dalgınlığında sürdürür zamanın akış içinde. (II) Kendi dilince söyler türküsünü, ken di gönlünce sürer yaşamını. (III) Dağlar vardı yüreğinden eski uygarlıklar gülümser çağımıza (IV) İşte bundan dolayı birçok efsaneyi bağrınd yaşatır bizim Anadolu dağları. (V) Anadolu'nu en eski sahiplerinden şimdikilere değin onları ar latır bize.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerde hangisinin yüklemi, çatısı bakımından geçiş sizdir?

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V

(2004 - ÖSS

5. Dünyanın en tanınmış orkestralarından biri olan bu grup, 18. yüzyıl bestecilerinin yapıtlarını yorumluyor; ayrıca, unutulmuş veya az tanınan bestecilerin yapıtlarını buluyor ve seslendiriyor.

Bu cümleyle ilgili olarak aşağıda verilenlerden hangisi yanlıştır?

A) İşaret sıfatı vardır.
B) Sıfat-fiiller kullanılmıştır.
C) Zarf tümleci yoktur.
D) Türemiş sözcükler kullanılmıştır.
E) Yüklemler bileşik zamanlıdır.

(2004 - ÖSS)

6. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde geçen bağ-fiil, ötekilerden farklı bir sorunun yanıtıdır?**

A) Düşüncelerini hiç çekinmeden söylerdi.
B) Soruları bütün yönleriyle düşünerek yanıtlıyordu.
C) Sınavdan hemen sonra güle oynaya evine gitti.
D) İşi zamanında bitirmek için ölesiye çabalıyordu.
E) Bence o buraya geleli çok değişti.

(2004 - ÖSS)

7. Oyunda üç arkadaşın 1980'den bugüne kadar gelen birlikteliği, zaman zaman mizahi, zaman zaman da hüzünlü bir dil kullanılarak anlatılıyor.

Bu cümleyle ilgili aşağıdaki yargılardan hangisi yanlıştır?

A) İlgeç vardır.
B) Sıfat-fiil vardır.
C) Yüklem, çatısı bakımından etkendir.
D) Zarf tümlecinde ikileme yer almıştır.
E) Belgisiz sıfat kullanılmıştır.

(2003 - ÖSS)

8. Anneleri yaramazlık yapan çocuklara söylendi.
Bu cümlenin yüklemiyle aşağıdaki cümlelerden hangisinin yüklemi arasında çatı yönünden benzerlik vardır?

A) Toplantıda önemli kararlar alındı.
B) Bayram bu yıl daha coşkulu kutlandı.
C) Okul arkadaşını karşısında görünce çok sevindi.
D) Üyelere verilen kartların tümü yenilendi.
E) Törende çağdaş ozanlardan şiirler okundu.

(2002 - ÖSS)

EYLEMLER (FİİLLER)

TYT SORULARININ ÇÖZÜMLERİ

1. Parçada yer alan I numaralı "azıcık" sözcüğü kendisinden sonra gelen sözcüğü niteler durumunda olduğu için sıfat görevinde, II numaralı "kadar" sözcüğü tek başına bir anlam ifade etmezken cümle içerisinde anlam ilgisi kurduğundan dolayı edat görevinde, III numaralı "büyüğü" sözcüğü bir varlığı karşılar nitelikte kullanıldığı için isim görevinde, IV numaralı "nasıl" sözcüğü kendinden sonra gelen fiili etkiler durumda kullanıldığından dolayı zarf görevinde kullanılmıştır. Bu anlamda doğru cevap B şıkkıdır.

Yanıt B

2. Parçada yer alan I. cümlede "bulunan" sözcüğü sıfat-fiil görevinde, III. cümlede "açılmasına" sözcüğü isim-fiil görevinde, IV. cümlede "olarak" sözcüğü zarf-fiil görevinde, V. cümlede "de" sözcüğü bağlaç görevinde kullanılmıştır. II. cümlede ise edata örnek gösterilebilecek bir sözcüğe yer verilmediğinden doğru cevap B şıkkıdır.

Yanıt B

3. **Toprakla uğraşanları maddi açıdan desteklemek**
İsim-fiil Grubu
Özne

ülkemizin kalkınmasına
Belirtili İsim Tamlaması/İsim-fiil Grubu
Dolaylı Tümleç

önemli ölçüde
Sıfat Tamlaması
Zarf Tümleci

katkı
Belirtisiz Nesne

sağlayacaktır.
Yüklem

Özne, isim-fiil grubundan oluşmuştur.

Yanıt C

4. II. cümlede "ulaş-an", sıfat-fiildir.
III. cümlede "yaz-dık-ları", sıfat-fiildir.
V. cümlede "dolaş-tığ-ınızda"
ve "yazıl-an-lardan", sıfat-fiildir.
I. ve IV. cümlelerde fiilimsi yoktur.

Yanıt B

YGS SORULARININ ÇÖZÜMLERİ

1. A İlk cümlede "korkmadım" fiili ve "zor iş" isim soylu sözcüğü yüklem görevindedir.

B "uyanıveriyor" sözcüğü tezlik fiilidir.

C "yaş - lan"
yaş: isim kök
lan: isimden fiil yapan ek

E "Kendi" sözcüğü dönüşlülük zamiridir. Verilen cümleler nesne olmadığı için geçişsiz yüklemlerdir.

Yanıt D

2. A, C, D ve E seçeneklerinde "–yor" şimdiki zaman eki, "geniş zaman" (–r / –ar / –er) anlamı bildirecek şekilde kullanılmıştır. B seçeneğinde ise, "bilinen geçmiş zaman eki" (–dı / –di) yerine kullanılmıştır.

Yanıt B

3. "gün doğunca" : zaman zarfı

"gibi" "–ile" : edat

"veda ediyor" : yardımcı eylemle kurulan birleşik eylem

"Bir" : belgisiz sıfat

parçada "mek / –mak, –ış/–iş, –me/–ma" isim – fiil eklerinden birini alan sözcük kullanılmamıştır.

Yanıt C

A YAYINLARI

4. Tezlik eylemi, bir eyleme "-ı vermek" getirilerek kurulur. Cümlede "uyan-ı-vermek" tezlik eylemidir.

"Silkin-" eylemi "-ip" belirteç eylem (zarf – fiil) ekini almıştır.

Cümlede ön ad eylem (sıfat – fiil) yoktur.

Kalk-a-lım sözcüğündeki "-a" eki, istek kipidir.

"... duruyoruz" eylemi şimdiki zamanda çekimlenmiştir.

Yanıt C

5. Cümlede "gibi" sözcüğü benzetme edatıdır, "bir" sözcüğü sayı sıfatıdır; "hiçbir, varsayım ve tutamayacağı" sözcükleri birleşik sözcüklerdir, "tutamayacağı" sözcüğü yeterlik fiilidir. Cümlede ek fiil almış sözcük yoktur.

Yanıt A

6. "Bilgisayar teknolojisi" söz öbeği belirtisiz ad tamlamasını örneklemektedir ve tamlanan sözcükte yer alan "–si" eki iyelik ekidir. "okumanın" sözcüğünde "-ma" eki isim-fiil ekidir. "bilgisayar teknolojisiyle yetişen kuşaklar ve bilgisayarla ileriki yaşlarda tanışan insanlar" söz öbekleri sıfat tamlamasını örneklemektedir. Cümlede geçişsiz çatılı yüklem yoktur.

Yanıt B

7. kamçıla- (y) – an : eylemsidir(fiilimsi), ön ad eylemdir (sıfat–fiil)
yakalan-dığı : eylemsidir, ön adeylemdir
de–(y)–erek: eylemsidir, bağ–eylemdir (zarf–fiil)
dön – üp : eylemsidir, bağ – eylemdir
gerekir – miş : eylemsi değil, duyulan geçmiş zamanla çekimlenmiş bir eylemdir.

Yanıt E

8. "değerlendirebilmemizi de sağlar" söz grubunda "de" bağlaçtır.
"hakkında" sözü "-ki" ekini almış ve bu ek sayesinde kendisinden sonra gelen "yazılarını" adını nitelemiştir. Dolayısıyla "-ki" sıfat yapan yapım ekidir.
Sürerlik eylemi "-e dur- / - e kal-" eylemleriyle oluşturulur. "Bak – a kal – dı, sür – e – gel – di." gibi. Parçada böyle eylemlere yer verilmemiştir.
"yalnızca" sözcüğünde ünlü düşmesi vardır. "yalın" sözcüğü, ünlü ile başlayan "-ız" yapım ekini aldığında sözcüğün ikinci hecesindeki "ı" ünlüsü düşmüştür.
"kendi şiirlerini" söz grubunda "kendi" sözcüğü dönüşlülük adılıdır.

Yanıt C

9. A Seçeneği: "Doğduğum" ve "olan" sözcükleri birer ortaç (sıfat-fiil)tır ve genel adıyla eylemsidir.
B Seçeneği : Etken çatılı eylem, öznesi belli olan eylemdir, geçişli eylem nesne alabilen (ne, kim, neyi, kimi sorularına yanıt verebilen) eylemdir. II. cümlenin öznesi I. tekil kişi (ben)dir. "Anımsa-" eylemi "neyi, kimi?" sorularına yanıt verebilir, yani nesne alabilir.
C Seçeneği : "ile" sözcüğü "ve" anlamına geldiğinde bağlaç, "araç" ya da "birliktelik" anlamı kattığında ise edat görevini üstlenir. Üçüncü cümlede "ile" sözcüğü, "araç" anlamı kattığı için edat görevini üstlenmiştir.
D Seçeneği : Belirli geçmiş zamanın eki "di"dir. Hikaye bileşik zamanı da "idi" ekeylemi kullanılarak yapılır. Eğer cümlenin yüklemi belirli geçmiş zamanın hikayesiyle çekimlenmiş olsaydı yüklem "sığındıydık" olurdu. Cümledeki "sığınırdık" yüklemi, geniş zamanın hikayesi biçiminde çekimlenmiştir.
E Seçeneği : "O günlerde" sıfat tamlamasındaki o sözcüğü, önüne gelmiş olduğu sözcüğü işaret yönüyle belirtir.

Yanıt D

LYS SORULARININ ÇÖZÜMLERİ

1. Cümlede yer alan yüklem görevli sözcük herhangi bir çatı eki almadığı ve işi yapan öznenin gerçek özne olmasından dolayı çatı bakımından etkendir. Özne görevli olan "romanı sinemaya uyarlamak isteyen yönetmen" sözü sıfatla kurulmuş bir tamlama öbeğidir. Yüklem görevli sözcükte herhangi bir olumsuzluk eki bulunmadığı ve yüklem öge dizilişine göre cümle sonunda yer aldığı için olumlu ve kurallı bir cümledir. Cümlede yalnızca çekim eki almış birden fazla sözcüğe yer verilmiştir. (gül-ün ad-ı roman-ı kitab-ınız-ı...) Ancak cümlede geniş zamanla çekimlenmiş fiil yoktur. Cümlede yer alan eylemlere bakıldığında, "yazmışsınız ve tutmuşsunuz" eylemleri rivayet (-miş) geçmiş zamanla ve "dedi" eylemi hikâye (-dı) geçmiş zamanla çekimlenmiştir.

Yanıt E

2. "döküldüğü yer" tamlamasında "döküldüğü" sözcüğü ön adeylemdir (sıfatfiil), "yer" sözcüğünü niteleyen ön ad olarak kullanılmıştır.
"ulaşılır balıkçı köyü" tamlamasında "ulaşılır" sözcüğü ön adeylemdir, "balıkçı köyü" belirtisiz ad tamlamasını niteleyen ön ad olarak kullanılmıştır.
"keşfedilmiş bir yer" tamlamasında "keşfedilmiş" sözcüğü ön adeylemdir, "yer" sözcüğünü niteleyen ön ad olarak kullanılmıştır.
"izleyen orman yolları" tamlamasında "izleyen" sözcüğü ön adeylemdir, "orman yolları" belirtisiz ad tamlamasını niteleyen ön ad olarak kullanılmıştır.
"uzayıp gidiyor" söz grubunda "uzayıp" sözcüğü belirteçeylemdir (zarffiil), "gidiyor" eylemini durum yönünden belirten belirteç (zarf) görevinde kullanılmıştır.

Yanıt E

ÖSS SORULARININ ÇÖZÜMLERİ

1. Orak Adası, bir ad takımıdır. Adlara nasıl sorusu sorulduğunda aldığımız yanıt ön ad olur. "Orak Adası" ad takımına "nasıl" sorusunu sorduğumuzda "kıyılar, dantel dantel" yanıtını alırız. Dolayısıyla ikileme ön ad görevindedir.
II. cümlenin yüklemi "duruyordu" iki ayrı haber kipi almıştır. "–yor" ve "–du" haber kiplerini aldığı için birleşik zamanlıdır.
III. cümlede iki ad tamlaması vardır. Birincisi "çökertme koyu" diğeri "Öğle yemeği"dir. İlk ad tamlaması bulunma durumu eki "–de"yi aldığı için "dolaylı tümleç" görevindedir. İkincisi ise yükleme sorulan "ne?" sorusunun yanıtı olduğu için nesnedir.
IV. cümlenin yüklemi "söyledi"dir. Yüklem "neyi?" sorusuna yanıt verdiği için; yani nesne aldığı için geçişlidir, geçişsiz değildir.
V. cümledeki "de" ile "ve" bağlaçtır.
Yanıt D

2. "Ağır ağır" ikilemesi eylemi belirttiği için zarftır, "ile" sözcüğü "ve" sözcüğünün yerini de tuttuğu için bağlaçtır, "kıpkırmızı" sözcüğü "güneş" adını nitelemektedir ve pekiştirme ön adıdır, "karşın" sözcüğünün türü ilgeçtir, "umut" sözcüğü kökü bakımından isim soylu değil "eylem" soyludur, çünkü "um-" köküne "-mak" mastar eki getirilebilir.
Yanıt E

3. I. cümle, "girip çıktığı" eylemsileriyle kurulduğu için birleşiktir ve yüklem "rastlamıştım" gibi eylem soylu bir sözcük olduğu için eylem cümlesidir.
II. cümlenin yüklemi "uzatmıştı" öğrenilen geçmiş zamanın hikayesidir, "-miş" öğrenilen geçmiş zaman eki, "-tı" bilinen geçmiş zaman (hikâye) ekidir.
III. cümlede "arabaların park ettiği yerde" ve "taşlar arasında" olmak üzere iki dolaylı tümleç vardır. "İşi neydi" sorusu kişinin orada bulunmaması gereken bir yerde olduğunu ifade etmektedir, gerçek anlamda soru bildirmemektedir.
IV. cümlede yüklem "getiriyorum"dur ve cümlenin sonunda olmadığı için cümle devriktir, "gözlerimin önüne" ad tamlamasıdır.
V. cümlede "geç-" eylemin aldığı "-dık / -dik" eki işimfiil eki değil sıfatfiil ekidir.
Yanıt E

A YAYINLARI

4. I. cümlenin yüklemi "sürdürür", II. cümlenin yüklemi "sürdürür - söyler", IV. cümlenin yüklemi "yaşatır", V. cümlenin yüklemi "anlatır" "neyi - kimi?" sorularına yanıt verdikleri için geçişli eylemlerdir. III. cümlenin yüklemi "gülümser" "neyi kimi?" sorularına yanıt vermediği için geçişsizdir.
Yanıt C

5. "Bu grup" tamlamasında "bu" işaret sıfatıdır; "tanınmış, unutulmuş, tanınan" sıfatfiildir; "besteci, tanınan, seslendiriyor" türemiş sözcüklerdir cümlede zarf tümleci yoktur. Yüklem görevindek "yorumluyor ve seslendiriyor" sözcükleri tek haber kipi aldıkları için basit zamanlıdır.
Yanıt E

6. "Çekinmeden, düşünerek, güle oynaya, ölesiye" bağ–fiilleri "nasıl?" sorusuna yanıt vermektedir "E seçeneğindeki "geleli" bağ–fiili ise "ne zaman?" sorusuna yanıt verir.
Yanıt E

7. "Kadar" sözcüğü ilgeçtir, "gelen" sıfat–fiildir, "zaman zaman" zarf tümlecidir ve ikilemedir, "bir" sözcüğü belgisiz sıfattır. Yüklem etken çatılı değil edilgen çatılıdır.
Yanıt C

8. Verilen cümlenin yüklemi "söylendi", çatı bakımından öznesine göre dönüşlüdür, işi yapan "anneleri"dir işten etkilenen de "anneleri"dir Nesnesine göre de geçişsizdir. C seçeneğinde "sevindi" sözcüğü de dönüşlü eylemdir.
Yanıt C

Bölüm: 6 Cümlenin Ögeleri

TYT SORULARI

1. Modern şehir hayatının gün içerisinde onlarca kişiyle iletişime geçmeyi zorunlu kılan ve kişileri binlerce mesaja maruz bırakan yapısı, insana daha önce deneyimlemediği bir uyum sürecini dayatıyor.

Bu cümledeki ögelerin doğru sıralanışı, aşağıdakilerin hangisinde verilmiştir?

A) Özne - zarf tümleci - belirtisiz nesne - yüklem
B) Belirtisiz nesne - özne - belirtili nesne - yüklem
C) Zarf tümleci - yer tamlayıcısı (dolaylı tümleç) - özne - yüklem
D) Özne - yer tamlayıcısı (dolaylı tümleç) - belirtili nesne - yüklem
E) Belirtili nesne - zarf tümleci - özne - yüklem

(2019 - TYT)

2. Sırf kendi için okuyan, gezen, eğlenen bir aydın kendini yaşarken öldürmüyor mu?

Bu cümledeki ögelerin doğru sıralanışı aşağıdakilerden hangisinde verilmiştir?

A) Belirtisiz nesne - özne - zarf tümleci - yüklem
B) Zarf tümleci - belirtili nesne - yüklem
C) Özne - belirtili nesne - zarf tümleci - yüklem
D) Özne - zarf tümleci - yüklem
E) Belirtisiz nesne - zarf tümleci - yüklem

(2018 - TYT)

3. **Aşağıdakilerin hangisinde nesne, sadece isim tamlamasından oluşmuştur?**

A) Uzunca bir süre trenin penceresinden ağaçlarla kaplı köyleri seyretti.
B) Büyükbabam, ailenin en küçüğüne en güzel odayı vermişti.
C) Bunca yılın ardından sokak satıcılarının seslerini hâlâ özlüyorum.
D) Geçmiş günlerin özlemi içimde her gün biraz daha büyüyordu.
E) Emekliye ayrılınca evinin bahçesi âdeta sığınağı olmuştu.

(2018 - TYT)

YGS SORULARI

1. (I) Arkeologlar yeni kalıntılar ortaya çıkarmak ve daha fazla bilgi elde etmek için teknolojik gelişmelerden yararlanıyorlar. (II) Ama geçmişte olup bitenler hakkındaki her şeyi tam olarak bilemeyecekler. (III) Zira eski kalıntıların kaldığı önemli bir bölümünün, zamanın yok edici gücüne dayanamadığını görebiliyoruz. (IV) Geçmişe ait düşünceler ve inançlar gibi çok önemli şeyler, hemen hemen hiç iz bırakmadan yitip gidebiliyor. (V) Bu yüzden arkeologlar, buldukları en küçük parçalar üzerinde büyük bir dikkatle çalışıyorlar.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangisinin öge sıralanışı "özne - zarf tümleci - yüklem" **şeklindedir?**

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

(2017 - YGS)

2. Yapılandırıcı dil yaklaşımına göre dinleme, gelişimsel ve etkileşimsel bir süreçtir.

Aşağıdaki cümlelerin hangisi, ögelerin dizilişi bakımından bu cümleyle aynıdır?

A) Dil öğrenme süreci dinleme yoluyla anne karnında başlar.
B) Dinleme, sadece iletişim kurmak için yapılan bir etkinlik değildir.
C) Etkili bir dinleme için dinleyici ön bilgilerini harekete geçirmelidir.
D) Dinleme becerisinin geliştirilmesi için etkinlik önemli bir unsurdur.
E) Dinleme eğitiminin bir diğer amacı zihinsel becerilerin geliştirilmesidir.

(2016 - YGS)

3. (I) Tiyatro, toplumla birtakım ortak değerlerde birleşmek zorundadır. (II) Yazarın kişisel eğilimleri ile sosyal eğilimler arasıdna bir uyum varsa tiyatro büyük toplulukların bir ifade vasıtası olur. (III) Orta Çağ Avrupa'sında rastalanan böyle topluluklar günümüzde yoktur. (IV) Tiyatro bazen de toplum içinde sadece belli bir zümrenin görüşlerini, değer yargılarını yansıtır. (V) O zaman da sahneye aktarılan değerler, toplumun bir kesiminin görünümü olur.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerle ilgili olarak aşağıda verilenlerden hangisi yanlıştır?

A) I. cümle özne, belirtisiz nesne ve yüklemden oluşmuştur.

B) II. cümle, şartlı birleşik cümle olup yan cümle temel cümlenin zarf tümlecidir.

C) III. cümle özne, zarf tümleci ve yüklemden oluşan bir isim cümlesidir.

D) IV. cümlede, birden fazla belirtili nesne vardır.

E) V. cümlenin öznesi sıfat tamlamasıdır.

(2014 - YGS)

4. (I) Almanya'nın Berlin kentinde bir kooperatif "Devrilen Ağaçlardan Halk Kitaplığı Yapma Kampanyası" başlattı. (II) Bu kampanyaya katılmak isteyenler, fırtınadan veya yağmurdan devrilen ağaçların gövdelerini raf şeklinde oyup bunları kaldırımlara yerleştiriyorlar. (III) Raflara, takas edilecek kitapları koyuyorlar. (IV) Berlin halkı da içlerinden okumak istediklerini alıp yerine kendi kitaplarından birini bırakıyor. (V) Bu, "Eğitim İçin Sürdürülebilir Gelişme Projesi"nin bir parçası olarak devlet tarafından desteklenen bir kampanyadır.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerle ilgili olarak aşağıda verilenlerden hangisi yanlıştır?

A) I. cümle, içinde belirtisiz nesne olan bir fiil cümlesidir.

B) II. cümle, özne ve yüklemden oluşan kurallı bir cümledir.

C) III. cümle, nesnesi sıfat tamlaması olan birleşik bir cümledir.

D) IV. cümle, içinde isim tamlaması bulunan olumlu bir cümledir.

E) V. cümle, yüklemi ek eylemle çekimlenmiş bir cümledir.

(2013 - YGS)

5. (I) Işığın Anadolu'ya dokunduğu yerde ilk karşılaşacağınız, Harranlı çocukların yüzleridir. (II) Gölgenin ve ışığın uyumunu yakalamaya çalıştığınız sırada, küçük bir çocuğun size yolun kenarından el salladığını görürsünüz. (III) Irmakta tuttuğu balığı, ağaçtan topladığı elmayı ya da otların arasından derlediği yaban çiçeklerini, almanız için size uzatır. (IV) Oradan geçen bir yolcu olarak onların dünyasında nasıl bir umut olduğunuzu bütünüyle bilemezsiniz. (V) Çocukların büyüklere kızdığı bir ünyayı hayal bile edemediklerinden, arabanız üstlerine tozlar savursa da size hiç içerlemezler.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerden hangisinde ögelerin sıralanışı "Duvarın dibindeki kızı görünce Harran Kalesi'nde bir akşamüstü karşılaştığım o esmer kızın büyüleyici yüzünü anımsadım." **cümlesiyle aynıdır?**

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

(2012 - YGS)

6. (I) Yatılı olarak okuduğum ortaokul yıllarında, yaz tatillerinde Kozlu'ya, ailemin yanına özlemle dönerdim. (II) O yaşlarda evden yedi-sekiz ay uzakta kalmak kolay değildi. (III) Arkadaşlarımı, okulumu çok seviyordum, bugün de süren dostlukların temeli o yıllarda atılmıştı ama aile özlemi bir başka şeydi. (IV) Evimiz, denizin hemen kıyısındaki bir tepenin yamacındaydı. (V) Dalga sesleri odamda sürekli yankılanırdı ve ben doyamadığım o denizi, dalgaları büyük bir hazla izlerdim. (VI) Hâlâ Kozlu'yu, o evi ve o dalga seslerini, özlemin içimi sızlatan acısıyla anımsarım.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangisinde ögelerin dizilişi "zarf tümleci, nesne, zarf tümleci ve yüklem" **biçimindedir?**

A) I. B) II. C) III. D) V. E) VI.

(2011 - YGS)

LYS SORULARI

1. Türkiye'nin ulu dağlarını, ıssız koylarını, göç dışında kimsenin ayak basmadığı sarp geçitlerini anlatan renkler; en az kendileri kadar etkileyici motif ve desenlerde yer yer boy gösteriyor.

Bu cümlede aşağıdaki ögelerden hangisi bulunmamaktadır?

A) Özne
B) Dolaylı tümleç
C) Belirtili nesne
D) Zarf tümleci
E) Yüklem

(2017 - LYS)

2. **Aşağıdakilerden hangisi, ögelerinin sıralanışı yönünden** "Gözlerimi açtığımda saatim ve bozuk paralarım, baş ucumdaki komodinin üzerinde garip bir ölü doğa resmi gibi duruyordu." **cümlesiyle aynıdır?**

A) Öğlen, arkadaşım bize gelince çocuklar gibi sevinmiştim.
B) Sabah annemle ben evin yanındaki parkta bir iki saat yürümüştük.
C) Geçenlerde burada da ulaşımı engelleyecek derecede yoğun bir kar yağışı olmuştu.
D) Geçen yıl yağan şiddetli yağmurda dizlerime kadar suya batmıştım.
E) Eve gelirken babam uzun zamandır görmediği bir arkadaşına rastlamıştı.

(2016 - LYS)

3. (I) Seyahat etme, gezip tozma insanoğlunun temel ihtiyaçlarından biridir. (II) İnsanların bildikleri yerlerden kalkıp bilmedikleri fakat merak ettikleri yerleri gidip görme arzusu, onlara yeryüzünün meçhul yerlerini öğrenme ve keşfetme yolunu açmıştır. (III) İnsanoğlu, öyle tahmin edilebilir ki başlangıçta rızkını arama mecburiyetinden kaynaklanan bir güdüyle çevresini keşfe çıkmıştır. (IV) Kendi çevresinin dışında başka zenginliklerin bulunabileceğini öğrendikçe ondaki içgüdü gitgide bilinçli bir keşfetme arzusuna dönüşmüştür. (V) İçinde yaşadığımız çağa gelinceye kadar seyahat etme, gidip görme, görüp öğrenme, başka dünyalar keşfetme; insanın sözkonusu ihtiyaçlarının bir dışa vurumuydu denebilir.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangisinde ögelerin dizilişi "özne, dolaylı tümleç, belirtili nesne, yüklem" **biçimindedir?**

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

(2014 - LYS)

A YAYINLARI

4. (I) İlk sahnesi 1930'larda başlayan ve bir maden mühendisinin çevresinde olup bitenleri anlatan bu film, olağanüstüydü. (II) Filme, Zonguldak'ın yirmi yıl önceki durumunu görme heyecanıyla gittim. (III) Filmde anlatılan olaylar çoğunlukla iç mekânlarda geçiyordu. (IV) Dış mekânlar, umduğumdan daha az kullanılmasına karşın oldukça etkileyiciydi. (V) Mühendisin, grizu gazını saptamak için madenci lambasıyla yaptığı ölçüm, filmin çarpıcı sahnelerinden biriydi.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerden hangileri ögelerinin dizilişi bakımından aynıdır?

A) I. ve II. B) I. ve V. C) II. ve III.
D) II. ve IV. E) III. ve V.

(2012 - LYS)

5. (I) Özellikle 1975-1982 arası, dergileri çılgınca izlediğim yıllardı. (II) Taşrada bulunduğum o dönemde çıkan bütün edebiyat dergilerini alıyordum. (III) Belki de bundan dolayı, yazılarımda o yılların dergilerinden, şiir kitaplarından, şairlerinden sıkça söz ederim. (IV) O yıllarda şair sayısı mı azdı, daha mı az şiir kitabı yayımlanırdı, çıkan kitaplar mı nitelikliydi, bilemem. (V) Ama o dönemde, genç şairlerin çıkardıkları şiir kitapları bile gündemde olurdu.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerle ilgili olarak aşağıda verilenlerden hangisi yanlıştır?

A) I. cümledeki "çılgınca" sözcüğü zarftır.

B) II. cümle, dolaylı tümleç, zarf tümleci, nesne ve yüklemden oluşmuştur.

C) III. cümlenin yükleminde yardımcı eylem kullanılmıştır.

D) IV. cümlede, yüklem yeterlik fiilinin olumsuzuyla çekimlenmiştir.

E) V. cümlede bağlaç vardır.

(2011 - LYS)

ÖSS SORULARI

1. (I) Lunaparklar çocukluğumuzun güzel günlerini anımsatır. (II) Dönme dolaba, atlıkarıncaya, çarpışan otolara binmeden önce duyumsadığımız heyecan ve kimi zaman korku bu eğlence merkezlerini farklı ve ilginç kılar. (III) Çocukken en çok hangilerine binmeyi severdiniz? (IV) Belki de hâlâ içinizdeki o çocuk sizi götürüyor giderek azalan lunaparklardan birine. (V) Ve hâlâ seviyorsunuz binmeyi dönme dolaba, atlıkarıncaya...

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerden hangilerinin ögeleri özne, belirtili nesne ve yüklemden oluşmaktadır?

A) I. ve II. B) I. ve V. C) II. ve III.

D) III. ve IV. E) IV. ve V.

(2009 - ÖSS)

2. Salvador Dali'nin bütün resimlerinin yer aldığı sergide, İspanyol ustanın sanat tarihine bıraktığı eşsiz mirası yansıtan iki yüz yetmiş yapıt sanatseverlere tanıtıldı.

Bu cümleyle ilgili olarak aşağıda verilenlerden hangisi yanlıştır?

A) Birden fazla sıfat tamlaması vardır.

B) Yönelme durumu eki alan sözcükler zarf tümleci görevindedir.

C) Sayı sıfatı kullanılmıştır.

D) Yapım eki almış birden fazla sözcük vardır.

E) Bileşik sözcük kullanılmıştır.

(2009 - ÖSS)

3. **Aşağıdakilerin hangisinde, belgisiz zamir cümlenin öznesi durumundadır?**

A) Bunları kimden aldığımı anımsamıyorum.

B) İstanbul'a gideceğimi kimse bilmiyor.

C) Bize kiminle konuştuğunu söylemedi.

D) Okulda kimseyi göremedim.

E) Olanları kime anlattığını öğrenemedik.

(2008 - ÖSS)

4. Şimdiye kadar onu ...

Bu cümle aşağıdakilerden hangisiyle tamamlanırsa cümlenin ögeleri sırasıyla zarf tümleci, nesne, zarf tümleci ve yüklem olur?

A) arkadaşlarından ayrı bir şey yaparken görmedim

B) bütün tehlikelerden ben korudum

C) yemeğe davet etmeyi düşünememiştim

D) bir kez yazarlar toplantısında gördüm

E) üzecek olayları ona anımsatmamaya çalıştır

(2007 - ÖSS)

5. I. Bu heykel, insan ruhundan bir soluk üflenmişçesine canlı ve sıcak duruyor.
II. Arkadaşımın evinde gördüğüm tablolar, bana çocukluğumda yaşadığım yerleri bütün ayrıntılarıyla anımsattı.
III. O yıllarda yayımlanan dergiler, bize yeni şiirleri sıcağı sıcağına ulaştırıyordu.
IV. Oyundan, sahneye aktarılamayacak bölümleri çıkardık.

Yukarıdaki cümlelerden hangileri ögelerinin sıralanışı yönünden aynıdır?

A) I. ve II. B) I. ve III. C) II. ve III. D) II. ve IV. E) III. ve IV.

(2006 - ÖSS)

6. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde virgül (,) kaldırılırsa cümlenin ögesinde değişiklik olur?**

A) Onun gibi, yapıtlarında kendini anlatan sanatçılar da var.
B) O, romanıyla bir ilke imza attığını söylüyordu.
C) Kardeşimin, atasözlerini ve deyimleri pek bilmediği ortaya çıktı.
D) Ona, karşı takımın oyuncularından söz ettim.
E) Yazdığı makalelerde, alıntı yaptığı kaynakları belirtirdi.

(2005 - ÖSS)

7. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde, ögelere ayırmada yanlışlık yapılmıştır?**

A) Anılardan ve kişisel izlenimlerden yola çıkarak oluşturduğu öyküler / oldukça / beğenilmişti.
B) İnsan ilişkilerindeki çelişkileri iyi gözlemlemiş ve doğru yansıtmış olması / oyunların içeriksel düzeyini / yükseltiyor.
C) Bugün kimi genç romancılarımız / yapıtlarını / yazmaya başlamadan önce / seslenecekleri okur kitlesinin / düzeyini / düşünüyorlar.
D) Bu dergide / kültürel çalışmalara öncelik verileceği / belirtildi.
E) Bu yazar / roman üzerine söylediklerini / kendi yapıtlarında / uyguladı.

(2004 - ÖSS)

8. Deniz arkeologlarının Sinop kıyılarında bulduğu batıkkent (I) yörenin binlerce yıllık bir yerleşim yeri olduğunu (II) değişik yönleriyle (III) inandırıcı bir biçimde (IV) kanıtlıyor (V).

Yukarıdaki cümlede, hangi numaralar arasında kalan öge cümlenin nesnesidir?

A) I. ile II. B) I. ile III. C) II. ile V. D) III. ile IV. E) IV. ile V.

(2004 - ÖSS)

9. Sözlerinden çok, adının önem kazanması, bir eleştirmenin en büyük korkusudur.

Bu cümlenin ögeleri, aşağıdakilerden hangisinde sırasıyla, doğru olarak verilmiştir?

A) Nesne - yüklem
B) Özne - yüklem
C) Özne - zarf tümleci - yüklem
D) Özne - zarf tümleci - nesne - yüklem
E) Nesne - özne - zarf tümleci - yüklem

(2003 - ÖSS)

10. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde yan cümlecik temel cümleciğin belirtili nesnesidir?**

A) Havaların düzelmesini dört gözle bekliyorlarmış.
B) Sonunda, istedikleri gibi güzel ve ucuz bir eve taşınmışlar.
C) Toplantı salonunda bir köşeye çekilip uzun uzun konuşmuşlardı.
D) Okullar açılınca yine Ankara'ya geleceklermiş.
E) Tatillerinin bir bölümünü yaylada geçirmeye karar vermişler.

(2002 - ÖSS)

11. Ozan, düşünceyi duygu haline dönüştürünceye kadar yoğurur.

Aşağıdakilerin hangisinde, ögelerin sıralanışı bu cümledekiyle aynıdır?

A) Eleştirmenler, dilciler, şiirde sözcüklerin gerçek anlamlarından çok, yan anlamlarının kullanıldığını söylerler.
B) Şiir, duyguları etkileyerek akıl gücünü baskı altına alır.
C) Şiir, duyular aracılığıyla dünyayı okura tanıtır.
D) Her çağ, kendi şiirini, ikinci bir dil yaratarak oluşturur.
E) Şairler, sözcüklerin anlam alanını genişletmeye çalışırlar.

(2001 - ÖSS)

12. **Aşağıdaki cümlelerden hangisi özne ve yüklemden oluşmuştur?**

A) Yazınsal türlerin birbirine benzeyen ve birbirinden ayrılan yönlerini belirlemek zordur.
B) Her yazı ya da yazınsal yaratı, insanoğlunun düşünce ve duygu evrenini zenginleştirir.
C) Dilsel ürünlerin amacına ulaşm ası doğru algılanmalarını gerektirir.
D) Her yazıda, dil ve anlatım yönünden bir bütünlük olmalıdır.
E) Yazınsal türlerin, donmuş, kalıplaşmış bir yapıları olduğunu kimse söyleyemez.

(2001 - ÖSS)

13. **Aşağıdaki cümlelerden hangisi, ögelerinin sayısı bakımından ötekilerden farklıdır?**

A) Altmış yıllık arkadaşımdı.
B) Sabırlı ve titiz bir araştırmacıydı.
C) Bütün gün kitaplarıyla baş başaydı.
D) Seçkin bilim adamlarımızdan biriydi.
E) Herkesi duygulandıran, soylu bir davranıştı.

(2000 - ÖSS)

14. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde soru, özneyi buldurmaya yöneliktir?**

A) Beni mi aradılar?
B) Aşağı mı ineceğiz?
C) Dün mü geldiniz?
D) Yağmur mu yağıyor?
E) Çok mu yoruldun?

(2000 - ÖSS)

TYT SORULARININ ÇÖZÜMLERİ

1. Modern şehir hayatının gün içerisinde onlarca kişiyle iletişime geçmeyi zorunlu kılan ve kişileri binlerce mesaja maruz bırakan yapısı, (Özne) insana (Yer Tamlayıcısı) daha önce deneyimlemediği bir uyum sürecini (Belirtili Nesne) dayatıyor. (Yüklem)

Bu doğrultuda doğru cevap D şıkkıdır.

Yanıt D

2. Kim: **Sırf kendi için okuyan, gezen, eğlenen bir aydın** — Özne

Kimi: **kendini** — Belirtili Nesne

Ne zaman: **yaşarken** — Zarf Tümleci

öldürmüyor mu? — Yüklem

Yanıt C

3. A seçeneğinde "ağaçlarla kaplı köyleri" nesnesi, sıfat tamlamasıdır.

B seçeneğinde "en güzel odayı" nesnesi, sıfat tamlamasıdır.

C seçeneğinde "sokak satıcılarının seslerini" nesnesi, zincirleme isim tamlamasıdır.

D seçeneğinde "geçmiş günlerin özlemi" nesnesi, tamlayanı sıfat almış belirtili isim tamlamasıdır.

E seçeneğinde nesne, "sığınağı" sözcüğüdür; "evinin bahçesi" belirtili isim tamlaması, öznedir.

Bu durumda sadece C seçeneğinde nesne, isim tamlamasından oluşmuştur.

Yanıt C

YGS SORULARININ ÇÖZÜMLERİ

1. Geçmişe ait düşünceler ve inançlar gibi çok önemli şeyler (Özne), hemen hemen hiç iz bırakmadan (Zarf tümleci) yitip gidebiliyor. (Yüklem)

Yanıt D

2. Verilen cümlenin öge sıralaması şöyledir:

"Yapılandırıcı dil yaklaşımına göre (Zarf Tümleci) dinleme, (Özne) gelişimsel ve etkileşimsel bir süreçtir." (Yüklem)

Bu sıralamaya uygun seçenek ise "D" seçeneğidir.

Yanıt D

3. I. cümle özne, edat tümleci, dolaylı tümleç ve yüklemden oluşmaktadır.

Yanıt A

4. "Devrilen Ağaçlardan Halk Kitaplığı Yapma Kampanyası" I. cümlenin nesnesidir. I. cümlenin yüklemi eylem olduğu için (başlattı) cümle eylem cümlesidir.

"Bu kampanyaya katılmak isteyenler": özne, "fırtınadan veya yağmurdan devrilen ağaçların gövdelerini": belirtili nesne, "raf şeklinde oyup": zarf tümleci, "bunları": belirtili nesne, "kaldırımlara": dolaylı tümleç, "yerleştiriyorlar": yüklem. Dolayısıyla ikinci cümle sadece özne ve yüklemden oluşmamaktadır. Bununla birlikte cümle, yüklemi sonda olduğu için kurallıdır.

III. cümlenin nesnesi "takas edilecek kitapları" söz grubudur. Bu söz grubu önad tamlaması olma özelliği de taşır.

"Berlin halkı" ve "kendi kitapları" IV. cümlede yer alan ad tamlamalarıdır. Cümlede belirtilen "bırakmak" işi gerçekleştiği için cümle anlamca olumludur.

Ek eylemin işlevlerinden biri de ad soylu sözcüklere gelerek onların cümlede yüklemleşmesini sağlamaktır. "Kampanya" adı, "-dır" ek ekini alarak yüklemleşmiştir.

Yanıt B

5. Duvarın dibindeki kızı görünce (zarf tümleci) / Harran Kalesi'nde bir akşamüstü karşılaştığım o esmer kızın büyüleyici yüzünü (belirtili nesne) / anımsadım. (yüklem)

Bu cümlenin öge dizilişiyle aynı olan cümle II. cümledir.

Gölgenin ve ışığın uyumunu yakalamaya çalıştığınız sırada (zarf tümleci) / küçük bir çocuğun size yolun kenarından el salladığını (belirtili nesne) / görürsünüz. (yüklem)

Yanıt B

6. "Hâlâ Kozlu'yu, o evi o dalga seslerini, özlemin
zarf t. belirtili n. belirtili n.
içimi sızlatan acısıyla anımsarım.
zarf t. yüklem

Soru kökünde dizilişi verilen cümle, VI. cümledir.

Yanıt E

LYS SORULARININ ÇÖZÜMLERİ

1. Cümlede "renkler" sözcüğü kendinden önceki bölümle birlikte özne, "en az kendileri kadar etkileyici motif ve desenlerde" kısmı dolaylı tümleç, "yer yer" kısmı zarf tümleci, "boy gösteriyor" kısmı ise yüklemdir.

Yanıt C

2. Soru kökünde verilen cümlenin öğeleri "zarf tümleci, özne, dolaylı tümleç, zarf tümleci, yüklem" şeklinde sıralanmıştır. Bu öğe sırasına uygun olan cümle B şıkkında yer almaktadır.

Yanıt B

3. İnsanların bildikleri yerlerden kalkıp bilmedikleri fakat merak ettikleri yerleri gidip görme arzusu,
Özne
onlara yeryüzünün meçhul yörlerini öğrenme ve
D. Tümleç Belirtili Nesne
ve keşfetme yolunu açmıştır.
Belirtili Nesne Yüklem

Yanıt B

A YAYINLARI

4. I. İlk sahnesi 1930'larda başlayan ve bir maden mühendisinin çevresinde olup bitenleri anlatan bu film, olağanüstüydü.
özne yüklem

II. Filme, Zonguldak'ın yirmi yıl önceki durumu-
d.t zarf tümleci
nu görme heyecanıyla gittim.
yüklem

III. Filmde anlatılan olaylar çoğunlukla iç me-
özne zarf tüm. dolaylı
kânlarda geçiyordu.
tümleç yüklem

IV. Dış mekanlar, umduğumdan daha az kulla-
Özne
nılmasına karşın oldukça etkileyiciydi.
Zarf tümleci yüklem

V. Mühendisin, grizu gazını saptamak için madenci lambasıyla yaptığı ölçüm, filmin çarpıcı
Özne
sahnelerinden biriydi.
yüklem

I. ve V. cümle ögeleri dizilişi bakımından aynıdır.

Yanıt B

5. A. Eylemin, eylemsinin durumunu belirten sözcükler "belirteç" (zarf) görevini üstlenir. I. cümlede "çılgınca" sözcüğü "izlediğim" önad eylemini durum yönünden belirttiği için belirteçtir.

B. Taşrada bulunduğum o dönemde çıkan bütün edebiyat dergilerini alıyorum.
Belirtili Nesne Yüklem

C. "söz ederim" III. cümlenin yüklemidir. "Söz" adının sonuna "etmek" yardımcı eylemi getirilmiştir.

D. IV. cümlenin yüklemi "bilemem"dir. Yeterlik eylemi "-e bilmek" eylemi ile oluşturulur. "Yap-a-bil-mek" örneğinde olduğu gibi. Yapabilmek yeterlik eyleminin olumsuzu ise "yap – a – ma – m"-dır. IV. cümlenin yüklemi de "bil – e – me –m"dir ve yeterlik eyleminin olumsuzudur.

E. V. cümlede "ama" bağlaçtır.

Yanıt B

ÖSS SORULARININ ÇÖZÜMLERİ

1. Soru öge dizilişi aynı olan cümleyi bulmamazı istemektedir.

Lunaparklar / çocukluğumuzun güzel günleri / anımsatır.
özne / belirtili nesne / yüklem

Dönme dolaba, atlıkarıncaya, çarpışan otolara binmeden önce duyumsadığımız heyecan ve kimi zaman korku / bu eğlence merkezlerini / farklı ve ilginç kılar.
özne / belirtili nesne / yüklem

Bu soruda, özellikle ikinci cümlede cümlenin ögeleri bulunurken dikkat edilmesi gereken bir noktanın altı çizilmeye çalışılmıştır. O nokta da şudur: Cümlenin ögeleri bulunurken tamlamalar, söz grupları kesinlikle bölünemez. İkinci cümlede ögeleri oluşturan söz grupları tamlamadır.

Yanıt A

2. Cümlede geçen "bütün resimler", "eşsiz miras", "iki yüz yetmiş yapıt", "İspanyol usta" tamlamaları sıfat tamlamasıdır. Dolayısıyla cümlede birden fazla sıfat tamlaması vardır. Cümlede yönelme durumu ekini alan sözcük "sanatseverler" sözcüğüdür. Yönelme durumu ekini alan bu sözcük cümle içerisinde dolaylı tümleç görevindedir, zarf tümleci görevinde değil.

"İki yüz yetmiş yapıt" sıfat tamlamasında iki yüz yetmiş sayı sıfatıdır.

al – dık – ı > "al-" eylem köküne "-dık" sıfat fiil eki getirilmiştir. Eylemsi ekleri yapım ekleridir.

ser – gi – de > "ser-" eylem köküne eylemden ad yapan "-gi" yapım eki getirilmiştir.

bırak – tık – ı > "bırak-" eylem köküne "-dık" sıfat fiil eki getirilmiştir.

eş – siz > "eş" ad köküne addan ad yapan "-siz" yapım eki getirilmiştir.

tanı – t – ıl – dı > "tanı-" eylem köküne eylemden eylem yapan "-t" ve "-(ı)l" yapım ekleri getirilmiştir. Yapım eki almış birden fazla sözcük vardır.

"sanatsever" bir ad bir de eylemden oluşan birleşik yapılı bir sözcüktür.

Yanıt B

3. A seçeneğindeki cümlenin öznesi gizli öznedir ve "ben"dir. "Ben" kişi zamiridir. B seçeneğindeki cümlenin öznesi "kimse"dir ve "kimse" belgisiz zamirdir. C seçeneğindeki cümlenin öznesi gizli öznedir ve "o" dur. "O" kişi zamiridir. D seçeneği kuvvetli bir çeldiricidir. C seçeneğindeki "kimseyi" sözcüğü belgisiz zamirdir; sözcüğün bu cümle içerisinde öge olarak görevi belirtili nesnedir. D seçeneğindeki cümlenin öznesi yine gizli öznedir ve "ben"dir. E seçeneğindeki cümlenin öznesi gizli öznedir ve "biz" kişi zamiridir.

Yanıt B

4. Şimdiye kadar / onu / arkadaşlarından ayrı bir şey yaparken / görmedim.
Zarf tümleci / B.nesne / Zarf tümleci / Yüklem

B seçeneği gelirse; zarf tümleci nesne, dolaylı tümleç, özne, yüklem olur.
C seçeneği gelirse; zarf tümleci, belirtili nesne, yüklem olur.
D seçeneği gelirse; zarf tümleci belirtili nesne, zarf tümleci, dolaylı tümleç, yüklem olur.
E seçeneği gelirse; zarf tümleci, belirtili nesne, dolaylı tümleç, yüklem olur.

Yanıt A

5. I. cümle "Bu heykel" özne / "insan ruhundan bir soluk üflenmişçesine canlı ve sıcak" zarf tümleci / "duruyor" yüklem,

II. cümle, "Arkadaşımın evinde gördüğüm tablolar" özne / "bana" dolaylı tümleç / "çocukluğumda yaşadığım yerleri" belirtili nesne / "ayrıntılarıyla" zarf tümleci / "anımsattı" yüklem,

III. cümle, "O yıllarda yayımlanan dergiler" özne / "bize" dolaylı tümleç / "yeni şiirleri" belirtili nesne / "sıcağı sıcağına" zarf tümleci / "ulaştırıyordu" yüklem,

IV. cümle, "Biz" gizli özne / "oyundan" dolaylı tümleç / "sahneye aktarılamayacak bölümleri" belirtili nesne / "çıkardık" yüklem sıralanışındadır. Sıralanışı yönünden ortak cümleler II. ve III. cümlelerdir.

Yanıt C

6. B seçeneğinin virgüllü hâliyle öge sıralanışı şöyledir. "O" özne / "romanıyla bir ilke imza attığını" belirtili nesne / "söylüyordu" yüklem. "O" sözcüğünden sonra virgülü atarsak öge sıralanışı şu hale gelecektir. "O romanıyla bir ilke imza attığını" belirtili nesne / "söylüyordu" yüklem.

Yanıt B

7. C seçeneğinde ögelerin bölünmesinde bir yanlışlık vardır. "Bugün" zarf tümleci / "kimi genç romancılarımız" özne / "yapıtlarını yazmaya başlamadan önce" zarf tümleci / "seslenecekleri okur kitlesinin düzeyini" belirtili nesne / "düşürüyorlar" yüklem olmak zorundadır.

Yanıt C

8. Cümlenin yüklemi "kanıtlıyor" öznesi ise "deniz arkeologlarının Sinop kıyılarında bulduğu batık-kent"tir. "kanıtlıyor" yüklemine nesneyi bulmak için "neyi?" sorusunu yönelttiğimizde "yörenin binlerce yıllık bir yerleşim yeri olduğunu" yanıtını alırız. Dolaysıyla nesne budur.

Yanıt A

9. Öge bulunurken dikkat edilmesi gereken noktalardan birisi, tamlamaların ve söz öbeklerinin kesinlikle bölünmeyeceği kuralıdır. "bir eleştirmenin en büyük korkusudur" bir tamlamadır, bölünemez ve cümlenin yüklemidir, "sözlerinden çok, adının önem kazanması" söz öbeğidir ve "özne" görevindedir.

Yanıt B

10. A seçeneğinde yan cümlecik "havaların düzelmesini"dir ve belirtili nesne görevindedir.

B seçeneğinde yan cümlecik "istedikleri gibi güzel bir eve"dir ve dolaylı tümleçtir.

C seçeneğinde yan cümlecik "toplantı salonunda köşeye çekilip"tir ve belirteç tümlecidir,

D seçeneğinde "okullar açılınca" yan cümleciktir ve belirteç tümlecidir

E seçeneğinde "tatillerinin bir bölümünü yaylada geçirmeye" yan cümleciktir ve dolaylı tümleçtir

Yanıt A

A YAYINLARI

11. Verilen cümle "özne (ozan) / nesne (düşünceyi) belirteç tümleci (duygu haline dönüştürünceye kadar) / yüklem (yoğurur)" olarak sıralanmıştır. Ögeleri bu şekilde sıralanan cümle D seçeneğinde verilmiştir: "Her çağ (özne) / kendi şiirin (nesne) / ikinci bir dil yaratarak (belirteç tümleci) / oluşturur (yüklem).

Yanıt D

12. A seçeneğinde "yazınsal türlerin birbirine benzeyen ve birbirinden ayrılan yönlerini belirlemek" özne, "zordur" yüklemdir.

Yanıt A

13. Öge bulunurken, tamlamalar, söz öbekleri, deyimler ve atasözleri kesinlikle bölünmemelidir, bu tarz soruları çözebilmek için bu ayrıntıya dikkat etmek gerekir.

A seçeneğinde "altmış yıllık arkadaşımdı" bir önad tamlamasıdır ve bir başına yüklemdir,

B seçeneğinde "sabırlı ve titiz bir araştırmacıydı" yine önad tamlamasıdır ve tamamen yüklemdir,

D seçeneğinde "seçkin bilim adamlarımızdan biriydi" önad tamlamasıdır ve yüklemdir.

E seçeneğinde "herkesi duygulandıran, soylu bir davranıştı" önad tamlamasıdır ve yüklemdir. Bu seçeneklerde tek öge vardır.

C seçeneğinde "bütün gün" belirteç tümleci, "kitaplarıyla" belirteç tümleci, "baş başaydı" yüklemdir. Üç ögesi vardır cümlenin.

Yanıt C

14. A seçeneğinde soru nesneyi buldurmaya yöneliktir,

B seçeneğinde belirteç tümlecini buldurmaya yöneliktir,

C seçeneğinde belirteç tümlecini buldurmaya yöneliktir,

D seçeneğinde özneyi buldurmaya yöneliktir,

E seçeneğinde belirteç tümlecini buldurmaya yöneliktir.

Yanıt D

YGS SORULARI

1. (I) Çiğdemlerden sonra gök rengindeki elbisesiyle yeni açmış sümbül görünür. (II) Gözleri yaşlı, saçları dağınık ve hâli perişandır. (III) Güzel kokusundan sarhoşa dönen şair, ona bu gönül okşayıcı kokuyu nereden, hangi aktardan aldığını sorar. (IV) Sümbülün verdiği cevap çiğdemin cevabına karşılık gelmektedir. (V) Önceleri ezel bağında henüz açılmadık bir gonca olan ve güzel kokusunu sevgilinin rüzgârından alan sümbül, bu bahar ülkesinden hicran sahiline atılmıştır.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerden hangisi, yüklemin türü bakımından ötekilerden farklıdır?

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

(2016 - YGS)

2. (I) Mimari, heykel, resim, müzik, edebiyat olmak üzere beş ana daldan oluşan güzel sanatlar, insanın ve insanlık tarihinin inkâr edilemez bir gerçeğidir. (II) Hangi çağa, hangi coğrafyaya, hangi milletin tarihine bakarsanız bakın, sanat hep varolmuş. (III) Belki güzel sanatlardan bazıları öne çıkmış, bazıları nitelikleri yönüyle bugünkünden farklılıklar göstermiş ama sanat hep var olmuştur. (IV) Çünkü sanat, insan ruhunun vazgeçilemez aşklarından biri olan güzelliği esas alan bir insan faaliyetidir. (V) Güzelliğin, insan eli, dili ve sesinden var olan somut hâlidir.

Bu parçada numaralanmış cümlelerle ilgili olarak aşağıda verilenlerden hangisi yanlıştır?

A) I. cümlenin yüklemi, belirtili isim tamlamasından oluşmuştur.
B) II. cümlede, soru sıfatı kullanılmıştır.
C) III. cümlede, belgisiz zamir özne görevindedir.
D) IV. cümle, isim cümlesidir.
E) V. cümle, bağımlı sıralı bir cümledir.

(2015 - YGS)

3. (I) Gül kokusu bana hep çocukluğumu hatırlatır. (II) Babam Akdeniz'e yaptığı seyahatlerinden her dönüşünde tenekeler dolusu gül reçeli getirirdi. (III) Sabahın erken saatlerinde uykulu gözlerle onu karşıladığımızda algıladığımız ilk şey, evin içini saran gül kokusu olurdu. (IV) Kahvaltı sofraımız birkaç çeşit gül reçeliyle bezenir, gül reçellerinden hangisinin daha güzel olduğu konusunda sohbetler edilirdi. (V) Yıllar sonra Gül Festivali için Isparta'ya gittiğimde çocukluğumun gül kokulu günleri gözlerimin önünde canlanıverdi.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerle ilgili olarak aşağıda verilenlerden hangisi yanlıştır?

A) I. cümle, yüklemi geniş zamanlı basit bir cümledir.
B) II. cümle, içinde zarf tümleci olan birleşik bir cümledir.
C) III. cümle, kurallı bir fiil cümlesidir.
D) IV. cümle, olumlu ve sıralı bir cümledir.
E) V. cümle, yüklemi sürerlik fiiliyle oluşturulmuş girişik bir cümledir.

(2012 - YGS)

4. Bağımsız sıralı cümlelerde her cümlenin öznesi, tümleci, yüklemi ayrıdır. Cümleler yalnızca anlam ilişkisi nedeniyle bir arada bulunur.

Aşağıdakilerden hangisi yukarıdaki açıklamayı örneklendiren bir cümledir?

A) Adam, durmadan öfkeli öfkeli konuşuyor, masada oturanlarsa sessizce onu dinliyorlardı.
B) Mendiliyle gözlerini kuruladı, yaşam öyküsünü kaldığı yerden anlatmaya başladı.
C) Sordum soruşturdum, sonunda aradığım nitelikte bir usta buldum.
D) Ali, kitaplarını çantasından çıkardı, sırasının üzerine yerleştirdi.
E) Müşteri, getirilen kahveden bir yudum aldı, sonra yeniden gazetesine daldı.

(2010 - YGS)

LYS SORUSU

1. (I) Yaşlılığın erdemleri üzerine bugüne değin neler söylenmemiş neler yazılmamış... (II) Cicero, Yaşlılık adlı yapıtında nasıl da över, yüceltir yaşlılığı; insanın bilgeleştiği, yaratma gücünün doruğa ulaştığı bir dönem diye adlandırır. (III) Yaşamın gerçek anlamına ancak bu dönemde ulaşırmış kişi. (IV) Çünkü yaşlılık, deneyime dayalı, kavrama ve algılama gücünü keskinleştirip geliştiren bir okulmuş. (V) Bundan da öte, insanı değişik yönlerden durultup dinginleştiren, tutkuların her türünden arındıran sessiz bir güçmüş yaşlılık.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerle ilgili olarak aşağıda verilenlerden hangisi yanlıştır?

A) I. cümle, biçimce olumsuz fiil cümlesidir.

B) II. cümle, bağımlı sıralı cümledir.

C) III. cümle, bileşik cümledir.

D) IV. cümle, olumlu, kurallı cümledir.

E) V. cümle, devrik isim cümlesidir.

(2010 - LYS)

ÖSS SORULARI

1. (I) 1995 sonbaharıydı, çantamda fotoğraflar var, New York uçağındayım. (II) İlk defa biniyormuşçasına heyecanlanarak pencere kenarındaki koltuğuma yerleşiyorum. (III) Çantamda yeni bir Anadolu Medeniyetleri Fotoğrafları albümü var. (IV) Anadolu'nun hatta insanlığın on beş bin yılına tanıklık eden fotoğraflar bunlar. (V) Amacım, Neolitik Çağdan, Osmanlıya uzanan Anadolu kültür mirasını fotoğraf sergileriyle tanıtmak.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerle ilgili olarak aşağıda verilenlerden hangisi yanlıştır?

A) I. cümle, ad cümlelerinden oluşan bağımsız sıralı bir cümledir.

B) II. cümle, zarf tümleci, dolaylı tümleç ve yüklemden oluşan birleşik bir cümledir.

C) III. cümle, içinde belirtisiz nesne olan bir fiil cümlesidir.

D) IV. cümle, özne ve yüklemden oluşan devrik bir cümledir.

E) V. cümle, içinde sıfat tamlaması olan kurallı bir cümledir.

(2008 - ÖSS)

A YAYINLARI

2. (I) Yaşamayı öğretmek için, ilk önce kendimiz yaşamayı öğrenmeli, sevmeliyiz, diye başlıyorsun son mektubuna. (II) Çevremizde, bize yaşamı sevdirecek nice durumlarla karşılaşıyor; onun güzelliklerini sezdirecek nice olaylar yaşıyoruz. (III) Olaylara ve insanlara bakmayı öğrendikçe yaşamı da daha iyi anlayacağımızı düşünüyorum. (IV) Geçen hafta, öğrencilerimle bir kır gezisine çıktık. (V) İki kilometre ya yürüdük ya yürümedik; ama bu yol boyu öyle değişik şeyler, öyle güzel şeyler gördüm ki ilk kez, yaşadığımın ayrımına vardım.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

A) I. cümle, yüklemi şimdiki zamanlı bileşik zamanlı bileşik bir cümledir.

B) II. cümle, ortak tümleçli, sıralı bir cümledir.

C) III. cümle, dolaylı tümleci olan basit bir cümledir.

D) IV. cümle, içinde zarf tümleci olan olumlu bir cümledir.

E) V. cümle, birden fazla yan cümleden oluşan girişik bir cümledir.

(2006 - ÖSS)

3. (I) Telefonda sesini işitmiştik; ama yüzünü görmemiştik (II) İşte, karşımızdaydı. (III) Sarıldık, kucaklaştık kırk yıllık dostlar gibi. (IV) Karac'oğlan'ın hemşehrisidir o. (V) İyilik ve esenlik dağıtır Toros insanlarına, bu gül ile nar ülkesinde, Gülnar'da.

Bu parçada numaralanmış cümlelerle ilgili olarak aşağıdaki yargılardan hangisi yanlıştır?

A) I. devrik cümledir.

B) II. ad cümlesidir.

C) III. nün yüklemleri türemiş fiildir.

D) IV. yüklem ve özneden oluşmuştur.

E) V. nin üç dolaylı tümleci vardır.

(2002 - ÖSS)

4. Yeniden baktım "Başaklar" tablosuna. Belli ki rüzgâr var, başaklar eğilmiş. Başakların kimisi yanındakine yaslanmış, kimisi baş başa vermiş. Kırılacak gibi bükülen de, usulca eğilen de var. Dimdik duran başak görünmüyor hiç.

Bu parçada aşağıdaki cümle türlerinden hangisi yoktur?

A) Ad (isim) cümlesi

B) Eksiltili cümle

C) Sıralı cümle

D) Bileşik cümle

E) Basit cümle

(2000 - ÖSS)

YGS SORULARI ÇÖZÜMLERİ

1. Yüklemin türü denildiğinde yüklem ya isim soylu bir sözcük ya da eylemdir. Buradan hareket edecek olursak I, III, IV, V cümlelerindeki yüklemler fiildir. II. cümledeki yüklem ise isimdir.

Yanıt B

2. I. cümlede "insanın ve insanlık tarihinin inkâr edilemez bir gerçeği" belirtili isim tamlaması, II. cümlede "hangi" sözcüğü soru sıfatı, III. cümlede "bazıları" belgisiz sıfat, IV. cümlede yüklem görevinde olan "faaliyet" sözcüğü isim, V. cümlede ise "var olan" sözcüğü fiilimsi olduğu için birleşik cümle özelliği göstermektedir.

Yanıt E

3. Parçada,

I. cümlede yer alan yüklem görevli sözcük geniş zamanlıdır ve cümlede yan cümlecikle kurulmuş yan yargı ve ikinci bir cümle bulunmadığından basit cümledir.

II. cümle, ögelerine ayrıldığında "sabahın erken saatlerinde" sözünün zarf tümleci olduğu ve cümlede fiilimsilerle kurulmuş yan yargılar olduğundan birleşik cümle özelliği taşımaktadır.

III. cümlede yüklem görevli sözcük cümlenin sonunda yer aldığı için cümle kurallı bir cümledir.

IV. cümlede birden fazla yüklem bulunduğundan sıralı, cümlelerde eylemin gerçekleşmesi ve yüklemde olumsuzluk anlamına gelecek bir ek ya da yargı bulunmadığından olumlu cümledir.

V. cümlenin yüklemi E seçeneğinde belirtilen sürerlik fiiliyle değil, tezlik fiiliyle oluşturulmuştur.

Yanıt E

4. I. Cümle: Sorunun yanıtı olan cümle budur. "Adam durmadan öfkeli öfkeli konuşuyor" ve "masada oturanlarsa sessizce onu dinliyorlardı." yargılarının arasında herhangi bir öge ortaklığı yoktur. Bu iki cümle bir araya gelerek bağımsız sıralı cümle örneği oluşturmuştur.

II. Cümle: "Mendiliyle gözlerini kuruladı" ve "Yaşam öyküsünü kaldığı yerden anlatmaya başladı." cümlelerinin öznesi "o" sözcüğüdür ve bu cümleler arasında öğe ortaklığı bulunduğu için bu, bağımlı sıralı bir cümledir.

III. Cümle: "Sordum soruşturdum" ve "sonunda aradığım nitelikte bir usta buldum." cümlelerinin de öznesi "ben" sözcüğüdür ve ortaktır; bu nedenle bu cümle de bağımlı sıralı bir cümledir.

IV. Cümle: Bu sıralı cümle de iki parçadan oluşmaktadır ve her iki cümlenin de öznesi Ali olduğundan bu da bağımlı sıralı bir cümledir.

V. Cümle: Müşteri, bu cümlenin ortak öznesidir. Cümle, öğe ortaklığı nedeniyle bağımlı sıralı bir cümledir.

Yanıt A

LYS SORUSUNUN ÇÖZÜMÜ

1. A seçeneği: I. cümlede yargı bildiren sözcükler, (söylenmemiş – yazılmamış) olumsuzluk eki olan "-me/-ma" ekini aldıkları için, cümle biçimce olumsuzdur.

B seçeneği: Bağımlı sıralı cümle, aralarında öğe ortaklığı bulunan iki ayrı yargıdan oluşan cümledir. II. cümle de iki ayrı yargıdan oluşur. Birinci yargı: *"Cicero, Yaşlılık adlı yapıtında nasıl da över, yüceltir yaşlılığı"*dır. Bu yargının öznesi "Cicero"dur, dolaylı tümleci "Yaşlılık adlı yapıtında"dır, belirtili nesnesi "yaşlılığı"dır. İkinci yargı: *"insanın bilgeleştiği, yaratma gücünün doruğa ulaştığı bir dönem diye adlandırır"*dır. İkinci yargının da öznesi "Cicero", dolaylı tümleci "Yaşlılık adlı yapıtında", belirtili nesnesi "yaşlılığı"dır. Dolayısıyla bu iki yargı arasında öğe ortaklığı vardır.

C seçeneği: Bir cümlenin, "bileşik" olabilmesi için birden fazla yargı bildirmesi gerekir. III. cümlede yargı bildiren tek sözcük "ulaşırmış" sözcüğüdür. Bu yüzden cümle tek yargı bildirmektedir. Tek yargı bildiren cümleler yapıca "basit" cümlelerdir.

D seçeneği: Cümlenin anlamca olumlu olabilmesi için, sözü edilen durumun ya da eylemin gerçekleşmiş olması gerekir. Cümlede "yaşlılığın algılamayı geliştiren bir okul" olma durumu gerçekleşmektedir. ("... geliştiren bir okul değilmiş." denseydi cümle olumsuz olurdu) Cümlenin kurallı olabilmesi için yüklemin sonda olması gerekir. Bu cümlede yüklem "deneyime dayalı kavrama ve algılama gücünü keskinleştirip geliştiren bir okulmuş" söz grubudur ve cümlenin sonundadır.

E seçeneği: Cümlenin kuruluşuna göre devrik olabilmesi için yüklemin başta ya da ortada olması gerekir. Cümlenin yüklemi "insanı değişik yönlerden durultup dinginleştiren, tutkuların her türünden arındıran sessiz bir güçmüş" söz grubudur ve cümlenin ortasındadır. Cümlenin yüklemine göre ad (isim) cümlesi olabilmesi için yüklemin (yargı bildiren sözcüğün – söz grubunun) ad olması gerekir. Yargı bildiren sözcük "güçmüş" sözcüğüdür ve addır. Dolayısıyla cümle ad cümlesidir.

Yanıt C

ÖSS SORULARININ ÇÖZÜMLERİ

1. I. cümle üç ayrı yargıdan / cümleden oluşmaktadır. Bu üç cümlenin yüklemi de addır (sonbaharıydı – var – New York uçağındayım). Bu cümle bağımsız sıralı bir cümledir çünkü cümlelerin hiçbir öğesi ortak değildir.

II. cümle: İlk defa biniyormuşçasına heyecanlanarak : zarf tümleci

pencere kenarındaki koltuğuma : dolaylı tümleç

yerleşiyorum : yüklem.

Bu cümle birleşik bir cümledir; çünkü "heyecanlan-" eylemi zarf-fiil eki olan "-arak" ekini almıştır. Eylemsi eklerinden birini alan sözcüklerin kullanıldığı cümleler "girişik-bileşik" cümlelerdir.

III. cümle: Çantamda : dolaylı tümleç

yeni bir Anadolu Medeniyetleri Fotoğrafları albümü : özne

var : yüklem.

Bu cümlede "yeni bir Anadolu Medeniyetleri Fotoğrafları albümü" belirtisiz nesne görevinde değil özne görevindedir. Cümle yüklemine göre fiil cümlesi değil ad cümlesidir çünkü "var" sözcüğünün türü addır.

IV. cümle: Bu cümleyi önce kurallı cümleye çevirelim. "Bunlar, Anadolu'nun hatta insanlığın on beş bin yılına tanıklık eden fotoğraflar." "Bunlar" cümlenin öznesidir. "Anadolu'nun hatta insanlığın on beş bin yılına tanıklık eden fotoğrafları" bir tamlama grubunu oluşturduğu için bölünemez ve cümlede yüklem görevindedir.

V. cümle kurallı bir cümledir çünkü yüklem (tanıtmak-tır) sondadır. "Neolatik Çağdan Osmanlı'ya uzanan Anadolu kültür mirası" da sıfat tamlamasıdır.

Yanıt C

2. I. cümle "yaşamayı öğretmek için, ilk önce kendimiz yaşamayı öğrenmeli, sevmeliyiz diye" ve "başlıyorsun son mektubuna" gibi iki ayrı yargıdan oluştuğu için birleşiktir, tümel cümlenin yüklemi "başlıyorsun" şimdiki zamanda çekimlenmiştir.

II. cümlede "çevremizde" dolaylı tümleci ilk yargının da ikinci yargının dolaylı tümlecidir.

IV. cümlede "geçen hafta" zarf tümleci görevindedir, cümlede eylem gerçekleştiği için cümle olumludur.

V. cümlede "iki kilometre ya yürüdük ya yürümedik" "yol boyu öyle değişik şeyler, öyle güzel şeyler gördüm" gibi iki ayrı yan cümlede vardır. Cümlede "yaşadığımın" eylemsisi kullanıldığı için cümle girişik birleşiktir.

III. cümlede dolaylı tümleç yoktur.

Yanıt C

3. "Telefonda sesini işitmiştik ama yüzünü görmemiştik" cümlesi devrik değildir, kurallıdır. Cümlenin iki yargıdan oluşması bizi yanıltmamalıdır.

Yanıt A

4. A seçeneğini dördüncü cümle, C seçeneğini ikinci cümle, D seçeneğini üçüncü, dördüncü ve beşinci cümle, E seçeneğini birinci cümle örneklemektedir. Parçada yüklemi söylenmeyen eksiltili cümle yoktur.

Yanıt B

YGS SORULARI

1. (I) Fatih Balkış, Baht Dönüşü adlı romanında, kişisel müzik çalışmalarına ara veren bir piyanistin hayatının müzik üzerinden sorgulanmasını işliyor. (II) Önemli olan müzisyenin müzik aletini asla yarı yolda bırakmaması ve ihanet etmemesidir. (III) Eline aldığı her müzik aleti, evrenin en uzak noktalarından buralara gelen bir canlıymış hissi uyandırmalıdır onda. (IV) Sanatçının piyanosunun suskunluğu, bitirilmemiş eserlerinin yalnızlığı hepimizin matemi sayılmaz mı? Müzisyenin yolculuğu, o müzik aletinin lisanıyla açıklanabilecektir.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangisinde anlatım bozukluğu vardır?

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

(2016 - YGS)

2. (I) "Yazdıklarım boyumu aştı!" diyenlerden değilim. (II) Ben de elimden geldiğince iyi eserler vermeye çalıştım. (III) Ama bu eserlerdeki kaliteyi ve yeterli olup olmadığını ben değil, toplum söyleyecek. (IV) Ben de sorumluluk sahibi her insan gibi toplumsal birikime katkıda bulunmaya devam edeceğim. (V) Sağlığım el verirse çok yakın bir zamanda yeni bir romanda okurlarımla buluşmayı düşünüyorum.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangisinde anlatım bozukluğu vardır?

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

(2016 - YGS)

3. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bir anlatım bozukluğu vardır?**

A) Kurallara uymamakta ısrar ediyorsun.

B) Bu davranışımı tehdit olarak algıladığını belirtiyorsun.

C) Yaptıklarınla herkesi şaşırtmaya devam ediyorsun.

D) Bu sözlerinle beni sinirlendirmek için çalışıyorsun.

E) Sorduğun sorularla konuyu başka bir yere çekmeye çalışıyorsun.

(2013 - YGS)

4. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bir anlatım bozukluğu vardır?**

A) Diplomalarını alacak öğrenciler salona sırayla giriş yaptılar.

B) Müjdeyi vermek için mutfağa, annesinin yanına heyecanla koştu.

C) Konuşmasına başlamadan önce dinleyicilere şöyle bir baktı.

D) Eski öğrencilerin de katıldığı büyük bir toplantı düzenlediler.

E) Yarıyıl tatilinde yapılacak olan Amasra gezisi ertelendi.

(2011 - YGS)

5. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bir anlatım bozukluğu vardır?**

A) Sorumluluklarının bilincinde olmak, herkeste bulunan bir özellik değildir.

B) Mesleğinizde belli bir düzeye gelebilmek kadar geldiğiniz düzeyi korumak da önemlidir.

C) Azimle çalışmanın ne demek olduğunu, onları görünce anladım.

D) Bu araştırmayı sonuçlandırmak, onlar için hiç de güç olmamıştır.

E) Bizim alacağımız başarı, aslında ülkemizin başarısıdır.

(2010 - YGS)

LYS SORUSU

1. Evin, binbir çeşit meyve ağacı ve sebze yetiştiren bir bahçesi var.

Bu cümledeki anlatım bozukluğu aşağıdakilerin hangisinden kaynaklanmaktadır?

A) Fiilimsinin edilgen olmamasından

B) Bağlaç kullanılmasından

C) Özne eksikliğinden

D) Dolaylı tümleç eksikliğinden

E) Ek fiil kullanılmamasından

(2012 - LYS)

ÖSS SORULARI

1. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bir anlatım bozukluğu vardır?**

A) Yarın, uzun sürecek bir iş gezisine çıkıyorum.
B) Kızımı Fransızca kursuna kayıt yaptırmak istiyorum.
C) Telefonumu nerede bıraktığımı hatırlamıyorum.
D) Bu kursta, güzel konuşmanın inceliklerini öğreniyorum.
E) Davete katılanların hemen hemen hepsini tanıyorum.

(2009 - ÖSS)

2. Dişçiye hiç ya da çok seyrek gidiyorlar.
Bu cümledeki anlatım bozukluğu nasıl giderilebilir?

A) "dişçiye"den sonra "ya" sözcüğü getirilerek
B) "çok" sözcüğü atılarak
C) "seyrek" yerine "az" sözcüğü getirilerek
D) "gidiyorlar" yerine "gitmezler" sözcüğü getirilerek
E) "hiç" yerine "ya hiç gitmiyorlar" sözü getirilerek

(2008 - ÖSS)

3. (I) Araç yapabilme insanın insanlaşasında önemli bir aşamaydı. (II) Önceleri herkes yeteneği ölçüsüde kendi aracını yaptı ve kullandı. (III) Birlikte yaşamanın başlamasıyla her insan ortaklaşa üretilen bir aracın en iyi yapabildiği bölümünü üstlendi. (IV) Halk arasında da en iyi yaptığı işle sevilir sayılır duruma düştü. (V) Böylece insan yeteneklerinin keşfedildiği bu çalışmalarla sanatta yaratıcılığa giden ilk adımlar atıldı.
Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangisinde bir anlatım bozukluğu vardır?

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

(2007 - ÖSS)

4. Sevda Hanım'a bu mahalledeki bütün kadınlar dert yakınır, sorunlarını anlatır.
Bu cümledeki anlatım bozukluğu aşağıdaki değişikliklerin hangisiyle giderilebilir?

A) "bu mahalledeki bütün kadınlar" yerine "bu mahallenin bütün kadınları" sözü getirilerek
B) "dert yakınır" yerine "dert yanar" sözü getirilerek
C) "bütün" sözcüğü atılarak
D) "sorunlarını anlatır"dan önce "ona" sözcüğü getirilerek
E) "anlatır" yerine "anlatırlar" sözcüğü getirilerek

(2007 - ÖSS)

5. Bu davranış insandan insana göre değişir.
Bu cümledeki anlatım bozukluğu aşağıdakilerin hangisinden kaynaklanmaktadır?

A) İşaret sıfatına yer verilmesinden
B) İkilemenin yanlış kullanılmasından
C) Gereksiz yere ilgeç kullanılmasından
D) Tümleç kullanılmasından
E) Yüklemin geniş zamanlı olmasından

(2006 - ÖSS)

6. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bir anlatım bozukluğu vardır?**

A) İşe geç geleceğini hiç olmazsa bana haber verseydin bari.
B) O anda, dertleşebileceği bir dosta ihtiyacı vardı; ama yanında kimse yoktu.
C) Bu karara varmadan önce, onların da görüş ve önerilerini dikkate alman gerekirdi.
D) Yazıda onun resimlerinden pek söz edilmiyor; oysa o, çok yetenekli bir sanatçı.
E) Beğendiğimiz o evi satın aldık; ancak oraya önümüzdeki yıl taşınabileceğiz.

(2006 - ÖSS)

7. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bir anlatım bozukluğu vardır?**

A) İlgililer bu konuda görüş alışverişinde bulundular.

B) Bu tür etkinliklerin çoğaltılması gerektiğini düşünüyorum.

C) Gazetelerde yer alan haberleri değerlendirecekler.

D) Bundan sonraki amacımız halkı bilinçlendirmek olacak.

E) O dönemde para üç katı değer kaybetmişti.

(2006 - ÖSS)

8. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bir anlatım bozukluğu vardır?**

A) Okuduğu romanda olaylar geliştikçe onun da heyecanı artıyordu.

B) Bir şey okurken ya da dinlerken tüm dikkatimi onun üzerinde yoğunlaştırmaya çalışırım.

C) Hiç beklemediğim bu davranışı karşısında ona nasıl bir tepki göstereceğimi bilemedim.

D) Büyük kentlerde insanlar, sürekli bir koşuşturma içindedir.

E) Gelişme çağındaki gençler, kendinin ve çevrenin yönlendirmesiyle yanlış yapabilirler.

(2005 - ÖSS)

9. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bir anlatım bozukluğu vardır?**

A) Bu kazada can kaybı yaşanmadı.

B) Söylenenleri pek de onaylamadı.

C) Yapıtları hâlâ unutulmadı.

D) Kimseye bir yararı dokunmadı.

E) İstediği başarıya ulaşamadı.

(2005 - ÖSS)

10. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bir anlatım bozukluğu vardır?**

A) Doğanın güzelliğidir beni burada en çok etkileyen.

B) Bir ailenin verdiği insanüstü bir çabanın öyküsüdür bu.

C) Aslında gerçeğin ta kendisidir anlattıkları.

D) Tasarıları arasında ona yer yoktu aslında.

E) Şimdiye değin hiç karşılaşmamıştım öyle bir durumla.

(2005 - ÖSS)

11. Sözünü ettiğiniz binayı ne gördüm ne de yerini bilirim.

Bu cümledeki anlatım bozukluğu aşağıdakilerin hangisinden kaynaklanmaktadır?

A) Nesne eksikliğinden

B) Gereksiz yere bağlaç kullanılmasından

C) Tamlayan eksikliğinden

D) Yüklemin olumlu olmasından

E) Tümleç eksikliğinden

(2005 - ÖSS)

12. Hiçbir şiire başlarken, bunu umuda, umutsuzluğa, sevince ya da acıya yönlendireyim, diye başlamıyorum.

Bu cümledeki anlatım bozukluğu aşağıdakilerin hangisinden kaynaklanmaktadır?

A) Gereksiz yere bağ-fiil kullanılmasından

B) Özne-yüklem uyumsuzluğundan

C) Gereksiz yere dolaylı tümleç kullanılmasından

D) Nesnenin adıl (zamir) olarak kullanılmasından

E) Yanlış bağlaç kullanılmasından

(2005 - ÖSS)

13. Çok çalıştığımız için başarı grafiğimiz ister istemez yükseliyor.

Bu cümledeki anlatım bozukluğu aşağıdakilerin hangisinden kaynaklanmaktadır?

A) Yüklemin şimdiki zamanlı olmasından

B) Yanlış ilgeç kullanılmasından

C) Ad tamlamasının yanlış kurulmasından

D) Gereksiz zarf tümleci kullanılmasından

E) Yüklemin üçüncü tekil kişili olmasından

(2004 - ÖSS)

14. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bir anlatım bozukluğu vardır?

A) Zarftan bir mektup, bir de fotoğraf çıktı.

B) Ondan böyle bir yalanlama olayı beklemiyordum.

C) Kendimi bildim bileli bu mahallede, bu evde oturuyoruz.

D) Toplantımıza katılarak bizlere destek olan dostlarımıza yürekten teşekkür ederiz.

E) Evimize taşındık, yavaş yavaş yerleşmeye çalışıyoruz.

(2004 - ÖSS)

15. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bir anlatım bozukluğu vardır?

A) Bu çarşının en eski, en tanınmış esnafı benim.

B) Bu kitabında yazar, başkalarından duyduklarını değil, yalnızca gördüklerini anlatıyor.

C) Yetersiz kalan ilgi yoksunluğundan bu sanat unutulmuş.

D) Bu aileden birçok çalışkan ve başarılı insan çıkmış.

E) Bu kitabı okursan, bilmediklerini öğrenir, unuttuklarını anımsarsın.

(2004 - ÖSS)

16. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bir anlatım bozukluğu vardır?

A) Yapıtlarındaki kişilerin, kendi aralarında didişmeleri, eğlenceleri, oynanan oyunlarıyla kasaba yaşamı hakkında ipuçları veriyorlardı.

B) Güldürü öğelerine bolca yer verdiği ilk dönem romanlarıyla geniş bir okur kitlesine ulaşmıştı.

C) Güç koşullar altında yaşayan insanların sorunlarını toplumsal açıdan ele almış, dönemin ahlak anlayışını yansıtmıştı.

D) Bu dergiyi okumaya başladıktan sonra edebiyata ve tarihe duyduğu ilgi artmıştı.

E) Türkçenin inceliklerinden yararlanarak yaptığı çevirilerle dilimize elliye yakın yapıt kazandırmıştı.

(2004 - ÖSS)

17. Tarihte bu uluslar, öteki ulusların arasına kaynaşmışlardır.

Bu cümledeki anlatım bozukluğu aşağıdaki değişikliklerin hangisiyle giderilebilir?

A) "Tarihte" yerine "Tarih boyunca" sözü getirilmeli

B) "uluslar" yerine "devletler" sözcüğü getirilmeli

C) "bu" sözcüğü atılmalı

D) "ulusların arasına" yerine "uluslarla" sözcüğü getirilmeli

E) "öteki" sözcüğü atılmalı

(2004 - ÖSS)

18. Bu kararların uygulanıp uygulanmayacağının, yöneticilerin seçeceği tutuma bağlı olduğu bildirildi.

Bu cümledeki anlatım bozukluğu aşağıdaki değişikliklerin hangisiyle giderilebilir?

A) "seçeceği tutuma" yerine "tutumuna" sözcüğü getirilerek

B) "yöneticilerin" yerine "ilgililerin" sözcüğü getirilerek

C) "bu kararların" yerine "bunların" sözcüğü getirilerek

D) "bağlı" yerine "yönelik" sözcüğü getirilerek

E) "bildirildi" yerine "biliniyordu" sözcüğü getirilerek

(2003 - ÖSS)

19. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bir anlatım bozukluğu vardır?

A) Çevremizdeki kişilerle kuracağımız ilişkilerde özenli olmalıyız.

B) Sorunların, bütün yönleriyle ele alınması iyi olur.

C) Bu alanda başarıya ulaşanların sayısı oldukça azdır.

D) Araştırmalar, eldeki bilgilerin doğru olmadığını kanıtlıyor.

E) Bu konudaki iftiralar tamamen uydurmadır.

(2003 - ÖSS)

20. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bir anlatım bozukluğu vardır?

A) Deneyimli bir yönetici, değerli bir bilim adamıydı.

B) Maddi durumu yetmediği için eğitimini yarıda bırakmak zorunda kaldı.

C) Kültürel varlıklara sahip çıkıp onları korumaya çalışan insanlardan biriydi.

D) Geleceğe umutla bakan ve zorluklar karşısında yılmayan bir gençti.

E) Ele aldığı her işi, başkalarından daha iyi, daha güzel yapmak isterdi.

(2003 - ÖSS)

21. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bir anlatım bozukluğu vardır?

A) Yol kenarındaki çöp kutuları kaldırılarak bunların yerine çiçekler dikiliyor.

B) Yeni fidanlar dikilerek kent yeşillendiriliyor.

C) Kaldırımların kırık taşları, yenileriyle değiştiriliyor.

D) İçinde oturulamayacak derecedeki binaların yıktırılması gerekiyor.

E) Eski yapılar boyanarak daha güzel bir görünüme kavuşturuluyor.

(2003 - ÖSS)

22. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bir anlatım bozukluğu vardır?

A) Dünyada en çok yağış alan bölge burası.

B) Ürettiklerinin çoğunu komşu ülkelere satıyorlar.

C) Bu toprakların büyük bir bölümü ormanlarla kaplı.

D) Ülkenin kuzeyinde elde edilen ürünlerin yarıdan fazlasını elma oluşturuyor.

E) Ekonomileri daha çok, yetiştirdikleri hayvancılığa dayalı.

(2003 - ÖSS)

A YAYINLARI

23. Hiç kimse ona gerçeği anlatmamış; onu yalan yanlış sözlerle oyalamıştı.

Bu cümledeki anlatım bozukluğu aşağıdaki değişikliklerden hangisiyle giderilebilir?

A) "gerçeği" yerine "doğruyu" sözcüğü getirilerek

B) "anlatmamış"tan sonra "herkes" sözcüğü getirilerek

C) "anlatmamış" yerine "söylememiş" sözcüğü getirilerek

D) "onu" sözcüğü atılarak

E) "oyalamıştı" yerine "kandırmıştı" sözcüğü getirilerek

(2002 - ÖSS)

24. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bir anlatım bozukluğu vardır?

A) Gazetelerde bu tür haberlere hemen her gün rastlanıyor.

B) Yazar, yaşadıklarını etkili bir biçimde anlatmakta başarılı olamıyor.

C) Yemeğini erken yemesi gerektiği hâlde, hasta bu yasağa uymuyor.

D) Bu alandaki çalışmaların hâlâ yeterli bir düzeye ulaşamadığı söyleniyor.

E) Trafikle ilgili sorunların çözümü için, geniş kapsamlı bir toplantı düzenleniyor.

(2002 - ÖSS)

25. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bir anlatım bozukluğu vardır?

A) Burada, tiyatro salonundan internet kafeye kadar birçok etkinlik bulunuyor.

B) Kentteki yaşam, öğretim kurumlarının sayısı arttıkça hareketleniyor.

C) Öğrencilerin sporla ilgili gereksinimlerinin karşılanması için girişimlerde bulunuluyor.

D) Kütüphaneden yararlanacak öğrencilerin önce kütüphaneye üye olmaları gerekiyor.

E) Bilimsel araştırma yapacaklara her türlü olanak sağlanıyor.

(2002 - ÖSS)

26. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bir anlatım bozukluğu vardır?**

A) Buluştukları zaman sanattan, edebiyattan konuşuyor, kimi sanatçıları eleştiriyorlardı.

B) Ortada, karamsar olmayı gerektirecek bir durum yoktu.

C) Bu kitapları okumak, çocuğun ufkunu genişletiyor, ona farklı dünyaların kapılarını açıyordu.

D) Bu, kendi resimleri için açtığı ilk kişisel sergisi olacağı için çok heyecanlıydı.

E) Çok yorgun olduğu için o akşam erkenden yatmak istedi.

(2002 - ÖSS)

27. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bir anlatım bozukluğu vardır?**

A) Sanayide gelişmiş ülkelerde, bu tür sorunlar hızla çözülüyor.

B) Düzenlenen toplantı ve törenlerde bütün öğrenciler görev alıyor.

C) Bu konuda yapılan açıklamaların anlaşılmayacak bir yanı bulunmuyor.

D) Kurumda çalışanların başarısının, bu koşullara bağlı olduğu düşünülüyor.

E) Teknoloji ne kadar artarsa da el emeğinin önemi azalmıyor.

(2002 - ÖSS)

28. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bir anlatım bozukluğu vardır?**

A) Bu anlaşmazlıkların giderilmesi için zamana gerek var.

B) Bu konunun, öncelikle ve ayrıntılı bir biçimde ele alınması gerekiyor.

C) Üyeler, onunla ilgili görüşlerini daha sonra açıklayacaklarını belirttiler.

D) Mimar ya da mimarlıkla ilgileniyorsanız bu kitabı okuyun.

E) Herkesin yaşamında birtakım sorunlar olduğunu hepimiz biliriz.

(2001 - ÖSS)

29. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bir anlatım bozukluğu vardır?**

A) Takımlardan biri, ötekinin bitmek bilmeyen karşılıklı saldırılarına daha fazla dayanamadı.

B) Maçlarda, taraftarların çıkardığı olaylar spora gölge düşürüyor.

C) Sağlıklı kalabilmenin temel koşullarından biri de spor yapmaktır.

D) Son yıllarda kimi takımlar, Avrupa takımlarıyla yaptıkları maçlarda yüzümüzü ağartıyor.

E) Ancak düzenli olarak yapılan spor yararlı olur.

(2001 - ÖSS)

30. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bir anlatım bozukluğu vardır?**

A) İlk karşılaşmamızda bana bu kadar yakınlık göstermesine çok şaşırmıştım.

B) Bu kadar yetenekli bir çocuğu, sanata yönlendirmekle çok iyi bir iş yaptığını düşünüyorum.

C) Geçirdiğim rahatsızlığı, büyük bir başarıyla ameliyat ederek sağlığıma kavuşturdu.

D) Bu aşamada, olayları doğal akışına bırakmanın doğru olacağı kanısındaydı.

E) Aralarındaki sorunların görüş farklılıklarından kaynaklandığını biliyordu.

(2001 - ÖSS)

31. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bir anlatım bozukluğu vardır?**

A) Uzun süre ayakta kalabilmesi için bu yapı, neme dayanıklı cam, kireç ve tuğla tozundan oluşan harçla yapılmıştır.

B) Bir kamu kuruluşuna ait sevimli konukevinin önünde fotoğraf çektirdikten sonra oradan ayrıldık.

C) Oraya gitmeye karar verirseniz, bu gezi için en az iki gün ayırmanız gerekir.

D) Her sabah erkenden kalkarak açık havada yürüyüş yapmanın kalp sağlığını olumlu yönde etkilediğini öğrendik.

E) Adaylar yirmi beş yaşından büyük olmalı ve sağlık kontrolünden geçmiş olması gerektiğini söyledi.

(2001 - ÖSS)

32. O kurumda eğitim görmüş herkes, saygılı, hoşgörülü ve esnek olmak gibi çok önemli erdemler kazanmışlardır.

Bu cümledeki anlatım bozukluğu aşağıdakilerin hangisinden kaynaklanmaktadır?

A) Gereksiz yere sıfat kullanılmasından
B) Gereksiz yere bağlaç kullanılmasından
C) Yükleme ekfiil getirilmesinden
D) Öznenin sözcük öbeği olmasından
E) Özne - yüklem uyuşmazlığından

(2000 - ÖSS)

33. Yaptıklarını kendi ağzıyla itiraf etti.

Bu cümledeki anlatım bozukluğu aşağıdakilerin hangisinden kaynaklanmaktadır?

A) Yüklemin III. tekil kişi olmasından
B) Nesnenin çoğul eki almasından
C) Gereksiz söz kullanılmasından
D) Yüklemin di'li geçmiş zamanlı olmasından
E) Nesnenin yanlış yerde kullanılmasından

(2000 - ÖSS)

34. Aşağıdaki cümlelerin hangişinde bir anlatım bozukluğu vardır?

A) Ozan, 1940 yıllarında yeni şiirimizin başta gelen adlarından biriydi.
B) O, 1946 yılında düzenlenen bir yarışmada birinci olmuştu.
C) Aradan yıllar geçmesine karşın şiir anlayışında bir değişiklik olmadı.
D) Onun ilgi çekici yanlarından biri de konuları abartarak anlatmasıdır.
E) Toplumsal ve bireysel olaylara, yan tutmadan bakar.

(2000 - ÖSS)

35. Fiyatlar çok pahalı olduğu için satışlar çok durgun.

Bu cümledeki anlatım bozukluğunu gidermek için aşağıdaki değişikliklerden hangisi yapılmalıdır?

A) "çok" sözcükleri atılmalı
B) "durgun" yerine "az" sözcüğü getirilmeli
C) "olduğu için" yerine "olduğundan" sözcüğü getirilmeli
D) "satışlar" yerine "alışveriş" sözcüğü getirilmeli
E) "pahalı" yerine "yüksek" sözcüğü getirilmeli

(2000 - ÖSS)

YGS SORULARININ ÇÖZÜMLERİ

1. II. cümlede anlatım bozukluğu söz konusudur. Doğrusu şöyledir: "Önemli olan müzisyenin müzik aletini asla yarı yolda bırakmaması ve müzik aletine ihanet etmemesidir." Anlatım bozukluğunun nedeni ise dolaylı tümleç eksikliğidir.

Yanıt B

2. III. cümlede anlatım bozukluğu söz konusudur ve anlatım bozukluğunun nedeni tamlayan eksikliğidir. Doğrusu şöyledir: "Ama bu eserlerdeki kaliteyi ve kalitenin yeterli olup olmadığını ben değil, toplum söyeleyecek."

Yanıt C

3. Anlatımı bozuk olan cümle, "Bu sözlerinle beni sirlendirmek için çalışıyorsun." cümlesidir. "sinirlendirmek için çalışıyorsun" ifadesinde "çalışmak"; bir iş yapmak, mesai harcamak anlamlarında kullanılmaktadır oysa "çalışmak", sinirlendirmek için elinden geleni yapmak, her yolu denemek, gayret etmek anlamlarında kullanılmak istenmiştir. Bu anlam da "sinirlendirmeye çalışıyorsun" ifadesiyle yakalanabilir.

Yanıt D

4. Anlatım bozukluğunun nedenlerinden biri, "gereksiz eylem kullanımı"dır. "Diplomalarını alacak öğrenciler salona sırayla giriş yaptılar." cümlesinde, "yaptılar" eylemi gereksiz kullanılmıştır. Cümlenin, "...salona sırayla girdiler." şeklinde kurulması gerekirdir.

Yanıt A

5. E seçeneğindeki cümle anlatım açısından hatalıdır. Dilimizde "başarı almak" diye bir ifade yoktur. Cümlede gereksiz eylem kullanılmıştır. Cümlenin "Bizim başarımız, aslında ülkemizin başarısıdır." şeklinde düzeltilmesi gerekir.

Yanıt E

LYS SORUSUNUN ÇÖZÜMÜ

1. Verilen cümledeki anlatım bozukluğunun sebebi "yetiştiren" sözcüğünde edilgen çatı ekinin kullanılmamasıdır. Cümlede sözcüğün doğru yazımı şu şekilde olmalıdır: "Evin, binbir çeşit meyve ağacı ve sebze yetiştirilen bir bahçesi var."

Yanıt A

ÖSS SORULARININ ÇÖZÜMLERİ

1. Anlatım bozukluğu olan cümle B seçeneğinde verilmiştir. Cümlede "kayıt yaptırmak" yanlış kullanılmıştır. Doğru kullanım "kaydetmek"tir.

Yanıt B

2. "Dişçiye hiç ya da çok seyrek gidiyorlar" cümlesinde zaman bildiren zarf tümleci görevinde kullanılan "hiç" sözcüğü "gidiyorlar" eylemini zaman yönünden belirtemez; çünkü hiç sözcüğü olumsuzluk bildiren sözcüklerle kullanılır. Dolayısıyla cümlenin "Dişçiye ya hiç gitmiyorlar ya da çok seyrek gidiyorlar". şeklinde düzeltilmesi gerekir. Anlatım bozukluğunun nedeni yüklem eksikliğidir.

Yanıt E

3. "Sevilip sayılmak" iyi bir durumdur. "... duruma düşmek" ise kötü durumlar için kullanılır. IV. cümle, "... duruma geldi." şeklinde olmalıdır.

Yanıt D

4. Verilen cümlede deyimin yanlış kullanılmasından kaynaklanan bir anlatım bozukluğu vardır. "Bir insana bütün dertlerini anlatmak." anlamına gelen deyim "dert yakınmak" değil, "dert yanmak"tır. Dolayısıyla cümledeki anlatım bozukluğu B seçeneğindeki düzeltiyle giderilebilir.

Yanıt B

5. "Bu davranış insandan insana göre değişir." cümlesinde "göre" ilgeci gereksiz yere kullanılmıştır çünkü "insandan insana" sözü zaten "görelik" ifade etmektedir.

Yanıt C

6. "Hiç olmazsa" ve "bari" sözcükleri A seçeneğinde aynı anlamı ifade eden sözcüklerdir ve bir arada kullanılmıştır.

Yanıt A

7. "Kat" sözcüğü herhangi bir değerin artışı söz konusu olduğu zaman kullanılır. Azalan bir değer için "kat" sözcüğü kullanılmaz.

Yanıt E

8. E seçeneğinde anlatım bozukluğu vardır. "Gençler" dedikten sonra "kendi" adılının "çoğul" olması gerekir. "... kendilerinin ya da çevrenin" demek gerekir. ""kendilerinin yönlendirmesi" de diyemeyiz; "kendilerinin seçimi ya da çevrenin yönlendirmesiyle" demek en doğrusudur.

Yanıt E

9. "... can kaybı yaşandı – yaşanmadı" denmez. "can kaybı oldu – olmadı" denir. Can kaybı yaşanan değil olup biten bir durumdur.

Yanıt A

10. "E" seçeneğindeki "değin" sözcüğü yanlış kullanılmıştır. "şimdiye değin" yerine "şimdiye kadar" demek gerekirdi.

Yanıt E

11. Tamlayan eksikliğinden kaynaklanan anlatım bozukluğu vardır. "..binayı ne gördüm ne de binanın yerini bilirim." demek gerekirdi.

Yanıt C

12. "Hiçbir şiire başlarken ..... başlamıyorum." diyemeyiz. "başlarken" bağ-fiili gereksiz kullanılmıştır.

Yanıt A

13. "İster istemez" zarf tümleci gereksiz kullanılmıştır.

Yanıt D

14. "Ondan böyle bir yalanlama olayı beklemiyordum." cümlesinde "olay" sözcüğü gereksiz kullanılmıştır; çünkü "yalanlama" tek başına zaten bir olaydır.

Yanıt B

15. "İlgi yoksunluğu" dediğimizde zaten ilginin yetersizliğinden bahsetmiş oluruz. Dolayısıyla "yetersiz kalan ilgi yoksunluğundan" sözü anlatım bozukluğu içerir.

Yanıt C

16. "Yapıtlarındaki kişilerin, kendi aralarında didişmeleri, eğlenceleri, oynanan oyunlarıyla kasaba yaşamı hakkında ipuçları veriyorlardı." cümlesi anlatım açısından bozuktur. "Yapıtlarındaki kişileri... hakkında ipuçları veriyorlardı" diyemeyiz; "yapıttaki kişiler... hakkında ipuçları veriyorlardı" diyebiliriz. "Yapıttaki kişiler, kendi aralarındaki didişmeleri, eğlenceleri, oyunlarıyla kasaba yaşamı hakkında ipuçları veriyorlardı." dediğimizde cümlenin anlatımı düzelmiş olur.

Yanıt A

17. Anlatım bozukluğu "ulusların arasına kaynaşmak" söyleyişinden kaynaklanmaktadır. "Arasına kaynaşmak" biçiminde bir kullanım yoktur Türkçede. "Birileriyle kaynaşmak" denir böyle durumlarda.

Yanıt D

18. "Yöneticilerin seçeceği tutuma" söyleyişi yanlıştır. Tutum seçilmez. "Yöneticilerin tutumuna..." demek gerekirdi.

Yanıt A

19. "İftira" zaten "uydurma söz" anlamını taşır.

Yanıt E

20. "Maddi durumu yetmediği için..." denmez "maddi durumu el vermediği için" denir.

Yanıt B

21. D seçeneğinde anlatım bozukluğu vardır. "İçinde oturulamayacak kadar kötü binaların..." demek gerekirdi.

Yanıt D

22. E seçeneğinde anlatım bozukluğu vardır. Hayvancılık yetiştirilmez.

Yanıt E

23. Özne-yüklem uyuşmazlığından kaynaklanan anlatım bozukluğu vardır. "Hiç kimse anlatmamış." diyebiliriz; ama "hiç kimse oyalamıştı." diyemeyiz. "İkinci yargının başına özne olarak "herkes" gelmelidir.

Yanıt B

24. C seçeneğinde anlatım bozukluğu vardır. Yemeğini erken yemesi bir yasak değildir, bir kuraldır, "hasta bu kurala uymuyor." demek gerekirdi.

Yanıt C

25. A seçeneğinde anlatım bozukluğu vardır. Tiyatrodan ve internet kafeden zaman geçirilecek sosyal mekanlar olarak söz edilebilir. Bunlar cümlede bir etkinlik olarak ifade edilmiştir.

Yanıt A

26. D seçeneğinde anlatım bozukluğu vardır. "kendi resimleri için" dedikten sonra "kişisel" demeye gerek yoktur.

Yanıt D

27. E seçeneğinde bir anlatım bozukluğu vardır. "Teknoloji ne kadar artsa da..." demek gerekirdi.

Yanıt E

28. D seçeneğinde bir anlatım bozukluğu vardır. "Mimarsanız ya da mimarlıkla ilgileniyorsanız..." demek gerekirdi.

Yanıt D

29. A seçeneğinde "karşılıklı" sözcüğü gereksiz kullanılmıştır.

Yanıt A

30. C seçeneğinde anlatım bozukluğu vardır. "Beni büyük bir başarıyla ameliyat ederek sağlığıma kavuşturdu." demek gerekirdi.

Yanıt C

31. E seçeneğinde anlatım bozukluğu vardır. "Adayların yirmi beş yaşından büyük ve sağlık kontrolünden geçmiş olması gerektiğini söyledi." şeklinde olmalıydı cümle.

Yanıt E

32. Cümlenin öznesi "herkes, hepsi, hiçbiri, birçoğu" gibi belgisiz adıllardan biriyle oluşuyorsa yüklem tekil olur. Bu kurala uymamak özne-yüklem uyuşmazlığını doğurur. Cümlede de bu kurala uyulmamıştır. Yüklemin "kazanmışlardır" değil, "kazanmıştır" olması gerekir.

Yanıt E

33. "Kendi ağzıyla" sözü gereksizdir. İtiraf etmek bu anlamı içerir.

Yanıt C

34. A seçeneğinde bir anlatım bozukluğu vardır. 1940 yıllarında denmez, 1940'lı yıllarda denir. Bir de "... başta gelen" değil "... önde gelen" denmeliydi.

Yanıt A

35. Fiyat pahalı olmaz yüksek olur, fiyatın yüksek olması ürünün pahalı olduğunu gösterir.

Yanıt E

PARAGRAFIN SONUÇ CÜMLESİ

YGS SORULARI

1. Türkiye'nin programlı modernleşme çabalarıyla Türk romanının ortaya çıkışı eş zamanlı olmuştur. Batı Avrupa'nın doğusundaki kimi ülkelere ait romancılar gibi Türk romancıları da çoğu zaman aşağılık duygusuna varan bu gecikmişlik duygusunu, yakın zamanlarda roman küresel bir yönelime girinceye kadar üstlerinden atamadılar.

Bu parçada boş bırakılan yere, düşüncenin akışına göre, aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

A) Ne yazık ki aradan koca bir yüzyıl geçmesine rağmen Türk romanı beklenen atılımı henüz gerçekleştirememiştir

B) Çağdaş Türk romanının sorunlarını ve içinde bulunduğu durumu daha iyi anlayabilmek için Tanzimat yıllarına kadar gitmek gerekmektedir

C) Gecikmişlik hissini uzun süredir üzerinden atamayan Türk romancısı, çağdaşlarına yetişmiş bir durumda ve Türk romanı, Batı romanından daha parlak bir vaziyettedir

D) Türk romancıları çağdaş romanın anlatı stratejilerini yeniden işleyerek dünyaca benimsenen tema ve üsluplarla çağdaşlarına önceden olduğu gibi yol göstermektedir

E) Böylelikle, Türkiye'de romanın ilk evresindeki bocalama, bir uygarlığın dönüşüm yaratma çabalarını gösteren bir sorun olarak değerlendirilebilir.

(2016 - YGS)

2. Şiirden söz ederken onu edebiyat ötesi veya edebiyat üstü bir konuma yerleştirenlere rastlanır öteden beri. Bir yanıyla doğrulanabilir bu yaklaşım. Şiiri "edebiyat"ın gövdesinden taşıran, musikinin veya matematiğin sonsuz arayış hizasına yaklaştıran kimi özelliklerden söz edilebilir. Gelgelelim, onu büsbütün "edebiyat"ın üstüne, ötesine yerleştirmeye çalışmak özünü ve varoluş şartlarını çarpıtmak anlamını da taşıyabilir. En iyisi, ---.

Bu parçanın sonuna, düşüncenin akışına göre, aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

A) taşkın özelliklerini kabul etmekle birlikte şiirin bir edebiyat türü olduğu üzerinde uzlaşmaktır

B) edebiyattan öte bir düzeye yükseltirken şiirin asıl gayesi okuyucunun beğenisini elde etmektir

C) sonrasını ve öncesini belirlerken şiirin diğer disiplin alanlarından nasıl etkilendiğini araştırmaktır

D) şiirin edebiyat alanından uzaklaşmasına neden olan etmenlerin peşinden gitmektir

E) şiiri biçimsel yönden kusursuz bir yapıya kavuşturup okurun beğenisine sunmaktır

(2015 - YGS)

3. Bir sanatçının doğal çevresi, elbette içinde yaşadığı ülkedir. Onun bu çevreyle içten bağlantılı olmaması düşünülemez kuşkusuz. Ancak konu, tek başına estetik bir değer taşımadığından, nereden alınırsa alınsın sanatçının yaratıcı kişiliğiyle kaynaşarak sanat eserine dönüşür. ---

Bu parçanın sonuna, düşüncenin akışına göre, aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

A) Başka bir deyişle, eserin belirleyeni yazarın yaşadığı çevredir.

B) Dolayısıyla yabancı bir konuyla yerli bir eser vermek her zaman mümkündür.

C) Yani estetik yaratımı besleyen güç, sanatçının bağlı olduğu gelenektir.

D) Bu bakımdan sanatçının başarılı olması işlediği konuya bağlıdır.

E) Kaliteyi elde etmek ancak bu yolla mümkündür.

(2015 - YGS)

4. Çok sayıda okuyucusu olmayan her edebî eseri büyük saymak aklımdan geçmez. Ama itiraf edeyim ki zamanımızda yüzbinlerce satan kitaplardan çok, daha az alıcısı olanlara güvenim vardır. Basılır basılmaz çok satılan kitaplar bende hep kuşku uyandırmıştır. Bunların büyük kısmı, uyandırdıkları ilgiyi bir esere ölümsüzlük kazandıran biçimi ve öz üstünlüklerine değil, o anda gündemde olan türlü sanat dışı oyunlara borçludur. Bunların sıcaklıklarını kaybedince eser de unutulup gider. Edebiyat tarihi bunların kalıntılarıyla doludur. ---.

Bu parçanın sonuna, düşüncenin akışına göre, aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

A) Kuşkusuz her okuyucunun sanat eserlerinden bir beklentisi vardır, sanatçı bu isteğe kayıtsız kalamaz

B) Bu nedenle, iyi bir eserin, er veya geç gerçek okuyucusunu bulacağına inanıyorum

C) Zaman içinde böyle eserlerin okuyucusu sayıca azalır ama asla tükenmez

D) Bu nedenle, bir eserin çok okunması bir değer ölçütü sayılamayacağı gibi okunmaması da değersizlik ölçütü sayılmaz

E) İşte bu yüzden kimi eleştirmenlerin edebiyatı güncelden uzak tutma düşüncesine katılmıyorum

(2015 - YGS)

5. Büyük İskender'in, yastığı altından hiç eksik etmediği iki silah varmış derler: kılıcı, bir de İlyada. Bilge Aristoteles'in bu ünlü öğrencisi, o kılıçla çok kesmiş biçmiş ama o kitabı kılıca kırdırmamış hiçbir zaman. Günümüzdeyse "Neler okursunuz?" türünden bir soruyu, adı okumaza çıkmasın diye yanıtlayan birçok kimse arasında, Pekos Bill, Red Kit benzeri şeyler okumaya bayıldığını söyleyenler bile var. İlyada nere, Red Kit nere diyeceksiniz ama gene de aradaki yüzyıllar boşa geçmiş sayılmaz. Kitapları üstünkörü suçlayan, okuyana için için öfke duyanların bile, "Ben okumam." demeyi kendilerine yedirememeleri ilginçtir. --- .

Bu parçanın sonuna, düşüncenin akışına göre, aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

A) Okumaya dair bütün bu olumlu düşüncelere rağmen ülkemizde okuma oranının düşük olması da bir başka çelişkidir

B) Çağlar boyunca insanoğlu hep kitaplarla düşünegelmiş, kitaplar aracılığıyla ortaya koymuştur düşüncesini

C) Dolayısıyla günümüzün gerçek anlamda çağdaş ve düşünen insanı, az da olsa okuyan insandır

D) Okumanın tükenmez kaynağından, herkes kendi istediği kadar pay alır

E) Arka kapıdan da olsa okumaya bir yerden bulaşmış olmanın onuru, böylelerine yeter de artar bile

(2014 - YGS)

6. Her dönem, kendi sanatsal iktidarını içinde taşır. Simgecilerin döneminde klasisizm yanlıları, gerçeküstücülerin döneminde simgecilik yanlıları itibar görmez olmuştur. Bizde de öyle değil mi? GArip akımı kendi gününde Hececileri nasıl gündemden düşürmüşse İkinci Yeni de Garip'i kendi şiir anlayışından dışlamıştır. Bu durumlarda bireyler ve eserleri yok sayılmaz. Onların araçları ve dilleri aşılır. Bir bakıma, edebiyatın geleneksel yasasıdır bu. ---.

Bu parçanın sonuna, düşüncenin akışına göre, aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

A) Geçmiş bitmeden, şimdi tükenmek zorunda kalır

B) Arkada kalan her şiir hareketinin üyeleri teker teker unutulur.

C) Bir sonraki edebî hareket, bir sonraki dil öncekinin de güncelliğini yitirmesine neden olur

D) Öyle ki kısa bir süre içinde bu yırtıcı tavrı kendi varlık nedenine yöneltmekte gecikmez

E) Edebiyat düzleminde, bu olgularla yetinmek

(2014 - YGS)

7. İkinci Dünya Savaşı bittiği gün, Üçüncü Dünya Savaşı hazırlıkları başladı. Yarına güven diye bir şey kalmadı. Yarının ne olacağı kestirilemeyince günü-nü gün etmek, günü gününe yaşamak bir ilke oluverdi. Sanat ve edebiyat da elbette bu havanın dışında kalamazdı. Günübirlik yaşayan insanlar gibi, sanatçılar da kalıcı olmayı bir yana bırakıp günü kurtarmaya uygun eserler vermeye koyuldular. --- .

Bu parçanın sonuna, düşüncenin akışına göre, aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

A) Böylece sanat ürünleri, toplumun gerçekleriyle uyumlu hâle geldi ve değer kazandı

B) Bu yeni yaklaşım, gençlikle sanat arasındaki kopukluğu giderdi

C) Ancak bu tür eserler, geçmişin acılarını başarılı biçimde yansıtıyordu

D) Bir tek eser için yıllarını veren sanatçılar artık tarihe karışmıştı

E) Böylece hızlı üreten, verimli bir sanatçı topluluğu oluştu

(2014 - YGS)

8. "Edebiyat dergilerinde sevmediğin, sıkılarak okuduğun yazılar hangisidir?" diye sorsalar hiç düşünmeden, "Belli bir şiir kitabı üzerine yazılmış tanıtım yazılarıdır." derim. Sorun belki de bendedir ama bu tür yazıların neye göre yazıldığını anlayamıyorum. Tanıtımı yapan iyi niyetli yazar, genellikle ilgili şairin söz konusu kitabındaki dizelerden esinle bir şeyleri duyumsatmaya, şairin şiir dünyasına kendisi ile birlikte katılmaya çağırır bizi. Kendince eklemeler de yapar o şiirlerde oluşturulmaya çabalanan etkileyici havaya. Ama söz konusu kitap, okurca önceden okunmadığı, belki de tanıtıcı üzerine aldığı işi gerektiği gibi yapmadığı için kitaba yönelik ilgi oluşturulamaz çoğu zaman. ----.

Bu parçanın sonuna düşüncenin akışına göre aşağıdakilerden hangisi getirilebilir?

A) Bu yazılarda şairi, şiir yazmaya yönlendiren etkenler üzerinde de durulmalıdır

B) Bu nedenle okuyucunun şiir bilgisini zenginleştirecek açıklamalara yer verilmelidir

C) Oysa tanıtma yazıları şiire dönük olmayan sorunlarla şişirildiği için ilginçliğini yitirir

D) Edebiyat dergilerinde tanıtım yazılarına az yer verilmesi kitaplara duyulan ilgiyi azaltmaktadır

E) Böylece okuyana eziyet eden, onu yoran, anlamsız ve sıkıcı bir metin ortaya çıkar

(2013 - YGS)

A YAYINLARI

9. Bir sabah işinize giderken kırmızı ışıkta durdunuz ve aracınızı tekrar çalıştıramadınız. Her insanın başına gelebilecek bu sıradan olay için iki ayrı olasılığı düşünelim. Birinci olasılıkta arkadaki araçların şoförleri kızgınlıkla kornaya basıyor, siz de bir kazaya yol açmamak için kan ter içinde bu durumdan kurtulmaya çalışıyorsunuz. İkinci olasılıkta, arkanızdaki araçtan inen bir taksi şoförü, bekleyen araçlara işaret ederek onların yan şeritten devam etmelerini sağlıyor. Araçlar sakince geçtikten sonra yanınıza geliyor, birkaç yayayla birlikte aracınızın yol kenarına çekilmesine yardımcı oluyor. Ne siz ne de bir başkası gergin ve telaşlı. İşte bu örnekte olduğu gibi bir toplumun gelişmişlik düzeyini belirleyen asıl şey, ----.

Bu parçanın sonuna düşüncenin akışına göre aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

A) sorunlara pratik çözümler bulmaktır

B) başka insanları zor duruma düşürmemektir

C) yaptığımız hatanın sonucunu üstlenebilmektir

D) insanlar arasındaki iletişim biçimidir

E) kurallara uyarak sorunları ortadan kaldırmaktır

(2013 - YGS)

10. İnsanın sanatsal çalışmalarının tümüne, bir arama ve bulma çabası olarak bakılabilir. Ya da bunlar, hayatı ve bu hayatın içinde insanın kendi yerini anlama ve anlamlandırma uğraşı olarak görülebilir. Bu çaba, ilk insandan bugüne değin farklı amaçlar ardında, farklı açılımlar, biçimler ve yöntemlerle serpilip gelişmiştir. Yüzlerce yıllık serüveni boyunca, hem tarihsel dönemler, toplumsal ve siyasal koşullarca biçimlendirilmiş hem de onları biçimlendirmiştir. Buradan bakıldığında ----.

Bu parçanın sonuna düşüncenin akışına göre aşağıdakilerden hangisi getirilebilir?

A) sanatın, insanı doğa ve toplumla olan çatışmalarıyla yansıtma işlevini yerine getirmesinin gerekliliği ortaya çıkar

B) sanat yapıtlarında işlenen toplumsal özlemlerin gerçekleşip gerçekleşmeyeceği de açıklık kazanır

C) sanatla toplumsal fayda arasında bir seçim yapmanın zorluğu daha iyi anlaşılabilir

D) sanatın, insanın kişilik özelliklerini boyutlandırıp geliştirdiği söylenebilir

E) bir toplumun sanatıyla o toplumun yaşamının birbiriyle etkileşim içinde olduğu yargısına ulaşılabilir

(2012 - YGS)

11. Türküler, şiirler iç dünyamızın sesi olarak yazılmış olsalar da bizden çıktıkları anda topluma mal olmuştur artık. Yalnız topluma mal olmakla kalsa iyi. Yerelden ulusala, ulusaldan evrensele bir değişme ve gelişme çizgisi izleyerek bütün insanlığın ortak değeri hâline gelir. Örneğin Yunus Emre'nin şiirlerinde yansıtılan duygular salt bize mi özgüdür? Neruda, yalnızca Şili'nin acılarını yansıtmıştır, deyip dışlayabilir miyiz onu? Acısı acımız olmuştur, halkı da halkımız. Kısaca ----.

Bu parçanın sonuna düşüncenin akışına göre aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

A) şiir, şairin şiiri düşünmeye başladığı andan okuyucusuyla buluştuğu ana değin süren, uzun ve sancılı bir dönemin ürünüdür

B) sanatçı, ortaya koyduğu ürünlerin hangi özellikleri taşıyacağını önceden saptamalıdır

C) sanatçı, yapıtını yaratırken bilinçli olarak ona ulusal niteliklerin dışına taşan yeni boyutlar kazandırır

D) her birimiz, yaşadığımız bölgenin rengini, dokusunu, çizgisini yansıtan türkülerden ve şiirlerden hoşlanırız

E) türküler, şiirler özünde kendi coğrafyalarının izlerini taşısalar da sanatsal dilin içerdiği insansal özle bütün insanlığın ortak yaratısıdır

(2011 - YGS)

12. Gerek edebiyat dergilerinde gerekse gazetelerin sanat-edebiyat sayfalarında yer alan söyleşilerde, nedense hep aynı konular konuşuluyor ve bundan bir türlü vazgeçilmiyor. Bir yazarın yeni bir romanı mı çıkmış, sorusu hemen hazır: "Bu yapıtınızı yazarken neyi amaçladınız?" ya da "Yapıtınız yaşadıklarınızdan izler taşıyor mu?" Cevaplar da üç aşağı beş yukarı aynı düşünceler etrafında dönüyor. Peki neden bu sınırlılık? Bence bu, yazardan değil, soruyu sorandan kaynaklanıyor. Çünkü söyleşilerde asıl yönlendirici, soruyu sorandır. Bu nedenle sanatçının düşünce üreterek sanatını geliştirmesinde ve yapıtlarının değerlendirilmesinde ona sorulacak soruların önemli bir payı vardır. ----.

Bu parçanın sonuna düşüncenin akışına göre aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

A) Bütün bunlara bakarak eleştirel yaklaşımın ne denli önemli olduğunu söylemek hiç de yanlış olmaz

B) Bu sorun bence temelde birbirini izleyen aynı nitelikteki durumların art arda sıralanmasından doğuyor

C) Hangi yazara sorarsanız sorun, hepsi kendine özgü yazma yöntemlerinin olduğunu söyleyecektir

D) Üstelik yapıtın niteliğini yazarın donanımı belirler ve bunun üzerine söylenebilecek çok söz vardır

E) Kısaca hem eleştirmenlerin hem de sanatçılarla söyleşi yapanların, her düzeyden insanın ilgisini çekecek nitelikte sorular sorması gerekiyor

(2011 - YGS)

13. (I) İnsan ilişkilerinin öneminin yeterince kavranmamış olması, çocuk gelişimiyle ilgili birtakım sorunları da beraberinde getirdi. (II) Söz gelimi günümüzde, kendi kendine oyun kuramadığı için üretken olamayan, edilgen, çevreye karşı ilgisiz, evlere hapsolmuş çocuklar yetişiyor. (III) Bunların hayal güçleri, erken yaşta tanıştıkları ve hayatlarının doğal bir parçası olan televizyonla ve bilgisayar oyunlarıyla sınırlanmış durumda. (IV) Televizyondaki reklamlar çocukları ticari birer araç olarak görüyor. (V) Kaba kuvveti ve silah kullanmayı özendiren, sanat değeri düşük filmler ve kimi yayınlar yüzünden özellikle çocuklar, çeşitli psikolojik sorunlarla yüz yüze geliyorlar. (VI)

Bu parçadaki numaralanmış yerlerden hangisine düşüncenin akışına göre "Bütün bunlardan daha da önemlisi, bu türden olumsuzluklar tekrar tekrar yaşanıyor." **cümlesi getirilebilir?**

A) II. B) III. C) IV. D) V. E) VI.

(2011 - YGS)

14. (I) Geçmiş çağlardan günümüze kalan büyük yapıtlar, örneğin Tolstoy'un Savaş ve Barış, Stendhal'ın Parma Manastırı, Dostoyevski'nin Budala adlı yapıtları çağlarının birer tanığıdır. (II) Ama yazarlar bu yapıtları çağın tanığı olmak isteğiyle yazmamıştır. (III) Çağlarının havasını kendi kişiliklerinde erittiklerinden ister istemez çağın etkileri yapıtlarında belirir. (IV) Ne var ki çağına tanıklık etmenin çeşitli yolları vardır. (V) Bu yollara başvurulmadan yazılanlar bu işlevi yerine getiremez, kısa zamanda unutulur, öte yandan yaratma isteğiyle yazılan yapıtlarsa kalıcılığa ulaşır.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangisinden sonra "Kızıl ve Kara'yı okuyan günümüz insanının, Napolyon çağının anlayışını bu kitapta bugün de bulması, yapıtın kalıcılığını sağlayan sanatsal ve dilsel değerinin bir göstergesidir." **cümlesi getirilebilir?**

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

(2010 - YGS)

15. Bir arkadaşımla, yıllardır edebiyatın hemen her alanında ürünler vermiş bir sanatçıdan söz ediyorduk. Öykülerine yakınlık duyduğum ama şiirlerinden pek tat alamadığım biriydi o. Şairliğine haksızlık ettiğimi düşünen arkadaşım, tuttu bir şiirini örnek verdi o kişinin, üstelik benim de sevdiğim bir şiirdi bu. "Kim o kadar suyun başında beklese günün birinde bir balık tutar." dedim. Birikmiş emek günün birinde iyi bir ürünle geri döner size ama ----.

Bu parçanın sonuna düşüncenin akışına göre aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

A) çalışarak her işte başarılı olunacağı unutulmamalıdır

B) önemli olan sürekliliği sağlamaktır

C) bir değil, birçok türde yazmayı denerseniz

D) eleştirmenlerin beğenisine seslenecek yapıtlar ortaya koyabilirseniz

E) aradan geçen zaman içinde yaratıcılığınızı yitirmiş olursunuz

(2010 - YGS)

LYS SORULARI

1. Fellini filmlerinde karakterlerin yolu çoğu kez sahilden geçer. Fellini; sahili bir tür yüzleşme, arınma, hesaplaşma yeri olarak kurgular. Bu yüzden sahilin kendine özgü bir el değmemişliği, dokunulmazlığı ve masumiyeti vardır. Karakterler, kumlara adım atınca gözlerini ufka dikip bir iç hesaplaşmaya girmeden duramazlar. Bu manzaranın en güzel örneğine *Tatlı Hayat*'ın finalinde rastlarız. Fellini, bu eşsiz final sahnesinde sahili, yozlaşmış karakterin masumiyete olan vedasını göstermek için kullanır. ----.

Bu parçanın sonuna, düşüncenin akışına göre, aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

A) Dolayısıyla üzerine konuşmadan önce filmin yönetmenini bilmek gerekir

B) Bu türden doğallığını yitirmiş mekânlarla pek çok filmde karşılaşırız

C) Bu anlamda mekân, karakterin geliştirilmesinde sembolik bir görev üstlenir

D) Aşk filmlerinde âşıkların birbirine kavuştuğu mekân genellikle sahil olur

E) Çünkü sahil, denizin karayla zamanın mekânla buluştuğu eşiktir

(2017 - LYS)

2. Gestalt psikolojisine göre bir parçayı ait olduğu bütünden soyutlayıp incelemek hatalıdır. Çünkü bir bütün, kendisini oluşturan parçaların basit bir toplamı değil, parçaların toplamından daha fazla bir şeydir; örneğin bir melodi kendisini oluşturan notaların basit bir toplamı değil, bu notaların bir sisteme göre düzenlenişinin ürünüdür. İnsanı anlamlandırırken de bu psikolojiden yola çıkmakta fayda var. Sonuçta, ----.

Bu parçada boş bırakılan yere, düşüncenin akışına göre, aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

A) insanı anlamak istediğimizde çevresi ve iç dünyasını bir arada ele almalıyız

B) sosyal ve fiziksel çevremiz algılarımızın oluşmasında önemli bir role sahiptir

C) çevremize yönelik algılarımız, çevremizi şekillendirme gücüne sahiptir

D) insan ve çevre karşılıklı etkileşim içindedir, birbirlerini şekillendirirler

E) diğer insanları algılama şeklimiz onları etkileyip aynı zamanda da değiştirebilir

(2016 - LYS)

3. Bir dil bilimciye "Dil nedir?" diye bir soru yöneltilse onun bir anda bu soruyu yanıtlamasına, üzerinde ömrünü harcadığı bu konuyu birkaç sözcükle açıklayıp bir tanımlamaya gitmesine olanak yoktur. Başkalarının, "Dil bir iletişim aracıdır." biçiminde yapacağı basit bir tanımlama, onun için hiç de yeterli, doyurucu olmayacaktır. Çünkü onun zihnine, çocuğun dil ediminden konuşma seslerinin çıkarılışına, başka başka toplumlarda birbirinden farklı dillerin oluşmasına, dille beynin bağlantısına, dilin kültürle ilişkisine kadar pek çok konu, sorun ve gerçek üşüşecektir. Bu nedenle bir dil bilimcinin kısa bir duraksamadan sonra bu soruya vereceği yanıt şöyle olabilir: ----.

Bu parçanın sonuna düşüncenin akışına göre aşağıdakilerden hangisi getirilebilir?

A) Dil, bir çırpıda tanımlanamayacak ölçüde çok yönlü, insana özgü bir gerçektir

B) Dil olmasaydı toplumsal yapı ve düzen de oluşmazdı

C) Dil, düşündüklerimizi, hissettiklerimizi, anı ve gözlemlerimizi başkalarına aktarabilmemize yarayan bir araçtır

D) Dil, insanı insan kılan, onu öteki canlılardan ayırıp toplumsal bir varlık hâline getiren güçtür

E) Tüm kavramlar dizgesini, dil aracılığıyla kurar, geliştiririz

(2011 - LYS)

4. (I) Romancı, romanını yazarken kendi yaşamından da başkalarının yaşamından da yararlanabilir. (II) Ama romanını salt kendi yaşamına dayandırmaya kalkışırsa gündelik yaşamın ayrıntılarıyla kurmaca dünyanın, bir başka deyişle romanın kuralları çatışır. (III) Bu çatışma yüzünden kurguda başarı sağlanamaz. (IV) Yazarına ne kadar ilginç ne kadar vazgeçilmez gelirse gelsin, roman, okuru ilgilendirmeyen bir yığın ayrıntıyla dolar. (V) Günlük yaşamın ayrıntılarıyla kurmaca dünyanın ayrıntıları birbirine benzemez. (VI) Kurmaca dünya ile ilgili ayrıntıların o dünya içinde belirli işlevleri vardır.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangisinden sonra düşüncenin akışına göre "Oysa gündelik yaşam, işlevsel olmayan ayrıntılarla doludur." cümlesi getirilebilir?

A) I. B) III. C) IV. D) V. E) VI.

(2010 - LYS)

ÖSS SORULARI

1. Okumayan bir insan, sadece tek bir yaşam sürmüştür. Oysa ben Napolyon'un, Sezar'ın, Dartanyan'ın yaşamlarıyla kendi yaşamımı zenginleştirdim. Bu nedenle, gençleri kitap okumaları konusunda her zaman yüreklendiriyor, yönlendiriyorum, çünkü bu, tek boyutlu kişilikten kurtulmanın en etkili yoludur. Böylece, ---- bu müthiş bir ayrıcalıktır.

Bu parçada boş bırakılan yere düşüncenin akışına göre aşağıdakilerden hangisi getirilebilir?

A) tarihsel olaylara ilgi duyarsınız

B) ülkeleri tanıma isteğiniz artar

C) değişik yaşantılar edinmiş olursunuz

D) insanları daha çok sevebilirsiniz

E) sorumluluk duygunuz gelişip güçlenir

(2009 - ÖSS)

2. Bir yazarın yaşamını, çevresindeki insanların yazar hakkındaki görüşlerini bilmek; giyim kuşamından tutun da gündelik yaşamının bütün ayrıntılarına göz atmak birçoğumuza ilginç gelir. Bunların ele alındığı yazılar, sevdiğimiz bir metnin arkasındaki yazarı tanıma olanağı verdiği kadar metinde dile getirilemeyen ruhsal durumları anlamamıza, boş bırakılan, tamamlanmamış birçok noktayı doldurmamıza da yardımcı olur. Borges'in seksen yaşında kendini kaybedercesine âşık olması, James Joyce'un hiçbir zaman "Ulysses"i okumayan karısının nasıl biri olduğu, Cemal Süreya'nın Kadıköy sahilinde yürürken her an karşıdan Fazıl Hüsnü gelebilir düşüncesiyle ceketini ilikleyerek gezmesi, Turgut Uyar'ın, ardında kendi el yazısıyla oluşturulmuş hiçbir metin bırakmama ilkesi gibi ilginç bilgilerin ne kadarı edebiyatla ilişkilidir? Önemli olan ----.

Bu parçada boş bırakılan yere düşüncenin akışına göre aşağıdakilerden hangisi getirilebilir?

A) bir yazarın yaşam öyküsünün, yazarın yaratılarını yorumlamada ne kadar etkili olduğudur

B) kendiyle ilgili bu yazıları başkalarına bırakmayıp yazarın kendinin yazmasıdır

C) bir yazarı yazmaya yönlendiren kişisel düş kırıklıklarının doğru bir biçimde verilmiş olmasıdır

D) bu tür yazılarda okurun ilgisini çekecek bilgilerin verilmesidir

E) bu bilgilerin, birçok kaynaktan araştırılıp doğruluğu denetlendikten sonra verilmesidir

(2009 - ÖSS)

3. Duyguları, düşünceleri görünür kılan güç, dünya ile uzlaşamama haliymiş; bunu iyice kavradım. Frida Kahlo'nun bedensel açıları olmasa, Salieri, Mozart'ı kıskanmasa, Dali kendine sevdalanmasa, Nazım Yabancı bir ülkede yaşamak zorunda kalmasaydı ——?

Bu parçanın sonuna düşüncenin akışına göre aşağıdakilerden hangisi getirilemez?

A) yazınsal ve kültürel tarihe bu ölçüde katkıda bulunabilirler miydi

B) bugün yaptıklarıyla hala adlarından söz ettirebilirler miydi

C) onlar yaşamla uyum içinde olsaydı bugün sanatta gelinen noktaya ulaşılabilir miydi

D) acaba onların yapıtları olan o resimler, o şiirler, o senfoniler yaratılabilir miydi

E) o yapıtların günümüz insanını daha iyi yaşama koşullarına ulaştırdığı söylenebilir miydi

(2008 - ÖSS)

4. Sinema, bence bir ürün ortaya koymanın en zor c duğu alanlardan biri. Bir projenin senaryoya, sonı da sinema filmine dönüşmesi, uzun, zahmetli, pe çok kişiden ve teknolojiden yararlanmayı gerek tiren pahalı bir iş. Televizyon dizilerinde de bun benzer yanlar yok değil. Ne var ki hızla yapılaı hemen seyirci karşısına çıkarılan, bir gecede tü ketilen bir dizinin tek hedefi, izleyicisini ekran ba şında tutmak. Sinema filminde önemli olan "özer yaratıcılık, özgünlük", televizyon dizilerinde pek d görülmeyen özellikler. Özetlemek gerekirse, ——

Bu parçanın sonuna düşüncenin akışına görı aşağıdakilerden hangisi getirilebilir?

A) bir sinema filminin üretimi için gerekli olaı her şey televizyon dizilerinin üretimi için dı gerekli

B) sinemada "sanatın kuralları", dizilerdeyse "te levizyona özgü kurallar" geçerli

C) televizyon dizilerinin izleyiciyi televizyona bağlamasının nedeni, onlardaki merak öge sinin yarıda kesilmesidir

D) televizyon dizilerinde sinemanın etkileri gö rülür

E) çok sayıda dizi ve film üretme, bu alanların gelişmesine katkıda bulunur

(2008 - ÖSS)

5. Karşılaştığımız kişilerde ve yaşadığımız olaylarda farkına vardığımız ortak özellikler, genelleme yapmamıza neden olmuştur çoğu zaman. Bu da bizde "bir teknede yoğurmak" diye adlandırabileceğimiz bir alışkanlık yaratmıştır. Artık kişilerin ya da olayların birbirine benzeyen yönlerine bakarak, yalnızca bunları göz önünde tutarak, onları sanki aynı şeymiş gibi düşünür hâle gelmişizdir. Öyle ki yeni tanıdığımız insanların ya da ilk kez karşılaştığımız olayların bazı belirgin özelliklerini görmemiz...

Bu parçanın sonuna düşüncenin akışına göre aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

A) söz konusu durumları daha ayrıntılı bir biçimde değerlendirmemizi sağlar.

B) onları başkalarıyla özdeşleştirmemize yol açmıştır.

C) gördüklerimizin başkalarından ayrılan yönlerini bulmamızı kolaylaştıracaktır.

D) bizde, onları tanımaya karşı istek uyandıracaktır.

E) bir anlamda, onların kimi özelliklerine kolayca alışamayacağımız anlamına gelir.

(2007 - ÖSS)

6. Kuşkusuz, bir toplumun dili, o toplumun dünya görüşünden ayrılmaz. Toplumun dünya görüşü, dilinin gelişmesinde etkili olduğu gibi, dünya görüşünün belirlenmesinde de dil bir etkendir. Toplumlardaki kültürel değişiklikleri inceleyen insan bilimciler bu bağıntıyı uzun uzun araştırmışlardır. Nitekim Eskimo dilinin sözcükleri üzerinde yapılan bir araştırmada savaşla ilgili tek bir sözcüğe rastlanmamış. Buradan şöyle bir yargıya varmışlar: "..."

Bu parça düşüncenin akışına göre aşağıdakilerden hangisiyle sürdürülebilir?

A) Eskimolar savaşçı bir toplum değildir.

B) Eskimolar geleneklerine bağlı bir toplumdur.

C) Toplumsal ilişkileri düzenlemede dil, savaştan daha etkilidir.

D) İnsanlar artık, sorunların savaşla çözülemeyeceğini anlamıştır.

E) Eskimoların dili öteki dillerden daha az gelişmiştir.

(2007 - ÖSS)

7. Bir kez daha koca bir yılı eskitip anılarımızın arasına gönderdik. Henüz eskitmediğimiz bir yeni yıl da tüm gizemiyle çaldı kapımızı. Her geçen gün solmuş bir gül yaprağı gibi dökülüp gitti geçmişe. Anılarımızı kurutup özenle koyduk bir kitabın arasına. Yaşadığımız düş kırıklıkları, mutluluklar belki hiçbir zaman unutulmayacak; ama hiçbir zaman da bir kez daha yaşanmayacak. Doğanın değişmez yasası bu. Bir gün öncesini değil, beş dakika öncesini aynı duygularla yaşamamız olası değil. Kısacası, ...

Bu parçanın sonuna aşağıdakilerden hangisi getirilemez?

A) yaşamın tadına ve anlamına vardığımız her dakika bizler için bir armağandır.

B) yaşamakta olduğumuz her an yeniden yaşanmayacak kadar değerlidir.

C) geçmişin acı ve tatlı yanlarını bir yana bırakıp günümüzü anlamlı kılmaya çalışmalıyız.

D) kaybedilen zamanın bir daha geri gelmeyeceğini düşünerek, yaşamı sevgiyle kucaklamalıyız.

E) her dönemde yaşamın bize yüklediği sorumluluklar farklılık gösterir.

(2006 - ÖSS)

8. "Hayatım roman olur." diyenlerden özür dileyerek söyleyelim: "Yaşanmış gerçeği" öykülemek bir yazın yapıtı oluşturmaya yetmez. Yaşanmız bir olay, bir romanın, bir şiirin çıkış noktasını oluşturabilir; ama bir yapıtta, "yaşanmış gerçeklere" yer verme, yazınsal türlerin gerekli niteliklerinden değildir. Çünkü insanlar sanat yapıtlarında ...

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilebilir?

A) yaşanmış, yaşanmakta olan gerçekleri yazmanın daha kolay olduğunu düşünürler.

B) anlatılanların ne kadar etkileyici olduğunun farkındadırlar.

C) düşsel öğelere ağırlık verilmesinin, okurların ilgisini çekmediğini bilirler.

D) kendi yaşam gerçekleriyle anlatılanların örtüşmesini isterler.

E) gerçeğe benzerliği, gerçeklikten üstün tutarlar.

(2006 - ÖSS)

9. Başarılı şairlerin hepsi, kendilerinden önceki şairlerin şiirlerini okuyarak öğrenmişlerdir şiir yazmayı. Kendi başınıza da olsa, bir ustanın denetiminde de olsa şiir yazmayı öğrenmek için ne yapmanız gerektiği bellidir. Beğenilen şiirleri teker teker okuyacak, değerlendirecek, işin sırrına varmaya çalışacaksınız. Şöyle bir okuyup geçmekte değil işin sırrı. Her şairi, her şiiri ayrı ayrı, titizlikle irdeleyeceksiniz. Sözcükleri nasıl seçmiş, nasıl birbirine bağlamış? Dizeleri nasıl kurmuş? Bu türden birçok sorunun yanıtını ararken bütün emeğiniz boşa gidebilir. Bu nedenle, ...

Bu parçanın sonuna, düşüncenin akışına göre aşağıdakilerden hangisi getirilebilir?

A) şairliğe özenen bir insanın şiiri zevk almadan okuması düşünülmez.

B) şiir yazanlar, kimi sıkıntılara katlanmanın yanı sıra amacına ulaşamamayı da göze almalıdır.

C) şiir yazabilmenin ilk koşulu, iyi şiiri kötüden ayırabilmektir.

D) kötü şiirler, üzerinde uzun uzun çalışılmadan, değişik denemeler yapılmadan yazılanlardır.

E) şiirin yapısını, doğasını kavramamış insanlar, kendilerini şair sanıyorlar.

(2005 - ÖSS)

10. Konuşurken yeterince düşünüp en uygun sözü ve söyleyişi bulmaya zaman yoktur. Ama yazdığımız bir yazıyı her okuyuşta, o yazıdaki, dalgınlıktan, dikkatsizlikten doğan yanlışları görüp düzeltme; düşünme ve araştırma eksikliklerini tamamlama, gereksiz bölümleri atma olanağı vardır. ...

Bu parçanın sonuna, düşüncenin akışına göre aşağıdakilerden hangisi getirilebilir?

A) Kısacası her yazarın en çok önem verdiği nokta sözcük seçimi olmalıdır.

B) Bunun için yazar, araştırmayı zorunlu kılan konuları işlemelidir.

C) Sözün kısası yazar, cümlelerini ayrıntılarla doldurmaktan kaçınmalıdır.

D) Bu nedenle her yazar, yazısını gün ışığına çıkarmadan önce döne döne denetlemelidir.

E) Açıkçası yazar, konuşma dilini değil, yazı dilini kullanmalıdır.

(2005 - ÖSS)

11. Edebiyatta olup bitenleri, edebiyatın canlılığını, yazarın verimliliğini hatta yapıtlarının başarısını ya da başarısızlığını kuşaklarla, yaşla değerlendirmek çoğu zaman bizi yanlışlığa götürür. Dostoyevski en büyük iki yapıtından birini, "Karamazof Kardeşler'i ölmeden hemen önce bitirdi. Thomas Mann ise gene en büyük iki yapıtından biri olan, "Buddenbrook Ailesi"ni bitirdiğinde daha yirmi altı yaşındaydı. Bu iki yazar da ömürlerinin erken ve geç dönemlerinde başka birçok kitap yazdılar. Bu örnekler bize ...

Bu parçanın sonuna, düşüncenin akışına göre aşağıdakilerden hangisi getirilebilir?

A) yazarların, yeni dünyalar kurma çabasıyla sürekli bir arayış içinde olduklarını gösteriyor.

B) bir yazarın yapıtlarının hep birbirine benzemesinin yaratabileceği güçlükleri hatırlatıyor.

C) yazarların, yazma ve yaratma gücünün yaşla açıklamayacak bir olgu olduğunu gösteriyor.

D) yazarların kimi dönemlerde kalıcı ürünler verdiğini; ancak bunu sürdürmenin güç olduğunu kanıtlıyor.

E) yazarların, yeni konular bulduklarında daha çok çalışmaları gerektiğini yansıtıyor.

(2005 - ÖSS)

A YAYINLARI

12. Babalarla çocukların birbirini anlayamadığı kimi dönemler vardır. Böyle bir dönemden ben de geçtim. Bugün artık hayatta olmayan babamla ilişkilerim, yaşamımdaki en büyük üzüntülerden biridir. Çünkü o zamanlar, dünya görüşüyle benim karşımda yer almıştı ama hiçbir zaman beni reddetmedi; tersine anlamaya çalıştı. Bense onun o görüşte olmasını kabul edemedim.

Bu parçanın sonuna aşağıdakilerden hangisi getirilirse konuşan kişinin "pişman" olduğu anlaşılır?

A) Aslında farklı düşünse de hoşgörülü olabilirmiş insan.

B) Bunda çevremin de etkili olduğunu anladım.

C) Babamın öyle biri olması, beni ondan uzaklaştırıyordu.

D) Çünkü ben gençtim ve doğruları yalnız ben görebiliyordum.

E) Her sorunun, kendine özgü bir çözümü vardır.

(2004 - ÖSS)

13. Dilleri, zengin, yoksul, eksikli, yetkin gibi sözcüklerle nitelendirmek bilimsel gerçeklerle bağdaşmaz. Her dil, olayları, durumları, varlıkları, evreni, kendince adlandırıp yansıtır. Bir başka deyişle, o dili kullanan toplumun yaşama biçimiyle ilgilidir bu. Örneğin, Türkçede dört ayrı sözcükle anlatılan "baldız, elti, görümce, yenge" için, İngilizcede yalnızca "sister-in-law", Almancada ise "Schwâgerin" karşılıkları vardır. Bunun gibi Türkçede "kayınbirader, enişte, bacanak" ilişkisi, İngilizcede "brother-in-law", Almancada ise "Schwager" sözcüğüyle belirtilir. ...

Bu parça düşüncenin akışına göre aşağıdakilerden hangisiyle sürdürülebilir?

A) Böyle olduğu için, Türkçe işlenmiş, gelişmiş kültür dili sayılan bu dillerden daha zengindir diyebiliriz.

B) Bu durumda Türkçenin insanoğlunun acılarını, tutkularını, düşlerini doğadaki varlıklardan yararlanarak anlatan, olanakları geniş bir dil olduğu görülür.

C) Bu bize, olsa olsa Türk toplumunda aile ve akrabalık ilişkilerinin ayrıntılı olarak yer aldığını, bunun da söz varlığımıza yansıdığını gösterir.

D) Oysa Türkçede bir nesne ya da varlığı anlatabilmek için doğadaki bir başka nesne ya da varlıktan yararlanma söz konusudur.

E) Daha doğrusu, "İstenirse Türkçeyle anlatılamayacak hiçbir kavram yoktur." düşüncesini yaygınlaştırmak gerekir.

(2004 - ÖSS)

14. Okumaya nereden başlasam? Hangi türden kitaplar okusam? Böyle soruları yanıtlamada zorlanmışımdır hep. Bilirim ki söyleyeceklerimin yönlendirici bir işlevi olmayacaktır. Çünkü her kitabın etkisi, okurun okurluk yaşantısına, birikimine göre değişiklik gösterir. Birinin yüreğinde titreşimler yaratan bir kitap, bir başkasının ruhunu karartır; esnetir, ağırlığı altında ezer onu. Birine çarpıcı, renkli yaşantılar sunan bir kitap, ötekine bayağı, sıradan gelebilir.

Bu parçanın sonuna, düşüncenin akışına göre aşağıdakilerden hangisi getirilebilir?

A) Görüldüğü gibi okuma çok yönlü bir etkinliktir.

B) Sözün kısası bir kitabın herkes üzerinde aynı etkiyi bıraktığı söylenemez.

C) Ne var ki iyi bir okur, hangi amaçla okuduğunun bilincindedir.

D) Bu nedenle okuma, okurun kimi bilgi ve becerilerle donanmış olmasını gerektirir.

E) Aslında okurun, okuduklarını bir zihinsel süzgeçten geçirmesi gerekir.

(2003 - ÖSS)

15. Gözlemlerden, yaşantılardan yola çıkıp çok başarılı olmuş sanatçılar vardır; ama aynı yöntemle yazmasına karşın başarılı olamamış, hiçbir iz bırakmamış sanatçılar da çoktur. Örneğin Balzac, hiç evlenmemiş, babalık zevkini tatmamış; ama dünyanın en canlı babası Goriot Baba'yı yaratmıştır. Öte yandan bütün yapıtlarını okuduğum Panait İstrati, yaşantısından, gözlemlerinden yola çıktığı halde çoktan eskimiştir. Bu örneklerden çıkarılacak sonuç, ...

Bu parçada boş bırakılan yere düşüncenin akışına göre aşağıdakilerden hangisi getirilebilir?

A) edebiyatçının, anlattıklarını yaşamış olmasının değil, okura yaşatmasının önemli olduğudur.

B) başarılı romanlar yazabilmenin ilk koşulu, yazarın, kendi anlattıklarına tanık olmasıdır.

C) her romanın, konusuna özgü bir yazma yöntemi gerektirdiğidir.

D) romandaki başarının sanatçının kişilik yapısına bağlı olduğudur.

E) kimi romanlardaki başarısızlığın birçok nedene bağlanabileceğidir.

(2003 - ÖSS)

16. Yazma işinde insanın başarıya ulaşması için verilecek reçetelerin, tek başına hiçbir yarar sağlamayacağını düşünen bir yazar şöyle diyor: "Yüzde doksan dokuz yetenek, yüzde doksan dokuz disiplin, yüzde doksan dokuz çalışma..." Yaptığı ne kadar iyi olursa olsun gene de yapabileceğinden iyi değildir. Sanatçılar, çağdaşlarından ya da öncekilerden daha iyi olmakla yetinmemeli. Kısacası bütün sorun ...

Bu parçada boş bırakılan yere düşüncenin akışına göre aşağıdakilerden hangisi getirilebilir?

A) özgün bir yapıt ortaya koyabilmekte

B) başka sanatçıların yaptıklarını izleyebilmekte

C) insanın kendisini yenileyip aşmasında

D) daha önce ele aldığı konulara değinmemekte

E) değişik türlere yönelmekte

(2003 - ÖSS)

17. Düşünceye saygı göstermek gerekir; ancak bu, her düşünceyi doğru sayıp kendi düşüncemizden vazgeçme anlamına gelmemeli. Çünkü kişisel düşünceler, meyvelerin güneş altında olgunlaşması gibi,...

Bu parça, düşüncenin akışına göre aşağıdakilerden hangisiyle tamamlanabilir?

A) zorla benimsetilmeye çalışılırsa etkisini yitirir.

B) uzun süren zihinsel çabalar sonunda oluşur.

C) en küçük bir kuşkuya yol açarsa bireylere olan güveni azaltır.

D) kişinin içinde bulunduğu ortama göre değişiklik gösterir.

E) sağlam temellere dayandığı sürece zarar görmez, yıpranmaz.

(2003 - ÖSS)

18. İnsanın doğayla savaşımında korkunun rolü yadsınamaz. Önemli olan, bu insanca duyguyu iyi değerlendirebilmektir. Nasıl ki kullanılması bilinmeyen bir silah bazen geri tepip büyük zararlara yol açabiliyorsa, korku da denetim altında tutulmayıp kendi başına bırakılırsa sonuç hiç kimse için iyi olmaz. Korkmam; ama neden, niçin korktuğumuzu bilelim. Korkuya yenilme kaygısının tutsağı olmayalım.

Bu parçanın sonuna düşüncenin akışına göre aşağıdakilerden hangisi getirilemez?

A) Korkuyla birlikte yaşamayı öğrenelim.

B) Korkudan, uygun biçimde yararlanmaya çalışalım.

C) Korkunun, toplumu değişik yönlerden etkilediğini unutmayalım.

D) Korkuyu bir engel değil, bir araç olarak görelim.

E) Korkumuzun nedenini öğrenip ona göre davranalım.

(2000 - ÖSS)

PARAGRAFIN SONUÇ CÜMLESİ

YGS SORULARININ ÇÖZÜMLERİ

1. Parçada Türk romancıların gecikmişlik duygusundan bahsedilmiştir. Bu yüzden de bu konuyla ilgili devam edilmelidir. Onun için cevap "C"dir.

Yanıt C

2. Yazar "en iyisi" ifadesiyle iki görüşü de orta noktada buluşturmak kısaca uzlaştırmak istediğini belirtmiştir. Bundan dolayı doğru cevap "A" seçeneğidir.

Yanıt A

3. Konu, tek başına bir estetik değer taşımadığından, "nereden alınırsa alınsın" ifadesiyle yabancı bir konuyla yerli bir eser vermenin her zaman mümkün olduğu vurgulanmaktadır. Bundan dolayı doğru yanıt "B" seçeneğidir.

Yanıt B

4. Parçanın başında eseri nitelikli kılan unsurun onu okuyanların sayısı olmadığından bahsetmektedir. Dolayısıyla bir eserin çok okunması bir ölçüt sayılamayacağı gibi okunmaması da bir ölçüt sayılamaz.

Yanıt D

5. Parçada kitap okumayı sevmeyenlerin bu durumu bir eksiklik olarak görüp en küçük kitap okuma faaliyetlerinde iyi bir kitap okuru gibi görünüp bundan onur duyduklarından bahsedilmiştir.

Yanıt E

6. Parçada Garip akımının kendinden önceki edebi hareketi gündemden düşürdüğü, kendinden sonra gelen edebi hareketin de Garip akımını gündemden düşürdüğü vurgusu yapılmış. Dolayısıyla her yeni edebi hareket kendinden önceki edebi hareketin gündemden düşmesine sebep olur.

Yanıt C

7. Parçada sanatçıların günübirlik eserler yazma hevesine kapıldıkları vurgusu yapılmış. Buradan yola çıkarak kalıcı eser yazmaya çalışan sanatçıların kalmadığı söylenebilir.

Yanıt D

8. Düşüncenin akışına göre parçanın sonuna getirilebilecek en anlamlı cümle E seçeneğinde verilmiştir. Bir önceki cümlede tanıtım yazısının okuyucuda çoğu zaman tanıtımı yapılan kitaba yönelik ilgi oluşturamadığı ve dolayısıyla okuru yazıdan uzaklaştırdığı dile getirilmektedir. Bu anlamı takip edebilecek cümle E seçeneğinde verilmiştir.

Yanıt E

9. Parçada trafikte rastlanabilecek bir durum örneği verilmiş ve insanların bu durum karşısında geliştirebilecekleri olası iki tavırdan söz edilmiştir. İlki olumsuz sonuçlara yol açarken ikincisi sorun yaşanmadan olayın çözülmesini sağlamıştır. Bu iki örnek de insanlar arası iletişimi ortaya koymaktadır, insanlara yaklaşımımız ve onlarla kurduğumuz iletişim bizim gelişmişlik seviyemizi gösterir. Dolayısıyla parçanın sonuna getirilebilecek en doğru cümle D seçeneğinde verilmiştir.

Yanıt D

10. Parçanın genelinde toplumun sanat anlayışı yaşamının bir yansıması olarak görülmektedir. Parçanın sonuna gelebilecek cümle bu anlayışı tamamlamalıdır. Bu cümle E seçeneğinde verilmiştir.

Yanıt E

11. Parçanın bütününde; türkülerin, şiirlerin her ne kadar yaratıldıkları coğrafyanın ve kültürün ürünü olsalar da zaman içerisinde; taşıdıkları anlam yükü dolayısıyla yaratıldıkları coğrafya ve kültürün sınırlarını aştıkları, evrensel bir geçerlilik kazandıkları dile getirilmektedir. Paragrafın sonuna da bu anlamı taşıyan bir cümle getirilmelidir. Bu cümle E seçeneğinde verilmiştir.

Yanıt E

12. Parçanın bütününde; söyleşilerde yazarlara yöneltilen soruların niteliği üzerinde durulmaktadır. Yazarlara yöneltilen soruların genellikle kalıplaşmış ve sığ sorular olmasının, eleştirel nitelik taşımamasının yazarlarla yapılan söyleşilerin bir örnekleşmesine yol açtığı dile getirilmektedir. Şu halde boş bırakılan yere söyleşilerde yazarlara yöneltilen soruların kalıplaşmış olmaktan uzak, eleştirel nitelikte olması gerektiğini ifade eden bir cümle getirilmelidir. Bu cümle de A seçeneğinde verilmiştir.

Yanıt A

13. Soru kökünde verilen cümlede yer alan "bütün bunlardan", "bu türden" bağlayıcıları cümlenin nereye getirilmesi gerektiği konusunda ip ucu vermektedir. Parçada II. cümleden VI. cümleye kadar çocuklarla ilgili olumsuzluklardan söz edilmiştir. Bağlayıcılar da VI. cümleye kadar sözü edilen olumsuzluklara gönderme yapmaktadır. "Bütün bunlardan daha da önemlisi, bu türden olumsuzluklar tekrar tekrar yaşanıyor." cümlesi, çocuklarla ilgili tüm olumsuzluklar aktarıldıktan sonra bu olumsuzlukların tekrar eden niteliğini ifade ederek paragraftaki düşünceyi toparlayan bir nitelik taşıyor. Bu yüzden verilen cümle VI. cümleden sonra getirilmelidir.

Yanıt E

14. Beşinci cümlede "yaratma isteğiyle yazılan yapıtların kalıcı olacağından söz edilmektedir. Soru kökünde verilen cümlede ise kalıcı yapıt örneklenmektedir. Örnek olarak Stendhal'in Kızıl ve Kara adlı yapıtı gösterilmektedir. Soru kökünde verilen cümle, "kalıcı yapıtlar" konusu dolayısıyla beşinci cümleden sonra gelmelidir.

Yanıt E

15. Paragrafta, öykü de şiir de yazan bir sanatçıdan söz edilmektedir. Parçanın anlatıcısı, sözü edilen sanatçının şiirlerini pek beğenmemektedir. Sanatçının örnek olarak verilen şiirini beğendiği halde bu şiirin sözü edilen sanatçının şairlik yönünün güçlü olduğunu kanıtlamaya yetmeyeceğini dile getirmektedir. Bunca şiir denemesi yapan kişinin eninde sonunda iyi bir şiir çıkarmasının normal olduğu görüşündedir. Anlatıcı için önemli olan uzun uğraşlardan sonra tek tük iyi eserler vermek değil, iyi eserler vermeyi süreklilik haline getirebilmektir. Bu yüzden boş bırakılan yere "önemli olan sürekliliği sağlamaktır" yargısı getirilmelidir.

Yanıt B

LYS SORULARININ ÇÖZÜMLERİ

1. Parçanın sonuna getirilebilecek en uygun cümleye C şıkkında yer verilmiştir.

Yanıt C

2. Parçaya göre, bir parçayı değerlendirirken ait olduğu bütünle birlikte değerlendirilmesi gerektiği vurgulanmıştır. İnsanı da bu açıdan değerlendirecek olursak iç ve dış çevreyi ele almalıyız.

Yanıt A

3. Parçada, "bir dil bilimcinin" dilin tanımını başkaları gibi çabucak yapamayacağı dile getirilmektedir; çünkü dil bilimci dili tanımlaya çalışırken birbirinden farklı birçok kavramı da dilin belirleyeni olarak düşünür. "Bu nedenle dil bilimcinin kısa bir duraksamadan sonra bu soruya vereceği yanıt şöyle olabilir. Dil, bir çırpıda tanımlanamayacak ölçüde çok yönlü, insana özgü bir gerçektir."

Yanıt A

4. Paragrafta uygun yere yerleştirilmesi gereken cümle "oysa" bağlacı ile başlamaktadır. Bu bağlaç, soru kökünde verilen cümlenin, hangi cümleden sonra getirilmesi gerektiği konusunda ipucu vermektedir. "Oysa" bağlacı karşıtlık bildirir. Anlamca karşıt cümleleri birbirine bağlar. Bu bağlacı barındıran soru kökündeki cümle, "yaşamın işlevsel olmayan ayrıntılarla dolu olduğunu" ifade etmektedir. Dolayısıyla bu cümleden önce gelen cümlenin "işlevsel olan ayrıntılarla" ilgili bir yargıyı içeriyor olması gerekir. Bu cümle VI. cümledir. Soru kökünde verilen cümle VI. cümleden sonra gelmelidir.

Yanıt E

ÖSS SORULARININ ÇÖZÜMLERİ

1. Parçada, okumanın insanı tek bir yaşamdan kurtaracağı, insana farklı yaşamlar kazandıracağı anlatılmaktadır. Yazarın, yaşamını Napolyon'un, Sezar'ın ve Dartanyan'ın yaşamıyla zenginleştirdiği söylenerek bu durum örneklendirilmektedir. Okuyan ve tek boyutlu bir kişilikten kurtulan kişi böylece değişik yaşantılar edinmiş olacaktır.

Yanıt C

2. Genel olarak paragrafta yazarın günlük yaşamına dair ayrıntıları bilmenin "sevdiğimiz bir metnin arkasındaki yazarı tanıma olanağı verdiği kadar metinde dile getirilmeyen ruhsal durumları anlamamıza, boş bırakılan noktayı doldurmamıza yarayacağı" anlatılmaktadır. Metnin sonunda belirli yazarların günlük yaşamlarından verilen kimi ayrıntıların edebiyatla ilişkisinin ne olduğu sorgulanmaktadır. Paragrafta anlatılanın ne olduğunu göz önünde bulundurduğumuzda boşluk kolayca doldurulmaktadır. "Önemli olan bir yazarın yaşam öyküsünün, yazarın yaratılarını yorumlamada ne kadar etkili olduğudur."

Yanıt A

3. Düşüncenin akışına göre parçanın sonuna getirilemeyecek seçenek E seçeneğidir. Son cümlede Frida Kahlo, Salieri, Dali ve Nazım gibi isimlerden bahsedilmektedir dolayısıyla son cümlenin bu kişilerle ve bu kişilerin yaptıklarıyla ilgili olması gerekir. E seçeneği "o yapıtların..." sözüyle başlamaktadır ama daha önceki cümlelerde herhangi bir yapıttan bahsedilmemektedir.

Yanıt E

4. "Sinema filminde önemli olan 'özen, yaratıcılık, özgünlük', televizyon dizilerinde pek de görülmeyen özellikler" cümlesi, paragrafın sonuna getirilmesi gereken cümle ile ilgili önemli bir ipucu verir. Özen, yaratıcılık ve özgünlük, sanatın temel belirleyicileridir. Televizyon dizilerinde amaç sanatsal olmaktan çok seyirciyi ekran başında tutabilmektir. Bu, televizyonun kuralıdır. Dolayısıyla son cümlenin "sinemada" sanatın kuralları", dizilerdeyse "televizyona özgü kurallar" olması gerekecektir.

Yanıt B

5. Parçanın bütününde tanıdığımız her yeni kişiyi, önyargılarımız dolayısıyla, daha önce tanıdıklarımıza benzetmemizden, onlarla özdeşleştirmemizden söz edilmekedir. Bu bağlamda son cümle en doğru biçimde B seçeneğiyle tamamlanabilir.

Yanıt B

6. Parça, dilin toplumun başından geçenlerle doğrudan ilişkili olduğunu anlatmaktadır.

Eskimoların dilinde savaşla ilgili sözcük yoksa demek ki Eskimolar savaşçı bir toplum değildir.

Eskimoların savaşsız yaşamaları, dillerinde savaş sözcüklerinin yer almaması sonucunu doğurmuş, yaşayış dili belirlemiştir.

Yanıt A

7. Paragrafın bütününde geçen zamanın bir daha asla yaşanamayacağı anlatılmakta dolayısıyla yaşanan anın dolu dolu yaşanması gerektiği sezdirilmektedir. Geçmişi yeniden yaşayamayacağımıza göre yaşadığımız anı en coşkulu biçimde yaşamalıyız. Paragrafın sonuna bu anlam doğrultusunda cümleler getirilebilir. A, B, C ve D seçenekleri anlam bakımından bunu ifade eder. E seçeneği bu anlamın dışında kalmaktadır.

Yanıt E

8. Paragrafta "yaşanmışlığı" anlatmanın bir metni yazınsal metin olarak değerlendirme ölçütlerinden biri olamayacağı dile getirilmektedir. Dolayısıyla yazınsal yaratı gerçekliği olduğu gibi aktarmak anlamına gelmez. Paragrafın sonuna bu anlamda E seçeneği gelmelidir.

Yanıt E

9. Paragrafın bütününde şiir yazmanın yorucu ve emek isteyen bir iş olduğu anlatılmaktadır. Şiir yazmak isteyen bir insanın şiir yazabilmek için yapması gereken her şeyi yerine getirmesine rağmen sonuç alamayacağı da sondan bir önceki cümlede belirtilmiştir. Dolayısıyla şiir yazmaya çalışanların hem sıkıntılara katlanması hem de sonuçsuzlukla karşılaşmaya hazır olması gerekmektedir. Bu anlam B seçeneğinde verilmektedir.

Yanıt B

10. Yazıyla konuşma arasındaki en temel fark, yazdığımız yazıyı dönüp yeniden okuduktan sonra düzeltebilme şansımızın olmasıdır. Şu halde yazar elindeki bu olanağı iyi değerlendirip yazdıklarını sıkı bir biçimde kontrol etmelidir. Bu anlam D seçeneğinde verilmiştir.

Yanıt D

11. Paragrafın bütününde "büyük eserler yaratmanın" yaşla açıklanabilecek bir durum olmadığı anlatılmaktadır. Paragrafın son cümlesi de bu anlamı içermelidir. Bu anlam C seçeneğinde verilmiştir.

Yanıt C

12. Paragrafın sonuna "Aslında farklı düşünse de hoşgörülü olabilirmiş insan" cümlesi getirildiğinde konuşan kişinin "babasına hoşgörülü davranmadığı için pişmanlık duyduğu" söylenebilir.

Yanıt A

13. Bir dildeki bir olguya özgü sözcüklerin çok ya da az olmasının o dili yetkin ya da yoksul kılmayacağı anlatılmaktadır. Dildeki sözcüklerin toplumun yaşayışıyla bağlantılı olduğu vurgulanmaktadır. Metnin sonuna gelecek cümlenin de bu anlamı taşıması gerekir. C seçeneğinde verilmiştir.

Yanıt C

14. Paragrafta kitabın her okur üzerinde farklı etkiler yaratacağı anlatılmaktadır. Dolaysıyla paragrafın "Sözün kısası bir kitabın herkes üzerinde aynı etkiyi bıraktığı söylenemez" cümlesiyle bitirilmesi en doğrusudur.

Yanıt B

15. Paragrafta eserin yaşanmış olanı aktarmasının eseri kalıcı kılacak bir ölçüt olamayacağı anlatılmaktadır. "... ama dünyanın en canlı babası Goriot Baba'yı yaratmıştır" cümlesinde "canlı" sözcüğü yazarın yazdıklarını okura yaşattığının göstergesidir. Dolayısıyla paragrafın sonuna bu anlam doğrultusunda bir cümle getirilmelidir.

Yanıt A

16. "Yaptığı ne kadar iyi olursa olsun gene de yapabileceğinden iyi değildir" cümlesi metnin bütünüyle düşünüldüğünde yazarın asıl rakibinin kendisi olması ve yazarın kendini aşması gerekliliğinden bahsedilmektedir. Paragrafın son cümlesi sanatçının kendini aşmasıyla ilgili bir yargı getirilerek tamamlanmalıdır. Bu yargı C seçeneğinde verilmiştir.

Yanıt C

17. Paragrafın son cümlesi "çünkü kişisel düşünceler, meyvelerin güneş altında olgunlaşması gibi..." düşüncelerin de zaman içerisinde gelişip olgunlaşacağı yargısını vermektedir. Bu anlam B seçeneğinde verilmiştir. Bir önceki cümlenin nedeni de bu cümleyle verilmektedir.

Yanıt B

18. Paragrafta korkuyla yaşamayı bilmekten, korkuya yenilmekten, korkuyu denetim altında tutabilmekten bahsedilmektedir. Bu anlamların dışında kalan yargı C seçeneğinde verilmiştir.

Yanıt C

PARAGRAFIN GİRİŞ CÜMLESİ

YGS SORULARI

1. ----. Örneğin Rubens, yüzünün güzelliğiyle övünç duyduğu küçük oğlunun resmini yaparken ona bizim de hayran kalmamızı bekliyordu. Elbette bu çok doğal bir istekti. Ancak, bu türden konulara duyulan ilgi, ilk bakışta daha az çekici gelen konuları dışlamamıza yol açarak beğenimizi sınırlayabilir. Bunu aşmak için, Albrecht Dürer'in annesinin yaşlı yüzünü resimlediği tabloda, gençlikten kaynaklanan güzellikten başka şeyler arama sabrını göstermemiz gerekli. Çünkü bu tablonun başarısı, konu aldığı figürün yüzündeki güzellikten gelmez. Nitekim tabloyu sevdiren, yüzdeki güzelliğin önüne geçecek kadar etkili olmuş ifadedir.

Bu parçanın başına düşüncenin akışına göre aşağıdakilerden hangisi getirilebilir?

A) Sanatçı, genellikle yarattığı tablolarda insanların gerçek hayatta görmekten hoşlandıkları şeyleri yansıtmak ister

B) Gördüğümüz bir tablonun, geçmişte yaşadığımız güzellikleri çağrıştırması onun olumlu bir özelliğidir

C) Gerçek bir sanatçı, tablolarının sanattan anlamayan kişilerce değerlendirilmesini önemsemez

D) Duyguları anlatan her çalışmanın, sanatsal bir yön içermesi gerekmediğini baştan kabul etmek gerekir

E) Sanat tarihinde dış gerçekliği kendi algılama yetisine göre değiştirip yansıtan ressamlar da vardır

(2012 - YGS)

2. Dergi yayın yönetmenleri bilir, ----. Bunu şöyle açıklayabiliriz: Şiirde belli bir yere gelmiş, geçmişte yazdıkları, gelecekte yazacaklarını güvence altına almış şairler vardır. Edebiyat dünyasında usta olarak kabul edilmişlerdir. İşte bu şairlerden şiir istemişseniz ya da onlar bir çağrı beklemeden derginize katkıda bulunmak istemişse yolladıkları şiiri yayımlamak durumunda kalırsınız. O şiirin iyi olup olmadığına bakmazsınız. Sorumluluğun sahibi, altındaki imzadır.

Bu parçada boş bırakılan yere düşüncenin akışına göre aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

A) bazen şiir bazen de şair yayımlanır
B) şiir kıskançtır, bencildir, başka uğraşları şaire yasaklar
C) şiir yazmak bir tür denge kurma işidir
D) şiir, sözcükleri özenle seçmeyi gerektirir
E) algı dünyamızı sarsan bir şiir, yeni bir yönelişin habercisi olabilir

(2010 - YGS)

ÖSS SORULARI

1. ----. Montaigne'in kendine dönük, söyleşi havasında, gelişigüzel yazılmış duygusu uyandıran; Bacon' ın ise nesnel, özlü, betimleyici denemeler yazdığı söylenir. İki denemecinin yalnızca biçeminin değil, bakıp yorumladıkları dünyanın da farklı olduğu görülebilir. Montaigne'in, denemelerini, "kendi benliğini anlamak için" oluşturduğu, Bacon'ınsa "değişik alanlarda edindiği gözlem ve deneyimleri insanların yararlanabileceği bir bilgelikle" yazdığı, denemelerinden anlaşılmaktadır.

Bu parçanın başına düşüncenin akışına göre aşağıdakilerden hangisi getirilemez?

A) Denemenin dokusu yazardan yazara değişir
B) Her denemecinin anlatım biçimi kendine özgüdür
C) Denemenin konuşma tadı taşıması dilin kullanımıyla ilgilidir
D) Her denemecinin bir çıraklık bir de ustalık dönemi vardır
E) Deneme, kişiselliğe dayalı, rahat okunan bir yazı türüdür

(2009 - ÖSS)

2. .... Gerektiği yerde gerektiği kadar sözcük... Metinde anlam, tanımlamalarla, çağrıştırmalarla, örneklemelerle değil, tek başına kullanılan sözcüklerle ortaya konuyor. Her tutum, her davranış, her olgu, her nesne ayrıntılara inilmeden onu en iyi anlatan sözcükte veriliyor.

Bu parçanın başına düşüncenin akışına göre aşağıdakilerden hangisi getirilebilir?

A) Yazılarının sözcük örgüsü, büyük bir değişkenlik gösteriyor.
B) Değişik anlatım biçimleri kullanmaktan kaçınıyor.
C) Yazılarında en az sözcükle en çok şeyi anlatma ilkesine bağlı kalıyor.
D) Sözcükleri, temel anlamları kadar yan anlamlarıyla da kullanmaya çalışıyor.
E) Söylediklerinin kolay anlaşılır olmasını istemiyor.

(2006 - ÖSS)

3. ... Bir sözcük tek başınayken ses ve anlam yönünden etkileyici özellikler taşımayabilir. Ancak aynı sözcük cümlede öteki sözcüklerle yan yana geldiği zaman etkileyici nitelikler kazanır. Kısaca şunu demek istiyorum. Bir yapıtta anlatımın sağlamlığı, sözcüklerin seçimine ve bunların yerli yerinde kullanılmasına bağlıdır.

Bu parçanın başına, düşüncenin akışına göre aşağıdakilerden hangisi getirilebilir?

A) Bir yazıya başlarken akla ilk gelen sözcük en uygun sözcüktür.
B) Dillerin söz dağarcığı birbirinden farklıdır.
C) Sözcüklerin gücünü kullanımları belirler.
D) Düşünceleri, gelişigüzel söylemekten kaçınmak gerekir.
E) Süslü ve özentili anlatım iyi düşünememekten kaynaklanır.

(2005 - ÖSS)

4. ... Ozanlar da yazarlar da yaşantı işçisidir bir bakıma. Gerçek yaşamdan, nesnel dünyadan kazandıkları yaşantıyı yeniden üretirler. Bu yeniden üretme ya da yaratma süreci içinde estetik bir tat katarlar ona; coşku ve düşünceyle beslenen bir özle yoğururlar onu. Yoğurdukları özü, okura ulaştıracak uygun biçimler ararlar. Şiir öykü, roman, oyun gibi türlere özgü yasaların içinde yeni konumlar kazandırırlar yaşantıya.

Bu parçanın başına, düşüncenin akışına göre aşağıdakilerden hangisi getirilebilir?

A) Yazınsal yaratının gücü okurda düşünsel bir değişme yaratmasına bağlıdır.

B) Okur, romanda şiirde ya da öyküle karşılaştığı yaşamı, düş dünyasında değiştirerek geliştirir.

C) kimi sanatçılara göre yazınsal yapıtlar, okurun yaşamı algılama gücünü artırmalıdır.

D) Gerçekte türü ne olursa olsun, her yazınsal yaratının malzemesi yaşantıdır.

E) Şiirler, romanlar, öyküler okurun yüreğinde yeni duygular uyandırmayı amaçlar.

(2003 - ÖSS)

5. — Onlardan hep ağır, oturaklı kişiler olmaları istenmiştir. Sanki öyle davranınca saygın olunacakmış gibi! Bir çocuk, öğreniminin ancak ilk yıllarında gülebilir. Daha büyük sınıflarda hiç gülebilir mi? Adı hemen "sırıtık"a çıkar. İş yaşamında, müdür memura gülmez; memur vatandaşa gülmez. Neden bu asık yüzlülük? Nereden kaynaklanıyor bu gülme korkusu?

Bu parçanın başına, düşüncenin akışına göre aşağıdakilerden hangisi getirilebilir?

A) Kimileri, beğenilen insanların, az gülen insanlar arasından çıktığı görüşünü benimser.

B) Büyükler, küçükleri eleştirip onlardan kendileri gibi düşünmelerini beklerler.

C) Çok gülenlerin, kimi zaman çevresindekileri rahatsız edebileceklerini düşünmeleri gerekir.

D) İnsanlarımızın gülmeye yatkınlığı vardır; ama buna sürekli engel olunmuştur.

E) Toplumumuzda, genellikle, ağırbaşlı kişiler öne çıkmıştır.

(2002 - ÖSS)

PARAGRAFIN GİRİŞ CÜMLESİ

YGS SORULARININ ÇÖZÜMLERİ

1. Parçada yazar, ressamların yaptığı tablolarda insanların gerçek hayatta görmek istediklerini etkileyici şekilde resmetmelerini iki farklı isim üzerinde karşılaştırarak anlatmıştır. Parçanın başına gelebilecek ve bunu genel bir biçimde içeren yargı A seçeneğinde verilmiştir.

Yanıt A

2. Paragrafın bütününde; dergi yayın yönetmenlerinin, geçmişte yazdıklarıyla usta olarak nitelendirilen şairlere ait şiirleri, nitelikleri ne olursa olsun, yayımlamak zorunda kalabildikleri dile getirilmektedir. Kötü de olsa dergide yer bulan şiir, aslında şairin adı dolayısıyla yer bulabilmektedir. Şu halde boş bırakılan yere "bazen şiir bazen de şair yayımlanır" yargısı getirilmelidir.

Yanıt A

ÖSS SORULARININ ÇÖZÜMLERİ

1. Parçada genel olarak farklı biçimlerde, içerikte deneme yazan iki deneme yazarından Montaigne ve Bacon'dan söz edilmektedir. Dolayısıyla metnin başına genel anlamda denemenin yazardan yazara değişen farklı özellikler taşıyabileceğini dile getiren cümleler getirilebilir. A ve B seçeneklerinde böyle cümlelere yer verilmiştir. Bununla birlikte parçayı iki bölüme ayırmak mümkündür. İlk bölümde Montaigne ve Bacon dili kullanmaları yönünden; ikinci bölümde (üçüncü cümleden itibaren) ise iki yazar ele aldıkları konular açısından karşılaştırılmıştır. Şu halde metnin başına denemede kullanılan dil ile ilgili cümleler de getirilebilir. C ve E seçeneklerinde böyle cümlelere yer verilmiştir. D seçeneğinde ise metinde asla değinilmeyen yazarların çıraklık ve ustalık dönemlerinin olduğundan bahsedildiği için D seçeneği metnin başına getirilemez.

Yanıt D

2. Paragrafın bütününde konu edinilen metnin gereksiz sözcükler barındırmadığı, konu edinilen metinde sözcüklerin ölçülü kullanıldığı anlatılmaktadır. Paragrafın başına gelecek cümlenin de "gereksiz sözcük kullanımı"yla ilgili olması gerekiyor.

Yanıt C

3. Paragrafın genelinde sözcüklerin "anlatım gücünden", "bu gücü nasıl kazanacağından" bahsedilmektedir. Sözcüklerin "anlatım gücünü" belirleyen şeyin kullanımları olduğu vurgulanmaktadır. Paragrafın başına da bunu ifade eden bir cümle gelmelidir.

Yanıt C

4. İlk cümleye bakarsak boş bırakılan yere gelecek cümlenin nasıl bir cümle olması gerektiği hakkında bazı ipuçları yakalayabiliriz. İlk cümlede şairlerin ve yazarların "yaşantı işçisi" olarak anlatılması, boş bırakılan yere gelecek cümlenin de "sanat" ve "yaşantı" kavramları üzerine kurulmuş olması gerektiğini gösterir. Bu cümle D seçeneğinde verilmiştir.

Yanıt D

5. "Onlardan hep ağır, oturaklı kişiler olmaları istenmiştir." cümlesinde "onlardan" adılı çocuklara işaret etmektedir. Paragrafta çocuklara gülmenin yasaklandığından ve bu şekilde yetişen çocukların ileride asık suratlı oluşundan bahsedilmektedir. İlk cümlenin bu anlam doğrultusunda gülmenin yasaklanmasıyla ilgili olmalıdır.

Yanıt D

PARAGRAFIN GELİŞME CÜMLESİ

TYT SORULARI

1. (I) Max Weber, meşhur Protestan Ahlakı ve Kap talizmin Ruhu adlı eserinde Protestan ahlak an layışının kapitalizmin doğuşunda oynadığı rol ortaya koymaya çalışmıştır. (II) Weber'in iktisad zihniyetle dinî inançlar arasında kurduğu bu ilişk hâlâ ilgiyle takip edilmektedir. (III) Siyaset alanın da Weber, çağdaş siyaset biliminin temel konula rından olan iktidar, egemenlik, otorite ve meşru iyet gibi olgularla ilgilenmiş, bürokrasi ve siyase arasındaki ilişkilere dikkat çekmiştir. (IV) Siyasa iktidarın meşruluğunun temellerini bir model çer çevesinde açıklamaya çalışmıştır. (V) Ona göre siyaset kişinin diğer kişiler üzerinde egemenlik kurmasıdır. (VI) Söz konusu egemenlik farklı ola bilmekte ve meşrulaştırılırken farklı argümanlara dayanabilmektedir.

Bu parça iki paragrafa ayrılmak istense ikinci paragraf numaralanmış cümlelerin hangisiyle başlar?

A) II B) III C) IV D) V E) VI

(2019 - TYT)

2. (I) Geçmişten bugüne uçaklara yıldırımlar kadar türbülanslar da ciddi hasarlar verir. (II) Uçaklar genellikle tırmanır veya alçalırken yıldırım çarpmasına maruz kalırlar. (III) Yıldırım ilk olarak uçağın burun veya kanat ucu gibi sivri bir kısmına temas eder. (IV) Temasın gerçekleştiği noktada havadaki moleküllerin iyonlaşması nedeniyle oluşan bir parlama görülür. (V) Ardından elektrik yüklü parçacıklar iletken dış yüzey boyunca ilerler ve uçağın bütünlüğüne zarar vermeden kuyruk gibi bir başka sivri kısmından gökyüzüne dağılır.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerden hangisi düşüncenin akışını bozmaktadır?

A) I B) II C) III D) IV E) V

(2019 - TYT)

3. ----. Bütün yapıtlar kendilerinden önceki yapıtlarla yapılmış bir konuşmanın izlerini taşır. Dostoyevski İnsancıklar'da Gogol'la tartışır. Kafka, Dönüşüm'de Dostoyevski'nin elli yıl önce sorduğu soruyu, "İnsan mıyım, yoksa böcek mi?" sorusuyla cevaplar. Oğuz Atay romanlarını yaralı Don Kişotların, yeraltında yaşayanların, hamam böcekleri ve metamorfozların yankılandığı bir vadide yazar.

Bu parçanın başına düşüncenin akışına göre aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

A) Hiçbir yapıt boşluğa doğmaz; akan nehre sonradan eklenir

B) Hemen her anlatı çoktan kabul edilmiş doğruların üzerinde yükselir

C) Her yazar kendinden önce düğümlenmiş metinlerin ilmeğini çözer

D) Her yapıt, olay örgüsü açısından biricik olma idealiyle yola çıkar

E) Edebî yapıtlar, yazarının iç hesaplaşmalarının yansıdığı bir aynadır

(2019 - TYT)

4. Gazeteci:
(I) ----
Uzman:
— Bütün enerji kaynaklarını hesaba kattığımızda enerji tüketiminin XIX. yüzyılın başından beri on kat arttığını görüyoruz. Bunda dünya nüfusunun artmaya devam etmesinin yanı sıra teknolojik ilerlemelerin de payı var. Ülkelerin farklı enerji kaynaklarını bir arada kullanmaya başladığını da söylemek lazım.
Gazeteci:
(II) ----
Uzman:
— Ülkeden ülkeye değişiklik gösterse de petrol dünya genelinde tahtını bırakmış değil. Hatta II. Dünya Savaşı'nın sona erdiği 1945 yılına göre yıllık tüketiminin dört katına çıktığını biliyoruz. Petrol tüm dünyada kullanılan enerjinin üçte birini sağlamayı sürdürüyor. Onu sırasıyla kömür, gaz, yenilenebilir enerji kaynakları ve nükleer enerji izliyor.

Bu diyalogda boş bırakılan yerlere aşağıdakilerden hangisi sırasıyla getirilmelidir?

A) (I) Nüfus hareketliliğinin enerji gereksinimi ile ilişkisi nedir?
(II) Yenilenebilir enerji kullanımı hakkında ne söyleyebilirsiniz?

B) (I) Dünyadaki enerji kaynaklarının azalmasını nelere bağlıyorsunuz?
(II) Siz de petrolün birincil enerji kaynağı olduğunu mu düşünüyorsunuz?

C) (I) Dünyada enerji tüketiminin nasıl bir seyir izlediğini düşünüyorsunuz?
(II) Gelecekte başlıca enerji kaynaklarının hangileri olacağını öngörüyorsunuz?

D) (I) Teknolojinin yanı sıra enerji tüketiminde sizce neler etkili?
(II) Gelecekte petrole bağımlı olmaktan kurtulacak mıyız?

E) (I) Günümüzde üretilen enerji, tüketim ihtiyacını karşılayabiliyor mu?
(II) Günümüz insanı hangi enerji kaynaklarını kullanmayı tercih ediyor?

(2018 - TYT)

YGS SORULARI

1. (I) Dinlemeyle ilgili bütün incelemeler, dinleyicinin, mesajın içeriğine odaklanmasının önemine işaret eder. (II) Çoğu zaman konuşmacıyı dinlemez yalnızca dinlemiş görünürler. (III) Buna karşılık iyi dinleyiciler söylenen her şeyde ilginç ve faydalanılacak bir şey bulmaya çalışırlar. (IV) Burada benim ihtiyacım olan hangi bilgiler var? (V) Söylediklerinde yeni bir şey var mı? (VI) Bu tür sorular bizim ana yoldan ayrılmamamızı sağlar.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangisinden sonra, "Fakat kimi dinleyiciler bir konuşmacının mesajını aktarmasına nadiren fırsat verirler." **cümlesi getirilmelidir?**

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

(2017 - YGS)

2. (I) Bir süredir takip ettiğim eleştirmen, eser değerlendirmelerinde genellikle nesnel ölçütler kullanmıyor. (II) Bir eser hakkında ulaştığı yargılar havada kalıyor. (III) Bir gün beğendim dediğine başka gün beğenmedim demesine, bu yüzden şaşırmıyorum. (IV) Okur, bunları örnekleriyle görmek ister. (V) Ne var ki son zamanlarda dergiler, eleştiri dünyasına hiçbir katkısı olmayan yazılarla dolu.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangisinden sonra "Oysa gerçek eleştirmen ilgili yargılarını gerekçelere dayandırır." **cümlesi getirilmelidir?**

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

(2017 - YGS)

3. Sevgili arkadaşlarım, öykülerinizde güzel bir cümle bulup sonra onun sürüklediği yere gitmek gibi bir illet tespit ettim. Öncelikle şunu söylemek zorundayım: Cümlelerinize âşık olmamalısınız! Sözlerimi tuhaf bulmayın. Her yazar, bulduğu bir sözcüğe hatta kurduğu bir cümleye âşık olmaz mı? Olur. Bazen hoştur bu ama iyi yazar, silkinip kendine gelendir. Haydi diyelim ki kendinize gelemediniz, o hâlde kaybolacağınızı bilin. Kaybolmayın! Ha, kaybolmak da bir tercih dediniz. O zaman da keşiflerle dönün. ----.

Bu parçada boş bırakılan yere düşüncenin akışına göre aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

A) Genç kalemlerin bu yaygın hastalığa tutulması olağan bir durumdur
B) Zaten edebiyat, daha önce duyulmamış, özgün parçaların bileşimidir
C) Ulaşmayı hedeflediğiniz eseri sevmek zorunda olduğunuzu da aklınızdan çıkarmayın
D) Uyandırmak istediğiniz imgeye hizmet edecek şekilde sunun ayrıntıları
E) Dilin size verdiği gücün büyüsüne kapılıp gitmemeye de gayret edin.

(2017 - YGS)

4. En basitinden en karmaşığına kadar birçok buluş, hayata geçmeden önce uzak bir hayalden ibarettir. Bu noktada yapılamaz, gidilemez gibi sınırlamalar insanları bir anlamda tahrik eder. ----. Çünkü olanaksıza boyun eğmeme, meydan okuma içgüdüsel bir davranıştır. Kuşkusuz cesaret, bilimde olmazsa olmazlardan biri ve bilim insanlarında itici güç oluşturan bir unsur. Popper, olanaksızı deneyen bilim insanlarını "cesur tahminler yapan ve kendi tahminlerini çürütme yolunda ciddi çabalar gösteren kişiler" olarak tanımlar.

Bu parçada boş bırakılan yere düşüncenin akışına göre aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

A) Olmaz deneni gerçekleştirme isteği, insan doğasındaki temel unsurlardandır
B) En uzak ihtimaller bile yoğun bir çabayla günün birinde gerçeğe dönüşür
C) Çok bilinen bir atasözü, talihin cesur insanlardan yana olduğunu söyler
D) Bilimdeki her buluş ve yenilik, doğanın engellerine bir meydan okumadır
E) Bilimsel başarının temelinde öğrenme isteği ve kişisel gayret vardır

(2017 - YGS)

5. Durmadan artıyor edebiyata ilişkin tutarsızlıklar. ---. Bir yandan da belgesiz savlar, yanlış anlamalar, aldatıcı ön yargılar kaplıyor ortalığı.

Bu parçada boş bırakılan yere, düşüncenin akışına göre, aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

A) Şiir, hikâye ve roman okuyanların sayısı büyük bir hızla artıyor
B) Yazarın kimlik arayışını doğal olarak bu arayışın bunalımı izliyor
C) Masum umutlarla yola çıkmış yeni kalemler yaşatıyor dergileri
D) Yazarların magazin programlarına nesne olacağı günler geliyor
E) Kitap satışları ve dergi abonelikleri gün geçtikçe düşüyor

(2016 - YGS)

6. Yüksek maliyetlerle inşa edilen ve şehir mimarisinde hacimli bir yer kaplayan yapıların, --- yapılmasının en çözümsüz yanı; yapıldıktan sonra çok büyük bir gayret olmazsa eğer, aynı çirkinlikle onlarca hatta yüzlerce yıl orada kalması ve genel manada manzarayı bozmasıdır.

Bu cümlede boş bırakılan yere, düşüncenin akışına göre, aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

A) çevre düzenlemesi iyi tasarlanmadan
B) rengârenk boyaların oluşturduğu farklı desenlerle
C) geleneksel mimariyle yoğrulmamış olarak
D) şehirden ve şehrin geleceğinden kopuk bir tasarımla
E) Batı mimarisine özenilerek

(2015 - YGS)

7. (I) Özgün imgelerle şiir yazılması ve ozanın o imgelere yaslanarak sesini bulması, kuşkusuz başarıdır. (II) Ama bence, imgesiz, olağan bir içerikle sadece bilgi veren gelişigüzel bir özneden şiir üretmek daha büyük bir başarıdır. (III) Çünkü böyle bir şiirde imgeler dünyasına sığınmak söz konusu değildir. (IV) Ama bunu da aşan bir başarı yok mudur? (V) Bana sorarsanız var. O da, o güne dek eskitilmiş, ağızlarda sakız olmuş, bayağı diyebileceğimiz bir içeriği şiire dönüştürmek olsa gerek.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangisinden sonra, düşüncenin akışına göre, "Büyüyü oluşturan, salt, sözcüklerin dizimidir" cümlesi getirilmelidir?

A) V. B) IV. C) I. D) III. E) II.

(2015 - YGS)

8. Şairler arasında öteden beri süregelen açık ya da gizli bir yarış vardır. Oysa aynı gözeden su içen, aynı güneş altında ısınan, aynı ağacın gölgesinde oturan insanlardır onlar. Birbirlerine, sanıldığından daha çok ihtiyaçları vardır. Ölmüş şairlerle, onların anıları üzerinde yaşatılan dostluklar da dâhildir buna. ----? Kıskanmalar, görmezden gelmeler, kara çalmalar... Neyi paylaşamazlar? Herkesin kabı kendine göredir, alacağı su miktarı bellidir oysa. Paylaşmanın, el ele vererek yaratacakları eleştiri ortamının sağlayacağı yararlar üstünde durmak ve bunu geliştirmek varken nedir bu yok edici yarış?

Bu parçada boş bırakılan yere düşüncenin akışına göre aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

A) Oysa her şair, şiirini kendi yaşam serüveninden çıkarmaz mı
B) Bunu bilmelerine karşın nedir bu sevgisizlik şairler arasında
C) Şairler arasındaki bütün bu çatışmalar gerçekte şiirimizin tematik haritasını daraltır mı
D) Öyleyse neden şiirin kolaya kaçma sanatı olduğu izlenimi yaratılıyor
E) Şairler, birbirlerini değerlendirirken şiirsel ölçütler kullanırlar mı

(2011 - YGS)

9. Sokrates'ten önceki ilk Batılı filozoflar, geçmişten iki büyük kopuşu aynı anda gerçekleştirdiler. İlk önce, kendi akıllarını kullanarak dünyayı anlamaya çalıştılar. Bu tek başına, tümüyle yeni bir şeydi ve insanın gelişmesinde en önemli köşe taşlarından birini oluşturdu. Aynı zamanda insanlara, akıllarını nasıl kullanacaklarını ve kendi başlarına nasıl düşüneceklerini de öğrettiler. ----. Onlar bilgi birikimlerini olduğu gibi öğrencilerine aktarmak yerine, onları tartışmaya, düşünce alışverişinde bulunmaya, kendi düşüncelerini ileri sürmeye ve savlarını kanıtlamaya özendiren öğretmenlerdi.

Bu parçada boş bırakılan yere düşüncenin akışına göre aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

A) Ayrıca insanın düşünce yapısını çözmeye çalıştılar, gözleme ve deneye dayanan psikoloji biliminin temellerini de attılar

B) Düşünce tarihinde bu yaklaşımlar, çok büyük tartışmalara konu oldu

C) Dolayısıyla, öğrencilerinin de kendileriyle tıpatıp aynı düşüncede olmasını beklemediler

D) Bu tutum, günümüz düşünce dünyasında da varlığını sürdürmektedir

E) İnsanlığın zihinsel serüveninde ortaya çıkan bu iki yöntem birbirini etkileyen bir gelişim süreci izlemiştir

(2011 - YGS)

LYS SORULARI

1. (I) Bu eser, otobiyografik özellikler taşıdığı duygusu uyandırıyor. (II) Okurun böyle bir kanıya varmasında, anlatının içine serpiştirilen eski aile fotoğraflarının da payı var. (III) Alttan alta oluşturulan bu otobiyografi duygusu, anlatıya sahicilik katıyor. (IV) Bu da bizim gibi sıradan okuru esere sıkıca bağlayan bir özellik olarak çıkıyor karşımıza. (V) Ayrıca anlatıcının; merkeze ailesini, kendisini ve çocukluk yıllarını geçirdiği sokakta yaşananları yerleştirmesi, birinci tekil kişiyi kullanarak sohbet havasında anlatması da okurda oluşan "sahicilik" duygusunu güçlendiriyor.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangisinden sonra düşüncenin akışına göre, "Çünkü okudukça anlatının bir katmanının anılardan oluştuğunu veya anıların yazara yol gösterdiğini düşünüyor insan." **cümlesi getirilmelidir?**

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

(2013 - LYS)

2. (I) Bir editör edebiyatın her dalında editörlük yapabilir mi? (II) Bunu yapanları eleştirmek doğru mudur? (III) Yoksa şiir editörü, öykü editörü gibi ayrımlar mı olmalı? (IV) Söyleyeyim: Bu işe başladığım yıllarda şiir editörüyüm diye bir iki kapı çaldım, çıt çıkmadı. (V) Çünkü yayınevleri hoş karşılamıyorlar böyle ayrımları, bunu dile de getirdiler; onlara göre editörler her işi yapabilmeliydi. (VI) Durum böyle olunca şu soruyu sormak istiyorum: Kaç kişi var yalnızca şair kalmayı başarabilmiş, kaçı yalnızca öyküde ısrarcı olabilmiş? (VII) Bu sözlere yine bir soruyla cevap vereyim: Bir yazarın hem öykü hem şiir hem roman yazıp üstüne bir de çocuk yayıncılığına atıldığı böyle bir ortamda editörlere, "Sen nasıl her şeyden anlarsın?" demek haksızlık değil de nedir?

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangisinden sonra düşüncenin akışına uygun olarak "Nitekim kitaplarını yayımladıkları yazarlar da her dalda yapıt veren kişilerdi." **cümlesi getirilmelidir?**

A) II. B) III. C) IV. D) V. E) VI.

(2012 - LYS)

3. Yazarın kendisi değil, seçtiği anlatıcılar kurmaca dünyada yaşar. Anlatıcıların her biri de diğer kahramanlar gibi, yazarın yarattığı kurmaca dünyanın dışına çıkamazlar. Ne var ki ----. Bu yüzden kurguladığı bir romanda kahramanları ile özdeşleştirilen veya kurgu olan bir olayın gerçekmiş gibi kabul edilmesinden yakınan birçok yazar vardır. Umberto Eco'nun bir okurunun, yazarın anlattığı sokakta çıkan yangını göremeyişine kızması, Genç Werther'in Acıla-rı'nda anlatılanların yaşanmış gibi algılanmasının intihar oranını artırması, okurların edebiyattan nasıl etkilendiklerinin bir göstergesidir. Bu tür olaylar, "Edebiyat nedir ve yaşamı nasıl etkilemektedir?" sorusuna verilecek birçok yanıt olduğunun kanıtıdır.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

A) çoğu okurun dünyasında, gerçek ve kurmaca kavramları, ayrılmayacak kadar birbirine girmiştir

B) edebiyatın, insandan çıkıp yine insana dönen bir yaratıcı yazı etkinliği olduğu unutulmamalıdır

C) anlatıcı, kişisel olmayan, evrensel değerleri göstermeye çalışmalıdır

D) yazarların yapıtları, yaşamlarından bağımsız düşünülmelidir

E) ünlü yazarların, hep dikkate değer konuları ele alacağı yönünde yaygın bir kanı vardır

(2010 - LYS)

ÖSS SORULARI

1. Yazı yazmak, yemek pişirmeye benzer. ----. Burada önemli olan, uygun yöntemle, ustalıkla pişirebilmektir.

Yukarıda boş bırakılan yere düşüncenin akışına göre aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

A) İkisi de uzun süren ve derinlemesine düşünmeyi gerektiren bir hazırlık dönemi ister

B) Kimseden etkilenmeden, özgün bir ürün ortaya koymak gerekir

C) Herkesin başarabileceği, sıradan bir iştir

D) Yalnız, yetkinleşebilmek için birçok kere yapıp bozmak gerekir

E) Aynı malzemeyle iki kişi birbirinden çok farklı tatlarda iki yemek yapar

(2009 - ÖSS)

2. Benim dinlenme yöntemim, kapıyı kapattığımda onun adında kalanı düşünmemektir. ——. Elimde iş, ev, çocuklar, eş ve onların kilitleri var. Birini kapar, ötekini açarım. Bu benim yaşam kuralımdır.

Bu parçada boş bırakılan yere düşüncenin akışına göre aşağıdakilerden hangisi getirilebilir?

A) Hiçbir zaman işteki sorunu eve, evdeki sorunu işe taşımam

B) Çevremde olup bitene aldırmamayı ancak bu yaşlarda öğrenebildim

C) Yaşamımda bir tercihte bulunmam gerekirse elbette ki bu, ailem olur

D) İş yaşamımda ekip çalışması yaptığım için böyle bir sorunla karşılaşmıyorum

E) Yaşamımı sürdürme açısından iş yaşamının önemini hiçbir zaman unutmadım

(2008-ÖSS)

3. (I) Çağdaş Türk öykücülüğünün önemli kilometre taşlarından biri olan Sait Faik, hem kendi kuşağını hem de sonraki kuşakları derinden etkilemiştir. (II) Onun adına düzenlenen ödüllerin dağıtımı yazara yakışır bir saygınlıkla sürüyor. (III) Ama ben ilk öykülerimi yazdığım seksenli yılların başlarında bir gün bu ödülü alabileceğimin hayalini bile kuramazdım. (IV) Hatta on beş yıl sonra kitabım bu ödüle değer bulununca sevindiğim ölçüde şaşırmış ve korkmuştum. (V) Çünkü öyküye daha sıkı sarılmam gerektiğini, sorumluluklarımın arttığını biliyordum.

Bu parçadaki numaralanmış yerlerden hangisine düşüncenin akışına göre "Böyle bir ödülle onurlandırılmayı aslında her öykü yazarı ister." **cümlesi getirilmelidir?**

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

(2008 - ÖSS)

4. Deneme, yaşananları, akıldan geçenleri düşünsel yönden derinleştirerek yorumlamadır. Belki bir roman, bir öykü bir ölçüde özetlenebilir. Ne var ki, denemeyi özetlemeye kalkmak, insanı, tırnağının ucunu göstererek tanımlamaya benzer. ... Göz gezdirilerek okunmaz. Deneme okuru, eline aldığı yazıyı kılı kırk yararcasına, irdeleyerek okur; düşünceler, duygular, gözlemler dünyasında yeni yolculuklara çıkar.

Bu parçada boş bırakılan yere, düşüncenin akışına göre aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

A) Kişisel görüşlerin söyleşi havasında işlenmesi denemenin özelliklerinden biridir.

B) Deneme, yazınsal bütünlüğü bozulamayan bir türdür.

C) Denemede söylenenlerin doğruluğu kanıtlanmaya çalışılmaz.

D) Denemeler konusal yönden etike yazı türlerinden ayrılır, değişik duygu ve düşünceleri kuşatır.

E) Deneme, yazarına özgürce yazma olanağı verir, okurun düşünce evrenini genişletir.

(2006 - ÖSS)

5. Çocukken beni en çok etkileyen kitaplar Michael Strogoff, Küçük Prens ve Pıtırcık dizisi olmuştur. Bunlar çocuğun düş gücünü geliştiren kitaplardır. Örneğin küçükken Jules Verne'in romanlarını okumuş bir bilgisayar mühendisiyle okumamış olan, birbirinden ayrılır; çünkü okuyan daha yaratıcıdır. Ayrıca, edebiyat öğretmenlerinin karşı çıkmasına karşın, çocukken bizi gözyaşlarına boğan bir yazarımızın kitaplarından da tat aldığımı söylemek isterim. Çünkü biz fark etmesek de o kitaplar, aslında duygusal eğitimimizin bir parçasıydı. Bize acımayı, ağlamayı öğretmişti onlar. ... Bu, kötü bir şey.

Bu parçada boş bırakılan yere, düşüncenin akışına göre aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

A) Şimdiki çocuklar bunları tatmadan, yaşamadan yetişiyor.

B) Yaşamda insanı insan kılan böyle olaylarla karşılaşacağımızı düşünüyorduk.

C) Böylece duygularımızı yansıtmayı öğreniyorduk.

D) O zaman öğretmenlerimizin yanılmadığını anlamıştık.

E) Çocukların duygularına aşırı ölçüde yüklenmiştir bu kitaplar.

(2006 - ÖSS)

6. Güzel yazıya giden yol, bir bakıma doğru yazıdan geçer. Bir sanatçı ne denli özgürce davranırsa davransın yine de dilin bilinen kurallarını bütünüyle görmezlikten gelemez. Kendince birtakım denemelere girişebilir; sözcüklerin cümle düzenine dönüşmesiyle ilgili sınırları aşan yeni cümle kalıpları oluşturmaya yönelebilir. ... Bunların üzerine çıkamaz ozanlar, yazarlar.

Bu parçada boş bırakılan yere, düşüncenin akışına göre aşağıdakilerden hangisi getirilebilir?

A) Aslında baraşıya da ulaşabilirler bu çabalarında,

B) Ne var ki belirli bir birikime sahip olmaları gerekir.

C) Bunun için, kendinden önceki örnekleri benimseyerek işe başlayabilirler.

D) Doğaldır ki emek ister doğru ve güzel yazmak.

E) Ama yine de dilin yasalarıyla sınırlıdır özgürlüğü.

(2005 - ÖSS)

A YAYINLARI

7. Ünlü eleştirmenlerimizden biri: "Deneme yazıyorsanız belli bir birikiminiz, söyleyecek sözünüz olmalı." diyor. ... Çünkü onun hem engin bir bilgi birikimi hem de söyleyecek pek çok sözü var.

Bu parçada boş bırakılan yere, düşüncenin akışına göre aşağıdakilerden hangisi getirilebilir?

A) Kendisi de öyle bir eleştirmen olmak istiyor.

B) Bu söz o yazarımıza çok uyuyor.

C) Kimileri onun bu görüşüne katılmıyor.

D) Bu nitelikleri taşıyan pek çok sanatçımız var.

E) Bu niteliklerden yoksunsanız eleştirmen sayılmazsınız.

(2005 - ÖSS)

8. Yazdıklarımın herkesçe okunmasını istiyorum. Ben okuyanların, kitaplarımda kendinden bir parça bulabilmesini, yüreğine seslenen bir şeyler yakalayabilmesini istiyorum. Çünkü önemli olan, okurun, kitapla ve yazarla sıcak bir bağ kurabilmesidir. Bu nedenle olabildiğince duru bir dil, yalın bir anlatım yeğliyorum. Kimi zaman kısa cümlelerim yadırganıyor; ama ben bunu bilinçli olarak yapıyorum. ...; ancak benim seçimim yalınlıktan yana. Bu sadelik içinde okurun yüreğine ve beynine ulaşabiliyorsam ne mutlu bana.

Bu parçada boş bırakılan yere, düşüncenin akışına göre aşağıdakilerden hangisi getirilebilir?

A) Ben de bilirim yarım sayfa süren cümleler kurmayı, süslü ve ağdalı bir dil kullanmayı

B) Zaten her konu kendi biçim ve biçemini birlikte getiriyor.

C) Ben, sanat yapmak adına anlaşılmaz olmayı seçenlerden değilim.

D) Her yazarın anlatımını renklendiren ilginç söz buluşlarından yararlanırım.

E) Yazarken, sözcükleri seçmede ince eleyip sık dokuyorum.

(2005 - ÖSS)

9. Anlatımı güzelleştiren ya da çirkinleştiren etkenler çok yönlüdür. Dil konusunda çalışma yapanlar ayrı ayrı adlar altında ele alırlar bu etkenleri. .... Doğrudur da. Çünkü duygu, düşünce, olay ve olguları sözcüklere dökmedir anlatım. Anlatımın gücü, sözcüklerin kullanımında, onların birbirleriyle oluşturduğu bağıntılardandır.

Bu parçada boş bırakılan yere düşüncenin akışına göre aşağıdakilerden hangisi getirilebilir?

A) Bununla birlikte, yazınsal söylemle bilgilendirme amaçlı söylemin farklı olduğunu bilirler.

B) Dilin sunduğu olanaklardan yararlanarak değişik cümle türlerine başvururlar.

C) Ne var ki bunlardan her birinin eninde sonunda gelip sözcüklerin seçimine ve kullanımına dayandığını vurgularlar.

D) Sözgelimi, görüntüler yaratacak, daha doğrusu düşünsel resimler oluşturacak sözcükler seçerler.

E) Sözcüklerin, kişilerin deneyim ve yaşantısına göre değişen anlamlarına çağrışımsal anlam derler.

(2004 - ÖSS)

10. Bilmiyorum eski dergileri gözden geçiriyor musun? Bunların kimilerinde, okurlara özel bir sayfa ayrılırdı. Bu sayfada, dergiye gelen mektuplardan parçalar yer alırdı. Bunların büyük bölümünde, şimdi senin yönelttiğin türden sorular ve yakındığına benzer sorunlar dile getirilirdi. .... Dün de böyleydi, yarın da böyle olacak belki.

Bu parçada boş bırakılan yere düşüncenin akışına göre aşağıdakilerden hangisi getirilebilir?

A) Sana önerim, kendi sorunlarını kendin çözmendir

B) Dergilerin yanlış bir tutumudur bu

C) Şiir yazmayı sürdürürsen, zamanla bu türden sorulara cevap bulabilirsin

D) Diyeceğim o ki gerçekte yeni bir durum değil bu

E) Bence her durum, ötekinden farklı özellikler taşır

(2004 - ÖSS)

11. Klasik öyküyü çok seviyordum. Bu biçimi, özellikle ilk kitabım için, bilinçli olarak seçtim. Bu tür kitapları ilk okuyuşumda, beğendiğim cümlelerin altını çizer, sonra onları bir deftere yazar ve tekrar tekrar okurdum; bundan çok zevk alırdım. Sonra bir gün Knut Hamsun'un Açlık adlı yapıtını okudum. Altı çizilecek tek bir satır bile bulamadım. Oysa kitabı çok beğenmiştim; beğenmek de ne kelime, çarpmıştı kitap beni. "Nerede bunun altı çizilecek satırları?" diye düşündüm. Aynı şeyi, sevdiğim öteki yazarların yapıtlarında da gördüm. ... Şimdi niyetim, altı çizilecek tek satırı bile olmayan bir kitap yazmak.

Bu parçada boş bırakılan yere düşüncenin akışına göre aşağıdakilerden hangisi getirilebilir?

A) Demek ki ben, kimsenin başaramadığını başarmıştım.

B) Artık okurken kitabın sonuna kadar dikkatimi canlı tutamıyordum.

C) Sanatta ulaşmak istediğim özgünlüğü yakaladığımı o zaman fark ettim.

D) Sonunda, özlü sözlerden çok, yalın anlatıma değer verilmesi gerektiğini anladım.

E) Söylenenlerin tersine, çağa ayak uyduramamıştım.

(2003 - ÖSS)

12. İnsanların beğenileri birbirine uymaz, belki o kırmızıdan hoşlanıyor, siz yeşili seviyorsunuzdur. Belki o, Wagner'in müziğini beğeniyor, siz, Mozart'ı yeğliyorsunuzdur. — Gördüklerinden ve dinlediklerinden aldığı tat sizinkine uymuyor diye karşınızdakini zevksizlikle, kabalıkla suçlamaya hakkınız yoktur.

Bu parçada boş bırakılan yere, düşüncenin akışına göre aşağıdakilerden hangisi getirilebilir?

A) Kimi zaman beğenilerinizin bağdaştığı da olur.

B) Öteki sanat dallarında da böyledir bu.

C) Öyleyse nelerden hoşlandığınızı bilmeniz gerekir.

D) Çünkü, insanların beğenileriyle davranışları arasında ilişki vardır.

E) Değerlendirmeleri belirli ölçütlere göre yapmak gerekir.

(2002 - ÖSS)

13. Yazın değeri taşıyan bir roman, bir öykü, bir oyun, yaşam çevremizi genişletir; içinde bulunduğumuz gerçek dünyanın dışına çıkarır bizi. — Tam tersine gerçekleri değişik bir gözle görmemizi, olaylara farklı açılardan bakmamızı sağlar.

Bu parçada boş bırakılan yere, düşüncenin akışına göre aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

A) Bu, elbette, bir kaçış ya da kendi gerçeklerimizden kopuş değildir.

B) İç gerilimlerimizden, sıkıntı ve bunalımlarımızdan büyük ölçüde kurtarır.

C) Okuma, İnsanı her türlü tutkudan kurtararak özgürleştirir.

D) Okuyan bir kişi, bütün bilgi eksikliklerini giderebilir.

E) Okunan her kitap, iç zenginliğini artırır, duyguları harekete geçirir.

(2001 - ÖSS)

PARAGRAFIN GELİŞME CÜMLESİ

TYT SORULARININ ÇÖZÜMLERİ

1. Öncülde verilen parçada III. cümleye kadar Max Weber'in bir eseriyle ilgili bilgi verilirken III. cümleden itibaren Weber ile ilgili genel değerlendirme yapılmıştır. Bu nedenle doğru cevap B şıkkıdır.

Yanıt B

2. Öncülde verilen parçanın genelinde uçaklara yıldırım çarpmasından bahsedilirken I. cümlede yıldırım çarpmasının yanında türbülanslardan bahsedilmiştir. Bu nedenle doğru cevap A şıkkıdır.

Yanıt A

3. Öncülde verilen parçada boş bırakılan alandan sonra yer alan bölümde yapıtların kendinden önceki yapıtların izlerini taşıdığına yönelik değerlendirmelerden yola çıkarak doğru cevabın A şıkkı olduğunu söyleyebiliriz.

Yanıt A

4. Parçada uzman kişinin verdiği ilk yanıttan sorunun enerji kaynaklarındaki azalmanın nedenlerini sorgulamaya yönelik olduğu anlaşılmaktadır. İkinci yanıttansa sorunun petrolün en önemli enerji kaynağı olup olmadığını sorgulamaya yönelik olduğu anlaşılmaktadır.

Bu durumda boşluklara B seçeneğinde verilenler getirilmelidir.

Yanıt B

YGS SORULARININ ÇÖZÜMLERİ

1. Verilen parçada I. cümlede bir mesajdan bahsediliyor. II. cümlede ise konuşmacıyı dinlememekten şikayet ediliyor. I. ve II. cümle arası anlamsal bir kopukluk oluşmuş. Araya getirilecek cümlede dinleyicilerin mesaj iletmesine nadiren izin verildiği söylendiği için bu cümle I. ve II. cümleyle bağlantılıdır. Bu nedenle I. cümleden sonra gelmelidir.

Yanıt A

2. "Oysa" karşıtlık bildiren bir bağlaçtır. Bu cümlede bir konudan şikayet ediliyor. Dolayısıyla bundan önceki cümle yazarın karşı çıkacağı bir düşünce olmalıdır. III. cümlede "bir gün beğendim dediğine başka bir gün beğenmedim demesi" yazarın karşı çıktığı bir durumdur. IV. cümlede "bunları" sözcüğü kullanılmıştır. III. cümleye baktığımızda "bunları" diyebileceğimiz bir unsur yok fakat oraya yerleştirilecek olan cümlede "eserle ilgili yargılar", "bunları" sözcüğünü karşılayabiliyor. Dolayısıyla bu cümle III. cümleden sonra getirilmelidir.

Yanıt C

3. Öncülde yer alan parçanın son cümlesinde yer alan "keşiflerle dönün" ifadesiyle kastedilen yeni bir şeyler ortaya koyabilmektedir. B şıkkında yer alan "özgünlük" ifadesi de yeni bir şeyler ortaya koymayı ifade eder. Bu nedenle B şıkkındaki cümle, parçada yer alan boşluğa getirilebilecek en uygun cümledir.

Yanıt B

4. Öncülde verilen parçanın genelinde insanların imkânsızı gerçekleştirme arzusuna değinilmiştir. A şıkkında verilen cümle de insanın imkânsızı gerçekleştirme arzusuna değindiği için bu cümle, parçadaki boşluğa getirilebilecek en uygun cümledir.

Yanıt A

5. Boşluktan önce edebiyata karşı tutarsızlıkların arttığından ve boşluktan sonra da bununla ilgili örnekler sıralanmıştır.

Yanıt D

6. "onlarca hatta yüzlerce yıl orada kalması" ifadesi ile yapıların şehrin geleceğinden kopuk bir tasarımla yapıldığını anlıyoruz. Bundan dolayı doğru yanıt "D" seçeneğidir.

Yanıt D

7. Parçaya göre III numaralı cümleden sonra "Büyüyü oluşturan, salt, sözcüklerin dizimidir." ifadesi getirilmelidir. Bu yüzden doğru cevap "D" seçeneğidir.

Yanıt D

8. Metnin bütününde şairlerin, yapıtlarını kendi yaşamlarından yola çıkarak yarattıklarına dair bir düşünce yer almadığı için A seçeneğindeki cümle boşluğa getirilemez.

Şairler arasındaki çatışmaların şiirimizin tematik yönünü belirlediğine dair düşünceye yer verilmemektedir. Bu yüzden C seçeneğindeki cümle boşluğa getirilemez.

Şairlerin, şiirin kolaya kaçma sanatı olduğu izlenimi yaratmalarına değinilmemektedir. Bu yüzden D seçeneğindeki cümle boşluğa getirilemez.

Şairlerin birbirlerini değerlendirirken hangi ölçütleri kullandıklarına değinilmemiştir. Bu yüzden E seçeneğindeki cümle boşluğa getirilemez.

Boş bırakılan yere kadarki bölümde, metnin yazarına göre şairlerin zaten biliyor olmaları gereken kimi durumlardan söz edilmektedir. Şu halde metnin boş bırakılan yerine getirilebilecek en uygun cümle "bunu bilmelerine karşın nedir bu sevgisizlik şairler arasında?" olmalıdır.

Yanıt B

9. Boşluktan önceki ve sonraki cümlede sözü edilen filozofların, insanlara kendi akıllarını kullanabilmeyi, tartışabilmeyi ve düşünce alışverişinde bulunabilmeyi öğrettikleri, onlara bilgi birikimlerini olduğu gibi aktarmadıkları dile getirilmektedir. Şu halde bu filozofların; özgür düşünebilen, düşünce üretebilen, söyleneni tekrar etmekle yetinmeyen öğrenciler yetiştirmeyi amaçladıkları söylenebilir. Boşluğa da bu anlam doğrultusunda bir cümle getirilmelidir. Bu cümle C seçeneğinde verilmiştir.

Yanıt C

LYS SORULARININ ÇÖZÜMLERİ

1. "Çünkü okudukça anlatının bir katmanının anılardan oluştuğunu veya anıların yazara yol gösterdiğini düşünüyor insan" cümlesi, I. cümle ile II. cümleyi anlam yönünden bağladığı için I. cümleden sonra getirilmelidir.

Yanıt A

2. "Nitekim" sözcüğüyle başlayan bir cümle kendinden önceki cümleye gönderme yapan bağlayıcı bir sözcüktür. Soru kökünde verilen cümle II, III, IV numaralı cümlelerden sonra getirilemez çünkü bu cümlelerde soru cümleleri yer almıştır ve bu soruların cevabına da IV. cümlede başlanmıştır. V. cümlede editörler her işi yapabilmeli görüşü "Nitekim kitaplarını yayımladıkları yazarlar da her dalda yapıt veren kişilerdi." görüşünü desteklediğinden soru kökünde verilen cümle V. cümleden sonra getirilmelidir.

Yanıt D

3. Boş bırakılan cümleden sonra "kurguladıkları romanlardaki kahramanlarla özdeşleştirilen veya kurgu olan bir olayın gerçekmiş gibi kabul edilmesinden" kimi yazarların yakındığı dile getirilmektedir. Yazarı kahramanla özdeşleştiren, romandaki kurmaca (hayali) olayları gerçekmiş gibi algılayanlar da okurlardır. Nitekim yazarlar bu anlamda okurlarından yakınırlar. Dolayısıyla boş bırakılan yere "okurların kurmaca ile gerçekliği birbirine karıştırdıkları"nı dile getiren bir cümle getirilmelidir. Bu da A seçeneğinde verilmektedir.

Yanıt A

ÖSS SORULARININ ÇÖZÜMLERİ

1. İlk cümlede yazı yazmak, yemek pişirmeyle karşılaştırılmış, boşluktan sonraki cümlede de özgünlük kavramı vurgulanmıştır. Buradan yazarların da aşçıların da aynı malzemeyle farklı ürünler ortaya koyduğu önemli olanın "ustalık / özgünlük" olduğu boş bırakılan yere E seçeneğindeki cümle getirilebilir.

Yanıt E

2. Paragrafta anlatıcı, kapının dışında kalanı, kapıdan içeriye; yani evine girdiğinde düşünmediğini dile getirmektedir. "Elimde iş, ev, çocuklar, eş ve onların kilitleri var" cümlesinden kapının ardında kalanın işe ait sorular olduğu anlaşılmaktadır. Dolayısıyla ilk cümleyle üçüncü cümleyi birbirine anlam bakımından bağlayacak en mantıklı cümle A seçeneğindeki cümle olacaktır çünkü bu cümlede işteki sorunların eve, evdeki sorunların işe taşınmayacağı dile getirilmektedir.

Yanıt A

3. "Böyle bir ödülle..." sözcükleriyle başlayan bir cümle paragrafın ilk cümlesi olamaz; çünkü "böyle" sözcüğü kendinden önceki cümleye gönderme yapan bağlayıcı bir sözcüktür. Soru kökünde verilen cümle, II numaralı paranteze de gelemez; çünkü ilk cümlede ödülle ilgili herhangi bir şey söylenmemektedir. II numaralı parantezden sonra gelen cümlede Sait Faik adına verilen ödülün büyük bir saygınlık taşıdığı ve bu saygınlığını koruduğu dile getirilmektedir. "Böyle bir ödülü kazanmayı her öykü yazarının isteyeceğini" ifade eden cümlenin, anlam akışı açısından ödülün saygınlığından bahsedilen cümleden sora gelmesi doğru olacaktır.

Yanıt C

4. Denemeyi özetlemeye kalktığımızda insanı tırnağının ucuyla özetlemiş gibi olmamız, denemenin bütün halinde algılanması gerektiğini gösterir. Dolayısıyla boş bırakılan yere anlam doğrultusunda B seçeneği getirilmelidir.

Yanıt B

5. "Bize acımayı, ağlamayı öğretmişti" cümlesinden sonra acımayı ve ağlamayı öğrenmemiş, bu duyguları tatmamış olmakla ilgili bir cümlesi gelmelidir; çünkü "bu kötü bir şey cümlesi" böyle bir cümleyi gerektirmektedir. Bu anlamda boşluğa gelebilecek en uygun cümle A seçeneğinde verilmiştir.

Yanıt A

6. Paragrafın ikinci cümlesinde sanatçının "ne kadar özgür olursa olsun dilin bilinen kurallarıyla sınırlandırıldığı" anlatılmaktadır. Dolayısıyla yazar, dilin bilinen kurlarını aşmak için farklı yollar arasa da dilin kurallarıyla sınırlı kalacaktır. Nitekim "Bunların üzerine çıkamaz, ozanlar, yazarlar." cümlesinde "bunların" sözcüğü "dilin yasaları"nın yerini tutmaktadır. Boş bırakılan yere E seçeneği gelmelidir.

Yanıt E

7. Metnin anlam bütünlüğü içinde boş bırakılan yere gelebilecek en uygun cümle B seçeneğinde verilmiştir.

Yanıt B

8. Boşluktan sonra gelen cümle "karşıtlık" bildiren "ancak" bağlacıyla başlıyor ve bu cümlede yazar, seçiminin yalınlıktan yana olduğunu söylüyor. Dolayısıyla boş bırakılan yere kendisini kısa cümleleri yüzünden yadırgayanların "daha ağır, süslü, sanatlı bir söyleyişi" tercih ettiklerini ifade eden bir cümle gelmelidir. Bu anlamda A ve C seçenekleri boş bırakılan yere gelebilecek cümleler ama C seçeneğindeki yargı "ancak" bağlacıyla başka bir yargıya bağlanabilecek bir yargı değildir.

Yanıt A

9. "Doğrudur da. Çünkü duygu, düşünce, olay ve olguları sözcüklere dökmektir anlatım" cümlesi, bir önceki cümleye "çünkü" bağlacıyla bağlanmakta ve boş bırakılan yere gelecek cümlenin nedeni bu cümlede açıklanmaktadır. Yapılan açıklama "anlatım" kavramı üzerinedir. Dolayısıyla boş bırakılan yere gelecek cümlenin de "anlatım" kavramıyla ilgili bir cümle olması gerekir. Paragrafın son cümlesinde de "sözcüklerin kullanımından" bahsedilerek "anlatım"la ne kastedildiği ortaya konmuştur. Anlatımın "sözcüklerin seçimi ve kullanımı" ile ilişkilendirildiği cümle C seçeneğinde verilmiştir.

Yanıt C

10. "Bunların büyük bölümünde, şimdi senin yönelttiğin türden sorular ve yakındığına benzer sorunlar dile getirilirdi" cümlesinde geçmişte de sözü edilen dergide, anlatıcının seslendiği kişinin yakındığı şeylerden yakınıldığı, geçmişten bugüne bu durumun değişmediği anlatılmaktadır. Dolayısıyla anlatıcının seslendiği kişinin yaşadığı durum yeni bir durum değildir. Nitekim son cümle de bunu desteklemektedir. O halde "Diyeceğim o ki gerçekte yeni bir durum değil bu" cümlesinin boş bırakılan yere gelmesi gerekmektedir.

Yanıt D

11. Anlatıcının kitapta altını çizdiğini söylediği cümleler "özlü söz" niteliğindeki cümlelerdir. Altı çizilecek cümlesi olmadığı halde anlatıcıyı derinden etkileyen cümleler özlü sözlerle dolu olmaktan çok yalın sıradan söyleyişe dayanmaktadır. Boş bırakılan yere de bunu ifade eden bir cümle getirilmelidir.

Yanıt D

12. Paragrafta genel olarak insanların beğenilerinin birbiriyle uyuşmayacağından bahsedilmektedir. III. cümlede beğeni bağlamında görülen farklı sanat dallarından müzikle örneklendirilmektedir. B seçeneğinde bu durumun sadece müzikle sınırlı olmadığı diğer sanat dallarında da aynı durumun söz konusu olduğu ifade edilmektedir.

Yanıt B

13. Paragrafın sonundaki "tam tersine gerçekleri değişik bir gözle görmemizi, olaylara farklı açılardan yaklaşmamızı sağlar" cümlesi "tam tersine" gibi karşıtlık bildiren bağlayıcı bir sözle başlamaktadır. Dolayısıyla boş bırakılan yere eserin okuru gerçekten uzaklaştıracağını, gerçekle bağını keseceğini bildiren bir cümle gelmelidir.

Yanıt A

DÜŞÜNCENİN AKIŞINI BOZAN CÜMLE

TYT SORUSU

1. (I) Eski çağlardan beri ticareti yapılan inci, bugün de yaygın bir şekilde alınıp satılmaktadır. (II) İnciyi oluşturabilen en tipik deniz hayvanının istiridye olduğu bilinmektedir. (III) Bu su canlısı, içine girip yerleşen kum tanecikleri veya larvalara karşı kendini korumak için sedef adı verilen sıvı bir madde salgılamaktadır. (IV) Sedef bir yandan salgılanıp çoğalırken diğer yandan istiridyenin içine yerleşen maddeyi kaplayarak incinin oluşmasını sağlamaktadır. (V) İncinin büyüklüğü, şekli,parlaklığı ve rengi de bu süreçte oluşmaktadır.

Bu parçada numaralanmış cümlelerden hangisi düşüncenin akışını bozmaktadır?

A) I B) II C) III D) IV E) V

(2018 - TYT)

YGS SORULARI

1. (I) Bir oyun ya da senaryo, bir hamlede yaratılmaz; yazarının zihninde, birdenbire ve bütünüyle belirmez. (II) Yazarın ilk çabalarıyla ortaya çıkan, en fazla, ilkel bir taslaktır. (III) Yazar, göstermeye dayalı eserini adım adım geliştirerek ona son biçimini verir. (IV) En ilkel kurgu bile bir birikimin ürünüdür. (V) Bu sürecin uzunluğu, yazarın hazırlığına ve çalışma tarzına bağlıdır.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerden hangisi düşüncenin akışını bozmaktadır?

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

(2017 - YGS)

2. (I) XIX. yüzyılda dışarıdan gelebilecek herhangi bir salgın hastalık tehlikesine karşı karantina idaresi kurulmuş. (II) Karantina, İtalyancadan alınmış ve "kırk, kırklık, kırktan ibaret" anlamına gelen bir sözcük. (III) Salgın hastalık tehlikesine karşı İstanbul'dan sonra ikinci karantina idaresi 1840'ta İzmir'de kurulmuş. (IV) Önce gemiler İzmir Karantina İdaresinin bulunduğu sahilde kırk gün bekler ve yolcular barakalarda kalırmış. (V) 1846'da Mithat Paşa Meslek Lisesinin yanındaki yerde bir karantina binası inşa edilmiş ve o günden sonra semtin adı Karantina olarak kayıtlara geçmiş. (VI) 1863'te Karantina İdaresi Urla'ya taşınsa da semt sakinleri arasında bu ismin kullanımı günümüze kadar devam etmiş.
Bu parçadaki numaralanmış cümlelerden hangisi düşüncenin akışını bozmaktadır?
A) II. B) III. C) IV. D) V. E) I.
(2016 - YGS)

3. (I) Yaşatmaya çalıştığım romanlar bir gün sahiden yaşamaya karar verdiler. (II) Üstelik hesap da soruyorlardı. (III) *Her Gece Bodrum*, aynı adı taşıyan bir tatil kasabasında neler bulduğumu soruyor. *Ölüm İlişkileri*'yse "Günlük hayattaki ilişkilere hiç değinmeyecek miyiz biz?" diye öfkeli öfkeli söyleniyordu. (IV) Çehov'un *Martı*'sında geçen bu sözle ince bir aşk üçgeni kuracaktım. (V) *Cehennem Kraliçesi*'ne gelince bu Fellini Visconti havasından ne zaman kurtulacağımın tasasına düşmüştü. (VI) *Bir Akşam Alacası* ise söyleyecekleri için sırada bekliyordu.
Bu parçadaki numaralanmış cümlelerden hangisi düşüncenin akışını bozmaktadır?
A) I. B) VI. C) IV. D) V. E) III.
(2015 - YGS)

4. (I) Çocukluğumda korkumdan bir türlü binemediğim seyyar salıncaklara geçenlerde Kuştepe'de rastladım. (II) Onlar özellikle eski İstanbul'un vazgeçilmezleriydi. (III) Geliş günlerini iple çeken çocuklar harçlıklarının bir kısmını onlar için ayırırlardı. (IV) Salıncak kurulduğundaysa hevesle koşup birini kapmaya çalışırlardı. (V) Salıncağın elle erek dönen bir düzeneği vardı, salıncaklar dolunca merkezde duran adam sabırla sabahtan akşama kadar bu düzeneği çevirirdi. (VI) Belki de hâlâ içimizdeki çocukluk götürüyor bizi bu salıncaklara bindiğimiz eski günlere.
Bu parçadaki numaralanmış cümlelerden hangisi, düşüncenin akışını bozmaktadır?
A) VI. B) V. C) II. D) III. E) IV.
(2014 - YGS)

5. (I) Yetişme döneminde sevilmiş, kişiliğine saygı gösterilmiş, kendisiyle barışık bir insan değilseniz yaşamda karşılaşacağınız kimi güçlüklerin üstesinden gelemezsiniz. (II) Yaşamda çirkin-güzel ikilemi, insanı kendisine sürekli çekidüzen vermeye zorlayan bir yargılama ölçütü. (III) Çalışkanlığınız, yaratıcılığınız, iletişim beceriniz, sorumluluk bilinciniz, dürüstlüğünüz, içtenliğiniz, adalet uygunuz ikinci planda bırakılarak yalnızca bu çerçevede değerlendirilmeye tabi tutuluyorsunuz. (IV) Bu durumla karşılaşan bir insanın böylesi bir ölçütü yadsıması ve kendini bedensel görünüşü dışındaki özelliklerle de var etmeye çalışması, yadırganacak bir davranış sayılmamalı. (V) Bunları yaşayan birinin, bazı insanların sırf doğuştan gelen özelliklerle öne çıkarılmasına tepkisi, gerçekte kıskançlık değil, eşitlik isteğidir.
Bu parçadaki numaralanmış cümlelerden hangisi düşüncenin akışını bozmaktadır?
A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.
(2012 - YGS)

6. (I) Çocuklar şiire pek ilgi duymaz; onlar, metinlerde geçen sözcüklerin ve yansıttıkları anlamın büyüsünden çok, anlatılanlara odaklanır. (II) Çocuk şiiri denen bir türün varlığını hep sorgulamışımdır. (III) Çünkü "olay" onlar için neredeyse her şeydir. (IV) Nitekim, çocuklar için yazılmış iyi şiirleri bulup getirmeme, okutup ezberletmeme karşın, benim kızım da bu şiirlerde olayı aradığından iyi bir şiir okuru olamadı henüz. (V) Bu da bize, Borges'in de dediği gibi, şiirin öğretilemeyecek ama duyumsatılabilecek bir tür olduğunu gösteriyor.
Bu parçadaki numaralanmış cümlelerden hangisi düşüncenin akışını bozmaktadır?
A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.
(2011 - YGS)

7. (I) Komik kavramıyla ilişkili olan mizah ve hiciv, yöntemleri, amaçları, konuları bakımından birbirinden ayrılmaktadır. (II) Toplumdaki veya insandaki sıra dışı olduğu için gülünç bulunan şeyleri güzelleştirerek komik göstermek sanat yoluyla olur. (III) Düzeltilebilir kusurları ele alan mizahın amacı, bunları abartarak sergilemektir. (IV) Komik olan şeye karşı hoşgörülüdür, eğlendirirken toplumsal aksaklıkları fark ettirmeye çalışır. (V) Oysa hiciv yermeye yönelik bir saldırı biçimidir, komik olan kusuru ortadan kaldırmayı amaçlar, bağışlayıcı değildir. (VI) Hedef aldığı kişiyi toplum içinde küçük düşürmek için, dilin sağladığı bütün olanaklardan yararlanır.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerden hangisi düşüncenin akışını bozmaktadır?

A) II. B) III. C) IV. D) V. E) VI.

(2010 - YGS)

LYS SORULARI

1. (I) İdeolojiler; sanatçının düşünme, yorumlama, yaratma gücünü zayıflatıp köreltmektedir. (II) Yeteneklerini güdümlü sanatın emrine sunmuş bir sanatçının hayat, insan ve olaylar karşısında tarafsız olmasını beklemek veya böyle bir tavır sergilediğini iddia etmek mümkün değildir. (III) Zira o daha masaya otururken zihninde şablonunu hazırlamıştır. (IV) Şablonunu belirlediği konularda çok açık, kesin ve peşin fikre sahiptir. (V) Bu sebeple duygu ve düşüncelerini anlatırken bağımsız davranmak durumundadır.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerden hangisi düşüncenin akışını bozmaktadır?

A) I B) II C) III D) IV E) V

(2017 - LYS)

2. (I) İngiliz evren bilimci Stephan Hawking bugün neredeyse herkesin tanıdığı, başarılı bir bilim insanıdır. (II) ALS hastalığı Hawking'in vücut fonksiyonlarını büyük ölçüde etkiliyor ama onun insanlarla iletişim kurmasına engel olamıyor. (III) Başarısının önemli bir kısmı, daha önce birbirinden ayrı alanlar olarak görülen kuantum mekaniği, genel görelilik ve termodinamiği birleştirebilmesinden kaynaklanıyor. (IV) Hawking, bu sayede bilim dünyasına, başta kara deliklerin özellikleri olmak üzere birçok konuda yeni fikirler sunmuştur. (V) Ama dünya çapında tanınmasında bilimsel çalışmaları kadar kitaplar yazmasının, konferanslara katılmasının ve çalışmalarının sonuçlarını geniş kitlelerle paylaşmasının da payı var.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerden hangisi düşüncenin akışını bozmaktadır?

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

(2016 - LYS)

3. (I) Diriliş hakkında yorum yapan edebiyatçılar, genellikle Dirilişi vicdan azabının romanı olarak tanımlarlar. (II) Geçmişte yaptığı hatanın bedelini ödemek isteyen ve vicdan azabı çeken bir insan profili çizilmekle beraber daha çok insanda var olan ve kişisel hırslarla, tutkularla yok olan insani vasıfların ön plana çıkarıldığı bir romandır Diriliş. (III) Tolstoy, toplumda yaşamanın kişiye sorumluluklar yüklediğine inanır ve bunu bazı eserlerinde de dile getirir. (IV) Sahip olduğu mevki, servet ve şöhreti elinin tersiyle iten, öldürdüğü manevi değerlerin farkına vararak dirilmeye çalışan bir insanın öyküsüdür. (V) Bu ana temasıyla roman, erdemin insanlığın ortak malı olduğunu ve erdemli insanın dünyanın bütün coğrafyalarında görülebileceğini göstererek erdemin gözetilmesi gereken bir şey olduğunu anlatmaktadır.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerden hangisi düşüncenin akışını bozmaktadır?

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

(2015 - LYS)

4. (I) Anlayarak okuma, insanın gözlerini ve mantığını bir metnin üzerinden ağır ağır ve dikkatle geçirmesi değil, metnin içine ruhunu da bütünüyle katabilmesidir. (II) Bunu her zaman yapamadığımız için hayatta derinlemesine sevdiğimiz, unutamadığımız kitapların sayısı on, on beşi geçmez. (III) Her ne kadar kütüphanem zorunlu çalışma ve başvuru kaynakları olan iki bin kitaptan oluşsa da benim için önemli olan, iyi kitaplara sahip olmak değil, iyi kitaplar yazabilmektir. (IV) En iyi kişisel kütüphane, birbirlerini kıskanan işte bu sınırlı sayıdaki gerçek kitaplardan oluşmalıdır. (V) Ünlü bir yazar da böyle düşünmüş olmalı ki haklı olarak, insanın bu on on beş kitabı anlayarak okuduğunda büyük bir bilge olacağını söyler. (VI) Genellikle insanlar o kadarını bile tam olarak yapamadıkları için yalnızca kitap toplarlar ve kütüphaneleriyle övünürler.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerden hangisi düşüncenin akışını bozmaktadır?

A) II. B) III. C) IV. D) V. E) VI.

(2012 - LYS)

ÖSS SORULARI

1. (I) Çağdaş anlamda çocuk edebiyatının asıl işlevi çocukları eğitmek değildir. (II) Doğrudan eğitme, ders kitaplarına özgü bir iştir. (III) İyi bir çocuk kitabının yaşlara göre belirlenmiş değişik nitelikleri vardır. (IV) Yazınsal çocuk kitaplarında yazar, çocuğa iletmek istediklerini doğrudan değil, dolaylı olarak verir. (V) Bu tür kitaplar sezdirme, duyumsatma yoluyla çocuğun doğruya, iyiye, güzele karşı duyarlılık kazanmasını sağlar.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerden hangisi düşüncenin akışını bozmaktadır?

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

(2008 - ÖSS)

2. (I) Bu dönem şairleri, dili bir mermer kütlesi gibi görüp işleyerek istedikleri biçime sokmaya çalışmıştır. (II) Bunu yaparken de dilin olanaklarını, sınırlarını zorlamıştır. (III) Sözcüklerin anlam ve çağrışım gücünü geliştirmeye önem vermiştir. (IV) Her şair kendine özgü bir dil oluşturma çabası içinde olmuştur. (V) Türkçenin gücünün bu çağrışımlarda gizli olduğunu anlamış ve anlatmaya çalışmıştır.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerden hangisi düşüncenin akışını bozmaktadır?

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

(2006 - ÖSS)

3. (I) Romanlar vardır, daha ilk sayfasında olay örgüsünün çekim alanı içine alır okurunu. (II) Kan basıncını yükselten heyecanlar yaratır okurda. (III) Kimi romanlar da vardır, dilsel örüntüsüyle okurun aklına olduğu kadar yüreğine de seslenme yolunu seçer. (IV) Romanda özgürlük, derinlik, çok yönlülük aranır. (V) Daha doğrusu, okurun, okuma eylemine tüm varlığıyla katılımını sağlar. (VI) En yüksek coşkuları, estetik tutkulara dönüştürür.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerden hangisi düşüncenin akışını bozmaktadır?

A) II. B) III. C) IV. C) V. E) VI.

(2005 - ÖSS)

4. (I) Havasından mı, suyundan mı, bilmem; ama başkadır bu yörenin insanları. (II) Sıcacık yürekler, gülümseyen yüzler, içten yaklaşımlar... (III) Yardımsever, konuksever tavırlar ve yoğun bir insan sevgisi... (IV) Çoğu kişiye zaman kaybı gibi gelir insanlarla ilgilenmek. (V) Bu insanlarda sonradan öğrenilen değil, içten gelen bir yaşama sevinci vardır. (VI) Güldüler mi, içten gülerler, gözlerinin derinliklerinde yakalarsınız tebessümlerini.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerden hangisi düşüncenin akışını bozmaktadır?

A) II. B) III. C) IV. D) V. E) VI.

(2002 - ÖSS)

5. (I) O, yaşamı yaşayarak öğrenmiş bir yazar. (II) Deneyimlerini ve gözlemlerini herkesle paylaşmış. (III) Kendi kendine öğrendiği üç yabancı dili de iyi derecede konuşabilecek düzeye erişmiş. (IV) Öğretmenlik yapmış, siyasetle uğraşmış, yurtiçi ve yurtdışında birçok yeri görmüş. (V) Kimi roman ve öyküleri ancak ölümünden sonra yayımlanabilmiş. (VI) Gezdiği, gördüğü yerlerin yöresel renklerini büyük bir ustalıkla yapıtlarına yansıtmış.

Bu parçada numaralanmış cümlelerden hangisi düşüncenin akışını bozmaktadır?

A) II. B) III. C) IV. D) V. E) VI.

(2001 - ÖSS)

6. (I) Umarım siz benden çok daha fazla yaşarsınız; ama bu yaşlara gelince insanda yaşlılığın farklı bir etkisi oluyor. (II) Yeni bir işe başlarken endişeleniyorsunuz, bitirebilir miyim diye. (III) İtiraf edeyim ki "Köleler ve Tutkular"a başlarken bu endişeyi yaşadım. (IV) Romanda her konu, yazılış süresini kendi belirtiyor. (V) Hiçbir kitabımın üzerinde bu kadar yoğun çalıştığımı söyleyemem. (VI) Tam bir ağır işçi gibi sabah 8.30'dan akşam 20.00'ye kadar... (VII) Böylesine yoğun çalışmama karşın, kitabı tamamlamam iki yılımı aldı.

Bu parçada numaralanmış cümlelerden hangisi düşüncenin akışını bozmaktadır?

A) II. B) III. C) IV. D) V. E) VI.

(2000 - ÖSS)

DÜŞÜNCENİN AKIŞINI BOZAN CÜMLE

TYT SORUSUNUN ÇÖZÜMÜ

1. Parçada "inci" nin nasıl oluştuğu anlatılmaktadır. II., III., IV., V. cümleler bu oluşumu kademeli olarak anlatırken I. cümlede "inci"nin ticari boyutuna değinilmiştir. Bu nedenle I. cümle parçanın akışını bozmaktadır.

Yanıt A

YGS SORULARININ ÇÖZÜMLERİ

1. I.-II.-III. ve V. cümlelerde yazarın eseri yaratma sürecinden bahsedilmiş, kurgunun bir birikim ürünü olduğundan bahsedilmiş. Bu cümlenin paragrafta anlatılan konuyla bir ilgisi yoktur, dolayısıyla düşüncenin akışını bozmaktadır.

Yanıt D

2. II. cümle hariç diğer cümlelerde karantina idaresi hakkında bilgi verilmiştir. II. cümlede ise karantina sözcüğünün nereden geldiği konusunda bilgi verilmiştir.

Yanıt A

3. Yazar eserlerinin içeriğinden, bu içerikteki gerçeklikten bahsederken IV. cümlede Çehov'a ait bir sözü alıntı yaptığını söylemektedir. V. cümleden itibaren anlam ilişkisi devam etmiştir. IV. cümle düşüncenin akışını bozmaktadır.

Yanıt C

4. Parçada seyyar salıncağın çocukların hayatındaki yeri ve çocukların salıncak için para ayırmasından bahsediliyor. V. cümlede ise salıncağın nasıl çalıştığından bahsediliyor. Bu cümle düşüncenin akışını bozmaktadır.

Yanıt B

5. Parçanın II., III., IV. ve V. cümlelerinde insanların kendilerini belirli ölçütler çerçevesinde kısıtladığı anlatılmaktadır. Ancak I. cümle bu konunun dışındadır ve dolayısıyla parçanın düşünce akışını bozmaktadır.

Yanıt A

6. II. cümle düşüncenin akışını bozmaktadır. Parçada çocukların şiir söz konusu olduğu zaman, sözcüklerin anlam boyutundan çok, şiirde aktarılan olaya odaklandıkları dile getirilmektedir. Parçanın bütününde anlatıcı, çocuk şiiri denen türün varlığıyla ilgili bir sorgulama içine girmediği için II. cümle gereksizdir.

Yanıt B

7. Paragrafın bütününde "mizah" ve "hiciv" arasındaki farklar anlatılmaktadır. Nitekim paragrafın ilk cümlesinde de bu farkların anlatılacağı dile getirilmektedir. İkinci cümlede ise bir durumu komik göstermenin hangi yolla sağlanacağı anlatılarak konu dışına çıkılmıştır. Üçüncü ve dördüncü cümlede mizahın amacından ve özelliklerinden söz edilirken beşinci ve altıncı cümlelerde hicivin amacından ve özelliklerinden söz edilerek her iki tür arasındaki farklar ortaya konmuştur.

Yanıt A

LYS SORULARININ ÇÖZÜMLERİ

1. Parçanın genelinde sanatçının tarafsız olması gerektiğinden bahsedilirken V. cümlede sanatçının bağımsız olması gerektiği ifade edilmiştir. Bu nedenle parçanın V. cümlesi düşüncenin akışını bozmaktadır.

Yanıt E

2. Parçada genelinde "Stephan Hawking"in çalışmalarından bahsedilirken II. cümlede rahatsızlığından ve bu durumun, onun üzerindeki etkisinden bahsetmiştir.

Yanıt B

3. Parçanın genelinde "Diriliş" romanından bahsedilirken III. cümlede "Tolstoy" hakkında bilgi verilerek anlatımın akışı bozulmuştur.

Yanıt C

4. Parçanın II., IV., V. ve VI. cümlelerinde "anlayarak ve özümseyerek okumanın önemi ve kütüphanelerdeki kitap sayısından çok kitapların nitelikli olması" konu edilmiştir. Ancak III. cümlede parçada anlatılanların dışına çıkarak "kütüphanelerdeki kitap sayısından çok iyi kitap yazmaktan" söz edilmiştir.

Yanıt B

ÖSS SORULARININ ÇÖZÜMLERİ

1. Paragrafın bütününde, çocuk edebiyatının dolayısıyla çocuk kitaplarının asıl işlevinin doğrudan eğitmek değil, sezdirme duyumsatma yoluyla çocukta iyiye güzele yönelik bir farkındalık yaratma olduğu dile getirilmektedir. Oysa III. cümlede bu konuyla hiçbir ilgisi olmayan çocuk kitaplarının yaşlara göre belirlenmiş değişik niteliklerinin varlığından söz edilmektedir.

Yanıt C

2. Paragrafın bütününde konu edinilen dönemin şairlerinin dil üzerinde ne kadar çalıştıkları anlatılmıştır. Dördüncü cümlede ise bu konudan çok bağımsız olarak "her şairin" kendine özgü dil yaratma çabasından bahsedilmiştir.

Yanıt D

3. Paragrafın bütününde romanların okur üzerindeki etkisinden bahsedilmektedir. "Kimi romanlar da vardır dilsel örüntüsüyle okurun aklına olduğu kadar yüreğine de seslenme yolunu seçer" cümlesinden sonra V. cümle gelmelidir. III. cümleyle IV. cümle arasında hiçbir düşünsel bağ yoktur. Nitekim IV. cümlenin kendinden sonraki cümlelere de düşünsel yönden bağlandığını söyleyemeyiz; çünkü bu cümlede romanın okur üzerindeki etkisi hakkında değil, içeriği hakkında birtakım yargılar verilmektedir.

Yanıt C

4. Paragrafta "bu yöre" diye anlatılan yerin insanının duygusal yönlerinden bahsedilmektedir. IV. cümle ise insanlarla ilgilenmenin çoğu insana zaman kaybı geleceği gibi farklı bir konudan bahsedilmektedir.

Yanıt C

5. Paragrafın genelinde yazarın genel özelliklerinden, kendi kendini eğitebilme yetisinden, yaşamının kimi ayrıntılarından bahsedilmektedir. V. cümlede "kimi roman ve öykülerinin ancak onun ölümünden sonra yayımlandığı" söylenmiştir. Bu paragrafın anlamının dışında kalmaktadır; çünkü paragrafta hangi yapıtlarının ne zaman yayımlandığından bahsedilmemiştir.

Yanıt D

6. Paragrafın genelinde yeni bir işe başlarken duyulan endişeden ve yazarın Köleler ve Tutkular romanını yazarken duyduğu sıkıntıdan bahsedilmektedir. IV. cümlede ise bu endişelerin çok dışında romanın bölümlerinin ne kadar zamanda yazıldığı dile getirilmektedir.

Yanıt C

PARAGRAF OLUŞTURMA

TYT SORULARİ

1. **Muhabir:**

(I) ----

Yönetmen:

— Sinema gerçek hayattan alınmış formlarla uğraşıyor, onları işliyor. Film yönetmeninin uğraşı, bana beyaz perdede yeni bir hayatın doğmasıyla bağlantılı olarak yaratma eylemini hatırlatıyor. Sinemanın bu yönünü diğer sanat dallarına göre daha olağanüstü buluyorum.

Muhabir:

(II) ----

Yönetmen:

— Aralarında bir bağlantı olduğu aşikâr çünkü filmlerimdeki üç karakter hayatlarındaki dönüm noktalarında analiz ediliyor. Kahramanların üçü de inançlarından vazgeçmiyor, kendilerine sadık kalıyorlar. Bu anlamda bu üç kahraman yani İvan, Rublev ve Kris bir bütün oluşturuyor.

Bu diyalogda boş bırakılan yerlere aşağıdakilerden hangisi sırasıyla getirilmelidir?

A) I. Müzik ve resim çalışmalarınızı yarıda bırakıp sinemaya yönelmeniz nasıl karşılandı?
   II. Filmlerinizdeki üç oyuncunun benzer özelliklere sahip olmasıyla neyi amaçladınız?

B) I. Sinemaya ilginiz ne zaman ve nasıl başladı, sinemanın yaşamınızdaki yeri nedir?
   II. Filmlerinizde erkek karakterlerin psikolojisine ağırlık vermenizin nedeni nedir?

C) I. Sinemanın sizin için ifade ettiği anlamı biraz açar mısınız?
   II. Karakterlerinizi sinemaya aktarırken ilham aldığınız film karakterleri var mı?

D) I. Sinemaya yönelerek film yapmaya başlama gerekçeniz neydi?
   II. Filmlerinizin üç kahramanı arasındaki ilişkinin niteliği hakkında neler söyleyebilirsiniz?

E) I. Filmlerinizdeki hikâyelerin gerçekçi olmasını neye bağlıyorsunuz?
   II. İnsan yaşamının açmazlarını Ivan, Rublev ve Kris karakterleri üzerinden verme fikri nasıl ortaya çıktı?

(2019 - TYT)

2. (I) Çoğumuz düşünmeyen bir dünyada yaşıyor olmaktan yakınıyoruz. (II) İnsanların büyük bir bölümü en az düşünceyle bütün bir yaşamı omuzlamak gibi bir kolaycılığı benimsiyor. (III) Hatta kimileri düşünceyle alay ederken kimileri gerçekten düşündüklerini sanıyorlar. (IV) Büyük çoğunluğunu düşünmeyenlerin oluşturduğu ve düşünmenin lüks sayıldığı bir dünyada her şeye karşın düşünen insanı "gerçek insan" diye tanımlamak gerekir. (V) Düşünmek; insana, insan yaşamına bütünsel bir bakışla bakmaktır. (VI) Düşünce alanımızı daralttığımız zaman dünyaya yeterince yerleştiğimizi söyleyemeyiz. (VII) Düşünmek, dünyaya bir veya birkaç açıdan değil bütün açılardan bakmayı bilmekle olur.

Bu parça iki paragrafa ayrılmak istense ikinci paragraf numaralanmış cümlelerin hangisiyle başlar?

A) II B) III C) IV D) V E) VI

(2018 - TYT)

3. Bir anaokulundaki çocukların ebeveynleri, bazen işleri nedeniyle çocuklarını okulun kapanma saatinden sonra almaya gider. Böyle zamanlarda okul personelinden bazıları çocuklarla birlikte beklemek zorunda kalır. Bu durum birtakım sorunlara yol açar. Yöneticiler de çözüm olarak geciken ebeveynlere bir yaptırım uygulamaya karar verir. Ancak bir süre sonra ailelerin daha çok gecikmeye başladığı görülür. Çünkü aileler artık cezalarını çektikleri için kendilerini rahat hisseder. Diğer bir deyişle ----.

I. daha önce yaşadıkları mahcubiyet duygusundan uzaklaşarak kendilerini hakli gördükleri bir konuma gelirler

II. okulda bekleyen çocukların aileleri davranışlarıyla cezalardan hoşnut olmadıklarını gösterirler

III. yöneticiler uyguladıkları yöntemle asıl cezayı ailelere değil, okul personeline verdiklerini fark ederler

Bu parçanın sonuna düşüncenin akışına göre yukarıdakilerden hangileri getirilebilir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III D) I ve II E) II ve III

(2018 - TYT)

YGS SORULARI

1. (I) Türkiye'nin konut mimarisine yönelik farkındalığı 1970'lerde kurumsallaşmaya başladı. (II) 1973 yılında çıkarılan Eski Eserler Kanunu ile cami, kervansaray, hamam gibi yapılanların yanı sıra yöresel konutlar ve kentsel sit alanları da koruma altına alındı. (III) Ardından 1976 yılında, eski evlerin korunması için Türkiye Tarihî Evleri Koruma Derneği kuruldu. (IV) Derneğin amacı, tarihî evlerin ortak bir kültürel mirasın parçası olduğunu halka göstermekti. (V) Evlerin bakımına katkı sağlamak adına ev sahiplerine yardımda bulunmak da derneğin öncelikleri arasındaydı. (VI) Türkiye Tarihî Evleri Koruma Derneği için son derece anlamlı bir logo tasarlandı. (VII) Osmanlı Dönemi'ne ait tipik ahşap bir evin kolonlarla desteklenmiş üst katının silüeti logoda yer almaktaydı.

Bu parça iki paragrafa ayrılmak istense ikinci paragraf hangi cümleyle başlar?

A) II. B) III. C) IV. D) V. E) VI.

(2017 - YGS)

2. (I) Egzistansiyalizm bir felsefe sistemidir. (II) Alman filozofu Heidegger tarafından ortaya atılmış, İkinci Dünya Savaşı yıllarında Fransız düşünürü ve romancısı Sartre'ın benimsemesi ve edebiyata uygulamasıyla bütün dünyaya yayılmıştır. (III) Egzistansiyalist eserlerde standart karakterler yoktur, durumlarla karşı karşıya kalmış insanlar vardır. (IV) Karar verme özgürlüğüne sahip olan bu insanlar, karşılaştıkları durumlarda yaptıkları işlerle kendi özlerini yaratırlar. (V) Bu bakımdan roman örgüsü, okurların merakını sürekli uyanık tutacak şekilde düzenlenir.

Bu parça iki paragrafa ayrılmak istense ikinci paragraf hangi cümleyle başlar?

A) II. B) III. C) IV. D) V. E) VI.

(2017 - YGS)

A YAYINLARI

3. I. Evet, İzmit ve Bursa gibi büyük sanayi şehirlerini ve körfezdeki dev fabrikaları hatırlatan bir görüntü bu.
II. Sabaha karşı şehre girerken yolun solunda sis, duman ve alevler içindeki Karabük Demir Çelik Fabrikası'nın silo şeklindeki dev bacaları hafızalarımızı yokluyor.
III. Gece yollara düşüyoruz, sabahın erken saatlerinde Safranbolu'dayız.
IV. Yolda birkaç dakika seyrettiğimiz bu devasa fabrikayı geçtikten sonra Karabük şehir merkezine giriyoruz.
V. Yalnız Safranbolu'dan önce Karabük'ten kısaca bahsetmek istiyorum.

Yukarıdaki numaralanmış cümleler anlamlı bir bütün oluşturacak biçimde sıralandığında hangisi baştan üçüncü olur?

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

(2016 - YGS)

4. I. Kehribar, bir ağacın milyonlarca yılda oluşan reçinesidir.
II. Sadece iki ülkede olduğunu bildiğimiz ve ileriki yıllarda artık kalmayacağını düşündüğümüz bu malzemenin yurt dışına çıkarılması yasak.
III. Bu pahalı reçinenin; sarılık, guatr ve stres başta olmak üzere çoğu hastalığa ciddi faydası vardır.
IV. Bu nedenle doktorların guatr hastalarına kehribar kolyesi tavsiye ettiği bilinir.
V. Bu kadar uzun sürede oluştuğu için fiyatı oldukça yüksektir.

Yukarıdaki numaralanmış cümlelerin anlamlı bir bütün oluşturması için aşağıdakilerden hangilerinin birbiriyle yer değiştirmesi gerekir?

A) I. ile III. B) II. ile III. C) II. ile IV.
D) II. ile V. E) III. ile IV

(2016 - YGS)

5. (I) Hikâye etme ve masal anlatma, Doğu kültüründe önemli bir yere sahiptir. (II) Yakın Doğu ve Orta Doğu ülkelerinin halk edebiyatları; efsane, hikâye ve masallarının çokluğuyla bunu ispatlar. (III) Bunların derlenmesiyle oluşturulmuş kitaplar da birçok ailenin kütüphanesinde bulunur. (IV) Olağanüstü ögelerin, hikâyelerde önemli bir yer tuttuğu inkâr edilemez.Ama Türkler, Orta Asya bozkırlarında yaşadıklarını hikâye, masal ve efsane olarak İslam dünyasına taşımıştır. (VI) İşte bu nedenle Türk edebiyatında hikâyenin, başlangıçtan itibaren daha "gerçekçi" bir söyleyiş kazandığı görülür.

Bu parça iki paragrafa ayrılmak istense ikinci paragraf hangi cümleyle başlar?

A) II. B) III. C) IV. D) V. E) I.

(2016 - YGS)

6. (I) Barnum Müzesi'ndeki öykülerin zengin bir hayal gücü, dünyaya epey farklı bakan bir göz ve keskin bir zekâyla yazıldıkları aşikâr. (II) Ancak öykülerin esas ayırıcı özelliği; hayal, düş ve gerçeklik arasındaki o kalın ve tozlu perdeleri kaldırıp yerine ince birer tül çekmelerinde. (III) Bu bakımdan Barnum Müzesi'ni kütüphanelerinizdeki Borges ve Poe külliyatının yanına yerleştirmek yerinde olacaktır. (IV) Hem Poe Eureka'nın başında, "Bu kitabı düşlerin tek gerçeklik olduğuna inananlara adıyorum." demiyor muydu? (V) Sahiden soruyorum o zaman, nedir bu gerçek?

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangisinden sonra, düşüncenin akışına göre, "Nitekim bu yazarlar rüya ile gerçek arasındaki sınırda gezinir dururlar." cümlesi getirilebilir?

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

(2016 - YGS)

7. I. Çevremizde zaman zaman yaşlı insanların, işe yaramayan mobilyalarını atmak istemediğine şahit oluruz.
II. Bu yaşlıların yetişkin yaştaki çocukları ise ana babalarının bu tavrını anlamakta güçlük çekerler.
III. Eskimiş komidinlerden, kontrplakları çıkmış dolaplarından, yüzü aşınmış koltuklarından vazgeçemezler.
IV. Bazen o eski eşyaları oldubittiye getirip atar, yerine yeni ve sağlam mobilyalar koyarlar.
V. Oysa bu eşyalar, yaşlıların benliğinin bir parçası, geçmiş yaşamlarının bir özetidir.

Yukarıdaki numaralanmış cümlelerin anlamlı bir bütün oluşturması için hangilerinin birbiriyle yer değiştirmesi gerekir?

A) IV. ile V. B) III. ile IV. C) II. ile V. D) II. ile III. E) I. ile II

(2015 - YGS)

8. I. Salep üretimi için yapılan orkide toplayıcılığında kullanılan yöntemler acı faturaları ortaya çıkarmaktadır.
II. Türkiye'de de orkidelerin korunmasıyla ilgili girişimler yapılmıştır.
III. Ülkemizde orkide sayısının azalması bir yana, bazı türler, uzun aramalara rağmen artık bulunamamaktadır.
IV. Orkideler Avrupa'da koruma altına alınmış bitkilerdir.
V. Ancak bu girişimlere rağmen Türkiye'de her yıl 120 milyon orkide, salep yapımı için toplanmaktadır.

Yukarıdaki numaralanmış cümleler anlamlı bir bütün oluşturacak biçimde sıralandığında hangisi baştan dördüncü olur?

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

(2015 - YGS)

9. (I) Birkaç üniversiteden araştırmacıların ortaklaşa gerçekleştirdiği çalışmalar sonucunda laboratuvar ortamında kök hücre üretmek için kullanılabilecek yapay kemik iliği üretildi. (II) Doğal kemik iliğinin sahip olduğu yaşamsal özelliklere sahip olan yapay ilikten yakın gelecekte lösemi hastalığının tedavisinde yararlanılabileceği belirtiliyor. (III) Alyuvarlar veya bağışıklık hücreleri gibi kan hücreleri, kemik iliğindeki kök hücreler tarafından devamlı olarak yenileniyor. (IV) Lösemi gibi hastalıklarda, hastanın yapısı bozulmuş hücrelerinin yerini sağlıklı kök hücreler alıyor. (V) Dünyada bu tür hastaların ihtiyacına cevap verebilecek sayıda bağış olmaması önemli bir sorun. (VI) Kök hücrelerin çoğaltılmasıyla bu sorunun giderilebileceği düşünülüyor.

Bu parça iki paragrafa ayrılmak istense ikinci paragraf hangi cümleyle başlar?

A) VI. B) V. C) III. D) II. E) IV.

(2015 - YGS)

10. (I) "Türk evi" dendiğinde akla öncelikle ahşap bir yapı gelmektedir. (II) Zemin katın duvarları taş olsa bile, zeminin üzerindeki kat çoğunlukla ahşaptır. (III) En azından tuğlalar arasına, dikey veya yatay olarak uzatılan ağaçtan bağlama öğeleri, hatıllar konulur. (IV) Ahşap olması eve fiziksel anlamda esneklik verir; örneğin her kuşak, baba evinde kendine göre yeni düzenlemeler yapabilir, büyük odaları tahta bölmeyle bölerek oda sayısını arttırabilir veya geniş bir avluya bir oda ekleyebilir. (V) Esnekliğin bir diğer boyutu malzemenin kullanışlılığıdır. (VI) Ağacın temini ve işlenmesi, diğer malzemelere kıyasla genelde daha kolay ve ucuzdur. (VII) Sofalarıyla, hayatlarıyla, yazlık ve kışlık bölümleriyle Türk evinin özelliklerini taşıyan ve kışlık bölümleriyle Türk evinin özelliklerini taşıyan taş evler de vardır; örneğin Mardin evleri. (VIII) Ancak dış cephesi dantel gibi işlenmiş taşlarla kaplı bu ev, bir ahşap eve oranla çok daha uzun sürede, çok yüksek bir maaliyetle ortaya çıkar.

Bu parça iki paragrafa ayrılmak istense ikinci paragraf hangi cümleyle başlar?

A) IV. B) V. C) VI. D) VII. E) VIII.

(2014 - YGS)

11. I. Galileo, Rönesans ile Aydınlanma'nın etkilerinin gözle görülür hâle geldiği bir dönemde yaşadı.

II. Bu dönem sadece siyaset, sanat ve din alanlarında değil, bilim alanında da ciddi bir yenileşmenin yaşandığı, doğayı matematikle kavramanın daha temel bir yaklaşım hâline geldiği bir dönemdi.

III. Matematik giderek Galileo için yaşamın bütün gizlerini açabilecek bir anahtar hâline geldi.

IV. Tıp okumak üzere gönderildiği üniversitede, tıp yerine matematiği yeğlemesi, Galileo'nun bütün yaşamını belirleyecek bir sürecin başlangıcı oldu.

V. Bu, bilimsel çalışmalarına da yansıdı ve fizik biliminin hem matematikselleşmesine hem de modern biçimine kavuşmasında büyük rol oynadı.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin anlamlı bir bütün oluşturması için hangilerinin birbiriyle yer değiştirmesi gerekir?

A) I. ile IV. B) II. ile V. C) III. ile IV. D) I. ile III. E) I. ile II.

(2014 - YGS)

12. (I) İngiliz şairi Browing; sayfa sayfa, her kelimesini ayrı ayrı inceleyerek sözlük okurmuş. (II) Sözlükte öğütler, eğlendirici şeyler de bulurmuş. (III) Hatta bu çalışmaya romantik bir yön de katar, ay ışığında oturup bir bir çevirirmiş sözlüğün sayfalarını. (IV) Bizde sözlükler, kütüphanelerin en kuytu köşelerinde uyuklayarak ömür tüketir. (V) Günler ve geceler boyu "Bilinmeyen bir kelime çıksın da hatırlanalım." diye dua ederler âdeta. (VI) Sözcüklerin bu uzun ve sessiz bekleyişleri iki kapak arasında geçer.

Bu parça iki paragrafa ayrılmak istenirse ikinci paragraf hangi cümleyle başlar?

A) II. B) III. C) IV. D) V. E) VI.

(2013 - YGS)

13. (I) Editör, bir yayınevinin olmazsa olmazlarındandır. (II) Yayımlanacak bir yapıtı düzenlemek, yayıma hazırlamak ve yayımlamak gibi birçok işi ve işlevi var. (III) Yazarın ve eserinin seçilmesinden, nasıl yayımlanacağına değin yayımlama işinin bütün aşamalarını kapsayan zorlu bir iştir bu. (IV) Günümüzde editörlük, yayıncılık alanında kurumsallaşamamış işlerden. (V) Yazarların çoğu, editörün yaptığı işi küçümseyip onu yalnızca bir düzeltmen olarak algılıyor. (VI) Bu yüzden de editörlüğü böyle algılayan birçok yazarın yayımlanan kitaplarında yanlışlardan geçilmiyor.

Bu parça iki paragrafa ayrılmak istense ikinci paragraf hangi cümleyle başlar?

A) II. B) III. C) IV. D) V. E) VI.

(2011 - YGS)

14. (I) Bir zamanlar geceleri oturur, anılarımı, izlenimlerimi küçük defterlere yazardım. (II) Sonra nasıl oldu bilmem, ne o küçük defterler kaldı ne de bende o sayfalara bir şeyler karalama isteği. (III) Belki de yaşamın bin bir türlü zorluğu bana bu gündelik eğlenceyi unutturdu. (IV) Yıllardan beri çeşitli günlükler okuyorum: Gide'in, Green'in... (V) Alfred de Vigny'nin "Bir Şairin Günlüğü"nü de dilimize çevirdim. (VI) Günlük türüne karşı duyduğum yakınlık, Salah Birsel'in "Günlük"ünü okuduktan sonra daha da arttı.

Bu parça iki paragrafa ayrılmak istense ikinci paragraf hangi cümleyle başlar?

A) II. B) III. C) IV. D) V. E) VI.

(2010 - YGS)

LYS SORULARI

1. (I) Bir dilin kaybolması, çevremizdeki bir hayvan veya bitki türünün tükenmesinden daha önemsiz bir olay değildir. (II) Soyu tükenmekte olan bir hayvan türü veya üç beş örneği kalmış bir bitki türü için medyada birçok haber görebilirsiniz. (III) Ancak Afrika'da, Asya'da birkaç yüz konuşanı kalmış bir dil için ciddi bir yayın göremezsiniz. (IV) Dil konuşurlarının, ana dillerini terk etmeleri çok değişik nedenlere dayanır. (V) Devlet idaresini kaybetme, göç, azınlık duruma düşme, sosyoekonomik sorunlar vb. buna örnek olarak gösterilebilir. (VI) Ana dil, benzer nedenlerle konuşulduğu coğrafyadan çekilmeye başlayınca evin içine sıkışır ve sonunda yok olup gider.

Bu parça iki paragrafa ayrılmak istense ikinci paragraf hangi cümleyle başlar?

A) II B) III C) IV D) V E) VI

(2017 - LYS)

2. I. Bu merak, son yıllarda İtalya'da nelerin değiştiğine yönelik sorular silsilesi aslında.
II. Algımızın bizi rahatlatmasına rağmen İtalya'da doğa, insanlığın geçirdiği değişimin çırpınışlarını pek hissettiremedi bize.
III. İtalya'da birçok şeyin değişmediğini söyleyen algımız bizim rahatlamamızı sağlıyor.
IV. Uzun bir aradan sonra tekrar geldiğimiz İtalya'da daha ilk andan itibaren içimizi bir merak kaplıyor.
V. Soruların cevabını her zaman kendinden emin olan algımızın vermesini bekliyoruz.

Yukarıdaki numaralanmış cümleler anlamlı bir bütün oluşturacak biçimde sıralandığında hangisi baştan üçüncü olur?

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

(2016 - LYS)

3. (I) Ünlü Fransız filozoflarından olan René Descartes, özellikle "Düşünüyorum, öyleyse varım." cümlesiyle tanındı. (II) 17. yüzyılın başlarında yaşayan ve rasyonalizmin kurucularından olan Descartes, elbette ki bilime bu cümlenin çok daha ötesinde katkılarda bulundu. (III) Fizik ve analitik geometrideki çalışmalarıyla tanındı, düşünceyi her türlü dogmanın üstünde tuttu, metodik kuşkuculuğu benimsedi ve her fâni gibi öldü. (IV) Günümüze kadar Descartes'ın, kraliçenin özel davetiyle gittiği İsveç'te ağır kış koşullarına dayanamayıp zatürreden öldüğü söyleniyordu. (V) Paris ve Stokholm arşivlerinde yıllarca yapılan bir araştırmanın ürünü olan bir kitap, gerçeğin farklı olabileceğini söylüyor. (VI) Erlangen Üniversitesi öğretim üyelerinden Theodor Ebert'a göre Descartes herhangi bir hastalıktan değil, Katolik bir rahibin kendisine verdiği arsenikli ekmek yüzünden öldü.

Bu parça iki paragrafa ayrılmak istense ikinci paragraf hangi cümleyle başlar?

A) II. B) III. C) IV. D) V. E) VI.

(2016 - LYS)

4. (I) Düşünmek; elbette bir insanın kafasında kaldığı sürece kimsenin karışamayacağı , müdahale edemeyeceği bir eylemdir. (II) Kimse kimsenin kafasını açıp ne düşündüğünü bilemediği için düşünce, soyuttur. (III) Bir toplumda düşünce hürriyetinin mevcut olması, o düşüncelerin ifade edilebilir olmalarıyla somut bir duruma kavuşabilir. (IV) Dolayısıyla düşünce suçunun işlenebilmesi, düşünce suçlusunun mevcut olabilmesi için bazı düşüncelerin sözle, yazıyla veya resimle dışa vurulması gereklidir. (V) Sıfatı ve toplumsal konumu ne olursa olsun herhangi bir insan, "Benim düşüncem budur." diyemiyorsa o toplumda düşüncenin suç olduğu anlaşılır. (VI) Çağdaş demokratik toplumlarda ise düşünce değil, toplumun güvenliğini sıkıntıya sokan eylemler suçtur.

Bu parça iki paragrafa ayrılmak istense ikinci paragraf hangi cümleyle başlar?

A) II. B) III. C) IV. D) V. E) VI.

(2015 - LYS)

A YAYINLARI

5. I. Dünyada neler olup bittiğine bakıldığında bizdeki atölye çalışmalarına ek olarak modern masal anlatıcılığı derslerinin de verildiğini görüyoruz.
II. Masal anlatıcılığı atölyeleri kapsamında yapılan bu dersler, çeşitli grupların veya üniversitelerin bünyesinde gerçekleştiriliyor.
III. Ülkemizde sözlü kültürü korumak için yapılan en önemli çalışmalardan biri masal anlatıcılığı dersleridir.
IV. Türkiye'deki bu aktarım işlevi dünyanın genelinde de aynı şekilde seyretmektedir.
V. Masalı masal yapan şiirsel ve coşkulu anlatımı, bu grup ve üniversitelilere aktarabilmek için atölyelere isteyen herkes katılabiliyor.

Yukarıdaki cümleler anlamlı bir paragraf oluşturacak biçimde sıralandığında baştan üçüncü hangisi olur?

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

(2015 - LYS)

6. (I) Yıllar önce bu adam, Çanlar Kimin İçin Çalıyor'un , kendi yazdığı basılmamış bir film senaryosundan çalındığını iddia etmişti. (II) Söylediğine göre bu senaryoyu Hollywood'da bir partide okumuş. (III) O sırada benim de orada bulunduğuma Ernie isimli birisi tanıklık etmiş. (IV) Bu da hakkımda bir milyonluk dava açılması için yeterli olmuş. (V) Mahkemeye gittik, eserin çalıntı olmadığını ispat ettik ve doğal olarak davayı biz kazandık. (VI) Adamın iflas etmiş bir iş adamı olduğunu da ortaya çıkardık ama önceki davaların sonucu hakkında bilgim yok.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangisinden sonra, düşüncenin akışına göre, "Öğrendiğime göre o, bu tutumu alışkanlık hâline getirmiş ve başka yapımcılara da senaryolarının çalıntı olduğu iddiasıyla dava açmış." **cümlesi getirilmelidir?**

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

(2015 - LYS)

7. (I) Her ne kadar şiirde, düşünce ve hayal bakımından yoğunluk söz konusu olsa da şiir düşünceyle değil sözcüklerle yazılır. (II) Yoğun bir anlatımda kullanılacak her sözcüğün önemli bir amacı ve işlevi vardır. (III) Bu nedenle şair, şiirinde yeni sözcükler kullanabilir veya var olan sözcüklere farklı anlamlar yükleyebilir. (IV) Şair içinde bulunduğu ruhsal durumu, coşkusunu karşısındakine aktarmak ve benzer duyguları onda uyandırmak için tek anlatım aracı olan dili kullanır. (V) Kullandığı dil, konuşma dilinde olduğu gibi, anlamın apaçık ortada olduğu değil, okundukça zenginleşen bir dildir. (VI) Böylece şiirde dil bir araç olmaktan çıkar, amaç hâline gelir.

Bu parça iki paragrafa ayrılmak istense ikinci paragraf hangi cümleyle başlar?

A) II. B) III. C) IV. D) V. E) VI.

(2013 - LYS)

8. (I) Sanatçı, eserini oluştururken gerçeklerden hareket eder. (II) Çünkü duygu ve düşüncelerinin hepsini, yaşadığı dünyadan edinmiştir. (III) Aslında sanatçı daha çok yaşamı güzelleştirmek, değiştirmek isteyenler arasından çıkar. (IV) Ne var ki sanatçı, gördüklerini olduğu gibi anlatmaz; seçer, büyütür, değiştirir, istese de istemese de kendi kişiliğini katar onlara. (V) Gerçekle yetinmez; gerçeği alır, kendi düşleriyle, düşünceleriyle yoğurur.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerden hangisi düşüncenin akışını bozmaktadır?

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

(2013 - LYS)

9. (I) Daha ilk öyküsüyle yazar, öykü ve romanın, olmuş ya da olabilecek olayları anlatan yazılar değil, temelde bir dil ve biçem işi olduğu konusundaki inancını kanıtlamıştı. (II) O zamandan beri de öykü, roman, deneme gibi, edebiyatın hem kurmaca hem de kurmaca dışı sayılan türlerinde yapıtlar veriyor, edebiyatta yapıtları değerli kılanın "söylenen" değil, "eksik bırakılan" olduğunu okuyuculara ve eleştirmenlere gösteriyor. (III) Yazarın ilk kitabındaki öykülerin ortak noktası, bilinçli eksiltmeler içermeleri. (IV) Biri, hiç sıfat ve belirteç bulunmayan kısa ylem cümlelerinden kurulmuş. (V) Bir başkası, bir grafiticinin yaşadıklarını ele alıyor; kahramanın hızlı yaşamına uygun olarak cümlelerin son sözcüğü yok. (VI) Kimi de dünyaca tanınmış bir şiirin, çok farklı bir kahramanın diliyle, düzyazı olarak yeniden yazımı.

Bu parça iki paragrafa ayrılmak istense ikinci paragraf hangi cümleyle başlar?

A) II. B) III. C) IV. D) V. E) VI.

(2012 - LYS)

ÖSS SORULARI

1. (I) Resim ve heykel sanatçıları insan elleri üzerinde çok durmuşlardır. (II) Ortaçağdan bu yana, ressamların yaptığı portrelere baktığınızda gözlerden çok, ellerin öne çıktığını görürsünüz. (III) Gergef üzerinde dolaşan, çenesini avuçları içine alan, vücut boyunca sarkan eller... (IV) Mutluluğun parıltısını, kaygıların kaynaşmasını, yaşamaktan usanışı hep bu ellerde görürsünüz. (V) Bundan on binlerce yıl önce insan daha kafasıyla düşünemezken elleriyle düşünmüş. (VI) İnsan geometri bilmeden su bentleri yapmış, matematik bilmeden parmaklarıyla saymış, sanat ve güzellik üzerine hiçbir bilgisi yokken mağara duvarlarını, bugün usta ressamların bile yapamayacağı resimlerle donatmış. (VII) Bilimsel ve sanatsal yaratılar konusunda övündüğümüz ne varsa hepsini, insan elinin çağlar boyunca yaptığı hareketlere borçluyuz.

Bu parça iki paragrafa ayrılmak istense ikinci paragraf hangi cümleyle başlar?

A) II. B) III. C) IV. D) V. E) VI.

(2005 - ÖSS)

2. (I) Dünya ve Türk edebiyatında yazarlara ve öteki sanatçılara ait önemli mektuplar var. (II) Yazınsal değer taşıyan bu mektuplar, o yazarların gizli dünyalarını da açar bize. (III) Bunlar, okuyana her dönemde yeni yeni tatlar verir. (IV) Sanatçıların ya da yazarların birbirlerine yazdıkları mektuplar kitaplaşınca artık onların malı olmaktan çıkar. (V) Kişisellikten kurtulur, toplumsal işlev yüklenmeye başlar. (VI) İki sanatçının özel, gizli ürünleri olma niteliğini yitirir, kitlelerin ortak malı olur. (VII) Yığınlara seslenir, iletilerini yüksek sesle dile getirir.

Bu parça iki paragrafa ayrılmak istense ikinci paragraf hangi cümleyle başlar?

A) II. B) III. C) IV. D) V. E) VI.

(2003 - ÖSS)

3. (I) Mektup on altıncı yüzyıla kadar salt haberleşme amacıyla kullanılıyor, bu anlamda bir tür gazete görevi de yapıyordu. (II) On altıncı yüzyıldan sonra ise söz konusu görevinin yanı sıra, duygu ve düşünceler de mektuplar aracılığıyla paylaşılmaya başlandı. (III) Goethe'nin ciltler dolusu özel mektupları, Schiller'in yazışmaları, Gogol, Puşkin, Byron'ın unutulmaz mektupları bunlar arasında sayılmaya değer niteliktedir. (IV) Candide yazarı Voltaire'in yazdığı mektuplar öğüt vermek, danışmak, bilgi almak, yapıtlarını tanıtmak gibi değişik amaçlar içerir. (V) Bu büyük ustanın en başarılı mektuplarıysa, duygularını paylaşmak için yazdığı mektuplardır, (VI) Bunlar, özentiye kaçmadan, yapaylığa düşmeden, içten geldiği gibi yazılmış mektuplardır.

Bu parça iki paragrafa ayrılmak istense ikinci paragrafın kaçıncı cümleyle başlaması uygun olur?

A) II. B) III. C) IV. D) V. E) VI.

(2001 - ÖSS)

4. (I) Rize'nin Pazar ilçesinde, Verçenik Yaylası'na gidecek minibüse bindiğimizde, uzun süren otobüs yolculuğunun yorgunluğunu unutmuştuk. (II) Yaklaşık beş saat süren minibüs yolculuğundan sonra, kararlaştırılan buluşma noktasına ulaştık. (III) Oradakilerle hoşbeşten sonra çadırları kurduk, sırt çantalarımızı boşalttık. (IV) İlk günler için getirilen taze yiyeceklerle, hemen küçük bir ziyafet sofrası kurduk kendimize. (V) Geceleri fark ettik ki, gökyüzü burada her zaman yıldızlarla doluydu. (VI) Hemen her gece yıldızlara bakarak düşler kuruyorduk.

Yukarıdaki parça iki paragrafa bölünmek istense, ikinci paragrafın kaçıncı cümleyle başlaması uygun olur?

A) II. B) III. C) IV. D) V. E) VI.

(2000 - ÖSS)

PARAGRAF OLUŞTURMA

TYT SORULARININ ÇÖZÜMLERİ

1. Öncülde yer alan parçaların ilkinde yönetmenin sinemaya yönelmesine ilişkin bilgilere yer verilmiştir. İkinci bölümde ise yönetmenin filmlerinde yer alan karakterler arasındaki bağlara değinmiştir. Bu anlamda doğru cevap D şıkkıdır.

Yanıt D

2. Parçanın ilk dört cümlesinde "insanların düşünmeden yaşadığı, düşünmeyi lüks saydığı, gereksiz gördüğü vurgulanırken V. cümleden itibaren "düşünme"nin nasıl olması geerektiği anlatılmaya başlanmıştır. Bu nedenle ikinci paragraf V. cümleyle başlamalıdır.

Yanıt D

3. Parçada çocuklarını almada geç kalan ailelerin kendilerine uygulanan yaptırım nedeniyle bu durumu kanıksadıkları ve rahatladıkları vurgulanmaktadır. Bu durum I. cümlede farklı sözlerle yinelenerek söylenmiştir.

Yanıt A

YGS SORULARININ ÇÖZÜMLERİ

1. I.-II.-III.-IV. ve V. cümlelerde Türkiye'nin konut mimarisine yönelik farkındalığı ile bilgi verilmiştir. VI. cümleden itibaren Türkiye Tarihi Evleri Koruma Derneğinin logosu ile ilgili bilgi verilmeye başlanmıştır. Konu değiştiği için VI. cümle paragraf başı yapılmalıdır.

Yanıt E

2. I. ve II. cümlede egzistansiyalizmin ne olduğu ve nasıl yayıldığı hakkında bilgi verilmiştir. III. cümlede egzistansiyalist eserlerdeki karakterlerden bahsedilmeye başlanmıştır. Konu değiştiği için III. cümle paragraf başı yapılmalıdır.

Yanıt B

3. Numaralı cümlelerden anlamlı bir bütün oluşturulursa sıralama III, V, II, I, IV olmalı ve baştan üçüncü cümlede II.'dir. Yani cevap "B"dir.

Yanıt B

4. I. cümledeki milyonlarca yılda oluşan ifadesiyle ve cümledeki "bu kadar uzun süre" ifadesi birbirini bütünleyen ifadelerdir. Budan dolayı en anlamlı bütünlük "D" şıkkındaki II ve IV. cümlelerin yer değiştirmesi sonucu oluşmaktadır.

Yanıt D

5. I, II, III. cümlelerde masal, efsane ve hikayelerden bahsedilmiştir. IV. cümleden itibaren ise konunun bakış açısı değiştirilerek hikayelerdeki olağanüstü ögelerin yer aldığı dile getirilmiştir. Bu yüzden ikinci paragraf IV. cümleden başlayacaktır.

Yanıt C

6. Soru kökündeki cümlede yer alan "bu yazarlar" ifadesi bizim için ipucu görevi görecektir. Çünkü bu cümleden önce yazarlardan bahsedilmiştir. Yazarlardan bahsedilen cümle ise III. cümledir. Yani III. cümleden sonra bu cümle getirilmelidir.

Yanıt C

7. III. cümlede ifade edilen "eski eşyaya yaklaşım" I. cümlede ifade edilen "yaşlıların eski eşyaya yaklaşımı" ile uyuşmaktadır. II. cümle ile III. cümlenin yerleri değiştirilerek anlamlı bir bütün elde edilebilir.

Yanıt D

8. IV.-II.-V.-I.-III. şeklinde sıralanacağından baştan dördüncü cümle I. numaralı cümle olmalıdır. Bu yüzden doğru yanıt da "A" seçeneğidir.

Yanıt A

9. I. ve II. cümlelerde yapay kemik iliğinden söz edilmektedir. III. cümleden itibaren alyuvarlar ve bağışıklık hücreleri gibi kan hücrelerinden, bunların kemik iliğindeki kök hücreler tarafından yenilenerek lösemi gibi hastalıkların tedavisinde kullanılabileceğinden ve bunun detayından bahsettiği için III. cümleyle birlikte ikinci bir paragrafa geçilmelidir.

Yanıt C

10. Parçada VII. cümleye kadar ahşap evlerden bahsedilirken bu cümleden itibaren taş evlerden bahsedilmeye başlanmıştır.

Yanıt D

11. Öncülde verilen cümlelerden anlamlı bir bütün oluşturulduğunda IV. cümlede yer alan "matematiği yeğle" ifadesinden yola çıkarak III. cümle ile yer değiştirmesi gerektiği yargısında bulunabiliriz.

Yanıt C

12. İkinci paragraf IV. cümle ile başlar çünkü dördüncü cümleye kadar paragrafta sözü edilen asıl konuya, yani bizim toplumumuzdaki sözlük kullanımına, geçmeden sözlük kullanımını olumlu anlamda örnekleyen başka bir durum aktarılmıştır. Dolayısıyla I, II ve III. cümleler asıl konuya hazırlığın yapıldığı ilk paragrafı, girişi oluşturur. Asıl konunun işlendiği ikinci paragraf ise IV. cümle ile başlar.

Yanıt C

13. Bir parçayı iki paragrafa ayırmak gerektiği zaman, parçanın bütününde dile getirilen temel düşünceyle bağlantılı olmak koşuluyla farklı bir bakış açısından söz edilmeye başlanan cümleyi bulmak gerekir. İkinci paragraf bu cümleyle başlayacaktır. IV. cümleye kadar editörün hangi işleri yaptığı anlatılmaktadır. IV. cümleden itibaren editörlüğü yayıncılık alanındaki konumundan söz edilmeye başlanmış ve farklı bir bakış açısına geçilmiştir. Dolayısıyla ikinci paragraf IV. cümleyle başlamalıdır.

Yanıt C

14. Bir parçayı iki paragrafa ayırmanın temel ölçütü, parçanın bütününde değinilen temel düşünceye bağlı olarak farklı bir bakış açısının dile getirildiği cümleyi bulabilmektir. İkinci paragraf bu cümleyle başlar. Parçadaki ilk üç cümlede yazarın küçük defterlere anılarını yazma alışkanlığının zaman içinde nasıl yok olduğundan söz edilmektedir. Yani ilk üç cümle "günlük yazmak" üzerine kurulmuştur. Dördüncü cümleden itibaren konu "günlük okumak" olarak değişmiştir. Dolayısıyla ikinci paragraf dördüncü cümleyle başlamak zorundadır.

Yanıt C

A YAYINLARI

LYS SORULARININ ÇÖZÜMLERİ

1. Parçanın IV. cümlesine kadar dilin öneminden IV. cümleden itibaren ise dili kaybetmenin nedenlerinden bahsedilmiştir. Bu nedenle ikinci paragrafın ilk cümlesi IV. cümledir.

Yanıt C

2. Bize verilen cümlelerden anlamlı bir bütün oluşturduğumuzda sıralama "IV – I – V – III – II" şeklinde olur. Bu doğrultuda baştan üçüncü cümle "V" olur.

Yanıt E

3. Parçanın III. cümlesine kadar "Descartes" ile ilgili genel bilgiler verilirken IV. cümleden itibaren bu kişiyle ilgili yanlış bulunan bir durumdan bahsedilmiştir.

Yanıt C

4. Parçanın ilk beş cümlesinde düşünme kavramından ve düşünce suçundan bahsedilirken son cümlede toplumu sıkıntıya sokan eylemlerin suç olmasından bahsedilmiş ve farklı bir bakış açısı ortaya atılmıştır.

Yanıt E

5. Öncülde verilen cümleler III-II-V-IV-I şeklinde anlamlı bir bütün oluşturur. Dolayısıyla baştan üçüncü cümle V olur.

Yanıt E

6. Soru kökünde bize verilen cümle, dava açan kişinin yalan söylediğine dair bir kanıt özelliği taşımaktadır. Bu nedenle IV. cümleden sonra getirilerek V. cümlede yer alan "ispat ettik" ifadesi desteklenmelidir.

Yanıt D

7. İlk üç cümle şiirin sözcüklerle yazıldığını anlatmaktadır, IV. cümleden itibaren genel anlamda "dil"in şiirde kullanımı konusuna değinilmiştir. IV. cümlede farklı bir konuya değinildiği için ikinci paragraf IV. cümle ile başlamalıdır.

Yanıt C

8. I, II, IV ve V. cümlelerde sanatçının eserlerinde gerçekliğe nasıl yer verdiği üzerinde durulmuştur. III. cümlede ise sanatçının yaşamı güzelleştirmek isteyenler arasından çıkacağını bildiren ve diğer cümlelerle düşünsel akış yönünden uyuşmayan bir yargıya yer verilmiştir..

Yanıt C

9. Bir parçanın bütününde dile getirilen temel düşüncenin değiştiği yerde paragraf yeniden başlar. Parçanın ilk iki cümlesinde yazarın biçim konusundaki ustalığı ve yazarın işlediği konudan, söylenilenden çok yapıtların eksik kalan yanlarını okuyuculara ve eleştirmenlere gösterdiğinden söz edilmektedir. III. cümleden itibaren ise yazarın ilk öykülerinin ortak yönlerinden söz edilmeye başlanmış ve farklı bir bakış açısına geçilmiştir.

Yanıt B

A YAYINLARI

ÖSS SORULARININ ÇÖZÜMLERİ

1. İkinci paragraf V. cümleden itibaren başlamak zorundadır. V. cümleye kadar genel anlamda sanat eserlerinde işlenen "el"lerin ne ifade ettiği üzerinde durulmuştur. V. cümleden itibaren sanat eserlerinde ellere bu kadar fazla yer verilmesinin nedenleri yüzyıllardan bu yana insanların "elleriyle" yarattığı kimi şeylere bağlanarak anlatılmaktadır.

Yanıt D

2. Parçayı iki paragrafa ayırmak için anlamın değiştiği, düşünsel boyutta ana düşünceye farklı bir açıdan yaklaşılmaya başlandığı cümleyi bulmak gerekir. IV. cümleye kadar Dünya ve Türk edebiyatındaki mektupların genel anlamda işlevlerinden bahsedilmektedir. IV. cümleden sonra mektuplar farklı bir açıdan ele alınmaktadır. Mektupların okura ulaştıktan sonra işlevsel anlamda nasıl değiştikleri dile getirilmektedir. Dolayısıyla ikinci paragraf IV. cümleden itibaren başlamalıdır.

Yanıt C

3. İlk cümlede mektubun on altıncı yüzyıla kadar sadece haberleşme amacıyla kullanıldığı anlatılmıştır. II. cümleden IV. cümleye kadar mektubun an altıncı yüzyılda duygu ve düşüncelerin aktarılması amacıyla kullanıldığı anlatılmaktadır. IV. cümlede ise öğüt vermek amacıyla yazılan mektuplardan bahsedilmeye başlanmıştır. Dolayısıyla ikinci paragraf IV. cümleyle başlamalıdır.

Yanıt C

4. V. cümleye kadar, yapılan yolculuktan ve yolculuk sonrası yaşananlardan bahsedilmektedir. V. cümlede gidilen yerin farklı bir özelliğinden gecelerinden söz edilmeye başlanmaktadır. O halde ikinci paragraf V. cümleyle başlayacaktır.

Yanıt D

PARAGRAFTA KONU

TYT SORULARI

1. Stephen Fears'ın 2006 yapımı etkileyici filmi Kraliçe, Prens Charles'tan boşandıktan sonra tüm İngiliz aristokrasisine sırtını dönen Prenses Diana'nın ölümünü anlatıyor. Filmin esas odağı, Prenses Diana'nın şaibeli bir trafik kazasında hayatını kaybetmesinden hemen sonra kraliyet ailesinde yaşananlar. Pek çok yazılı ve görsel malzemeyle desteklenen bir belgesel gibi çekilmesine rağmen film, senaryosu fazlasıyla içeriden yazıldığı gerekçesiyle eleştirilmiştir. Bununla birlikte film, tipik İngiliz mizahı ile bu mizahla atbaşı giden hüzün duygusunu her karesinde birleştirmeyi başarmıştır.

Bu parçada söz edilen filmin senaryosunun eleştirilme nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

A) Prenses Diana'nın özel hayatıyla ilgili sırlara yer vermesi

B) Üzücü bir olayı sinemaya aktarırken mizahi ögeler kullanması

C) Olayları daha çok kraliyet ailesinin bakış açısıyla sunması

D) Hayatını belgeselleştirerek Prenses Diana'yı idolleştirmesi

E) İçeriğinin kazanın hemen ertesinde olanlarla sınırlı kalması

(2019 - TYT)

2. Yazı, çoğu zaman içimizde taşıdığımız olağa nüstü duygu ve düşüncelerin soluk ve eksik yan sımasından başka bir şey değildir. Bu yansıma karmaşık ve çok katmanlı bir bütünden kopup gelen parçacıklardır. Yazının meselesi, yazarın esinlendiği o karmaşık ve çok katmanlı bütün orada öylece durur. Ancak yazarın çaresizliği bu bütünden sadece bir parçayla yetinmek zorunda olmaktır.

Bu parçaya göre yazarın çaresizliği aşağıdakilerden hangisidir?

A) Coşkuyla yazıya döktüğü deneyimlerinin pek az kişi tarafından takdir görmesi

B) Herkese hitap etmeyi başardığında bile yazdıklarının kalıcılıktan yoksun olması

C) Yaşantı ve deneyimlerinin ancak sınırlı bir bölümünü yazdıklarına aktarabilmesi

D) Yapıtın anlamının ve değerinin, kendisi kadar okurlarına da bağlı olması

E) Anlatabileceklerini kısıtlayan sansür ve dış kontrol mekanizmalarının olması

(2019 - TYT)

3. Bazı kavramlar, uzun süre sözlüklere ve akademik metinlere hapsedildikten sonra sebebi bilinmeksizin birdenbire, halkın diline düşme; basında, televizyonda, hatta hükûmet demeçlerinde zikredilme talihini veya talihsizliğini yaşar. Fena hâlde felsefe kokan ve Yunancadaki köküyle akla Aristoteles'i getiren etik kelimesi, bugün tam da bu şekilde sahnenin ortasına yerleşmiş durumda. Yunancada bilgece bir eylem yolu arayışına karşılık gelen etik, felsefenin ayrılmaz bir parçasıdır. Descartes'la -yani özne sorununun merkezî önem taşıdığı modern dönem felsefesiyle- birlikte etik, ahlakla veya pratik akılla az çok eş anlamlı hâle gelmiştir. Etik, böylece ister bireysel ister kolektif olsun, bir öznenin veya özne grubunun eylemlerini ve bunların sonuçlarını evrensel yasaların terazisinde ölçen, yargılayan sistem anlamına kavuşmuştur. Bugünün popüler kültür ve siyaset endüstrisinde ise artık anlam enflasyonu nedeniyle milyonlarca sıfırla şişmiş bir kavrama dönüşmüştür. O kadar çok şey için kullanılıyor ki hemen hiçbir şey ifade etmiyor.

Bu parçada altı çizili sözle etikle ilgili olarak anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

A) Düşünce tarihindeki yerini ve önemini koruyamadığı için eski popülerliğini yitirmiş bir terim olduğu

B) Önemli bir felsefi terim olmaktan çıkıp gündelik anlamlar kazanmış işlevsel bir sözcüğe dönüştüğü

C) Zaman içinde farklı disiplinler tarafından da kullanıldığı için tanımlanmasının zorlaştığı

D) Popülerliği ve yanlış kullanılması nedeniyle asıl anlamını yitirdiği ve içinin giderek boşaltıldığı

E) Siyasi ve sosyal çevrelerdeki farklı kullanımları nedeniyle felsefedeki tanımının da değiştiği

(2019 - TYT)

YGS SORULARI

1. "Kalbim Unut Bu Şiiri" diye yazarken bile "Kalbim Unutma Bu Şiiri" diyen bir ses duyulur sözcüklerin arasından. Neşet Ertaş'ın "Kalpten kalbe bir yol vardır, görünmez." dediği gibi... Ahmet Telli, kalbiyle yazar, kalbe yazar ve yazdıkları kalbe ulaşır. Gönül adamı dedikleri türden bir genişlik değildir bu. Tüm yaşadıklarına ve acılara rağmen hüzünle gülümseyen bir şiirin, düşünceyi ihmal etmeden genişlemesi, soluk almasıdır, sözünü ettiğim. Bu, olsa olsa Telli'nin kalp coğrafyasının büyüklüğü ve enginliğinden kaynaklanır.

Bu parçada Ahmet Telli'yle ilgili olarak aşağıdakilerin hangisine değinilmiştir?

A) Duygu dünyasına

B) Sözcük evrenine

C) Yenilikçi tavrına

D) Şiirinin kurgusuna

E) Sanatsal tutumuna

(2017 - YGS)

2. Fotoğrafçının işi, sürekli bir seçim yapmaktadır. Seçtiği ya da seçmediğidir, başarısını belirleyen. Seçmek bir zorunluluktur onun için. Kadraja dâhil ettikleri ve etmedikleri, çekeceği an, hareket etkisi... Seçtiklerinin oluşturacağı duygu ve düşünce tercih sebebidir fotoğrafçı için.

Bu parçada fotoğrafçının yaptığı işle ilgili olarak vurgulanmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

A) Konularını etkileyici olaylardan ve kişilerden çıkarma

B) Zaman içerisinde belirli bir deneyim düzeyine erişme

C) Dış dünyaya sürekli bir ayıklama eylemiyle yaklaşma

D) "An"ı yakalarken insanda etkili hareket hissi uyandırma

E) Fotoğraflar aracılığıyla tarihin kadrajına notlar düşme

(2017 - YGS)

3. Toplum ile sanat arasında öyle bir bağ vardır ki bir toplumun bütün özelliklerini onun sanatsal birikiminde okumak mümkündür. Sanat, sanatçının iç dünyasını dışa yansıtan ayna olduğu gibi, toplumların da aynasıdır. Sanatçı içinde bulunduğu toplumu etkilemekle kalmaz, toplumsal koşullardan da büyük ölçüde etkilenir. Bu dengenin kurulup işlendiği toplumlarda, birikim ve değerler gelecek kuşaklara sanat aracılığıyla taşınabilir.

Bu parçadan hareketle aşağıdaki yorumlardan hangisi yapılamaz?

A) Her sanat eseri bir ruhun ifadesi, bir şahsiyetin göstergesidir.

B) Sanatçı toplumun değişim ve dönüşümüne öncülük edebilecek bir konumdadır.

C) Toplumların geçmişine ait özellikler ve gelişmeler sanat eserlerinde gözlemlenebilir.

D) Sanat ve toplum arasında göz ardı edilemeyecek kadar güçlü bir ilişki vardır.

E) Gelecek nesillerin beğenisi sanat eserinin tasarımında belirleyicidir.

(2017 - YGS)

4. Genlerimizde kayıtlı olan göz ve saç rengi gibi özelliklerin kodları kesindir. Herhangi bir travma veya sıkıntı hâlinde yakalanma riskine sahip olduğumuz rahatsızlıklar da genlerimizde yer alır. Örneğin aynı olay karşısında kimimiz kalp krizi geçirme riskine sahipken kimimiz depresyona girme eğilimindedir. Burada dikkat edilmesi gereken, genlerimizde kayıtlı olan şeyin "risk" veya "eğilim" olup olmadığıdır. Yani mutlaka kalp krizi geçirilecek diye genlerimizde kesin bir kod yoktur. Yaşadığımız herhangi bir olumsuzluk sonrasında yakınlarımızdan göreceğimiz destek, peşi sıra gelen güzel bir olay, bakış açımızın değişmesiyle olaya yüklediğimiz anlam; bizi karamsarlıktan uzaklaştırarak farklı bir tarafa da yönlendirebilir.

Bu parçadan hareketle aşağıdakilerin hangisine ulaşılamaz?

A) Bazı fiziksel özellikleri taşıyan genlerin değişmeyen kodları bulunabilir.

B) Benzer durum karşısında kişilerin yaşayacakları olumsuzluklar farklılık gösterebilir.

C) Genlerde risk olarak kodlanan özellikler çevre etkileşimi sonucunda değişebilir.

D) Üzücü olaylar sonucunda oluşabilecek durumlar, genlerden kaynaklanabilir.

E) Genlerde yer alan risk faktörleri insanların olaylara bakışını etkileyebilir.

(2017 - YGS)

A YAYINLARI

5. Yaşı ilerledikçe insan çocukluğunun bahçelerini nerede arar? Belleğimiz bizi ninnilere, saklambaç oyunlarına, uçurtmaların iplerine nasıl götürür? Nasıl canlanır çocukluktaki eski çamaşırlar, panayır yerleri, bayram sabahları? Bizi bir yerlerde bekler mi buğday başakları arasına yuvasını yapan tarla kuşu? Yoksa büyüdüğümüz için ödediğimiz bedel kaybetmek midir doğduğumuz evi, sokağı, köyü? Yitirdiysek eğer, nasıl yaşatmalı onları anılardan çıkarıp?

Bu parçada;

I. sitem,

II. hüzün,

III. özlem

duygularından hangileri belirgindir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II D) I ve III E) II ve III

(2017 - YGS)

6. Andy Weir aslında bir bilgisayar programcısı ama hayat hikâyesinin bizi daha çok ilgilendiren yanı, çocukluğundan beri bilim kurgu edebiyatına tutkun olması. Yazıp çizmeye de genç yaşlarda başlıyor. Tamamladığı ilk roman taslağı yayınevinden ret cevabı alınca bu kitabı kendi sitesinde yayımlıyor. Sonrası tam bir başarı hikâyesi. Büyük ilgiyle karşılanan kitaba yayınevlerinden teklifler yağıyor. Okurlar tarafından 2014'ün en iyi bilim kurgu romanı seçilen kitap, bol bol övgü ve birçok ödül alıyor. En nihayetinde, romanın yayın hakları da satın alınıyor ve sinemaya uyarlanıp dünyanın birçok ülkesinde gösterime giriyor.

Bu parçada Andy Weir ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

A) Esas mesleği dışında başka bir işle meşgul olduğuna

B) İlk yazma denemelerine erken yaşlarda başladığına

C) Karşılaştığı sorunu aşmak için bir çözüm geliştirdiğine

D) Okumaktan hoşlandığı türde başarılı bir yazar olduğuna

E) Eserini sinema izleyicisini düşünerek kaleme aldığına

(2017 - YGS)

7. Günümüzde kara parçalarının sekizde biri gibi önemli bir kısmı koruma altına alınmış durumdadır. Dünyada yüz binin üzerinde koruma alanı bulunmaktadır. Bunların kapladığı alan, Çin ev Hindistan'ın toplam büyüklüğüne eşittir. Bu alanların tarihte hiç görülmediği kadar büyük olması, yaşama alanlarını konurnanın bir zorunluluk olduğu anlayışının geliştiğine işaret ediyor. Dahası bu genişleme, endüstriyel gelişmeye de bir engel teşkil etmiyor. Doğayı ve Doğal Kaynakları Koruma Birliği, bir raporunda yaşam alanlarını koruma altına almayı, doğanın korunmasına yönelik yapılmış en önemli yatırım olarak gösteriyor.

Bu parçada koruma alanlarıyla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

A) Dünyanın dikkate değer bir bölümünü içine aldığına

B) Doğayı korumada uygun bir yol olarak görüldüğüne

C) Sanayi üzerinde olumsuz bir etkisi bulunmadığına

D) Toplumların geçmişte bu konuya önem vermediğine

E) Dünyayı koruma gerekliliğinin bir sonucu olduğuna

(2017 - YGS)

8. Erteleme, zor veya istenmeyen işlerden kaçınma, hepimizin zaman zaman içine düştüğü durum. Belirli işleri "sonra" yapmaya karar veririz. "Sonra" geldiğinde ise bir sonraki "sonra"ya geçeriz. Bu durum, her erteleme kararının verdiği anlık ferahlamayla bir süre böyle devam eder. Ancak öyle bir an gelir ki erteleyecek "sonra"mız kalmaz. İşte o zaman sıkıntı kendini gösteriverir ve panik içinde çalışmaya koyuluruz.

Bu parçadan hareketle "erteleme"yle ilgili olarak aşağıdakilerin hangisi söylenemez?

A) Yaygın görülen bir davranış biçimi olduğu

B) Kısa süreli bir rahatlık sağladığı

C) Önüne geçilemeyen bir rahatsızlık olduğu

D) Kişiler üzerinde benzer etkiler yarattığı

E) Belli bir sürecin ardından son bulduğu

(2017 - YGS)

9. Yakın zamanda hiç Balkan kökenli bir yazarın romanını okudunuz mu? Veya Balkan kökenli bir yazar ismi sorulsa bir çırpıda cevaplayabilir misiniz? Muhtemelen sayacağınız isimlerin çoğu eserlerini ya İngilizce ya Fransızca ya da Almanca yazmıştır. İsmail Kadare, Herta Müller, Norman Manea, Elias Canetti, Miroslav Penkov... Listeyi daha da uzatabiliriz. Aralarında ödüllü yazarlar da var. Fakat kendi dillerinde eser veren Balkan kökenli yazarlar gölgede kalmıştır. Kendi içindeki bütünlüğü ve çeşitliliği ile Balkan edebiyatını temsil etseler de yabancı okurlar için hâlâ bilinen yazarlar arasında değiller maalesef.

Bu parçada Balkan edebiyatı ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

A) Yazarların kültürel zenginliği sergileme kaygısı taşıdığına

B) Kimi yazarların ana dillerinden başka dillerde yazmayı tercih ettiğine

C) Dünya çapında başarı kazanmış yazarların bulunduğuna

D) Yabancı okur kitlesi tarafından yeterince tanınmadığına

E) Yerel dillerde yazılmış eserlerin gerekli ilgiyi görmediğine

(2017 - YGS)

10. (I) XV. yüzyılın ikinci yarısında Erzgebirge ve Alp Dağları ile Scheeberg'de gümüş yatakları bulundu. (II) Böylece gümüş miktarında muhteşem bir artış oldu ve dönemin pek çok darphanesi bu madenle dolup taştı. (III) Gümüş bolluğu Avrupa'da para basımının çehresini değiştiren bir reforma da öncülük etti. (IV) 1472 yılında Venedik'te başlayan bu reformla birlikte ilk kez ince, yassı Orta Çağ sikkelerinden daha kalın ev sağlam sikkeler basıldı. (V) Orta Çağ boyunca Avrupa'daki sikkelerin tümü altın veya gümüş üzerine basılıyordu. (VI) Hatta bu sikkeler öylesine inceydi ki bir elin parmakları arasında kolayca kırılabiliyordu. (VII) Oysa Venedik'teki yeni sikkeler kesinlikle kıvrılıp bükülemeyecek kalınlığa sahipti.

Bu parçada aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

A) Farklı bölgelerde bulunan gümüş kaynaklarına

B) Gümüş madeninin para basımındaki rolüne

C) Venedik'te basılan paraların niteliklerine

D) Darphanelerin teknik açıdan özelliklerine

E) Avrupa'da basılan paralardaki değişikliklere

(2017 - YGS)

11. (I) Dünyada bilinen en eski halı, Orta Asya'da Pazırık Kurganı'nda bulunan halıdır. (II) Bugün Rusya'daki Hermitage Müzesi'nde korunan bu halı, Türklerin göçebe alışkanlıklarını açıkça gözler önüne seriyor. (III) Yaklaşık 2600 yıl önce dokunan bu halıdan günümüze kadar binlerce çeşit halı dokundu. (IV) Bu halılar sadece ihtiyaçlarımızı karşılamakla kalmadı, aynı zamanda her bir ilmeğinde insana ait tüm duyguları desenlerle, renklerle veya sembollerle ortaya koydu. (V) Bugün hâlâ duyguların tercümanı olmaya devam eden Türk el dokuma halıları ilk kez 1843 yılında Sultan Abdülmecit tarafından Hereke'de kurulan fabrika ile adını tüm dünyaya duyurdu.

Bu parçadan kesin olarak çıkarılabilecek yargı aşağıdakilerden hangisidir?

A) Sultan Abdülmecit Türk halısını dünyaya tanıtmada öncü rol oynamıştır.

B) Pazırık'ta bulunan halı; dünyada dokunmuş ilk Türk halısıdır.

C) Türk halıları, XIX. yüzyıla kadar Rusya haricindeki ülkelerde bilinmiyordu.

D) Türk halı dokumacılığında işlevsellikten çok estetik ön plandadır.

E) Halı dokumacılığının, Türk göçebe kültüründe vazgeçilmez bir yeri vardır.

(2017 - YGS)

12. Tanzimat Dönemi'nde eleştiri yapanların amaçları estetik değerlendirmeler ve metin çözümlemesi yapmak değildi kuşkusuz. Bu dönem yazarları roman, tiyatro ve anı gibi türlerin ilk örneklerini verirken nasıl "bakir" bir alanda ilerliyor idiyseler eleştiri alanında da önlerinde örnek olabilecek çalışmalardan yoksun olarak işe başladılar. Fransız edebiyatının çoğu zaman gelişigüzel olarak seçtikleri ürünlerini model aldılar. Ancak bir yanlarıyla da eskiye bağlı olan ilk Tanzimat kuşağının Fransız eleştirisinden gerektiği gibi yararlanmadığını, kendilerine özgü birer eleştiri anlayışı geliştirdiklerini de belirtmek gerekir. Çünkü onlar için sanat yapıtı "kendi için" incelenecek, çözümlenecek bir yaratı değil; toplumsal düşüncelerini yaymak için bir "araç"tı.

Bu parçaya göre, Tanzimat Dönemi sanatçılarını Fransız sanatçılardan ayıran en önemli özellik aşağıdakilerden hangisidir?

A) Fransız edebiyatında görülmeyen türleri üretmeleri

B) Eserlerinde işledikleri konuları farklı alanlardan seçmeleri

C) Sanattan toplumsal fayda beklemeleri

D) Her edebî türü aynı yaklaşımla incelemeleri

E) Eski sanat anlayışına bağlı kalmaları

(2016 - YGS)

13. Çıkarcı yani reklamcı bir çağda yaşıyoruz. Buzdolapları ve çamaşır makineleri gibi edebiyat ürünlerinin de sürüm yöntemleri var. Bunların en sahteleri bile gerek televizyon aracılığıyla gerekse okunmadan yazılan tanıtımlarla yaldızlanırsa hele ki bilmem kaçıncı baskıyı yaptığı abartıyla anlatılırsa satış rekoru kırmaları işten bile değildir. Gerçekler ne kadar çalkantılı ne kadar bulanık ne kadar çıkarcı olursa olsun, insanoğlu gene de düşten vazgeçmiyor. Bakınız, ne güzel ne doğru söylemiş Baudelaire:

"Bana gelince, elbet çıkacağım sevinçle

Eylemle düşü kardeş saymayan bu dünyadan."

Gerçekten de edebiyatın dorukları düşlerden doğmamış mıdır?

Bu parçada aşağıdakilerin hangisinden yakınılmaktadır?

A) Nitelikli sanat eseri sayısında belirgin bir düşüş olmasından

B) Bilinçli eleştirmen ve düzeyli eleştiri ürünlerinin yokluğundan

C) Edebî eserlerin güncel olaylara kayıtsız kalmasından

D) Sanatçıların eserlerini piyasa kaygısı ile kaleme almalarından

E) Edebî eserlerin, birtakım yollarla olduğundan farklı gösterilmesinden

(2016 - YGS)

14. (I) Çocuk, anne babasını örnek alarak, onlarla özdeşleşerek kişilik geliştirir. (II) Gerçekten çocuklukta anne babaya benzemek çocuğa yetmektedir. (III) Çünkü çocuğun gözünde anne babası en akıllı, en yanılmaz kişilerdir. (IV) İlkokul çağında ise öğretmen en iyi, en üstün örnektir onun için. (V) Ergenlik döneminde anne baba artık kusursuz örnek olmaktan çıkar. (VI) Genç; eleştirici gözle baktıkça beğenmediği, kendine aykırı gelen pek çok özellik bulmaya başlar.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangisinden itibaren çocukta, anne babasıyla ilgili düşünce değişikliğinden söz edilmektedir?

A) II. B) III. C) VI. D) IV. E) V.

(2015 - YGS)

15. Çocukluğum ıssız olmasa da ulaşılması güç olan Anadolu kasabalarında geçti. Annem bana kitap sevgisini aşıladığında daha okumayı sökmemiştim. Oralarda kitap edinmek kolay değildi, ulaşabildiklerimi "kutsal emanet" bellerdim. Ortaokuldan itibaren okul kütüphanelerinin genellikle tek ziyaretçisi olurdum. İşte o an ben "kütüphanenin efendisi"ydim. Böyle bir yer açma düşüncesi, bende o günlerde bilinçaltıma sızmış olmalı. Özel kitap avcılığım ise otuz beşimden sonra başladı, bilgi ve maddi birikimim hazır olunca.

Bu sözler, aşağıdaki sorulardan hangisine karşılık olarak söylenmiş olabilir?

A) Kütüphane kurma fikri sizde nasıl oluştu?
B) Çocukluk dönemlerinizde kitaba ulaşmak niçin zordu?
C) Kitapla ilk olarak ne zaman karşılaştınız?
D) Kütüphane kurmak için nasıl bir hazırlık yapmak gerekir?
E) Şimdiki kütüphanelerle eski dönemdekileri karşılaştırabilir misiniz?

(2015 - YGS)

16. Yazmak için yaşanır; yaşamak için yazılır. Birbirini bütünleyen değerlerdir yazmak ve yaşamak. Yazar, küçük yaşlardan başlayarak duyumsar bunu. Güçlü bir var olma baskısı olarak hisseder. Her durumda, her koşulda, her dönemde duygularını, düşüncelerini kâğıda dökmek ister. İçinde yaşadığı dönemin insanlarına, belki de gelecektekilere bir sesleniş olsun diye. Elli yıl, yüz yıl, iki yüz yıl sonra! Kim açar bu yaprakları? Kim karıştırır bu kitapları? Binlerce yazı, binlerce kitap yayımlanıyor. Yüzlerce hatta binlerce insan yazı yazıyor. Geçmiş yüzyılların insanları yazmışlar, yazmışlar... Bugüne kaçı kalmış? Bu kalanlardan kaçı ölümsüz değer taşıyor? Pek azı. Üstelik yüzyıl, iki yüz yıl önce değerli, kalıcı sanılan eserlerden pek çoğu toz olup gitmiş, kimsenin önem vermediği eserler olanca gücüyle bugün de ayakta.

Bu parçada eserlerin aşağıdaki özelliklerinden hangisi üzerinde durulmuştur?

A) Unutulmalarındaki temel etkenlerin geç fark edilmesi
B) Kendilerine özgü bir zamana sahip olmaları
C) Kalıcılıklarının uzun sürede belli olması
D) Geleceğe erişirken değişikliğe uğramaları
E) Toplumu yönlendiridikleri ölçüde kıymetli olmaları

(2014 - YGS)

17. Hayatın birçok alanında yapay zekâ uygulamalarından faydalanılsa da ABD'deki bir üniversitede yapılan araştırma acı gerçeği ortaya çıkardı: Ne kadar gelişmiş olursa olsun, mevcut yapay zekâ, ancak dört yaşındaki bir çocuğun zekâsıyla kıyaslanabilecek düzeyde. Yapay zekâ uygulamaları, benzerlikleri ayırma konusundaki güçlü yetenekleri ve eşsiz kelime hazinelerine rağmen testte en basit "Neden?" sorusuna bile yanıt verememiş. Araştırmacılara göre bunun nedeni, yaşam tecrübesi eksikliği.

I. Gerçekleştirilenlerin beklentileri karşılamadığına
II. ABD'deki üniversitelerin daha fazla çalışma yaptığına
III. Çalışmaların her ülkede desteklendiğine

Bu parçada yapay zekâ uygulamalarına ilişkin olarak yukarıdakilerden hangilerine değinilmiştir?

A) Yalnız I
B) Yalnız III
C) I ve II
D) I ve III
E) II ve III

(2014-YGS)

18. Hem roman hem de öykü yazan Truman Capote da öyküye farklı bir rol biçenlerdendir. Capote özellikle kısa öykünün yazar için bir tür parmak jimnastiği olarak değerlendirilmesine itiraz eder.

Capote'nun kısa öyküyle ilgili olarak karşı çıktığı durum aşağıdakilerden hangisidir?

A) Roman ile eş değer tutulması
B) Kolayca yazıldığının düşünülmesi
C) Hacimsiz olarak kabul edilmesi
D) Anlatımın yavan olarak görülmesi
E) Okur kitlesinin farklı gösterilmesi

(2014 - YGS)

19. Uçsuz bucaksız bir dünyadır edebiyat. Ne kadar çok örnek incelersek inceleyelim yine de yaptığımız, okyanusta bir damla gibidir. Nicelik ve nitelik bakımından sonsuz sayıda biricik eserle bezenmiştir bu uzay. Bunun için, Türk edebiyatındaki birkaç şiire veya romana bakarak bu edebiyata ilişkin kapsamlı saptamalar yapmak mümkün değildir.

Bu sözleri söyleyen bir yazardan aşağıdakilerin hangisini yapması beklenebilir?

A) Etkilendikleri eserleri ölçüt alarak sanatçıları değerlendirmesi

B) Halit Ziya'nın romanlarından hareketle Türk romanını tarihsel açıdan ele alması

C) Aşk kavramının Türk şiirindeki yerini, İslamiyet'ten önceki dönemden günümüze değin bütünüyle incelemesi

D) Batı etkisindeki Türk edebiyatını Cumhuriyet Dönemi Türk şiirinden başlatarak incelemesi

E) "Şiirimizde vatan" konulu çalışmasını, Namık Kemal'in bütün şiirlerini inceleyerek oluşturması

(2013 - YGS)

20. Gombrich, "Sanat ve Bilim" başlıklı incelemesinde, sürekli soru sormayı ve sordurmayı bilimsel tutumun doğal bir gereği sayar. Soru sorulmadan yapılan sanat eğitiminin, kendini yinelemeye yol açabileceğinden söz eder. Ünlü sanat kuramcısına göre, sanat alanındaki bilimsel çalışmalar, yapılmışı yineleyerek değil, sanata özgü olan bir tür serüven ruhundan, "bilinmeze adım atabilme ruhundan" kendine yeni besin kaynakları bulabilir. Buna karşılık sanatçıya da sanatta cesaretin her şey demek olmadığını ancak eleştirel bir tutuma eşlik eden cesaretin kişiyi gerçek başarıya götürebileceğini öğretebilir.

Bu parçada, sanat alanındaki bilimsel çalışmalarda aşağıdakilerden hangisi önerilmektedir?

A) Yenilikler ortaya koymak ve irdeleyerek çalışmak

B) Daha önceki bilimsel araştırmaları rehber edinmek

C) Sanatçının, ileriye yönelik girişimlerini desteklemek

D) Sıra dışı konularda yazılmış eserlere gereken değeri vermek

E) İyi eserle yetersiz eserin farkını tarafsız biçimde ortaya koymak

(2013 - YGS)

21. Mutlu değil, yalnız ve tedirgindir. Kafasını meşgul eden bir şeyler vardır daima. Her zaman eşikte yani ne bu tarafta ne öbür tarafta olduğu için katmerlenir ızdırabı. Uzun uzun konuşmalar hoşuna gitmez. Zira her insan onu anlamayacaktır. Kendisiyle kavga ederek kendisini caddelere, bulvarlara, pasajlara atar. Telaş içinde koşuşturan insanları, onların zamanın peşinden koşuşlarını alaycı bir bakışla seyreder. Seyretmek, onun için dünyadaki en güzel iştir.

Kahramanından böyle söz edilen bir roman, aşağıdakilerden hangisini anlatıyor olabilir?

A) Yaşanmışlık duygusu uyandırsın diye insanların arasına karışan, hayatın içinden parçalar toplayan gözlemci bir yazarı

B) Sürekli sorgulayan, söylediklerine bir anlam verilemeyen, anlaşılması güç, özgür ruhlu, sıra dışı bir adamın dünyasını

C) Hayatının son günlerini yaşadığını düşünen, geçmişiyle hesaplaşması bitmemiş mutsuz bir ihtiyarı

D) Rahat bir yaşam sürebilmek için yurt dışına gitmiş, metropollerin uçsuz bucaksız kalabalığında özünü kaybetmiş bir gurbetçiyi

E) Hayatı sadece çalışmak üzerine kurulmuş ve ömrü hafta sonu tatillerini beklemekle yitip giden bir memuru

(2013 - YGS)

22. Özellikle ilgi duyduğum için sinema konusu üzerine çok düşünürüm. Bana göre, birisi bir ürün ortaya koyuyorsa ilk koşul ürünün teknik açıdan başarılı olmasıdır. Ancak ondan sonra ürünün sanat açısından iyi mi, kötü mü olduğu tartışılabilir.

Bu parçadaki düşünceye en yakın görüş aşağıdakilerden hangisinde vardır?

A) Yayımlanan romanlardan zaman ayırabildiklerimi ilk on sayfasına kadar okuyor, onları üç ana özellik olan dil, anlatım ve zaman bakımından değerlendiriyorum. Olmamışsa devamını okuma gereği duymuyorum.

B) Her kuşak, edebiyatı biraz daha çağdaşlaştırmıştır. Çünkü dünya değişirken edebiyat da değişir. Buna ayak uydurabilmek gerekir.

C) Bir dönemin sanatçıları güçlüyse oluşturdukları ürünler de yankı uyandırır, eleştirmenlerin süzgecinden geçerek edebiyat tarihindeki yerlerini alırlar.

D) Yazmaktan başka hiçbir şey düşünmedim ve kendimi geliştirmekten başka bir amacım olmadı hiç. Bu kadar çok ödül almamı buna borçluyum.

E) Yazmaya yeni başlayan bir insanın, beğendiği sanatçılara kurgu bakımından öykünmesi çok doğaldır. Önemli olan, yazdıklarının içerik bakımından yenilikler taşımasıdır.

(2013 - YGS)

23. 1861 yılında bir eleştirmen şöyle demiş: "Bugüne kadar fotoğraf, kural olarak 'gerçeği yansıtmayı' amaçladı. Peki ama güzelliği belirgin kılma gibi bir amacı da üstlenemez mi?" Burada, o zamana değin yalnızca belgeleme yöntemi sayılmış bir iletişim aracının alanına estetik ölçülerin de dâhil edildiği görülüyor. Bu da, fotoğrafçının, gördüğünü yorumlayarak yansıtma bilincine varmasının bir sonucudur. Sanatsal yorumun ortaya çıkışı, sanatsal ölçütlerin uygulanmasına kendiliğinden yol açacaktır.

Bu parçaya göre fotoğrafçılığın bir sanat olarak kabul edilmesi aşağıdakilerden hangisiyle ilişkilidir?

A) Değişmez ve belirli kurallar içermesiyle

B) İlgi duyanların sayısının her geçen gün artmasıyla

C) Yaratıcılık yönünden başka sanat dallarıyla da ilişkili olmasıyla

D) Çekenin bakış açısına göre anlamsal zenginlikler kazanmasıyla

E) Belirli bir eğitimden geçmeyi gerektirmesiyle

(2012 - YGS)

24. Sanatçı, yaşama ilişkin bilgi edinme yükümlülüğü altındadır. Bu demektir ki yaşadığı zaman diliminde olup bitenlere kaç numaralı camlar gerekiyorsa o camların takılı olduğu gözlüklerle bakmalıdır. Bu zorunluluğun bilincine varamayan bir sanatçı, gerçek dünyayı ya bulanık görecek ya da hiç göremeyecektir.

Aşağıdakilerden hangisi bu parçada belirtilenleri destekler niteliktedir?

A) Avrupa tiyatrosunda natüralizm öncesi dönemde, yeni biçim ve üslupların denenmesine karşın artık çok değişen dünya, eski ölçütlere göre algılandığı için bir büyük bunalımın içine düşülmüştü.

B) James Joyce'un Ulysses örneğinde olduğu gibi pek çok yazar okunmak için değil, ünlü olmak ve incelenmek için yazıyor.

C) Sanatın tarihi, geleneksel biçimlere ve üsluplara neredeyse bütünüyle bağlı kalarak yeni olabilmiş sanatçıların öyküleriyle doludur.

D) Franz Kafka'nın yüz yıl sonra da ününü koruyup geleceğe kalacağını öngörmek için onun yaşadığı zamanın şartlarını göz önünde bulundurmaya gerek yoktur.

E) Bir yazar, anlatacaklarını değiştirmeden olduğu gibi dile getirirse yazar değil, gazeteci ya da politikacı olur.

(2012 - YGS)

25. 10 ciltlik Seyahatname, Evliya Çelebi'nin 40 yıllık seyahatlerinde aldığı notlardan oluşuyor. Doğudan batıya, kuzeyden güneye 17. yy. Osmanlı ülkesini anlatıyor. Yazarın son derece renkli ve sıra dışı kişiliği nedeniyle yapıt, hem tarih hem filoloji dalları hem de edebiyat açısından taşıdığı önem dolayısıyla bir dünya klasiği sayılıyor. Ne var ki yine aynı nedenle yapıtın "yazma"dan basıma geçiş evresi de zorluklar içeriyor. Çünkü günümüzde onu "doğru okumak" da doğru anlamak da başlı başına bir uzmanlık işi. Evliya Çelebi gerek gördüğü fakat dilde bulunmayan, okuyanın kolayca kavrayamayacağı sözcükleri yaratan, tanık olduklarını kendi algılayışına göre değiştirip büyüterek yansıtan bir kişi. Bu yüzden önce onun dilinin şifrelerini çözmek, kişilik özellikleriyle tanışmak ve düşünce yapısını öğrenmek gerekiyor.

Evliya Çelebi'yi anlayabilmek için onun

I. yeni sözcükler oluşturması,
II. yapıtının dünyada kabul görmesi,
III. gördüklerini düş gücüyle abartarak yansıtması,
IV. karşılaştığı olayları anlatması

özelliklerinden hangileri nedeniyle özel bir donanım gereklidir?

A) I. ve II. B) I. ve III. C) I. ve IV.
D) II. ve IV. E) III. ve IV

(2012 - YGS)

26. Bir dizi röportajdan oluşan bu kitapta, yazarlara yöneltilen sorular yalnızca girişte veriliyor. Daha sonra röportaj yapılan yazarın cevaplarına geçiliyor. Bu, belki okuyucuyla aracısız bir sohbet duygusu yaratma açısından güzel bir yol ama kimi yerlerde boşluklar oluşuyor. Konunun nereden, nasıl başladığı noktası havada kalabiliyor. İki paragraf arasında karşınıza çıkan bu boşluklar, okurken irkilmenize neden olabiliyor. Bazen de elinizde olmadan aradaki eksik soruyu içinizden tekrarlarken buluyorsunuz kendinizi.

Bu parçada sözü edilen röportajlarda soruların başta toplu olarak verilmesi, okurlar açısından aşağıdakilerden hangisini ortaya çıkarmamıştır?

A) Sanatçıyla yüz yüze gelmişlik duygusu vermeyi
B) Duraksamalarına yol açmayı
C) Metnin bütünselliğini kavramalarını engellemeyi
D) Kopuklukları gidermeye zorlamayı
E) Bu türe karşı ilgi uyandırmayı

(2012 - YGS)

A YAYINLARI

27. Bu romanınızdaki karakterler neden öldü? Bu soru bana sık sık soruluyor. Doğrusu, bunu ben de pek bilmiyorum. Yapıtlarımı böyle aniden bitirme merakım buna yol açtı sanırım. O an, kurgu ve çatışma gereği böyle bir trajedi ortaya çıktı. Aslında bu karakterlerin ölmesi en çok beni üzmüştü. Başından beri ellerinizde büyüttüğünüz kişilerin aniden yok oluşları çok üzücü oluyor ancak bazen zorunlu olarak böyle sonlar ortaya çıkıyor. Belki de ölmeleri gerekmiyordu ama romancı bendim ve öyle istedim. Nitekim yaşasalardı ve roman bitseydi sürekli onları düşünecektim. Beni meşgul edeceklerdi. Bu nedenle ben de kurtuldum onlar da, diyebilirim.

Aşağıdakilerin hangisi tutumunu böyle belirten bir yazarın romancılara ilişkin düşüncelerinden biri olamaz?

A) Yapıtlarını istedikleri zaman sonuçlandırabilirler.
B) Kahramanlarına kendi kişiliklerinin damgasını vururlar.
C) Belleklerinde, yarattığı kişilerden izler kalır.
D) Yazdıklarını biçimlendirirken belirli ögeleri göz önünde tutarlar.
E) Kahramanların yazgısını ellerinde bulundururlar.

(2012 - YGS)

28. Bir yazar, kendisiyle söyleştiği bir yazısında şöyle diyor: "Her yaş döneminin insanı ayrıdır. Yirmili yaşların insanıyla ellinin, altmışın, yetmişin hele seksenin, doksanın insanı aynı insan mıdır?" Aynı olur mu hiç? Değişim salt fiziksel özelliklerimizi değil, asıl iç dünyamızı kuşatıyor. Bakıyorum bir zamanlar hiç umursamadığım olaylar, haberler şimdi derinlemesine etkiliyor beni. Yargılayıcı, eleştirel bir açıdan bakıyorum her şeye. İster istemez sorunların sarmalında buluyorum kendimi. Öfkeleniyor, üzülüyorum. Dinginliğimi yitirdiğim, içimin allak bullak olduğu böyle anlarda çevremdekiler de yatıştıramıyor beni; tutunacak bir dal, sığınacak bir yer arıyorum. Çözüm aradıkça, şiire ya da romana sığınmanın daha iyi geldiğini düşünüyorum.

Bu parçadan yaşlılarla ilgili olarak aşağıdakilerin hangisine varılamaz?

A) Mutsuzlukları bir başına kalışlarından kaynaklanır.
B) Farklılaştıklarının bilincinde olurlar.
C) Karşılaştıkları günlük gerçeklere tepki gösterirler.
D) Tanık oldukları durumlara yeni anlamlar yüklerler.
E) Kaçış ve arayış duyguları içindedirler.

(2012 - YGS)

29. Umberto Eco'nun Genç Bir Romancının İtirafları adlı deneme kitabı yayımlandı. "Genç romancı" nitelemesini kendisi için kullanıyordu Eco. İlk romanı Gülün Adı yayımlandığında 50'sine bastığı düşünülürse edebiyat ölçeğinden bakıldığında yaşı 30'larda olmalıydı. José Saramago'nun yeni yayımlanan Kabil'i üzerine yazarken Eco'nun bu muzip kitabı geldi aklıma. Eco'nun ironisinden hareketle, yazar olarak tanınmasını 1988'de 66 yaşındayken yayımlanan Baltasar ve Blimunda'ya borçlu olan Saramago da genç sayılabilirdi. 20. yy. edebiyatının bu iki büyük yazarı arasındaki benzerlik yalnızca "gençliklerinden" kaynaklanmıyor; resmî gerçekleri sorgulayan yapıtlarındaki düş gücü, derinlik ve ironi de birleştiriyor onları.

Bu parçada sözü edilen iki yazarla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

A) Alaycı ve yergiye dayanan bir tutum izlemişlerdir.

B) Yüzeysel anlatımdan kaçınmışlardır.

C) Yaşananları eleştirel bir yaklaşımla ele almışlardır.

D) Yazarlığa başlayışları yönünden birbirini andıran yanları vardır.

E) Kendilerinden öncekilerin izlerini sürmüşlerdir.

(2012 - YGS)

30. Günümüzde "paranın ve hızlı şöhret hırsının" tutsağı olan kimi yazarlar, yazmaya başlamadan önce kendilerince bir tür piyasa araştırması yapıyorlar. İlkin yayımcılara uğruyor, onların nabzını tutuyorlar. Hangi türden yapıtlar istendiğini doğrudan ya da dolaylı bir biçimde öğrenmeye çalışıyorlar. Kafalarındaki anahtar soru şu: "Ne yazarsam yayımcılar hemen basar, daha çok para, daha çok ün kazandırır bana?" Bu soru konusal bir arayışa yönlendiriyor onları. Yığınların ilgisini kamçılayacak moda konularda yoğunlaşıyorlar. Daha sonra da yazmayı tasarladıkları yapıtlar beyinlerinin kovuğunda çimlenmeden duyuru çalışmaları başlıyor. Yapıtları kitapçı sergenlerinde göründükten sonra sıra "tanıtım seferberliğine" geliyor. Bu yazar, koltuğunun altında yeni kitabı, bir kanaldan ötekine dolaşıp duruyor. Övgücüleri de önceden saptanmış köpüklü sorularla, yapıtı değerlendirmeye kalkıyorlar.

Bu parçada tanıtılan yazar tipinden yola çıkıldığında nitelikli bir yazarla ilgili olarak aşağıdakilerin hangisine ulaşılamaz?

A) Kendi yaratma gücüne inandığına

B) Estetik kaygıları ön planda tuttuğuna

C) Düzeyli okurlar için yazdığına

D) Geleneksel anlatım biçimlerinden kaçındığına

E) Yazma sürecinde sabırlı olduğuna

(2012 - YGS)

31. Yaşam, gittikçe yoruyor hepimizi. Bu da zamanın gerektiği gibi kullanılmamasından kaynaklanıyor. Öyle ki zamanında söylenmeyen her söz ve alınmayan her tavır, saatinde kalkmayan her otobüs gittikçe yoruyor insanı. Her şey zamanında yapılsa, her söz zamanında söylense, her tavır zamanında alınsa, otobüsler tam zamanında kalksa yine de yorulur muyduk yaşamaktan?

Zaman ilerledikçe mi aklımız eriyor? Aklımız erdikçe mi yoruluyoruz yoksa? Yoruldukça durağanlaşıyor, heyecanımızı mı yitiriyoruz? Şurası bir gerçek ki direnme gücünü yitiren insan yaşamda gözlemlediği çirkinliklere karşı koyamaz.

Bu sözleri söyleyen kişiden aşağıdakilerin hangisi beklenemez?

A) Çevresine eleştirel bir gözle bakma

B) Koşulların değiştirilemeyeceğine inanma

C) Mutluluk arayışı içinde olma

D) Düzensizlikten yakınma

E) İçinde bulunduğu durumları yorumlama

(2012 - YGS)

32. Neyi, neden yazacağımız sorusu ilk adımdır. Konu bulmada işaretleri değerlendirmek, koku alabilmek ve iz sürebilmek önemlidir. Merak, içgörü, zengin bir düş gücü de temel ögelerdir. Yazar uyanıkken düş gören insandır. Yazacağımız romanı nasıl, hangi dil ve yapı içinde anlatacağımıza karar vermeli, uzun süre kafamızda taşımalı ve olgunlaştırmalıyız. Bunun için de ben bir romanın kapısını çalarken kendime şu soruyu sorarım: Ne anlatmak istiyorum? Soruyu bir cümleyle yanıtlayamıyorsam kafam henüz karışık demektir. Beklerim. Bu arada neyi anlatmak istediğim netleşirken nasıl anlatacağım üzerinde düşünürüm. Yine de niyetlerimin nesnellik kazanarak bir biçim alması için hemen her zaman sayısız giriş denemesi yapmışımdır.

Bu parçada aşağıdaki sorulardan hangisinin cevabı yoktur?

A) Bir yazıda bulunmasını zorunlu saydıklarınız nelerdir?

B) Yapıtlarınız genellikle nasıl bir çalışmadan sonra ortaya çıkar?

C) Yapıtlarınızda hangi türden sonuçları yeğlersiniz?

D) Roman yazanlara neleri önerirsiniz?

E) Yazmaya başlarken çıkış noktanız nedir?

(2012 - YGS)

33. Neden şiir yazar ki insan? Havasızlıktan boğulmak üzere olan evrende nefes alabilmek, var olabilmek, elinde iyi-kötü ne varsa dökebilmek için mi eteklerine? İç dünyasının dışarıyla olan kavgasında anlaşılabilir olma derdi midir kendini kanıtlamak ya da kanatmak? Şairler, görünenin ardındaki gizemleri ortaya çıkararak bize rehberlik mi ederler?

Bu sözleri söyleyen kişiye göre şairlerin yazma nedenleri arasında aşağıdakilerden hangisi yoktur?

A) Yaşamın bunaltıcılığından sıyrılma

B) Kendini, anlatarak ortaya koyma

C) Ruhsal durumuyla yaşam arasındaki çatışmayı yansıtma

D) Yalnızlaşmaktan kurtulma

E) Yaşamın, ayrımına varılmayan yönlerini duyumsatma

(2012 - YGS)

34. Düşünen gençlerden umutluyum. Başarılı ürünler ortaya koyuyorlar, koyacaklar da. Bir yandan Batı'daki birikimi özümseyecek, yorumlayacak; diğer yandan da kendi dilimize, kendi kültürümüze ilişkin arayışları sürdürecekler. Bu arayışları, bizi biz yapan ögelerden ödün vermeden, dünyanın her yerinde yaşananlara hem duyarlı olarak hem de onlardan belli bir uzaklıkta durarak sürdürecekler. Eğer bundan vazgeçmez, amaçlarına ulaşıncaya değin çaba gösterirlerse yanı başlarında, kendilerinden yıllar önce yaşamış yol arkadaşları bulacaklar. Günümüzde doğrudan bir sonuca ulaşamasalar bile, gelecekte bu yolda yürüyeceklere bugünden tutmuş oldukları ışıkla umut verecekler.

Bu parçanın yazarı gençlerde bulunması gereken özellikler arasında aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

A) Olumsuzluklardan ders çıkarabilmeye

B) İşlerinde kararlı bir tutum izlemeye

C) Dışsal gelişmelerden yararlanmaya

D) Sonraki kuşaklara kılavuzluk etmeye

E) Ulusal değerleri önemsemeye

(2012 - YGS)

35. Çehov'un çocukluk ve ilk gençlik yıllarında yaşadığı ağır koşullara, serinkanlı duruşuna rağmen karşılaştığı her trajik durum ve olguyu alaycı bir dille yansıtması, incelenmeye hâlâ muhtaçtır. Tolstoy'un diliyle söylersek Çehov, özellikle izlenimci yanıyla, çağdaşları, öncülleri, ardılları arasında öne çıkar: "Çehov bir sanatçı olarak önceki Rus yazarlarla Turgenyev, Dostoyevski veya benimle karşılaştırılamaz. Çehov'un kendi biçemi var. Bakarsınız, adam hiçbir seçim yapmadan eline hangi boya geçerse onu gelişigüzel sürüyor. Bu boyalar arasında hiçbir ilgi yokmuş gibi görünüyor. Ama bir de geri çekilip bakıyorsunuz ki ne göresiniz! Karşınızda parlak, büyüleyici bir tablo duruyor."

Bu parçada Çehov'la ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

A) Özgünlüğünü belirleyen yönlerine

B) Kahramanlarının iç dünyasına

C) Anlatım niteliklerine

D) Kişisel özelliğine

E) Yaratıcı gücüne

(2012 - YGS)

36. Yayınevlerinin tercihi her zaman romandan yana olmuştur. Yalnız bizde değil, dünyada da böyle. Öyküler ise daha çok dergilerde varlıklarını sürdürüyor. Öykü kitabı yayımlamakta direnen genç yeteneklere olanak sağlayan yayınevleri neyse ki var. Şu da bir gerçek ki beş altı yıldır durağan bir ortamda kendini yineliyor öykü ama yenileyemiyor. Bu nereye kadar sürer, kestirmek güç; ardından bir yükselişin, belki de sıçramanın yaşanacağı kesin.

Bu sözler aşağıdaki sorulardan hangisine karşılık olarak söylenmiş olabilir?

A) Öykücülerin soyut konulara ağırlık verişini neye bağlıyorsunuz?

B) Yayınevleri öykü seçiminde hangi ölçütlere bağlı kalıyor?

C) Genç yazarları öykü yazmaya yönlendirmek için neler yapılabilir?

D) Türk edebiyatında romanın yükselişi karşısında öykünün konumunu nasıl değerlendiriyorsunuz?

E) Roman türündeki kalıplaşmaya gidiş konusunda ne düşünüyorsunuz?

(2011 - YGS)

37. Modayı sevmem. Örneğin herkesin aynı anda, aynı şeyleri giymesi, bana nedense ters gelir. Benim puslu, gözlerden uzak ve reklamı çok yapılmamış olan hoşuma gider her zaman. Çünkü yönlendirilmeyi değil, özgürce keşfetmeyi severim. Bilinçaltıma baskı yapılmasını istemem.

Bu sözler aşağıdaki sorulardan hangisine karşılık olarak söylenmiş olabilir?

A) Popüler edebiyat ürünleri arasında romanın yeri nedir?

B) Yayımlandığında uzun süre gündemden düşmeyen bu romanı neden bu kadar geç okudunuz?

C) Okurlarınız, romanlarınızdaki fantastik dokuyu nasıl karşılıyor?

D) Bir romanın üst üste baskı yapması, değerli olduğunu gösterir mi?

E) Anlattıklarınızı niçin kendi çocukluğunuzla sınırlandırıyorsunuz?

(2011 - YGS)

38. Ödüller, genç bir şairin adının altı fosforlu bir kalemle çizilerek şiirlerinin tanınmasına olanak sağlıyorsa az şey mi bu? Ya da usta bir şairin, şiire verdiği emeğin ödülle taçlandırılmasının ne sakıncası olabilir ki? Üstelik şiir kitaplarının hemen hemen hiç satılmadığı, dolayısıyla kitapçıların, bu kitapları raflarına koymaya yanaşmadığı ve dağıtımcıların, "şiir" sözcüğünü duyduğunda yüzlerini buruşturduğu günümüzde... Şiirin bu konumuna gönlü razı olmayan şairlerin verdiği emekleri, bütün şiirseverlerin takdirle karşılaması gerektiği kanısındayım.

Bu parçada yazar aşağıdakilerin hangisinden yakınmaktadır?

A) Ödüllere karşı çıkılmasından

B) Ödüllerin gelişigüzel dağıtılmasından

C) Günümüzde değer yargılarının değişmesinden

D) Genç şairlerin ödül alınca ustalaştıklarına inanmalarından

E) Sanatçıların, yaratılarını oluştururken gerekli özeni göstermeyişlerinden

(2011 - YGS)

39. Don Kişot ve Don Kişotluk üstüne şimdiye değin ciltler dolusu yazı yazıldı ve hâlâ yazılıyor. Ünlü bir filozof, "İnsan bu yapıtı hayatında üç kez okumalıdır: Duyguların hemen kolaylıkla harekete geçtiği gençlikte, mantığın egemen olmaya başladığı orta yaşta, her şeye felsefe açısından bakıldığı yaşlılıkta." diyor. Bu sözleriyle yapıtın klasik bir yapısının olduğunu belirtiyor.

Bu parçada sözü edilen yapıtla ilgili olarak asıl anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

A) Roman türünün ilk ve temel örneği olduğu

B) Tadına, eleştirel bir okumayla varılabileceği

C) İnsanoğlunun değişik hâllerini yansıttığı

D) Düş dünyası geniş okurlara seslendiği

E) Yaşamın farklı dönemlerine özgü bakış açılarıyla okunmasının gerekliliği

(2011 - YGS)

40. İnsanlar, toplu hâlde yaşama gereksinimi duyarlar. Bunun için herkesin üzerinde anlaştığı, gittikçe yaygınlaşan ortak bir değerler sistemi gerekir. İşte ahlak, bu türden bir değerler sistemidir. Toplumda çekişen ve çatışan tarafların hiçbir ortak yanı kalmadığı durumlarda bile birleştirici bir güç durumundadır. Örneğin, dürüstlüğü değil de yalancılığı ya da sahtekârlığı kimse öneremiyor. Sadakat yerine ihanet, adalet yerine haksızlık değerli gösterilemiyor. Çünkü ahlak, bir insan topluluğunun, üzerinde birleştiği ortak paydayı oluşturuyor.

Bu parçadan ahlakla ilgili olarak aşağıdakilerin hangisi çıkarılabilir?

A) Kişileri değerlendirmede ayırıcı bir ölçüt olduğu
B) Davranışları ve ilişkileri düzenleyen ana kurallar olduğu
C) İlkelerinin kişiden kişiye değişen, göreceli bir nitelik taşıdığı
D) Toplumdan topluma farklı özellikler taşıdığı
E) Yasaların öngördüğü yaptırımları içerdiği

(2011 - YGS)

41. Yirminci yüzyılın ikinci yarısından bu yana nostalji, başka bir deyişle eskiye duyulan özlem gittikçe yaygınlaşıyor. Bu, bir bakıma insanların yaşamlarından giderek daha fazla yakındıklarının bir göstergesi. Artık her kuşak yaşamın daha az mekanik, doğallığın daha yaygın olduğu bir dönemi özlüyor. Bu özlem hiç bitmeyecek gibi görünüyor. Çünkü teknolojik gelişmeler yaşamı kolaylaştırdığı ölçüde daraltıyor da. Bu yüzden günümüz insanı gözlerini geçmişe çeviriyor. Söz gelimi eski trenler böyle miydi, diye başlıyor, insanların atlı arabalarla yolculuk ettikleri günlere kadar gidiyor.

Bu parçadan aşağıdakilerin hangisi çıkarılabilir?

A) İçinde bulunduğumuz koşulların geçmişi güzelleştiren çağrışımlar yarattığı
B) İnsanlar arasındaki içtenlikli ilişkilerin yitip gittiği
C) Mutluluk anlayışının insandan insana değiştiği
D) İnsanların gelecek kaygısı çekmediği
E) Günümüzde, yaşama sevincinin azaldığı

(2011 - YGS)

A YAYINLARI

42. Ben hiçbir zaman ödüllere karşı olmadım. Ödüller bir yazarın adını duyurabilmesi açısından elbette önemli. Özellikle İzmir'de yaşarken adını edebiyat dünyasına ancak birtakım yarışmalar sayesinde duyurabilen biri için... Adımı yarışmalarla duyurdum ama kuşkusuz bu ödül bana ayrı bir sorumluluk yükledi. "Sait Faik Öykü Ödülü alan birine bu yakışmaz." diyerek yazdıklarım üzerinde öz denetim kurduğum zamanlar oldu, bu da bir yazar için sınırlayıcı olabiliyor.

Bu sözler aşağıdaki sorulardan hangisine karşılık söylenmiş olabilir?

A) Bugüne kadar kaç edebiyat ödülü aldınız?
B) Aldığınız ödüller öykülerinizin çok okunmasını sağladı mı?
C) Ödüller yazarları hangi yönden etkiler?
D) Ödüller edebiyat alanında tanınmanın tek koşulu mudur?
E) Ödüller yüzeysel yapıtların yazılmasına yol açar mı?

(2010 - YGS)

43. Benim kitabımdan önce de dil yanlışlarıyla ilgili kitaplar vardı. Ama bu kitabın büyük ilgi uyandırması konuya yabancı olanların da Türkçenin sorunları üzerinde düşünmesini sağladı. Gördükleri hiç de hoşlarına gitmedi; dilde büyük bir yabancılaşma, büyük bir yozlaşma gördüler. O yüzden dil sorunlarını ele alan birçok kitap yayımlandı, hâlâ da yayımlanıyor.

Bu sözler aşağıdaki sorulardan hangisine karşılık söylenmiş olabilir?

A) Dile ve dil bilgisine yönelik çalışmaların bu kadar öne çıkmasını neye bağlıyorsunuz?
B) Dil bilgisi kurallarının yeterince bilinmemesinin nedenleri nelerdir?
C) Yanlışların giderilmesinde, yazılanlar hangi ölçüde etkili oldu?
D) Yapılan çalışmalar Türkçenin inceliklerini ne ölçüde ortaya çıkardı?
E) Dil alanında uzmanlaşmayan kişilerin kitap yayımlamasını nasıl karşılıyorsunuz?

(2010 - YGS)

44. Çok sayıda roman yazılıyor. Bunların birçoğu yayımlanıyor; ama ben bunu romanın yükselişi olarak görmüyorum. Çalakalem, savruk bir dille yazılmış, editör süzgecinden geçmemiş birçok roman, özentili bir biçimde süslenerek neredeyse okurun gözüne sokuluyor kanımca. Son yıllarda roman yükselişte değil, tam tersine düşüşte.

Bu sözleri söyleyen kişi romanla ilgili olarak özellikle aşağıdakilerin hangisinden yakınmaktadır?

A) Türsel özelliklerinin bilinmeyişinden
B) Konuların sıradanlığından
C) Anlatıma gerekli özenin gösterilmeyişinden
D) Duygu yoksunluğundan
E) Kolay anlaşılır olmayışından

(2010 - YGS)

45. Okuma yazması olmasına karşın benim kitaplarımı okumayan babamın, evde kalan tek kitabımı kimselere vermediğini öğrenince şaşırıyorum. Anneme bunun nedenini soruyorum. "Neden olacak oğlum, kitabın boş yerlerine telefon numaraları yazmış da ondan." diyor. Duyduklarımdan ötürü babama karşı asla olumsuz bir duygu beslemiyorum. Onu anlıyorum, her hâliyle seviyorum. Okuma alışkanlığının olmadığı bir kültürden geldiği hâlde bir kitabı sırf oğlu yazdı diye okumasını da istemezdim zaten.

Bu sözleri söyleyen kişi aşağıdakilerin hangisiyle nitelendirilebilir?

A) Hoşgörülü, gerçekçi bir tutum içinde olan
B) Düş kırıklığına uğramış, bulunduğu ortamdan yakınan
C) Sorgulayan, kendisine gereken değerin verilmediğini bilen
D) İyimser, yakınlarının sıkıntılarına ortak olmaya çalışan
E) Üretken, yapıtlarında yalınlığı yeğleyen

(2010 - YGS)

LYS SORULARI

1. (I) 1970 Luanda doğumlu Gonçalo Manuel Tavares, Portekiz'in edebiyat dünyasına kazandırdığı parlak bir yazar olarak gösteriliyor. (II) Edebiyat kariyerine 2001'de başlayan Tavares'in roman, şiir, tiyatro oyunu ve çeşitli anlatılardan oluşan kitapları 36 dile çevrilmiş; 51 ülkede yayımlanmış ve farklı ülkelerde pek çok saygın edebiyat ödülüne değer bulunmuştu. (III) Tavares yazmanın yanı sıra Lizbon Üniversitesinde epistemoloji dersleri de vermiştir. (IV) Sanatçının 2003-2007 yılları arasında tamamladığı *Krallık* dörtlemesinin ilk üç romanı önceki yıllarda Türkçeye çevrilmişti. (V) Dördüncü roman *Teknik Çağında Dua Etmeyi Öğrenmek* de bu dörtlemesinin son romanı olarak yakın zamanda yayımlandı. (VI) Bu dört kitapta Tavares, işlenen kavramlar açısından birbirini tamamlar nitelikli bazı karakterler üzerinden şiddetle teslim olan, iradesini yitiren, kaderini başkalarınınn ellerine bırakan toplumlarda bireylerin çürümesini anlatıyor.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangisinde Tavares'in eserlerinin içeriğiyle ilgili bilgi verilmiştir?

A) II B) III C) IV D) V E) VI

(2017 - LYS)

2. Bizde genellikle çocuk yayınları küçümsenir, kitaplarda da süreli yayınlarda da böyledir bu. "Çocuk işte" denip geçilir. Büyükler için hazırlanan eserlere gösterilen özen, onlarınkine gösterilmez. Oysa çocuklar için yazılanlarda daha özenli davranmak gerekir. Çocuk yayınları, onlara sadece okuma sevgisini aşılamakla kalmamalı, doğru mesajlar vererek değer eğitimine, iyi bir birey ve okur olmalarına da katkı sağlamalıdır. Çocukların ne kadar kolay etkilenip değiştiğini, yönlendirmeye ne kadar açık olduğunu yakından biliyorum. Öğretmenlik yıllarımda bunun sayısız örneğine tanık oldum çünkü.

Bu sözler aşağıdaki sorulardan hangisinin cevabı olabilir?

A) Çocuk yayınlarında başarının ölçütü, yayının çok satılması mıdır?
B) Çocuklara yönelik eserler hazırlanırken nelere dikkat edilmelidir?
C) Çocukların ilgisini hangi tür yayınlar daha fazla çekmektedir?
D) Çocuk yayınlarında içerik ve çocuk psikolojisi ilişkisi nasıl kurulmalıdır?
E) Çocuklar için yazılan eserler, yazarlarının yaşantısından izler taşımalı mıdır?

(2015 - LYS)

3. En az iki katlı inşa edilen geleneksel Türk evlerinde erkeklerin oturma salonu olan selamlık alt kattadır. Kadınlara mahsus olan haremlik ise üst kattadır ve genellikle selamlıktan daha geniştir. Selamlık evin harem bölümüne sıkıntı vermemek için işlevsel bir çözüm olmuştur. Sokağa açılan avlular yüksek duvarlarla çevrilidir ve bu da hane halkının ev içinde rahat hareket etmesini sağlar. Günümüzün apartmanlarında balkonların karşıladığı ihtiyacı, geleneksel mimarimizde avlu karşılar. İçinde çardak ve çeşmelerin de bulunduğu avlular aynı zamanda birer sohbet mekânıdır. Mahremiyetin bir başka uyarıcısı ise kapı tokmaklarıdır. Evlerde biri ince diğeri kalın ses çıkaran iki halka tokmak bulunur. Eve gelen erkekler büyük tokmağı kullanır, bu ses ev halkına ikaz niteliği taşır. Kadınlar ise küçük tokmağı kullanarak erkeklerin avludan ayrılmaları gerektiğinin uyarısını yaparlar. Estetiğin işlevsellikle buluştuğu Türk evleri incelendiğinde tüm bu ayrıntıların belli bir amaca hizmet ettiği görülür.

Aşağıdakilerden hangisi bu amacı belirtmektedir?

A) Estetiğe ve düzene önem vermek

B) Kalabalık ailelerin bir arada yaşamalarına uygun zemin hazırlamak

C) Konforlu ve rahat yaşamı öncelemek

D) Özel yaşamın gizliliğini korumak

E) Kadınların ve çocukların güvenliğini sağlamak

(2015 - LYS)

4. I

Neden yazılır bir şiir
Neden okunur bunca yazı
Çünkü nasıl aşılabilir başkaca
İnsanın karmaşıklığı

II

Erenler tutmuş elimizden muhabbetle
Avunur gideriz ikliminde şiirin
Devrolur nöbet Veysel'den Veysel'e...
Daha dermedik tamını çiçeklerin
Gönül bahçemiz öyle geniş, öyle derin...

Şiirle ilgili düşüncelerini böyle dile getiren şair, şiirlerinde aşağıdakilerden hangisine öncelik verir?

A) Sanatlı bir dile

B) İmgelere

C) Saf şiirin özelliklerine

D) İnsanın iç dünyasına

E) Biçimsel kusursuzluğa

(2013 - LYS)

5. Teknolojik yaşamın, özellikle de televizyonun dikkat aralığını kısaltması, zamansal ve mekânsal darlık yaşayan çağdaş insanı bir parçalanmışlık ve yalnızlık içine itmiştir. Bundan beslenen modern anlatılarsa ne yazık ki gittikçe kısalan ve özleşen bir anlatım yapısına doğru evrilmekte. Öyle görünüyor ki işini robotlara yaptırarak kazanacağı zamanı kendine ayıracak olan insanlık, bu kısalık ve yalıtılmışlıktan bıkacak ve daha uzun soluklu yazınsal anlatıları okumaya fırsat bulabilecektir. Belki o zaman yeni Balzacların, Dostoyevskilerin yetişmesine davetiye çıkacaktır. Çünkü insanlığın söze ve sözün etkileme gücüne her zaman ihtiyacı vardır. İnsan, bütün bir yaşamı içinde barındıran bu sonsuz anlatılardan uzaklaştıkça mutsuz olacaktır.

Bu parçada aşağıdakilerin hangisinden yakınılmaktadır?

A) Yaşamın hızına uymak isteyenlerin, bireysel isteklerini gerçekleştirecek bilinçten yoksun oluşlarından

B) Yazınsal değeri yüksek, derinlikli, büyük oylumlu yapıtların okunmayışından

C) Bireylerin dildaşlık duygusunu ve hoşgörü yetisini geliştirecek etkinliklere yer verilmeyişinden

D) Kavuşulan olanakların insanları erişemeyeceği düşlere yönlendirmesinden

E) Yazılanların içeriksel yönden gerçekleri kuşatmamasından

(2012 - LYS)

6. Sözü güzel söyleme sanatı olan retoriğe kendini kaptıran sanatçı, özellikle kendi sesine vurgundur. Cümlelerde aynı anlama gelen sıfatları üst üste kullanmaktan çekinmez. Neyi niçin yaptığının bilincinde olmadan hiçbir dudağa değmemiş, yadırgatıcı, yepyeni benzetmelere, simgeleştirmelere başvurma sevdasındadır.

Bu parçaya göre, kendini retoriğe kaptırmış bir sanatçının tutumu aşağıdakilerin hangisiyle <u>bağdaşmaz</u>?

A) Anlatımda yoğunluk aramaz.

B) İçi boş, süslü püslü sözcükler kullanmaktan kaçınmaz.

C) Alışılmış söyleyişlerin dışına çıkmaya çalışır.

D) Şairane bir anlatımı sever.

E) Anlatımda doğallığı yeğler.

(2012 - LYS)

7. Yazarlar genellikle ilk yapıtlarının odağına öz yaşamlarını yerleştirirler. Yağmurlar Nereye Yağar da böyledir. Ne var ki yalnızca benim yaşamım söz konusu olsaydı bu pek de anlamlı olmazdı. Önemli olan bu izleri başka yaşamların da malı kılmaktır. Öte yandan bu yapıtımda romanın barındırdığı gerçekliği estetik ölçülerle vermeye çalıştım. Bu roman, öz yaşam öykümün çocukluk ve gençlik yıllarını kuşatır. Öteki yapıtım Sılam Isparta'da anlatılanlara farklı bir pencereden bakıştır. Sılam Isparta bir anlatı kitabı olarak belgesel özellikler de taşır, yaşamımla doğrudan ilişkilidir. Okurlar bu yapıtlarımın arasında irbirine akan izler bulabilirler. Ne var ki roman gerçekliğinin izini belgeselde aramak, romanın estetik yapısını göz ardı etmek demektir. Kısacası romanın, roman olarak değerlendirilmesinden yanayım. Yağmurlar Nereye Yağar da bir romandır, bir estetik yapıdır.

Bu parçadan, söz konusu romanla ilgili olarak aşağıdakilerin hangisi çıkarılamaz?

A) Yazarının yaşadıklarından beslenmiştir.

B) Anlatılanlarda okuyanların da kendilerini bulması gerekir.

C) Yaşanılanlar olduğu gibi verilmez.

D) Yer ve zaman ögesi öne çıkmalıdır.

E) Okuyanlar türsel dokusunu göz önünde tutmalıdır.

(2012 - LYS)

8. Bütün bu kitapların, yayıma hazırlama, katkıda bulunma, sadeleştirme gibi çeşitli aşamalarında görev aldım. Bunların içinde en çok hangisini sevdiğimi soruyorlar sık sık. Aslında yaptığım tüm işler, hiçbirinde başarılı olmadığımı düşündürdü bana hep. Ne kadar maymun iştahlı, ayran gönüllü olduğumu... Hiçbir işte dikiş tutturamadığımı... Ama bir şey daha söyledi tüm bu işler bana: "Sen gerçekten yaşamışsın be Hasan! Çok kısa bir ömre sığdırdın bütün bunları!" Aslında, tekrara düştüğümü düşündüğüm anda vazgeçtim hepsinden. Ama kimse de "Sen iyiydin yahu!" demedi. Bu yüzden son beş yıldır büsbütün kabuğuma çekildim.

Parçada konuşan kişinin bu sözlerinden kendisiyle ilgili olarak aşağıdakilerin hangisi çıkarılamaz?

A) Acımasızca bir öz eleştiri yaptığı

B) Yaptıklarının kendisine değil başkalarına yararlı olduğu

C) Çalışmalarının ilgi görmeyişi yüzünden içine kapandığı

D) Uğraştığı işlerin yaşamını anlamlı kıldığına inandığı

E) Kendisini yinelemekten kaçındığı

(2012 - LYS)

9. Stefan Zweig, ömrünün son yıllarını kendisini anlamaya ve yaşadıklarının, benliğinde bıraktığı etkileri anlatmaya adamış bir yazardı. Yalnızca yazar demek, onu tanımak isteyenler için eksik bir niteleme olur. O aynı zamanda bir aydın ve düşünürdü. İnsanı, insanda aramaya yönelmesi, kendinden önceki yazar ve düşünürlerden aynı yolu seçenleri dost bellemesi buna bağlanabilir. Bu dostlardan biri de Montaigne'di. Peki Zweig için Montaigne niçin önemliydi? Belki onun da yazarken geriye doğru yolculuklara çıkışı Zweig'ı etkilemişti ya da hümanizmanın köşe taşlarından biri olması. Belki de Montaigne'in, Zweig'ın döneminde sürekli savaş içinde olan Avrupa'yı Avrupa yapan filozoflardan biri olması...

Bu parçada Zweig'la ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

A) Bakışlarını, iç dünyasında yoğunlaştırdığına

B) Çok yönlü bir kişi olduğuna

C) Yazdıklarını, tanıklıklarıyla oluşturduğuna

D) Anlatımına renkli ve etkileyici bir ton kazandırmaya çalıştığına

E) Kimi yazar ve düşünce adamlarına yakınlık duyduğuna

(2012 - LYS)

10. Romanlar, okurlarını yaşamın anlamını bulmaya yönelik sorulara yönlendirir. Ben kimim? Nasıl bir yaşamım var? Çevremi kimler ve hangi koşullar kuşatmış? Bunlar ve bu türden daha nice soruları okurunu karşı karşıya getirir, onu düşüncenin derin sularında dolaştırır. Bunların yanıtlarını güzel duyusal bir söylemle vermeye çalışır. Böylece okur, hem kendi kişisel yaşamının hem de toplumsal yaşamın bilincine varır.

Bu parçadan romanın işleviyle ilgili olarak aşağıdakilerin hangisi çıkarılamaz?

A) İnsanı insana tanıtma

B) Bireyselliğin özünü kavratma

C) Dünle bugün arasında bir bağ kurma

D) Yeni duyumsamalar yöneltme

E) Dil tadı kazandırma

(2012 - LYS)

11. Düşünüyorum da öğretmenimiz bizi belirli bilgilerin tutsağı kılmadan ne kadar güzel şeyler öğretmişti bize. O, öğrenmemiz gerekenleri dikte etmiyordu. Kendi kendimize sorular sormamızı, onları yanıtlamamızı istiyordu. Bize duvarın öte tarafındaki yolları gösteriyordu. O yollardan, kimimiz dağlara, kimimiz ovalara, kimimiz ormanlara vurduk kendimizi; kimimiz de kentlerin, kalabalıkların ortasına attık. Ama ben nereye gittiysem, ne zaman iki satır karaladıysam dönüp arkama baktım hep. "Acaba o, geldiğim bu yer için ne der?, Şu yazdığımı beğenir mi?" diye düşündüm.

Bu parçada sözü edilen öğretmenin, öğrencileri için yaptıkları aşağıdakilerden hangisinde belirtilmiştir?

A) Kitaplarda olmayanları öğreterek onları, ötekilerden farklı kılmaya çabalama

B) Sosyal ilişkiler yönünden gelişmelerini sağlayacak ortamlar yaratma

C) Eleştirel düşünme yöntemiyle onları bireysel özelliklerine göre yetiştirme

D) Ailelerin istediği doğrultuda geleceğe hazırlama

E) Seçecekleri mesleğin gereklerine göre yönlendirme

(2011 - LYS)

12. Paylaşırsa dost paylaşırmış
İnsanın derdini, sevincini
Dost ümidiyle ortalığa düşmeyegör
Hangi kapıyı çalsam kimseler yok
Hangi omza dokunsam yabancı çıkar

Aşağıdakilerden hangisi içerdiği duygu yönünden yukarıdaki şiire anlamca en yakındır?

A) Ne yanar kimse bana âteş-i dilden özge
Ne açar kimse kapım bâd-ı sabâdan gayrı

B) Hep seninçündür benim dünyâ cefâsın çektiğim
Yoksa ömrüm vârı sensiz neyleyim dünyâyı ben

C) Gülmek ol gonceye münâsibdir
Ağlamak bu dil-i hazîne gerek

D) Bülbüller öter güller açar şâd gönül yok
Hiç böyleliğin görmemişiz fasl-ı bahârın

E) Bâğ-ı dehrin hem hazânın hem bahârın görmüşüz
Biz neşâtın da gamın da rûzgârın görmüşüz

(2010 - LYS)

ÖSS SORULARI

1. Taşa çalınmış bir nara benzetirim dilimizi. Eşsiz parıltılar saçan bazı taneleri kaybolmuştur bu narın, bazı taneleri unutulmuştur. Bu benzetmeden yola çıkarak şunları söyleyebilirim: Sokaklar, caddeler, ağızlar ve gönüller yavaş yavaş benim bilmediğim sözcüklerle doldu. Bende en küçük anısı bile olmayan, derinliğini göremediğim sözcükler bunlar: "sunucu" spiker, "gösteri adamı" showman, "iş hanı" plaza, "yıldız" star, "çarpıcı haber" flaş haber oldu söz gelimi. Daha da önemlisi "paşa"yı pasha, "efendi"yi efendy, "evet"i ewet biçiminde yazan bir kuşak çıktı ortaya.

Bunları söyleyen kişi aşağıdakilerin hangisinden yakınmaktadır?

A) Dil kurallarının geçerliğini yitirmesinden

B) Dil bilincinin zayıflamasından

C) Sözcüklere farklı anlamlar yüklenmesinden

D) Anlamdaş sözcüklerin birlikte kullanılmasından

E) Yabancı sözcüklerin doğru yazılmamasından

(2009 - ÖSS)

2. Yazma eyleminin kimi durumlarda insana acı çektiren bir yanı vardır. Sözgelimi hayatta en sevdiği insanı kaybetmiş birini betimlerken sanki bir suçluluk duygusu uyanır içinizde. Betimlediğiniz insanın gözyaşlarına boğulmuş hali ister istemez sarsar sizi. Hiç yaşamadığız bir acıyı, yalnızca yazarak hayata imza atmış olursunuz.

Bu parçada yazma eyleminin hangi yönü üzerinde durulmaktadır?

A) Okurların ilgi dünyasının zenginleştirilmesi
B) Yazılanların duyumsanarak anlatılması
C) Acının, hüznün ve sevincin birlikte yansıtılması
D) Başarıya ulaşmanın nesnel bir tutum gerektirmesi
E) Yaşamı anlamlı kılan olaylara dayandırılması

(2008 - ÖSS)

3. Ben, kendine özgü patikası olmayan yazarları sevmedim hiç. Ama özellikli olmak için zoraki başkaldırı yazıları yazanları değil, kendiliğinden böyle olanları sevdim.

Bu sözleri söyleyenin, yazarlarla ilgili beklentisi nedir?

A) Sanatsal yaratılarda, önemli konuları seçme ve işleme
B) Başkalarından farklı olarak öteki sanatçılara yol gösterme
C) Var olan biçimleri yeni arayışlarla zenginleştirme
D) Bilinen sanat akımlarının dışında kalmayı üstünlük sayma
E) Kimseye benzememeyi doğallıkla başarabilme

(2008 - ÖSS)

4. Çok uzun zamandır tartışılan bu konuda en güzel sözü Milan Kundera söylüyor: "Roman 21. yüzyıla yakışmıyor." Bence de roman 21. yüzyıla yakışmıyor. Çünkü bu yüzyıldaki insanların yaşam biçimi, ne ağır şeyleri okumaya ne de oturup ağır şeyler yazmaya izin veriyor.

Bu sözler aşağıdaki sorulardan hangisine karşılık söylenmiş olabilir?

A) Günümüzde romanın öteki yazınsal türler arasındaki yeri nedir?
B) Okurların romandan beklentileri nelerdir?
C) Sizce roman neden artık hiç ilgi görmüyor?
D) Romanı öteki türlerden ayıran özellikler değişti mi?
E) Roman okumanın kendine özgü bir yöntemi var mıdır?

(2008 - ÖSS)

5. Anılarımı yazmıyorum. Çünkü tanık olduğum birçok şeyi anlatamayacağım. Ölenlerin arkasından düşünce belirtmem, kalp kırmak istemem. Bu, yaradılışıma uygun düşmez. O insanlar, bana güvenmiş, kimi şeyleri anlatmışlar. O halde ben niye öyle bir işe girişeyim? Bu düşüncelerimi bilen yakın dostlarımdan biri bir gün: "Sen artık yazamadıklarınla ve söyleyemediklerinle önemlisin." demişti.

Bu parçadaki altı çizili sözün söylenmesine yol açan durum aşağıdakilerden hangisi olabilir?

A) Yanlış anlaşılmaktan ve yorumlanmaktan korkma
B) Yaşadıklarını değil, düşlediklerini yazma
C) İnsanları hep iyi yönleriyle görmeye çalışma
D) Başkalarıyla ilgili özel bilgileri dile getirmekten kaçınma
E) Yazacaklarıyla ilgili uyandırmayacağını sanma

(2008 - ÖSS)

6. Bu öyküde, ölülerin canlandığı bir sahne yer almaktadır. Yazar bu sahneyi çıkarsa ve "kahramanların vücutlarını öpen sayısız kırmızı kelebek" imgesini "vücutları kana bulandı" gibi sıradan bir ifadeyle değiştirseydi belki öykünün tadı azalır, fantastik boyutu kaybolurdu. Ama öykü, anlamından ve temasından hiçbir şey yitirmezdi. İyi bir fantastik öykü de böyle olmalı. İçinden hayal gücünü çıkardığınızda kalan metin hâlâ eskisi kadar okunurluğunu koruyorsa, işte o, iyi bir edebiyat yapıtıdır.

Bu parçada, iyi bir fantastik edebiyat yapıtında bulunması gerekli niteliklerden hangisine değinilmemiştir?

A) Düşsel ögeler üzerine temellenmesine
B) Klişe sözlerin yeni çağırışımlarla biçimlendirilmesine
C) Anlatımla anlatılan arasında bağıntı bulunmasına
D) Güçlü bir içeriğinin olmasına
E) Öğretici bir yönünün bulunmasına

(2007 - ÖSS)

7. İnsan ruhundaki dalgalanmaları, bulutlanmaları güzel bir duygusal söylemle yansıtmayan bir yazınsal yaratının kalıcı olması zordur. Dünden bugüne kalan, zamanın aşındırıcı, yok edici rüzgarlarına dayanmış yapıtların tümünde bu özelliği görebiliriz. İnsana odaklanmayan, bizi değişik yaşamlarla yüz yüze getirmeyen, düşler kurdurmayan dilsel ürünler, yazıldığı günlerde ne denli yankı uyandırırsa uyandırsın, çok geçmeden yazın gömütlüğünün malı olmaktan kurtulamayacaktır. Çünkü yazının işlevi, insanı ve insanlık durumlarını anlatmaktır.

Bu parçada aşağıdakilerden hangisine <u>değinilmemiştir?</u>

A) Kimi yapıtların yalnızca yazıldığı dönemde beğenildiğine

B) Anlatılarda insanın temel öge olması gerektiğine

C) Yazarların, insan yaşamını değişik boyutlarıyla yansıtması gerektiğine

D) Başarılı yazarların dili kendine özgü biçimde kullandığına

E) İnsanın iç dünyasını yansıtmayan yaratıların etkili olamayacağına

(2007 - ÖSS)

8. Ünlü bir yazar, "Konu mu arıyorsun yazmak için? Uzağa gitmene hiç gerek yok. Şu sokaktaki evlerden birini seç. Yeter ki gönlünde o evin insanlarını tanımaya yönelik tutkun, onları anlatırken gerçeği düşe dönüştürecek yaratma gücün, bir de dilin inceliklerini tanıyıp onları kendince kullanabilme yeteneğin olsun." diyor.

Bu parçada, yazarda bulunması gereken niteliklerden hangisine <u>değinilmemiştir?</u>

A) Toplumun geçmişini ve geleceğini bütünüyle kucaklamaya

B) Yazacaklarını günlük yaşamdan seçmeye

C) Görülenleri olduğu gibi anlatmaktan kaçınmaya

D) Anlatımına, başkalarında olmayan özellikler katmaya

E) Gözlem gücüne sahip olmaya

(2007 - ÖSS)

9. Büyük edebiyatçılar sadece yapıtlarıyla değil, yarattıkları imgelerle de yaşarlar. Bu sanatçı, gerek kişiliği, gerek edebiyat bilinci, gerekse yapıtlarıyla kendisinden sonraki kuşaklara yol göstermiştir. O, özellikle 1970'li yıllarda öykülücüğümüze yeni bir soluk getirmiştir. Öyküyü, romana geçiş için bir basamak gibi kullanmaması, edebiyat bilincinin çok önemli bir göstergesiydi. Günlükleri, eleştirileri ve çevirilerinde gösterdiği titizlikle öyküdeki başarısının bir rastlantı olmadığını bize açıkça kanıtlamıştı.

Bu parçadan, sözü edilen sanatçıyla ilgili olarak aşağıdaki yargıların hangisi <u>çıkarılamaz?</u>

A) Genç yazarlara örnek olmuştur.

B) Sanatın toplumsal işlevi olduğuna inanmıştır.

C) Öykücülüğümüzün havasını değiştirmiştir.

D) Değişik yazınsal türlerde ürün vermiştir.

E) Yapıtlarında belirli bir düzeyi korumuştur.

(2007 - ÖSS)

10. Yüz yılı aşkın bir tarihe sahip olan çizgi romanın sanat olup olmadığı çoğu Batı ülkesinde tartışılmıyor bile. Ülkemizde ise bu sanat kolu, ne yazık ki okunup atılan, yoz ürünlerin kaynağı olarak görülmekte, az okumanın göstergelerinden biri sayılmaktadır. Çocukların okuma alışkanlığı edinmesini engellediği düşünülmektedir. Gerçekten de evlerde, okullarda çizgi roman okuyanların uyarıldığı, ayıplandığı bir çocukluk dönemini çoğumuz az çok yaşadık. Oysa okuyanların üzerinde birleştiği ortak bir nokta, çizgi romanın bütün sevimliliğiyle, kendine özgü mizahıyla hiç de incitici olmayan, sayısız örnek içerdiğidir.

Bu parçaya göre çizgi romanla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi <u>söylenemez?</u>

A) Sanat değeri yönünden eleştirilere konu olduğu

B) Okumayı olumsuz yönte etkilediğine inanıldığı

C) Düş gücünü geliştiren özellikler içerdiği

D) Okurların hoşuna giden yönlerinin bulunduğu

E) Gülmecesel nitelikler taşıdığı

(2007 - ÖSS)

11. Öyküleri üzerinde çok çalışan, az ve öz öykü yayımlayan bir yazar. Kapalılığı kendine ilke edinmiş. Öykülerinin öylesine yoğun bir içeriği var ki bunu kolayca anlamak olanaksız. Anlamlar açık seçik bir biçimde ortaya konmuyor, onları çok yönlü ve incelikli bir yaklaşımla irdelemek gerekiyor. Bunlardaki gizli güzelliklerin tadına bu yolla varılabiliyor.

Bu parçada sözü edilen sanatçının tutumuyla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

A) Yazdıklarının anlaşılmasını okurlarının çabasına bıraktığı

B) Farklı biçimler kullanmaktan kaçındığı

C) Sıradan, kalıplaşmış konuları işlemek istemediği

D) Söylemini belirli düşüncelere göre biçimlendirdiği

E) Anlatımında benzetmelerden yararlandığı

(2007 - ÖSS)

12. Bu yazar, dilin şiirini yakalamak için söz dizimiyle oynuyor. Yalın, bileşik, eksiltili, düz, devrik, iç içe cümleler kuruyor. Kıpırtılı, devingen bir söyleyişe ulaşıyor. Bunu yaparken genel dilden tamamen ayrılmıyor, öznel bir dil yaratmıyor. Burada şunu da ekleyelim: Bir dil işçisi olarak yazar, dilin anlatım olanaklarını sonuna kadar zorlayabilir. Onları kendince yeniden kurup biçimlendirebilir. Ama bu, yüzde yüz öznel, kişisel bir dil yaratma anlamına gelmez. Böyle bir dil temelde sanatın işlevine aykırıdır.

Bu parçada yazarlarla ilgili olarak neye karşı çıkılıyor?

A) Çok hareketli ve değişken bir anlatımı yeğlemelerine

B) Toplumca kullanılan dilden çok farklı, kendilerine göre bir dil yaratma yönelimlerine

C) Değişik cümle tiplerini gereksiz yere bir arada kullanmalarına

D) Sözcüklerin anlam alanlarını genişletmekten çekinmelerine

E) Dilin söz varlığını, gerektiği ölçüde değiştirmekten kaçınmalarına

(2007 - ÖSS)

13. Yazı insanıyım ben. Yazıdan başka bir şey düşünmem. Geçimimi de yazarak sağlıyorum. Televizyon haberciliği bana, açık, kısa cümlelerle yazmayı öğretti. Bir buçuk dakikalık haberde bütün gün izlediğin olayı anlatmak zorundasın. Zaten televizyonda uzun cümleler dikkati dağıtır. Eline gazete alıp okumak gibi değildir. Basında röportajlar, diziler hazırlarken yerim genişti. Yine de kısa, anlaşılır yazmaya özen gösterirdim. Reklam için metin yazmak ise bambaşkadır. Kırk beş saniyelik reklamlara metin sığdıracaksın. Kısacası yazıyı, yaptığım işe uydurmayı öğrendim.

Aşağıdakilerden hangisi böyle diyen bir yazarın özelliği değildir?

A) Yaşamını yazmaya adama

B) Okurların ilgisini değerli yapıtlara yönlendirme

C) Anlatımını yoğunlaştırma

D) Bir işle ilgili değişik ürünler üretme

E) Yazıyı türsel özelliklerine göre oluşturma

(2006 - ÖSS)

14. Yazar bu kitabında, son yıllarda yazdığı denemelerini bir araya getirmiş. Kırk yılı aşkın bir yazarlık serüveninin son ürünleri bunlar. Kitabın bir yerinde şöyle diyor yazar: "Günümüzde yazarlığa heves eden gençlerin ilk ürünlerine bakarken duyduğum kaygıları, ne yazık ki birkaç kitap yayımlamış, ünlenmiş, göklerde dolaşan yazarları okurken de duyuyorum. Türkçenin bugünkü durumuna nasıl geldiğini bilmiyorlar. 'Dil nedir, biçem nedir?' diye düşünen yok. Bir anadilleri olmasını yazarlık için yeterli sanıyorlar."

Bu parçada yazarlar hangi açıdan eleştiriliyor?

A) Kendilerinden önce yapılmış çalışmalardan habersiz olmaları

B) Kendi özeleştirilerini yapmaktan kaçınmaları

C) Kitapları olanların, olmayanları küçümsemeleri

D) Duygu ve düşüncelerini yansıtırken alışılmamış yollar izlemeleri

E) Anlatımlarının gücünü artıracak çabayı göstermemeleri

(2006 - ÖSS)

15. Romancılarımız, edebiyatımızın bir döneminde toplumsal sorunlara sahip çıkmayı ilke edinmiş, yapıtlarında bunları yansıtmaya çalışmışlardı. Daha sonra Türkiye'nin ve dünyanın değişmesiyle bu yaklaşım da geçerliğini yitirdi. Romancılarımız toplumsal konular yerine bireysel konuları anlatmaya yöneldi. Bu yönelim, onların kimi düşünceleri yansıtmaması anlamına gelmez. Elbette her romanın yine de bir iletisi vardır. Ama bu, hesaplı bir biçimde, bir amaç doğrultusunda yapılıyorsa o zaman, yazılan, romanlığını yitirir; ya reklam metni olur ya da propaganda.

Bu parçada romanlarla ilgili olarak karşı çıkılan nedir?

A) Yalnızca insanın anlatılması

B) Çeşitli sorunlara çözümler önerilmesi

C) Dilinin kendine özgü nitelikler taşımaması

D) Bir düşünceye bağlanıp onun benimsetilmeye çalışılması

E) Biçimsel özelliklerinin önemsenmemesi

(2006 - ÖSS)

16. Yazar, her öyküde bir roman görüyor adeta; "Bulması benden, çoğaltması senden." der gibi okuyucunun önüne zengin malzemeler bırakıyor ve gidiyor. Bu yüzden, onu okumak biraz emek istiyor.

Bu parçada söz konusu yazarla ilgili olarak anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

A) Olayları, öyküye benzeyen bir kalıp içinde; ama roman gibi uzun ve ayrıntılı olarak anlattığı

B) Kişileri ve olayları karmaşık bir yapıda anlatarak okuyucunun onları anlamakta zorlanmasına neden olduğu

C) Söylediklerinin okuyucu tarafından geniş yorumlar yapmayı gerektiren bir nitelik taşıdığı

D) Her seferinde çok değişik konuları işleyerek okuyucuyu şaşırttığı

E) Öykülerini belli bir sonuca bağlamadan bitirerek okuyucunun, yapıtlarına olan ilgisini canlı tutmaya çalıştığı

(2005 - ÖSS)

17. Okur, onun şiirlerini okurken derine indikçe yeni tatlarla, yeni bulgularla karşılaşacaktır. Sözün gizemli boyutlarının peşine düşecektir. Şiiri yeniden kurgulayacaktır. Bu anlamda, herkese açık bir şiir değildir onun şiiri. Art alanı alabildiğine geniş şiirlerdir. Tarihten felsefeye, değişik bilim dallarından devşirilmiş veriler, bunlarda birer motif olarak çıkar karşımıza. Kimi zaman da bu veriler, imgelere dönüşür; benzetmeler, mecazlar, istiareler biçiminde iç donanımını oluşturur şiirlerin.

Aşağıdakilerden hangisi bu parçada sözü edilen şairin bir özelliği değildir?

A) Anlaşılırlığı güç şiirler yazma

B) Şiirlerini yazarken farklı alanlardaki çalışmalardan yararlanma

C) Sanatsal bir söyleyişe başvurma

D) Yoruma açık şiirler oluşturma

E) Anlamca açık şiirleri değersiz bulma

(2005 - ÖSS)

18. Eskiden beri çocuk yayınlarında "çocuğa göre" kavramıyla "çocukça" kavramını birbirine karıştırmışızdır. Bu yüzden, çocukların eline verdiğimiz yazılar, yapıtlar, onların yaşantılarına kapalı, sezgi ve düş güçlerini kamçılamayan, çocukça ürünlerdir. Bunların çoğu, çocuklara, içinde yaşayacakları kurmaca bir dünya sunmaz; onları, kendi dar dünyalarının sınırı dışına çıkarmaz. Kimi kalıplaşmış düşüncelerin aktarımı için birer araçtır yalnızca. Dokularına, yaşamın renkliliği, zenginliği sinmemiştir. Bu nedenle yazılı ve basılı simgeler evrenine karşı, açığa vurulmamış bir nefret geliştirir çocuklarda.

Aşağıdakilerden hangisi, bu parçada çocuk yayınlarına yöneltilen eleştirilerden biri değildir?

A) Şiddete dayalı konuları işleme

B) Okurların anlatılanlarla özdeşleşmesini sağlamama

C) Çocukların düşünce evrenini yeni düşüncelerle genişletmeme

D) Okurların duygularını besleyen bir anlatımdan yoksun olma

E) Çocukların ilgi alanını göz önünde tutmama

(2005 - ÖSS)

19. Sanatçıları eleştirel bir yaklaşımla değerlendirmekten asla kaçınmazdı. Her birinin iyi ve kötü yanlarını açıkça ortaya koyar, hayran olduklarını bile kıyasıya eleştirirdi. Bir gün Tolstoy gibi roman yazacağını söyler, bir başka gün La Fontaine gibi yazmaya yönelir ya da şiirlerinde halk ozanlarının kalıplarını kullanırdı. Sevdiği, beğendiği yazarlarla sürekli yarış içindeydi. Bunun için de yazdıklarını hiçbir zaman yeterli bulmazdı. Herkesçe beğenilen, övülen o ünlü yapıtı için yıllar sonra şöyle demişti: "Bugün yazsam öyle yazmazdım." Kısacası o, "Söylemek istediğim en güzel söz, henüz söylememiş olduğum sözdür." düşüncesini, yazma ve yaratma ilkesi olarak benimsemişti.

Bu parçadan, sözü edilen sanatçıyla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi çıkarılamaz?

A) Yapıtlarında ulaştığı düzeyle yetinmediği

B) Okurlarını etkileme ve bilinçlendirme amacıyla yazdığı

C) Kendi eleştirisini kendisinin yaptığı

D) Sanatçılara yönelik düşüncelerini gizleme gereği duymadığı

E) Etkilendiği sanatçıların izinde gitmeye çalıştığı

(2005 - ÖSS)

20. Gerçekte tepkileri önemsiyorum; ama onların esiri olmak istemiyorum. Her zaman okurla aramda bir mesafe bırakmaya çalıştım. Bu da hiçbir zaman başarılı olmamı etkilemedi. Öyle ki kitaplarım otuz dile çevrildi. Bu koşullarda, okuru memnun etme çabasına girmeyi gereksiz buldum; yalnızca kitaplarımı yazmaya çalıştım. Önceleri bunu yaparken zorlanıyordum. Ancak bunda direnince okur, zaman zaman anlamasa da beni kabullendi. Bu da bana çok büyük bir güç verdi. Ben istediğimi istediğim gibi yazarım. Okur da bana ve kitabıma yaklaşacaktır. Yani kitabım, okurun peşinden koşmayacaktır.

Aşağıdakilerden hangisi bu sözleri söyleyen yazarın bir özelliği değildir?

A) Okurların eleştirilerini ön planda tutmama

B) Okurun, giderek kitaplarını benimsediğine inanma

C) Yazın ve yaratma alanında yeni bir çığır açma

D) Yapıtlarını kendi düşüncelerine göre biçimlendirme

E) Okurla içli dışlı olmaktan kaçınma

(2005 - ÖSS)

21. Yazar, sözcüklerle oynarken hem bunların diziliş kurallarının hem de alışılmış kullanımlarının dışına çıkıyor. Bu yüzden de zaman zaman yanlışlar yapıyor. Ancak bunları, yazarın dili önemsemediğinden yaptığını söylemek istemiyorum. Sanıyorum bu yanlışlar onun, alışılmışın dışına çıkma, kendine özgü bir biçem ve söylem yaratma isteğinden kaynaklanıyor. Dilde denemelere girişiyor. Bu nedenle güncel, yazınsal söylemle, düşünsel söylemi kaynaştırmaya çalışıyor. Anlatımdaki gevşek dokululuk da bundan, bu kural tanımaz tutumundan kaynaklanıyor.

Bu parçadan, sözü edilen yazarla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi çıkarılamaz?

A) Anlaşılır olmaktan kaçınmaya çalıştığı

B) Dilde arayış içinde olduğu

C) Başka yazarlara benzemek istemediği

D) Değişik anlatım biçimlerinden yararlandığı

E) Dili doğru kullanmadığı

(2005 - ÖSS)

22. İlgimi, kültürel konulara, yaşadığım kentin tarihine yönelttim. Bu da beni bir tür kedere itti. Ne var ki ben bunun altında ezilmedim. Çalıştım, uğraştım kitaplarımı yazdım. Hayatımdan memnunum. Hiçbir arkadaşım benim için "hüzünlü" demez. "Sinirli! enerjik" diyebilir; ama belirgin niteliğim "hüzün" değil. Olsa olsa şunu söyleyebilirler benim için: "Kâğıdı, kalemi eline alınca kaleminin ucuna gelenler bunlardır."

Aşağıdakilerden hangisi, bu sözleri söyleyen yazara özgü bir nitelik değildir?

A) Çabuk kızan, hareketli

B) Ürünler ortaya koymak için çabalayan

C) İçinde bulunduğu koşullardan şikâyetçi olmayan

D) Yazdıklarıyla yaşadıklarını örtüştüren

E) Kendi özelliklerini tanıyan

(2005 - ÖSS)

23. Bu yazarımız, anlatırken araya başka yazarların, düşünürlerin anılar üzerine söylediklerini de katıyor. Böylece yazdıkları, okurda, anlatılanların içinde oluşturulmuş yeni bir metin tadı bırakıyor.

Bu parçada sözü edilen yazarın böyle bir yol izlemesinin amacı aşağıdakilerden hangisi olabilir?

A) Anı türünün, öteki yazınsal türlerden üstün olduğunu gösterme

B) Kendi yaşamıyla başkalarının yaşamı arasındaki benzerlikleri ortaya çıkarma

C) Yazılanların yaşanmışlığını kanıtlama

D) Okurlarda, kendi anılarını yazma isteği uyandırma

E) Anlatılanlara, okurun değişik açılardan bakmasını sağlama

(2005 - ÖSS)

24. Dil, kuralları dilbilgisi kitaplarına sığmayacak kadar karışık, sayısız inceliklerle dolu, büyülü bir iletişim aracıdır. Esnek, canlı, gelişmeye, değişmeye açık bir sistemdir. Bu nedenle dilin kullanamadığımız zenginliklerinin, kullanabildiklerimizden çok daha fazla olduğunu söyleyebiliriz. Bunun içindir ki günümüzde kullandığımız dil, yarınki dilin çok gerisinde kalacaktır. Buna dayanarak şunu söyleyebiliriz: Bir yandan bugünkü dille iletişim kurarken bir yandan da ayrımına varmadan geleceğin dilini yaratıyoruz.

Bu parçaya dayanarak, dille ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine varılamaz?

A) Çok yönlü nitelikler içerdiğine

B) Anlatım gücünün sözcük sayısıyla ölçülemeyeceğine

C) Bir değişim süreci içinde olduğuna

D) Sunduğu olanaklardan yeterince yararlanılamadığına

E) Belirli kalıplarla sınırlandırılamayacağına

(2005 - ÖSS)

A YAYINLARI

25. Yazarlığın da ozanlığın da baş koşulu dille içli dışlı olmaktır. Kolay bir iş değildir. Bir yandan kendimiz sürekli denemeler yapacağız, bir yandan da dilimizde yaratılmış ürünleri eksiksiz izleyeceğiz. Bana öyle geliyor ki senin baş eksiğin bu: Düzyazısal ve şiirsel ürünleri yeterince izleyip irdelememek. Doğaçtan şiir söyleme dönemi çoktan kapandı. Kendi yönelimlerini, yerini belirleyebilmen için Türkçenin şiir haritasını tüm bölgeleriyle tanıman gerekir her şeyden önce. Bunu yaptığın gün, dergilerin kapısının sana açıldığını göreceksin. Ya da bilmem kaçıncı dereceden bir ozan olmaktansa, iyi bir şiir okuru olmayı yeğleyeceksin. Ne dersin?

Bu parçada konuşan kişinin, karşısındakine önerdikleri arasında aşağıdakilerden hangisi yoktur?

A) Deneyimli ozanların yaptıklarının dışına çıkmaması

B) Şairlikte okurluk arasında bir seçim yapması

C) Değişik türde yazınsal ürünleri okuyup incelemesi

D) İçine doğduğu gibi şiir yazmaması

E) Dilimizin olanaklarını bütün yönleriyle tanıması

(2004 - ÖSS)

26. Nasrettin Hoca, fıkralarından da anlaşılacağı üzere sevecen, hoşgörülü, akıllı, hazırcevap bir insandır. Her zaman, haksızlığa uğrayanların yanında yer almış, yaşamın ağır yükleri altında ezilenleri bir gülücükle rahatlatmıştır. Nasrettin Hoca fıkraları didaktiktir. Çoğu kısadır. Bazen girişte yer ve zaman belirtilir, kişiler tanıtılır; ikinci bölümde Hoca'ya bir şey söylenir ve sonunda onun bizi güldüren ama aynı zamanda düşündüren cevabı beklenir. O son cümle, birçok defa atasözüne ya da deyime dönüşüvermiştir. Hoca'nın çok geniş bir coğrafyada başka başka uluslarca benimsenmiş olmasını da fıkralarındaki bu özelliklere bağlayabiliriz.

Bu parçada Nasrettin Hoca ve fıkralarıyla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

A) Ününün yalnızca Anadolu'yla sınırlı kalmadığına

B) İnsanı düşünmeye yönelten komik öğeler içerdiğine

C) Öğretici nitelikler taşıdığına

D) Kimi sözlerinin kalıplaşarak halka mal olduğuna

E) Birçok tarihi kişiye yer verildiğine

(2004 - ÖSS)

27. Gerçekte "doğru" diye bellediğimiz düşüncelerin bir bölümü, yinelene yinelene bu niteliğin yüklendiği yanlışlardır. Tek yönlü, yüzeysel gözlemlerin, yanılsamaların ürünüdür bunlar. Diyelim ki yıllarca önce bir eleştirmen ya da yazın tarihçisi bir değerlendirme yapmış; kimi belirlemelere gitmiş bir yapıt üzerinde. Ardından gelenler de onun söylediklerini bir tartımdan geçirmeden benimseyip yinelemişler. Böylece yapıtlar ve yazarlar üzerinde basmakalıp, üç aşağı beş yukarı "aslının aynı" diyebileceğimiz etiket yargılar oluşturulmuştur.

Bu parçada eleştirilen yaklaşım aşağıdakilerden özellikle hangisiyle nitelendirilebilir?

A) Kişiden kişiye değiştiği için doğru olup olmadığı her zaman tartışılan

B) Yazın adamlarınca öne sürülmemiş, belirli ölçütlere uygun olup olmadığı bilinmeyen

C) Dar bir bakış açısıyla, derinliğine inilmeden oluşturulmuş, yanlış algılamaların tekrarına dayalı

D) Çok tekrarlandığı için herkesçe bilinen, özgünlüğü kalmamış

E) Daha önce ortaya konmuş, sonradan değiştirilmesi için herhangi bir neden olmayan

(2004 - ÖSS)

28. Onu, kendi sorumluluğunu bilen bir yazar olduğu için seviyorum. Kusuru yok mu? Hem de pek çok. Kendisini coşkulu betimlemelere kaptırarak Türkçe cümleleri sarsıyor; özne, tümleç, yüklem bağlantılarını yitiriyor. Türkçeyi sevdiği ve benimsediği halde bu tür yanlışları hep yapıyor. Ayrıca öykülerini dinlendirip bir kez daha okumuyor. Bütün bunlara karşın öykülerinde insancıl gerçeğin önemli bir yeri ve ağırlığı var. Bu durum okurların, öykü kişileriyle kolayca ilişki kurmalarına, dahası onlarla aynı düşünceleri paylaşmalarına yardımcı oluyor. Kısaca, yazarın kişileriyle okurları birbirleriyle çelişmiyor; hatta özlemlerini yansıttığından, okurların hoşuna bile gidebiliyor o kişiler.

Böyle anlatılan bir sanatçıdan aşağıdakilerden hangisi beklenemez?

A) Okurun, öykü kişileriyle özdeşleşmesini sağlaması

B) Neyi, niçin yaptığının bilincinde olması

C) Yazdıklarının ilk biçimiyle yetinmesi

D) Kolay okunan ama kalıcı olmayan yapıtlar vermesi

E) İnsanlara özgü durumları işlemesi

(2003 - ÖSS)

29. Çok yazmayı, öne çıkmayı, böbürlenmeyi sevmiyor. Gürültüden uzak, ağır ağır, kozasında sessizce örüyor şiirini. Kendisini önemsemiyor; kasılma yok. Ne okuyucunun ne de önemli kişilerin dikkatini çekme çabasında. Az ürün veriyor; ama şiirin hasını üretiyor. Şiirde işçiliğe, sabra önem veriyor. Bugüne değin tek kitapta kalmasının nedeni de bu. Adı duyulmamış, sessiz bir ozan; ama şiirleri usta işi.

Kendisinden böyle söz edilen bir sanatçı aşağıdakilerden hangisiyle nitelenemez?

A) Gösterişten hoşlanmayan

B) Geri planda kalmayı seven

C) Kendisini üstün görmeyen

D) Amacı yalnızca iyi yapıt üretmek olan

E) Tanınacak kadar başarılı olamayan

(2003 - ÖSS)

30. Güzellik de çirkinlik de insanoğlunun duygularına seslenir. Ancak bu iki kavramın algılanışı kişiden kişiye değişir. Güzelliği görebilmek çaba gerektirdiği halde çirkinlik böyle değildir. O kendisini kolayca gösterir. Örneğin bembeyaz bir kağıdın üstüne bir damla mürekkep damlarsa bu çirkinliği herkes kolayca görebilir; ama önemli olan çirkinliği görmek değil, onun oluşmasını önlemek için çaba göstermektir. Yoksa her gün, bu kağıdın üstünde leke var, diye yakınmak kimseye bir yarar sağlamaz.

Bu parçadan, güzellik ve çirkinlikle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi çıkarılamaz?

A) Öznel ölçütlerle algılandığı

B) Eğitimli kişilerce ayırt edilebildiği

C) Aralarında farklar olduğu

D) İnsana birtakım görevler yüklediği

E) Yaşamda karşı karşıya gelinebildiği

(2003 - ÖSS)

31. Daha ilk yapıtlarında başkalarının izine basmadan yürümeyi deneyen yazarlar, ozanlar vardır. Bunlar, yazınsal yaratıları ayırmaya, belirlemeye ve değerlendirmeye yönelik geleneksel ölçütlerin, kuralların kılavuzluğunu pek umursamaz, onlara sıkı sıkıya bağlı kalmazlar. Türler arasında öyle aşılması güç duvarlar ya da sınırlar yoktur onlar için. Yazarken bir türe özgü nitelikleri bir başka türe taşımaktan kaçınmazlar.

Bu parçada sözü edilen sanatçılarla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

A) Yapıtlarının içerik yönünden zengin olduğuna
B) Başkalarından etkilenmediklerine
C) Yapıtlarında değişik türlere özgü niteliklere yer verdiklerine
D) Yazıların, belirli türlere göre ayrılmasını önemsemediklerine
E) Önceden konmuş kurallara bağlı kalmadıklarına

(2003 - ÖSS)

32. Mitler doğa güçlerini ve doğaüstü yaratıkları anlatan hayal ürünü öykülerdir. Bunların simgesel ve kutsal bir yanı vardır. Yüzyıllar boyunca bu öyküler birbirlerinden beslenerek zenginleşmiştir. Bunların kimisi kulaktan kulağa yayılırken kimisi de yazmayı iş edinmiş kişilerce yazıya geçirilmiştir. Bugün elimizde hemen her mitolojik öykünün, yazıya geçirenin anlayışına göre değişen anlatımları bulunuyor.

Bu parçada, mitlerle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

A) Kahramanlarının alışılmışın dışında özellikler taşıdığına
B) Anlatılanların dinsel bir içeriği olduğuna
C) Çok uzun bir geçmişi bulunduğuna
D) Aynı öykünün değişik biçimlerde anlatıldığına
E) Kimilerinin gerçekleri yansıttığına

(2003 - ÖSS)

A YAYINLARI

33. Çalışmalarını romanlar üzerinde yoğunlaştırmış bir eleştirmendi. Roman konusunda üç yüzü aşkın eleştirisi vardı. Eleştirinin, edebiyat tarihini kurma ve oluşturma gibi önemli bir işlevi olduğuna inanırdı. Bunun için de yayımlanmış romanların hemen hemen tümünü okuyup incelemekten kaçınmazdı. Ele aldığı yapıtları çok yönlü bir değerlendirmeden geçirirdi. Bu tutumuyla romancıların yaratıcılığını besler, onlara yol gösterirdi.

Bu parçada sözü edilen eleştirmenle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

A) Yapıtları, değişik boyutlarıyla ele alıp yargıladığı
B) Farklı eleştiri yöntemleri kullandığı
C) Çağdaş eleştiri kuramlarından yararlandığı
D) Düşüncelerini terimsel bir söylemle yansıttığı
E) Anlatımındaki pürüzlerin, çok ürün vermesinden kaynaklandığı

(2003 - ÖSS)

34. İstiyorum ki yazdıklarım insanlarımızın sorunlarını, özlemlerini anlatsın. Onların acılarını, çektiklerini başkalarına duyurabilsin. Açıkçası, yaşamı değiştirsin, güzelleştirsin. Bu amaçla insanımızdan, ülkemizden kopmamaya çalışıyorum. Ancak yine de dergilerde yer verilmiyor şiirlerime. Yayımlananlara bakıyorum, çoğu, toplum gerçeklerine kapalı; belli bir düşünceyi savunmuyor, bir sorunu dile getirmiyor.

Bu parçada şair, aşağıdakilerden hangisinden yakınmaktadır?

A) Şiire özgü ilkelerin belirgin olmayışından
B) Şiirde, içerikten çok anlatımın öne çıkmasından
C) Şairlerin, ortak bir tutum izlemeyişinden
D) Yaşananları yansıtmayan şiirlerin ilgi görmesinden
E) Ozanların toplumu gereği gibi tanımayışından

(2003 - ÖSS)

35. Bu eleştirmenimiz, tiyatro yapıtlarına ilişkin hemen bütün eleştirilerinde, yer yer bilgi vererek izleyicilerin eğitilmesine katkıda bulunmakta, onlarda bir bakış açısı geliştirmeye çalışmaktadır. Bu arada, yapıtı eleştirmekten kaçınmamakta, düşündüklerini, bir yolunu bularak mutlaka söylemektedir. Daha çok, tiyatro sanatçılarına yöneltilen bu eleştiriler, kimi zaman dolaylı olmakta, satır aralarında kalabilmektedir, öyle de olsa, bir taşla iki kuş vurulmakta; hem sanatçıların dikkati çekilmekte hem de seyircinin oyunu algılamasına kılavuzluk edilmektedir. Bunun yanı sıra, seyircilerin tiyatrodan kaçması önlenmekte, dahası sayısının artması sağlanmaktadır.

Aşağıdakilerden hangisi, bu parçada sözü edilen sanatçının eleştirileriyle sağladığı yararlardan biri değildir?

A) İzleyiciye oyunu belli açılardan inceleyebilme gücü kazandırma

B) Sanatçıları, üstü kapalı eleştirilerle uyarma

C) Oyunun anlaşılmasına yardımcı olma

D) Yaptığı yorumlarla tiyatroya yeni bir yön verme

E) İzleyicinin tiyatroya ilgi duymasını sağlama

(2002 - ÖSS)

36. Yazar, Hamlet çevirisinin sonundaki notta, tüm Shakespeare çevirileri için ortak olabilecek düşüncelerinden söz etmiş. Çeviri yapmanın okumaktan, dinlemekten, seyretmekten çok daha zor olduğunu belirtmiş. Ayrıca bunun, metnin tadına gerçek anlamda varmayı sağladığını söylemiş Hamlet'i çevirmek için gecesini gündüzüne katarak aylarca çalıştığını belirtip şunu eklemiş: "Kim bilir ne hale getirmişimdir istemeden Hamlet'i? Yapıtları kuşa çevirmek, biraz da çevirmenliğin şanından değil midir? Ne var ki, kuşa çevirdiğimiz bu yapıtlar, bizim taktığımız bücür kanatlarla da uçabiliyor ne hikmetse. Bu, soluklarının rüzgârıyla oluyor belki de."

Bu parçada aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

A) Çeviri yapıtlarda, okurun, aradığı tadı bulamadığına

B) Çeviri yaparken yazarın, yapıttaki güzellikleri gördüğüne

C) Bir yapıtı başka bir dile çevirmenin çok güç bir iş olduğuna

D) Çeviride, yapıtların kimi özelliklerinin aktarılmadığına

E) Hamlet'i çevirmenin çok zaman isteyen bir iş olduğuna

(2002 - ÖSS)

37. Yazmak, biraz da bencilliktir. Kendini kanıtlama, kendini doyurma biçimidir. Yoksa, okunacak bunca güzel kitap varken yazmak, benim için, belki de budalalık. Buna karşın yazmaktan geri kalmadım. Kendi iç çelişkilerimi, insanlar arasındaki çelişkileri yakalayıp anlattım, öykülerimde, içimdeki hüznü değil, ince esprileri ve ironiyi yansıtmaya çalıştım.

Aşağıdakilerden hangisi bu sözleri söyleyen sanatçının bir özelliği değildir?

A) Özeleştiri yapabilme

B) Güldürmeye yatkınlığı olma

C) Yazarlığın, bir tür kendini düşünme olduğuna inanma

D) Yapıtlarını başkalarınkinden değersiz bulma

E) Gerçek duygularını yansıtmakta zorlanma

(2002 - ÖSS)

38. Kitaplarla tanıştıktan sonra yaşamım anlam kazandı diyebilirim, insanlarla iletişimim çok değişti; konuşurken, yazarken, okurken, düşünürken neredeyse hiçbir sorun yaşamıyorum. Dünyaya daha geniş bir pencereden bakmayı öğrendim. Kendimi çok daha rahat anlatabiliyorum. Keşke herkes zamanını nasıl değerlendireceği üzerinde düşünse ve bunun bir kısmını okumaya ayırsa. Böylece insanlarda kendini bir başkasının yerine koyma duygusu gelişir ve bireyler birbirleriyle daha rahat iletişim kurabilir.

Bu parçada okumayla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

A) Zamanın bilinçli kullanılmasıyla bağlantılı olduğuna

B) Bireylerin, olayları algılayış biçimini değiştirdiğine

C) İnsanların birbirlerini anlamasını kolaylaştırdığına

D) Kişilerin, kendilerini tanımalarına olanak sağladığına

E) İnsanlara, başkalarını yönlendirme gücü kazandırdığına

(2002 - ÖSS)

39. Ünlü yazar, genç yazara mektubunda şöyle diyordu: "Doğa betimlemelerinizde gerçek sanatçılara özgü bir çaba içindesiniz. Ancak 'deniz derin derin nefes alırken', 'ağaçlar hiç durmadan mırıldanırken' türünden betimlemeleriniz, anlatımı basmakalıplaştırıyor; bazen de anlaşılmaz durumlara sokuyor. Unutmamak gerekir ki, doğa betimlemelerinde güzellik, 'Güneş battı.', 'Yağmur başladı.' gibi cümlelerle elde edilir."

Bu parçaya göre, ünlü yazar genç yazara aşağıdakilerden hangisini önermektedir?

A) Ayrıntıları seçmede gözlemlerden yararlanmasını
B) Birbirini çağrıştıran sözcükleri kullanmasını
C) Anlatımda yalınlığa özen göstermesini
D) Varlıkları eylem içinde vermesini
E) Değişik anlatım biçimlerine yönelmesini

(2002 - ÖSS)

40. Bir yazar, içinde yaşadığı "zaman" gibi, "mekân"ın da etkilediğine inanıyorum Yazar, bu öğelerin ikisini de kendi merceğinden geçirdikten sonra yapıtına yansıtır. Ayrıca, yazarın yetişmesi, var olması, yalnızca içinde yaşadığı toplumla, coğrafyayla, kültürle ilgili bir sorun da değil. Yazarın, özellikle, okuyarak açıldığı dünyaların etkisiyle biçimlenmesi söz konusudur.

Bu sözler aşağıdaki sorulardan hangisine karşılık söylenmiş olabilir?

A) Yazarlar yapıtlarını oluştururken nelerin etkisinde kalmaktan kaçınmalıdır?
B) Yazarın bir toplumdan etkilenmesi için, o toplumda hangi nitelikler bulunmalıdır?
C) Okurlar, yazarların, yapıtlarında yaşadıkları çevreyi yansıtmalarını beklerler mi?
D) Kimi kentlerin, o kentte yaşayan yazarları etkilediği görüşünü nasıl değerlendiriyorsunuz?
E) Yazarların, yaşadıklarını yazması, onları başarıya götürür mü?

(2002 - ÖSS)

41. Biz genç gazeteciler, her hafta onun evine giderken korkardık, içimizden, acaba o hafta gazetede yazdıklarımızla gerçek düşüncelerimiz arasında bir fark var mı, diye düşünürdük. Çünkü o, düşünsel dürüstlükle bağdaşmayan yargıları hiç çekinmeden eleştirir; yanlışlarımızı yüzümüze vururdu. Biz bilirdik ki o bir şeyi kötüledi mi, bunda haklıdır.

Bu parçada sözü edilen kişi aşağıdakilerden hangisiyle nitelendirilebilir?

A) Öfkeli, çalışkan
B) Çok okuyan, sıcakkanlı
C) Duygusal, kötümser
D) Bilgili, davranışlarında incelik bulunmayan
E) Açık sözlü, doğruluktan ayrılmayan

(2002 - ÖSS)

42. Bence resmin farklı bir sunuluşunun olması gerekiyor. Daha geniş çevrelerce izlenebilmesi için bugünkü koşulların düzeltilmesi, ayrıca daha sık sergiler açılması gibi öneriler geliyor aklıma.

Bu sözler aşağıdaki sorulardan hangisinin yanıtı olabilir?

A) Resim piyasasında çok yüksek ücretler söz konusu; bunun nedenini açıklayabilir misiniz?
B) Sergilerde en iyi parçalar satılıyor; geriye kalanlar için nasıl bir değerlendirme yapabilirsiniz?
C) Resimlerin, ilginç olduğu ölçüde izleyici topladığı söyleniyor; sizce bu doğru mudur?
D) Bir ressamın başarılı olmasının ölçüsü, resimlerinin çok satılması mıdır?
E) Günümüzde, resimlerin yalnızca müze benzeri yerlerde sergilenmesini nasıl karşılıyorsunuz?

(2001 - ÖSS)

43. Bizim yazınımızda deneme türü oldukça cılızdır. Bu durum, dünya yazını için de geçerlidir. Hemen belirtelim ki denememizin cılızlığı nicelikseldir. Yani denemecimiz az, deneme türünde yazılmış yapıtların sayısı sınırlıdır. Buna karşılık nitelik bakımından dünya yazınındaki seçkin deneme örnekleriyle rahatça boy ölçüşebilecek yetkinliktedir. Konu yönünden de insanoğlunu bütünüyle kuşatan bir çeşitlilik gösterir. Aynı şeyi, öteki yazın türleri için, örneğin roman için, tiyatro için söyleyemem.

Bu parçada, yazınımızdaki deneme türünün hangi yönü üzerinde durulmamıştır?

A) Yazılanların sayıca azlığı
B) İçerik yönünden zenginliği
C) Başka türlere oranla daha ileri bir düzeyde olduğu
D) Dünyadaki örnekleriyle yarışabilecek nitelikte olduğu
E) Dil ve yöntem bakımından, yazılışının güçlüğü

(2001 - ÖSS)

44. Edebiyatçı olmaya heveslenen gençlerin sayısı her geçen yıl artıyor. Bu gençler, hemen üne kavuşmak istiyorlar. Çalışarak beklemeyi göze alanların sayısı çok az. Öte yandan ülkemizde eleştirmenlerin sayısı da oldukça sınırlı. Bu yüzden onların bunca şairle, öykücüyle, romancıyla ilgilenebilmesi olanaksız. O zaman da kitaplarından söz edilmeyen, umdukları ilgiyi göremeyen genç yazarlar: "Eleştiri öldü; bizde eleştirmen yok!" diye yakınıyorlar. Aslında eleştiri ölmedi; ama bu gidişle ölecek!

Bu parçada sözü edilen gençlerle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

A) Herkesçe tanınmak istediklerine
B) Eleştirmenleri suçladıklarına
C) Sabırsız olduklarına
D) Yapıtlarının düzeysiz olduğuna
E) Edebiyata, giderek daha çok gencin ilgi duyduğuna

(2001 - ÖSS)

45. Bana sorarsanız şiir ne yerdedir ne göktedir, insanın yaratıcılığındadır; çünkü otlar da, gökyüzü de birer araçtır ozan için. Nedenine gelince, ozan keşfetmez, icat da etmez; değiştirir, olabileceği tasarlar, olmayacağı dile getirir. Dahası, görüleni, görülmeyenle yeniden kurar. Kurduğu bu dünyanın işe yarayıp yaramayacağım hiç hesaba katmaz. O, yalnızca kendine özgü bir dille duygu ve düşüncelerini şiirleştirir.

Bu parçaya göre şair, şiirini yazarken aşağıdakilerin hangisine başvurmaz?

A) Varlıkları farklı biçimlerde algılamaya
B) Okuyucuyu bir düşünceye yönlendirmeye
C) Alışılmış anlatım biçimlerinden kaçınmaya
D) Gördüklerini düş gücüyle biçimlendirmeye
E) Şiirlerini oluştururken doğadan yararlanmaya

(2001 - ÖSS)

46. Yazar, öykülerinde, insanın insanla, insanın geleneklerle çatışmasını, günlük yaşamın akışı içinde, abartısız ve sevecen bir yaklaşımla ele alır. Anlattıkları, olağanüstü olaylar, olgular, durumlar değildir. Dünyanın herhangi bir ülkesinin bir yöresinde, bu öykülerdekine benzer yaşamlar hâlâ vardır. Basit halk inançları, etkili bir biçimde öykülerinin atardamarını oluşturur. Geçim derdi, biten sevgiler, öykülerden fışkıran renkli tablolardır.

Aşağıdakilerden hangisi, bu parçada sözü edilen öykücünün bir özelliği değildir?

A) Ders vermeyi amaçlama
B) Anlatımda doğallığı benimseme
C) Sıradan öğeleri çarpıcı kılma
D) Karşıtlıklardan yararlanma
E) Folklorik öğelere yer verme

(2001 - ÖSS)

47. Bir edebiyatçı değil, bir toplumbilimciydi. Toplumbilimin bilim olarak yeni yeni oluşmaya başladığı bir dönemde yaşamıştı. Bir müzisyenin çelişkili dünyasını inceleyerek ilginç bir yapıt oluşturdu: "Mozart: Bir Dahinin Sosyolojisi Üzerine". Bu yapıtında, müzisyeni, toplumbilimin kendine özgü yöntemleriyle anlatmaya çalışıyor. Yer yer bir bilimsel belge niteliği taşıyan kitap, bir dahinin insana özgü, değişik durumlarını yansıtıyor. Ayrıca, bir insanın çaresizliğini dile getirerek, bunu yaşanmış örneklerle zenginleştiriyor.

Bu parçada tanıtılan yazarla ilgili olarak aşağıdakilerin hangisinden söz edilmemiştir?

A) Nesnel, kanıtlanabilir bilgiler verdiğinden
B) Yapıtının etkileyici nitelikler taşıdığından
C) Bütün yapıtlarını aynı yöntemle oluşturduğundan
D) Anlattıklarının gerçeklere dayandığından
E) Ele aldığı kişiyi, farklı özellikleriyle yansıttığından

(2001 - ÖSS)

48. Bilim dili, nesnel bir dildir; çünkü terimlerle kurulur, terimlerle oluşur. Terimlerin de açık, anlaşılır, aydınlık olması gerekir. Bunun da baş koşulu, terimlerin, anlamları herkesçe bilinen sözcüklerden yapılmasıdır. Böyle olmazsa bilim dili, anlaşılmaz; karmaşık bir görünüm alır. Bu yüzden, bilim adamları arasında tam bir anlaşma olmaz. Ayrıca, bilim ürünlerini geniş halk yığınlarına iletmek de olanaksızlaşır.

Bu parçada, terimlerle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

A) Anlamlarının kişiden kişiye değişmemesine
B) Dilin sık kullanılan sözcüklerinden oluşturulmasına
C) Bilimsel iletişimi sağlamasına
D) Bilimsel çalışmaları geliştirip hızlandırmasına
E) Güç anlaşılan bir yapıda olmamasına

(2001 - ÖSS)

49. Dört beş yaşlarında bir çocuk ağaca tırmanıyor. Onu izleyen annesi, çocuğa: "Dikkat et, in, düşersin." demiyor. "Ağaçtan düşersen ne olabileceğini düşünüyor musun?" diyor.

Yukarıda sözü edilen annenin yapmak istediği aşağıdakilerden hangisidir?

A) Çocuğu korkutmaktan kaçınmak
B) Ağaçtan düşüp, çocuğun bundan ders almasını sağlamak
C) Çocuğu, durum üzerinde düşündürerek ona doğruyu buldurmak
D) Söz dinlemesi gerektiğini çocuğa anlatmak
E) Kendine güvenmesinin önemli olduğunu çocuğa anlatmaya çalışmak

(2001 - ÖSS)

A YAYINLARI

50. Akşam yemeğinde sessizlik vardı. Büyükler, yemek yer gibi görünüyorlardı; ama pek bir şey yedikleri yoktu. Biz çocuklara, bir an önce yemeğimizi bitirip masadan kalkmamız söylendi. O günden sonra yaşamımız değişmişti. Babaannemin eğlenceli tekerlemeler söylediği, annemin zarafet ve güzellikle renklendirdiği, lezzetli yemeklerin sohbet ve kahkaha ile yendiği o akşamlar nerede kalmıştı?

Bu parçada anlatılan aile üyelerinin içinde bulunduğu durum, aşağıdakilerden hangisiyle nitelendirilebilir?

A) içekapanık - gururlu
B) kırgın - görgülü
C) tedirgin - sıkıntılı
D) huysuz - kaderci
E) saygılı - utangaç

(2001 - ÖSS)

51. Yazar, dili, ses, biçim, anlam özellikleriyle iyi bilen ve kullanan kişidir. Bu anlamda dile yeni kavramlar, kalıplar, sözcükler kazandırabilir. Gerçekte hiçbir yazar, bakalım bu romandan, bu öykü ya da şiirden dilciler kaç kural çıkaracak, diye yazmaz. Yazamaz; ama yazdıklarıyla dile yeni sözcükler katar. Dili işlerken yalnızca dilciye değil, edebiyat tarihçisine, toplumbilimcilere, başka araştırmacılara da malzeme yaratır.

Bu parçadan, yazarlarla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi çıkarılamaz?

A) Dilin söz varlığını geliştirdikleri
B) Dilin anlatım olanaklarını genişlettikleri
C) Yapıtlarıyla, yeni çalışmalara olanak hazırladıkları
D) Dil konusunda, geniş bir bilgiye sahip oldukları
E) Dile kazandırdıklarıyla kalıcı olmaya çalıştıkları

(2000 - ÖSS)

52. Yetkin insan, bilgilenme, bilinçlenme yoluyla aydınlanmanın ışığından geçmiş insandır. Soran, sorgulayan, aydınlığı arayan bir kişiliği vardır onun. Bu tür bir kişilik kumaşının dokunduğu tezgahın bir adı da eleştirel okumadır. Eleştirel okuma kişiyi bilinçlendirir. Bu yolla bilinçlenmiş kişinin nitelikleri arasında ise okuduklarını yargılama ve onlardan kendine özgü sonuçlar çıkarma başta gelir.

Bu parçada, eleştirel okumanın hangi yönü üzerinde durulmamıştır?

A) Yararlı bir okuma yöntemi olduğu
B) Yol gösterici bir işlevinin bulunduğu
C) Okullarda kazandırılması gerekli bir beceri olduğu
D) Yorumlama gücünü geliştirdiği
E) Kişiye, değerlendirme yetisi kazandırdığı

(2000 - ÖSS)

53. Ödüllerin, her şeyden önce, genç yazarların tanınmasında, geniş kitlelere ulaşmasında çok yararlı olduğunu düşünüyorum. Elli yıl öncesine kadar Türkiye'de edebiyat ödülü yoktu. Bugün ise çok sayıda, belki de gereğinden çok ödül var. Ödüllerin sayıca artması onlara verilen önemi azaltıyor. Ayrıca bu ödüllerin bir bölümü tek bir yazınsal türe özgü. Oysa bütün türleri kapsayan ve her yıl düzenli olarak verilen ödüller edebiyat dünyasında daha büyük önem taşıyor. Ödülün değerini bulmasını sağlayan en önemli öğe de seçici kurulunun aynı kalması. Böylece, yapılan değerlendirmeyle ilgili bir ölçüt, ortak bir beğeni oluşuyor.

Bu parçada ödüllerle ilgili olarak aşağıdakilerin hangisine değinilmemiştir?

A) Niçin önemli olduğuna
B) Kimilerinin belirli sınırlar içinde kaldığına
C) Sayısı çoğaldıkça önemini yitirdiğine
D) Yazarlara maddi destek sağlama işlevi olduğuna
E) Yerleşmiş olanların önem taşıdığına

(2000 - ÖSS)

54. Hayır, sanatçı sanatçıdır, işini doğru yapan, ne yapmak istediğini iyi bilen biri, her ortamda saygı görüyor. Türkiye'de de, dünyanın her yerinde de. Kadın ya da erkek, fark etmiyor.

Bu sözler aşağıdaki sorulardan hangisine karşılık olarak söylenmiş olamaz?

A) Yurtdışında sanatçı olarak yaşamanın zorlukları var mıdır?
B) Kadın yönetmen olmak güçlük doğurur mu?
C) Yurtiçinde sanatçı olmakla yurtdışında sanatçı olmanın farkları var mıdır?
D) Sanatçı olarak ilgi görmek koşullara göre değişir mi?
E) Saygı gören bir sanatçı olmak için bazı niteliklere sahip olmak gerekiyor mu?

(2000 - ÖSS)

55. İster olay öyküsü olsun, isterse durum öyküsü; benim öyküm, okunduktan sonra belleklerden uçup gitmemeli. Konusuyla, özüyle, diliyle, biçimsel ustalıklarıyla okuru kuşatmalı. Kişi, öyküyü okuyup bitirdikten sonra değişmeli. Yıllar sonra o öykünün anımsanan, insanı etkileyen bir yanı bulunmalı. Sait Faik'in "Hişt Hişt" adlı öyküsü, lirizmi ve şiirselliğiyle, Sabahattin Ali'nin "Değirmen" adlı öyküsü iletisiyle böyle değil mi?

Böyle diyen bir kişiye göre, öykünün temel niteliği nedir?

A) Ünlü öykücülerin yazdıklarını düşündürmesi
B) Belirli bir olay ya da durumdan yola çıkması
C) Bilinen, somut gerçeklere dayanması
D) Okurları, unutamayacakları biçimde etkilemesi
E) Çelişkilere dayalı bir yapısının olması

(2000 - ÖSS)

56. Lisede öğrenciyken, elli yaşında biri ölünce, eh zamanı gelmiş de ölmüş, diye düşünürdüm. Altmışında biri ölmüşse sanki ölümü biraz gecikmiş gibi gelirdi bana. Hele yetmişindekiler... Yalnızca yirmi, otuz yaşlarında ölenlere acırdım. Bu acımasızlığım, hainliğimden gelmiyordu; öyleyse neden?

Bu parçanın son cümlesindeki sorunun yanıtı aşağıdakilerden hangisi olabilir?

A) Ömre yönelik değerlendirmelerin yaşla birlikte değişmesinden

B) Olgun insanın, kimsenin kötülüğünü istememesinden

C) İnsanların giderek daha merhametli olmasından

D) İnsanın, yaşlanınca doğruları yanlışlardan daha iyi ayırabilmesinden

E) Yaşlandıkça düşünceleri değiştirmenin zorlaşmasından

(2000 - ÖSS)

PARAGRAFTA KONU

TYT SORULARININ ÇÖZÜMLERİ

1. Öncüldeki parçada yer alan "senaryosu fazlasıyla içeriden yazıldığı" ifadesiyle kastedilen kraliyet ailesinin bakış açısının ön planda tutulduğudur. Bu anlamda doğru cevap C şıkkıdır.

Yanıt C

2. Öncüldeki parçada yer alan "bu bütünden sadece bir parçayla yetinmek zorunda olmak" yazarın yaşantı ve deneyimlerinin ancak sınırlı bir bölümünü yazdıklarına aktarabildiğini ifade etmektedir. Bu anlamda doğru cevap C şıkkıdır.

Yanıt C

3. Öncülde yer alan parçada "etik" sözcüğüne yüklenen farklı anlamların sözcüğün asıl değerini kaybetmesine neden olduğu fikri savunulmaktadır. Bu anlamda doğru cevap D şıkkıdır.

Yanıt D

A YAYINLARI

YGS SORULARININ ÇÖZÜMLERİ

1. Verilen parcada "kalbiyle yazar, kalbe yazar v yazdıkları kalbe ulaşır", "hüzünle gülümseyen b şiir" ve "kalp coğrafyası" derken Ahmet Telli'n duygularından bahsetmiştir.

Yanıt

2. Parçada fotoğrafçının sürekli seçim yapmasır dan bahsedilmektedir. Fotoğrafçının başarısır belirleyen unsurun seçtiği ya da seçmediği yar kadraja dahil ettiği ya da etmediği unsurlar o duğudur. Yani fotoğrafçı dış dünyaya sürekli b ayıklama eylemiyle yaklaşmaktadır.

Yanıt

3. "Sanat, sanatçının iç dünyasını dışa yansıta ayna olduğu" derken A seçeneği: "Sanatçı için bulunduğu toplumu etkilemekle kalmaz, toplum sal koşullardan da büyük ölçüde etkilenir." der ken B seçeneği: "Bir toplumun bütün özellikle onun sanatsal birikiminde okumak mümkündür. derken C seçeneği, "Toplum ile sanat arasınd öyle bir bağ vardır." derken de D seçeneği kas tedilmiştir.

Yanıt

4. Öncülde yer alan parçanın ilk cümlesinde ye alan "... kodları kesindir." ifadesinden A şıkkına "örneğin, ..." cümlesinden B şıkkına, "... kesin bi kod yoktur." cümlesinden C şıkkına, "... rahatsız lıklar da genlerimizde yer alır." cümlesinden I şıkkına ulaşılabilirken parçada E şıkkına ulaşa bileceğimiz bir cümle yoktur.

Yanıt

5. Öncülde verilen parçanın geneline kişinin çocuk luk dönemlerine duyduğu özlem ve o günlere, yerlere tekrar dönemeyecek olmasından dola yaşadığı hüzün duygusu hakimdir.

Yanıt

6. Öncülde verilen parçanın genelini incelediğimiz de Andy Weir'in yayımladığı romanın hedef kitle si ile ilgili herhangi bir bilgiye rastlanmamaktadı

Yanıt

7. Öncülde verilen parçayı incelediğimizde toplumların doğanın korunmasına verdiği önemle alakalı geçmiş ve günümüz arasında herhangi bir kıyaslamaya gidilmediğini görmekteyiz.

Yanıt D

8. Öncülde verilen parçayı incelediğimizde "erteleme" ile ilgili "önlenemez bir rahatsızlık" olduğuna dair herhangi bir saptama yapılmamıştır.

Yanıt C

9. Öncülde yer alan parçanın genelinde kendi dilinde eser kaleme alan Balkan kökenli yazarların yabancı dillerde eser kaleme alan Balkan kökenli sanatçılar kadar tanınmadığı vurgulanmış fakat bu yazarların kültürel zenginliklerini sergileme kaygısıyla alakalı herhangi bir değerlendirme yapılmamıştır.

Yanıt A

10. Parçanın I. cümlesine gümüş kaynaklarının bulunduğu bölgelere, III. cümlede gümüşün para basımındaki rolüne, IV. cümlede Venedik'te basılan paranın niteliklerine, V. cümleden itibarense Avrupa'da basılan paraların niteliklerine değinilmiştir. Darphanelerin teknik özellikleriyle ilgiliyse bir bilgi yoktur.

Yanıt D

11. Parçada yer alan V. cümleden yola çıkarak A şıkkında verilen yargıya kesin olarak ulaşılabilir.

Yanıt A

12. Parçada aktarılan Tanzimat Dönemi sanatçılarıyla Fransız sanatçıları arasındaki en önemli fark Tanzimat Dönemi sanatçılarının halk yararını gözetmesidir.

Yanıt C

13. Parçada yakınılan durum edebî metinlerin çeşitli şekillerle içinde bulunduğu durumdan daha farklı anlatılmasıdır.

Yanıt E

14. IV. cümleye kadar çocuğun model olarak anne-babayı örnek aldığından bahsederken IV. cümleden itibaren bunun yerini öğretmenin doldurduğunu vurgulamaktadır. Burada düşünce değişikliğinden söz ettiği için yanıt "D" seçeneğidir.

Yanıt D

15. Parçada yazar kütüphane kurma fikrinin nasıl oluştuğundan bahsettiği için doğru cevap "A" seçeneğidir.

Yanıt A

16. Parçanın genelinde, yazılan sayısız kitabın kalıcı olmasının zamana direnmelerine bağlı olduğu vurgulanmıştır.

Yanıt C

17. Parçada ABD'deki üniversitelerin daha fazla çalışma yaptığına ve bu çalışmaların her ülkede desteklendiğine değinilmiştir. Parçada, yapay zekânın bir yere kadar gidebildiği ve beklentileri karşılamaktan uzak olduğu anlatılmaktadır.

Yanıt A

18. Parçada "parmak jimnastiği" ile kastedilen kolay yazılabilirliktir.

Yanıt B

19. Parçada yazar, "edebiyat"ın uçsuz bucaksız bir dünya olduğunu ve bu dünyayı sadece birkaç yapıttan yola çıkarak algılamanın mümkün olmayacağını anlatmaktadır. Böyle düşünen bir yazarın uçsuz bucaksız edebiyat dünyasını doğru tanıyabilmek için derinlemesine çalışması, mümkün olduğunca çok yapıt okuması - taraması beklenir. Bunu kapsayan ifade C seçeneğinde verilmiştir. Aşk kavramının Türk şiirindeki yerini inceleyebilmek için Türk edebiyatını başlangıcından günümüze değin gözden geçirmek kapsamlı bir çalışma yapmak ve çok sayıda yapıtı okumak - taramak anlamına gelir.

Yanıt C

20. Sanat alanındaki bilimsel çalışmalarda özellikle soru sormanın ve sorgulamanın, beraberinde yinelemelerden kaçınarak yenilikçi çalışmalar yapmanın gerekliliğinden söz edilmektedir. Bu da A seçeneğinde ifade edilmektedir.

Yanıt A

21. Sözü edilen kahraman yalnız, sessiz, kendini bir yere ait hissetmeyen, çoğunlukla anlaşılamayan aykırı bir karekterdir. Bu özelliklere sahip bir kahramanı anlatan roman B seçeneğinde ifade edilen konuyu anlatmaktadır.

Yanıt B

22. Parçada yazar, izlediği filmlerin öncelikle teknik, yani filmi oluşturan yapısal unsurlar, açısından başarılı olması gerektiğini belirtir. Filmin sanatsal açıdan değeri bu ilk aşamayı geçtikten sonra sorgulanmalıdır. Dolayısıyla teknik açıdan zayıf filmlerin sanatsal değerlerini tartışmaya bile gerek yoktur. A seçeneğinde de buna yakın bir görüş verilmektedir. Yazar okuduğu romanların ilk on sayfasını yapısal unsurları oluşturan dil, anlatım ve zaman açısından irdelediğini bu anlamda başarısız romanları okumaya değer bulmadığını dile getirmektedir.

Yanıt A

23. Parçada, fotoğrafçılığın önceleri belgeleme amaçlı kullanıldığı, ancak daha sonra, fotoğrafçının gördüğünü yorumlayarak yansıtma bilincine varmasının sonucunda fotoğrafçılığın estetik bir değer kazandığı belirtilmektedir. Dolayısıyla, parçaya göre fotoğrafçılığın sanat olarak kabul edilmesi D seçeneğinde verilen "Çekenin bakış açısına göre anlamsal zenginlikler kazanmasıyla" ilişkilidir.

Yanıt D

24. Parçada, sanatçının gerçekleri gören, yaşama ilişkin bilgileri edinen bir yapıda olması gerektiği, bu şekilde olmayan bir sanatçının ise gerçeklikten uzak olacağı düşüncesi üzerinde durulmuştur. A seçeneğinde Avrupa tiyatrosunun gerçeklerden uzak kaldığı için bir bunalım yaşadığı düşüncesi parçada belirtilen durumu destekler niteliktedir.

Yanıt A

25. Parçada Evliya Çelebi'nin Seyahatname'sini anlamak için onun bazı özelliklerinin bilinmesi gerekliliği anlatılmıştır. Bu gereklilik Evliya Çelebi'nin gördüklerini kendine göre yorumlayarak, bunları düş gücüyle abartarak ve yeni sözcükler oluşturarak anlatmasından kaynaklıdır.

Yanıt B

26. Parçada belirtilen kitapta, röportajların soru c vap yoluyla değil de soruların giriş kısmında top verilmesi, cevapların ise sonraki kısımlarda oku yucuya sunulması, okuyucunun sanatçıyla yü yüze gelmişlik duygusu vermeyi, röportaj yapıla kişinin verdiği cevapların hangi sorunun ceval olduğu belirsizliği okuyucuda duraksamalara y açmayı ve metnin bütünselliğini kavramaları engellemeyi, arada oluşan boşluklardan dola kopuklukları okuyucunun kendisinin gidermey zorlaması gibi sonuçları ortaya çıkarmaktadı Dolayısıyla E seçeneğinde verildiği gibi, bu du rum okuyucuda bu türe karşı ilgi uyandırmaz tar tersi bu ilgiyi azaltabilir.

Yanıt

27. Parçada eserini oluşturan yazarın, eserin içeriğ ni, sunumunu, kahramanlarını yönetmesi onla eserlerinde canlandırması ve istediği zaman iste diği şekilde sonlandırması başlıca tutumudur. B nedenle yazar diğer romancılara da kendi tutu muyla yaklaşıp, onlara ilişkin düşüncelerini A, C D, E seçeneklerinde belirtmiştir. Yani, yapıtların istedikleri zaman sonuçlandırabilmeleri, bellekle rinde, yarattıkları kişilerden izler kalması, yazdık larını biçimlendirirken belirli ögeleri göz önünd tutmaları ve kahramanların yazgısını ellerind bulundurmaları o romancılara ilişkin düşüncele ridir. Ancak B seçeneğinde verilen kahramanları na kendi kişiliklerinin damgasını vurması yazarı parçada verilen tutumuyla örtüşmez.

Yanıt

28. Parçanın anlam bütünlüğüne bakıldığında he yaşın kendine göre bakış açısı olduğu vurgu lanmıştır. Bu bakış açısıyla parçadan yaşlılarl ilgili, B seçeneğinde verilen "Farklılaştıklarını bilincinde olurlar.", C seçeneğinde verilen "Karşı laştıkları günlük gerçeklere tepki gösterirler.", D seçeneğinde verilen "Tanık oldukları durumlar yeni anlamlar yüklerler.", E seçeneğinde verile "Kaçış ve arayış duygusu içindedirler." özellikle rine varılabilir. Parçada yaşlılarla ilgili A seçene ğinde verilen yargıya dair bir özellik yoktur.

Yanıt

29. Parçada sözü edilen iki yazarın birçok noktada birleştiği görülmektedir. Her iki yazarın da, alaycı ve yergiye dayalı bir tutum izlemeleri, yüzeysel anlatımdan kaçınmaları, yaşananları eleştirel bir yaklaşımla ele almaları, yazarlığa başlama yanlarının benzerliği, iki yazarla ilgili söylenecekler arasında yer alırken, kendilerinden önceki yazarlardan izler taşıdığı yargısına parçada yer verilmemiştir.

Yanıt E

30. Parçada nitelikli yazarların değil de sadece ün ve para kazanmak için yazan insanların eleştirisi yapılmaktadır. Dolayısıyla parçada verilen yazar tipinin nitelikli olamayacağı vurgulanmıştır. Nitelikli yazar olmak ise "kendi yaratma gücüne inandığında, estetik kaygıları ön planda tuttuğuna, düzeyli okurlar için yazdığına, yazma sürecinde sabırlı olduğunda" gerçekleşir. Bu yargılara da parçada eleştirilen yazar tipinden yola çıkılarak varılabilir. Ancak verilen parçadan nitelikli bir yazarın, "Geleneksel anlatım biçimlerinden kaçındığı" yargısına ulaşılamaz.

Yanıt D

31. Parçada sözü söyleyen kişi, belirli nedenlerle insanların yaşamının gittikçe zorlaştığı üzerinde durmaktadır. Bunları kendi yaşadıklarıyla ve gözlemledikleriyle ortaya koyar. Dolayısıyla sözü söyleyen kişinin, çevresine eleştirel bir gözle bakması, yaşanan olumsuzluklar sonucunda mutluluk arayışı içinde olması, düzensizlikten yakınması ve içinde bulunduğu durumları yorumlaması bu kişiden beklenecek durumlardır. Ancak parçada belirtilenlere baktığımızda "koşulların değiştirilmeyeceğine inanma" durumu sözü söyleyen kişiden beklenenler arasında değildir.

Yanıt B

32. A, B, D, E seçeneklerinde verilen sorulara parçada yanıt bulmak mümkündür.

A: Bir yazıda bulunmasını zorunlu saydıklarınız nelerdir?

Cevap: Merak, içgörü, zengin bir düş gücü

B: Yapıtlarınız genellikle nasıl bir çalışmadan sonra ortaya çıkar?

Cevap: Neyi, neden yazacağımız sorusu ilk adımdır. Konu bulmada işaretleri değerlendirmeli, koku alabilmeli ve iz sürebilmeliyiz. "Ne anlatmak istiyorum?"sorusu da belirleyicidir.

D: Roman yazanlara neleri önerirsiniz?

Cevap: Yazacağımız romanı nasıl, hangi dil ve yapı içinde anlatacağımıza karar vermeli, uzun süre kafamızda taşımalı ve olgunlaştırmalıyız.

E: Yazmaya başlarken çıkış noktanız nedir?

Cevap: Neyi, neden yazacağımız sorusu ilk adımdır.

Parçada C seçeneğinde verilen "Yapıtlarınızda hangi türden sonuçları yeğlersiniz?" sorusuna cevap yoktur.

Yanıt C

33. "İnsanların yaşamın bunaltıcılığından sıyrılma, kendini anlatarak ortaya koyma, ruhsal durumuyla yaşadıkları arasındaki çatışmayı yansıtma ve yaşamın, ayrımına varılmayan yönlerini duyumsatma" nedeniyle şiir yazdıkları parçada dile getirilmiştir. Ancak şiir yazarak yalnızlaşmaktan kurtulma durumu parçada sözleri söyleyen kişiye göre bu nedenler arasında yoktur.

Yanıt D

34. Parçada "Bir yandan Batı'daki birikimi özümseyecek, yorumlayacak, diğer yandan da kendi dilimize, kendi kültürümüze ilişkin arayışları sürdürecekler. Bu arayışları, bizi biz yapan ögelerden ödün vermeden, dünyanın her yerinde yaşananlara hem duyarlı olarak hem de onlardan belli bir uzaklıkta durarak sürdürecekler." ifadesiyle B, C ve E seçeneklerinde yer alan yargılara; "gelecekte bu yolda yürüyeceklere bugünden tutmuş oldukları ışıkla umut verecekler." ifadesiyle D seçeneğinde verilen yargıya değinilmiştir. Ancak parçada A seçeneğinde verilen yargı gençlerde bulunması gereken özellikler arasında yer almaz.

Yanıt A

35. Parçada Çehov'un kendi biçemi olması onun özgünlüğünü belirleyen yönleri olduğunu göstermektedir. Özgün olmasından kaynaklı, sözcükleri kendi tekniğiyle birleştirerek bir bütün oluşturması Çehov'un anlatım niteliklerine, kişisel özelliğine ve yaratıcı gücüne ait özelliklerdir. Parçada Çehov'un eserlerinde kahramanlarının iç dünyasına değindiğiyle ilgili bir yargı yoktur.

Yanıt B

36. Parçanın hangi soruya karşılık olduğunu bulmak için metinde değinilen temel düşünceyi saptamak gerekmektedir. Parçada, öykünün roman karşısında daha etkisiz olduğu, romanın öyküye göre daha çok tercih edilen bir yazınsal tür olduğu üzerinde durulmuştur. Şu halde parçanın, roman karşısında öykünün etkinliğini sorgulayan bir soruya karşılık olduğunu söyleyebiliriz. Bu da D seçeneğinde verilmiştir.

Yanıt D

37. Parçanın anlatıcısı; reklamı çok yapılan, moda haline gelen şeylerden kendini uzak tuttuğunu dile getirmektedir. Dolayısıyla parçanın moda ve reklam kavramını kapsayan bir sorunun karşılığı olduğunu söyleyebiliriz. "Yayımlandığında uzun süre gündemden düşmeyen bu romanı neden geç okudunuz?" sorusu reklam ve moda kavramlarını kapsamaktadır.

Yanıt B

38. Metnin ilk cümlesi, yakınılan şeyin ne olduğunu ortaya koymaktadır. İlk cümlede "Ödüller, genç bir şairin adının altı fosforlu bir kalemle çizilerek şiirlerinin tanınmasına olanak sağlıyorsa az şey mi bu?" sorusu, ödüllerin şairleri tanınır kılmasının küçümsenmemesi gereken bir durum olduğunu ortaya koymaktadır. Dolayısıyla yakınılan durum ödüllere karşı çıkılması, ya da ödüllerin küçümsenmesidir.

Yanıt A

39. Parçada sözü edilen filozof, Don Kişot'un yaşamın üç farklı döneminde o dönemlere özgü bakış açılarıyla tekrar tekrar okunması gereken bir kitap olduğunu dile getirmektedir.

Yanıt E

A YAYINLARI

40. Parçada, toplumu bir arada tutan hiçbir ortak yanın kalmadığı durumlarda bile ahlâkın insan ilişkilerini biçimlendiren kavramlardan biri olduğu anlatılmaktadır.

Yanıt B

41. Parçada, yaşadığımız çağın daha çok mekanik ve doğallıktan uzak bir özelliğe sahip olduğu vurgulanmaktadır. Bu koşullar altında yaşamak zorunda kalan insanın sığınaklarından biri "geçmiş zamanlar" olmaktadır. Bu demektir ki yaşadığımız hayatın nitelikleri geçmişi bizim için özlenen ve güzelleştiren bir zaman dilimi haline getirmektedir.

Yanıt A

42. IV. ve V. cümlede yazar, aldığı ödülün kendisini nasıl etkilediğini ve kendisine hangi sorumlulukları yüklediğini dile getirmektedir. Bu da bu sözlerin "Ödüller, yazarları hangi yönden etkiler?" sorusunun karşılığı olarak söylendiğinin göstergesidir.

Yanıt C

43. İkinci ve üçüncü cümleler, dile ve dilbilgisine yönelik çalışmaların artmasındaki nedenleri dile getirmektedir. Bu cümlelerde dile getirilen nedenlerin ortaya çıkardığı sonuç ise "dil sorunlarını ele alan birçok kitabın yayımlanması ve hâlâ yayımlanmakta olması"dır. Dolayısıyla bu sözler "Dile ve dilbilgisine yönelik çalışmaların bu kadar öne çıkmasını neye bağlıyorsunuz?" sorusu üzerine söylenmiştir diyebiliriz.

Yanıt A

44. "... Çalakalem, savruk bir dille yazılmış, editör süzgecinden geçmemiş birçok roman, özentili bir biçimde süslenerek neredeyse okurun gözüne sokuluyor kanımca." cümlesinde bu sözleri söyleyen kişinin romanlarda anlatıma pek özen getirilmemesinden yakındığını ortaya koymaktadır.

Yanıt C

45. "...Duyduklarımdan ötürü babama karşı asla olumsuz bir duygu beslemiyorum. Onu anlıyorum, her hâliyle seviyorum." diyen birinin hoşgörülü olduğu söylenebilir. "Okuma alışkanlığının olmadığı bir kültürden geldiği hâlde bir kitabı sırf oğlu yazdı diye okumasını da istemezdim zaten." cümlesi ise kişinin gerçekçi olduğunun göstergesidir.

Yanıt A

LYS SORULARININ ÇÖZÜMLERİ

1. Parçanın VI. cümlesinde Tavares'in eserlerinin içeriğine değinilmemiştir.

Yanıt E

2. Öncülde yer alan bilgiler çocuklara yönelik eserlerin hazırlanmasında dikkat edilecek hususlar ile alakalıdır.

Yanıt B

3. Parçanın geneline bakıldığında mahremiyet konusunun ön plana çıkarıldığını ve alınan önlemlerin özel yaşamın gizliliğinin korunması amacıyla alındığını görüyoruz.

Yanıt D

4. "Çünkü nasıl aşılabilir başkaca / insanın karmaşıklığı" ve "Daha dermedik tamını çiçeklerin / Gönül bahçemiz öyle geniş, öyle derin..." cümleleri anlatıcının daha çok insanın iç dünyasına yöneldiğini göstermektedir.

Yanıt D

5. Parçada teknolojik yaşamın insanlar üzerindeki olumsuz etkisi ve bunun yazınsal yapıtlara da kısa ve niteliksiz bir anlatım olarak yansımasından bir şikâyet vardır. B seçeneğinde verilen "Yazınsal değeri yüksek derinlikli, büyük oylumlu yapıtların okunmayışı" parçada düşüncelerini dile getiren yazarın yakındığı durum olarak karşımıza çıkıyor.

Yanıt B

6. Parçada "retorik" sözünün anlamı verilerek, devamında kendini retoriğe kaptırmış bir sanatçının bilinçsiz bir edebiyat yapma derdine düştüğünden anlatımda yoğunluk aramayacağı, içi boş, süslü püslü sözcükler kullanmaktan kaçınmayacağı, yeni benzetmeler ve daha önce söylenmemiş sözcükler kullanarak alışılmış söyleyişlerin dışına çıkmaya çalışacağı ve bunun sonucunda doğal bir anlatım yerine şairane bir anlatımın ortaya çıkacağı durumu bu tip sanatçının tutumunu ortaya koymaktadır.

Yanıt E

7. Parçada "Yazarlar genellikle ilk yapıtlarının odağına öz yaşamlarını yerleştirirler." sözüyle A seçeneğinde verilen "Yazarın yaşadıklarından beslenmiştir.", "Ne var ki yalnızca benim yaşamım söz konusu olsaydı bu pek de anlamlı olmazdı. Önemli olan bu izleri başka yaşamların da malı kılmaktır." sözüyle B seçeneğinde verilen "Anlatılanlarda okuyanların da kendilerini bulması gerekir.", "Öte yandan bu yapıtımda romanın barındırdığı gerçekliği estetik ölçülerle vermeye çalıştım." sözüyle C seçeneğinde verilen "Yaşanılanlar olduğu gibi verilmez.", "Kısacası romanın, roman olarak değerlendirilmesinden yanayım." sözüyle E seçeneğinde verilen "Okuyanlar türsel dokusunu göz önünde tutmalıdır." anlamları çıkarılır. Ancak D seçeneğinde verilen "Yer ve zaman ögesi öne çıkmalıdır." ifadesi parçadan çıkarılacak anlamlar arasında yer almaz.

Yanıt D

8. Parçada konuşan kişinin sözlerine bakıldığında kendisiyle ilgili, "Aslında yaptığım tüm işler, hiçbirinde başarılı olmadığımı düşündürdü bana hep. Ne kadar maymun iştahlı, ayran gönüllü olduğumu..." sözüyle A seçeneğinde verilen "Acımasızca bir öz eleştiri yaptığı", "Ama kimse de "Sen iyiydin yahu!" demedi. Bu yüzden son beş yıldır büsbütün kabuğuma çekildim." sözüyle C seçeneğinde verilen "Çalışmalarının ilgi görmeyişi yüzünden içine kapandığı", "Ama bir şey daha söyledi tüm bu işler bana: Sen gerçekten yaşamışsın be Hasan!" sözüyle D seçeneğinde verilen "Uğraştığı işlerin yaşamını anlamlı kıldığına inandığı", "Tekrara düştüğümü düşündüğüm anda vazgeçtim hepsinden." sözüyle E seçeneğinde verilen "Kendisini yinelemekten kaçındığı" anlamları çıkarılabilir. Ancak B seçeneğinde verilen "Yaptıklarının kendisine değil başkalarına yararlı olduğu" yargısı parçadan konuşan kişiyle ilgili çıkarılamaz.

Yanıt B

9. Parçada Zweig'in ömrünün son yıllarını kendisini anlamaya ve yaşadıklarının, benliğinde bıraktığı etkileri anlatmaya adamış bir yazar olması onun bakışlarını, iç dünyasında yoğunlaştırdığını göstermektedir. Ona yalnızca yazar demek isteyenler için eksik bir niteleme olur ifadesiyle Zweig'in çok yönlü bir kişi olduğu kanısına varılmaktadır. Kendinden önceki yazar ve düşünürlerden aynı yolu seçenleri dost bellemesi ve bunlar arasından Montaigne'yi seçmesi yazdıklarını, tanıklıklarıyla oluşturduğuna ve kimi yazar ve düşünce adamlarıyla yakınlık duyduğuna bir kanıttır. Ancak anlatımına renkli ve etkileyici bir ton kazandırmaya çalıştığına dair bir kanıya parçada değinilmemiştir.

Yanıt D

10. Parçada romanın, "Ben kimim? Nasıl bir yaşamım var? Çevremi kimler ve hangi koşullar kuşatmış? Bunlar ve bu türden daha nice sorularla okurunu karşı karşıya getirir, onu düşüncenin derin sularında dolaştırır." ifadesiyle insanı insana tanıtma ve bireyselliğin özünü kavratma; bunlara verilecek yanıtlarla da okuru yeni duyumsamalara yöneltme ve okura dil tadı kazandırma işlevlerinden söz edilmektedir. Parçada romanın "dünle bugün arasında bir bağ kurma işlevi"yle ilgili bir yargı çıkarılamaz.

Yanıt C

11. "Öğrencilerinin kendi kendilerine sorular sorarak o soruları yanıtlamalarını isteyen" öğretmen, öğrencilerini sorgulayabilen bireyler olarak yetiştirmeye çalışmaktadır. Hepsine gidebilecekleri yolları göstermesi ve yol seçimini onlara bırakması da öğrencileri kendilerine has bireyler yapmaya çalıştığının göstergesidir. Öğretmenin, öğrencileri için yaptıkları "eleştirel düşünme yöntemiyle onları bireysel özelliklerine göre yetiştirmektir."

Yanıt C

12. *...Dost ümidiyle ortalığa düşmeyegör*

Hangi kapıyı çalsam kimseler yok

Hangi omza dokunsam yabancı çıkar." dizelerinde dile getirilen temel duygu "yalnızlıktır". Sevinci ve kederi paylaşacak dostun ortalıklarda bulunmadığı söylenerek yalnızlığa vurgu yapılmaktadır. "Yalnızlık" duygusunu işleyen dizeler A seçeneğinde verilmiştir.

"Gönül ateşinden başka kimse benim için yanmaz

Sabah rüzgârından başka hiçbir şey kapımı açmaz." Fuzuli'ye ait bu dizelerde de şiir kişisiyle sabah rüzgarı ve gönül ateşinden başka hiçkimsenin ilgilenmediği dile getirilerek yalnızlık anlatılmaktadır.

Yanıt A

A YAYINLARI

ÖSS SORULARININ ÇÖZÜMLERİ

1. Yazar genel olarak paragrafta dilimizin yabancı dillerin etkisinde ne kadar kaldığından, insanların Türkçe yazımı olan sözcükleri yabancı dillerin yazım kurallarıyla yazmasından dolayısıyla dil bilincinin zayıflamasından bahsetmektedir.

Yanıt B

2. Yaşanmamış bir olayı yaşanmış gibi anlatma, hiç yaşanmamış bir acıyı yalnızca yazarak hayata imza atmak ve bunu yazarken sarsılmak, yazılanların gerçekten hissedilerek anlatıldığı anlamına gelir.

Yanıt B

3. Anlatıcının yazarlarla ilgili en temel beklentisi kendine özgü bir patikaya, yani özgünlüğe doğallıkla ulaşmış olmaktır. Bu E seçeneğinde dile getirilmektedir.

Yanıt E

4. Paragrafın özellikle son cümlesi, bizi bu sözlerin söylenmesini sağlayan soruya götürmektedir. İnsanların yaşam biçimlerinin ne ağır şeyleri okumaya ne de oturup ağır şeyler yazmaya izin vermesi, romanın hiç ilgi görmemesinin nedenleridir. Dolayısıyla soru kökündeki sözler C seçeneğindeki sorunun yanıtıdır.

Yanıt C

5. Paragrafta anlatıcı, ölen dostlarının, güvendikleri için kendisine kimi şeyler anlattıklarını, bunları onların ölümünden sonra yazmanın etik olmayacağını bu yüzden anılarını yazmadığını dile getirmiştir. Dolayısıyla anlatıcı ölen dostlarına ait özel, değerli ve paylaşılamayan birçok anıya sahiptir. Bir dostunun, anlatıcıya: "Sen artık yazamadıklarınla, söyleyemediklerinle önemlisin." demesinin nedeni de budur.

Yanıt D

6. II. cümleden A seçeneğine, B seçeneğine ve C seçeneğine son cümleden D seçeneğine varabiliriz. Parçada fantastik edebiyat yapıtının öğretici bir yönünün olması gerektiğinden söz edilmemektedir.

Yanıt E

7. II. cümleden A seçeneğine, I. cümleden B seçeneğine, III. cümleden C seçeneğine, I. ve II. cümlelerden E seçeneğine varabiliriz. Parçada başarılı yazarların kendilerine özgü bir dil kullanmaları gerektiğinden söz edilmemiştir.

Yanıt D

8. III. cümleden B seçeneğine, IV. cümleden C seçeneğine ve D seçeğine, yine III. cümleden E seçeneğine varabiliriz. Yazarın, toplumun geçmişiyle geleceğini kucaklaması gerektiğinden söz edilmemektedir.

Yanıt A

9. II. cümleden A seçeneğine, III. cümleden C seçeneğine, son cümleden D seçeneğine ve E seçeneğine varabiliriz. Parçada yazarın; sanatın toplumsal bir işlevi olduğuna inandığından söz edilmemektedir.

Yanıt B

10. I. cümleden A seçeneğine, III. cümleden B seçeneğine, son cümleden D ve E seçeneklerine varabiliriz. Parçada çizgi romanların düş gücünü geliştirmesiyle ilgili herhangi bir şey söylenmemiştir.

Yanıt C

11. Paragrafta sözü edilen yazar, öykülerini ilk okuyuşta kolaylıkla anlaşılabilecek şekilde yazmıyor. Anlamda kapalılığı tercih ediyor. Bu da okura, öykülerde gizlenenleri çözme görevini yüklüyor.

Yanıt A

12. Parçada savunulan düşünce, "dil"in doğal şeklinin bozulmasıdır. "Sanatçının, farklı bir dil yaratmak uğruna toplumdaki yaygın kullanıma aykırı düşmesine karşı çıkılmaktadır.

Yanıt B

13. İlk iki cümle A seçeneğini, V. cümle C seçeneğini, VIII. cümle D seçeneğini, IV. cümle E seçeneğini vermektedir. B seçeneğine değinilmemiştir.

Yanıt B

14. Yazarların, Türkçenin tarihi gelişimi hakkında bilgi sahibi olmamaları, dilin ve biçemin yani anlatım tarzının farkına varamamaları kısacası anlatımlarını güçlendirecek çalışmalardan uzak oluşları eleştirilmektedir. Bu anlam E seçeneğinde verilmektedir.

Yanıt E

15. Parçada romanlarla ilgili olarak karşı çıkılan, son cümlede verilmektedir. Belirli iletilerin romanda reklam veya propaganda amaçlı verilmesidir karşı çıkılan. Bu anlam D seçeneğinde vardır.

Yanıt D

16. Söz konusu edilen yazarın okura farklı yorumlamalara açık, derinlikli öyküler, eserler sunduğu anlatılmaktadır. Bu anlam C seçeneğinde verilmiştir.

Yanıt C

17. IV. cümle A seçeneğini, VI. cümle B seçeneğini, son cümle C seçeneğini, I. cümle D seçeneğini vermektedir. E seçeneğine değinilmemiştir.

Yanıt E

18. Parçada çocuk yayınlarının şiddete dayalı konular işlediğinden bahsedilmemektedir.

Yanıt A

19. Son cümle A seçeneğini, V. cümle C seçeneğini, I. cümle D seçeneğini, III. cümle E seçeneğini vermektedir. Parçada B seçeneğine değinilmemiştir.

Yanıt B

20. I. ve V. cümle A seçeneğini, VII. cümle B seçeneğini, IX. cümle D seçeneğini, IX. ve X. cümleler ise E seçeneğini vermektedir. C seçeneğine parçada yer verilmemiştir.

Yanıt C

21. Güncel söylemle yazınsal söylemi kaynaştırmaya çalışan bir yazar için "anlaşılır olmaktan kaçındığı" söylenemez.

Yanıt A

22. VI. cümle A seçeneğini, IV. cümle B seçeneğini, III. cümle C seçeneğini, V. ve VI. cümle E seçeneğini vermektedir. Parçada yazarın yazdıklarıyla yaşadıklarının örtüştüğü söylenememektedir.

Yanıt D

23. Sözü edilen yazarın böyle bir yol izlemesindeki amaç II. cümlede belirtilmiştir. Bu, okurun anlatılanlara farklı açılardan bakabilmesine olanak sağlamak anlamına gelir.

Yanıt E

24. I. cümle A seçeneğini, II. cümle C seçeneğini, III. cümle D seçeneğini, IV. cümle ise E seçeneğini vermektedir. Parçada anlatım gücünün sözcük sayısıyla olan bağlantısına yer verilmemiştir.

Yanıt B

25. Parçada konuşan kişi karşısındakinden "deneyimli şairlerle" sınırlı kalmasını istemiyor, nitekim bu yargı parçadaki "Türkçenin şiir haritasını tüm bölgeleriyle tanıman gerekir." yargısıyla çelişmektedir.

Yanıt A

26. Paragrafta Nasrettin Hoca fıkralarında tarihi kişilere yer verildiğine değinilmemektedir.

Yanıt E

27. Parçada eleştirilen yaklaşım "doğru" olduğuna inanılan kimi yargıların, düşüncelerin üzerinde düşünmeden, o yargıları ve düşünceleri benimsemektir. Bu anlam C seçeneğinde verilmektedir.

Yanıt C

28. Okurun yarattığı kişilerle bütünleşmesine olanak sağlayan bir yazar için "kolay okunan ama kalıcı olmayan yapıtlar verdiği" söylenemez.

Yanıt D

29. I. cümle A ve C seçeneğini, IV. cümle B seçeneğini, V. ve VI. cümleler D seçeneğini vermektedir. Son cümle E seçeneğiyle çelişmektedir.

Yanıt E

30. II. cümle A seçeneğini, III cümle C seçeneğini, V. cümle D seçeneğini, son cümle E seçeneğini vermektedir. Güzelliğin ve çirkinliğin eğitimli kişilerce ayırt edilebileceğine değinilmemiştir.

Yanıt B

31. I. cümle B seçeneğini, son iki cümle C ve D seçeneğini, II. cümle E seçeneğini içermektedir. Yapıtların içerik yönünden zenginliğine değinilmemiştir.

Yanıt A

32. I. cümle A seçeneğini, II. cümle B seçeneğini, III. cümle C seçeneğini, son cümle D seçeneğini vermektedir. E seçeneğine metinde değinilmemiştir.

Yanıt E

33. Sözü edilen eleştirmenin "ele aldığı yapıtları çok yönlü bir değerlendirmeden geçirmesi", yapıtları farklı açılardan ele aldığının göstergesidir. Bu durum, A seçeneğinde verilmiştir.

Yanıt A

34. Paragrafın son cümlesinde şairin neden yakındığı açık bir biçimde dile getirilmektedir. Şair, dergilerde yayımlanan şiirlerin toplumun gerçeklerine uzak olmasından, yaşananlarla ilişkisinin olmamasından yakınmaktadır.

Yanıt D

35. A seçeneğine ilk cümlede, B seçeneğine üçüncü cümlede, C seçeneğine üçüncü cümlede, E seçeneğine son cümlede yer verilmektedir.

Yanıt D

36. Çeviri yapıtlarda okurun aradığı tadı bulamadığına değinilmemektedir.

Yanıt A

37. İlk cümle yazarın A seçeneğindeki özelliğini, son cümle B seçeneğindeki özelliğini, ikinci cümle C seçeneğindeki özelliğini, üçüncü cümle D seçeneğindeki özelliğini ortaya koymaktadır.

Yanıt E

38. A seçeneğine dördüncü cümlede, B seçeneğine ilk üç cümlede, C seçeneğine son cümlede, D seçeneğine üçüncü cümlede yer verilmiştir.

Yanıt E

39. Genç yazara yalın bir anlatıma başvurması önerilmektedir. Son cümle bunu gösterir.

Yanıt C

40. "Bir yazarı, içinde yaşadığı "zaman" gibi, "mekân"ın da etkilediğine inanıyorum." cümlesine baktığımız zaman bir mekanın yazarı nasıl etkilediği sorusuna yanıt verildiğini anlayabiliriz. Bu soru D seçeneğinde verilmektedir.

Yanıt D

41. "Çünkü o, düşünsel dürüstlükle bağdaşmayan yargıları hiç çekinmeden eleştirir; yanlışlarımızı yüzümüze vururdu." sözleriyle sözü edilen kişinin en temel özelliğinin açık sözlülük olduğu anlaşılmaktadır.

Yanıt E

42. Paragrafta resmin daha geniş kitlelere ulaştırılabilmesi için yapılabilecek şeylerden bahsediliyor. Özellikle ilk cümlede resmin farklı sunuluşlarını olması gerektiği söylenmiş. E seçeneğinde resmin sunuluşunun sadece müzelerle sınırlı olmasının nasıl karşılandığı soruluyor. Bu soru paragrafın ilk cümlesiyle ve genel anlamıyla doğrudan bağlantılı.

Yanıt E

43. A seçeneğine ilk dört cümlede, B seçeneğine altıncı cümlede, C seçeneğine son cümlede, D seçeneğine beşinci cümlede yer verilmiştir. E seçeneğine değinilmemiştir.

Yanıt E

44. Parçada gençlerin yapıtlarının düzeysiz olduğuna değinilmemiştir.

Yanıt D

45. A seçeneğine üçüncü cümlede, C seçeneğine son cümlede, D seçeneğine ikinci cümlede, E seçeneğine ilk cümlede yer verilmektedir. B seçeneğine değinilmemiştir.

Yanıt B

46. Parçada sözü edilen öykücünün ders vermeyi amaçladığına değinilmemektedir.

Yanıt A

47. A, D ve E seçeneğine dördüncü cümlede, B seçeneğine üçüncü cümlede değinilmiştir. C seçeneğine yer verilmemiştir.

Yanıt C

48. Parçada terimlerin bilimsel çalışmaları geliştirip hızlandırmasına değinilmemektedir.

Yanıt D

49. Anne, sorusuyla çocuğun durumu sorgulamasını istemektedir. Bu anlam C seçeneğinde verilmektedir.

Yanıt C

50. Parçada tedirgin ve sıkıntılı geçen bir akşamdan bahsedilmektedir. Akşam yemeğindeki sessizlik ve büyüklerin yemek masasında düşünceli olmaları tedirginliği gösterir. Çocukların içinde bulunduğu durum sıkıntılıdır.

Yanıt C

51. A ve B seçeneğine ikinci cümlede, C seçeneğine son cümlede, D seçeneğine ilk cümlede yer verilmektedir. E seçeneğine parçada değinilmemiştir.

Yanıt E

52. Eleştirel okumanın, okullarda kazandırılması gereken bir beceri olduğuna değinilmemiştir.

Yanıt C

53. A seçeneğine ilk cümlede, B seçeneğine beşinci cümlede, C seçeneğine üçüncü ve dördüncü cümlede, E seçeneğine ise son üç cümlede yer verilmiştir. D seçeneğine değinilmemiştir.

Yanıt D

54. Parçanın A, B, C, D seçeneklerindeki sorulara yanıt olarak değerlendirilebileceği görülmektedir. Yalnız E seçeneğindeki soru paragrafla örtüşmemektedir. Sanatçının işini doğru yapması, ne yapması gerektiğini bilmesi sanatçı olabilmek için belirli ölçütleri taşımak gerektiğini göstermektedir. E seçeneğindeki sorudan sonra parçanın "hayır" diye başlaması soruyla paragraf arasında çelişki yaratmaktadır.

Yanıt E

55. Yazara göre öykünün en temel özelliği okuru derinden etkileyebilmesidir. Bu anlam D seçeneğinde verilmektedir.

Yanıt D

56. Parçada sözü edilen kişinin ölüm yaşıyla ilgili görüşlerinin değişiminden bahsedilmektedir. Bu değişikliğin nedeni sözü edilen kişinin yaşının ilerlemesiyle ilgilidir. O hâlde sorunun yanıtı A seçeneği olmalıdır.

Yanıt A

PARAGRAFTA ANA DÜŞÜNCE

TYT SORULARI

1. Günümüzde, hizmet sektöründen iş dünyasına, çocuk yetiştirmeden sanat üretimine kadar her alanda tatmine, sorunsuz biçimde varabilme yollarının arayışı içindeyiz. Everest'e tırmananlar, maraton koşanlar, yoğun ve disiplinli bir çalışmanın sonunda alanlarında ustalaşanlar ise yolun sonunda hissettikleri mutluluk kadar, yol boyunca yaşadıkları belirsizliklerden ve aştıkları engellerden de coşkuyla söz ederler. Belki de ilk bakışta çelişkili gibi görünen bu durum, çoğu zaman gayet iyi giden bir işte veya ilişkide, farkında olmadan pürüzler yaratmamızı açıklayabilir.

Bu parçada asıl anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

A) Sonucu değerli kılan, süreç içindeki öngörülemeyen güçlüklerin üstesinden gelmektir.

B) İsteklere kolayca ve fazla emek harcamadan ulaşmak, mutluluğun ön koşuludur.

C) Bilinç dışı dürtülerle, ortada sebep yokken sorun çıkarmak, başarıyı tetikler.

D) Sonuç kadar sürece odaklanarak engelleri aşmak da doyuma ulaşmada önemlidir.

E) Çeşitli düzeylerde güçlüklerle mücadele etmek, sorun çözme gücünü artırır.

(2019 - TYT)

2. Coğrafi keşiflerle birlikte gerçekleşen sömürgecilik faaliyetleri sırasında İspanyolları, yerliler karşısında farklı ve üstün kılan özelliklerden biri de, şövalye romanlarına tutkulu yaklaşımlarıdır. Bu romanlar, gerek yeni kıtaya çok uygun düşen büyülü ve efsanevi nitelikleriyle gerekse ölümüne savaş ve buna bağlı bir şeref anlayışına yaptıkları göndermelerle, sömürgeci mantığı etkilemiş ve beslemiştir.

Bu parçada asıl anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

A) Şövalye romanlarında, ölümüne savaşmanın şerefli bir davranış olarak yüceltildiği

B) Şövalye romanlarının sömüren-sömürülen ilişkisinin uzağında okunması gerektiği

C) Sömürgecilik faaliyetlerinin şövalye romanlarının içeriğini belirlediği

D) Sömürülen toplumların gizemli ritüellerinin şövalye romanlarında karşılık bulduğu

E) Sömürgeci kimliğin inşasında şövalye romanlarının pay sahibi olduğu

(2019 - TYT)

3. Soyut matematik problemleri Heisenberg'i büyülemekteydi. Kanıtlamaya çalışıp da başarılı olamadığı Fermat'ın son teoremi de bunlar arasındaydı. O sıralarda bir arkadaşı ona Einstein'ın görelilik kuramı üzerine yazılmış bir kitap verdi. Heisenberg, kitap üzerinde çalışarak kuramda kullanılan ve "Lorentz dönüşümleri" adı verilen özel matematiksel araçları anlamak için epey çaba sarf etti. Yine de fiziği o sırada meslek olarak düşünmüyordu. Onu büyüleyen fiziğin arkasındaki matematikti. Bu ilgisi ileride onun bir fizikçi olarak düşünüşünü de etkileyecek ve ona olanaksız görünen problemleri çözmede Einstein gibi ileri düzeyde matematik kullanma ayrıcalığı tanıyacaktı.

Bu parçadan Heisenberg ile ilgili olarak aşağıdaki yargıların hangisine ulaşılabilir?

A) Einstein'ın görelilik kuramını geliştirmesine çalışmalarıyla katkıda bulunmuştur.

B) Fizik alanında başarılı olmak amacıyla ileri matematik çalışmaları yapmıştır.

C) Fizik alanında çalışmış olmasına rağmen daha çok soyut matematikle ilgilenmiştir.

D) Adını duyurmasında Fermat'ın teoremi üzerine yaptığı eleştirilerin payı olmuştur.

E) Einstein'ın görelilik kuramı üzerinde çalışması, saygın bir fizikçi olmasını sağlamıştır.

(2018 - TYT)

4. Edebiyat ürünlerini kültür tarihinin deposu sayan anlayış üzerine düşünürken tarih ve edebiyat araştırmacılarının durumunu tartışmak gerekir. Aslında her iki yaratıcı çabanın da kazı alanı ortaktır ve edebî metnin sunduğu geçmişe ait bulgular üzerinde edebiyatçı da tarihçi de farklı yöntemlerle çalışarak ortak bir noktada buluşabilir. Ancak aralarında temel bir fark vardır. Edebiyatçının kazı çalışmaları, yönünü geleceğe de çevirebilirken tarihçinin bakışı geçmişle çerçevelenmiştir.

Bu parçaya göre edebiyat ve tarih araştırmacıları ile ilgili olarak

I. Kaynakları ortak olsa da yaklaşım ve yöntemleri arasında belirgin farklılıklar vardır.

II. İnsan ve toplumun bugünü ve geleceğine dair genel çıkarımlarda bulunurlar.

III. Üzerinde çalıştıkları kültür malzemesini değiştirmeyi amaçlarlar.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III D) I ve II E) II ve III

(2018 - TYT)

5. Son yıllarda yapılan araştırmalar, bugüne kadar koleksiyonculuk veya hobi olarak tanımlanan davranışın istifleme bağımlılığı olarak adlandırılan bir tür hastalık olabileceğini gösteriyor. Yıllardır biriktirilen bir yığın eşyanın içinden hangilerinin kalıp hangilerinin gideceğine karar verme anında kişiler, büyük ihtimalle hastalıklarıyla ilk kez yüzleşiyorlar. Küçücük ve işine hiç yaramayan/yaramayacak bir şeyi bile gözden çıkarmak, istifçilerde derin travmatik üzüntüler yaratabiliyor.

Bu parçada istifleme bağımlılığıyla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine değinilmiştir?

A) Yakın bir geçmişte yapılan araştırmalarla tedavisi bulunmuş bir hastalık olduğuna

B) Kişinin, yakın çevresinin uyarılarını dikkate alarak bu bağımlılıktan kurtulabileceğine

C) Hastaların, eşyalara duydukları bağlılığı psikolojik bir rahatsızlık olarak kabul ettiklerine

D) Tedavi sürecinde, depresyona neden olabilecek müdahalelerden kaçınmak gerektiğine

E) Eşyalarından ayrılma durumuyla karşı karşıya kaldıklarında bağımlı kişilerin verdiği tepkiye

(2018 - TYT)

6. Başından beri biliyordum ki şu veya bu çevreden, şu veya bu sayıda insanın iyi ve sevimli bulduğu şiirler yazmak mümkündü. Böyle bir yolu seçtikten sonra, geçerli ortalamayı fark etmek ve o normlara uygun olanı üretmeyi sürdürmek de gerekiyordu. Ama böylesi bir yol, toplumun beğenilerinin sürekli değişmesi yüzünden beni kendime yabancılaşma batağına götürürdü.

Aşağıdakilerden hangisi bu sözleri söyleyen bir şairin düşüncesi olabilir?

A) Toplumdaki eğilimleri izlemek şairlerin üretkenliğini yitirmesine neden olur.

B) Bir şair beğenilmek için ortalamanın üstünde ürünler ortaya koymalıdır.

C) Geniş okur kitlelerinin bir şairi takdir etmesi onun sanatı adına kötüye işarettir.

D) Şiirin kurallarına sıkı sıkıya uymamak şairin popülaritesini olumsuz etkiler.

E) Bir şairi özgün ve özel kılan, popüler olanı tercih etmiyor olmasıdır.

(2018 - TYT)

7. İsviçre'de son dönemlerde uyku üzerine yapılan bir araştırmada uyku sorunu olmayan 12 sağlıklı erkek, iki hafta arayla karanlık bir odada öğleden sonra 45 dakikalık uykuya yatırılmıştır. İlk seferde sabit, ikincisinde ise hafifçe sallanan bir yatakta uyumaları sağlanarak, çalışmaya katılan kişilerin beyinlerinin elektriksel etkinliği EEG yöntemi ile ölçülmüştür. Araştırma sonucunda ise sallanarak uyuyanların hafif uyku (N1) ve derin uyku (N2) aşamalarına daha çabuk geçtikleri, derin uykuda daha uzun süre kaldıkları saptanmıştır.

Bu parçada sözü edilen araştırmanın amacı aşağıdakilerden hangisidir?

A) Gündüz uykusunun sağlık üzerindeki etkilerini gözlemlemek

B) Uyku düzeni konusunda erkekler arasındaki farklılıkları belirlemek

C) Uyku rahatsızlıklarının uyku süresi ile ilişkisini ortaya koymak

D) Cinsiyet faktörünün uyku süresi üzerindeki etkisini tespit etmek

E) Uykuya dalmak ile sallanmak arasındaki ilişkiyi incelemek

(2018 - TYT)

8. Zaman zaman susuzlukla karşı karşıya kalan büyük kentlerin asıl sorunu su kaynağı sıkıntısı değil, eldeki suyun kalitesinin düşmesidir. Diğer bir deyişle kentte sınırsız su kaynağı bulunsa da susuzluk yaşanabilir. Bunun en büyük nedeni ise kirlenmedir. İçme suyu kaynaklarının kirlilik derecesi belli bir düzeyi aştıktan sonra en gelişmiş arıtma tesisleri bile bu kaynakları temizlemede yetersiz kalır. Bu sebeple susuzluk sorununun çözümü için yeni su kaynaklarının aranmasından çok baraj havzalarının daha iyi korunması, atıkların ayrıştırılarak yeniden kullanılması, çöplerin kontrol tesislerinde toplanması gibi uygulamalara gidilmesi gerekir.

Bu parçadan aşağıdakilerin hangisine ulaşılabilir?

A) Çöp ve atıkların dönüştürülmesindeki başarısızlığın su kaynaklarını azalttığına

B) Baraj havzalarındaki yetersizliğin günümüz kentlerinin öncelikli sorunu olduğuna

C) Su kaynaklarının kirlenmesinin arıtma tesislerindeki yetersizlikten kaynaklandığına

D) Temiz su kaynaklarındaki azalmanın atık kontrolü uygulamalarını önemli kıldığına

E) Doğal su kaynaklarındaki kirlenmenin alternatif kaynak arayışlarını hızlandırdığına

(2018 - TYT)

9. "Bir ülkenin uygarlık düzeyi o ülkenin kâğıt tüketimi ile ölçülür." diye bir söz hatırlıyorum. Bana göre bu düşünce artık geçerliliğini kaybetti. Çünkü bugün kitap yazmak ve yayımlamak kâğıt kullanmadan da mümkün. İleride ne olacağı bilinmez ama şimdilik basılı ve elektronik kitaplar varlığını birlikte devam ettiriyor.

Bu parçadan aşağıdaki yargıların hangisine ulaşılabilir?

A) Uygarlık üretme ve yayma aracı olan kâğıt, işlevini günümüzün teknolojik imkânlarıyla paylaşarak sürdürmektedir.

B) Uygarlığın önemli ögelerinden olan kâğıdın tüketimi ile üretimi arasındaki denge gelişmişlik göstergesidir.

C) Uygarlığın gelişimi ve yayılımı ile kâğıt tüketimini ilişkilendirmenin ne kadar doğru olduğu bugün açıkça görülmektedir.

D) Uygarlığı yalnız kâğıt üzerinden ölçmeye çalışmanın ne denli sığ bir düşünce olduğu yaygın olarak bilinmektedir.

E) Uygarlığın günümüzde ulaştığı nokta, elektronik kitap çağının kapılarını sonuna kadar açmaktadır.

(2018 - TYT)

10. - 11. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Gelenek ve inançlarımızda servi ağacı, insanın doğumdan ölüme kadar var olma çabasının bir sembolü olarak görülmüştür. Mevsimlerin zorlu şartlarına rağmen yeşilliğini hiç kaybetmemesi ve dayanıklı olması ile serviler, hayatı tasvir etmektedir. Gövdesi semaya dik bir şekilde uzandığı için de servinin doğruluğu temsil ettiğine inanılmaktadır. Onunla ilgili başka bir inanış da insana iyi şans getirdiği ve onu koruduğudur. Ayrıca serviler, eski Türk kültüründe bolluk ve bereketi simgeleyen "hayat ağacı" olarak da nitelendirilmiştir. Ağacın mevsim şartlarına rağmen hep yeşil kalması ise ölümsüzlüğü simgeler. Aynı zamanda minareyi andıran servi, Osmanlı kültüründe de hayat ağacına benzetilmiş ve dallarına konmuş kuşların, hayatın içindeki canlıları temsil ettiği düşünülmüştür.

10. Bu parçaya göre servi ağacıyla ilgili inanışların ortaya çıkmasının temel nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

A) Diğer ağaçlara göre daha geniş bir alana yayılması

B) İnsan topluluklarının yaşamına fayda sağlaması

C) İnsanın fiziksel özellikleriyle benzerlik göstermesi

D) Kimi özelliklerinden dolayı ona sembolik bir değer atfedilmesi

E) Ömrünün uzunluk bakımından insan ömrüne denk olması

(2018 - TYT)

11. Bu parçadan hareketle aşağıdaki yargıların hangisine ulaşılabilir?

A) Toplumun farklı katmanları tarafından benimsenen değerler kolayca yaygınlaşır.

B) Hayatı anlamlandırırken doğadaki varlıklardan ve onların özelliklerinden faydalanılır.

C) Hayatın zorluklarına karşı çıkabilmek için bazı kültürel ve toplumsal değerler üretilir.

D) Doğa olaylarını doğru yorumlayabilen toplumlar, yaşamı ve ölümü daha iyi anlayabilir.

E) Doğadaki nesnelere anlam yüklenirken geçmişten gelen tecrübelerden yararlanılır.

(2018 - TYT)

12. - 13. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Eskiden güvenlik şirketleri, piyasadan ikinci el bilgisayar ve sabit diskleri toplar, bunlardan kurtardığı verilere ilişkin de raporlar yayımlardı. Bu raporlar bize "Siz bilgisayarınızdan özel bilgileri sildiğinizi sanıyorsunuz ama bu işi düzgün yapmazsanız sildiklerinize başkaları kolaylıkla ulaşabilir." mesajını verirdi. Geçtiğimiz aylarda bir güvenlik şirketi, benzer konuda yeni bir çalışmayı akıllı cep telefonlarıyla gerçekleştirdi. Şirket, kullanılmış 20 telefonu piyasadan toplayarak veri kurtarma prosedürlerini uyguladı ve telefonlardan çıkan verileri değerlendirdi. Bu uygulamadan elde edilen sonuçlar şaşırtıcıydı. Şirket sadece 20 telefondan; yaklaşık 40 bin fotoğraf, 1000 İnternet arama geçmişi, 750 e-posta ve kısa mesaj hatta bir adet onaylanmış kredi kartı bilgisine ulaşıldığını raporladı.

12. Bu parçada söz edilen araştırmanın sonucundan hareketle aşağıdakilerin hangisine ulaşılabilir?

A) Teknoloji, yaptığımız işlemleri koruyabildiği ve ileriki aşamalarda tekrar kullanıma sunabildiği için kişilerin hayatına kolaylık getirebilir.

B) Farklı uygulama ve araştırmalarla desteklenmediği sürece teknolojinin gelişim hızının ne kadar şaşırtıcı olacağını görmek zaman gerektirir.

C) Elektronik cihazlardaki bilgiler silinmiş gibi görünse de başkalarının bu bilgilere erişebilme imkânının olması tehlike oluşturabilir.

D) Akıllı telefonlardaki kişisel veriler, suçluların yakalanmasında ve hangi suçların işlendiğinin belirlenmesinde yol gösterici olabilir.

E) Elektronik cihazlardaki verilerin silindikten sonra bile kurtarılmasına imkân veren teknoloji, bu cihazların üretim aşamasında kullanılabilir.

(2018 - TYT)

13. Bu parçada belirtilen eski ve yeni araştırmalar;

I. incelenen teknolojik araçlar,

II. çıkış noktaları,

III. ulaşılan sonuçlar

bakımından karşılaştırıldığında hangilerinin benzeştiği söylenebilir?

A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) I ve III
D) II ve III
E) I, II ve III

(2018 - TYT)

14. - 15. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

1815 yılının nisan ayında Endonezya'daki Tambora Yanardağı'nda büyük bir patlama oldu. Yanardağın yakınındaki yerleşim bölgeleri volkanik külle kaplandı, atmosfere milyonlarca ton toz ve volkanik kül karıştı. Yanardağdan çıkan gazlar yoğunlaşarak aeorsol bulutları oluşturdu. Bu bulutlar yeryüzünün soğumasına neden oldu. Küresel sıcaklık düştü, iklimler geçici olarak değişti. 1816 yılında Kuzey Yarım Küre'nin büyük bölümünde sıcak bir yaz mevsimi yaşanmadı. Avrupa ve Kuzey Amerika'da soğuk havanın ekinleri tahrip etmesiyle başlayan kıtlık nedeniyle salgın hastalıklar baş gösterdi. Yeryüzündeki etkileri zamanla azalsa da patlama, edebiyat ve sanat dünyası üzerinde kalıcı izler bıraktı. Patlamanın edebiyat dünyasına kazandırdığı eserlerin başında ise Frankenstein adlı roman geliyordu. 1816 yazında İngiliz yazar Mary Shelley, bu doğa olayı yüzünden günlerce kapalı alanda yaşamak zorunda kaldı ve 1818'de yayımlanan ünlü korku romanını işte bu günlerde kaleme aldı.

14. **Bu parçada Tambora Yanardağı'nın patlamasıyla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine <u>değinilmemiştir</u>?**

A) Kültürel yaşama olan etkilerine
B) Bazı bölgelerde neden olduğu kuraklığa
C) Etkisinin hissedildiği coğrafi bölgelere
D) Dünyanın ısınması üzerindeki etkisine
E) Atmosferde yarattığı değişikliklere

(2018 - TYT)

15. **Tambora Yanardağı patlaması sonrasında Mary Shelley'nin ünlü romanı Frankenstein'ı yazmasıyla aşağıdaki sözlerden hangisi ilişkilendirilebilir?**

A) Dalgaların kıyıya sürüklediği çer çöp, ıssız adadaki kişi için hazine değerindedir.
B) Rüzgârın uğultusu sadece kulübesinin korunaklı duvarları arasındaki kişiye güzel gelir.
C) Bir çöl bedevisi için kum fırtınası, gündelik hayatın küçük cilvelerinden biridir.
D) Burada sel olup akan yağmurun hangi köydeki güle can suyu olduğunu bilemezsin.
E) Yangının küle çevirdiklerini, ne kadar zaman geçerse geçsin yeniden yeşertemezsin.

(2018 - TYT)

YGS SORULARI

1. Genelde mistik Doğu'nun, özelde Türk edebiyatının en büyük mutasavvıflarından biridir Mevlana. Halk ve Hak âşığı olan Mevlana, kişisel gelişim serüvenini "Hamdım, piştim, yandım." ifadesiyle özetler.

Mevlana bu sözleriyle aşağıdakilerden hangisini anlatmak istemiştir?

A) Bu dünyanın geçici olduğunu
B) Her insanın kendine özgü bir serüveninin olduğunu
C) Olgunluğun aşamalar sonucu gerçekleştiğini
D) İnsan ruhunun mükemmelleşmek zorunda olduğunu
E) Hiçbir gelişmenin sebepsiz olmayacağını

(2016 - YGS)

2. Çok defa bir romancı, romanına girerken hatta bir şair, şiirine başlarken kelimeler onu takar peşine ve götürür götüreceği yere. Ne konu kalır ne plan. Yazarlar ve şairler her zaman konularına tam hâkim olamaz. Ben bir saniye sonra kullanacağım cümlenin bir kelimesini şimdiden size söyleyebilir miyim?

Bu parçada asıl anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

A) Kelimeler, sanatçının varacağı noktayı belirleyen esas unsurlardır.
B) Yazıda plan yapmak, yazarın düş dünyasını sınırlandırır.
C) Üslup kaygısı edebî metnin temel dinamiğidir.
D) Plan, kurgunun sağlamlığı açısından yazarın vazgeçilmez rehberidir.
E) Sanatçı temel yapıyı kurduktan sonra yazma işi kolaylaşır.

(2016 - YGS)

3. Dünyada arasanız da benden daha küreselini bulamazsınız. Hangi memlekete gitsem yalnız orada oturduğumu sanıyorlar. Küreselim ve bütün insanların dostluk, kardeşlik, barış içinde sevgi ve saygıyla yaşamasını, yardımlaşmasını istiyorum.

Bu parçada yazar, aşağıdakilerden hangisini vurgulamaktadır?

A) Farklı ülkeleri gezmeyi çok sevdiğini

B) Her memlekette bir evi olduğunu

C) Farklılıklara saygı duyulması gerektiğini

D) Bütün dünyayı kendi evi gibi hissettiğini

E) Her insanın bir bütünün parçası olduğunu

(2016 - YGS)

4. Reşat Nuri Güntekin'e atfedilen güzel bir söz var: "Niye kitap okumuyor demek, niye piyano çalmıyor demek gibi bir şeydir. Kafayı kitap okumaya alıştırmak, parmakları piyanoya alıştırmaktan daha kolay değildir."

Bu parçada kitap okumayla ilgili olarak anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

A) Zihinsel yönüyle öne çıkan bir edinim olması

B) Okuma becerisinin zaman ve çaba gerektirmesi

C) Küçük yaşta kazanılabilecek bir davranış olması

D) İnsanın sonradan geliştirdiği bir eylem olması

E) Uzun zamanda edinilecek bir alışkanlık olması

(2016 - YGS)

5. Bir ülkenin edebiyatıyla o ülkenin toplumsal yapısı arasında sıkı bir etkileşim vardır. Edebî eserleri toplumsal açıdan değerlendiren eleştirmenler ve edebiyat kuramcıları, sık sık bu gerçeğin altını çizerler, edebiyatla toplumsal değişmeler arasındaki ilişkiyi vurgularlar. Toplum hayatında oluşan her türlü değişimin edebî ürünlere de yansıyacağını kanıtlamaya çalışırlar. Toplumsal hayatı, edebî ürünlere doğrudan etki eden ve onları biçimlendiren temel etkenlerin başında sayarlar.

Bu parçadan çıkarılacak en kapsamlı yargı aşağıdakilerden hangisidir?

A) Yazarlar, eserleri aracılığıyla yaşadıkları toplumu biçimlendirirler.

B) Edebî eserler, toplumsal durum ve gelişmeleri yansıtır.

C) Yazarlar, eserlerinde öznel görüşlerini açıklarlar.

D) Bir ülkedeki toplumsal olaylar, aydınlarca izlenmelidir.

E) Edebî eserler, gerçeklerin gözlenip yorumlanmasıyla oluşur.

(2015 - YGS)

6. Gençken, yazdıklarına daha bir güvenir, onları önemser şair, ayıklamak değil çoğaltmak ister dizelerini: "Biraz daha yazmalıyım... Daha, daha..." diye düşünür. Sanır ki ne kadar çok yazarsa o kadar ağırlıkla kanıtlayacaktır kendisini. Şiirini önemserken kendini önemsemektedir aslında: Bütün güzel dizeleri o yazmıştır! Oysa yaşlandıkça yazdıklarını daha fazla irdeleyip onlar üzerinde daha çok düşünür.

Bu parçada asıl anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

A) Gençlik döneminde yazılan şiirlerin kalıcılık oranı yüksektir.

B) Şairi şiir yazmaya iten asıl neden kendini benimsetme düşüncesidir.

C) Şair olgunlaştıkça daha titiz ve seçici bir kimliğe bürünür.

D) Şairlerin okur kitleleri dönemsel olarak değişmektedir.

E) Şairler kendi şiirleriyle ilgili gerçekçi değerlendirmeler yapamazlar.

(2015 - YGS)

7. Günlük küçük dertlerimizi önemsemez görünüp kendimizi 'büyük sorunların' adamı olarak göstermek çoğumuzun zaaflarındandır. Kendi "küçük sorunlarını" halledememiş olmamızın hıncını, kendimizi büyük sorunlara adamış gibi gösterip böbürlenerek çıkartmaya çalışırız sanki. Gündelik, küçük sıkıntılarımızdan söz açmak bizi küçük düşürür, öyle mi?

Bu parçada asıl anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

A) Küçük sorunlarla uğraşarak sorun çözme becerisini geliştirmek, insanları olduğundan büyük gösterir.

B) Büyük sorunlar, çözmekten kaçındığımız küçük sorunlaırn bir kar topu gibi büyümesinden oluşur.

C) Kendimizi büyük sorunların çözümüne adarken küçük sorunlarımızı görmezlikten gelmemeliyiz.

D) Büyük sorunları çözme çabalarımızın önündeki en büyük engel küçümsediğimiz gündelik sorunlardır.

E) Sorun çözme becerisi olmayan bazı insanlar, kendilerini kabul ettirmek için sorunsuzmuş gibi görünürler.

(2015 - YGS)

A YAYINLARI

8. Küresel ısınma, çağımızın sorunu. Bu sorun yüzünden yok olma tehlikesiyle karşı karşıya olan canlı türlerini ve ekosistemleri korumak oldukça pahalı bir iş. Zira bu, o arazinin başka amaçlar için kullanımının önlenmesi, koruma için insan kaynağı ve altyapı oluşturulması, korunan alanın bilimsel olarak izlenmesi gibi pek çok alanda çalışmayı gerektiriyor. Habitatların küresel ısınmadan nasıl etkileneceğine, bunun canlılar açısından ne gibi sorunlar oluşturacağına dair araştırmalar sürüyor. Varılan bazı sonuçlar, türlerin iklim değişiminden etkilenmemesi için koruma alanlarının genişletilmesi gerektiğini ve koruma maliyetlerinin ikiye katlanacağını gösteriyor.

Bu parçadan aşağıdakilerin hangisi çıkarılabilir?

A) Türlerin devamını sağlamak için yapılacak tek iş insanları bilinçlendirmektir.

B) Canlı türlerini ve ekosistemleri korumak, gelecekte de insanlığın uğraşı alanlarından biri olacaktır.

C) Türlerin korunmasıyla ilgili araştırmaların üniversiteler tarafından desteklenmesi gerekmektedir.

D) İnsanlara alternatif yaşam alanları oluşturmak, canlı türlerinin korunmasına katkı sağlayacaktır.

E) Araştırmalar daha çok, yetersiz olan kaynakların korunması üzerine yoğunlaşmıştır.

(2014-YGS)

9. Sera gazlarının sıvılaşarak okyanuslara karışmasıyla okyanuslardaki asit oranının gittikçe arttığı belirtiliyor. 1751 yılındaki tahminî okyanus yüzeyi pH'sinin 8,25 ve 2004 yılında ölçülen değerin 8,14 olduğu, 2100 yılında ise 7,85 olacağı tahmin ediliyor. Peki bu, sudaki hayatı nasıl etkileyecek? Uzmanlar, asitleşen okyanuslardaki balıkların, tehlikeli seslere karşı kayıtsız kalacağını belirtiyor. Özellikle genç balıkların korkutucu sesten uzaklaşma içgüdüsünün sekteye uğrayacağı vurgulanıyor. Yapılan bir çalışmada, gittikçe asitleşen okyanus suyunun kimyasal yapısına benzer yapıya sahip bir ortamda yetiştirilen genç palyaço balığının, okyanusa yerleştirilen, sesler yayan bir hoparlöre doğru kayıtsızca yüzdüğü gözlemlendi.

Bu parçadan aşağıdakilerin hangisi çıkarılabilir?

A) Asit oranı yüksek okyanus suları, deniz canlılarında fiziksel değişime neden olur.

B) Palyaço balığı, sese duyarlılık bakımından deniz canlıları içinde en zayıf olanıdır.

C) Asit oranı yüksek okyanus suyu, balıkların ses algılama yeteneklerini dolayısıyla savunma reflekslerini olumsuz yönde etkilemektedir.

D) Sera gazları, atmosfere zarar verdiği gibi okyanuslara karışarak deniz canlılarını da zehirlemektedir.

E) Her balığın vücut yapısının, yaşadığı ortama göre şekillendiği ileri sürülmektedir.

(2013 - YGS)

10. Yazar, kitaptaki resimler ve ilginç bilgilerle okuyucuyu, Eski Yunan ve Roma Uygarlıklarına uzanan bir zaman yolculuğuna çıkarıyor. Rengârenk, parlak sayfalar arasında gidip geldikçe ve biraz da hayal gücünüzü kullandığınızda kendinizi Eski Mısır'da "papirüs" terliklerle gezerken ya da Roma'da "toga" giymiş olarak bulmanız mümkün. Toga nasıl giyiliyor diye endişeleniyorsanız merak etmeyin kitapta o da yazıyor. Kitabı okuduğunuzda Antik Çağ ile şimdiki yaşantınız arasında öyle bir köprü kuracaksınız ki hem kendi yaşantınızdaki ögeleri Antik Çağlarda hem de Antik Çağlardaki yaşantılarda kendinizi bulacaksınız.

Bu parçada sözü edilen kitabın asıl özelliği aşağıdakilerden hangisidir?

A) Görsellik yönünden etkileyici bir nitelik taşıma

B) Tarihsel bilgileri, ortaya çıktığı dönem içinde yargılama

C) Okuyucuda, anlatılanları yaşıyormuş duygusu uyandırma

D) Çok eski yaşam biçimlerini karşılaştırarak anlatma

E) Okuyanların belirli bir düşüncede yoğunlaşmasını sağlama

(2012 - YGS)

11. İşinizde iyi olabilirsiniz; ama bununla yetinmemeniz gerekir. İyi yaptığınız bir şeyde takılıp kalmanız, ölümü kabullenmek gibidir. İnsanın görevi, iyi yapamadığı şeyleri öğrenme umuduyla yapmayı denemektir.

Bu parçada insanla ilgili olarak vurgulanmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

A) Sorunların çözümünde farklı yollara başvurmalıdır.

B) Bildiklerini zenginleştirerek kendini yenilemelidir.

C) Yaşamı iyi ve kötü yanlarıyla tanımaya çalışmalıdır.

D) Yaptıklarını bir değerlendirmeden geçirmelidir.

E) Sorumluluklarını eksiksizce yerine getirmelidir.

(2010 - YGS)

12. Toplumlar kültürel açıdan geliştikçe ahlak ilkeleri de değişime uğrar. Deneyimler, düşünsel gelişmeler, sanatsal ve teknolojik üretim, ilkelerin anlamlarına yeni boyutlar kazandırır. Her gelişim, insanın olayları farklı açıdan yorumlamasını olanaklı kılar. Örneğin, aydınlanma devrimi, sınıfsal katmanlaşmalar gibi toplumsal, düşünsel dönüşümler, ahlak kavramında da yeni ölçütleri zorunlu kılmıştır.

Bu parçadan ahlakla ilgili olarak aşağıdakilerin hangisine ulaşılabilir?

A) Kişiden kişiye değişen bir içerik taşıdığı
B) İnsanları iyiye ya da kötüye yönlendirdiği
C) Etki gücünün zaman içinde zayıfladığı
D) İnsan ilişkilerini yönlendiren tek güç olduğu
E) Bilimsel, toplumsal gelişmelerden etkilenerek değiştiği

(2010 - YGS)

13. Ben, herkesin alışkın olmadığı, farklı bir evde büyüdüm. Babam ve ağabeyim profesyonelce olmasa da resimle ilgileniyorlardı. Dayım da odasında sürekli bir şeyler yazardı. Yani evin içinde resim, kitap, dergi hep vardı. Böyle bir havayı soluyunca insan kendiliğinden sanata ilgi duyuyor. Dolayısıyla birçok sanat dalına olan ilgim, eğitimimin evde başlamış olmasından kaynaklanıyor. Çünkü insan, evinde ne görüyorsa onu yapıyor. Ben de yaşama, yıllardır bir ressamın, yazarın gözüyle bakıyorum.

Bu parçada asıl anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

A) Sanatta başkaları örneksenerek başarılı olunabilir.
B) Resim, küçük yaşta başlanıldığında başarı kazanılabilecek bir sanat dalıdır.
C) İnsanın yetişmesinde, yakın çevre önemli bir etkendir.
D) Çocukların sanata yönlendirilmesinde ailenin yol göstermesi gerekir.
E) Çocuklar, yeteneklerini geliştirmeleri için yüreklendirilmelidir.

(2010 - YGS)

LYS SORULARI

1. Okuma alışkanlığı konusunda yaklaşık on yıldır adalet sistemi odaklı "kitap" ve "ceza" kavramlarını bir araya getiren olumsuz bir uygulama sürüp gidiyor. Söz konusu uygulama çok kolay ve anlaşılabilir türden... İyi niyetlerinden kuşku duyulmayacak bazı hâkimler, bazı "basit" suçlara karşı, suç sahiplerine "kitap okuma cezası" veriyor. İstiyorlar ki bu "basit" suçlardan dolayı ilk defa hüküm giyen bireyler, hapishanelere gönderilmesin ve mahkûm psikolojisine girmesin; bunun yerine bu türden, bazı basit uygulamalarla cezalarını çekmiş olsunlar.

Bu parçada aşağıdakilerin hangisinden yakınılmaktadır?

A) Hâkimler tarafından suçlulara uygun cezalar verilmemesinden
B) Kitap okumanın bir cezalandırma aracı olarak görülmesinden
C) Hâkimlerin ceza uygulamalarında inisiyatif kullanmasından
D) Mahkûmların okuma alışkanlığının yeterince geliştirmemesinden
E) Mağdurların haklarının gerektiği gibi korunmamasından

(2017 - LYS)

2. Sanıldığının aksine "kalıplar"ı tamamen ortadan kaldırmak veya yaygın deyimle kırmak, insanın o kadar da işine gelmez. Çünkü kalıplar, bazen dünyayı insana dar etse de çoğu zaman insanın en büyük yardımcısıdır. Tam da bu yüzden yerlerine koyacağınız daha insancıl, daha kullanışlı, daha rahat kalıplar yoksa var olan kalıpları kırmamanız daha iyidir.

Bu parçada "kalıplar"**la ilgili olarak asıl vurgulanmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?**

A) İnsanlara bazı olumlu alışkanlıklar kazandırdığı
B) İnsan yaşamını sınırladığı kadar kolaylaştırdığı
C) Daha iyi ve yararlı olanların geliştirilmesi gerektiği
D) Bireyin yaratıcılığı ve üretkenliğini engellediği
E) Yaşamın bazı alanlarında bunlara göre davranıldığı

(2017 - LYS)

3. Günümüz gençleri savaşın yarattığı hasarın insani yönünü kavrayamadıkları için nükleer silahları mitleştiriyor. Bunu okulda öğrencilerimle, evde çocuklarımla konuşurken bile gözlemleyebiliyorum. Gençler tanık olmadıkları için nükleer savaşı yalnızca bilgisayar oyunlarından ibaret sanıyor. Dolayısıyla nükleer silahlar, onların zihninde çizgi filmlerdeki patlayan uzay gemileri veya şekil değiştiren robotlar gibi efsanevi bir öge hâline geliyor.

Bu parçada aşağıdakilerin hangisinden yakınılmaktadır?

A) Gençlerin nükleer silahların tehlikesini kavrayamamasından

B) Gençlerin bilgisayar oyunlarına bağımlı hâle gelmesinden

C) Teknolojik olanakların iyi amaçlar için kullanılmasından

D) Teknolojik gelişmelerde insani değerlerin göz ardı edilmesinden

E) Çizgi filmlerin içeriklerinin yeni kuşakları olumsuz etkilemesinden

(2017 - LYS)

4. Şiirde yenilikten kastım, genç şairin ilk bulduğu şiire saldırmakla işe başlaması değil. Şiirde yenilik, şairin yapması gerekenleri iyi tespit edip doğru zamanı beklemesiyle bağlantılı aslında. Cesareti tek başına yeterli görmek, şairin ölü doğmasına veya kaleme aldıklarının yankısız bir deneme olarak kalmasına neden olacaktır. Bilgi ve birikim için de aynı durum geçerlidir.

Bu parçada anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

A) Şiirde cesaret, gereksiz yerde yansıyıp kaybolan bir sese benzer.

B) Bilgi ve birikim er ya da geç şiir yaşantısında yeniliği doğuracaktır.

C) Büyük şairler, gençken sessiz kalıp olgunluklarında ortaya çıkmıştır.

D) Yenilikçi şair, bilgi ve birikimiyle yerinde bir hamle için fırsat kollar.

E) Şairin yenilikçi olabilmesi için farklı şiir ortamlarında bulunması gerekir.

(2016 - LYS)

5. Yazar yalnızca gözlemlerinden yola çıkarak yazmaz. İstese de yapamaz bunu. Roman yazılırken yani anlatılmak istenen, belli bir kurgu içinde sözcüklere dönüştürülürken yazılanlar artık yazara ait olmaktan uzaklaşır. Yazdıkça romanın dünyasında kişiler, olaylar yeni boyutlar kazanır, yeni durumlara dönüşür. Yazar hayal dünyasının zenginliğini heyecanla izleyen bir seyirci hâline gelir.

Bu parçada asıl anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

A) Yazar, başlangıçta kurguladığı olayları ve kahramanları romanın akışı içinde değiştirme gereği duyar.

B) Romanlarda olaylar ilerledikçe yazarla kahramanlar birbirine benzemeye başlar.

C) Gerçekle hayalin bütünleşip iç içe geçmesi, romanı diğer türlerden ayıran önemli bir özelliktir.

D) Roman kahramanları ve olay örgüsü, bir süre sonra farklılaşarak yazarın denetiminden çıkar.

E) Yazar, sıradan olayları romanın gizemli dünyasına yerleştirirken dilin imkânlarından yararlanır.

(2015 - LYS)

6. Tanıdık bir ailede yaşlı ve felçli bir hanımefendi vardı, yatak odasındaki çiçekli duvar kağıtları eskimişti. Çocukları bu kağıtları yenilemek istemiş, anne buna izin vermemiş. Bu hanımın birkaç gün için evden ayrıldığı bir vakit, çocukları eski kağıtları çıkarıp yeni, desenli, daha kaliteli kağıtlarla kaplamışlar odayı. Muhtemelen onu sevdikleri, ona değer verdikleri için yapmışlar bunu. Ancak anneleri evine döndüğünde odayı görünce "Sağ olun, zahmet etmişsiniz ama ben kağıdın üzerindeki çiçeklerde geçmişi kokluyordum." demiş.

Bu parçada asıl anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

A) İnsanın eşyaya verdiği değer, ona sinen hatıralarda gizlidir.

B) Gençken sıkıntı çekilerek sahip olunan eşyalar, yaşlılıkta özel bir değer taşır.

C) Yaşlıları rahat ettirmek için onların yaşadıkları mekânı bozmamak gerekir.

D) Klasik mekân algısı ile modern mekân algısı arasında farklar vardır.

E) Kuşaklar arası çatışma, her zaman karşımıza çıkan sosyolojik bir olgudur.

(2015 - LYS)

7. Eskiden bir şehrin mahallesini oluşturabilecek büyüklükte bir insan topluluğu, günümüzde tek bir apartmana sığdırılmış durumdadır. Arada şu fark var ki eskiden aynı mahallede oturanlar birbirlerini tanırdı. Günümüzde ise aynı apartmanda oturanlar, kapı komşusu olanlar bile artık birbirlerini tanımıyor; kaldı ki hemşehriler birbirini tanısın. Sahi eskiden bir de hemşehrilik kavramımız vardı. Artık bu kavramdan da uzaklaşmış bulunuyoruz. Şimdi düşünün bir kere, birbirine hemşehri gözü ile bakan Ankaralılar, İstanbullular, İzmirliler kalmış mıdır?

Bu parçada asıl yakınılan durum aşağıdakilerden hangisidir?

A) Kentlerde yaşayan insanlar arasında akrabalık ilişkilerinin zayıflaması

B) Kalabalıklar içinde yaşasa da insanın iç dünyasında yalnız olması

C) Kentlerin, bir araya getirdiği insanları zamanla birbirine yabancılaştırması

D) Hemşehri kavramının günümüzde farklı bir anlam kazanması

E) Büyük kentlerde mahallenin yerini büyük apartmanların alması

(2015 - LYS)

8. Fransa'nın Lille Üniversitesinde yapılan bir araştırmanın sonucu aşağıda aşamalı olarak anlatılmıştır.

I. Yapılan araştırmada, gerçek bir ev hayatının sanal ortama taşındığı bir oyun kullanıldı. Katılımcıların oturduğu masada bu oyun açılıp kendilerine iki ev gösterildi. Bu iki ev, odadaki eşyalar, mobilyalar, yapılar, renk ve boyut açısından birbirinden farklıydı.

II. Birinci deneyde katılımcılara, bu iki sanal ev ikişer dakika gezdirildi. Ziyaret ettikleri ilk evde Mozart'ın Little Night Music adlı eserinin bir kısmı dinletildi.

III. Diğer evi ziyaret ettiklerinde ise rastgele seçilen bir müzik dinletildi. Deneyin son aşamasında katılımcılara, "Sizden, sevdiğiniz evi seçmenizi istiyoruz ancak bu seçimden önce istediğiniz evi tekrar ziyaret edebilirsiniz, geziniz bitince haber verin." dendi. Bu gezme aşamasında ise katılımcılara hiç müzik dinletilmedi.

IV. Sonuçta, 15 kişinin 13'ü, Mozart'ın eserinin dinletildiği odayı ziyaret etti ve bu evi çok sevdiklerini belirtti. Denekler, zamanlarının % 85'ini geçirmek için yine bu eserin dinletildiği odayı seçti.

V. Çalışmanın ikinci ayağında ise Mozart'ın aynı eseri, bozuk bir sesle dinletildi. Önce yapılanlar tekrar edildi. Sonuçlar şaşırtıcıydı: Katılımcılar her ne kadar önceki deneyde şarkıyı sevseler de şarkı bozuk biçimiyle çalınınca o evde zamanlarının sadece % 5'ini geçirmeyi tercih ettiler.

Bu araştırma aşağıdaki genellemelerden hangisini doğrulamak için yapılmış olabilir?

A) Kişilerle nesneler arasında oluşan duygusal bağ zaman geçse de zayıflamaz.

B) Sevilerek dinlenen eserlerin etkileri, dinlendiği zamana ve dinleyen kişilere göre değişir.

C) Kişinin bulunduğu ortamda kendisini huzurlu hissetmesi; renk, ışık gibi birçok etkene bağlıdır.

D) Dinlenen müziğin etkisi, kişinin içinde bulunduğu ortama ve ruh hâline göre farklılaşır.

E) Bir yerde çalınan müziğin güzelliğiyle, o ortamın çekiciliği arasında olumlu bir ilişki vardır.

(2013 - LYS)

9. Günümüzde yaşamın amacının, yalnızca verilen görevleri yerine getirmek ve başarı kazanmak olduğu kabul ediliyor. Bu da çekirdek aileyi büyük ölçüde aşındırıyor. Anneler ve babalar, çocuklarına yeterli zaman ayıramıyor. Birlikte oldukları zamanı söyleşme, dertleşme yerine televizyon seyrederek, bilgisayar başında tanımadıkları kişilerle "chat" yaparak geçiriyorlar. Bunlar sorunsuz aile ve sorunsuz insan sayısını azaltıyor. Ben insanlara "bencil" olmalarını öneriyorum. Bu anlamda bencillik, kendini ciddiye almak, önemsemek, kendini bilerek yaşamak demektir. Böyle insanlar çevresindekileri de daha iyi anlar ve onların yaşamdan daha çok tat almasını sağlar.

Bu parçadan aşağıdaki yargıların hangisine varılabilir?

A) İnsan kimi zaman, kazandığı başarılarla yetinmek istemez.

B) İnsan ilişkilerinin zayıflaması, insanların birbirinden kopması mutsuzluğa yol açmaktadır.

C) İletişim araçlarındaki gelişme insanın üretkenliğini azaltmaktadır.

D) Kişinin önce kendisini tanıması, hangi alanlarda yetenekli olduğunun farkına varması gerekir.

E) Mutsuz insanlar, başkalarının mutsuzluğundan hoşlanırlar.

(2011 - LYS)

ÖSS SORULARI

1. Kimleri okursunuz? Sevdiğiniz yazarlar kimlerdir? Bu tür soruların yanıtına göre karakter tahlili yapılır mı, bilmiyorum. Ama yazarla okur arasındaki doku uyuşumunun, metinden alınacak yazınsal zevki artırdığına inananlardanım. Örneğin canlı müzikleri, fosforlu turuncuları seven biri, benim için uygun okur olmayabilir. Çünkü benim dünyam, dingin ruh hallerini anlatan müziklerden, gül kuruları ve bordolardan hoşlananların kendilerini bulabildikleri bir dünyadır.

Bu parçada vurgulanmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

A) Okunandan, farklı yollar denenerek tat alınabileceği

B) Bir yazarı yalnızca yapıtlarına bakarak tanımanın olanaksızlığı

C) Okurların, kendi kişilik özelliklerine yakın sanatçıların yazılarını daha iyi anlayabileceği

D) Bir kitabın okunup bitirilmesinin, okurca beğenildiği anlamına gelmediği

E) Kimi yapıtları okuyabilmenin, zengin bir birikim gerektirdiği

(2008 - ÖSS)

2. Okumaya başladığımız her kurmaca metnin başında yazarla bir anlaşma imzalıyoruz aslında. Sen anlat, ne olursa olsun inanacağım. Patlayan adamlara da, tepsilerin üstünde savrulan şehirlere de, bir başka gezegendeki hayta da... Yeter ki düşlerini inandırıcı kıl, sahiciliğini kaybetme, benim inancımı da sarsma, diyoruz.

Bu parçada anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

A) Okurların anlatılanlara inanması, anlatılanların gerçeklik duygusu uyandırmasına bağlıdır.

B) Sanatsal yaratıların başarısı büyük ölçüde onların düşlemsel ögeler içermesinden kaynaklanır.

C) Salt gerçeği anlatan yapıtlar okurları yeterince etkilemez.

D) Yazınsal ürünlerin inandırıcılığı okurların algılama gücüyle ilgilidir.

E) Değişik yöntemlerle kurgulanmış metinler, okurlarda okuma isteği uyandırır.

(2008 - ÖSS)

3. "Yarın"ın olması için "dün"ün olması şart. Bunlar öyle birbirinden ayrılmaz şeyler ki yarın kavgası yapanın dünden haberi yoksa o kişi gölgesini yumrukluyor demektir.

Bu parçadan aşağıdaki yargılardan hangisi çıkarılabilir?

A) Geleceğe yönelirken geçmişte yapılanlardan yararlanılmazsa bütün çabalar boşa gider.

B) Bugünle yarın arasında bağ kurmak düşünsel bir sorumluluktur.

C) Geleceğin neler getireceğini ancak sezgileri güçlü insanlar kestirebilir.

D) Bilginin yarar sağlaması, onun düşünülerek kullanılmasına bağlıdır.

E) Tartışmaların bir soruca ulaşması onların sağlam verilere dayanmasını gerektirir.

(2008 - ÖSS)

4. Tarihsel yapıların eskimiş bölümlerini, özelliklerini yitirmeden yenileştirme konusunda insanların bir yanılgısı var. Böyle bir işlem "bugünü"de yaşatmak için yapılır ama eskinin izlerini silmeden, bozmadan. Bir de yapıyı insan sıcaklığına kavuşturmak önemlidir. Antalyalı bir teyzeye sormuştum: "Teyze onarım nedir?" Düşen taşı yerine koyarsın, onarım olur." dedi. İşte düşen taşı yerine koyabilmek için, o yapının içinde birilerinin yaşaması gerekir. Yapı yalnızlıktan hoşlanmaz, onun onarılması şarttır. Ama öyle olmuyor. Örneğin evi yıkıyorlar, yeniden yapıyorlar; tarih bitiyor o zaman.

Bu parçada tarihsel yapılarla ilgili olarak aşağıdakilerin hangisinden yakınılmaktadır?

A) Onarılırken gerekli ön hazırlıkların yapılmamasından

B) Halkın, oturduğu bu evleri özenli kullanmamasından

C) Bu nitelikteki evlerin oturmaya elverişli olmamasından

D) Onarılırken onların özgün özelliklerinin korunmamasından

E) İnsanlara bu yapıların değerine yönelik bilgiler verilmemesinden

(2007 - ÖSS)

5. Şiirin yüzlerce tanımı vardır. Bence şiir, şairin dünyaya sığmama halidir. Bu dünyayı biraz daha geniş kılma, onu farklı bir dünya haline getirme çabasıdır.

En güzel yanı, anlatılmak istenenle, aşağıda şiirle ilgili olarak verilenlerden hangisi arasında anlamca bir bağlantı kurulabilir?

A) En güzel yanı, insanı yaşama bağlamasıdır.

B) Düz yazıdaki tadın ve iletinin yoğunlaştırılmış biçimidir.

C) Yaşamın sınırlarını aşma, ona yeni anlamlar ve duyarlıklar yüklemedir.

D) Belli bir birikimin sonucunda oluşan etkileyici bir üründür.

E) Duygularımıza seslenen, onları besleyen bir güçtür.

(2007 - ÖSS)

6. Hakkımdaki övgüleri de yergileri de pek ciddiye aldığımı söyleyemem. Övgüleri ilk duyduğumda yurtdışındaydım. Bana moral verdi, beni güdüledi bu övgüler. Övülmek elbette iyi bir şeydir; ama yalnızca bununla yaşanmaz ki. Düşünsenize, "Ben geleceğin yazarıyım." dersen, bunu ilke edinip oturursan, kendini yenilemekten de kaçınırsan sonun ne olur? Ortada kalırsın; bırak geleceği, bugünü bile göremezsin.

Bu parçada anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

A) Yazarların, okurlardan gelecek tepkileri umursamadığı

B) Beğenilen yazarların da kalıcılığının, kendilerini sürekli geliştirmelerine bağlı olduğu

C) Sanatçılara olumlu eleştiriler yöneltmek gerektiği

D) Kendini belirli ölçütlerle sınırlayan yazarların özgün ürünler veremeyeceği

E) Yazarların, okurlardan, yazdıklarını değerlendirmelerini beklemediği

(2006 - ÖSS)

7. Bir gün genç bir yazar, Anatole France'a yazdıklarını göstererek: "Yazmaya devam edeyim mi, etmeyeyim mi?" diye sorar. O da: "Yazmamak elindeyse, yazma." der. Çünkü hiçbir gerçek yazar için yazmama olasılığı yoktur.

Anatole France'ın bu sözleriyle anlatmak istediği aşağıdakilerden hangisidir?

A) Genç yazarları kırmadan, onlara yardım etmek gerekir.

B) Henüz ustalaşmamış bir yazar, deneyimlilerin izlediği yoldan gitmelidir.

C) Genç yazarlar, olgunlaşmamış da olsa yapıtlarını ortaya çıkarırlar.

D) Başarılı, usta bir yazar için yazmak, güçlü bir tutkuya dönüşmüştür.

E) Usta yazarlar, deneyimsiz yazarlara yol göstermekten kaçınmazlar.

(2006 - ÖSS)

8. Yazar için yetenekten söz edeceksek bu, sanatçının, anlattığı kişi olabilme yeteneğidir. Bence edebiyattaki en büyük yetenek de budur. Yalnızca kadınları iyi yazamazsın; ya her şeyi iyi yazarsın ya da hiçbir şeyi... Bu konuda en güzel sözü Flaubert söylemiş. Kendisine: "Madame Bovary kim?" diye sormuşlar. "Benim." demiş. Bunu gerçekten böyle hissettiğinden eminim. Bana da kadın kahramanlarımı sorarsanız, "Benim." derim; ama erkek kahramanlarım da "Benim."

Bu parçada vurgulanmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

A) Başarılı yazar, her kahramanını kendisiyle özdeşleştirerek yaratır.

B) Bir yazarın karakter çizmedeki başarısı, onları toplumsal yönden iyi tanımasına bağlıdır.

C) Tanınmış romanlardaki kişiler, herkesin beğeneceği sıradan insanı yansıtır.

D) Romanda başarının tek ölçütü farklı karakterleri iyi canlandırabilmektir.

E) Yazar, kendisini kahramanlarının yerine koyarak bir düş dünyasında yaşar.

(2005 - ÖSS)

9. Büyüklerinin çizdiği yolda, kendi ülkesinde ve başka ülkelerde iyi bir öğrenim görmüştür. Girdiği her işte, onları onurlandırıp gururlandıracak başarılar kazanmıştır. Parasal yönden tam bir özgürlük içindedir. Ancak ne para ne başarı mutluluk verir ona. Çünkü gerçekleştirdikleri ve gerçekleştirmeye çalıştıkları, kendi tutkuları, özlemleri ve düşleri değildir. Kendisi için çizilmiş bir yolda yürümüştür hep; yalnız ve mutsuzdur bu yüzden.

Bu parçada anlatılan kişi için aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

A) Varlıklı bir aile ortamında yetişmenin rahatlığını yaşamıştır.

B) Başarıya ulaşmak için değişik sıkıntılara katlanmıştır.

C) Edindiği varlığı gönlünce harcama olanağı bulamamıştır.

D) Yaşamını, başkalarının yönlendirmelerine göre sürdürmüştür.

E) Gerçekleştiremediği düşünceleri, gerçekleştirebildiklerinden fazladır.

(2005 - ÖSS)

10. Her yazınsal dil, konuşma dilinin toprağında çiçeklenir. Günlük dilin, konuşma dilinin sıcaklığını örgüsünde taşımayan yazınsal dil, ister istemez donuklaşır, yapaylaşır. Bu gerçeğin ayrımında olan yazarımız, anlatımını konuşma dilinin sunduğu olanaklarla donatıp zenginleştiriyor. Onun, okunurluk katsayısını yükselten etkenlerden biri de budur. Kısacası, Türkçenin derin sularında yüzen, yazılarını çok yönlü bir değerlendirmeden geçirerek oluşturan bir yazarımızdır o.

Aşağıdakilerden hangisi bu parçadan çıkarılabilecek bir yargıdır?

A) Bir yapıtın değeri konusuyla ölçülmez.

B) Ancak okurların anlayabildiği yapıtlar kalıcı olabilir.

C) Anlatımları günlük dile dayanmayan yapıtlar başarılı olamaz.

D) Yazınsal dilin kullanımı yazardan yazara değişir.

E) Yazınsal dille oluşturulan yapıtların tadına herkes varamaz.

(2005 - ÖSS)

11. Peyami Safa'yla Halide Edip Adıvar'ı karşılaştıran bir eleştirmenimiz şöyle diyor: Matmazel Noraliya'nın Koltuğu da Sinekli Bakkal gibi, mistik bir dünya görüşünün savunulduğu bir romandır. Ancak, Adıvar, klasik roman tekniğini kullanırken Peyami Safa, XIX. yy. sonlarında beliren yeni bir roman tekniğiyle yazar. Bu yeni roman anlayışında, anlatım tekniğinin ve bakış açısının önemi büyüktür. Çünkü modern diyebileceğimiz romancılara göre, geleneksel romanla yeni roman arasındaki önemli fark, geleneksel romanın "anlatma" yöntemine, ötekinin "gösterme" yöntemine ağırlık vermesidir. Gösterme yönteminde yazar, anlatma yönteminin "aksine anlatıcı olarak aradan çekilir; anlatmanın yerini yaşatma alır. Böylelikle roman, okuyucuyu olayların içine taşıyan, etkili ve gerçekçi bir nitelik kazanır.

Bu parçadan aşağıdaki yargıların hangisi çıkarılabilir?

A) Hafide Edip Adıvar'ın romanları, Peyami Safa'nınkinden daha başarılıdır.

B) Anlatma yöntemiyle oluşturulan romanlarda olaylar yazarın bakış açısından verilir.

C) Türk romanında en başarılı dönem XIX. yy. sonlarıdır.

D) Romanın, okuru etkileme gücü, onun dil ve anlatımına bağlıdır.

E) Roman, sanatsal değerini romancının kişiliğinden alır.

(2004 - ÖSS)

12. Halk için yazdığını söyleyen Ahmet Mithat'ın okuyucusu, gazete okuyan, belli bir aydın kesimdir. Çok sonraları, okurları düşündürmeyen, yaşamsal ve düşlemsel bir değer taşımayan sıradan olayları anlatan kimi yazarlar bu tutumu değiştirmiştir. Onlar, ortaya koydukları ürünlerle halka yönelerek mahalle aralarında insanları roman okur duruma getirmişlerdir. Fakat mahalle aralarında bir A. Hamdi Tanpı-nar'ın ya da bir A. Şinasi Hisar'ın yazdığı, ya- zınsal değeri yüksek yapıtlar okunmamıştır.

Bu parçada vurgulanmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

A) Nitelikli romanlardan tat alan okurların azlığı

B) Bir romanın sanatsal değerlerinin, onun, değişik düzeylerdeki okurlarca sevilmesine bağlı olduğu

C) Serüven öğesi ağır basan romanların çok okunduğu

D) Ahmet Mithat'ın romancılıktaki yüzeyselliği

E) Romanların, okurların düzeyine göre türlere ayrıldığı

(2004 - ÖSS)

13. İnsanı insana anlatmak, başlıca kaygısıdır sanatın. Çağlar boyunca, sözle olsun, renkle, ezgiyle olsun, tüm sanat ürünleriyle insanın iç ve dış evreni yansıtılmak istenmiştir. Duygular, tutkular, düşler, düşünceler değişik biçimler içinde ele alınmış, işlenmiştir. İşleyiş, ele alış biçimleri sanatçıdan sanatçıya, çağdan çağa değişse de amaç aynı kalmıştır: İnsanı insana anlatmak... Bir bakıma sanatın işlevindeki soyluluk da bu amaçtan doğar. Yaşamın tatlanması, çirkinliklerden arınması, insanın insanı anlamasına bağlı değil midir? Mutsuzluklar, uyumsuzluklar hep insanın insanı anlamamasından kaynaklanmaz mı?

Bu parçada asıl anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

A) Duygu ve düşüncelerin anlatımı çeşitli sanat dallarına göre farklılık gösterir.

B) Sanat ürünleri, bireylerin birbirine yakınlaşmasını, yaşamın güzelliklerini sezmesini ve algılamasını sağlar.

C) Sanatın etki gücü, her şeyden önce yaşamı olduğu gibi yansıtmasından ileri gelir.

D) Sanatsal yaratıların yaygınlaşıp gelişmesiyle yaşam koşulları arasında sıkı bir etkileşim vardır.

E) Aynı konuyu işleyen iki sanatçının konuya bakış açıları, konuyu işleyiş yöntemleri birbirinden farklı özellikler gösterebilir.

(2004 - ÖSS)

14. Sağlık personelinin, bilimsel verilere dayalı tanılar koymasının yanında, kendi düşüncelerini halka tam olarak anlatabilmesi için sağlıkla ilgili kavramların yerel karşılıklarını bilmesinde zorunluluk vardır. Halkın kullandığı sözcük ve deyimleri bilmek, yalnızca onlarla anlaşmaya değil; onların düşüncelerini, inanışlarını, değer yargılarını, kısaca kültürlerini anlamaya da yardım eder. Kültürel özellikleri dikkate almayan bir sağlık hizmeti verimli bir biçimde gerçekleştirilemez.

Bu parçada vurgulanmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

A) Sağlık personeli çok yönlü bir eğitimden geçirilmelidir.

B) Tıpla ilgili deyim ve kavramları yerli yerinde kullanan sağlık personeli daha başarılı olmaktadır.

C) Sağlık hizmetlerinde başarılı olabilmek için halkla birlikte çalışmak gerekir.

D) Halka sağlık hizmetleri sunulurken kişilerin farklı özellikleri göz önünde bulundurulmalıdır.

E) Sağlık hizmetlerinde, çağdaş tıp anlayışının yanı sıra doktor ve hasta iletişiminin kurulmuş olması da önemlidir.

(2004 - ÖSS)

15. Çocukları okumaktan soğutan bir neden de öğretici olmayı her şeyin başında tutmamızdır. Ders veremeyen, hem de bunu açık seçik yapmayan hiçbir yazınsal yaratı, anadili öğretiminde yer almaz; çünkü yazıların seçiminde, işlenişinde temel ölçüt ders vericiliktir. Bir yazı, bir şiir ne denli güzel, renkli bir yaşantı birikimiyle yüklü olursa olsun ders vermiyorsa hiç değeri yoktur. Oysa bu konuda Goethe şöyle der: "Yalnızca ders vermekle kalan, duygu dünyasının sınırlarını genişletmede hiçbir katkısı olmayan kitaplardan nefret ederim."

Bu parçada anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

A) Anadili öğretimi, çocukta okuma alışkanlığı geliştirme amacından yoksun olmamalıdır.

B) Okuma - yazma becerisini sürekli kullanmayan kişi, dış dünyaya kapalı kalacaktır.

C) Öğrencilere okutulacak yazılar, onların yetişme ortamları göz önünde bulundurularak hazırlanmalıdır.

D) Çocuklara okumayı sevdirmek için öğretici nitelikli kitaplarda da onların iç dünyalarını zenginleştirici özellikler bulunmalıdır.

E) Değişik yazı türleriyle sık sık karşılaşmayan çocuklar, tembel, edilgen bir kafa yapısına sahip olurlar.

(2004 - ÖSS)

16. Bir kimse arada bir, "Bizim zamanımızda..." diye, söze başlayıp yakınıyor ya da eski günleri arıyorsa anlayın ki çağdışı kalmıştır. Baba, çocuğunu anlayamadığından; yaşlı, gencin ya da genç kafalı yaşıtının davranışlarını beğenmediğinden mi söz ediyor, "Bizim zamanımızda böyle değildi." kanıtına umutsuzca da olsa dört elle mi sarılıyor; bilin ki bunların söyleyecek bir sözü yoktur artık bugün için. Zaman, böyle konuşanları aşmış, tüketmiştir.

Bu parçada vurgulanmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

A) Yaşamın her dönemini tat alarak geçirmek gerektiği

B) Güzellik anlayışının insandan insana değiştiği

C) Mutsuz insanların, geçmişin güzel olduğunu söyleyerek avundukları

D) İçinde yaşadığı toplumun gerisinde kalanları uyarmak gerektiği

E) Toplumsal değişim ve gelişmelere ayak uyduramayanların geçmişe sığındıkları

(2004 - ÖSS)

17. Hayata bakış açım değişmişti. Doğum tarihime göre 34 yaşındaydım. Ama yaşama sevincim çoktan sönüp gitmişti. Coşkun, neşeli olabildiğim günleri, uzak bir hayal gibi hatırlıyordum. Yazarlığım da annemin hastalığından çok şey kaptı; hepsi de acı şeyler.

Böyle konuşan bir kişi için aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

A) Mutluluğu hep gelecekte aramıştır.

B) Yaşadıklarının etkisiyle kötümser bir insan olmuştur.

C) Geçmişin güzel günleri artık ona mutsuzluk vermektedir.

D) Acılar, onu başkalarına karşı katılaştırmıştır.

E) Çektiği sıkıntılar, onu bir sanatçı olmaya yöneltmiştir.

(2004 - ÖSS)

18. Kimi yazarlar, kendi yaratma yöntemlerini açıklarken, gerçeğe her yönüyle bağlı kaldıklarını, gerçeği eksiksizce yansıtmayı yazarlığın temel ilkesi saydıklarını söylerler. Düşsellikten kaçındıklarını, söz arasında özellikle belirtmeye özen gösterirler. Yazdıklarıyla yaşananlar arasındaki ilişkiyi vurgulamaya çabalarlar. Dahası, bir romancıdan, öykücüden çok, bir tarihçi, toplumbilimci, ruhbilimci gibi davrandıklarını söyleyenler bile vardır.

Aşağıdakilerden hangisi, bu parçada belirtilen görüşle uyumludur?

A) Bir sanat yapıtında yansıtılan gerçek, gerçeğin kendisi değil, törpülenmiş, cilalanmış bir görünümüdür.

B) Bir yapıtta yansıtılan gerçekleri yaşamla özdeşleştirmeye çalışmak, doğru bir tutum değildir.

C) Yaşamdan alınan öğeler, yazarın yüreğinde ve kafasında yeniden biçimlendirilmezse yazınsal bir yapıta dönüşemez.

D) Düş gücüyle oluşturulmamış bir yapıt, gerçek anlamda yazınsal bir yapıt sayılamaz.

E) Yapıtların, içerik yönünden yaşama sıkı sıkıya bağlı olması gerekir.

(2003 - ÖSS)

19. Bizde eleştiri alanında bir acelecilik var. Diyelim ki bir eleştirmen, Türk edebiyatında yeni çıkmış bir kitapla ilgili eleştiri yazacak. Bunu yaparken bırakın o yazar hakkında eskiden çıkmış yazıları derleyip toplamayı, en son çıkan yazıları bile gözden geçirmiyor. Oysa bir kitap için eleştiri yazılacaksa daha önce yazılmış eleştirilerin incelenmesi, el altında bulundurulması ve yeri geldiğinde bunlara gönderme yapılması bile gerekir.

Bu parçadaki gibi düşünen bir yazar, aşağıdakilerden hangisini söylerse kendi tutum ve düşüncesiyle çelişmiş olur?

A) Bu yapıta yönelik eleştiriler arasında özgün düşünceler içerenine rastlamadım.

B) Eleştirmenlerin bu yapıt karşısındaki tutumlarını haksız ve son derece öznel buldum.

C) Bu yapıt üzerine yazılan son eleştirilerde, farklı değerlendirme ölçütlerinin kullanıldığını gördüm.

D) Bu kitaba yönelik eleştirimi onun, üzerimde bıraktığı izlemine göre oluşturdum.

E) Bu kitapla ilgili görüşlerin, yazarın kişiliğine değil, kitaba yönelik olmasını isterdim.

(2003 - ÖSS)

20. Önemli bir edebiyat yapıtını çevirirken o yapıtın yazarıyla çok farklı bir ilişki kurmanın mutluluğunu da tadar çevirmen. Bir yazarla çeviri aracılığıyla ilişki kurmak, onun söyledikleri ve söyleme biçimleri üzerinde kafa yormayı gerektirir. Çünkü çeviride yapılması gereken, yalnızca okumakla, okunanı anlamakla sınırlı değil; asıl önemli olan yazarın söylediklerine, söyleme biçimlerine, hangi dile çeviriyorsak o dilde varlık kazandırmaktır.

Bu parçada vurgulanmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

A) Başarılı çevirmenler, yapıtları çevirirken tarihsel ve toplumsal koşulları da düşünürler.

B) Bir çevirinin başarısı, yapıtın, çevrildiği dilde düşünce ve anlatım yönünden yeniden oluşturulmasına bağlıdır.

C) Çevirmenle, çevrilen yapıtın yazarı arasında duygusal yönden benzerlik olması, çeviriyi olumlu yönde etkiler.

D) Çevirmenler, çeviriyi bitirinceye değin çok değişik duygular yaşarlar.

E) Anlatım olanakları birbirine benzeyen dillerde yapılan çeviriler daha başarılı olur.

(2003 - ÖSS)

21. İki yaşını dolduran küçük kızım, televizyondaki sanatsal nitelikten yoksun ürünler sunan şarkıcıyı görünce hemen tanıdı ve adını söyleyiverdi. O sırada, elimde ünlü bir yazarımızın son kitabı vardı. Onu ikinci kez okuyordum. Birden içimin sızladığı hissettim, iki yaşında bir çocuk, televizyonun etkisiyle bir şarkıcıyı tanıyordu. Ekranda o şarkıcının yerine bir şair, romancı, öykücü, ressam ya da bilim adamının görünmesine fırsat verilse, onların yaşamları anlatılsa, yapıtları dile getirilse o küçük çocuk onları da bilecek, onları da tanıyacak. Bu da ülkenin geleceği için ne kadar güzel olacak!

Bu sözleri söyleyen kişinin anlatmak istediği aşağıdakilerden hangisidir?

A) Televizyondaki çocuk programlarının yetersizliği

B) Edebiyatçılarımızın pek çok güzel ve eğitici yapıtı bulunduğu

C) Bilim ve sanat adamlarıyla ilgili programlara televizyonda yer verilmesinin gerekliliği

D) Televizyondaki müzik programlarının birçok yönden çocuklara uygun olmadığı

E) Çocuklar üzerinde televizyonun gereğinden fazla etkili olduğu

(2003 - ÖSS)

22. Bu yazarımızın, anlattığı çevre ve kişiler hakkında geniş bilgisi vardır. Ama o, bunu hiçbir zaman açıkça gözler önüne sermez. Anlattıkları, buzdağının suyun üstünde kalan kısmı gibidir. Okur, zamanla buzdağının altta kalan kısımını fark eder ve yazarın asıl kimliğinin orada saklı olduğunu anlar.

Bu parçadaki anlatılmak istenen aşağıdaki yargılardan hangisi arasında anlamca yakınlık vardır?

A) Her yazarın, olayları ve kişileri algılama biçimi farklıdır.

B) Kimi yazarlar, yapıtlarında kendilerini bütünüyle açığa vurmaktan kaçınır.

C) Bir yapıtı, her okur farklı biçimlerde algılayabilir.

D) Okur, beğendiği yazarların yapıtlarından her okuyuşta değişik tatlar alır.

E) Kimi yazarlar, olayların değerlendirilmesini okura bırakarak ilgi çekmeye çalışır.

(2003 - ÖSS)

23. Bir romanı elime alıp okumaya başladığımda kendimi okyanusta kaybolmuş küçük bir balık gibi hissederim. Neredeyim? Nereye sürükleniyorum? Biraz şaşkınlık, biraz kaybolmuşlukla sözcüklerin arasında bir şeyler bulmaya çalışırım. Sonra, bir anda kendimi, yazarın oltasına takılmış bulurum ve roman çok iyiyse bittiğinde hâlâ oltadayımdır. Aksi halde bir yerlerde oltadan kurtulmuş, zihnim dağılmış, nerede olduğumu unutmuş, dolanmaya başlamışımdır.

Bu parçaya dayanarak, aşağıdaki genellemelerden hangisine varılabilir?

A) Romanlar, okuyucuları gerçek yaşamdan uzaklaştırır.

B) Okurların bir romanı sonuna değin anlayarak okuması, o romanın değerini ve etki gücünü gösterir.

C) Her romanın kendine özgü bir okuyucu kitlesi vardır.

D) Okuru şaşırtan romanlar, anlatım gücü üstün olanlardır.

E) Güçlü romanlar, okurların duygu ve düşünce dünyasını biçimlendirir.

(2002 - ÖSS)

24. Romanda, uzun süre yurdundan ayrı kalmış iki kişinin geri dönüşü anlatılır, ikisi de geri döndüklerinde vatanlarına yabancılaşmıştır. Çocukluklarına, gençliklerine ait anılar, zaman içinde belleklerinde korunmadığı için yok olmuştur. Tekrar kavuşulan resimler, günlükler, evler, sokaklar da anlamlarını çoktan yitirmiştir. Çünkü, bambaşka bir yerde yaşam sürerken, anıları çağrıştıran mekânlardan uzakta bellek beslenmez, dolayısıyla boşalır. Belleği canlı tutan, karşılıklı ilişkilerle bu anıların tazelenmesidir.

Bu parçada asıl anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

A) Geçmişte yaşananların canlı kalması, onların aynı ortamda anımsanmasına, paylaşılmasına bağlıdır.

B) Memleketinden yıllarca ayrı kalmış kişiler, geri geldiklerinde çevrelerine uymakta sıkıntı çekerler.

C) Koşullar değiştikçe eski izlenimlerin yerini yenileri alır.

D) Olayların insanlar üzerinde yaratacağı etki ortamdan ortama değişir.

E) Üzerinden zaman geçtikçe eski yaşantılar unutulur.

(2002 - ÖSS)

25. Dil devrimimiz, Cumhuriyetten çok önce başlamış; ancak gerçek başarısını, Cumhuriyet dönemi yazar ve bilim adamlarının çalışmalarıyla göstermiştir. Yabancı sözcük ve kurallardan hızla kurtulan Türkçemiz, yeni sözcüklerle hem gelişmiş hem zenginleşmiştir. Türkçemizin çeşitli olanaklarından yararlanılarak dile kazandırılan bu yeni sözcük ve terimler aracılığıyla, bilimsel bulgu ve bilgiler toplumun bütün kesimlerince, büyük ölçüde benimsenmiştir. Bu yolla, insanımızın düşünme ve aklını kullanma gücü geliştirilmiştir.

Bu parçada dil devrimiyle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi vurgulanmaktadır?

A) Halkın aydınlanmasını sağladığı

B) Bilim ve sanatı geliştirdiği

C) Çok eski bir geçmişi olduğu

D) Gerçekleşmesinde değişik yollara başvurulduğu

E) Okur yazar sayısını artırdığı

(2002 - ÖSS)

26. Onunla ilgili olarak şunları söyleyebilirim: Sözcüğün gerçek anlamıyla çağdaş bir insandı. On beş yıllık çok yakın düşünce ve çalışma arkadaşlığımız boyunca, onun, özel yaşamında da iş yaşamında da derin bir sorumluluk duygusuyla hareket ettiğini gözledim. Bu duygu, yediği ekmekten, içtiği sudan, konuştuğu kimselere, yaşadığı topluma kadar, sahip olduğu her şeyin karşılığını verme duygusudur.

Bu parçaya dayanarak, sözü edilen kişiyle ilgili aşağıdaki yargılardan hangisine varılabilir?

A) Çevresindekileri ilişkilerini aynı düzeyde tutmayı başarır.

B) Başkalarının da kendisi gibi olmasını ister.

C) Sahip olduklarını gerçekten hak edebilmiş olmayı önemser.

D) Elindekilerle yetinip mutlu olur.

E) Yaşamını, kimseden yardım görmeden sürdürür.

(2002 - ÖSS)

27. Evimin penceresini tümüyle kapatan kiraz ağacı, önceki sabah birden duvağını takıp pencereden içeri uzandı. Ak çiçekleriyle el öpmeye geldi sanki. Nedendir bilmem, her yıl içimde bahar sevinçleri tutuşturan kiraz ağacı, bu yıl beni yalnızca kederlendiriyor, yalnızca hüzün veriyor bana. Duvak takmış kiraz ağacına gülümsemek nedense bir türlü gelmiyor içimden.

Bu parçadan, kiraz ağacıyla ilgili olarak nasıl bir sonuç çıkarılabilir?

A) Bu yıl daha erken, daha çok çiçek açmıştır.
B) Duyguları etkileme gücü azalmıştır.
C) Çiçeklerindeki renk zenginliği şaşırtıcıdır.
D) Evin dış dünyayla bağlantısını engellemektedir.
E) Olumsuz çağrışımlar uyandırmaktadır.

(2001 - ÖSS)

28. Anadili, onu kullanan bireyler arasında köklü sevgi bağları oluşturur. Bilinçaltına dek uzanarak kişinin iç varlığını kuşatan bu bağlar, toplumsal yaşamda çok gerekli olan güven duygusunun da kaynağıdır; çünkü birbirini sevip sayan, birbirine güven duyan bireylerin oluşturduğu bir toplumda, bireylerin gelecek korkusu olmaz.

Bu parçada vurgulanmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

A) Anadilinin, ortak duygular oluşturmada çok önemli bir işlevi olduğu
B) Kişilerin yetiştikleri ortamla benlikleri arasında sıkı bir ilişki bulunduğu
C) Anadilindeki ses özelliğinin kişilerin düşünce ve duygularını etkilediği
D) Aynı dili kullanan kişilerin, aynı doğrultuda düşünebileceği
E) Anadili eğitimine ağırlık vererek ulusal duyguları pekiştirmek gerektiği

(2001 - ÖSS)

A YAYINLARI

29. Bir paragrafı anlayarak okumak, bir matematik problemini çözmeye benzer. Bir problemi çözmek için onu oluşturan öğeleri değerlerine göre kullanmak, aralarındaki bağlantıyı doğru kurmak bir zorunluluktur. Bunun gibi bir paragrafı anlamak için de onu oluşturan sözcüklerin anlamını doğru algılamak, birbirleriyle bağlantılarını bulmak gerekir. Ayrıca, yansıttıkları düşünceyi ve düşünsel düzeni görmek de bir gerekliliktir.

Bu parçada anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

A) Düşünceler sözcükler aracılığıyla dile getirilir.
B) Okunanların anlaşılmasında sözcüklerin yeri ve bunlar arasındaki ilişki önemlidir.
C) Matematik problemlerinin çözümünde temel olan, okuduğunu anlamadır.
D) Duygu ve düşüncelerin eksiksizce anlatımı, bunlara uygun sözcükler bulmayı gerektirir.
E) Her alanın, kendine özgü anlamlar içeren sözcükleri ve kuralları vardır.

(2001 - ÖSS)

30. Gençlere, kendi kalıplarımıza göre düşünmeyi öğretmek, yalnız onlar için değil, bütün toplum için zararlı bir tutum. Şunu unutmamak gerekir: Birtakım temel kavramları verirken onlara kendi değer yargılarımızı da benimsetmeye çalışırsak belki söz dinleyen bir kuşak yaratabiliriz; kendi değerlerimize göre yetiştirdiğimiz gençleri kurulu düzenin savunucuları olarak görebiliriz. Fakat düşünmeyi öğrenmeden yetişen genç, günü gelir, öğretilenlerin dışında, yeni durumlarla karşılaştığında şaşırır, kendine güvenemez ve yaşamın akışı içinde bir yandan öte yana savrulur durur.

Bu parçada, gençlerle ilgili olarak anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

A) Büyükleri örnek almalarının sorun yarattığı
B) Yanlış yapa yapa doğruya ulaşacakları
C) Değişik görüşler öne sürmelerinin kuşak çatışmasını ortaya çıkaracağı
D) Düşünce ve davranışlarında özgür olacak biçimde eğitilmeleri gerektiği
E) Üzerlerindeki baskının, her şeye karşı koyan kişiler olmalarına yol açtığı

(2001 - ÖSS)

31. Öykülerimdeki anlatıcıyı ben olarak düşünmeseniz iyi olur. Bir öyküdeki sevgili, ille de yazarın sevgilisi değildir. Elbette bir küçük yaşantıdan, yaşanmış, gerçek anlardan da yola çıkarak öyküler, romanlar yazılabiliyor; ama yazarın çizdiği görüntülerin ille de yaşanmış olması gerekmez. Önemli olan, okuru, bu görüntülerin gerçekliğine inandırması, onu bu görüntülerin içine çekmesidir.

Bu parçaya göre, öykünün en önemli niteliği aşağıdakilerden hangisidir?

A) Yazarın, başından geçenleri, başkalarının öyküsüymüş gibi anlatması

B) Yaşanmış olaylardan bir seçme yapılarak bunların anlatılması

C) Yazarın, yaşadıklarını değiştirerek vermesi

D) Gerçek olayların, gerçek olmadığı izlenimi bırakacak biçimde yansıtılması

E) Olayların, okuyucuda, yaşanmışlık duygusunu uyandıracak biçimde anlatılması

(2001 - ÖSS)

32. Roman yazarı, romanındaki kişilerin düşüncelerine, duyarlıklarına ortak olmalı, onlar gibi düşünmeli, onlar gibi duyumsamalıdır yazarken, özellikle bizim toplumumuz için geçerli bir yöntemdir bu; çünkü Anadolu insanının yüzyıllardan beri süzülüp gelen bir yaşam biçimi; doğaya, insana, topluma, kendine özgü bir bakışı vardır. Bunun bütün yönleriyle romanlaştırılmasının, açık, anlaşılır, özlü bir anlatımla okura ulaştırılmasının gereğine inanıyorum. İşte romanlarımda yapmaya çalıştığım, budur bir bakıma.

Bu parçadan, romancılarla ilgili olarak aşağıdaki yargıların hangisi çıkarılabilir?

A) İçinde bulunduğu toplumu yönlendirmelidir.

B) Kendisini roman kişileriyle özdeşleştirmelidir.

C) Okurun düzeyini iyi belirlemelidir.

D) Her romanında, farklı yaşam biçimlerini yansıtmalıdır.

E) Toplumun tarihsel gelişimini göstermelidir.

(2001 - ÖSS)

33. Yazı dediğimiz büyülü şekiller, önceleri taşın, kilin, kemiğin, ipeğin, bambunun üzerinde binlerce yıl oyalandı. Sonra papirüsün, parşömenin, derinin üzerinde epeyce konakladı. Daha sonra asıl büyük birikimini sağladığı kağıt üzerinde ışıltılarla dolaştı. Günümüzden otuz kırk yıl önce, elektronik devreler arasında gözle görülmez küçücük mekanlarda istiflendi. Böylece, aynı anda dünyanın bir başka köşesinde görülebilen bir nitelik kazandı.

Bu parçada, yazıyla ilgili olarak vurgulanmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

A) Ne gibi değişmeler geçirdiği

B) Uygarlığın gelişmesini sağladığı

C) Hangi gereksinimler sonucunda ortaya çıktığı

D) Kağıdın bulunuşundan nasıl etkilendiği

E) Günümüzde önemli bir iletişim aracı olduğu

(2001 - ÖSS)

34. "Gençliğimde okuduğum kitapları yeniden okuyacak yaşa geldim." demiş bir yazar. Ne kadar doğru! On ya da yirmi yıl önce okuduğumuz bir kitabı yeniden elimize aldığımızda ya da eski bir filmi tekrar izlediğimizde ne kadar değişik izlenimler ediniyor, nasıl da farklı yorumlara varabiliyoruz! Aynı durum, kuşkusuz, tiyatro için de geçerli. On yıl önce izlediğimiz bir oyunu, aynı yönetmenin on yıl sonraki yorumuyla seyrederken, bu gerçeği daha iyi algılıyoruz.

Bu parçada asıl anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

A) Değişik sanat yapıtları temelde benzer nitelikler taşır.

B) Tiyatro yönetmenleri aynı oyunu zaman zaman farklı yorumlarla sunarlar.

C) Yazarlar yaşlandıkça yaratma güçleri artmaktadır.

D) İnsanların bakış açıları, değerlendirme ölçütleri yaşla birlikte değişmektedir.

E) Tiyatro yapıtları, değişik biçimlerde yansıtılmaya uygundur.

(2001 - ÖSS)

35. Ozanları, yaşadıklarını, duyduklarını yazan kişiler diye tanımlamak yanlıştır. Sözgelimi Cahit Sıtkı, yaşadıklarını, duyduklarını yazan bir ozan olarak bilinir. Oysa ölüm acısını tatmamış, yaşamamıştır. Bununla birlikte, sık sık ölümden duyulan acıyı işlemiştir. Onunla yıllarca arkadaşlık yaptım. Bir gün bile ölüm sözcüğünü işitmedim ondan. Ölmüş bir sevdiği de yoktu yanılmıyorsam. Ölüm yalnızca bir temaydı onun için.

Bu parçada vurgulanmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

A) Her ozanın şiiri, belirli konuları içerir.

B) Ozanların, şiirleriyle yaşantıları arasında ilişki olmayabilir.

C) Her ozanın, şiir evreni aynı zenginlikte değildir.

D) Şiirin etki gücü, okuyucuyu duygulandırmasıyla ölçülür.

E) Hiçbir ozan, duygulanmadan şiirini oluşturamaz.

(2000 - ÖSS)

36. Genel anlamda insan düşüncesinin ürettiği değerlerin tümünü iki ana kümeye ayırabiliriz. Bunlardan ilki maddi kültürdür. Maddi kültür, insanoğlunun doğaya egemen olmak için yaptığı tüm araç ve gereçler ile bunları kullanma bilgisidir. İkincisi ise yaşamı düzenlemek, zenginleştirmek, korumak için konulmuş kurallar dizgesi olan manevi kültürdür. Bu iki kültür, birbirinden ayrılmamalıdır. Böyle bir yaklaşım, kültürü daha anlamlı ve yararlı kılar.

Bu parçada kültürle ilgili olarak vurgulanmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

A) Bir bütün olarak ele alınması gerektiği

B) Kişiden kişiye değişen boyutlarının olduğu

C) Toplumsal değerlerin önemli bir yer tuttuğu

D) Kişiliklerin oluşumunda etkili olduğu

E) Toplumsal yaşayışı belirlediği

(2000 - ÖSS)

37. Anadili öğretimini Türkçe'nin söz değerlerine dayandırmak gerekir. Yıldız yerine "star", gösteri yerine "şov" gibi yabancı sözcükleri kullanır, sürekli olarak, anlamını bilmediğimiz Arapça sözcükleri yinelersek çocukların söz dağarcığı karmaşık bir hal alır. Bundan da öte, sözcükler açık ve aydınlık bir anlam kazanamaz. Çocuklarımız arasından sanatçıların, bilim adamlarının çıkmasını daha başlangıçta engellemiş oluruz. Çünkü bilgin ya da sanatçı, bulgu ve yargılarını, gözlem ve deneyimlerini, anadilinin kavramları üzerine kurar. Kavramlar açısından duruluk kazanmamış bir zihin, açık seçik düşünemeyeceğinden, bir buluş ya da yapıt ortaya koyamaz.

Bu parçada asıl anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

A) Söz dağarcığının konuşma gücünü etkilediği

B) Dil eğitiminin toplumsal gelişme açısından önemli olduğu

C) Yaratıcılığın önkoşulunun yüksek düzeyde bir eğitim görmek olduğu

D) Kimi sözcüklerin anlamda bulanıklığa yol açtığı

E) Anadilini iyi bilmemenin yaratıcılığı engellediği

(2000 - ÖSS)

38. Savaşa gidecek askerlerin omzunda gördüğümüz torbalara benzer bir torba da bizim evde hazırlandı. Gerçi babam daha askere çağrılmamıştı; ama çağrılacağı günün pek uzak olmadığını hepimiz biliyorduk. Bu nedenle annem ona, dikişteki bütün becerisini göstererek, kaba patiskadan bir torba dikti. Sanırım dikerken kendi kalbini de içine koydu. Çünkü babam aramızdan ayrıldıktan sonra, annemin bir kalp taşıdığını gösteren bütün izler kalkmıştı ortadan.

Bu parçada sözü edilen anneyle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

A) Çevresindekilerden hiçbir destek görmüyor.

B) Eşinin gidişinden sonra acıma ve sevme duygularını yitiriyor.

C) Çocuklarıyla birlikte geçim sıkıntısına düşüyor.

D) Savaşın, çocuklarının iç dünyasını etkileyeceğine inanıyor.

E) Savaşa karşı büyük bir öfke duyuyor.

(2000 - ÖSS)

PARAGRAFTA ANA DÜŞÜNCE

TYT SORULARININ ÇÖZÜMLERİ

1. Öncülde yer alan parçada başarıyı değerli kılan önemli unsurlardan bir tanesinin bu yolda çekilen eziyetler olduğu vurgulanmaktadır. Bu anlamda doğru cevap D şıkkıdır.

Yanıt D

2. Öncülde verilen parçanın genelinde coğrafi keşifler ile başlayan sömürgecilik faaliyetlerinde şövalye romanlarının pay sahibi olduğu "İspanyolları, yerliler karşısında farklı ve üstün kılan özelliklerden biri de şövalye romanlarına tutkulu yaklaşımlardır" gibi ifadelerle desteklenmektedir.

Yanıt E

3. Parçada Heisenberg'in fizikçi olmasına rağmen fiziği meslek olarak görmemesi ve büyülendiği soyut matematikle uğraşması anlatılmaktadır. Bu nedenle Heisenberg'le ilgili olarak ulaşılabilecek yargı, C seçeneğinde verilen yargıdır.

Yanıt C

4. Parçada tarihçinin de edebiyatçının da geçmişten yararlandığı ancak tarihçinin geçmişe takılıp kalırken edebiyatçının gelecekle de ilgilendiği vurgulanmıştır. Bu durumda parçadan edebiyat ve tarih araştırmacılarıyla ilgili olarak I. cümlede verilenlere ulaşılabilir.

Yanıt A

5. Parçada "istifleme bağımlılığı" konusu işlenmiştir.

İstifleme bağımlılığı olan kişilerin istifledikleri şeylerden en önemlisini bile atmak durumunda kaldıklarında çok üzüldükleri vurgulanmıştır.

Bu durumu karşılayan yargı E seçeneğinde verilmiştir.

Yanıt E

6. Şair, parçada insanların istediği gibi şiirler yazmanın mümkün olduğunu ancak bunun insanların isteklerinin sürekli değiştiği için kendi şiir anlayışını sekteye uğratacağını ve kendi istediği şiirleri yazmasına engel olacağını vurgulamıştır.

Bu düşünceye en uygun yargı E seçeneğinde verilmiştir.

Yanıt E

7. Parçada sözü edilen araştırma, araştırmacıları deneklerin önce sabit sonra sallanan bir yatakta uyutulduğu, sallanan yatakta uyuyan deneklerin daha çabuk uyudukları ve daha bir derin bir uykuya daldıkları sonucuna ulaştırmıştır. Buna göre araştırmacıların amacı, uykuya dalma ile sallanmak arasındaki ilişkiyi incelemektir.

Yanıt E

8. Parçada büyük kentlerdeki sorunun susuzluk değil, sudaki kalitesizlik olduğu anlatılmaktadır. Sudaki kalitenin artırılmasının yolunun da atıkların kontrol altına alınması olduğu vurgulanmaktadır. Baraj havzalarının korunması, atıkları ayrıştırılarak yeniden kullanılması, çöplerin kontrol tesislerinde toplanması bu sorunun çözüm yolu olarak gösterilmektedir. Bunlardan yola çıkıldığında parçadan D seçeneğinde verilen yargıya ulaşılabilir.

Yanıt D

9. Parçada uygarlığın ölçütünün kağıt tüketimi olduğu yargısının güncelliğini yitirdiği, günümüzde yazılanları yayımlamanın başka yollarının da olduğu vurgulanmış, kağıda basılan yayınlarla elektronik ortamda üretilen yayınların varlığını bir arada yürüttüğü anlatılmıştır.

Bu durumda parçadan A seçeneğinde verilenlere ulaşılabilir.

Yanıt A

10. Parçada servi ağacının insanın var olma çabasının sembolü olduğu anlatılmaktadır.

Servinin hayatı, doğruluğu, bolluk ve bereketi, ölümsüzlüğü simgelemesi, kimi özelliklerinden dolayı ona sembolik bir değer atfedilmesi (yüklenmesi) sonucunu doğurmuştur.

Yanıt D

11. Servinin hayatı tasvir etmesi, serviye türlü sembolik anlamlar yüklenmesi, hayatı anlamlandırırken doğadaki varlıklardan ve onların özelliklerinden faydalanıldığını gösterir.

Yanıt B

12. Parçada elektronik cihazlardaki bilgilerin silinemediği, birtakım teknolojilerle bu bilgilerin ele geçirilebileceği dolayısıyla bu durumun tehlikeli sonuçlara yol açabileceği vurgulanmıştır. Bu durumdan parçadan C seçeneğinde verilenlere ulaşılabilir.

Yanıt C

13. Parçada önce bilgisayarlar sonra cep telefonları incelendiğinden I. ifadede verilen "incelenen teknolojik araçlar" açısından benzeşme söz konusu değildir.

Hem bilgisayarlar hem cep telefonları ayrı çıkış noktaları (II) üzerinden incelenmiş ve aynı sonuçlara (III) ulaşılmıştır.

Bu durumda II. ve III. ifadelerde benzeşme görülür.

Yanıt D

14. Patlamanın edebiyat ve sanat dünyası üzerinde kalıcı izler bırakması, patlamanın kültürel yaşam olan etkilerini gösterir. (A)

Kuzey Yarım Küre'nin büyük bölümünde sıcak bir yaz mevsiminin yaşanması, Avrupa ve Kuzey Amerika'da soğuk havanın etkili olması, etkisinin hissedildiği coğrafi bölgelerin varlığını gösterir. (C)

Patlama sonucunda oluşan bulutların yeryüzünün soğumasına yol açması, dünyanın ısınması üzerine etkisini gösterir. (D)

Atmosfere milyonlarca ton toz ve volkanik külün karışması atmosferde yarattığı değişikleri gösterir. (E)

Parçada patlamanın bazı bölgelede yol açtığı kuraklığa değilmemiştir.

Yanıt B

15. Tambora Yanardağı patlaması sonrasında Mary Shelley'in ünlü romanı Frankenstein'i yazması, olumsuz bir olayın olumlu bir etkinliğe önayak olması demektir.

Buna benzer bir ifade D seçeneğinde yer almaktadır.

Sel, bir felakettir ancak sel sularının güllere can vermesi de olumlu bir sonuçtur.

Yanıt D

YGS SORULARININ ÇÖZÜMLERİ

1. Mevlana sözüyle tecrübenin yani olgunlaşmanın bazı evreler sonucunda gerçekleştiğini dile getiriyor. Buna uygun cevap da "C"dir.

Yanıt C

2. Parçada anlatılmak istenen şudur: "Yazıya başlarken nasıl biteceği konusunda bir şey söylenemez. Bunu belirleyen yazarın kelime haznesidir. Yani şairleri ya da yazarları sınırlandıran sözcüklerdir. Bundan dolayı da cevap "A"dır.

Yanıt A

3. Küresel kelime anlamı olarak dünya ölçüsünde geniş bir bakış açısıyla benimsenen, global demektir. Bu açıklamadan yola çıkıldığında "Küreselim" sözcüğü bir bütünün parçası olduğunu anlatmaktadır.

Yanıt E

4. Parçaya göre okuma eylemini gerçekleştirmek piyano çalmayı öğrenmek kadar zor bir iştir. Piyano çalmayı öğrenmek zamana ve kişinin gayretine bağlıdır. Kısacası okuma eylemi için zamana ve gayrete ihtiyaç vardır.

Yanıt B

5. Parçanın ana düşüncesi edebi eserlerin toplumsal durum ve gelişmeleri yansıtmasıdır. Bu yüzden doğru cevap "B" seçeneğidir.

Yanıt B

6. Parçada şairin gençken ve yaşlandığında şiiri oluştururkenki tavrı anlatılmıştır. Şair olgunlaştıkça daha titiz ve seçici bir kimliğe bürünmektedir. Bu yüzden doğru cevap "C" seçeneğidir.

Yanıt C

7. Parçanın ana düşüncesi, kendimizi büyük sorunların çözümüne adarken küçük sorunlarımızı görmezlikten gelmemeliyiz. Bu yüzden doğru cevap "C" seçeneğidir.

Yanıt C

8. Parçada, küresel ısınma dolayısıyla insanın, canlı türlerini ve ekosistemleri korumak amacıyla gelecekte yapmak zorunda olacağı işlerden bahsediliyor. Bu da ekosistemlerin ve canlı türlerinin korunması işinin gelecekte insanın önemli bir uğraşı alanı olacağını gösteriyor.

Yanıt B

9. Bu soru, A ve C seçenekleri arasında kalınabilecek bir sorudur. Genel çerçevede düşünüldüğü zaman parçada asit oranının fiziksel değişimlere yol açtığının anlatıldığı söylenebilir. Bununla birlikte parçada asit oranı yüksek okyanus sularında yaşayan balıkların ses algılama becerileri üzerine odaklanılmış ve parça bu ayrıntı üzerine kurulmuştur. Ana düşünce cümlesinin de bu ayrıntı üzerine kurulmuş olması gerektiği için doğru yanıt C seçeneğidir.

Yanıt C

10. Parçada yazar, yazmış olduğu kitabında anlattıklarını okuyucuda gerçek bir etki bırakacak şekilde kaleme aldığından kitabın asıl özelliği, okuyucuda kitapta anlatılanları yaşıyormuş duygusu uyandırmasıdır.

Yanıt C

11. Paragrafın ikinci ve üçüncü cümlesi "ana düşünceyi" içermektedir. İnsanın iyi yaptığı şeye takılıp kalmaması, iyi yapamadığı şeyleri de yapmayı denemesi; yani kendini geliştirip kendine yenilikler katması gerektiği vurgulanmaktadır. Dolayısıyla insanla ilgili olarak vurgulanmak istenen B'de verilmektedir.

Yanıt B

12. Parçada ahlakla ilgili olarak anlatılmak istenen "... Deneyimler, düşünsel gelişmeler, sanatsal ve teknolojik üretim, ilkelerin anlamlarına yeni boyutlar kazandırır." cümlesinde dile getirilmektedir. Ahlak ilkeleri, toplumsal ve kültürel gelişmelerden etkilenerek zaman içerisinde değişebilir.

Yanıt E

13. Paragrafın bütününde, insanın eğilimlerine yön veren, onun bakış açısını belirleyen temel etkenin yakın çevre olduğu dile getirilmektedir. Sanatla iç içe yaşayan bir ailenin bireyi olan yazarın da yaşama bir ressamın ve yazarın gözüyle bakması bunun kanıtıdır.

Yanıt C

LYS SORULARININ ÇÖZÜMLERİ

1. Parçanın ilk cümlesinden yola çıkarak okumanın bir "ceza" olarak görülmesinin parçanın genelinde yakınılan durum olduğu söylenebilir.

Yanıt B

2. Parçaya göre "kalıplar" her ne kadar hayatı sınırlandırsa da aslında insanın yaşamını kolaylaştıran en önemli yardımcılardır.

Yanıt B

3. Parçada gençlerin savaşın etkilerini daha da önemlisi savaşlarda kullanılması muhtemel nükleer silahların tehlikesini kavrayamamalarından yakınılmaktadır.

Yanıt A

4. Parçada yenilikçi şairin doğru zamanda yenilik yapan şair olduğu vurgusu yapılmıştır.

Yanıt D

5. Parçanın özellikle son bölümlerinde romanın yeni boyutlar kazanarak yazarını izleyici konumuna taşıması, romanın yazarın kontrolünden çıktığı düşüncesini bize aşılamaktadır.

Yanıt D

6. Yaşlı kadın, değişen duvar kağıtları karşısında üzüntü duyarak "çiçeklerde geçmişi kokluyordum." demesi o duvar kağıtlarına verdiği değerin hatıralarda gizli olduğunu bize göstermektedir.

Yanıt A

7. Parçanın genelinde kent yaşamı çerçevesinde bir araya gelen insanların birlikte yaşamalarına karşın birbirlerine yabancılaşmalarından yakınılmaktadır.

Yanıt C

8. Araştırma, bireylerin bir mekanı sevmesinde o mekanda çalınan müziğin etkili olduğu genellemesini doğrulamak için yapılmıştır.

Yanıt E

9. Parçada birbirine zaman ayıramayan insanların ailelerin sorunsuz yaşayamadıkları dile getirilmektedir. Şu halde parçadan çıkarılacak yargının, insanlar arasındaki ilişki kopukluğunu ve bunun yarattığı sıkıntıyı dile getiriyor olması gerekir. Bu yargı da B seçeneğinde verilmiştir.

Yanıt B

ÖSS SORULARININ ÇÖZÜMLERİ

1. Bu parçada okur ve yazar arasındaki düşünsel ve duygusal yakınlığın, okurun sanatçının yapıtlarından alacağı tadı artıracağından söz edilmektedir. Bu anlam C seçeneğinde verilmektedir.

Yanıt C

2. Parçada, bir yapıtta anlatılan ne olursa olsun, okurun anlatılana inanmasının yazarın inandırıcılığını kaybetmemesine bağlı olduğu dile getirilmektedir. Bu da A seçeneğinde verilmiştir.

Yanıt A

3. Paragrafta gelecek için çaba harcayan kişinin, geçmiş hakkında mutlaka bilgi sahibi olması gerektiği, geçmiş hakkında bilgi sahibi olunmadan geleceği kurmaya çalışmanın boşa çaba harcamak anlamına geleceği dile getirilmektedir. Bu anlam A seçeneğinde verilmektedir.

Yanıt A

4. Paragrafta hâkim olan düşünce, tarihsel yapıların onarımları sırasında zarar görmeleri, orijinal hallerinin korunmasına özen gösterilmemesidir.

Yanıt D

5. Paragrafta belirtilen "dünyaya sığmama hali" ve "dünyayı biraz daha geniş kılma" sözleri, C seçeneğindeki "yaşamın sınırlarını aşma" düşüncesiyle örtüşür. Seçeneğin devamı da paragrafta anlatılanları tamamlayıcı niteliktedir.

Yanıt C

6. Hakkında yapılan övgülere kapılıp "artık çok iyi bir yazar olduğunu" düşünen ve "kendini yenilemek ihtiyacı" hissetmeyen yazarların gelişemeyeceğine değinilmektedir parçada. Bu anlam B seçeneğinde verilmiştir.

Yanıt B

7. Anatole France'ın bu sözleri "gerçek yazarın yazmak eylemini istese de istemese de gerçekleştireceğini, yazmak eyleminin gerçek yazar için doğal bir dürtü olduğunu" belirtmektedir. Bu anlam D seçeneğinde verilmiştir.

Yanıt D

8. Parçada, yazarın yarattığı karakterlerle özdeşleşmesi gerektiği Flaubert örneklenerek anlatılmaktadır. Bu anlam A seçeneğinde verilmiştir.

Yanıt A

9. Parçada anlatılan kişi başarılı; ama başkalarının kendisi için belirlediği yolda yürüdüğü, kendi yolunu çizemediği için mutsuz biridir. Sözü edilen kişiyle ilgili olarak asıl değinilen, kişinin yaşamını başkalarının yönlendirmesidir. Bu anlam D seçeneğinde verilmiştir.

Yanıt D

10. "Günlük dilin, konuşma dilinin sıcaklığını örgüsünde taşımayan yazınsal dil, ister istemez donuklaşır, yapaylaşır." cümlesi parçada asıl anlatılmak istenen düşünceyi içermektedir. Günlük dile, yani okurun anlayacağı dile dayanan eserler kalıcı olabilir.

Yanıt B

11. Seçenekler arasında parçaya yönelik çıkarılabilecek yargı B seçeneğidir. "Gösterme yönteminde yazar, anlatma yönteminin aksine anlatıcı olarak aradan çekilir." cümlesinde anlatma yöntemiyle yazılan romanlarda olayların yazarın bakış açısıyla verildiği anlamı çıkmalıdır. Parçada da Peyami Safa ve Halide Edip Adıvar gösterme ve anlatma yöntemleri arasındaki bu farkı ortaya koymak için örnek olarak kullanılmıştır.

Yanıt B

12. Parçada vurgulanmak istenen asıl düşünce son cümlede saklıdır. Ahmet Hamdi Tanpınar ve Abdülhak Şinasi Hisar gibi sanatçıların yazdığı yazınsal değeri yüksek, bir başka deyişle nitelikli eserlerin çok fazla okura ulaşmadığı anlatılmaktadır. Bu durum, A seçeneğinde verilmiştir.

Yanıt A

13. Parçada sanatın asıl amacının insanın insanı anlamasını kolaylaştırmak, insanın insana yakınlaşmasını sağlamak olduğu anlatılmaktadır. Bu anlam B seçeneğinde verilmektedir.

Yanıt B

14. Sağlık personelinin sadece tıbbi terimleri çok bilmesinin yeterli olmayacağı, bu terimlerin halk dilindeki karşılıklarını da öğrenerek halkla etkili iletişim kurmayı başarması gerektiği anlatılmaktadır. Bu durum, E seçeneğinde verilmektedir.

Yanıt E

15. Parçada çocuklara okumayı sevdirmek için okutulan metinlerin sadece "ders verici" olmaması, aynı zamanda onların duygu dünyasını geliştirecek metinler olması gerektiğinden söz edilmektedir. Bu anlam D seçeneğinde verilmiştir.

Yanıt D

16. Parçada yaşadığı çağın dışında kalanların, yaşadığı çağa ayak uyduramayanların geçmişe takılıp kalmalarından, hep geçmişi anmalarından bahsedilmektedir. Bu durum, E seçeneğinde verilmektedir.

Yanıt E

17. İlk cümle yazarın bir değişim geçirdiğini ortaya koymaktadır. Bu değişim olumsuz yönde gerçekleşmiştir. B seçeneğinde yazarın yaşadığı değişim vurgulanmaktadır.

Yanıt B

18. Parçada kimi yazarların gerçeği dönüştürmeden, olduğu gibi yansıtmayı amaç edindikleri, düşsellikten kaçındıkları anlatılmaktadır. A, B, C, D seçeneklerinde gerçeğin yazarca dönüştürülmesinden bahsettiği için parçayla çelişir. E seçeneği parçada anlatılanla örtüşmektedir.

Yanıt E

19. Parçadaki gibi düşünen biri "Bu kitaba yönelik eleştirimi onun, üzerimde bıraktığı izlenime göre oluşturdum." derse kendi düşünceleriyle çelişmiş olur; çünkü eleştiri konusunda sadece kendi izlenimlerinden yola çıkan bir eleştirmen öznel davranıyor demektir. Parçada ise eleştirinin belirli kaynaklara dayanarak nesnel bir biçimde yapılması gerekliliğinden bahsedilmektedir.

Yanıt D

20. Parçada vurgulanmak istenen asıl düşünce son cümlede yer almaktadır. Çevirmen çevirdiği yazarın söyleyiş biçimini kendi dilinde yakalamalıdır. Çevrilen yapıtın çevrildiği dilde yeniden çevirmen tarafından yaratılması gerekir. Bu anlam B seçeneğinde verilmiştir.

Yanıt B

21. Parçada, kitle iletişim araçlarının, insanlığa bilimsel, sanatsal anlamda katkısı olan kişilere yer vermesi, bunun çocuklar için son derece yararlı olacağı anlatılmaktadır. Bu anlam C seçeneğinde verilmiştir.

Yanıt C

22. "Anlattıklarının buzdağının suyun üstünde kalan kısmı" olarak nitelendirilmesi, sözü edilen yazarın derinlikli bir anlatıma sahip olduğunu, anlatmak istediği kimi şeyleri anlattıklarının arkasına gizlediğini göstermektedir. Bu, yazarın kendini de gizlediğinin göstergesidir. Dolayısıyla paragrafta anlatılmak istenenle anlamca en yakın seçenek B seçeneğidir.

Yanıt B

23. Parçada değerli ve etki gücü yüksek romanların sonuna kadar okunduğu anlatılmaktadır. Bu anlam B seçeneğinde verilmektedir.

Yanıt B

24. "Belleği canlı tutan, karşılıklı ilişkilerle bu anıların tazelenmesidir." yargısı asıl anlatılmak isteneni içeren cümledir. Bu cümlenin anlamı A seçeneğinde verilmektedir.

Yanıt A

25. Dil devrimiyle ilgili olarak asıl anlatılmak istenen son cümlede verilmektedir. Dil devrimiyle halkın bilinçlendiği anlatılmaktadır.

Yanıt A

26. "Bu duygu, yediği ekmekten, içtiği sudan, konuştuğu kimselere, yaşadığı topluma kadar, sahip olduğu her şeyin karşılığını verme duygusudur." cümlesi, kişinin sahip olduğu her şeyin karşılığını vermek gibi belirgin bir özelliğe sahip olduğunu gösterir.

Yanıt C

27. Her yıl güzel duygular uyandıran kiraz ağacının bu yıl hüzün verdiğinden bahsedilmiş, onun olumsuz duygular yarattığına değinilmiştir. Bu anlam E seçeneğinde verilmiştir.

Yanıt E

28. "Anadili, onu kullanan bireyler arasında köklü sevgi bağları oluşturur." cümlesi paragrafın ana düşüncesini içermektedir. Bu cümlenin anlamı A seçeneğinde verilmiştir.

Yanıt A

29. Parçada bir paragrafı doğru anlayabilmek için nelere dikkat edilmesi gerektiği anlatılmaktadır. Sözcüklerin yerleri ve anlam değerlerini bilmek paragrafı doğru anlamanın yoludur. Bu anlam B seçeneğinde verilmiştir.

Yanıt B

30. Düşünce ve davranışlarında özgür olacak gençler yetiştirilmesi gerektiği anlatılmaktadır.

Yanıt D

31. "Önemli olan, okuru, bu görüntülerin gerçekliğine inandırması, onu bu görüntülerin içine çekmesidir." cümlesi, öykünün en temel niteliğinin okuru öyküdeki görüntülerin gerçekliğine inandırması olduğunu gösterir. Bu anlam E seçeneğinde verilmiştir.

Yanıt E

32. "onlar gibi düşünmeli, onlar gibi duyumsamalıdır..." sözleri yazarın kendisini roman kişileriyle özdeşleştirmesi gerektiğini ortaya koymaktadır.

Yanıt B

33. Parçada yazının geçirdiği değişimler anlatılmaktadır.

Yanıt A

34. Parçada insanların bir esere bakışlarının zaman içerisinde nasıl değiştiği anlatılmaktadır. Bu anlam D seçeneğinde verilmektedir.

Yanıt D

35. Parçada sanatçının mutlaka yaşadığını yazacağı gibi bir kuralın bulunmadığından bahsedilmektedir. Bu anlam B seçeneğinde verilmektedir.

Yanıt B

36. Kültür kavramının iki boyutlu olduğu, bu iki boyutun birbirinden ayrılmaması, kültürün bir bütünlük içinde ele alınması gerektiği dile getirilmektedir.

Yanıt A

37. Parçada anadilini sağlam bir biçimde bilmeyen birinin yaratıcı yönünün zayıf kalacağı anlatılmaktadır. Özellikle son cümle anahtar niteliği taşır.

Yanıt E

38. "Çünkü babam aramızdan ayrıldıktan sonra, annemin bir kalp taşıdığını gösteren bütün izler kalkmıştı ortadan" cümlesi annenin temel niteliğini ortaya koymaktadır. Bu anlam B seçeneğinde verilmektedir.

Yanıt B

PARAGRAFTA YARDIMCI DÜŞÜNCE

TYT SORULARI

1. Her yıl, milyonlarca ton plastik üretiliyor. Diğer yandan da plastik su şişeleri gibi geri dönüşümü sağlanamayan büyük miktarda atığın denizleri doldurmaması için çözüm arayışı sürüyor. Bu çözümlerden en umut verici olanı atıkları veya plastikleri parçalayan organizmalar. Ancak daha basit çözümler de var. Yakın zamanda bir araştırmacı, plastiğin aksine kalıcı olmayan ve kullanıldıktan sonra biyolojik olarak parçalanabilen bir malzemeden şişe üretme fikrini ortaya attı.

Bu parçadan hareketle aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

A) Biyolojik olarak parçalanabilen şişe, şimdilik tasarım aşamasında olan sonuç odaklı çalışmalardan biridir.

B) Geri dönüşüm sorununun ortadan kaldırılmasında parçalanabilen şişe fikriyle önemli bir adım atılmış oldu.

C) Plastiğin yerine alternatif malzeme üretme fikrinin ortaya atılması, kısa vadede bir çözüm olarak görünmüyor.

D) Geri dönüşümü sağlanamayan plastik ve benzeri maddeler doğal hayata kalıcı hasarlar vermektedir.

E) Plastiğin doğada dönüşüme uğramaması, ilerleyen zamanlarda ciddi sağlık sorunlarına yol açacaktır.

(2019 - TYT)

2. • Zaman zaman televizyonlarda toplu balina ölümlerine ilişkin haberler, karaya vurmuş balina görüntüleriyle karşımıza çıkar. Araştırmalar bu ölümlere okyanusların endüstriyel ve kimyasal atıklarla kirletilmesi, suların bulanıklaşması ve yanlış avlanmalar gibi etkenlerin sebep olduğunu gösterir.

• Balinalar, okyanusta yüzerken kafalarının ön kısmından gönderilen elektromanyetik dalgalarla yönlerini bulurlar. Bu özelliklerinden hem bulanık sularda yüzerken hem de göç ederken yararlanırlar. Ancak zaman zaman dünyanın manyetik alanının değişmesi ya da balinalardaki yön bulma sisteminin hastalık sonucu bozulması nedeniyle yönlerini tayin etmekte sorun yaşarlar ve karaya vururlar.

Bu iki parçayla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

A) Farklı görüşlerin aslında birbirini desteklediğini göstermektedirler.

B) İki farklı konuya ilişkin ortak bir görüş olduğunu vurgulamaktadırlar.

C) Aynı olguyu farklı yönleriyle değerlendirip ele almaktadırlar.

D) Aynı düşünceyi pekiştirmeye yönelik farklı örnekler sunmaktadırlar.

E) Farklı üsluplar kullansalar da konuyu benzer nedenlerle açıklamaktadırlar.

(2019 - TYT)

3. Pek çok kavramı toparlarken dağıtıyoruz ister istemez. Ama aşk konusunda bu tür tanımlara kalkışınca işler daha bir sarpa sarıyor. Öyle ki "günümüzde aşk" deyince gülmek geliyor içimizden. Neden? Galiba yıllar yılı "tek tip" bir aşk düşündüğümüzden. Aşkın mekânını, zamanını, onu yaşayanların sınıfsal özelliklerini hesaba katmadan "aşk"ı yücelttiğimizden. Eski Yunan'da aşk, Orta Çağ'da aşk, Haliç Kıyısı'nda aşk, Boğaz mehtabında aşk, kotrada aşk, grevde aşk... Bu ilişkiler aynı aşkta birleştirilebilir mi? İlişkiyi yaşayanların beklentileri de aşkı biçimlendirmez mi?

Bu parçanın yazarının aşağıdakilerden hangisini söylemesi beklenemez?

A) Aşk, bireysel ve toplumsal yaşanmışlıklardan soyutlanamaz bir olgudur.

B) Modern insan aşka yönelik tek tip bir bakış açısına sahiptir.

C) Her dönem ve mekân kendine özgü, bağımsız bir aşk algısı yaratır.

D) Aşkı sürdürülebilir kılmanın yolu, onu idealize etmekten geçer.

E) Aşk, tek bir değişkene indirgenerek tanımlanabilecek bir kavram değildir.

(2019 - TYT)

4. 1928-1992 yılları arasında yaşayan Philip K. Dick, bilim kurgu edebiyatının en beğenilen yazarlarından biridir. İlk hikâye ve romanlarından başlayarak tüm eserlerinde, gerçeklik ve insanı insan yapan özellikleri birbirine bağlı iki tema olarak ele alır. Bu temaları başarıyla işlediği eserlerinden biri, 1968 yılında kaleme aldığı *Androidler Elektrikli Koyun Düşler mi?* adlı romanıdır. Romanın ana karakteri Rick Deckard, Mars'tan kaçan altı androidi yakalamakla görevlidir. Ancak bu görevi sırasında, insanla robot arasındaki sınırın hiç de kesin olmadığını görür. Böylece eser bir yandan insan benzeri robotlar ile gerçek insanlar arasındaki farkı sorgularken diğer yandan gerçeklik algısı üzerine düşündürmektedir. Dick'in bu romanı, tüm zamanların en iyi bilim kurgu filmlerinden biri olarak kabul edilen *Bıçak Sırtı* filmine de kaynaklık etmiştir.

Bu parçada Philip K. Dick ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

A) Belirli bir alandaki çalışmalarının takdir edildiği

B) Farklı türdeki eserlerinde benzer konular üzerinde durduğu

C) Eserlerinin edebiyat dünyası dışında da ilgi gördüğü

D) Gerçeğin ne kadar gerçek olduğu konusunu sorguladığı

E) Romanlarında belirli bir karakterin maceralarını anlattığı

(2019 - TYT)

A YAYINLARI

5. Psikolojide "hatırlama efekti" olarak adlandırılan daha eski anıların geri dönüşü, tam bir muammadır. Anıların en eski olandan başlayarak hatırlanması, "unutmanın ilk temel yasası" ile tezatlık göstermektedir. Bu yasaya göre bir olayın üzerinden ne kadar uzun zaman geçmişse olayın hatırlanma ihtimali de o kadar azdır. Ancak hatırlama efektinde durum tam tersidir. Kişi, yaşı ilerledikçe daha eski anılarını hatırlar. Bu anıların ortaya çıkması için neden ihtiyarlığı beklediği ise bilimin araştırdığı başka bir muammadır. Kırklarında, ellilerindeki insanların da bunları kolaylıkla anımsamaları gerekmez mi? Neden bu anılar, bellek gerçekten yaşlanınca gösteriyor kendini? Sanki bunca yıl boyunca yayın yasağı varmış da yasağın kalkması için belli bir süre geçmesi gerekiyormuş gibi...

Bu parçadan hareketle aşağıdakilerden hangisine ulaşılamaz?

A) Hatırlama efektinde, anılar genellikle en eski olandan daha yeni olana doğru hatırlanır.

B) Unutmanın ilk temel yasasına göre üzerinden uzun zaman geçen olayların hatırlanması zordur.

C) Eski anıların bellek yaşlandıktan sonra hatırlanması, bilimsel açıdan bir merak konusudur.

D) Bellekte yer alan ilk anıların bellek yaşlanmadan ortaya çıkması, dış etkenlere bağlıdır.

E) Hatırlama efektinin ortaya çıkması ancak ihtiyarlıkta, belleğin yaşlanmasıyla mümkündür.

(2019 - TYT)

6. Günümüzde büyük miktarda veri üretilerek bunlar sürekli depolanıyor. Dijital verilerin saklandığı diskler "sunucu parkı" adı verilen devasa tesislerde tutuluyor. Bu bilgilerin korunması içinse ciddi bir kaynak harcanması gerekiyor. Bilim insanları çevre dostu olmayan bu veri saklama yöntemine yeşil bir alternatif sunuyor: Bitkileri biyolojik bir sabit disk olarak kullanmak! Tüm bilgileri bitkilerin DNA'sının içinde ikili kod olarak saklayabilmemize olanak tanıyan bu yöntem sayesinde kütüphaneler dolusu bilgi, tek bir ağaca aktarılabilecek. Bu buluş, geliştirilmeye muhtaç olsa da aile fotoğrafımızı en sevdiğimiz kaktüsün içinde saklayabilecek veya bahçemizdeki ağaçtan müzik dinleyebilecek olma ihtimali gerçekten heyecan verici!

Bu parçadan hareketle aşağıdakilerden hangisine ulaşılamaz?

A) DNA'larda genetik bilgilerin yanı sıra farklı verilerin de depolanması mümkün görülmektedir.

B) Veriler arttıkça bunların saklanması için gerekli olan alanların da artması beklenmektedir.

C) Ağaçlarda bilgi saklanmasına yönelik çalışmaların geliştirilmesine ihtiyaç duyulmaktadır.

D) Yeni bilgilerin üretilmesi, bunların depolanma sorununu da beraberinde getirmektedir.

E) Kolay ulaşılabilirliği nedeniyle verilerin dijital ortamda saklanması tercih edilmektedir.

(2019 - TYT)

7. Öznel olmak kendi içine kapanmak, düşünceye dalmak, herkesten ve her şeyden ayrı olmak değildir. Aksine dışa doğru, başkalarına doğru bir çeşit yöneliştir. Bu yönelişledir ki benim dışımdakilere "benimdir" diyebilirim. Ancak gerçekten yaşadığım, içinde kendimi gördüğüm, bağlandığım bir şey benimdir. Çünkü beni benden başka olanla birleştiren bağı yalnız ben yaratabilirim.

Aşağıdakilerden hangisi bu parçanın yazarının düşüncesini destekleyen bir örnek değildir?

A) İçerisinde bulunmadığım bir ordunun elde ettiği bir zaferle sevinebilirim yeter ki o, kendi fetihlerimin bir basamağı olsun.

B) İnşa aşamasında hiçbir emeğimin olmadığı bir eve sahip olabilirim yeter ki o, içinde oturduğum bir ev olsun.

C) Himalaya'nın doruğuna tırmanan adamın yaşadığı serüven ile böbürlenebilirim yeter ki o, kendi başarısını kanıtlamış olsun.

D) Şurada duran kimsenin sahiplenmediği toprak benim olabilir yeter ki o, ellerimle işlediğim bir toprak olsun.

E) Bir ülkenin uğradığı bozgunu iliklerimde duyabilirim yeter ki o, aramda bağlantılar kurduğum ülkede yaşanmış olsun.

(2019 - TYT)

8. - 9. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.)

Makber Türk şiirinin önemli örneklerinden biridir. Abdülhak Hamit bu şiiri eşinin ölümünün ardından, 1885 yılında yazmıştır. Eser, sevdiğinin ölümünü görmekle felakete uğramış bir insanın duygularını, okura büyük bir samimiyetle yaşatır. *Makber*'den kısa süre sonra, yıl bitmeden yazdığı *Ölü* adlı eserinde de konu ve ruh *Makber*'in aynısıdır. Ancak *Makber*'de başını bulutlara ve kayalara çarparak uçurum karanlıkları içinde şimşekler çaktıran yaralı kartal, burada geniş halkalar çevirerek ağır ağır süzülür. *Makber* bir feryattır. *Ölü*'de sükût ve düşünüş vardır. Sanki bu eserin mısraları düşünce hâline gelmiş gözyaşlarıdır.

8. Bu parçadan hareketle *Makber* ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

A) *Ölü* adlı şiir ile aynı yıl yazıldığı
B) Okuyucuda duygusal karşılık bulduğu
C) Kısa süre içinde kaleme alındığı
D) Bir kaybın yarattığı acıyı işlediği
E) Yazarın taşkın ruh hâlini yansıttığı

(2019 - TYT)

9. Bu parçadan hareketle *Ölü* ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

A) Yabancı bakışlardan saklanan bir keder olduğu
B) Eksik kalmışlık karşısında bir isyan olduğu
C) Kaynağı, düşünülerek bulunamayan bir acı olduğu
D) Her hatırlandığında acı veren bir anı olduğu
E) Zihnen kabullenilmiş bir üzüntü olduğu

(2019 - TYT)

A YAYINLARI

10. - 11. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.)

Çaylar farklı farklıdır, yaşamlarımız da... Kimi bol şekerli çay içer kimi az şekerli kimi de çayı şekersiz tercih eder. Erzurumlular ise çayı "kıtlama" içer. Kıtlama çay; dikdörtgen şeklinde, uzun ancak özel makaslarla kesilebilen sert şekerlerle içilir. Sert kesme şekerlerden çok küçük bir parçayı avurduna sıkıştıran kişi, bu parçayı idareli kullanarak dört beş bardak çay içebilir. Çayı kıtlama içmek hem özel bir keyif verir hem de ekonomiktir. Şekerin pahalı olduğu, hatta bazen hiç bulunmadığı yıllardan kalan bir alışkanlık olan kıtlama, sınırlı imkânlarımızı sınırsız bir sürece yayma gayretine benziyor. Bu anlamda bazılarımız hayatını kıtlama tarzında, bazılarımız bol şekerli yaşıyor. Bol şekerli ama kısa bir ömür sürüp mutsuz olanlar da var, kıtlama ama uzun bir hayatı mutlu kılanlar da...

10. Bu parçadan hareketle aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

A) İnsan, hayatını uzun ve mutlu kılmak için elindeki imkânları verimli kullanmaya çalışmalıdır.
B) Hayatın nasıl yaşanacağı, çoğu zaman insanın kendi tercihi olmaktan öte bir durumdur.
C) Hangi koşullarda yaşarsa yaşasın insan, hayata yüklediği anlamlarla geleceğine şekil verir.
D) İnsanın sahip olduklarının farkına varması yaşamdan alabileceği hazzın sınırlarını belirler.
E) İnsan sorunlardan uzak durabildiği oranda hayattan keyif alabilme becerisini kazanır.

(2019 - TYT)

11. Bu parçada kıtlama çay ile ilgili aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

A) Uygulanma şekline
B) Duygular üzerindeki etkisine
C) Ortaya çıktığı dönemin koşullarına
D) İnsan sağlığına olan etkisine
E) Tercih edilme nedenine

(2019 - TYT)

12. Bazı kavramlar, uzun süre sözlüklere ve akademik metinlere hapsedildikten sonra sebebi bilinmeksizin birdenbire, halkın diline düşme; basında, televizyonda, hatta hükûmet demeçlerinde zikredilme talihini veya talihsizliğini yaşar. Fena hâlde felsefe kokan ve Yunancadaki köküyle akla Aristoteles'i getiren etik kelimesi, bugün tam da bu şekilde sahnenin ortasına yerleşmiş durumda. Yunancada bilgece bir eylem yolu arayışına karşılık gelen etik, felsefenin ayrılmaz bir parçasıdır. Descartes'la -yani özne sorununun merkezî önem taşıdığı modern dönem felsefesiyle- birlikte etik, ahlakla veya pratik akılla az çok eş anlamlı hâle gelmiştir. Etik, böylece ister bireysel ister kolektif olsun, bir öznenin veya özne grubunun eylemlerini ve bunların sonuçlarını evrensel yasaların terazisinde ölçen, yargılayan sistem anlamına kavuşmuştur. Bugünün popüler kültür ve siyaset endüstrisinde ise artık anlam enflasyonu nedeniyle milyonlarca sıfırla şişmiş bir kavrama dönüşmüştür. O kadar çok şey için kullanılıyor ki hemen hiçbir şey ifade etmiyor.

Bu parçadan hareketle aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

A) Descartes sonrası modern dönemde etik, toplum yerine bireyi sorgulamak için kullanılan bir sisteme dönüşmüştür.

B) Modern dönemde etik, öznenin yaptıklarını ilke ve yasaların ışığında değerlendiren ahlak felsefesiyle ve pratik akılla özdeşleşmiştir.

C) Aristoteles'in felsefesinde sözünü ettiği etik ile bugün yaygın olarak kullanılan etik sözcüğü farklı anlamlar taşır.

D) Medyada, gündelik hayatta ve politikada etik kavramına gösterilen ilgi, kavramın iletişimsel değerini olumsuz etkilemiştir.

E) Sonradan popülerlik kazanan kimi kavramlarda olduğu gibi etik kavramının da günümüzde kazandığı yaygınlığın nedeni belirsizdir.

(2019 - TYT)

13. Bu eser, insanın içine taş gibi oturan öykülerle dolu olmasıyla ayrı bir yere sahip. Çoğunda olaylar doğrudan anlatılmıyor; en çok da bu hâliyle öyküler, didaktik olmanın tuzağına düşmekten kurtuluyor. Yazarın öykülerindeki bazı noktaları kendince birleştiren okur, metne dâhil olarak yine kendince anlamlar üretiyor. Anlatılan öyküler içimizden birilerinin hikâyesi olduğundan okur, günün sonunda iç açıcı bir resimle karşılaşmıyor. Çünkü her öykü, toplumun bireye sık sık yaşattığı haksızlığa uğramışlık duygusunu okuruna hissettiriyor.

Aşağıdakilerden hangisi bu parçada söz edilen öykülerin bir özelliği değildir?

A) Etkileyicilik
B) Yoruma açıklık
C) Yaşanmışlık
D) Farklılık
E) Yol göstericilik

(2018 - TYT)

A YAYINLARI

14. Kurşun kalem yapan yaşlı bir adam, yaptığı kalemleri satıcıya vermek için kutuya koyarken içlerinden birini kenara ayırdı ve ona "Olabileceğin en iyi kalem olmak istiyorsan şu beş şeyi asla unutma!" diyerek şu öğütleri verdi:

- Hayatta başarılı olmak için öncelikle kendini, seni kullanmayı bilen bir kişinin ellerine almasına izin vermelisin.
- Zaman zaman ucunu açacaklar ve bu sana acı verecek fakat daha iyi bir kalem olmak için buna katlanmalısın.
- Yaptığın yanlışlara üzülme, yeniden yazma fırsatın olacak daima. Bu fırsatları kaçırma!
- Seni sen yapan en önemli parçanın, içindeki kurşun olduğunu unutma!
- Üzerinde dolaştığın her yüzeye kendine ait bir işaret bırakmalısın ve yazmaya devam etmelisin.

Bu parçada kurşun kalem ustasının kaleme verdiği öğütlere göre, kalemin başarı için sahip olması gereken özellikler arasında aşağıdakilerin hangisi yoktur?

A) Gerçekçi olmak
B) Sabırlı olmak
C) Umudunu korumak
D) Özünü hatırlamak
E) Özgün olmak

(2018 - TYT)

15. Edebiyatımızın unutulmaz eseri Hababam Sınıfı, dünün video izleyicisinden bugünün üç boyutlu sinema tutkunlarına, milyonların gönlünde taht kuralı 40 yılı geçiyor. Her zaman zevkle izlediğimiz, kahkahalar attığımız, içimizi ısıtan Hababam Sınıfı, hepimizden bir parça bulundurur. Filmin bu başarısında yazarı Rıfat Ilgaz kadar yönetmeni Ertem Eğilmez'in de rolü büyüktür. Belirtilmesi gereken bir husus da filmin hepimizin aşina olduğu müziğidir. Yavaş çalındığında insana hüzün, hızlı çalındığında coşku veren ve Hababam Sınıfı'nı zihnimize kazıyan müzik, Melih Kibar'ın bestesidir. Müzisyen bu eseriyle Altın Portakal Film Festivali'nde "En İyi Film Müziği Ödülü"nü almıştır.

Bu parçada Hababam Sınıfı'yla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

A) Başarısında nelerin etkili olduğuna
B) Seyircinin iç dünyasındaki tesirine
C) Türk sinemasında yarattığı etkilere
D) Edebî bir eserden sinemaya uyarlandığına
E) Farklı kuşaklara hitap ettiğine

(2018 - TYT)

YGS SORULARI

1. Doğaya tıpatıp uygun! -amma da yalan:
Sığdırılabilir mi doğa küçücük bir resme?
Doğanın en ufak parçası bile sonsuzdur!
Öyleyse ressam neyi çizer? Doğada görüp sevdiğini.
Peki ya neyi sever? Resmedebildiğim!

Bu mısraların bir bütün olarak içerdiği anlam aşağıdaki cümlelerden hangisiyle ifade edilemez?

A) Ressamlar aslında eserlerinde kendi seçtikleri ögeleri resmederler.
B) İki ayrı ressamın aynı yere odaklanıp aynı resimleri üretmeleri beklenemez.
C) Ressamlar gördükleri yeri kendi tarz ve ruh hâllerinin süzgecinden geçirerek kâğıda aktarırlar.
D) Ressamların görsel dünyayı birebir tuvale aktardıkları tartışma götürmez.
E) Ressamın kendi yaptığı resmi beğenme nedeni, resim için seçtiği ögeleri sevmesidir.

(2016 - YGS)

2. Indiana Üniversitesinden bir grup araştırmacının gerçekleştirdiği çalışmaya göre uzun süre oturma durumunda kalanların saatte bir beş dakika yürümesi, bacak atardamarlarının zarar görmesini önlüyor. Oturma pozisyonundayken kalbe kan pompalayan gevşek kaslar yeterince kasılmıyor. Kan, bacaklarda birikebiliyor ve bu durum artan kan akışından dolayı damarların genişleme özelliğini olumsuz etkileyebiliyor. Araştırmaya göre uzun süreli oturmanın, damarların artan kan akışına karşı genişleme özelliğini bozduğu, bunun da kalp ve damar hastalıklarının işaretçisi olduğu belirtiliyor.

Bu parçada aşağıdakilerin hangisine değinilmemiştir?

A) Duruş pozisyonunun insan sağlığına olan etkisine
B) Kalp ve damar hastaklıklarını tetikleyen bazı nedenlere
C) Bacaklarda meydana gelen kan birikiminin sebeplerine
D) Yürüyüşün damar sağlığı açısından önemine
E) Bacaklarda meydana gelen kas erimesinin nedenlerine

(2016 - YGS)

3. Erkek diliyle yazan kadınlara rastladığım da oluyor, eserlerini okuduğumda kadın olduklarına yemin edebileceğim erkekler de tanıyorum. Cinsiyetin yazıdaki yansımaları özellikle dikkatimi çekiyor. Erkeklerin erkeklikleriyle, kadınların kadınlıklarıyla nasıl hesaplaştığını izlemek, cinsel kodların nasıl da kolayca sızıp yazıda kendine yer açtığını görmek hem can sıkıcı hem öğretici. Bunun farkında olabilmek ve ötesine geçerek yazabilmek benim için çok önemli.

Aşağıdakilerden hangisi bu parçadan çıkarılabilecek bir yargı değildir?

A) Yazarın cinsel kimliğiyle dilsel seçimleri arasındaki ilişkiyi çözümlemek, okur için ilginç olabilir.
B) Bir metinde, cinsiyete ait kodlar bilinçli ya da bilinçsiz bir şekilde kendine yer bulabilmektedir.
C) Yazarlar dil ve söylemleriyle kendi cinsel kimliklerini eserlerine yansıttıklarını fark etmeyebilirler.
D) Eserlerinde karşı cinsin hassasiyetlerini dikkate alan bir yazar, ustalığa ulaşmış sayılmalıdır.
E) Yazarın eserini yaratırken kendi cinsel kimliğinin dışına çıkabilmeyi başarması, pek kolay değildir.

(2016 - YGS)

4. Edebiyat eleştirileri, edebiyat tarihlerine öncülük etmek gibi ciddi ve önem gerektiren bir işlevi yerine getirir. Bunun bilincine varmamış birçok uzman eleştirmenimizin de amatörce eleştiri yazanlar gibi ideolojik bir tavır sergilemeleri gözden kaçmayan bir gerçektir. Bunun acı sonucu; eleştirmenlerin yazarları ve eserleri kamplara bölüp etiketleyerek kendi ideolojileri doğrultusunda olmayanları yok saymaları ve bu etiketlemenin sağlıklı olup olmadığını dahi araştırma zahmetine girmeyişleridir.

Bu parçadan aşağıdakilerin hangisi çıkarılamaz?

A) Edebiyat eleştirmenleri okurları yönlendirirken büyük bir sorumluluk üstlenmiş olurlar.

B) Usta eleştirmenlerin de sıradan eleştirmenlerle aynı hatalara düştükleri yadsınamaz bir gerçektir.

C) Kimi eleştirmenlerin zaman zaman eleştirilerinde tarafsız olmadıkları gözlemlenmektedir.

D) Eleştirmenlerin, bir eseri kendi dünya görüşlerine göre değerlendirmeleri yanlış bir tutumdur

E) Yaptığı işin ciddiyetini kavrayan eleştirmenlerin sayısı her geçen gün artmaktadır.

(2016 - YGS)

5. Hiç kimse yalancı veya sahtekâr olmak istemez. Fakat başkalarıyla iletişimimizde, içimizden geçenleri olduğu gibi açıkça söylersek iç dünyamızın reddedilme tehlikesini de göze almışız demektir. Herkes, her yerde ve her zaman bu riski göze alamaz. Onun için çoğu kez maskelerimizin arkasına sığınıp bir korunma davranışı içine gireriz. Bunu öylesine sık yaparız ki bu göstermelik davranışımız bizim artık ikinci doğamız olur.

Bu parçadan aşağıdakilerin hangisine ulaşılamaz?

A) Bizim dışımızdaki insanların gerçek düşüncelerimizi bilmesini istemeyiz.

B) İç dünyamızı, farklı davranışlarla başkalarından saklamaya çalışırız.

C) Başkalarına baskı uygulayarak eleştirilmekten kurtulacağımızı sanırız.

D) Eksik ve noksanlarımızın başkaları tarafından bilinmesinden hoşlanmayız.

E) Dışlanmaktan korktuğumuz için olduğumuzdan farklı görünmeye çalışırız.

(2016 - YGS)

6. Tanzimat Dönemi'nde eleştiri yapanların amaçları estetik değerlendirmeler ve metin çözümlemesi yapmak değildi kuşkusuz. Bu dönem yazarları roman, tiyatro ve anı gibi türlerin ilk örneklerini verirken nasıl "bakir" bir alanda ilerliyor idiyseler eleştiri alanında da önlerinde örnek olabilecek çalışmalardan yoksun olarak işe başladılar. Fransız edebiyatının çoğu zaman gelişigüzel olarak seçtikleri ürünlerini model aldılar. Ancak bir yanlarıyla da eskiye bağlı olan ilk Tanzimat kuşağının Fransız eleştirisinden gerektiği gibi yararlanmadığını, kendilerine özgü birer eleştiri anlayışı geliştirdiklerini de belirtmek gerekir. Çünkü onlar için sanat yapıtı "kendi için" incelenecek, çözümlenecek bir yaratı değil; toplumsal düşüncelerini yaymak için bir "araç"tı.

Bu parçaya göre aşağıdakilerden hangisi, Tanzimat Dönemi yazarlarının özelliklerinden biri değildir?

A) Çok yönlü bir eleştiri kültürüne sahip olmaları

B) Pek çok edebî türün ilk örneklerini vermeleri

C) Edebiyat anlayışlarında geçmişin izlerinin de olması

D) Genellikle Fransız edebiyatından esinlenmeleri

E) Mesaja odaklı bir sanat anlayışı geliştirmeleri

(2016 - YGS)

7. Çıkarcı yani reklamcı bir çağda yaşıyoruz. Buzdolapları ve çamaşır makineleri gibi edebiyat ürünlerinin de sürüm yöntemleri var. Bunların en sahteleri bile gerek televizyon aracılığıyla gerekse okunmadan yazılan tanıtımlarla yaldızlanırsa hele ki bilmem kaçıncı baskıyı yaptığı abartıyla anlatılırsa satış rekoru kırmaları işten bile değildir. Gerçekler ne kadar çalkantılı ne kadar bulanık ne kadar çıkarcı olursa olsun, insanoğlu gene de düşten vazgeçmiyor. Bakınız, ne güzel ne doğru söylemiş Baudelaire: "Bana gelince, elbet çıkacağım sevinçle Eylemle düşü kardeş saymayan bu dünyadan." Gerçekten de edebiyatın dorukları düşlerden doğmamış mıdır?

Bu parçada aşağıdakilerin hangisine değinilmemiştir?

A) Edebî eserlerin esin kaynağına

B) Modern hayatın edebî eseri sunuş biçimine

C) Eserin baskı adedinin satış taktiği olarak kullanılmasına

D) İnsanlığın her ortamda hayale ihtiyaç duymasına

E) Sanat eserlerinin gerçeklik ve düş çatışmasından doğmasına

(2016 - YGS)

8. Şiirlerle başlayan bir yolculuktu benimki. Onun dillerde gezen dizeleri, bir yerlere kaydedilen sözleri ilgimi çekmişti her zaman. Çevirileriyle buluştuğumdaysa onunla ilgili pek çok şeyi öğrenmiştim. Zamanın dönüşümünü anlatan şairin yaşamındaki renklilik, yazıda gezindiği yerleri ortaya çıkarma serivenini de anlatıyordu bana. Şiirine bakarken dipten akıp giden zenginliği hissediyordum. Ama adım attığı düzyazıda, bambaşka bir seyrin kapılarını açması için biraz beklemem gerekiyordu.

Bu parçada sözü edilen yazar ve eserleriyle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

A) Eserlerinde yaşamından izlere rastlandığı

B) Yabancı dilden tercümeler yaptığı

C) Anlam derinliğine önem verdiği

D) Belleklerde bir yer edindiği

E) Şiirdeki başarısını öteki türlerde de gösterdiği

(2015 - YGS)

9. İngiliz asıllı yazar Christopher Isherwood'un yarı otobiyografik eseri *Hoşça Kal Berlin*; 1930'lu yılların Berlin'ini, Almanya'nın o günkü durumunu altı hikâye etrafında anlatan ilginç ve önemli bir eser. Yaşantılarını *Hoşça Kal Berlin*'de görselliği gözeten bir anlatımla romanlaştırmış yazar. Kısa sahnelerden oluşan, hızlı ve tempolu olayların kenarında duran bir gözün egemen olduğu bu sinematografik üslup, yazarın romancılığının en önemli teknik özelliği olarak gösteriliyor.

Bu parçaya göre Isherwood'un eseri okuru;

I. kuşak çatışmaları,

II. gerçeklilik,

III. kişisel birikimler

konularından hangileriyle buluşturur?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III D) I ve II E) II ve III

(2015 - YGS)

10. Çevresi acılar içinde kıvranırken sanatçının, mutluluk şarkıları söylemeye dili varmaz. Bütün acıları kendi acısı bilmeyen kişiye sanatçı denemez. Romantizmin "En iyi yazar, kuş gibi öten yazardır." görüşünü Sartre, elinin tersiyle iterek şöyle der: "Yazar kuş değildir." Evet, yazar kuş değildir. Yazar niçin yazdığını bilmek zorundadır. İnsan olmanın bir gereğidir bu.

Bu parçadan hareketle sanatçılarla ilgili olarak aşağıdaki yargılardan hangisine varılamaz?

A) Toplumdaki gelişmelere ve değişmelere kayıtsız kalmamalıdır.

B) Toplumun sıkıntılarını unutturmak için umut dolu şeyler söyleyebilmelidir.

C) Toplumun bütün acılarını kendi yüreğinde duymalıdır.

D) Her zaman gerçekçi olmalı ve neyi, hangi nedenle söylediğini bilmelidir.

E) Öncelikle içinde yaşadığı toplumun bir üyesi olduğunu unutmamalıdır.

(2015 - YGS)

11. Kendisini yazdıracak olan şeyi bulduktan sonra iç içe geçen iki sorun yaşıyorum. Birincisi öykünün ilk cümlesi, diğeri bu öyküyü kim anlatacak? Yazar mı, tanık olan mı, yaşayan mı? Genellikle birinci tekil kişi ağzından anlatmayı tercih ediyorum. Yazdıklarıma asla acımıyorum. Bu yüzden bir öykü için yüzlerce sayfa yazsam da geriye pek az sayfa kalıyor. Benim için öykünün başlangıcını yazmak bir işkence, sonunu yazmak ise gerçek bir haz. Galiba sondaki hazzı yaşamak için baştaki işkenceye katlanıyorum.

Bu parçada kendisinden böyle söz eden bir yazar için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

A) Bireysel konulara ağırlık vermektedir.

B) Üslup konusunda hassas davranmaktadır.

C) Yazdıklarına karşı eleştirel bakabilmektedir.

D) Anlatıcı kimliğini önemsemektedir.

E) Amacına ulaşma yolunda sıkıntılara katlanmaktadır.

(2015 - YGS)

12. Bir yazar olarak tercihim okura iç huzuru vermek veya vermemek düşüncesinden çok, onu eğlendirmektir. Bazen uçan halı sererim öykünün tabanına ve okur, gönlünce istediği yere gider; olayların akışı gökyüzü gibi her an değişebilir, türlü sürprizlere açıktır daima. Böylesi hoşuma gidiyor, çünkü hayal gücü bir mağara gibidir, derinliğini bilmezsiniz ve okuru, bu derinliğe kadar inebileceği konusunda küçümsememek gerek. Asıl heyecan buradadır yani bazen sonunu bilmek iyidir, bazen de sonunu bilmeden yaşamak.

Bu parçada aşağıdaki sorulardan hangisinin cevabı yoktur?

A) Bir yazar olarak eserlerinizde endişeyi mi, heyecanı mı uyandırmak istersiniz?

B) Bir öykünün sonunu bilmek, o öyküyü okuyanı sakinleştirmektedir. Bazı öykülerinizin bu nitelikte olmadığını söyleyebilir misiniz?

C) Öykü bittiğinde kahramanın başına geleceklerle ilgili okurun kafasında soru işaretleri kalıyor mu?

D) Öykü kahramanlarınız sevecen bir dille kendilerini sorgulamaktadır. Bu durum bireyin kendisine ve dünyaya katlanabilmesinin bir yolu mudur?

E) Her öykünün varmak istediği bir yer mutlaka vardır, diyebilir miyiz?

(2015 - YGS)

13. Günümüzde bilim ve teknoloji alanındaki yenilikler sona ermiş değildir. Bu yenileşme çok hızlı artmıştır ve insanlar günden güne yenilikleri takip etmenin boşuna bir çaba olduğunu ndüşünmeye başlamışlardır. Bilimsel-teknolojik devrimden önce sanayi, geleneksel yaşama biçimlerinin yerine endüstri toplumunun şartlarını getirmek gibi bir hedef sahibiydi. Fakat bugün herhangi bir teknolojik araç veya fabrika 5-6 yılda modası geçmiş hâle gelebilmektedir. Bu değişme de bilimsel ve teknolojik alanda insan bilgisinin sürekli ve hızlı biçimde artmasıyla sağlanmaktadır. Bu bakımdan araştırma, laboratuvar çalışması, teorik hazırlıklar birinci sırada öneme sahip olmuştur. Ne var ki araştırmacılık düzeyindeki teorik çalışmalar, bilimsel-teknolojik bilgi piramidinin en üst katını oluşturur. Uygulamanın yerine getirilmesi, uygulamaya konmuş aygıtlar kompleksinin çalıştırılması ve korunması ise ayrı ayrı bilimsel ve teknolojik çalışma alanlarıdır.

Bu parçada bilim ve teknolojinin aşağıdaki özelliklerinden hangisine değinilmemiştir?

A) Yenileşmeyi de beraberinde getirdiğine

B) Hızlı bir biçimde aşama kaydettiğine

C) Geleneksel düşünce tarafından tepki gördüğüne

D) Bazı olumsuz sonuçlar doğurduğuna

E) Bilgi artışıyla paralellik gösterdiğine

(2015 - YGS)

14. Günümüzde bilim ve teknoloji alanındaki yenilikler sona ermiş değildir. Bu yenileşme çok hızlı artmıştır ve insanlar günden güne yenilikleri takip etmenin boşuna bir çaba olduğunu düşünmeye başlamışlardır. Bilimsel-teknolojik devrimden önce sanayi, geleneksel yaşama biçimlerinin yerine endüstri toplumunun şartlarını getirmek gibi bir hedef sahibiydi. Fakat bugün herhangi bir teknolojik araç veya fabrika 5-6 yılda modası geçmiş hâle gelebilmektedir. Bu değişme de bilimsel ve teknolojik alanda insan bilgisinin sürekli ve hızlı biçimde artmasıyla sağlanmaktadır. Bu bakımdan araştırma, laboratuvar çalışması, teorik hazırlıklar birinci sırada öneme sahip olmuştur. Ne var ki araştırmacılık düzeyindeki teorik çalışmalar, bilimsel-teknolojik bilgi piramidinin en üst katını oluşturur. Uygulamanın yerine getirilmesi, uygulamaya konmuş aygıtlar kompleksinin çalıştırılması ve korunması ise ayrı ayrı bilimsel ve teknolojik çalışma alanlarıdır.

I. Yenileşme
II. Gelişim süreci
III. Günlük hayata etkisi
IV. Geliştirme maaliyeti

Bu parçada bilim ve teknolojinin yukarıdakilerden hangisiyle bağlantısından söz edilmemiştir?

A) Yalnız I B) Yalnız IV C) I ve II
D) I ve III E) III ve IV

(2015 - YGS)

15. (I) Sanat ve edebiyat kültürü ve buna bağlı olarak medeniyet şuuru Tanpınar kadar geniş olan, çok az sanat adamımız vardır. (II) Nitekim yaza, çeşitli vesilelerle söylediği "devam ederek değişmek, değişerek devam etmek" ilkesini benimsemiş ve medeniyet kriziyle başlayan yeni edebiyat hareketinin öne çıkardığı yeni değer hükümlerini, geçmişle bağlantı kurarak açıklamaya çalışmıştır. (III) Bu arada bazı kültürel motiflerin de bu devamlılığı sağladığını tespit etmiştir. (IV) Eserlerini Batılı gibi ele alan ve bir kimlik bunalımına yol açan kültür çevreleri karşısında yazar çoğu zaman bağımsız kalmayı başarır. (V) Böylece, medeniyet şuurunun gereklerine uyarak, üzerinde durduğu "devam" fikriyle de hem geleneğin gücünü hem de sanat ve kültürün onsuz değer ifade edemeyeceğini büyük bir açıklıkla ortaya koyar. (VI) O yüzden de gelenekten söz edildiği ve ondan faydalanmanın tartışıldığı bir dönemde yeniden okunması anlamlıdır.

Bu parçadan hareketle Tanpınar ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

A) Sanatın gelenekle ilişkisi konusundaki düşünceleri geçerliliğini korumaktadır.
B) Edebiyat alanındaki yenilikleri geçmişle ilişkilendirerek değerlendirmiştir.
C) Türk edebiyatının Batılı ölçütlere göre incelenmesinde öncülük etmiştir.
D) Sanat ve kültürün gelenekten kopmaması gerektiği düşüncesini savunur.
E) Milli bilinçten uzaklaşan kültür çevreleriyle ortak hareket etmemiştir.

(2015 - YGS)

16. Yazarın bir toplumsal benliği, bir de meydana getirdiği metin vardır. Onun oluşturduğu bu metin dilsel olarak kapandı mı artık bir eserdir, sonuçlanmış bir nesnedir. Ama aynı zamanda bu metin bir üretim kaynağıdır, okurla buluştuğu zaman. Bu üretim kaynağının içinde sürekli yazarın yaratıcı benliğini görürüm, anlatıcı olarak vardır o benim için artık. O anlatıcıyı, yazar veya herhangi bir üçüncü kişi gibi algılayabilirim. Buradaki ben diye konuşan kişi beni yazara gönderebildiği gibi, göndermeyebilir de. Okur olarak metindeki ben ile aramdaki ilişkiyi ortaya koyuyorum, bunun yorumunu yapıyorum, katmanlarını saptıyorum. Belli bir ana dek hep metnin içinde kalıyorum ama gerektiğinde metin dışına da çıkıp yazarın metin dışı ideolojisini de bir inceleme nesnesi olarak alabilirim.

Bu parçadan aşağıdakilerin hangisine ulaşılamaz?

A) Yazarla yarattığı ürün arasında her zaman bir yaşanmışlık ilişkisi vardır.

B) Edebî eserler dilsel olarak tamamlanmış olsa da her okunuşta yeniden oluşturulur.

C) Okuyucu veya eleştirmen öncelikle eserin içeriğiyle ilgilenmelidir.

D) Eleştirmenler yazarın yaşantısını değil, onun yaratıcılığını değerlendirmelidir.

E) Bir edebî eserin anlaşılabilmesi için gerektiğinde yazarın düşünce yapısı da sorgulanır.

(2015 - YGS)

17. (I) "Türk evi" dendiğinde akla öncelikle ahşap bir yapı gelmektedir. (II) Zemin katın duvarları taş olsa bile, zeminin üzerindeki kat çoğunlukla ahşaptır. (III) En azından tuğlalar arasına, dikey veya yatay olarak uzatılan ağaçtan bağlama öğeleri, hatıllar konulur. (IV) Ahşap olması eve fiziksel anlamda esneklik verir; örneğin her kuşak, baba evinde kendine göre yeni düzenlemeler yapabilir, büyük odaları tahta bölmeyle bölerek oda sayısını arttırabilir veya geniş bir avluya bir oda ekleyebilir. (V) Esnekliğin bir diğer boyutu malzemenin kullanışlılığıdır. (VI) Ağacın temini ve işlenmesi, diğer malzemelere kıyasla genelde daha kolay ve ucuzdur. (VII) Sofalarıyla, hayatlarıyla, yazlık ve kışlık bölümleriyle Türk evinin özelliklerini taşıyan ve kışlık bölümleriyle Türk evinin özelliklerini taşıyan taş evler de vardır; örneğin Mardin evleri. (VIII) Ancak dış cephesi dantel gibi işlenmiş taşlarla kaplı bu ev, bir ahşap eve oranla çok daha uzun sürede, çok yüksek bir maaliyetle ortaya çıkar.

I. Zamanla üzerinde değişiklikler yapılabildiğine
II. Taş süslemeciliğinin pahalı olduğuna
III. Eski önemini yitirdiğine

Bu parçada Türk eviyle ilgili olarak yukarıda verilenlerden hangilerine değinilmemiştir?

A) Yalnız I B) Yalnız III C) I ve II D) I ve III E) II ve III

(2014 - YGS)

18. Hayatın birçok alanında yapay zekâ uygulamalarından faydalanılsa da ABD'deki bir üniversitede yapılan araştırma acı gerçeği ortaya çıkardı: Ne kadar gelişmiş olursa olsun, mevcut yapay zekâ, ancak dört yaşındaki bir çocuğun zekâsıyla kıyaslanabilecek düzeyde. Yapay zekâ uygulamaları, benzerlikleri ayırma konusundaki güçlü yetenekleri ve eşsiz kelime hazinelerine rağmen testte en basit "Neden?" sorusuna bile yanıt verememiş. Araştırmacılara göre bunun nedeni, yaşam tecrübesi eksikliği.

I. Gerçekleştirilenlerin beklentileri karşılamadığına
II. ABD'deki üniversitelerin daha fazla çalışma yaptığına
III. Çalışmaların her ülkede desteklendiğine

Bu parçada yapay zekâ uygulamalarına ilişkin olarak yukarıdakilerden hangilerine değinilmiştir?

A) Yalnız I B) Yalnız III C) I ve II D) I ve III E) II ve III

(2014 - YGS)

19. Avrupa Birliği tarafından desteklenen ve Balkanların en kapsamlı festivallerinden biri olan Saraybosna Çocuk Festivali; palyaçolar, sihirbazlar ve renkli kostümlerle bol eğlence sunarken eğitici film gösterileri ve sanat atölyeleriyle de çocukların ufkunu genişletiyor.

Bu cümlelerden kesin olarak çıkarılabilecek yargı aşağıdakilerden hangisidir?

A) Bu yılki Saraybosna Çocuk Festivali UNICEF'in destekleriyle gerçekleştirilmiştir.
B) Festivalin öncelikli amacı çocuklardaki sanat eğilimini ortaya çıkarmaktır.
C) Saraybosna Çocuk Festivali, her yıl başka bir Balkan ülkesinde düzenlenmektedir.
D) Saraybosna Çocuk Festivali sadece Avrupa Birliği tarafından desteklenmektedir.
E) Festivalde çocukların gelişimini destekleyecek etkinlikler de düzenlenmiştir.

(2014 - YGS)

20. (I) Yazar, oldukça akıcı bir dille kaleme almış denemelerini. (II) Dedikoduya, söylentiye yüz vermemiş; yazdıklarını, kitaplardan ve dergilerden okuduklarının üzerine inşa etmiş. (III) Ama başvurduğu kaynakları her zaman tam olarak açıklamamış. (IV) Kuşkusuz denemenin akıcılığında, kaynak vermek, dipnotlar oluşturmak okuru tökezletir ama kitabın sonuna bir kaynakça konulsa iyi olurdu. (V) Böylece yazarın denemelerindeki bilgilerin izini sürer, zevkli okumalara doğru yol alabilirdik.

Bir yazarın anlattığı bu parçadaki numaralanmış cümlelerle ilgili olarak aşağıda verilenlerden hangisi yanlıştır?

A) I. cümlede, anlatımına ilişkin bilgi verilmiştir.
B) II. cümlede, güvenirliğinden kuşku duyduğu bilgileri kullanmadığı açıklanmıştır.
C) III. cümlede, bazı bilgilerin saklı kalmasının zorunluluğu dile getirilmiştir.
D) IV. cümlede, bir öneri, sakıncasıyla birlikte ortaya konmuştur.
E) V. cümlede, önceki cümlede sözü edilenin sağlayacağı yararlar belirtilmiştir.

(2014 - YGS)

21. Gençliğimizde bir yanda "ağır" kitaplar vardı, bunlar edebî eserlerdi. Öte yanda da fotoromanlar, aşk ve cinayet romanları... Kitap deyince biz birinci türü kastederdik, iki türün adı bile geçmezdi. Aslında onları da okurduk ama onlar çekinerek okunan şeylerdi. Ben çekindiğimi değil, fazla okursam aptallaşırım diye korktuğumu hatırlıyorum. Şimdi okurlar, bu türden gariplikler yaşamıyorlar. Çünkü bizim ciddi kitap olarak algıladığımız hatta yücelttiğimiz şey, artık eski yerinde değil, Okur değişti, kitap da değişti.

Bu parçadan kitaplarla ilgili olarak aşağıdakilerin hangisi çıkarılabilir?

A) Sanatsal niteliklerin zaman içinde önceki kadar ilgi görmediği
B) Kolay okunurluğun, onların değerini gösterdiği
C) Şiddet ögeleri içerenlerin her zaman tercih edildiği
D) Eğitici amaçla yazılanların bir dönemde çok okunduğu
E) Kimilerinin, okurların yaşantısına yönelik olmadığı

(2014 - YGS)

22. 1769'da Nicholas Cugnot adında bir Fransız askeri tarafından karada yol alan ilk mekanik taşıt yapılıncaya kadar kara taşımacılığı; katır, at gibi hayvanlar tarafından çekilen arabalarla sağlanıyordu.

Bu cümleden kesin olarak çıkarılabilecek yargı aşağıdakilerden hangisidir?

A) Mekanik taşıtlar, XVIII. yüzyılda yalnızca Fransa'da kullanılmıştır.
B) Hayvan gücüyle çekilen kara araçları çok uzun süre kullanılmıştır.
C) Karada yol alan ilk mekanik taşıt askerî amaçlarla üretilmiştir.
D) Mekanik taşıtlar, hayvan taşımacılığını sona erdirmiştir.
E) Profesyonel taşımacılık faaliyetleri, XVIII. yüzyılda Fransa'da başlamıştır.

(2014 - YGS)

23. Ayrıntıları ustaca işlemesi, ayrıntılarda dolanarak ele aldığı konuyu özü ve bütünlüğü bakımından dile getirmeye yönelmesi, Nermi Uygur'un denemeciliğinin belirgin özellikleri arasındadır. Uygur'un felsefi söyleminin okuru da kapsayan bir dialoğa dönüştüğü görülür. Başkasıyla ve bir başkası olarak kendisiyle sürekli bir söyleşi ve diyalog tarzının ön planda olduğu denemeleri; felsefi ve edebî olanın iç içe geçtiği, özgün bir biçime büründüğü, döne döne okunacak metinlerdir. Belki bu diyalog sürecinin bir özelliği olarak ele alıp işlediği sorunlar ve olgular konusunda kesin bir sonuca ulaşmaktan çok, sürdürülen bir arayış ve okuru da bu arayış sürecine yöneltme eğilimi dikkati çeker. Uygur'un denemeleri böylece, okuru da düşünmeye, araştırmaya ve denemeye çağırır.

Bu parçaya göre, aşağıdakilerden hangisi Nermi Uygur'un denemelerinin bir özelliği değildir?

A) Özü yakalamak için detaylara inme
B) Konuları bir bütünlük içinde ele alma
C) Düşünceleri edebî bir form içinde verme
D) Sorunlar üzerinde düşündürme
E) Sorunları söyleşi yoluyla çözüme kavuşturma

(2014 - YGS)

24. Küresel ısınma, çağımızın sorunu. Bu sorun yüzünden yok olma tehlikesiyle karşı karşıya olan canlı türlerini ve ekosistemleri korumak oldukça pahalı bir iş. Zira bu, o arazinin başka amaçlar için kullanımının önlenmesi, koruma için insan kaynağı ve altyapı oluşturulması, korunan alanın bilimsel olarak izlenmesi gibi pek çok alanda çalışmayı gerektiriyor. Habitatların küresel ısınmadan nasıl etkileneceğine, bunun canlılar açısından ne gibi sorunlar oluşturacağına dair araştırmalar sürüyor. Varılan bazı sonuçlar, türlerin iklim değişiminden etkilenmemesi için koruma alanlarının genişletilmesi gerektiğini ve koruma maliyetlerinin ikiye katlanacağını gösteriyor.

Bu parçadan aşağıdakilerin hangisi çıkarılabilir?

A) Araştırmalar daha çok, yetersiz olan kaynakların korunması üzerine yoğunlaşmıştır.
B) Türlerin devamını sağlamak için yapılacak tek iş insanları bilinçlendirmektir.
C) Türlerin korunmasıyla ilgili araştırmaların üniversiteler tarafından desteklenmesi gerekmektedir.
D) İnsanlara alternatif yaşam alanları oluşturmak, canlı türlerinin korunmasına katkı sağlayacaktır.
E) Canlı türlerini ve ekosistemleri korumak, gelecekte de insanlığın uğraşı alanlarından biri olacaktır.

(2014 - YGS)

25. Kişiler arası iletişim, kaynak ve hedef konumundaki kişilerin aynı ortamda ve karşılıklı etkileşim içinde bulunması zorunluluğunu beraberinde getirmektedir. İletişim sürecinde taraflar arasındaki etkileşimin olduğu her karşılaşma, bilgi alışverişi, kişiler arasında ortaya çıkan güven ve yakınlık da iletişimin kapsamına girmektedir. Dolayısıyla kişiler arası iletişimde dil kadar jest, mimik gibi bedensel ifadeler ve sessizlik de iletişim kurmaya yarayan araçlar arasında yer almaktadır.

I. Beden hareketleri iletişimde önemli rol oynayan unsurlardan biridir.
II. İletişim akışını sağlayanlardan biri de karşılıklı güven duygusudur.
III. İletişimi etkili kılan unsurların başında tarafların öz güvene sahip olmaları gelmektedir.

Bu parçadan kişiler arası iletişimle ilgili olarak yukarıdakilerden hangileri çıkarılamaz?

A) I ve III B) Yalnız I C) Yalnız III
D) II ve III E) I ve II

(2014 - YGS)

26. Yazmak için yaşanır, yaşamak için yazılır. Birbirini bütünleyen değerlerdir yazmak ve yaşamak. Yazar, küçük yaşlardan başlayarak duyumsar bunu. Güçlü bir var olma baskısı olarak hisseder. Her durumda, her koşulda, her dönemde duygularını, düşüncelerini kâğıda dökmek ister. İçinde yaşadığı dönemin insanlarına, belki de gelecektekilere bir sesleniş olsun diye. Elli yıl, yüz yıl, iki yüz yıl sonra! Kim açar bu yaprakları? Kim karıştırır bu kitapları? Binlerce yazı, binlerce kitap yayımlanıyor. Yüzlerce hatta binlerce insan yazı yazıyor. Geçmiş yüzyılların insanları yazmışlar, yazmışlar... Bugüne kaçı kalmış? Bu kalanlardan kaçı ölümsüz değer taşıyor? Pek azı. Üstelik yüzyıl, iki yüz yıl önce değerli, kalıcı sanılan eserlerden pek çoğu toz olup gitmiş, kimsenin önem vermediği eserler olanca gücüyle bugün de ayakta.

Bu parçanın anlatımıyla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

A) Olasılık söz konusudur.
B) Kişileştirmeye başvurulmuştur.
C) Konuşma havası içinde yazılmıştır.
D) Mecazlı söyleşiye yer verilmiştir.
E) Tanık göstermeden yararlanılmıştır.

(2014 - YGS)

27. Sinema filmlerinin geniş yığınlarca izlenebilmesi içerik ve biçimce kolay algılanabilir olmasına bağlıdır. Yapımcılar da yönetmenin alışılmışın dışında çalışmalar yapmasına genellikle izin vermemektedir. Çünkü bu türden çalışmalarda, seçilen senaryoların beğenilme olasılığı düşüktür. Yine de sıra dışı yapımlar ortaya çıkıyorsa bu; risk alan bağımsız yapımcıların, değişik bir bakış açısı olan yönetmenlerin çabalarının sonucudur. Ayrıca seçici izleyicinin, üretilen sıradan filmlere ilgi göstermemesi nedeniyle yeni arayışların zorluğu hâle gelişi de buna yol açan başka bir etkendir.

Bu parçada aşağıdakilerin hangisine değinilmemiştir?

A) Çekilen yeni filmlerin içerik bakımından tartışmalara yol açtığına

B) Sinema izleyicisinin beklentilerinin, filmler üzerindeki bazı etkilerine

C) Senaryo seçiminde yapımcıların etkin olduğuna

D) Farklı bir ürün ortaya koymanın bazı sıkıntıları göze almayı gerektirdiğine

E) Yoğun içeriği olan filmlerin çok ilgi görmediğine

(2014 - YGS)

28. Kültür, sanat ve edebiyat dergileri; bir milletin, bir ülkenin hayatını, geçmişteki edebî ortamlarını ve dalgalanmarını, fikir hareketlerini takip edebilmek açısından önemli yayınlardır. Dergiler, bir bakıma, dönemlerinin kültür sanat grafikleridir. Âdeta, sürekli bir metcezir hâlinde yükselen, kabaran veya kan kaybeden kültür ve sanat ortamlarını bütün açıklığıyla gösteren haftalık, aylık yahut iki aylık tablolar da diyebiliriz dergilere. Geçmişin kültürel mirasını, gelecek kuşaklara aktarmak bakımından da dergiler önemli bir görevi üstlenirler.

Bu parçada dergilerle ilgili olarak aşağıdakilerin hangisine değinilmemiştir?

A) Toplumun düşünce dünyasını tanıtan bir araç olduğuna

B) Eskiyle yeni arasında bir bağ kurduğuna

C) Belirli aralıklarla yayımlandığına

D) Genç yazarlar için bir vitrin niteliği taşıdığına

E) Ait olduğu döneme tanıklık ettiğine

(2014 - YGS)

29. Yaza yaza gördüm ki dil; benim için bir araç değil, eserin temeli, iskeleti, her şeyi. Bu noktaya vardığınızda, artık dili süslemenin, benzetmelere gitmenin, bol bol niteleme sıfatlarını kullanmanın bir anlamı olmadığını görüyorsunuz. Göz boyamadan, söz sanatlarının yaldızıyla içi boş imgeler oluşturmadan, yalın, olduğunca yalın, yalansız dolansız bir anlatım...

I. Sade bir anlatımı benimsemiştir.
II. Dili, eserlerinin ana malzemesi olarak görür.
III. Betimlemelere az yer verir.
IV. Malzemesi nesneler ve insanlar olan büyülü bir dünya sunar.

Kendisinden şöyle söz eden bir yazar için yukarıdakilerden hangileri söylenemez?

A) Yalnız II B) Yalnız IV C) I ve II

D) I ve III E) II ve III

(2014 - YGS)

30. Gerçekten şaşırtıcı, etkileyici ve garip ustalık barındıran bu öyküler edebiyat tarihimiz açısından incelenmeye değer olduğu kadar, bugün yazılmış gibi taze ve aşınmamış konularıyla, akıcı üslubuyla da bize okuma zevki yaşatacak bir nitelik taşıyor.

Bu cümlede sözü edilen öyküler aşağıdakilerden hangisiyle nitelendirilemez?

A) Belli bir mesaj içeren

B) Sanat değeri taşıyan

C) Okuyanda iz bırakan

D) Alışılmıştan farklı olan

E) Yenilikler içeren

(2014 - YGS)

31. Sanatçıların bütün eserlerinin bir arada yayımlanması, benim öteden beri özlemini çektiğim bir kültür etkinliğidir. Biz sanatçılarımızı antolojilerden, tesadüfen ele geçen bazı kitaplardaki hükümlerden parça parça tanımaya veya o sanatçının derecesinde olmayan kişilerin sadeleştirmelerinden okumaya mahkûm gibiyiz. Yabancı ülkelerde sadece belli başlı sanatçıların değil, ikinci hatta üçüncü derecedeki sanatçılaırn bile birden fazla yayınevi tarafından basılan külliyatlarıyla karşılaştıkça biraz kıskandığımı itiraf etmeliyim, neden bizde de böyle değil diye.

Aşağıdakilerden hangisi bu parçada yakınılan durumlardan biridir?

A) Sanatçılarla ilgili akademik çalışmaların azlığı

B) Sanatçıların eserlerinin bir bütün olarak okuyucuya sunulmaması

C) Sanatçılara yönelik tanıtım etkinliklerinin yetersizliği

D) Sanatçıların yüzeysel bilgilerle değerlendirilmesi

E) Sadece tanınmış sanatçılarla ilgili araştırma yapılması

(2014 - YGS)

32. *Bayan Jean Brodie*'nin Baharı adlı romanın kahramanı Bayan Brodie, İskoçya'nın ıslak, puslu, eski ve soylu şehri Edinburg'ta bir kız okulunda öğretmendir. En güzel ve en verimli yıllarını, seçtiği bir grup kız öğrenciye adayarak onları hem dönemin hem de okuldaki diğer öğretmenlerin anlayışından farklı bir pedagojik anlayışla eğitmeye çalışmaktadır. Sınıfını sık sık bir ağacın altına götüren, burada ders işlediklerinin düşünülmesini sağlayacak şekilde kızların kitaplarını ellerinde tutmalarını isteyen, tarih anlatması gerekirken önceki yaz yaptığı Mısır gezisini anlatan, bazen nişanlısından bahseden, bazen de kentin yoksul semtlerini tanıtan, sanatsal etkinlikleri izlemelerini sağlayan geziler düzenleyen genç bir öğretmendir Bayan Brodie.

Bu parçaya göre aşağıdakilerden hangisi, sözü edilen öğretmenin bir özelliği olamaz?

A) Eğitimde kendine özgü yöntemler kullanan

B) Yaşamdaki kimi olguların anlatılarak değil görülüp yaşanarak öğrenileceğini düşünen

C) Yaşam gerçeklerinin farkında olan

D) Kendi yaşadığı olumsuzluklardan öğrencilerin ders çıkarmasını bekleyen

E) Öğretimin farklı ortamlarda sürdürülmesi gerektiğini düşünen

(2013 - YGS)

33. Okumayı; televizyon izlemek, futbol oynamak gibi boş zamanları dolduran eğlendirici bir iş olarak değerlendirenlere söyleyecek sözüm yok. Onlarınki okuma değil, oyalanmadır. Modaya uymak için raflarına çok satan kitapları dizenlerin yaptığı da aynı şeydir. Oysa her kitap bir okyanustur. Ben okyanusun kıyısında gezinti yapmak yerine küçük teknesiyle dalgalar arasında boğuşan gerçek okuyucunun peşindeyim.

Böyle diyen bir yazardan aşağıdakilerden hangisini söylemesi beklenmez?

A) Romanın, öykünün, denemenin labirentlerinde dolaşmayan okuyucu, sanatçının dünyasını tanıyamaz.

B) Yazar, eseriyle okuyucusunu düşüncenin derinliklerine taşımaya çalışır.

C) Okurken yorulmayı göze alan okuyucu olmak gerekir.

D) Birikimli okur, yazarın söylediklerinden, söylemediklerini çıkarmaya çalışmalıdır.

E) Her edebiyat eseri, açık ve anlaşılır olmalı ki okuyucu, yönünü bulabilsin.

(2013 - YGS)

34. Öykülerinde ağırlıklı olarak eski ile bağlarını koparmış, yeni ile de uyum sağlayamamış bireyin, toplum içinde yalnızlaşmasını ve bir çöküşe doğru yol alışını anlatır. Bu, bir anlamda topluma yabancılaşmış bireylerin kaçınılmaz yazgısıdır. Toplumu, aileyi ayakta tutan iç dinamikler, ahlaki özellikler kaybolmuş, bunların yerini alması düşünülen şeyler de bu boşlukları dolduramamıştır. Böylece toplumsal yapıda artık hiçbir şeyi yerinde bulamayan birey, hastalıklı bir hâlde "ortalıkta dönüp durmaktadır". Bu yabancılaşmaya kimi bireyler çeşitli başkaldırı yöntemleriyle karşı durmaya çalışırlar. Ama bu karşı koyuşlar, kişiyi, yanlış işleyen toplumsal yapı içinde ezilmekten kurtaramaz. Birey, dramatik bir kurban olarak olumsuz şartlarda yaşamanın bedelini ağır bir şekilde öder.

Bu parçada tanıtılan yazar ve öykü kişileri ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

A) Çoğunlukla çevresinden ve değerlerinden kopmuş olan bireyin tek başına kalışını işlemiştir.

B) Toplumla uzlaşamayan, çatışma hâlinde olan kişilere yer vermiştir.

C) Sahip oldukları değerler için mücadele etmek yerine olup biteni uzaktan izlemeyi yeğleyen kişileri anlatmıştır.

D) Aile kurumunun geçirdiği sarsıntıları ele almıştır.

E) Toplumda ortaya çıkan yeni değerler bireyler açısından eskileri kadar işlevsel olamamıştır.

(2013 - YGS)

35. Ülkemizde; alanında uzman, yetişmiş birçok çevirmen var. Ancak bu, çeviri alanındaki yetersizliğimizi gidermez. Giderilmesi; okulların yetiştirmesine, editörlerin sabredebilmesine, yayıncıların da, çevirmenin emeklerinin karşılığını vermesine bağlıdır. Bununla birlikte bir başka yönü daha var bu konunun. Günümüzde herkes yorulmadan para kazanma derdinde. Yalnızca iyi bir çeviri yapmış olmanın hazzı peşinde koşanların sayısı sanırım çok değil. Sözcüklerin kokusunu, derdini, derinliğini bilmeyenler için nedir ki çeviri!

Bu parçada aşağıdakilerden hangisi bir çevirmenden beklenenler arasında sayılmamıştır?

A) İyi bir eğitimden geçmiş olma

B) İstenilen nitelikte eserler seçme

C) Çeviriyi zevk alarak yapma

D) Hak ettiği ücreti alabilme

E) Çalışmalarını titizlikle sürdürme

(2013 - YGS)

36. *Beyaz Geceler* Dostoyevski'nin en saf, en lirik kitabıdır. Saflık kelimesiyle "karmaşık olmayan"ı kastediyorum. Kitap sözü de okuyucuyu yanıltmasın: Dostoyevski *Beyaz Geceler*'i bir gazetede yayımlanacak basit ve coşkulu bir hikâye olarak tasarlamıştı. Hikâye saflık ve yalınlığını, kahramanlarının hep aynı kumaştan ve renkten yapılmasından alır. Onların sözlerine hemen inanırız. Önce inandıklarının, sonra tam tersine inanan tipik Dostoyevski kahramanları yok bu kitapta. Bu bakımdan *Beyaz Geceler* Dostoyevski'nin en özel, en ayrıksı kitabı. Burada bizi etkileyen şey, kitabın ve kahramanlarının bu saflığından gelen bir çeşit çocuksu dürüstlük ve bizi yormayan tavırlarından yansıyan bir mutluluk duygusu.

Bu parçada *Beyaz Geceler*'le ilgili olarak aşağıdakilerin hangisinden söz edilmemiştir?

A) Adının veriliş öyküsünden

B) Kahramanlarının özelliklerinden

C) Diğer kitaplarından ayrılan yönlerinden

D) Oluşturuluş aşamasından

E) Okuyanda bıraktığı etkiden

(2013 - YGS)

37. Her dize veya her satır, yazıldığı andan başlayarak insanlara gönderilmiş bir ileti niteliği taşır. Üreten kişinin, onun nasıl okunacağını denetleme, nasıl anlaşılması gerektiğini dayatma gibi bir hakkı yoktur. Yazar bu hakkı, daha eserini yayımladığı anda yitirmiştir veya kendi isteğiyle başkalarına bırakmıştır. Okuma; okuyanın kişiliğine, bilgisine, anlama ve yorumlama yeteneğine, beğenisine göre değişiklik gösterir; yazılırken amaçlananların gerisinde de kalabilir, ötesine de geçebilir. Bu son durumda, yeniden üretme söz konusudur artık. Elbette, ortaya çıkan ve eleştiriler içeren metnin bir edebî değer taşıması koşuluyla.

Bu parçadan aşağıdakilerin hangisi çıkarılamaz?

A) Yazarlar, okurları yönlendirmemelidir.

B) Farklı okuyucular yazarın anlatmak istediğini kendilerince yorumlayabilirler.

C) Her metin, çözümü yazarında olan birtakım gizler içerir.

D) Okurun bir eser karşısındaki tutumu, birikimiyle ilgilidir.

E) Bir metnin, okur tarafından değerlendirilebilmesi için sanatsal nitelikler barındırması gerekir.

(2013 - YGS)

38. Bir yanda, insanların yalnızca hırslarıyla büyüyebildiği, kişisel reklam ve promosyon yöntemini benimsememişse görünmez olduğu, içindekini saklayarak hayatta kaldığı bir dünya... Öbür yanda, her şeyi bir milyona (şimdiki bir TL) satan "bi milyoncu" gibi hepimizin gününü kolaylaştıran, kalıcı olmasa bile her gün bir yenisinin edinilebileceğine dair umut doğuran, küçük sevinçlere kaynaklık eden bir öykücü dükkânı... Yazar böyle bir tablo çizmiş. Aslında öykücülük de bir tür "bi milyonculuk" değil mi zaten: Çok satışlı, az kârlı, küçük dertlere çare...

Bu parçada, sözü edilen yazarın değindiği konular arasında aşağıdakilerden hangisi yoktur?

A) Bazı tutkulara aşırı ölçüde bağlanarak değer ve önem kazanmaya çalışma

B) Özel tanıtım yöntemleriyle ön plana çıkmaya çabalama

C) Kendi gerçeklerini ortaya dökmekten kaçınarak yaşamda bir yer edinme

D) İnsanlarda gelecekte güzel şeyler olacağı duygusu uyandırma

E) Olumsuz koşullar içinde yaşayabilmenin kişiyi güçlendireceğine inanma

(2013 - YGS)

39. - 40. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Attila İlhan, hece ölçüsünün öne çıktığı bir ortamda yazılmakta olan serbest şiire belli bir mesafeden ama ilgili bir mesafeden baktı. Yazılmaktan çok, söylenen bir şiirde müzikaliteyi gözeterek toplum hayatından âdeta şairane tablolar çıkardı. Destan havası taşıyan şiirlerinde de bireysel konulardaki kısa şiirlerinde de Türk müziğinin ritmini korumaktan ve konuşma dilindeki zengin çağrışımlı, eski sözcükleri kullanmaktan çekinmedi. Bu yanı kırklı yılların, memleketçi şairlere yakınlığı da ellili yılların şairlerinden ayırdı onu. Bir bütün olarak bakıldığında Attila İlhan'ın şiiri, Fazıl Hüsnü Dağlarca'nın evrenle ve onun düzeniyle ilgili olmayan ve hikâye etme yolunu seçtiği eserlerine yakın bir yerde durmaktadır.

39. Bu parçanın anlatımı için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

A) Açıklamaya başvurulmuştur.

B) Öznel değerlendirmeler vardır.

C) Karşılaştırmaya başvurulmuştur.

D) Örneklemeden yararlanılmıştır.

E) Çıkarımda bulunulmuştur.

(2013 - YGS)

40. Bu parçada söz konusu şairle ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

A) Sözcüklerin ses değerlerinden yararlandığı

B) Kimi zaman çağdaşlarından ayrı düştüğü

C) İşlediği temaların benzerlik gösterdiği

D) Dilin geniş anlamsal olanaklarından yararlandığı

E) Şiirlerini estetik değer taşıyan resimlere dönüştürdüğü

(2013 - YGS)

41. Yaşamdan yola çıkmayan, sığ, okuma tembelliğine yol açan, yaratma cesaretinden yoksun ve ders veren anlatılar, romansal düşüncenin askıya alındığı ucuz bir bildiricilik durumundan öteye geçemez. Bu anlatılar; insanı, onun acılarını, çelişkilerini derinlik ve incelikle yansıtıp dile getirmeyi kesinlikle başaramaz. Bu yüzden her nitelikli gerçek yazınsal yapıt, özellikle kişinin varoluşsal hâllerini anlatmalı. Böyle bir anlatımdan yoksunsa o, gerçek bir yapıt sayılamaz.

Bu parçadan kimi yazınsal yapıtlarla ilgili olarak aşağıdakilerin hangisine varılamaz?

A) Öğreticilikten uzak olmalıdır.

B) İnsan yaşamını değişik boyutlarıyla kuşatmalıdır.

C) Anlatıcı kendini gizlemelidir.

D) Yaşananlara yeni biçimler kazandıran sanatsal bir doku taşımalıdır.

E) Okuyanı düşündüren, etkileyici bir söylemle biçimlendirilmelidir.

(2012 - YGS)

42. Sözcükler asi, uysal, renkli, soluk, yaramaz, çığırtkan ve sevecen olabilirler ama her zaman çok değişkendirler. Taşıdıkları yalın anlamın ötesine geçip bambaşka şeyler söyleyebiliyorlar; diziliş sıralarına göre farklı çağrışımlar yaratıyor, oturdukları yeri beğenmiyorlar bazen, dikkat etmezsem susmaları gereken yerde sızlanıyorlar. Onları kullanırken ince eleyip sık dokuyorum. Eğip büküyor, kesip biçiyorum. Güldüklerini, ağladıklarını duyuyorum ama onlarla uğraşmaktan yılmıyorum. En başına buyruk sözcükler elimin altında, dilimin ucunda, beynimin çinde ama büsbütün ele geçiremiyorum onları. Onların sahibi olabilmek için yıllardır uğraşıyorum.

Bu parçadan sözcüklerle ilgili olarak aşağıdakilerin hangisi çıkarılamaz?

A) Belli bir yönteme göre cümleye dönüşürler.

B) Doğaları yeni anlamlar yüklenmeye yatkındır.

C) Kullanımlarını yadırgadıklarında bunu sezdirirler.

D) Farklı nitelikler içerirler.

E) Seçilişleri titiz davranmayı gerektirir.

(2012 - YGS)

43. Yazınsal metinlerle beslenmek, iyi bir gazete metni yazmanın olmazsa olmazlarındandır. Bu, cinayet haberi yazan polis muhabiri için de geçerlidir, köşe yazarı için de. Gazetecilerin iyi bir şiir, roman, öykü okuru olmaları bana göre, zorunludan da öte. Ben gazete yazılarımda önce anlaşılır olmaya çalışırım. Sonra, işlediğim konuda öncelikle belli bir noktayı vurgularım ki okuyanlar onda yeni bir bakış açısı bulabilsin. Ne yazık ki bunu, lafa boğmadan yapabilmek sanıldığından çok daha zor. Bazen altı satırlık bir yazı için günlerce araştırma yaptığımı, onlarca insanla konuştuğumu bilirim. Yine benim gazete yazılarımın olmazsa olmazlarından biri de saydamlıktır. Kötüye kötü, iyiye iyi diyemediğim tek bir yazım bile yok. Çünkü gazete yazıları gerek biçemiyle gerek içeriğiyle mutlaka "gerçek" olmak zorunda.

Böyle diyen bir gazeteciyle ilgili olarak aşağıdakilerin hangisine varılamaz?

A) Sanatsal yapıtları okumanın gerekliliğine inandığına

B) Yazdıklarının kısa ve açık olduğuna

C) Söylemek istediğini kendine özgü bir yaklaşımla işlediğine

D) Yazacaklarını bir ön değerlendirmeden geçirdiğine

E) Okuyucularını kendisiyle özdeşleştirmek istediğine

(2012 - YGS)

44. Bir zamanlar edebiyatın gücüne, bir şeyleri değiştirebileceğine inanırdım. Benim için edebiyat, yaşam boyu temiz kalmanın, vicdani ve ahlaki çürümeye karşı durmanın göstergelerinden biriydi. Yıllarım, bu inancın etkisiyle gelişen bir tutkunun peşinden koşmakla geçti. Ama artık kabul edelim, bugünün insanı sözün değerini bilmiyor. Okumayı sevdiğini söylüyor ama iyi romanlardan, öykülerden, gerçek şiirden habersiz. Ömrünü edebiyata vermiş, köşesinde sessiz sessiz yaşayan gerçek yazarlara sırtını dönmüş. Yalnızca, yapıtları çok sattığı için kimi yazarların önünde uzun kuyruklar oluştururken edebiyatın insanı çağırdığı o gerçek dünyayı aşındırdığının farkında bile değil. Peki, o zaman edebiyat ne işe yarıyor? Söylemesi zor ama edebiyat bugün, yaratıları ilgi görmeyen üç beş kişinin sığındığı, kuşatılmış bir kale.

Aşağıdakilerden hangisi edebiyatla ilgili olarak bu parçada yakınılan durumlardan biri değildir?

A) Okurların beğeni düzeyinin düşmesi

B) Gerçek sanatçıların giderek azalması

C) Eğitiminin, güzel duyusal (estetik) boyutlara dayandırılmaması

D) Yazınsallıktan yoksun yapıtlara değer verilmesi

E) Yaşama ve insana olumlu boyutlar kazandırdığının farkına varılamaması

(2011 - YGS)

45. Çocukluğumuzda kaç kez duyduk kim bilir: "Çok okuyan mı bilir, çok gezen mi?" Cevaptan çok, sorunun kendisi önemliydi sanki. Ortada derin bir ikilem varmış gibi ciddiyetle yöneltilirdi soru. Her seferinde "Çok okuyan!" dememiz beklenirdi. Galiba ilköğretimdeki öğretmenlerimiz, okuma sevgimizi böyle artırmaya çalışırdı. Çok okumakla çok gezmek asla yan yana gelemezmiş gibi... Bense okumayı da gezmeyi de tutkuyla seven biri olarak ikiye bölünürdüm. Hiçbir zaman ısınamadım bu yapay ikileme, okumanın da içten içe bir seyahat olduğuna inandığımdan, her kitabın bizi başka bir yolculuğa çıkardığını düşündüğümden. Okuyarak gezmek, her kitabı başlı başına bir serüven sayarak bir başka ortama, bir başka yaşama uzanan bir yolculuk yapmak mümkündür çünkü. Gezerken de her insanı ve her hayatı bir kitap gibi düşünerek dünyayı okumak da mümkün. Okumak ve gezmek aslında o kadar iç içe ki...

Bu parçadan aşağıdakilerin hangisine ulaşılamaz?

A) Yaşamdaki olgular kalıplaşmış sorulara sığdırılamaz.

B) Bilgi edinmenin farklı yolları vardır.

C) Kitaplar dünyayı tanımamıza olanak sağlar.

D) Merak ögesi içermeyen kitaplar gezip görme isteği de uyandırmaz.

E) Okuma ve gezme birbirini besleyen iki eylemdir.

(2011 - YGS)

46. Benim ansiklopediyle tanışmam, ortaokulda ödev yapmak için kütüphaneye gittiğim günlere rastlar. Bir ansiklopediye sahip olmak o yıllarda, hayal edilemez bir şeydi. O, ancak bir kütüphanede bulunur ve belli bir süreliğine alınıp bakılabilir, dokunulabilir bir nesneydi. Kocaman cüssesiyle bir ansiklopediyi kucaklamak, sayfalarını karıştırmak, bir maddeyi arayıp bulmak, başka bir gezegene inmek ve orada keşiflerde bulunmaktan farksızdı. Ne yazık ki şimdiki çocuklar ansiklopedi bile karıştırmıyorlar. O büyülü dünyadan, o heyecandan habersiz yaşıyorlar. Öğretmenler ödev verirken "İnternet'ten bulun." diyorlar. Onlar da hiçbir çaba göstermeden İnternet'ten buldukları bilgiyi kopyalıyor; okuyup değerlendirmeden, hiçbir şey öğrenmeden götürüp veriyorlar.

Bu parçada belirtilenler arasında aşağıdakilerden hangisi yoktur?

A) Sürdürülen bir tutuma tepki

B) Öğrenme coşkusunu tadamayış

C) Bilgiyi özümseyememe

D) Kolaycılığa yönlendirme

E) Duygularını başkalarıyla paylaşamama

(2011 - YGS)

47. Hemen hepimiz yazılarımızda, yerli yersiz alıntılar yapmaktan, özellikle sözü, alçak gönüllülükle yabancı ozanlara, çağdaş düşünürlere bırakmaktan fazlasıyla hoşlanıyoruz. Kimi zaman bunu öyle abartıyoruz ki yazar olarak konuyla ilgili ne düşündüğümüz anlaşılmıyor. Ayrıca aynı alıntıların değişik yazarlarca da kullanıldığını görüyoruz. Böylece tekrarın tekrarı bir okuma, zaman kaybına, okuma ediminin yavanlaşmasına yol açıyor. Bu nedenle kendi özgün düşüncemizi dayanaklarıyla işlemeliyiz yazılarımızda. Yüzeysellikten olabildiğince kaçınmalıyız. Kendi düşüncelerimizin de örneğin bir Valéry'ninki, Deleuze'ünki kadar önemli olduğuna inanarak bir öz güven geliştirmeliyiz.

Bu parçada alıntıyla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

A) Yazılarda kullanılırken aslına bağlı kalınmadığına

B) Belirli örneklere sık sık başvurulduğuna

C) Yazarlarda düşünsel sığlığa yol açtığına

D) Okuma zevkini azalttığına

E) Kullanımının, yazarların kendi düşüncelerini önemsemeyişlerinden kaynaklandığına

(2011 - YGS)

48. Okuduğum kitaplardan birinde, "Yayımlanan ilk yazı bir bilettir, bir yolculuğa çıktığınızı söyler." deniyordu. Ben de onlardanım, bir kez çıktım yola; durmayı, bırakmayı, durakların birinde inmeyi, vazgeçmeyi, geri dönmeyi hiç düşünmedim. Biletin hakkını vermek ve onu yolun sonuna kadar kullanmak istedim. Yolun buraya kadar olan bölümünde işlerin fena gitmediğini düşünüyorum. Yol beni haksız çıkarmadı, sanırım ben de onun saygınlığını korudum, hakkını ödedim.

Kendisinden böyle söz eden bir yazarla ilgili olarak aşağıdakilerin hangisi söylenebilir?

A) Herkesin anlayabileceği düzeyde yapıtlar ortaya koyduğu

B) Yapıtlarının odağına kendini yerleştirdiği

C) Yapıtlarını gözlem gücüyle biçimlendirdiği

D) Anlatımda yeni yöntemler denediği

E) Kararlılıkla nitelikli yapıtlar ortaya koyduğuna inandığı

(2010 - YGS)

49. Anılarını yazanlar çoğaldı. Bana da anılarımı yazmamı söyleyenler oldu. Onlara, "Hiçbir zaman toplumun belleğine kazandırılacak anılarım olduğunu düşünmedim." diye yanıt verdim. Gerçi bir yazar, bir gazeteci olarak belirli olayları, kişileri çeşitli yazılarımda anlattım ama kişiliklere, özel yaşantılara girmedim. Bana göre anılarını yazacak kişinin hem kendine hem de gelecek kuşaklara karşı sorumluluk taşıması gerekir. O kişi, çok şey görmüş, pek çok insan tanımış, pek çok olayın tanığı olmuş olsa da bunları dıştan bakan biri gibi anlatmalıdır. Bunun yanı sıra kendini önemsememeli, öne çıkarmamalıdır.

Bu parçaya göre aşağıdakilerden hangisi, anılarını yazacak kişilerde aranacak özelliklerden biridir?

A) Yazdıklarının doğruluğuna inanma

B) Farklı anlatım tekniklerinden yararlanma

C) Bilinen, tanınan bir sanatçı olma

D) Tanıklıklarının anlatımında öznellikten kaçınma

E) Başkalarının gözlem ve yaşantılarından yararlanma

(2010 - YGS)

50. Elli yaşına gelene kadar neler öğrendim? Sabrı öğrendim en başta. Sınırlarımı, bağışlamayı... Hayatın vermediklerinin hesabını insanlardan sormamayı... Gerektiğinde vazgeçmeyi, yetinmeyi... Dostluklarımı yıpratmadan eskitmeyi... Ben bunları öğrendim.

Bu sözleri söyleyen kişi aşağıdakilerden hangisiyle nitelendirilemez?

A) Sahip olamadığı şeyler için başkalarını suçlamayan

B) Yapabileceklerinin ve yapamayacaklarının farkına varan

C) Arkadaşlık ilişkilerini kırgınlıklar yaşamadan sürdüren

D) Başkalarının sorunlarını kendi sorunları sayan

E) Elinde bulunandan fazlasını istemeyen

(2010 - YGS)

51. Bu çağda yazarlar, yaşamı elekten geçirmeden yapıt ve yaratılarında işliyorlar. Bu yüzden edebiyat, yaşama teklifsizce girmiş oluyor ve "popüler edebiyat" çıkıyor ortaya. Edebiyat, yaşamı zenginleştirme, önden gitme işlevini yitiriyor, ona eşlik etme niteliğini kazanıyor. Tekrar tekrar okunan, her okumada bir katman daha zenginleştiren olmaktan çıkıyor, bir okumada bitiriliyor. İçerikleri üzerinde düşünülme gereği duyulmayan, oradan oraya çekiştirilen türden metinler toplamı oluyor edebiyat.

Bu parçada yazarlar ve yapıtlarla ilgili olarak yakınılan durumlar arasında aşağıdakilerden hangisi yoktur?

A) Sanatsal bir değer taşımayan ürünler ortaya koyma

B) Okuru değişik sorularla yüz yüze getirme

C) İkinci kez okunmayı gerektirmeme

D) İnsanı değiştirme işlevi taşımama

E) Konular arasında bir seçim yapmama

(2010 - YGS)

52. Temelleri Yunan ve Latin yazarlar tarafından atılan deneme, bir yazınsal tür olarak on altıncı yüzyılda şekillenir. Fransızca "essai" kelimesinin karşılığı olan bu türün en belirleyici özelliği, öne sürülen düşünceleri kanıtlama zorunluluğunun olmayışıdır. Yazınsal sürecin bir serüvene dönüştüğü bu türde metnin ucu sürekli açıktır. Bunun için okuyucu her an bir sürprizle karşılaşabilir. Anlam çok yönlüdür. Öyle ki dilin resmî kıyafetinden arındığı bu türde, anlatımda içtenlik ve rahatlık iç içedir. Böylece hayatın içinde var olan türlü türlü durumlara, olay ve olgulara, gerçeklere, yazar tarafından yeni bir şekil verilebilir.

Bu parçada denemeyle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

A) Savunulanların ispatlanması gerekmediğine

B) Söylemsel niteliklerine

C) Tarihsel gelişimine

D) Her konuda yazılabileceğine

E) Öğretici yanının bulunmadığına

(2010 - YGS)

53. Önce kendilerine beğendirmeye çalışırlar şiirlerini. Seçicidirler. Bir şiir üzerinde haftalarca, aylarca uğraştıkları olur. Yetkinlik midir bu? Sanmıyorum, titizlik diyeceğim ben, şiir dilini gereğince çapaksız kullanma titizliği. Şiirin boşluklarda, susmalarda, eksiltmelerde olduğunu bilen, has bir şair tavrı. Vitrinde olmanın her şeyden önemli olduğu günümüzde hâlâ var mıdır böyle adını sık sık duyurmaktan, ortalıkta görünmekten kaçınan şairler? Neyse ki var!

Bu parçada sözü edilen şairler aşağıdakilerden hangisiyle nitelendirilemez?

A) Verimsiz olarak tanınan

B) Çok dikkatli ve özenli çalışan

C) Gerçek şiirin ne olduğunu bilen

D) Geri planda kalmayı yeğleyen

E) Zor beğenen

(2010 - YGS)

LYS SORULARI

1. Sonbahar güneşinin ilk ışıkları karşı tepelerden göründü. Hemen ardından, hastalıklı bacalar öksüre öksüre tütmeye başladı. Toprak damlı, güneşe dönük evlerin kapıları birazdan gıcırdayarak açılacak. Az sonra köy bütünüyle uyanacak. En son çocuklar ayaklanacak ve annelerini arayacak. Toprak yolun alt tarafındaki meralar hayvanlarla dolacak; iki ayaklı, dört ayaklı, kanatlı, kanatsız... Tüm hayvanlar arasında amansız bir rızık kapma yarışı başlayacak. Bugün yaşananlar yarın yaşanacakların bir provasıymış gibi hayat seyircisiz ve eleştirmensiz akıp gidecek.

Bu parçanın anlatımıyla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

A) Kimi canlılar betimlenerek anlatılmıştır.

B) Geçmiş ve gelecek zamana ait olaylara yer verilmiştir.

C) Bazı varlıklara insana ait özellikler yüklenmiştir.

D) Kimi yargılarda öznel bir bakış açısı kullanmıştır.

E) Varlıkların soyut özellikleri ön plana çıkarılmıştır.

(2017 - LYS)

A YAYINLARI

2. Edebiyatta özgünlüğe, uzun süre ne Doğu'da ne de Batı'da önem verilmiştir. Batı'da romanın ortaya çıkışından sonra durum değişmiş; bireyin önem kazanmasıyla birlikte sıradan insanların kendilerine özgü yaşamları, yazarları yeni konular, değişik olay örgüleri aramaya itmiştir. Bunun yanı sıra romantikler; sanatçının kendi hayatı ve kişiliğini dile getirmesini sanatın önemli bir koşulu sayınca özgünlük bir değer ölçütü olarak kabul edilmiştir. Diğer yandan yapısalcılar, bir eserin kendinden önce yazılanlardan bağımsız, tek ve özgün olamayacağını ileri sürerek her metnin kendinden önce gelen metinlerle bağlantısını ortaya koymuşlardır.

Bu parçadan "özgünlük"le ilgili olarak aşağıdakilerin hangisine ulaşılamaz?

A) Yapısalcılık ve romantizm akımlarında tartışıldığına

B) Romanın doğuşuyla birlikte üzerinde durulduğuna

C) Eserin değerini belirleyen bir ölçüt kabul edildiğine

D) Sanatçının, kendini eserine yansıtmasıyla ilişkili olduğuna

E) Batı edebiyatında başarılı romanın bir niteliği sayıldığına

(2017 - LYS)

3. Bir savaşı; bir kentin, Troya'nın yıkımını anlatan bu kitabı insanlar hem dinlediler hem okudular. Bir yandan resmettiler, bir yandan da oynadılar. Ondan efsaneler ürettiler; düşleri gerçeğe, gerçeği düşlere dönüştürdüler. 16 bin dizeyi 3 bin yıl boyunca böyle yaşattılar. Ardında esin kaynağı olduğu paha biçilmez sanat eserleri, ciltler dolusu bilimsel çalışma ve sonsuz tartışma bırakan bu kitabın adı *İlyada*'ydı.

Bu parçada sözü edilen eserle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

A) Biçimsel özelliğine

B) Ele aldığı olaya

C) İlham verici olduğuna

D) Evrensel değerine

E) Uzun süren etkisine

(2017 - LYS)

4. Onlar ki beşer hayrına doğmuş, yaşamışlar,
Onlardan eserdir bu duyuşlar, bu dalışlar...
Onlar ki yanan fecr idiler dağda, denizde,
Her manzara onlardan akistir içimizde...
Onlar ki bugün gökte birer kasra çekildi,
Devrinde fakat hangisi mes'ûd olabildi?
Varsın seni ömrümce azâbın kolu sarsın
Şair! Sen üzüldükçe ve öldükçe yaşarsın!

Bu dizelerden hareketle şairlerle ilgili aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılamaz?

A) Eserlerini ve kendilerini insanlığa adamışlardır.
B) İnsanların duygularını biçimlendirmede aracı olmuşlardır.
C) Eserleriyle doğayı algılayışımızı etkilemişlerdir.
D) İç huzurunu yakalayamadıkları bir hayat sürmüşlerdir.
E) Eserlerinde hüzünlü konuları işlemeyi tercih etmişlerdir.

(2017 - LYS)

5. (I) 1970 Luanda doğumlu Gonçalo Manuel Tavares, Portekiz'in edebiyat dünyasına kazandırdığı parlak bir yazar olarak gösteriliyor. (II) Edebiyat kariyerine 2001'de başlayan Tavares'in roman, şiir, tiyatro oyunu ve çeşitli anlatılardan oluşan kitapları 36 dile çevrilmiş; 51 ülkede yayımlanmış ve farklı ülkelerde pek çok saygın edebiyat ödülüne değer bulunmuştu. (III) Tavares yazmanın yanı sıra Lizbon Üniversitesinde epistemoloji dersleri de vermiştir. (IV) Sanatçının 2003-2007 yılları arasında tamamladığı *Krallık* dörtlemesinin ilk üç romanı önceki yıllarda Türkçeye çevrilmişti. (V) Dördüncü roman *Teknik Çağında Dua Etmeyi Öğrenmek* de bu dörtlemesinin son romanı olarak yakın zamanda yayımlandı. (VI) Bu dört kitapta Tavares, işlenen kavramlar açısından birbirini tamamlar nitelikli bazı karakterler üzerinden şiddetle teslim olan, iradesini yitiren, kaderini başkalarınının ellerine bırakan toplumlarda bireylerin çürümesini anlatıyor.

Bu parçada Tavares'le ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

A) Edebiyatın farklı dallarında ürünler ortaya koyduğuna
B) Başarılı ve başarısı takdir edilmiş bir sanatçı olduğuna
C) Sanat hayatındaki ilk ürünlerinin düzyazı türünde olduğuna
D) Birbiriyle ilişkili olarak tasarlanan eserlerinin bulunduğuna
E) Bilgi ve birikimini eğitim kurumlarında paylaştığına

(2017 - LYS)

6. İnsanın kendi dünyasından başkalarının dünyasına geçmesi güçtür. Her yazarda geçerli olan bu durum, benim için de geçerlidir. Bu nedenle yazmaya başlamadan önce kimi sorularla kendimi bir sınavdan geçirir, yazacağım kahramanlarla özdeşleşir, sonra yazmaya koyulurum. İlk cümleleri ararken kendimi daha önce hiç görmediğim, kocaman bir şehirde hisseder, yolları şaşırmaktan ürkerim. Aylar, yıllar boyu yazacaklarımı inceden inceye planlamış, dahası romanın bitmiş hâlini görmeye başlamışımdır ama yine de harita yabancı, karışık, çıkışsız görünür gözüme. Yolculuğa hangi dönemeçten girmeli? Hangi köşeleri yoklayarak o vurucu sözcükleri saklandıkları yerden çekip çıkarmalı? Benim için en zor iş, pusulam olacak o ilk sayfadır. Onlarca başlangıçtan, karardan ve gidiş gelişten sonra kapıyı aralarım ama hiçbir zaman en doğru başlangıcı yaptığımdan emin olamam.

Aşağıdakilerden hangisi böyle diyen bir yazarın yazma tutumuyla bağdaşmaz?

A) Romanın daha başlangıcındayken sonunu bilme
B) Bir ön hazırlıktan sonra yazmaya başlama
C) Kendisiyle ilgili iç gözlem yapma
D) Roman kişileriyle bütünleşme
E) Yaşamının kararsızlığını üslubuna yansıtma

(2016 - LYS)

7. Spor, her türden bedensel hareketin bir bileşkesi olarak ortaya çıkar. Koşarken bacaklarımız, tenis oynarken kollarımız, yüzerken neredeyse tüm vücudumuz hareket eder. Sayısız spor çeşidi ve hareketi, kas gelişimini tetikler. Böylece vücudumuz daha esnek ve güçlü hâle gelir. Spor esnasında salgılanan hormonlar ile kendimizi daha iyi ve mutlu hissederiz. Spor, ruh sağlığımızı da olumlu etkiler. “Sağlam kafa, sağlam vücutta bulunur.” sözü, bu harika sonuçları geniş kitlelere ilan etmek için söylenmiş güzel bir sözdür.

Bu parçada sporla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

A) Ruh sağlığına katkısına
B) Vücut gelişimini sağladığına
C) Harekete dayalı bir faaliyet olduğuna
D) Doğru beslenmeyle ilişkisine
E) Birçok dalı olduğuna

(2016 - LYS)

8. Ne kitap sayfaları ne gazete kâğıtları; hiçbiri bir edebiyat dergisinin yaprakları kadar yakışmıyor okurun parmaklarına. Bu, dünyayı harflerle tamir etmek isteyen gönüllülerin, dünyanın ancak harflerle tamir edileceğine inanan insanlara tattırdıkları bir ayrıcalıktır. Bir edebiyat dergisini çıkaranlar; dergilerinin yapraklarına sadece kelimeleri değil ormanlardan kesilip getirilen ağaçların hafızasındaki sayısız kuş sesini, sayısız gün batımını, sayısız çiy tanesini de pay ederek sanki kullandıkları kâğıda başka türden bir hayat vermek istemişlerdir. Edebiyat dergilerinin, dokundukça parmaklarımızı biraz daha incelten kimyaları, yapraklarına sinmiş o kuş seslerinden, o gün batımlarından kaynaklanıyor olsa gerek! Yalnızca kâğıda değil kâğıdın kaynağına ve onun sökülüp getirildiği özgür iklimlere duyulan minnet boşuna değildir elbette.

Bu parçadan hareketle edebiyat dergileriyle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine ulaşılamaz?

A) Diğer türlere göre daha fazla sevilmesi kâğıdının niteliğinden kaynaklanır.

B) Ağaçtan üretilen dergi sayfalarında doğanın güzelliği de okurla buluşur.

C) Kâğıda basılan ürünler içinde en değerli olanıdır.

D) Hiçbir yazılı yayın onun kadar okuruyla bütünlük oluşturmaz.

E) Dünyanın sanatla düzeleceğine inanan insanların ürünleridir.

(2016 - LYS)

9. - 10. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

(I) Bugün devlet ve vakıf üniversitelerinde, öğrencilerin hem kendilerini iş yaşamına hazırlamaları hem de deyim yerindeyse cep harçlığı kazanmaları için değişik çalışma programları mevcut. (II) Bu programlar sayesinde öğrenciler bir yandan eğitimlerini ara vermeksizin sürdürürken bir yandan da üniversite içindeki çalışma ortamında iş deneyimi kazanıyor ve ihtiyaçlarının en azından bir kısmını karşılayabilecekleri küçük bir gelir elde ediyorlar. (III) Üniversiteden mezun olduktan sonra öğrencilerin öz geçmişlerine yazabilecekleri bu ilk tecrübeleri, iş bulmalarına yardımcı olduğu gibi işlerine kolayca adapte olmalarını da sağlıyor. (IV) Böylece öğrenciler, okul için değil hayat için öğrenmeye ilk adımlarını atıyorlar. (V) Bu sayede öğrenciler, mezun oluncaya kadar geçen sürede akademik gelişimlerinin yanı sıra ilgi, yetenek ve kariyer hedefleri doğrultusunda da eğitici etkinliklerde bulunuyor; yaşamlarını daha renkli, eğlenceli ve keyifli hâle getiriyorlar.

9. **Bu parçadaki numaralanmış cümlelerle ilgili olarak aşağıda verilenlerden hangisi yanlıştır?**

A) I. cümlede, öğrencilere sunulan imkânlarla ilgili tespit yapılmıştır.

B) II. cümlede, önceki cümleyle ilgili ek bilgi verilmiştir.

C) III. cümlede, öncekilerden farklı bir kazanımdan söz edilmiştir.

D) IV. cümlede, öğrenmenin amaçlarından biri dile getirilmiştir.

E) V. cümlede, öğrencilerin iş bulmalarındaki kolaylıktan söz edilmiştir.

(2016 - LYS)

10. **Bu parçadan üniversitelerdeki çalışma programları ile ilgili olarak aşağıdakilerin hangisi çıkarılamaz?**

A) Öğrencilerin kişisel gelişimine yardımcı olmaktadır.

B) Öğrencilere, okul yaşamlarında ekonomik getiri sağlar.

C) Yaşamı, öğrenciler için daha keyifli kılmaktadır.

D) Öğrencilerin branşlaşmada doğru tercih yapmalarını sağlamaktadır.

E) Öğrencilerin çalışma hayatına uyum sürecini kolaylaştırmaktadır.

(2016 - LYS)

11. (I) Ünlü Fransız filozoflarından olan René Descartes, özellikle "Düşünüyorum, öyleyse varım." cümlesiyle tanındı. (II) 17. yüzyılın başlarında yaşayan ve rasyonalizmin kurucularından olan Descartes, elbette ki bilime bu cümlenin çok daha ötesinde katkılarda bulundu. (III) Fizik ve analitik geometrideki çalışmalarıyla tanındı, düşünceyi her türlü dogmanın üstünde tuttu, metodik kuşkuculuğu benimsedi ve her fâni gibi öldü. (IV) Günümüze kadar Descartes'ın, kraliçenin özel davetiyle gittiği İsveç'te ağır kış koşullarına dayanamayıp zatürreden öldüğü söyleniyordu. (V) Paris ve Stokholm arşivlerinde yıllarca yapılan bir araştırmanın ürünü olan bir kitap, gerçeğin farklı olabileceğini söylüyor. (VI) Erlangen Üniversitesi öğretim üyelerinden Theodor Ebert'a göre Descartes herhangi bir hastalıktan değil, Katolik bir rahibin kendisine verdiği arsenikli ekmek yüzünden öldü.

Descartes'ın anlatıldığı bu parçadaki numaralanmış cümlelerle ilgili olarak aşağıda verilenlerden hangisi yanlıştır?

A) II. cümlede, hangi düşünce akımının öncüsü olduğu belirtilmiştir.

B) III. cümlede, bilim dünyasına olan bakış açısı verilmiştir.

C) IV. cümlede, bilinen ölüm nedeninden söz edilmiştir.

D) V. cümlede, yaptığı araştırmaların çokluğuna işaret edilmiştir.

E) VI. cümlede, ölümünün farklı bir sebebe bağlı olabileceği dile getirilmiştir.

(2016 - LYS)

12. (I) Yakın bir tarihte, bilim insanlarımız İzmir'in Urla ilçesindeki antik kent Klazomenal' de zeytinyağı üretimi yapan bir işlik buldular. (II) Burada karbonlaşmış zeytin çekirdekleri, zeytinyağı ayrıştırmada kullanılan toprak kaplar, zeytin tanelerini ezmeye yarayabilecek küçük el havanları vardı. (III) Bu zeytinyağı üretim yeri, M.Ö VI. yüzyılın ilk yarısından kalma olup Anadolu'da ortaya çıkarılan en eski ve en modern işliktir. (IV) Klazomenal'deki bu zeytinyağı işliği, bu bölgede bugünkü teknolojinin benzerinin 2.500 yıl önce de kullanıldığını kanıtlıyor. (V) Bu 2.500 yıllık zeytinyağı işliğinin, gerçeğine benzer bir şekilde işletime açılması ve o zamanın koşullarıyla zeytinyağı üretilmesi öneriliyor.

Bu parçada sözü edilen zeytinyağı işliğiyle ilgili olarak aşağıda verilenlerden hangisi yanlıştır?

A) I. cümlede, ortaya çıkarıldığı zamanla ilgili kesin olmayan bir bilgi verilmiştir.

B) II. cümlede, içindeki kimi eşyalar işlevleriyle birlikte sıralanmıştır.

C) III. cümlede, Anadolu tarihi açısından önemi dile getirilmiştir.

D) IV. cümlede, bu işliğin dışında farklı işliklerin varlığından da söz edilmiştir.

E) V. cümlede, yeniden üretime kazandırılmasına yönelik bir teklif dile getirilmiştir.

(2015 - LYS)

13. Bitkiler gibi hayvanlar da Rönesans Dönemi'nde heyecanla incelendi. Doğa tarihi öğrencileri, bilinen coğrafyadaki pek çok hayvan çeşidini zaten tanıyordu. Ancak coğrafi keşifler sonucunda yeni ülkelerin bulunmasıyla birlikte varlığı bilinen hayvanlara çok farklı türler eklendi. Bu gelişme, seyahat eden doğa düşkünü bilim araştırmacılarından oluşan yeni bir kitlenin var olmasını sağladı. İlk günlerin hırslı maceracılarının yerini bilgi peşinde koşan insanlar aldı. Bu kişiler sadece uzak diyarlardaki bitki ve hayvan çeşitlerini öğrenmekle kalmadı, kendi ülkelerinin hayvan ve bitki çeşitliliğini de yeniden inceleme ihtiyacı duydu. Böylece her devlet kendi coğrafyasında görülen canlı türlerinin tespiti için araştırmalar başlattı.

Bu parçada aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

A) Bulunan yerlerin, doğaya bakış açısını değiştirdiğine

B) Doğa tutkunu bilim insanlarından oluşan bir grubun ortaya çıktığına

C) Coğrafi keşiflerle beraber eldeki bilgilere yenilerinin eklendiğine

D) Canlı türlerinin devamlılığıyla ilgili çalışmaların hız kazandığına

E) Bitki ve hayvan çeşitlerinin tekrar incelenmeye alındığına

(2015 - LYS)

14. Roman yazmayı hiç düşünmedim. Bunun nedeni, mükemmel olma isteği değil. Birkaç kez denedim ancak hiçbir zaman iyi bir anlatıcı olamadım. Bu yüzden roman yazmaktan özellikle kaçındım. Kimi dönemlerde şiir yazdım, hâlâ yazdığım oluyor fakat bunlar, kendim için yazdığım şiir denemeleri. Yayımlanacak değerde değil.

Bu parçada kendisinden böyle söz eden kişi aşağıdakilerden hangisiyle nitelendirilemez?

A) Yetersiz olduğunu düşünen

B) İçinde bulunduğu durumdan yakınan

C) Ürettiklerini ortaya çıkarmayan

D) Öz eleştiri yapabilen

E) Açık sözlü bir tutum sergileyen

(2015 - LYS)

A YAYINLARI

15. Bilginin hızla arttığı, bilgiye erişmenin kolaylaştığı, yeni teknolojilerin laboratuvarları zenginleştirdiği bilgi çağında; fizik, kimya, biyoloji gibi bilim dallarında büyük bir dönüşümün yaşandığına şahit olduk. Genlerin, atom altı parçacıkların ve gezegenlerin bilgileri kaydedildi; bunlar İnternet aracılığıyla dünyanın dört bir yanındaki bilim insanlarına ve ilgili kitlelere ulaştı, bilgisayar programlarıyla analiz edildi. Bu verilerin elektronik ortamda toplanması ve analiz edilmesi yalnızca fen bilimlerine özgü değil. Özellikle son yıllarda sosyal bilimlerde de benzer bir gelişme yaşanıyor. Toplum bilimciler elektronik cihazları, İnternet'i ve sosyal paylaşım sitelerini kullanarak insan ilişkilerinden doğan toplumsal ağı tanımaya çalışıyor. Bu süreçte bilgisayar mühendisleri ve istatistikçilerin katılımıyla "hesaplamalı sosyal bilimler" denen disiplinler arası bir alan doğuyor. Doğru bir eğitim ve doğru kişilerle çalışarak sosyal bilimlerin alanlarında köklü değişiklikler yapabileceği belirtiliyor. Ancak bu değişimi gerçekleşmesi için bazı engellerin aşılması gerekiyor.

Bu parçadan aşağıdakilerin hangisi çıkarılamaz?

A) Günümüzde, teknoloji sayesinde bilgiye ulaşmak ve bunları yorumlayabilmek oldukça kolaylaşmıştır.

B) Toplum bilimciler verileri depolayan elektronik cihazlardan, İnternet gibi sosyal paylaşım sitelerinden yararlanmaktadırlar.

C) Sosyal bilimciler bugün ulaştıkları başarı düzeyini İnternet ağı, bilgisayar gibi bilgi depolama ve ayıklama aygıtlarını kullanmalarına borçludurlar.

D) Teknolojik gelişmeler, kimi bilim dallarında önemli değişiklikler sağlamıştır.

E) Bilgiye erişim ve bilgiyi analiz etmede teknolojik araçlar, pek çok alanda büyük bir kolaylık sağlamaktadır.

(2014 - LYS)

16. Montaigne, "Büyük şiir; düşüncelerimizi tatmin etmez, allak bullak eder." der. Melih Cevdet Anday ise, "Şiir akıl dışıdır." diyor. Yetişkin şiiri için öne sürülen bu görüşler çocuk şiiri için de geçerlidir. Çocuk şiiri, söz sanatlarının, edebiyatın uçurtmasına tutunmazsa ona "iyi şiir" diyemeyiz. Peki çocuk şiiri yazmanın bir kuralı var mıdır? Montaigne'in dediği gibi şiir ve kural yan yana getirilemeyecek iki sözcük. Özellikle çocuk şiiri söz konusuysa düş dünyamızı sonsuzluğa açmaktan başka yapacak bir şey yok. Çocuklar için sonsuzluğun içinde salınan dizeler yazmak "çocuk işi" değil, tam tersi "zor iş". Bunun için titizlikle işlenmiş bir biçim, yetkin bir dil yeterli midir? Hayır! Bugüne değin yazılanlar okunmadan üretilen bir dize, köksüz olup da büyümeye çabalamak gibi bir şeydir.

Bu parçaya göre iyi şiirin nitelikleri arasında aşağıdakilerden hangisi sayılamaz?

A) Okuyanı sarsan

B) Kalıplara sığdırılamayan

C) Düş gücünü zorlayan

D) Zaman içinde belli bir düzeye erişen

E) Sanat değeri taşıyan

(2013 - LYS)

17. İnsanların rüyalarıyla yüzleşmesinde hep korkutucu bir yan olduğunu düşünürüm. İster psikolojik bir çözümleme yapalım ister geleneksel rüya yorumlarıyla açıklamaya kalkalım, her rüya yorumunda ruhumuzun karanlık ve belki de duymak istemediğimiz bir yönüyle yüzleşiriz. Üstelik bu yüzleşmeye neden olan da kendi zihnimizdir. Bunun yanı sıra rüyalar hem gün boyu yıpranan zihinlerimizin onarıcıları hem de bütün korkularımızın bir arada yaşandığı karanlık bir evdir. Ben yazarken o evin koridorlarında dolaşmayı severim. Rüyalar ve korkularla yüzleşen anlatının, yazarı çıplak bırakan samimi bir anlatı olduğunu düşünürüm. Hayat denen karmaşayla başa çıkmanın bir yolu bu, benim için.

Bu parçada rüyalarla ilgili olarak aşağıdaki sorulardan hangisinin karşılığı yoktur?

A) Sizce ne tür işlevleri vardır?

B) Yazılarınızda nasıl yararlanırsınız?

C) İnsanın iç dünyasını yansıtan yönlerinden söz edilebilir mi?

D) Değerlendirilmesinde ne tür yöntemlere başvurulabilir?

E) Yazarın eserini geleceğe taşıyan bir yönü var mıdır?

(2013 - LYS)

18. Yazar, röportaj yapacağı kişileri, Türk edebiyatının temel taşlarını oluşturan önemli yenilikçi isimleri nesnel bir bakışla seçiyor. Ortak noktaları edebiyat olan, hemen her kesim ve görüşü temsil eden, edebiyatımızın önde gelen şair, yazar ve edebiyat tarihçilerini bir araya getiriyor. Yazar bu röportajlarında özellikle iki nokta üzerinde duruyor: Onların Türk edebiyat tarihine bakışları ve bunun içinde kendilerini konumlandırışları. Bu röportajlarda konuşan kimi şair ve yazarlar, kendilerini anlatmanın yanı sıra akademisyenleri kıskandıracak düzeyde edebiyat tarihimizi yorumluyor. Böylece edebiyatımızın farklı yönleri ortaya çıkıyor. Anlatılan tarih aynı olsa da bambaşka açılardan ele alınarak derinleşiyor, okuyucunun ufkunu açan farklı renkler seriliyor ortaya.

Bu parçada, sözü edilen röportaj ve yazarıyla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

A) Konuşacağı kişileri yansız bir biçimde belirlediğine

B) Görüştüğü kişilerin söylediklerini, kanıtlama kaygısı taşıdığına

C) Konuştuğu kişilerden, yaptıkları çalışmalarla ilgili bir değerlendirme istediğine

D) Edebiyata yönelik değişik anlayışların ortaya konmasını sağladığına

E) Düşünceleri değil, edebî tutumları ölçüt aldığına

(2013 - LYS)

19. Bu kitabın en önemli özelliği, romandaki onlarca kahramanın ve onlara özgü öykülerin hiçbirinin kurgulanmış olmaması. Okuyunca her şey kurgulanmış gibi geliyor ama aslında ben bu romanda anlattıklarımı yaşar gibi yazdım. Kahramanların tamamına yakınıyla ben de yazarken tanıştım. Birçoğuna ben de kızdım, tepki gösterdim veya hayran oldum. Cesaretleri karşısında ben de şaşırdım. Hatta belki bir yazarın asla söylememesi gereken bir şey ama bazı öyküler, onları yazarken benim denetimimden çıktı, kendi istediği yere gitti. Hayatı nasıl denetim altında tutamıyorsak ben de bu kitaptaki karakterleri ve yolculuklarını yönlendiremedim. Bana bile isyan edip "Sen sadece yaz! Biz ne yapacağımızı biliyoruz." dediler. Bu nedenle tam da bizden insanlar oldu bu karakterler. Bizim kadar çılgın, bizim kadar alıngan, bizim kadar duygusal...

Yazarın bu sözlerinden aşağıdakilerin hangisi çıkarılamaz?

A) Kişilerini önceden kafasında tasarlamadığı

B) Oluşturduğu kişilerin gerçekliğine inandığı

C) Eserlerini kendi yaşamıyla sınırlandırdığı

D) Gerçek yaşamdakilerle benzer kişiler oluşturduğu

E) Kimi zaman, anlattıklarının akışını değiştiremediği

(2013 - LYS)

20. Çocuğun sorumluluk taşıması demek, uyum sağlamayı öğrenmesi demek değildir. Örneğin, okul gereçlerini annesinin istediği biçimde çantasına yerleştiriyor olması, bu sorumluluğu edindiğini göstermez. Sorumluluk duygusu ancak bunun doğru yöntemlerle pekiştirilmesiyle ve içselleştirilmesiyle oluşur. Bu noktada annenin ve babanın tutumu önemli bir rol oynar. Aşırı otoriter yaklaşımlarda, çocuk sadece söylenene uyar ya da başkaldırır. O davranışına ilişkin düşünme-değerlendirme içselleştirme basamaklarından geçmemiştir. Otorite ortadan kalktığında da çocuk büyük bir olasılıkla istenene uyma davranışı göstermez.

Bu parçada çocuklara sorumluluk duygusu kazandırmayla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

A) Amacın, söylenen her şeyi benimsemesi ya da yapması olmadığına

B) Bir şeyi kendi kararıyla önemseyip kabul etmesi gerektiğine

C) Annelerin ve babaların, baskıcı tutumunun olumlu bir sonuç vermediğine

D) Bir şeyi zorla benimsetmeye çalışmanın kimi zaman isyan etmesine yol açacağına

E) Uysal olanların daha çabuk edindiğine

(2011 - YGS)

21. İnsanın yaptığı işten en çok mutluluk duyduğu mesleklerden biri bence çevirmenliktir. Çeviri yaparken sevdiğiniz bir yazarla özdeşleşir; onun beğendiğiniz bir yapıtını, onun biçemini ve biçimini, tadını koruyarak aktarmaya çalışırsınız. Çetin ve çetrefil bir ifadenin içinden yüzünüzün akıyla çıktığınızda, "Bu cümle bundan iyi çevrilemezdi." diye kendinize "Aferin!" diyebilmenin mutluluğuna sınır çizilemez. Bunu yapabilmenin en önemli ilkesi de bir yabancı dili bütün yönleriyle bilmekten çok, kendi dilinizin bütün inceliklerini, zenginliklerini, güzelliklerini tanımaktır.

Bu parçada çevirmenlikle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

A) Ana dilini doğru ve kusursuz kullanmanın temel koşul olduğuna

B) Anlatım güçlüklerini yenmenin çevirmende güven duygusu uyandırdığına

C) Yapıtın özgün dokusuna bağlı kalındığına

D) Ulusal kültüre yapılan katkıya

E) İnsana zevk veren yanlarının fazla olduğuna

(2011 - LYS)

22. Bu yazar, yazarken okurunu düşünmüyor. Yalnızca kendi hikâyesini ya da romanını yazıyor. Okur onu seçecek, bulacaktır nasıl olsa. Çünkü onu okuyacak kişiler, okuduklarının değerlisini değersizinden ayırt edebilme yeteneği kazanmış olanlardır. Böyle bir okur, seçicidir. Kendisinden farklı bir okur kitlesini hedefleyen ve yapıtını o kitlenin onayına sunan bir yazarla karşılaştığında onu zaten ayıklayacaktır.

Aşağıdakilerden hangisi bu parçada anlatılan yazarın bir niteliği değildir?

A) Ünlü olmanın getireceği sıkıntıları yaşamak istemeyen

B) Kendini beğendirme kaygısı taşımayan

C) Yazdıklarının her okur kesimine seslenemeyeceğini düşünen

D) Yazarlık gücünün bilincinde olan

E) Yapıtlarının bilinçli okurlarca farkına varılacağına inanan

(2011 - LYS)

23. Bu sanatçımız kanımca Türk öykücülüğünün gerçek bir ustası, seçkin bir temsilcisidir. Buna karşın öykülerinin üzerinde henüz gereği gibi durulmamıştır. Yazınsallıktan hiç ödün vermeden oluşturduğu öykülerde toplumsal sorunları da öykünün dokusuna sindirir. Bu nedenle derinlikli bir okumada, yaşadığı günlerin eleştirisini bulabilirsiniz onun öykülerinde. Ancak bir yandan yakın çevresindeki şairlerle ilişkileri, diğer yandan da "uyumsuz, hırçın" kişiliği üzerine aktarılan anekdotlar, yazarı, yazdıklarının önüne geçirmiştir.

Bu parçada tanıtılan sanatçıyla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

A) Yapıtlarından çok, karakteri üzerinde durulduğuna

B) Anlattıklarını kendi yaşamından çıkardığına

C) Anlatımına sanatsal boyut kazandırdığına

D) Yazdıklarının çok yönlü bir nitelik taşıdığına

E) Yazdıklarının yeterince değerlendirilmediğine

(2011 - LYS)

24. Dilin kültürle, düşünce dünyasıyla iç içe olduğu hiçbir zaman göz ardı edilmemeli. Bu yüzden daha dil öğrenme aşamasında çocuklarımıza Türkçenin tadını duyurmak zorundayız. Bu da ancak değerli yapıtlar okunarak olacaktır. Bugün yazık ki çocuklar Türkçeyi, televizyonda seyrettikleri, anlatımı bozuk ve yabancı kültürlere ait çizgi filmlerden öğreniyorlar. Masallarımızın, bilmecelerimizin, tekerlemelerimizin, türkülerimizin dili ve o dili besleyen kaynak, giderek yok olmakta. Biz dilimizi korumayı sadece, "Şu sözcüğü kullandın, bunu kullanmadın." biçiminde algılarsak bir gün geri dönüp baktığımızda ağzımızdan çıkan sözcüklerin, Türkçe göründüğü hâlde Türkçenin sıcaklığını taşımadığını büyük bir sarsıntıyla anlayacağız. Bunun sonucunda sanki bir yabancının Türkçe konuşması gibi garip bir Türkçe ortaya çıkacaktır.

Bu parçada dilimizle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

A) Etkileşim içinde olduğu ögelere

B) Korumanın önemine

C) Öz değerlerini yitirmesine yol açacak etkenlere

D) Söz varlığının zenginliğine

E) Duyarlığımızın nasıl oluşturulabileceğine

(2010 - LYS)

25. Masallar, dokusundaki kendine özgü şifrelerle, hâlâ sırrına erişilmemiş bilgelikleri, insanlığın ve hayatın gizemlerini barındırır. Atalarımızdan kalan birçok değerin erken yaşlarda, bilinçaltımıza yerleşmesini sağlar. Böylesine önemli olan masalların yaşatılması, üzerinde önemle durulması gereken bir konudur. Biz de bununla ilgili olarak kayıp masallar konusunda bir çalışma başlatmaya karar verdik. Konuyla ilgili ön araştırma yapmak için gittiğimiz yörük köyündeki bir eve misafir olduk. Evin on yaşındaki oğluna, "Biz yakında tekrar geleceğiz. O zamana kadar ninelerinden masal öğrenir misin?" dedim. Çocuğun cevabı şöyleydi: "Tamam, ben *İnternet'ten* indiririm hemen." Çocuk, ninesi yerine *İnternet'i* tercih etmiş- ti. Karşılaştığımız bu üzücü durum, tıpkı masallardaki gibi pek çok şeyi anlatıyordu.

Bu parçada söylenenlerden aşağıdakilerin hangisi çıkarılamaz?

A) Yaşamımıza bilgisayarların giderek egemen olduğu
B) Halkın ortak yaratılarının ancak belirli yerlerde korunabildiği
C) Büyüklerden masal dinleme geleneğinin zayıfladığı
D) Çocukların duygu ve düşünce dünyasını biçimlendirmede büyüklerin etkisinin azaldığı
E) Masallarla birlikte kimi kültürel değerlerin yok olmaya başladığı

(2010 - LYS)

26. Yazarlar herkesten daha iyi gözlemcidir. Birisinin caddede karşıdan karşıya geçişi, birbirini tanımayan insanların göz göze gelişi sırasında yaşanan anlık gerilim, bir dudak bükme, köpeğin kediyi kovalayışı... Bunların tümü gerçek hâllerinin imgeye dönüştürülmüş biçimiyle yazarların kurmaca metinler için kullandıkları görüntülerdir. Ayrıca aralarına yazınsal bir tutkal gibi düşsellik de girer hatta olmazsa olmazlardandır. Çünkü düşleri boğulmuş, belirli söylem kalıplarının içine sıkışmış, sözcük dağarcığı gibi düş dünyası da sürekli zenginleşmeyen bir yazarın yaratıcılığı ister istemez donup kalacaktır. Böyle bir yazar herkesin bildiği, sıradan değerlerle yetinecektir.

Bu parçada, bir yazarda bulunması gereken nitelikler arasında aşağıdakilerden hangisine yer verilmemiştir?

A) Zengin bir çağrışım dünyasına
B) Yorumlama gücünün gelişmişliğine
C) Yaşanılan gerçeklere sıkı sıkı bağlı kalmaya
D) Alışılmış anlatım biçimlerinin dışına çıkmaya
E) Sürekli yenilik arayışı içinde olmaya

(2010 - LYS)

A YAYINLARI

27. Hepimiz dünyaya geldiğimizde bir toplumun, ailenin, kimliğin içinde buluruz kendimizi. Edebiyat işte bu kalıpları kırma arayışından doğar. Hayal ve gerçek, yaşam ve ölüm, ben ve öteki arasındaki bütün duvarları bir bir yıkar. Böylece kendine özgü bir biçimde, hayatın ve insanın özüne eğilebilmeyi, ona sevgiyle bakabilmeyi olanaklı kılar. Çünkü roman, öykü, şiir gibi edebiyat ürünleri bir başkasının acısını iliklerinde hissedebilme, kendini bir başka insanın yerine koyabilme yeteneği kazandırır. Çok farklı kesimlerden insanlara seslenir, onların kapılarını çalar; buyur edilir. İnsanlar ve toplumlar arasında köprüler kurar.

Bu parçada edebiyatın işlevleri arasında aşağıdakilerden hangisine yer verilmemiştir?

A) Toplumsal sorunlara çözümler getirme
B) Yerleşik değerleri sorgulama gücüyle donatma
C) İnsanların birbirini anlamasını kolaylaştırma
D) Kültürleri birbirine yakınlaştırma
E) Yaşamı, özgün bir yaklaşımla algılamayı sağlama

(2010 - LYS)

28. Olmuyor neyleyim
Olmuyor velinimetim efendim
Olmuyor yirminci asırda
Tarz-ı kadîm üzre gazeller söylemek

Bu dizelerle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

A) Eski edebî anlayışa karşı çıkan bir anlayış dile getirilmiştir.
B) Yabancı kökenli sözcükler kullanılmıştır.
C) Yinelemeye başvurulmuştur.
D) Farklı duygular uyandırma amacı güdülmüştür.
E) Devrik cümlelerin etkileyiciliğinden yararlanılmıştır.

(2010 - LYS)

ÖSS SORULARI

1. Kimi çağdaş yazarların hoş bir tutumu var. Önce bilinen bir klişeyi alıp yazdıkları öykünün çıkış noktası yapıyorlar. Siz okur olarak "Eyvah!" der demez, satırların arasında verilen ustalıklı ve incelikli anlatımlar sizi bambaşka bir şölene çağırıyor. Ama öyle dil oyunlarının, bilinç akışı gibi metnin anlaşılmasını güçleştiren yöntemlerin kullanıldığı bir şölen değil bu. İnsanların davranışlarını yönlendiren ögeleri seçiyor, bunları çarpıtmadan çağdaş insanın tutkularıyla bizi yüz yüze getiriyor. Üstelik her şey yalın ve usulca söz söylemeye dayalı.

Bu parçada sözü edilen yazarların yapıtlarıyla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

A) Anlaşılması çaba gerektiren nitelikler taşıdığı
B) Özgün olmayan konulardan yola çıktığı
C) Belirli teknikleri kullanmaktan kaçındığı
D) Anlatılanların beklentilere ters düştüğü
E) Karakterleri kendi gerçeklikleri içinde yansıttığı

(2009 - ÖSS)

2. O, dil duyarlığı gelişmiş öykücülerimizden biridir. Yaşamı değişik boyutlarıyla yansıtmayı amaçlar. Öte yandan öykülerinde dili, bir araç olarak görmez. Yazarken dilin olanaklarını belirli amaçlar doğrultusunda zorlar, bu yolla yeni söylem biçimleri araştırır. Bunu yazarlığın ve yaratıcılığın doğal bir işlevi olarak görür. Yoğun, çok katmanlı, çağrışımlı bir anlatım oluşturma çabası içindedir. Dilin, yeni duyguları, yaşantıları yansıtabilmesi için farklı sözcükler seçmekten ve sözcüklere yeni anlamlar yüklemekten çekinmez. Bütün bunları yazarlığın temel koşulu sayar, yazdıklarını bu doğrultuda biçimlendirir.

Bu parçada sözü edilen yazarla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

A) Dile yaklaşımına
B) Yaşananlara farklı açılardan baktığına
C) İşinin bilincinde olduğuna
D) Anlatımını geliştirmeye çalıştığına
E) İlginç konular seçtiğine

(2009 - ÖSS)

A YAYINLARI

3. İlk ortak çalışmamızda onun kimi özelliklerinin ayrımına varmıştım. Hem zengin bir yazınsal birikimi vardı hem de bilinçli bir okurdu. İlyada, Don Kişot, Hamlet, Suç ve Ceza, Yabancı gibi başyapıtlar derin izler bırakmıştı onda. Sık sık anıyordu bu yapıtları. Öte yandan yokluk ve yokşullukla geçen çileli, örselenmiş bir çocukluk dönemi yaşamıştı. O yaralı çocukluk günlerini anlatmaktan hiç çekinmiyordu, çekinmek şöyle dursun anlatırken kahkahalarla gülüyor, az sonra gözleri buğulanıyordu. Aslında anlattıkları hiç de gülünç değildi. Dinlerken içim burkulur, ağlamamak için zor tutardım kendimi. Kahkahalarının tınısında nasıl bir duygu gizliydi? Haz mı, acı mı, öç alma mı? Ayıramazdım bir türlü.

Bu parçada anlatılan kişi aşağıdakilerden hangisiyle nitelendirilemez?

A) Neyi niçin okuduğunu bilen
B) Duygusal bir kişiliği olan
C) Okuduğu yazarlara benzemeye çalışan
D) Önemli yapıtlardan etkilenen
E) Yaşadıklarını hiç değiştirmeden anlatan

(2009 - ÖSS)

4. Sabahattin Ali, olayları kesin sonuca bağlamaktan kaçınan, okurun kafasında bir ufuk açıp bırakan öyküler yazar. Yani o döneme kadar alışılmış olanın dışına çıkan, Çehov'un "durum öyküsü" diye anılan öykü tarzının etkileri görülür öykülerinde. Zaman zaman da, Maupassant'ın geliştirdiği, bizdeyse Ömer Seyfettin'in öncülük ettiği "olay öyküsü" tarzının izlerine rastlanır.

Bu parçaya göre aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

A) Çehov ve Maupassant'ın öykü türüne yenilikler getirdiği
B) Sabahattin Ali ile Ömer Seyfettin'in öyküye bakış açılarının bire bir örtüşmediği
C) Yazarlar arasında etkileşim olabileceği
D) Sabahattin Ali'nin öykülerinde olay ve durum öyküsü özelliklerinin görüldüğü
E) Yazarların öykü türünü daha çok yeğlediği

(2009 - ÖSS)

5. Bu kitapta okur, zaman zaman esprili, zaman zaman da son derece duygusal ama her durumda sade bir anlatım üzerinde ilerliyor. Okuru hiçbir zaman yormuyor bu aşk ve insan odaklı öyküler. Bunların çoğunda hüzün saklı. Öykülerin kahramanı olan kadınlar tüm kırılganlıklarıyla çiziliyor. Kentli ve kültürlü, iyi eğitim almış bu kadınların pek çoğu, aslında içlerinde saklı olan gücü fark edebiliyor yeri geldiğinde. Son derece basit bir olay örgüsü çevresinde insan hâllerini, aşk karşısında yaşananları, yalnızlıkları, düş kırıklıklarını ve küçük mutlulukları kaleme alıyor yazar.

Bu parçada sözü edilen öykülerde aşağıdakilerden hangisi yoktur?

A) İnce anlamlı güldürücü sözler
B) Duyguları devindiren bir doku
C) Her kesimden seçilmiş kahramanlar
D) Süsten arınmış bir anlatım
E) Değişik yönleriyle yansıtılan kadınlar

(2009 - ÖSS)

6. Düşünme üzerine söylenmiş ne kadar çok söz var! O sözlerden biri şöyle: "Uyanan düşünce bir daha uyumaz." Öyle midir? Bilinir ki nice uyanan düşüncenin bir yolu bulunarak uyutulduğu çok olmuştur. Düşünceyi yücelten bir söz daha: "Ölümsüz olarak bildiğim tek şey, düşüncedir." Bu söz için de "Evet, doğru." diyesim gelmiyor. Tarihe baktığımızda nice düşüncenin yozlaştırılıp yok edildiğini gördüğümüz için... Konfüçyüs ise düşünmenin bir başka yönüne vurgu yaparak "Düşünmeden öğrenmek, vakit kaybetmektir." diyor. Evet, düşünme ama hangi düşünme? Biz eleştiren ve yargılayan bir düşünmeden yanayız.

Bu parçadan düşünmeyle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi çıkarılamaz?

A) Belirli kalıplar içinde dondurulamayacağı
B) Farklı yaklaşımlara göre farklı anlamlar içerebileceği
C) Savunanların yanı sıra engellemeye çalışanların da olabileceği
D) Sorgulayıcı bir nitelik taşıması gerektiği
E) Çağdaşlığın yolunu açma gücü taşıdığı

(2009 - ÖSS)

7. Dil, tarih, edebiyat, hukuk, din, ekonomi, tarım, aile yapısı gibi birçok öge, kültür kavramı içinde yer alır. Bu bağlamda kültür, bir ulusu oluşturan toplumun ayrılmaz parçasıdır. Ulusların gelişmişlik düzeyiyle kültür arasında çok sıkı bir etkileşim vardır. Çünkü kültür bir ağaç fidesindeki, bir çiçek tohumundaki öz gibi, toplumu bir arada ve canlı tutan, geliştiren bir etkendir. Sağlıklı bir toplumsa zamanın getirdiği yenilikleri, kendi öz değerleriyle kaynaştırarak yol alır. İşte bu yönden Atatürk döneminde gerçekleştirilen devrimler de bu amaca yönelik yenileştirme, geliştirme atılımlarıdır.

Bu parçadan kültürle ilgili olarak aşağıdakilerin hangisi çıkarılamaz?

A) Uluslararası ilişkilerde gözetilmesi gereken nitelikler taşıdığı
B) Toplumsal yapıyı kuran değerler bütünü olduğu
C) Toplumların gelişip değişmesinde önemli bir güç olduğu
D) Bireyleri birbirine bağlayan özellikler içerdiği
E) Koşullara göre değişime uğrayabileceği

(2009 - ÖSS)

8. Elbette elektronik çağ önümüze yeni olanaklar getiriyor. Binlerce yıllık hafızayı teknolojinin yardımıyla çok küçük "çip"lere sığdırabilmek ve böylece bilgiye kolayca ulaşabilmek bizler için de gelecek kuşaklar için de gelecek kuşaklar için de çok önemlidir. Ama bütün bunlara karşın kitap dediğimiz nesnenin öyküsü kolay kolay sonlanmaz gibi geliyor bana. Bu durumda ben yayıncılığın iki yoldan gelişeceğini düşünüyorum: Bilgi yoğunluğu olan malzeme "e-kitaplar"da, sanatsal yoğunluğu olanlarsa çok güzel görünümlü "butik kitaplar"da toplanacak bence. Hatta giderek, kitap sahibi olmak, koleksiyonculukla eş değer sayılacak.

Bu parçada aşağıdaki öngörülerden hangisi yoktur?

A) Bilgi kaynaklarının sanal ortama taşınabileceği
B) Teknolojideki gelişmelerin eğitim düzeyini yükselteceği
C) Kitapların önemini koruyacağı
D) Kitapların biçimsel değişime uğrayacağı
E) Düşünsel ve sanatsal nitelikli kitapların birbirinden ayrılacağı

(2008 - ÖSS)

9. Edebiyat öğretmenimizin kendine özgü bir yöntemi vardı. Büyük yazarlardan, düşünürlerden seçilmiş bir metni çoğaltır, dersten birkaç gün önce hepimize dağıtırdı. O metni hepimiz tekrar tekrar okurduk. Metnin ilginç yerlerini, yazarın dünya görüşünü, o dönemin edebiyat anlayışını bulur çıkarırdık. Derslerde öğretmenimiz düşüncelerini belirtmez, güler yüzle bizi dinler ve asıl hedefe kendi çabalarımızla ulaşmamızı sağlardı. Böylece derslerimiz tartışmalı bir şölen havasında geçerdi. Sokrat'ın, Sofokles'in, Tolstoy'un, Montaigne'in metinlerindeki bazı cümleler hala belleğimdedir, bana hala yol gösterir.

Aşağıdakilerden hangisi bu parçada sözü edilen öğretmenin bir özelliği değildir?

A) Dersini çekici kılan
B) Konuşmaktan çok konuşturan
C) Okuyup araştırmaya yönlendiren
D) Belirli düşünce kalıplarına bağlı kalan
E) Değişik türdeki klasik yapıtları sevdiren

(2008 - ÖSS)

10. "Aşk romanı"yla "aşkı da içeren romanları birbiriyle karıştıranlar var. Bunları ayırmak gerek. Oysa bizde bu ayrım yapılmıyor. Eğer aşk romanından kasıt, yabancıların "romance" dedikleriyse benim romanlarım bu grupta yer almıyor. Çünkü bu tür romanlara Barbara Cartland'ın kitaplarını, pembe dizileri örnek gösterebiliriz ki bunlar bence edebiyatın dışındadır. Konusuna aşkın da sindirildiği ya da birtakım olayların bir aşk etrafında anlatıldığı romanlar bunlarla bir tutulamaz. Örneğin Anna Karenina'da toprak reformu da anlatılır. Bu ayrımı yapmazsak Anna Karenina'yı yalnızca sıradan bir aşk romanı olarak nitelendiririz.

Aşağıdakilerden hangisi bu sözleri söyleyen yazarın düşüncesiyle bağdaşmaz?

A) Aşk, gerçeğe en uygun biçimde ancak yabancı romanlarda anlatılır.
B) Aşk romanı sözünün anlamsal sınırı belirlenmelidir.
C) Salt aşk üzerinde yoğunlaşan romanların yazınsal bir değeri yoktur.
D) Dokusunda aşkı barındıran her yapıt, aşk romanı sayılmaz.
E) Kimi romanlarda aşk, toplumsal sorunlarla iç içe anlatılır.

(2006 - ÖSS)

11. Düşüncenin. bulanıklıktan, başıboşluktan kurtulması, büyük ölçüde terimlere yaslandırmasına bağlıdır. Konu alanı ne olursa olsun, belli bir alana yöneliş ve yaklaşımın temelini terimler oluşturur. Bunun için de bir eleştirmenin, bilim adamının ya da araştırmacının olguları, olayları, durumları adlandırıp dizgeleştirmesi, terimlerle düşünmesini, terimlerle anlatmasını gerektirir. Terimlerin insan düşüncesine sunduğu olanaklar da burada ortaya çıkar. Olgu, olay ve durumlar, ister betimlensin, ister açıklansın, bunların kesin, aydınlık sınırlar içinde algılanmasında önemli bir işlevi vardır terimlerin. Terimlerle adlandırılmamış durum, olgu ve olayların kavranması, kişiden kişiye değişiklik gösterir.

Bu parçadan terimlerle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi çıkarılamaz?

A) Düşüncenin sınırlandırılmasına, anlaşılmasına yardım eder.
B) Değişik alanlara özgü bilgileri belirli bir düzen içerisinde yansıtır,
C) Metinleri ayırıp türlendirmede bir ölçüt olarak kullanılır.
D) Anlatıma açıklık ve kolay kavranırlık kazandırır.
E) Anlatılanların farklı biçimde anlaşılmasını önler.

(2004 - ÖSS)

12. Babam yeni bir roman yazmaya başlamışsa, gözü hiçbir şeyi görmezdi. O andan itibaren yeni dünyası o roman olurdu. Bizler de annemizin uyarısıyla evde çıt çıkarmadan otururduk, iki katlı ahşap evde, saatlerce, daktilo tuşlarının çıkardığı ses duyulurdu. Babam romanını bitirdikten sonra onu ev halkına okumayı alışkanlık haline getirmişti, ilk tepkileri bizlerden almayı çok severdi. Yapıt bittikten sonra son kontrollerini yapar, sabahın erken saatinde evden çıkardı. Romanı herhangi bir yayınevine satmış, para da almışsa, bu, ev halkı için sevinç kaynağı olurdu. Babam eli kolu dolu gelir, mutfağın yüzü gülerdi. Birikmiş üç beş aylık ev kirası yatırılırdı. Bu bolluk dönemi uzun sürmez, kısa bir süre sonra yeniden sağa sola borçlanılırdı.

Bu parçada sözü edilen romancıyla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

A) Çevresindekilerin değerlendirmelerine önem vermektedir.

B) Roman yazma sürecinde her şeyle bağını koparmaktadır.

C) Romanlardan kazandığı parayı ailesi için harcamaktadır.

D) Romancılığı, babalık duyarlığını engellemektedir.

E) Sık sık ekonomik sıkıntı içine düşmektedir.

(2004 - ÖSS)

13. Yazınsal yaratılara tutku düzeyine varan bir ilgisi vardı. Bunları, kılı kırk yaran bir okur titizliğiyle inceleyip yargılar, dil ve anlatımını onlarla beslerdi. Nitekim, anlatımındaki çok yönlülük ve somutlama gücü de büyük ölçüde bundan gelirdi. Buna bir de olayları, durumları ve insanları algılama biçimindeki derinlik ve gerçekliği eklersek, yapıtlarındaki olağanüstü etki gücünün nereden kaynaklandığını anlamış oluruz.

Bu parçada tanıtılan yazarla ilgili olarak aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılamaz?

A) Kendisini geliştiren bir insandır.

B) Okuduklarını eleştirel bir yaklaşımla değerlendirir.

C) Duygusallığa ağırlık verir.

D) Çevresindekileri değişik boyutlarıyla inceler.

E) Etkili bir anlatımı vardır.

(2003 - ÖSS)

A YAYINLARI

14. Ünlü yazarımızla Türk sanat yaşamı üzerine konuştuk. Bize, hayatını kalemiyle kazandığından söz etti. Yalnızca halkın kendisini anladığını, kimi aydınların kendisini hâlâ ciddiye almadığını yana yakıla anlattı. Bu arada, radyoda skeçler yayımlayacak kişilerin, kendisinden de komik diyaloglar istediğini söyledi. Bize bugün aklımda kalmayan; ama o zaman üzerimizde kötü bir etki bırakan mektubu okudu. Her satırını okurken sinirleniyor: "Adamlara bakın, beni soytarı sanıyorlar, insanda biraz anlayış olmalı!" diyerek öfkesini yansıtıyordu.

Bu parçadan söz konusu romancıyla ilgili olarak aşağıdaki yargıların hangisine varılamaz?

A) Belli bir kesimin davranışlarından rahatsızlık duymaktadır.

B) Yalnızca insanları güldürmek amacıyla yazmayı, kendisine yakıştıramamaktadır.

C) Tiyatroyu bir tür olarak önemli bulmamaktadır.

D) Kültürlü kimi okurlar, kendisine gereken değeri vermemektedir.

E) Sanatsal çalışmalarıyla geçimini sağlamaktadır.

(2002 - ÖSS)

15. O, evrensel değerleri, toplumcu şiirin potasında eriten şairlerimizden biridir. İnsanı ilgilendiren her olaya, her yaşantıya şiirlerinde yer vermiştir. Bu nedenle anılar, geziler, güncel haberler, duyarlı bir gözlemin açtığı yolda, şiirinin içine akar.

Bu parçada sözü edilen şairle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

A) Şiirlerinde konu çeşitliliği görülür.

B) Dünyaca tanınmış bir sanatçı olmayı amaçlar.

C) Bireysellikten uzak bir tutum takınır.

D) Olayları ve durumları dikkatle inceler.

E) Tüm insanlığı kucaklamayı amaçlayan şiirler yazar.

(2002 - ÖSS)

16. Tarihçilere göre, günümüzden binlerce yıl önce Anadolu'da, Çatalhöyük'te insanlık tarihinin en eski uygarlıklarından biri yaratılmıştır. Bu uygarlığı yaratanlar, tarihin ilk çiftçileri sayılmaktadır. Bu insanlar, tarımla uğraşmayı, evcilleştirdikleri hayvanlarla, yetiştirdikleri bitkilerle beslenmeyi öğrendiler. Bugünkü aile ve kent düzenini dünyada ilk kez onlar kurdular. Daha sonra Kibele ve Artemis adlarını alacak olan ana tanrıça ve bereket tanrıçasına tapınma ilk kez burada ortaya çıktı. Tarihte ilk kez, evlerini sanat eseri sayılacak güzellikte duvar resimleriyle, kabartmalarla onlar süslediler.

Bu parçaya göre, Çatalhöyük'teki uygarlığı yaratanlar için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

A) Kimi dinsel inançlara öncülük etmişlerdir.
B) Toprağı işlemede, kendilerinden sonraki topluluklara örnek olmuşlardır.
C) Toplumsal yaşamın gerektirdiği kurumları oluşturmuşlardır.
D) Anadolu tarihi onlarla başlamıştır.
E) Ev içi düzenlemelere estetik boyutlar katmışlardır.

(2002 - ÖSS)

17. Sahnenin tozunu ilk yuttuğunda çocuk denecek yaşlardaydı ve o günden bu yana inmedi sahneden. Oyunculuk dışında oyun yazarlığı, yönetmenlik, çevirmenlik gibi uğraşlarla da ilgilendi. Tiyatro dünyamızın en kıdemlilerinden, en renkli kişiliklerinden biri olan, seyircisiyle müthiş bir iletişim kurabilen bu yetenekli sanatçının ilgi alanı tiyatroyla da sınırlı kalmıyor. Güncel konular üzerine yazdığı yazılarıyla, düşüncelerini, eleştirilerini okurlarla paylaşıyor. O, aynı zamanda bir konuşma, bir anlatım ustası; anlatanla dinleyeni, oyuncuyla seyirciyi bir araya getiren bir usta.

Bu parçaya göre söz konusu sanatçıyla ilgili olarak aşağıdaki yargılardan hangisine varılamaz?

A) Okuru incitici konuları işlemekten kaçınır.
B) İzleyicisini etkiler, onlarla bütünleşir.
C) Dilin olanaklarından çok iyi yararlanır.
D) Oyunculuk dışındaki işlerle de ilgilenir.
E) Mesleğinde çok başarılıdır.

(2000 - ÖSS)

PARAGRAFTA YARDIMCI DÜŞÜNCE

TYT SORULARININ ÇÖZÜMLERİ

1. Öncülde verilen parçada yer alan "biyolojik olarak parçalanabilen bir malzemeden şişe üretme fikri" henüz hayata geçmemiş fakat soruna çözüm olması beklenen bir düşüncedir. Bu anlamda doğru cevap A şıkkıdır.

Yanıt A

2. Öncülde verilen parçanın birinci bölümünde balinaların ölümü insan kaynaklı sorunlara bağlanırken ikinci bölümde insan dışındaki sorunlara bağlanmıştır. Dolayısıyla bu iki parçada bir sorunun iki farklı yönü irdelendiğinden doğru cevap C şıkkıdır.

Yanıt C

3. Öncülde verilen parçanın genelinde aşk anlayışının belli bir çerçeve içerisine oturtulamayacağı fikri vurgulanmıştır. Dolayısıyla aşkı sürdürülebilir kılmak için idealize etmenin faydalı olmayacağı ifade edilmiştir. Bu anlamda doğru cevap D şıkkıdır.

Yanıt D

4. Öncülde verilen parçada "Androidler Elektrikli Koyun Düşler mi?" isimli romanında yer alan Rick Deckard, isimli karaktere değinilmiş fakat bu karaktere farklı romanlarında da yer verdiğine dair herhangi bir konuya değinilmemiştir. Bu nedenle doğru yanıt E şıkkıdır.

Yanıt E

5. Öncülde verilen parçanın genelinde bellekte yer alan ilk anıların yaşlılıktan önce hatırlanmasının mümkün olmadığı vurgusu yapılmaktadır. Bu anlamda dış etkenlerin ilk anıların hatırlanmasında etkili olabileceğini söyleyemeyiz. Bu anlamda doğru cevap A şıkkıdır.

Yanıt A

6. Öncülde yer alan parçada verilerin nerelerde nasıl saklandığına ilişkin ve alternatif veri depolarına ilişkin bilgilere yer verilmiştir fakat veri saklama konusunda dijital ortamların tercih edilmesinin sebeplerine yönelik herhangi bir bilgiye yer verilmemiştir. Bu nedenle doğru cevap E şıkkıdır.

Yanıt E

7. Öncülde yer alan parçada bahsedilen kişi, kendi dışında gelişse de kendine hitap eden her şeyi sahiplenebileceğinden bahsetmektedir. Bu anlamda kendine hitap etmeyen durumlara pek ilgi duymamaktadır. Bu anlamda doğru cevap C şıkkıdır.

Yanıt C

8. Öncülde yer alan parçada "Makber" isimli eserin yazıldığı yıl ile ilgili bilgi verilmiş fakat sanatçımızın eşinin ölüm yılına ilişkin bilgi verilmemiştir. Bu nedenle kaleme alındığı süre ile ilgili bir değerlendirme yapmamız mümkün değildir. Dolayısıyla doğru cevap C şıkkıdır.

Yanıt C

9. Öncülde yer alan parçayı incelediğimizde "Makber" isimli eserde yer alan isyan duygusunun "Ölü" isimli eserde "kabullenilmişliğe" dönüştüğünü görmekteyiz. Bu anlamda doğru cevap E şıkkıdır.

Yanıt E

10. Öncülde yer alan parçada çay ve şeker örneğinden yola çıkılarak elimizdeki kısıtlı imkânlarla verimli yaşamanın mümkün olduğu fikri ifade edilmeye çalışılmıştır. Bu anlamda doğru cevap A şıkkıdır.

Yanıt A

11. Öncülde yer alan parçada kıtlama çayın içimiyle ilgili bilgiler uygulanma şekline; özel bir keyif verdiğinin ifade edilmesi duygular üzerindeki etkisine, şekerin pahalı olduğu dönemde ortaya çıkması dönemin koşullarına ve tercih edilme nedenine örnek gösterilebilir fakat bu parçada kıtlama çayın insan sağlığına olan etkisine yönelik bir bilgiye yer verilmemiştir. Bu nedenle doğru cevap D şıkkıdır.

Yanıt D

12. Öncülde yer alan parçada Descartes sonrası modern dönemde "etik" kavramının hiçbir şey ifade etmeyen içi boş bir kavram olduğu vurgulanmıştır. Bu anlamda doğru yanıt A şıkkıdır.

Yanıt A

13. Eserin insanın içine taş gibi oturması onun "etkileyici" olduğunu gösterir. (A)

Okurun, yazarın öykülerindeki bazı noktaları kendince birleştirmesi, metne dahil olarak kendince anlamlar üretmesi, eserin "yoruma açık" olduğunu gösterir. (B)

Anlatılan öykülerin içimizden birilerinin hikâyesi olması, öykülerde "yaşanmışlık" olduğunu gösterir. (C)

Eserin, insanın içine taş gibi oturan öykülerle dolu olmasıyla ayrı bir yere sahip olması, eserin "farklılık" taşıdığını gösterir. (D)

Parçada eserin yol göstericiliği ile ilgili bir yargı yoktur.

Yanıt E

14. Zaman zaman ucunu açacaklar ve bu sana acı verecek fakat daha iyi bir kalem olmak için buna katlanmalısın. (Sabırlı olmak) (B)

Yaptığın yanlışlara üzülme, yeniden yazma fırsatın olacak daima. Bu fırsatları kaçırma! (Umudunu korumak) (C)

Seni sen yapan en önemli parçanın içindeki kurşun olduğunu unutma! (Özünü hatırlamak) (D)

Üzerinde dolaştığın her yüzeye kendine ait bir işaret bırakmalısın ve yazmaya devam etmelisin. (Özgün olmak) (E)

Öğütler arasında "gerçekçi olmak" yoktur.

İlk öğütte "uygun kişilerle işbirliği yapma, doğru insanlarla çalışma öğütlenmiştir.

Yanıt A

15. Filmin başarısında yazarı Rıfat Ilgaz kadar yönetmeni Ertem Eğilmez'in de rolünün büyük olması, A seçeneğine,

Zevkle izlenmesi, kahkahalar attırması ve içimizi ısıtması, B seçeneğine,

Edebiyat dünyasının unutulmaz eseri olması, D seçeneğine,

Dünün video izleyicisinden bugünün üç boyutlu sinema tutkunlarına kadar milyonların gönlüne taht kuralı 40 yılı geçmesi, E seçeneğine değinildiğini gösterir.

Parçada söz konusu filmin Türk sinemasında yarattığı etkilere değinilmemiştir.

Yanıt C

YGS SORULARININ ÇÖZÜMLERİ

1. A, B, C, E seçeneklerindeki ifadeleri yukarıdaki parçadan çıkarabiliriz. Fakat "D" şıkkındaki "dünyayı birebir tuvale aktardıkları" ifadesini kesinlikle çıkarılamaz.

Yanıt D

2. Parçayı incelediğimizde A, B, C, D seçeneklerindeki ifadelere ulaşabiliriz. Fakat E seçeneğine ulaşamayız.

Yanıt E

3. Parçadan hareketle A, B, C, E şıklarındaki ifadelere ulaşabiliriz. Fakat D seçeneğindeki yargıya bu parçada ulaşamayız.

Yanıt D

4. Parçadan A, B, C, D seçeneklerindeki yargılara ulaşılabilir. E şıkkındaki yargıya ulaşılamaz

Yanıt E

5. Yukarıdaki parçadan hareketle A, B, D, E seçeneklerindeki yargılara ulaşabiliriz. Fakat "C" seçeneğindeki yargıya ulaşılamaz.

Yanıt C

6. B, C, D, E şıklarındaki ifadeleri parçayı incelediğimizde bulabiliriz. Fakat "A" şıkkındaki ifade bu parçadan çıkarılamamaktadır.

Yanıt A

7. Parçadan A, B, C, D seçeneklerindeki yargıya ulaşılabilir. Fakat E seçeneğindeki yargıya ulaşılamaz.

Yanıt E

8. Parçadan hareketle A, B, C, D seçeneklerine ulaşabiliyorken şairin "şiirdeki başarısını öteki türlerde de gösterdiği" ifadesine ulaşamayız. Diğer türlerde eser oluşturduğu ile ilgili bilgi verilmemiştir. Bu yüzden doğru cevap "E" seçeneğidir.

Yanıt E

9. Yazarın yaşantılarını konu edindiği için eserde kişisel birikimler ve gerçekçilik bulunmaktadır. Bundan dolayı doğru yanıt "E" seçeneğidir.

Yanıt E

10. Parçada sanatçının toplumsal görevlerinden bahsetmektedir. Fakat sanatçı "toplumun sıkıntılarını unutturmak için umut dolu şeyler söyleyebilmelidir" ifadesine ulaşılama. Çünkü sanatçının görevi unutturmak değil bu sıkıntıları içselleştirmesidir. Bu yüzden doğru yanıt "B" seçeneğidir.

Yanıt B

11. Parçada öykülerindeki konulara yer vermemiştir. Yazarın dil ve anlatımından bahsetmektedir. Bu yüzden doğru yanıt "A" seçeneğidir.

Yanıt A

12. Parçada öykü kahramanlarının sevecen bir dille kendilerini sorguladığını, bu durumun bireyin kendisine ve dünyaya katlanabilmesinin bir yöntemi olduğundan bahsetmiştir.

Yanıt D

13. Parçada günümüzdeki bilim ve teknolojinin geleneksel düşünce yapısına sahip olanlar tarafından tepki gördüğüne değinilmiştir. Bu yüzden cevap "C" seçeneğidir.

Yanıt C

14. Parçada bilim ve teknolojinin günlük hayata etkisinden ve teknolojiyi geliştirmenin maaliyetinden söz edilmediği için doğru cevap "E" seçeneğidir.

Yanıt E

15. Parçada Tanpınar ile ilgili olarak eserlerini oluştururken Batılı tarzda ele alan kimliğinden söz edilmiştir. "Türk edebiyatının Batılı ölçütlere göre incelenmesine öncülük etmiştir" gibi bir genellemeye ulaşılamaz. Bu yüzden doğru cevap "C" seçeneğidir.

Yanıt C

16. Parçada "yazar ile eseri arasında her zaman bir yaşanmışlık ilişkisi vardır" yargısına ulaşamayız. Bu yüzden doğru cevap "A" seçeneğidir.

Yanıt A

17. Parçada eski Türk evlerinin önemini yitirmesinden bahsedilmemiştir.

Yanıt B

18. Parçada yer alan "Ne kadar gelişmiş olursa olsun, mevcut yapay zeka, ancak dört yaşındaki bir çocuğun zekasıyla kıyaslanabilecek düzeyde." ifadesiyle tüm çabalara rağmen istenilen hedefe ulaşılamadığı vurgusu yapılmıştır.

Yanıt A

19. Parçanın son cümlesinde bahsedilen eğitici filmler çocukların gelişimini destekleyen etkinlikler arasında yer alır.

Yanıt E

20. Parçanın III. cümlesinde, başvurulan kaynakların her zaman tam olarak açıklanmadığı belirtilmiş fakat saklı kalmasının zorunluluğundan bahsedilmemiştir.

Yanıt C

21. Parçanın son cümlesinden yola çıkacak olursak önceden değer verilen kitaplara artık eskisi kadar ilgi gösterilmediği vurgusu yapılmıştır.

Yanıt A

22. 1769'da ilk mekanik taşıtın yapıldığı bilgisinden yola çıkarak bu döneme kadar uzunca bir süre hayvan gücüyle çekilen kara araçlarının kullanıldığı çıkarılabilir.

Yanıt B

23. Parçada Nermi Uygur'un denemelerinde söyleşi tarzı kullandığından bahsedilmiş fakat sonuca ulaşmaktan çok okuyucuyu arayışa sürüklediğine değinilmiştir.

Yanıt E

24. Canlı türleri ve ekosistemleri küresel ısınmaya karşı koruma uğraşının, çağımızın sorunu olduğunu fakat bu konuyla ilgili araştırmaların sürüyor olmasının gelecekte de bu uğraşının devam edeceğini bize göstermektedir.

Yanıt E

25. Öncülde verilen parça incelendiğinde öz güven konusuna değinilmediği görülmektedir.

Yanıt C

26. Parçada "tanık gösterme"den yararlanılmamıştır.

Yanıt E

27. Yeni filmlerin içerik bakımından tartışmalara neden olmasıyla ilgili bir bilgi yoktur.

Yanıt A

28. Dergilerin genç yazarların tanıtımını yaptığına dair bir bilgi yoktur.

Yanıt D

29. Öncülde yazarın eserlerinde kullandığı malzeme ile ilgili bir bilgiye yer verilmemiştir.

Yanıt B

30. Parçada öykülerin içerdiği mesajdan bahsedilmemektedir.

Yanıt A

31. Parçanın yazarı, sanatçıların bütün eserlerini bir arada bulunduran kültür etkinliğine duyduğu özlemi dile getirmiş ve bu tip etkinliklerin bizde olmamasından yakınmıştır.

Yanıt B

32. İkinci cümle A seçeneğini,

Üçüncü cümle B, C ve E seçeneklerini kapsamaktadır.

Paragrafta, öğretmenin kendi yaşadığı olumsuzluklardan bahsedilmiştir. Nişanlısından söz ettiği dile getirilmiştir fakat bu ifade öğretmenin nişanlısıyla yaşadığı bir olumsuzluğu ortaya koymamaktadır.

Yanıt D

33. Parçanın yazarı için okumak eğlencelik bir iş değildir. Okumak ciddiye alınması ve uğraş verilerek yapılması gereken bir iştir. Dolayısıyla seçenekler arasında bu anlamın dışında kalan ifade doğru yanıt olacaktır. E seçeneğinde yazınsal yapıtların okuru yormayacak derecede açık ve anlaşılır olması gerektiği ifade edilmektedir. Bu yargı okumanın uğraş gerektiren bir iş olduğu yargısıyla çelişmektedir.

Yanıt E

34. Birinci cümle A seçeneğini,

İkinci cümle B seçeneğini,

Üçüncü cümle D ve E seçeneğini kapsamaktadır.

Paragrafta, sahip olduğu değerler için mücadele etmeyen bireylerden değil aksine içine düştükleri yabancılaşmaya karşı çeşitli başkaldırı yöntemleri geliştiren ama başarısız olan bireylerden söz edilmektedir.

Yanıt C

35. Üçüncü cümle A ve D seçeneğini,
Son iki cümle C seçeneğini,
Son üç cümle E seçeneğini kapsamaktadır.
Paragrafta, belirli niteliklere sahip olan yapıtların çevrilmesi gerekliliğinden söz edilmemekte, genel olarak çeviri işinin nasıl yapılması gerektiğinden bahsedilmektedir.

Yanıt B

36. Beşinci, altıncı ve yedinci cümleler B seçeneğini

Yedinci cümle C seçeneğini,

Dördüncü cümle D seçeneğini,

Son cümle ise E seçeneğini kapsamaktadır.

Paragrafta, kitabın adının veriliş öyküsünden söz edilmemektedir.

Yanıt A

37. İkinci cümle A seçeneğini,

Dördüncü cümle B ve D seçeneklerini,

Son iki cümle E seçeneğini kapsamaktadır.

Parçada, metinlerin çözümlerinin yazarlarında gizli olduğu üzerinde durulmamıştır.

Yanıt C

38. Birinci cümle A, B ve C seçeneklerini,

İkinci cümle, D seçeneğini içermektedir.

Parçada, olumsuz koşullar içinde yaşamanın kişiyi güçlendireceğine dair bir yargıya yer verilmemiştir.

Yanıt E

39. Parçanın bütününde Attilâ İlhan'ın şiirine yönelik bir açıklama yapılmıştır.
"... toplum hayatında âdeta şairane tablolar çıkarmıştır." yargısı öznel bir yargıdır.
"... bu yanı kırklı yılların, memleketçi şairlere yakınlığı da ellili yılların şairlerinden ayırdı onu" cümlesinde bir karşılaştırma vardır. Son cümlede de Fazıl Hüsnü Dağlarca ile karşılaştırılmıştır.
"... Destan havası taşıyan şiirlerinde de bireysel konulu kısa şiirlerinde de Türk müziğinin ritmini korumaktan ve konuşma dilindeki zengin çağrışımlı, eski sözcükleri kullanmaktan çekinmedi. Bu yanı kırklı yılların, memleketçi şairlere yakınlığı da ellili yılların şairlerinden ayırdı onu" cümlesinde bir karşılaştırma vardır." cümlelerinde bir çıkarım yapılmıştır. Kırklı yılların ve ellili yılların şairlerinden ayrıldığı yargısı ilk cümledeki saptamanın ardından yapılan bir çıkarımdır.

Paragraftaki yargıları örneklemek için Attilâ İlhan'ın ya da benzeştiği ve ayrıldığı şairlerin şiirlerinden herhangi birine yer verilmemiştir.

Yanıt D

40. İkinci ve üçüncü cümleler A seçeneğini,
Dördüncü cümle B seçeneğini,
Üçüncü cümle D seçeneğini,
İkinci cümle de E seçeneğini kapsamaktadır,
Parçada Attilâ İlhan'ın benzer temaları işlediğine değinilmemiştir, aksine "Destan havası taşıyan şiirlerinde de bireysel konulu kısa şiirlerinde de Türk müziğinin ritmini korumaktan ve konuşma dilindeki zengin çağrışımlı, eski sözcükleri kullanmaktan çekinmedi. Bu yanı kırklı yılların, memleketçi şairlere yakınlığı da ellili yılların şairlerinden ayırdı onu" cümlesinde bir karşılaştırma vardır." cümlelerinde hem memleketçi yani toplumsal konulara hem de bireysel konulara yer verdiği dile getirilmiştir.

Yanıt C

41. Parçada yazınsal yapıtların öğreticilikten uzak olması, insanı değişik yönleriyle sunarak insanların yaşamını değişik boyutlarıyla kuşatması, yaşananları, gerçekleri sunarken sanatsal bir doku taşıması ve tüm bunları okuyucuya sunarken okuyanda düşündüren, etkileyici bir söylemle biçimlendirilerek verilmesi gerektiği vurgulanmıştır. Ancak yazınsal yapıtlarda C seçeneğinde verilen anlatıcının kendini gizlemesi gerektiği yargısına varılamaz.

Yanıt C

42. B seçeneğinde verilen yeni anlamlar yüklenmeye yatkın olmaları, C seçeneğinde verilen kullanımları uygun olmadığında yadırganmaları ve sözcüklerin bunu sezdirdiği, D seçeneğinde verilen sözcüklerin kullanımına göre farklı nitelikler içerdiği ve E seçeneğinde verilen sözcüklerin titizlikle seçilmesi gerektiği parçanın anlam bütünlüğüne bakıldığında çıkarılan yargılardır. Ancak A seçeneğinde verilen sözcüklerin belli bir yönteme göre cümle oluşturmaları yargısı parçadan çıkarılamaz.

Yanıt A

43. Parçada gazetecinin sözlerine bakıldığında, sanatsal yapıtları okumanın gerekliliğine inandığı, yazdıklarının kısa ve açık olduğu, söylemek istediğini kendine özgü bir yaklaşımla işlediği, yazacaklarını bir ön değerlendirmeden geçirdiği, gazeteciyle ilgili varılan düşüncelerdir. Bu düşünceleriyle gazeteci kendi özelliklerini anlatırken diğer gazete yazarlarının da bu şekilde olmasını istemektedir. Parçada gazetecinin okuyucularını kendisiyle özdeşleştirmek istemesi gibi bir tutumu yoktur.

Yanıt E

44. **A seçeneği:** "... Okumayı sevdiğini söylüyor; ama iyi romanlardan öykülerden habersiz." cümlesi okurların beğeni düzeyinin düşük olduğunu göstermektedir.

B seçeneği: "... edebiyat bugün, yaratıları ilgi görmeyen üç beş kişinin sığındığı, kuşatılmış bir kale" cümlesi, gerçek sanatçıların giderek azaldığını göstermektedir.

C seçeneği: Parçada eğitimle ve eğitimin estetik boyutlara dayandırılmasıyla ilgili bir düşünceye yer verilmemiştir.

D seçeneği: "Yalnızca yapıtları çok sattığı için kimi yazarların önünde uzun kuyruklar oluştururken edebiyatın insanı çağırdığı o gerçek dünyayı aşındırdığının farkında bile değil" cümlesi okurların yazınsal değeri olmayan yapıtlarla ilgilendiğinin göstergesidir.

E seçeneği: Metnin ilk dört cümlesi de edebiyatın, yaşama ve insana olumlu boyutlar kazandırdığının farkına varılamadığını ortaya koymaktadır.

Yanıt C

45. **A seçeneği:** Çocukluğumuzda kaç kez duyduk kim bilir: "Çok okuyan mı bilir, çok gezen mi?" cümlelerinin ilk bölümü paragrafa konu olan sorunun kalıplaşmış bir soru olduğunu ortaya koyar. Bununla birlikte metnin bütünü "bilmek" gibi bir olgunun belirli bir kalıba sokulamayacağını da dile getirmektedir.

B seçeneği: Parçada anlatıcı, bireysel olarak okuyarak da gezerek de bilgiye ulaşılabileceğini, bilgiye ulaşmanın tek bir yolunun olamayacağını anlatmaktadır.

C seçeneği: "Okuyarak gezmek, her kitabı başlı başına bir serüven sayarak bir başka ortama, bir başka yaşama uzanan bir yolculuk yapmak mümkündür..." cümlesi kitapların dünyayı tanımamıza olanak sağladığını anlatmaktadır.

D seçeneği: Parçada gezip görme isteği uyandıran ya da uyandırmayan kitaplardan söz edilmemektedir.

E seçeneği: Son cümle ve ondan önceki cümleler okumanın ve gezmenin birbiriyle iç içe olan eylemler olduğunu dile getirmektedir.

Yanıt D

46. **A seçeneği:** "Ne yazık ki şimdiki çocuklar, ansiklopedi bile karıştırmıyor" cümlesi, sürdürülen bir tutuma tepkidir.

B seçeneği: Son cümle öğrenme coşkusunu tadamayışı dile getirmektedir.

C seçeneği: "İnternet'ten buldukları bilgiyi kopyalıyor okuyup değerlendirmeden, hiçbir şey öğrenmeden götürüp veriyorlar." cümlesi bilginin özümsenmediğini ortaya koymaktadır.

D seçeneği: "Öğretmenler ödev verirken 'internetten bulun'diyorlar." cümlesi, öğrencilerin kolaycılığa yönlendirildiğini anlatır.

E seçeneği: Parçada duygu paylaşımından söz edilmemektedir.

Yanıt E

47. **A seçeneği:** Parçada, alıntıların aslına bağlı kalınmadan yapıldığına değinilmemektedir.

B seçeneği: "Ayrıca aynı alıntıların değişik yazarlarca da kullanıldığını görüyoruz." cümlesi belirli örneklere sık sık başvurulduğunun göstergesidir.

C seçeneği: "Bu nedenle kendi özgün düşüncelerimizi dayanaklarıyla işlemeliyiz yazılarımızda, Yüzeysellikten olabildiğince kaçınmalıyız." cümleleri, başkalarının düşüncelerini tekrar etmenin düşünsel anlamda yüzeyselliğe (sığlığa) yol açacağını anlatmaktadır.

D seçeneği: "Böylece tekrarın tekrarı bir okuma, zaman kaybına, okuma ediminin yavanlaşmasına yol açıyor." cümlesi, anlamsız alıntıların okuma zevkini azalttığına işaret etmektedir.

E seçeneği: Son cümle, çok sık alıntıya başvuran yazarların kendi düşüncelerini pek önemsemediklerini dile getirmektedir.

Yanıt A

48. "... bir kez çıktım yola; durmayı bırakmayı, durakların birinde inmeyi, vazgeçmeyi, geri dönmeyi hiç düşünmedim." diyen bir yazar için yazmak işini büyük bir kararlılıkla sürdürdüğünü söylemek mümkündür. Bu arada yazarın, son cümlede "yolun saygınlığını koruduğunu" söylemesi de nitelikli eserler ortaya koymaya özen gösterdiğinin göstergesidir. Dolayısıyla yanıt E olmalıdır.

Yanıt E

49. "O kişi, çok şey görmüş, pek çok insan tanımış, pek çok olayın tanığı olmuş olsa da bunları dıştan bakan biri gibi anlatmalıdır." cümlesinde anılarını yazacak kişilerde bulunması gereken özellik dile getirilmektedir. Tanığı olduğu olayları dıştan bakan biri olarak dile getirmek, anılarını yazarken mümkün olduğunca nesnel davranabilmek, öznellikten uzak durmak anlamına gelir. Dolayısıyla anı yazarında aranacak özellik, öznel olmamaktır.

Yanıt D

50. "...Hayatın vermediklerinin hesabını insanlardan sormamayı..." cümlesi A seçeneğindeki yargıyı içermektedir.

"...Sınırlarımı, bağışlamayı..." cümlesi B seçeneğindeki yargıyı içermektedir. İnsanın sınırlarını öğrenmesi, yapabileceklerinin ve yapamayacaklarının farkına varması demektir.

"...Dostluklarımı yıpratmadan eskitmeyi..." cümlesi C seçeneğindeki yargıyı içermektedir.

"Gerektiğinde vazgeçmeyi, yetinmeyi..." cümlesi E seçeneğindeki yargıyı içermektedir.

Yanıt D

51. "... 'popüler edebiyat' çıkıyor ortaya..." yargısı ve "... İçerikleri üzerinde düşünülme gereği duyulmayan, oradan oraya çekiştirilen türden metinler toplamı oluyor edebiyat." cümlesi A seçeneğini,

"...Tekrar tekrar okunan, her okumada bir katman daha zenginleştiren olmaktan çıkıyor, bir okumada bitiriliyor." cümlesi C seçeneğini,

"...Edebiyat, yaşamı zenginleştirme, önden gitme işlevini yitiriyor..." ifadesi D seçeneğini,

"Bu çağda yazarlar, yaşamı elekten geçirmeden yapıt ve yaratılarında işliyorlar." cümlesi ise E seçeneğini içermektedir.

İkinci kez okunmayı gerektirmeyecek kadar yüzeysel olan yapıtlar, okurları değişik sorularla yüz yüze getirmek gibi bir niteliği taşıyamazlar.

Yanıt B

52. "...bu türün en belirleyici özelliği, öne sürülen düşünceleri kanıtlama zorunluluğunun olmayışıdır." ifadesi A seçeneğini,

"... Öyle ki dilin resmî kıyafetinden arındığı bu türde, anlatımda içtenlik ve rahatlık iç içedir." cümlesi B seçeneğini,

"Temelleri Yunan ve Latin yazarlar tarafından atılan deneme, bir yazınsal tür olarak on altıncı yüzyılda şekillenir." cümlesi C seçeneğini,

"Böylece hayatın içinde var olan türlü türlü durumlara, olay ve olgulara, gerçeklere, yazar tarafından yeni bir şekil verilebilir." cümlesi D seçeneğini içermektedir.

Paragrafta denemelerin "öğretici yanının bulunmadığına" değinilmemiştir.

Yanıt E

53. "Bir şiir üzerinde haftalarca, aylarca çalıştıkları olur." cümlesi B seçeneğini,

"Şiirin boşluklarda, susmalarda, eksiltmelerde olduğunu bilen, has bir şair tavrı." ifadesi C seçeneğini,

"Vitrinde olmanın her şeyden önemli olduğu günümüzde hâlâ var mıdır böyle adını sık sık duyurmaktan, ortalıkta görünmekten kaçınan şairler? Neyse ki var!" cümleleri D seçeneğini,

"Önce kendilerine beğendirmeye çalışırlar şiirlerini. Seçicidirler." cümleleri E seçeneğini içermektedir.

Böyle şairlerin "verimsiz olduğunu" ifade eden herhangi bir yargıya yer verilmemiştir.

Yanıt A

LYS SORULARININ ÇÖZÜMLERİ

1. Parçada, varlıkların somut özellikleri ön plana çıkarılmıştır.

Yanıt E

2. Parçada özgünlüğün bir başarı ölçütü olduğuna değinilmiş fakat her özgün eserin başarılı kabul edildiğinden bahsetmemiştir.

Yanıt E

3. Parçada sözü edilen eserin farklı uluslar tarafından da kabul gördüğüne değinilmediği için evrensel değerinden bahsedemeyiz.

Yanıt D

4. Dizelerde şairlerin üzgün kimseler olduklarından bahsedilmiş fakat eserlerinde işledikleri konulara değinilmemiştir.

Yanıt E

5. Parçada Tavares'in ilk ürünlerinin türünden bahsedilmemiştir.

Yanıt C

6. Parçadan anlaşılacağı üzere emin olmadan hareket etmeyen yazarın kararsız olmasından bahsedilemez.

Yanıt E

7. Parçada beslenme alışkanlığına ilişkin bir bilgi verilmemiştir.

Yanıt D

8. İlk cümlede bahsedilen "dergi yapraklarının okurun eline yakışması" kağıdın kalitesini ifade etmek için değil; mecazlı bir söyleyişle dergilerin okura daha entellektüel bir hava kazandığını ifade etmek içindir.

Yanıt A

9. Parçanın V. cümlesinde öğrencilerin kazanımlarından bahsedilmiş ama iş bulma konusuna değinilmemiştir.

Yanıt E

10. Parçanın II. cümlesinden A şıkkına, I. cümlesinden B şıkkına, V. cümlesinden C şıkkana, II. cümlesinden E şıkkana ulaşılabilir.

Yanıt D

11. V. cümlede yaptığı araştırmaların sayısı ile ilgili bir bilgi verilmemiştir.

Yanıt D

12. Parçanın IV. cümlesinde sahip olunan teknolojinin, daha önceden bu bölgede kullanıldığı söylenmiş fakat farklı işliklere değinilmemiştir.

Yanıt D

13. Parçada canlı türleri ile ilgili araştırmalardan bahsedilmiş fakat canlı türlerinin devamlılığıyla ilgili çalışmalardan bahsedilmemiştir.

Yanıt D

14. Öncülde bahsi geçen kişi içinde bulunduğu durumdan değil; kendi yetersizliğinden yakınmaktadır.

Yanıt B

15. I. ve II. cümleler A seçeneğini,

IV. ve V. cümle B seçeneğini,

I. cümle D seçeneğini,

II. cümle E seçeneğini içermektedir.

Parçada sosyal bilimcilerin başarı düzeyinin "İnternet ağı ve bilgisayar gibi depolama aygıtlarını kullanmalarına" bağlı olduğundan söz edilmemiştir.

Yanıt C

16. I. cümle A seçeneğini,

"Montaigne'in dediği gibi şiir ve kural yan yana getirilemeyecek iki sözcük" cümlesi B seçeneğini,

"Özellikle çocuk şiiri söz konusuysa düş dünyamızı sonsuzluğa açmaktan başka yapacak bir şey yok." cümlesi C seçeneğini,

"Çocuk şiiri, söz sanatlarına, edebiyatın uçurtmasına tutunmazsa ona iyi şiir diyemeyiz" cümlesi E seçeneğini kapsamaktadır.

Parçada şiirin zaman içerisinde belirli bir düzeye eriştiğinden söz edilmemiştir.

Yanıt D

17. "... rüyalar gün boyunca yıpranan zihinlerin onarıcılarıdır." cümlesi A seçeneğini,

"... Rüyalar ve korkularla yüzleşen anlatıın yazarı çıplak bırak samimi bir anlatı olduğunu düşünürüm" cümlesi B seçeneğini,

"... her rüya yorumunda ruhumuzun karanlık ve belki de duymak istemediğimiz bir yönüyle yüzleşiriz." cümlesi C seçeneğini,

"ister psikolojik bir çözümleme yapalım ister geleneksel rüya yorumlarıyla açıklamaya çalışalım..." ifadesi D seçeneğini kapsamaktadır.

E seçeneğinde verilen sorunun metin içerisinde bir karşılığı yoktur.

Yanıt E

18. I. cümle A seçeneğini, "... Onların Türk edebiyat tarihine bakışları ve bunun içinde kendilerini konumlandırışları" cümlesi C seçeneğini, "Böylece edebiyatımızın farklı yönleri ortaya çıkıyor" cümlesi D seçeneğini, "... kendilerini anlatmanın yanı sıra akademisyenleri kışkandıracak düzeyde edebiyat tarihimizi yorumluyor" cümlesi de E seçeneğini kapsamaktadır. B seçeneğine parçada yer verilememiştir.

Yanıt B

19. I. cümle A seçeneğini, II. ve III. cümleler B ve D seçeneğini, Eserlerini kendi yaşamıyla sınırlandırdığına yer verilmemiştir. VI. ve VII. cümleler de E seçeneğini kapsamakatdır.

Yanıt C

20. A. İlk iki cümlede çocuğun söylenen şeyleri olduğu gibi yapmasının sorumluluk duygusu kazandığı anlamına gelmeyeceği anlatılmaktadır.

B. "O davranışına ilişkin düşünme – değerlendirme – içselleştirme basamaklarından geçmemiştir." cümlesinde çocuğun bir şeyi kendi kararıyla kabul etmesinin önemli olduğu anlatılmaktadır.

C. "Aşırı otoriter yaklaşımlarda, çocuk sadece söylenene uyar ya da başkaldırır." cümlesi anne babaların baskıcı olmasının olumsuz sonuçlar doğuracağını dile getirir.

D. "Aşırı otoriter yaklaşımlarda, çocuk sadece söylenene uyar ya da başkaldırır." cümlesinde zorla kabul ettirilmeye çalışılan şeylerin çocukların başkaldırmalarına yol açabileceği anlatılmaktadır.

E. Parçada uysal olan çocukların sorumluluğu daha kolay edindiğine değinilmemiştir..

Yanıt E

21. A. Parçanın son cümlesi "ana dili doğru ve kusursuz kullanmanın" çeviri için temel koşul olduğunu ortaya koymaktadır.

B. "Çetin ve çetrefil bir ifadenin içinden yüzünüzün akıyla çıktığınızda 'Bu cümle bundan iyi çevrilemezdi.' diye kendinize 'Aferin' diyebilmenin mutluluğuna sınır çizilmez." cümlesi anlatım güçlüklerini yenmenin çevirmende güven duygusu uyandırdığını göstermektedir.

C. "... onun beğendiğiniz bir yapıtını, onun biçemini ve biçimini, tadını koruyarak aktarmaya alışırsınız." cümlesi çeviri yapılırken yapıtın özgün dokusuna bağlı kalındığını ortaya koyar.

D. Parçada çevirinin ulusal kültüre yaptığı katkıdan söz edilmemiştir.

E. Parçanın ilk cümlesi çevirinin insana zevk veren yanlarının fazla olduğunu anlatmaktadır.

Yanıt D

22. Parada sözü edilen yazarın "ünlü olmanın getireceği sıkıntıları yaşamak istemediğine" dair herhangi bir düşünce belirtilmemiştir.

Yanıt A

23. **A.** Parçanın son cümlesinde, yazarın yapıtlarından çok, karakteri üzerinde duruldıuğunu anlatmaktadır.

B. "Bu nedenle derinlikli okumada yaşadığı günlerin eleştirisini bulabilirsiniz onun öykülerinde." cümlesi yazarın, anlattıklarını kendi yaşamından çıkardığını değil, yaşadığı dönemin eleştirisini yaptığını gösterir.

C. "Yazınsallıktan hiç ödün vermeden oluşturduğu öykülerde toplumsal sorunları da öykünün dokusuna sindirir." cümlesinde yazarın anlatımına sanatsal boyut kattığını gösterir.

D. "Yazınsallıktan hiç ödün vermeden oluşturduğu öykülerde toplumsal sorunları da öykünün dokusuna sindirir." "Bu nedenle derinlikli okumada yaşadığı günlerin eleştirisini bulabilirsiniz onun öykülerinde." cümleleri yazarın öykülerinin çok yönlü olduğunu gösterir.

E. Parçanın ikinci cümlesi yazarın yazdıklarının yeterince değerlendirilmediğini ortaya koymaktadır.

Yanıt B

24. "Dilin kültürle, düşünce dünyasıyla iç içe olduğu hiçbir zaman göz ardı edilmemelidir." cümlesi A seçeneğini. "Biz dilimizi korumayı sadece , 'Şu sözcüğü kullandın, bunu kullanmadın.' biçiminde algılarsak bir gün geri dönüp baktığımızda ağzımızdan çıkan sözcüklerin, Türkçe göründüğü hâlde Türkçenin sıcaklığını taşımadını büyük bir sarsıntıyla anlayacağız." cümlesi dili korumanın, hatta doğru bir algılayışla korumanın, önemine işaret eder.

"Bugün yazık ki çocuklar Türkçeyi, televizyonda seyrettikleri, anlatımı bozuk ve yabancı kültürlere ait çizgi filmlerden öğreniyorlar. Masallarımızın, bilmecelerimizin, tekerlemelerimizin, türkülerimizin dili ve dili besleyen kaynak, giderek yok oluyor" cümleleri, dilimizin "öz değerlerini yitirmesine yol açan etkenleri" içermektedir.

Paragrafta dilimizin söz varlığından, ifade zenginliğinden söz edilmemektedir. "Bu yüzden daha dil öğrenme aşamasındaki çocuklarımıza Türkçenin tadını duyurmak zorundayız. Bu da ancak değerli yapıtlar okunarak olur." cümleleri "dil duyarlılığımızın nasıl oluşturulabileceğini" içermektedir.

Yanıt D

25. " 'Tamam ben internetten indiririm hemen.' Çocuk, ninesi yerine interneti tercih etmişti." cümleleri "yaşamımıza bilgisayarın giderek egemen olduğunu" içermektedir. Yine bu cümle "büyüklerden masal dinleme geleneğinin zayıfladığına, "çocukların duygu ve düşünce dünyasını biçimlendirmede büyüklerin etkisinin azaldığına" ve "masallarla birlikte kimi kültürel değerlerin yok olmaya başladığına" da işaret etmektedir. Paragrafta "halkın ortak yaratılarının ancak belirli yerlerde korunabileceğine" değinilmemiştir.

Yanıt B

26. "... Bunların tümü gerçek hâllerinin imgeye dönüştürülmüş biçimiyle yazarların kurmaca metinler için kullandıkları görüntülerdir. Ayrıca aralarına yazınsal bir tutkal gibi düşsellik de girer hatta olmazsa olmazlardandır." cümleleri yazarın "zengin bir çağrışım dünyasına" sahip olması gerektiğini ifade eder.

"Ayrıca aralarına yazınsal bir tutkal gibi düşsellik de girer hatta olmazsa olmazlardandır." cümlesi yazarın "yorumlama gücünün de gelişmiş olması gerektiğini" ifade eder. Günlük hayatta karşılaşılan olayları olduğu gibi anlatmak yerine onlara düşsellik katmak yazarın olayları kendince yorumlası anlamına gelir.

Yaşadığı gerçekleri olduğu gibi değil onları yorumlayarak anlatması gerektiğini söyleyen bu cümle dolayısıyla paragrafta "yazarın yaşanılan gerçeklere sıkı sıkı bağlı kalması" gibi bir ifadeye yer verildiğini söylemek yanlış olur.

"... Çünkü düşleri boğulmuş, belirli söylem kalıplarının içine sıkışmış, sözcük dağarcığı gibi düş dünyası da sürekli zenginleşmeyen bir yazarın yaratıcılığı ister istemez donup kalacaktır." cümlesi yazarın hem "alışılmış anlatım kalıplarının dışına çıkmayı bilmesi" hem de " sürekli bir yenilik arayışı içerisinde olması" gerektiğini ifade eder.

Yanıt C

27. "... Edebiyat işte bu kalıpları kırma arayışından doğar." cümlesi edebiyatın, "yerleşik değerleri sorgulama gücüyle donatma" işlevinden söz etmektedir.

"... ben ve öteki arasındaki bütün duvarları bir bir yıkar." cümlesinde edebiyatın "insanların birbirini anlamasını kolaylaştırma" işlevi dile getirilmektedir.

"İnsanlar ve toplumlar arasında köprüler kurar." cümlesi edebiyatın "kültürleri biribirine yakınlaştırma" işlevinden söz etmektedir.

"Böylece kendine özgü bir biçimde, hayatın ve insanın özüne eğilebilmeyi, ona sevgiyle bakabilmeyi olanaklı kılar." cümlesinde ise edebiyatın, "yaşamı özgün bir yaklaşımla algılamayı sağlama" işlevi dile getirilmektedir.

Paragrafta, edebiyatın "toplumsal sorunlara çözüm getirme" işlevinden söz edilmemektedir.

Yanıt A

28. "Olmuyor yirminci asırda / Tarz-ı kadîm üzre gazeller söylemek" dizelerinde geçen "tarz-ı kadîm", "eski biçim –eski söyleyiş" anlanıma gelir. Bu dizelerde "eski edebiyata karşı çıkan bir anlayış" dile getirilmektedir.

"Tarz-ı kadîm" söz grubu yabancı kökenli sözcüklere örnektir.

I., II. ve III. dizelerin başında "olmuyor" sözcüğüne yer verilerek yineleme yapılmıştır.

"Olmuyor" yüklemi başa getirilerek devrik cümlelerden yararlanılmıştır.

Dizeler sadece "eski edebiyat anlayışına" eleştiri getirmeyi amaçlamakta, farklı duygular uyandırmaya çalışmamaktadır.

Yanıt D

ÖSS SORULARININ ÇÖZÜMLERİ

1. İkinci cümleden B seçeneğine, dördüncü cümleden C seçeneğine, üçüncü cümleden D seçeneğine, beşinci cümleden E seçeneğine varılabilir. "... Ama öyle dil oyunlarının, bilinç akışı gibi metnin anlaşılmasını güçleştiren yöntemlerin kullanıldığı bir şölen değil bu." cümlesiyle "... Üstelik her şey yalın ve usulca söz söylemeye dayalı" cümlesi yazarların yapıtlarının anlaşılması kolay yapıtlar olduğunu ortaya koymaktadır.

Yanıt A

2. Birinci, üçüncü ve dördüncü cümleden A seçeneğine, ikinci cümleden B seçeneğine, beşinci cümleden C seçeneğine, altıncı cümleden D seçeneğine, varılabilir. Parçada sözü edilen yazarın ilginç konular seçtiğine dair bir ifadeye yer verilmemiştir.

Yanıt E

3. İkinci, üçüncü ve dördüncü cümlelerden A seçeneğine, altıncı cümleden B seçeneğine, üçüncü cümleden D seçeneğine, altıncı cümleden E seçeneğine varılmaktadır. Sözü edilen kişinin okuduğu yazarlara benzediğini ifade eden bir yargıya yer verilmemiştir.

Yanıt C

A YAYINLARI

4. Parçada Çehov'un "durum öyküsü"nü, Mauppasant'nın da "olay öyküsü"nü yarattığı dile getirilmiştir. Bu yüzden A seçeneği söylenebilir.

Sabahattin Ali'nin genellikle Çehov tarzına, Ömer Seyfettin'in ise Mauppasant tarzına eğilim gösterdiği ifade edildiği için B seçeneği söylenebilir.

Sabahattin Ali ve Ömer Seyfettin'in iki ayrı yabancı yazardan etkilendiği belirtilmiştir. Bu yüzden C seçeneği söylenebilir.

Sabahattin Ali'nin öykülerinin, genel anlamda her ne kadar Çehov tarzı öykülere benzese de, kimi zaman Mauppasant tarzı öykülerin izlerini de taşıdığı son cümlede dile getirildiği için D seçeeği söylenebilir.

Parçada, sözü edilen yazarların tür olarak öyküyü daha çok tercih etmeleriyle ilgili bir yargıya yer verilmemiştir.

Yanıt E

5. Birinci cümle A seçeneğini, ikinci, üçüncü ve son cümle B seçeneğini, birinci cümle D seçeneğini, yine son cümle E seçeneğini içermektedir. Seçilen kahramanlar parçada "kentli, kültürlü, iyi eğitim almış kadınlar" olarak sınırlandırılmıştır. Bu yüzden sözü edilen öykülerde her kesimden kahramanlar seçildiği söylenemez.

Yanıt C

6. Yazar, "düşünme" işine herkesin farklı biçimde yaklaştığını dile getirmektedir. Bu yüzden yazıdan A seçeneğini çıkarmak mümkündür.

"Ölümsüz olarak bildiğim tek şey düşüncedir." gibi bir cümleden sonra tarihte nice düşüncenin yozlaştırılıp yok edildiğini söyleyerek düşüncenin farklı yaklaşımlarla farklı anlamlar içerebileceğini göstermektedir.

"... nice uyanan düşüncenin bir yolu bulunarak uyutulduğu olmuştur." cümlesinde düşünceyi savunanların yanında engellemeye de çalışanların olduğu anlatılmaktadır.

"... Biz eleştiren ve sorgulayan bir düşünmeden yanayız." cümlesinde düşünmenin sorgulayıcı bir nitelik taşıması gerektiğinden bahsedilmektedir.

Paragrafta düşünmenin "çağdaşlık" kavramı ile arasındaki ilişkiye yer verilmemiştir.

Yanıt E

7. Parçada, kültürün uluslararası ilişkilerle bağına hiçbir cümlede değinilmemiştir.

Birinci ve ikinci cümle B seçeneğini, üçüncü, dördüncü ve altıncı cümleler C seçeneğini, dördüncü cümle D seçeneğini, beşinci ve altıncı cümleler ise E seçeneğini karşılamaktadır.

Yanıt A

8. A seçeneği bir öngörü olarak "Bilgi yoğunluğu olan malzemeler e-kitaplarda toplanacak" yargısında yer almaktadır.

C seçeneği bir öngörü olarak son cümlede yer almaktadır.

D seçeneği bir öngörü olara beşinci cümlede yer almaktadır.

E seçeneği bir öngörü olarak yine beşinci cümlede yer almaktadır.

Teknolojik gelişmelerin eğitim düzeyini yükselteceği ile ilgili herhangi bir öngörüde bulunulmamıştır.

Yanıt B

9. "Böylece derslerimiz tartışmalı bir şölen havasında geçerdi" cümlesi öğretmenin dersini çekici kıldığını, "Derslerde öğretmenimiz düşüncelerini belirtmez, güler yüzle bizi dinler..." cümlesi konuşmaktan çok oluşturduğunu, "O metni hepimiz tekrar tekrar okurduk. Metnin ilginç yerlerini yazarın dünya görüşünü, o dönemin edebiyat anlayışını bulur çıkarırdık." cümlesi "okuyup araştırmaya yönlendirdiğini", parçanın son cümlesi ise "değişik türdeki klasik yapıtları sevdirdiğini" gösterir. Belirli düşünce kalıplarına bağlı kalmak bu öğretmenin özelliklerinden biri değildir.

Yanıt D

10. İlk iki cümleden hareketle B seçeneğini, V. cümleden C seçeneğini, VI. cümleden D seçeneğini, son iki cümleden E seçeneğini çıkarabiliriz. Aşkın gerçeğe uygun biçimde sadece yabancı romanlarda anlatıldığı yargısına metinde yer verilmemiştir.

Yanıt A

A YAYINLARI

11. II. cümle A seçeneğini, III. cümle B seçeneğini, son iki cümle D ve E seçeneklerini vermektedir. Metinlerin ayrılıp türlenmesinde terimlerin bir ölçüt olduğuna değinilmemiştir.

Yanıt C

12. V. ve VI. cümleler A seçeneğini, I. cümle B seçeneğini, son üç cümle C ve E seçeneğini vermektedir. Sözü edilen kişinin babalık duyarlılığını yitirdiği söylenemez.

Yanıt D

13. II. cümle A ve B seçeneğini, III. ve son cümle D seçeneğini, yine son cümle E seçeneğini içermektedir. Yazarın duygusallığıyla ilgili olarak hiçbir şey söylenmemiştir.

Yanıt C

14. Parçada sözü edilen romancının tiyatroyu önemli bir tür olarak gördüğü yargısına ulaşılamaz.

Yanıt C

15. A seçeneğine ikinci cümlede, C seçeneğine ilk cümlede, D seçeneğine son cümlede, E seçeneğine yine ilk cümlede değinilmiştir.

Yanıt B

16. A seçeneğine beşinci cümlede, B seçeneğine ikinci ve üçüncü cümlede, C seçeneğine dördüncü cümlede, E seçeneğine son cümlede değinilmektedir.

Yanıt D

17. Seyircisiyle müthiş bir iletişim kurması B seçeneğini, bir konuşma ve anlatım ustası olması C seçeneğini, oyunculuk dışında oyun yazarlığı, çevirmenlik, yönetmenlik yapması D seçeneğini, tüm bunları başardığı için E seçeneğini vermektedir.

Yanıt A

Bölüm: 11 Anlatım Biçimleri ve Düşünceyi Geliştirme Yolları

TYT SORULARI

1. Bir noktadan sonra, hayal ettiğim bu dünya benim elimden çıkar ve kafamın içinde yaşadığım şehirden daha gerçek olur. O zaman bütün insanlar ve sokaklar, eşyalar ve binalar sanki hep birlikte aralarında konuşmaya, benim önceden hissedemediğim ilişkiler kurmaya; sanki benim hayalimde ve kitaplarımda değil kendi kendilerine yaşamaya başlarlar. İğneyle kuyu kazar gibi sabırla hayal ederek kurduğum bu âlem, bana o zaman her şeyden daha gerçekmiş gibi gelir.

Bu parçanın anlatımıyla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

A) Kişileştirmeye yer verilmiştir.
B) Birinci kişili anlatım kullanılmıştır.
C) Karşılaştırmadan yararlanılmıştır.
D) Benzetme yapılmıştır.
E) Örneklemeye başvurulmuştur.

(2019 - AYT)

2. Bakmayın sahilinin dolguyla denizden yükseltilmiş olmasına; denizin içinden çıkıp içeri doğru yılan misali kıvrılan yokuşun ta Galata Kulesi'nin gölgesine kadar uzandığı bir semt Tophane. Ana sokakları bayır, ara sokakları çıkmaz. Bu nedenledir ki adımlar hafif hafif, ağır ağır atılır burada. Sanki semti derinlemesine hissettirmek ve geçmişi teneffüs ettirmek için yukarı doğru uzadıkça uzar yol.

Bu parçanın anlatımında aşağıdakilerden hangisi yoktur?

A) Karşılaştırma
B) Benzetme
C) İkileme
D) Niteleme
E) Mecazlı söyleyiş

(2018 - TYT)

A YAYINLARI

AYT SORULARI

1. Osmanlı coğrafyasına yolu düşen seyyahların tamamı; devletin büyüklüğünü, halkın medeni hayat şartlarını, şehirlerin güzelliğini, kurum ve kuruluşların intizamını öve öve bitiremezler. Kusursuz işleyen bu sistem; toplamı 15 milyon kilometrekare tutan bir devleti yaşatıyor, içinde 12 eyalet barındırıyordu.

Bu parçanın anlatımıyla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

A) İkilemelere yer verilmiştir.
B) Açıklama yapılmıştır.
C) Nicel verilerden yararlanılmıştır.
D) Öznel ifadeler kullanılmıştır.
E) Örneklerden yararlanılmıştır.

(2018 - AYT)

2. Hemingway gibi bir yazarın söyledikleri kadar söylemedikleri de önem taşır. Yazılarındaki yoğunluğu hem kelimeleriyle hem de sessizliğiyle sağlar. Hemingway'in kendi deyimiyle buz dağına benzettiği yazıları, ilk bakışta kendisini kolayca ele vermez.

Bu parçaya göre Hemingway'in yazılarındaki en belirgin özellik aşağıdakilerden hangisidir?

A) Özgün bir bakış açısı taşıması
B) Hayal ögelerinden yararlanması
C) Anlam derinliğine sahip olması
D) Üretimi için uzun zaman gerektirmesi
E) Okuyucunun ilgi alanına girmesi

(2018 - AYT)

YGS SORULARI

1. Her iki yanı ağaçlarla kaplı bir ırmağın ve gitgide silinen gecenin kıyısında sessiz sedasız yürüdük. Acı bile duyulamayacak kadar soğuk, çöllerden daha ıssız bozkırda ışığın gülümseyişini bekledik. Sırlarla dolu ama her günü bayram şehirlerde yitirdik kendimizi. Serçeler gibi uzaktan izledik bu güzelliği.

Bu parçanın anlatımında aşağıdakilerden hangisi yoktur?

A) Açıklama
B) Benzetme
C) Kişileştirme
D) Betimleme
E) Karşılaştırma

(2017 - YGS)

2. Dün akşam genç bir şairin evinde toplandık. Misafirlerden biri elindeki kitabı karıştırıyor, bir başkası da odanın köşesindeki gösterişli piyanonun tuşlarına dokunuyordu. Bu sırada ev sahibi, bana taslak hâlindeki şiirini okudu ve ne düşündüğümü sordu. Ben, şiir bitmeden bir şey dememe imkân olmadığını söyledim. Arkadaşım da şiiri değil de içindeki düşünceleri nasıl bulduğumu sordu. Ben de şiir, sözcüklerle resim yapma sanatıdır, dedim ve Mallarme'nin Degas'ya verdiği "Şiir düşüncelerle değil, sözcüklerle yazılır." yanıtını hatırlattım.

Bu parçanın anlatımıyla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

A) Tanımlama yapılmıştır.
B) Örneklemeden yararlanılmıştır.
C) Öykülemeye başvurulmuştur.
D) Betimlemeye yer verilmiştir.
E) Tanık gösterme vardır.

(2017 - YGS)

3. Bolu'nun bence en güzel ilçesi Göynük, İstanbul'la Ankara'nın tam ortasındadır. Görünüşü ilk bakışta bile etkiler insanı: vadinin tabanında akan incecik dere, kıyı ve yamaçlarında eski Türk evleri, tepede yenilenmiş saat kulesi, ağaçlar, çiçekler... Usta ressamın elinden çıkmış resim gibidir Göynük. Bu tablodaki her şey çok dengeli. Abartılı renk, güzelliği bozan çirkinlik yok. Friglerden Osmanlıya birçok uygarlık bu topraklardan geçmiş, hepsi de iz bırakmıştır.

Bu parçanın anlatımıyla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

A) Karşıt anlamlı sözcükler kullanılmıştır.
B) Betimlemelerden yararlanılmıştır.
C) Benzetme yapılmıştır.
D) Sayısal verilere yer verilmiştir.
E) Öznellik söz konusudur.

(2016 - YGS)

A YAYINLARI

4. Orhan Veli Kanık kendisiyle yapılan ve öykülerinin toplandığı *Hoşgör Köftecisi*'nde yer alan söyleşide sanatla edebiyatı birbirinden ayırdığını söyler. Şiiri sanata sokar, öyküyü ise roman ve tiyatroyla birlikte edebiyata. Orhan Veli, "Fikir sanatta yer alamıyor ama edebiyat fikre dayanıyor." diye açıklar edebiyatla sanatın farkını. Ve şöyle de devam eder: "Bu itibarla edebiyatın halk kitlelerine bir şeyler söylemesi lazım. Okur ve yazarları halka doğru götüren bir edebiyat isterim. Yani edebiyatın çoğunluğa hitap etmesini istiyorum. Çoğunluk okuyup anlamalıdır."

Bu parçanın anlatımıyla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

A) Alıntıya yer verilmiştir.
B) Tanık gösterilmiştir.
C) Nesnel anlatımdan yararlanılmıştır.
D) Karşılaştırma yapılmıştır.
E) Tahminde bulunulmuştur.

(2016 - YGS)

5. Başrol oynamak önemli miydi dersiniz benim için önemli değildi. Şehir Tiyatrosu'nda çalışırken sinemayı hiç önemsemiyordum. Arada ek iş olsun diye, sinemada figüran rollerine çok çıktım. Sans eden kalabalığın arasında, kahvede oturan, mafya liderinin dövdüğü biri... Arzu Film'de 1975 yılında *Hababam Sınıfı*'nda Badi Ekrem'i oynamamla birlikte yepyeni bir dönem başladı. İlk başrol teklifi de geldi Ertem Eğilmez'den. Benden kırsal kesimdeki uyanık adam tiplemisini başrolde canlandırmamı istedi. Bende sadece istediğim projelerde yer alacağımı söyledim. *Namuslu* filmi de öyle çıktı. Ondan sonrası da geldi: *Değirmen*, *Muhsin Bey*, *Selamsız Bandosu* ve *Eşkıya*'ya kadar...

Bu parçanın anlatımında aşağıdakilerden hangisi yoktur?

A) Benzetme
B) Eksiltili cümle
C) Devrik cümle
D) Öyküleme
E) Amaç - sonuç ilişkisi

(2015 - YGS)

6. Artık çoğu şeyin arasında fark kalmadığından mı yoksa farkları göreceğimizden emin olmadıklarından mı nedir, çoktandır dergilerde, benzer iki resim arasındaki yedi farkı bulmamızı istemiyor kimse bizden. Oysa biz, birbirinin aynı görünen iki resme baktığımızda, "Aralarında bir fark yok!" deyip geçmez, farkları bulup çıkarır, neşeyle çıktığımız basamakların bizi götürdüğü yerde bir cümlenin altını çizerdik. Benzerlikler yanıltır.

Bu parçanın anlatımında aşağıdakilerden hangisi vardır?

A) Alıntıdan yararlanma
B) Açıklamaya başvurma
C) Soyut kavramları somutlaştırma
D) Örneklere yer verme
E) Koşul öne sürme

(2015 - YGS)

7. Bir insanın düşünceleri bşkalarına gülünç denecek kadar yanlış, saçma gelebilir. Okurken ister güler ister alay ederiz. Kime ne! Ama iş yazıya dökülünce o düşüncelerin yanlış olduğunu belirtmekten, kendi düşüncelerimizi ileri sürmekten öteye geçmemiz tartışma sözcüğüne sığmaz. Üstelik şu da bir gerçek: Günümüzde yalnız gülünç olduğu sanılan düşünceler değil, her karşıt düşünce alaya alınıyor.

Bu parçanın anlatımıyla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

A) Öznellik söz konusudur.
B) Genelleme yapılmıştır.
C) Deyim kullanılmıştır.
D) Kanıt gösterilmiştir.
E) Açıklama yapılmıştır.

(2014 - YGS)

A YAYINLARI

8. Bursa'daki Koza Han'ın dört girişi c,vardır ve bu kapıların hangisinden girilirse ona göre farklı yorumlar yapılır. Çünkü hana girdiğiniz kapı sizi ele verir. Ulu Cami tarafındaki alçak gönüllü kapıdan girdiyseniz muhtemelen şehre yabancısınız, turistik bir merakla girmişsiniz ve oturmaya niyetiniz yoktur. Kapalıçarşı tarafından girdiyseniz soluklanmaya ihtiyacınız var demektir. Eğer Orhan Bey Camisi'nin aralığındaki kapıdan girenlerdenseniz sizin almakla, vermekle, gezmekle işiniz yok. Öğrencisiniz veya öğrenciliğinizin hatıraları çok taze. Ama yok, ben bunların hiçbirinden değil, dördüncü kapıdan girdim derseniz bu çok şaşırtıcı. Çünkü bu kapı, usta gözlerden gizlenmiş gibidir. Bu şehrin gizli kapılarını ve yollarını bilecek kadar şehirle içli dışlı olmuş birinin rehbere ihtiyacı mı olur? O, zaten kendine ördüğü koza ile Koza Han'ın meydanına sığmayacak kadar büyük bir şehir olmuştur.

Bu parçanın anlatımıyla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

A) Sözde soru cümlesine yer verilmiştir.
B) Birinci kişili anlatım söz konusudur.
C) Betimleyici ögeler kullanılmıştır.
D) Konuşma havası içinde oluşturulmuştur.
E) Kişileştirmeden yararlanılmıştır.

(2014 - YGS)

9. Buzdolabının icadı, kuşkusuz dondurma yapımını da etkiledi. Buzdolabı ülkemizde kullanılmaya başlamadan önce bir alaturka bir de alafranga dondurma vardı. Alafranga dondurmaya "kalıp dondurma" da denirdi. Bu dondurma gerçekten de buz kalıbı gibi kaskatı olurdu. Önce içine kar doldurulmuş bir fıçıya silindire benzer bir kalıp yerleştirilir, bu kalıbın içine de dondurma malzemesi konurdu. Kar eridikçe yenisi ilave edilerek malzemenin bu kalıpta donması sağlanırdı. Çikolatalı, çilekli ve kremalısı yapılırdı. Alaturka dondurma ise buz katılığında değil, kar yumuşaklığında olurdu. Kenarları oluk oluk, yaldızlı veya çiçekli, iç içe geçmiş küçük kayık tabaklarda yenirdi. En çok kaymaklı ve vişneli türleri tercih edilirdi.

Bu parçanın anlatımıyla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

A) Karşılaştırma yapılmıştır.
B) Benzetmeden yararlanılmıştır.
C) Açıklama yapılmıştır.
D) İkileme kullanılmıştır.
E) Tahminde bulunulmuştur.

(2014 - YGS)

10. Buzdolabının icadı, kuşkusuz dondurma yapımını da etkiledi. Buzdolabı ülkemizde kullanılmaya başlanmadan önce bir alaturka bir de alafranga dondurma vardı. Alafranga dondurmaya "kalıp dondurma" da denirdi. Bu dondurma gerçekten de buz kalıbı gibi kaskatı olurdu. Önce içine kar doldurulmuş bir fıçıya silindire benzer bir kalıp yerleştirilir, bu kalıbın içine de dondurma malzemesi konurdu. Kar eridikçe yenisi ilave edilerek malzemenin bu kalıpta donması sağlanırdı. Çikolatalı, çilekli ve kremalısı yapılırdı. Alaturka dondurma ise buz katılığında değil, kar yumuşaklığında olurdu. Kenarları oluk oluk, yaldızlı veya çiçekli, iç içe geçmiş küçük kayık tabaklarda yenirdi. En çok kaymaklı ve vişneli türleri tercih edilirdi.

Bu parçanın anlatımıyla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

A) Karşılaştırma yapılmıştır.
B) İkileme kullanılmıştır.
C) Benzetmeden yararlanılmıştır.
D) Tahminde bulunulmuştur.
E) Açıklama yapılmıştır.

(2014 - YGS)

11. (I) Antakya'daki kazılarda Geç Hitit Dönemi'ne ait olduğu düşünülen kalıntılar ortaya çıkarıldı. (II) Buluntular arasında eşsiz, anıtsal boyutlarda bir insan figürüyle kabartmalı bir sütun altlığı yer alıyor. (III) Bazalttan yapılan her iki eserin de kaleye girişi sağlayan yapı kompleksi boyunca uzanan, yüzeyi taş döşeli koridorun altına gömüldüğü düşünülüyor. (IV) Bel hizasının hemen üstünden baş kısmına kadar olan yüksekliği 1,5 metreye ulaşan figür, dik duran bir insanı canlandırıyor. (V) Toplam boyu, büyük olasılıkla 3,5-4 metreyi bulan sakallı erkek figürünün, gözleri siyah ve beyaz taşlardan yapılmış.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangisinde betimleyici ögelere yer verilmemiştir?

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

(2013 - YGS)

12. Dünyanın yedi harikası olur da üç kıtada yüzyıllarca hüküm sürmüş, altı yüzyılı aşan varlığından geriye olağanüstü bir kültür hazinesi bırakmış Osmanlının yedi harikası olmaz mı? Gerçi tarihçiler, sanat tarihçileri ve mimarlar varken en önemli yedi Osmanlı eserinin hangileri olduğuna ben karar verecek değilim. Ancak okuduklarımdan ve gördüklerimden hareketle tamamen kişisel bir beğeni listesi oluşturmamın önünde bir engel yok sanırım. İşte benden Osmanlının yedi harikası: Süleymaniye Külliyesi, Selimiye Camisi, Mostar Köprüsü, Mağlova Kemeri, Kavalalı Mehmet Ali Paşa Camisi, Kubbetü's-Sahra, Hamidiye Çarşısı.

Bu parçada aşağıdakilerden hangisi ağır basmaktadır?

A) Öyküleyici anlatım
B) Tartışmacı anlatım
C) Betimleyici anlatım
D) Tanımlamadan yararlanma
E) Kanıtlayıcı veriler kullanma

(2013 - YGS)

13. Yağmur yağarken gök gürlerse hiç korkmam. Ses olsun yeter ki. Kuşlar ötüşerek uçuşsun gökyüzünde. Çaylar şekerli olsun ki kaşıklar şıkır şıkır sesler çıkarsın. Konuşulacak bir şeyler olsun. Dost olsun, arkadaş olsun; teyzeler, amcalar olsun. Evrenin boşluğuna bırakırken kendimizi, avuçlarımızda sımsıcak kalbimiz olsun... Olsun, her şey olsun ama sessizlik olmasın.

Bu parçanın anlatımında aşağıdakilerden hangisi yoktur?

A) Nesnel bir anlatımdan yararlanma

B) Birden fazla duyuya seslenme

C) Pekiştirmeye başvurma

D) Yinelemelere yer verme

E) Devrik cümleye yer verme

(2013 - YGS)

14. Motorun burnu kıyıya dönük. Çok çok yirmisini yeni geçmiş gösteren görevli, binme sırası gelene elini uzatıyor. Genç erkekler, ellerini vermeden atlıyorlar. Yardıma gereksinimi olmadığını düşünen orta yaşlılar da... Kadınların çoğu uzatıyor elini. Kolunu hızla yukarı kaldırıp tuttuğu eli bırakıveriyor görevli, hemen bir arkadakine uzanıyor. Yardımsız binenler, onun yanından atlayıveriyorlar. O zaman elini geri çekip bir sonrakine uzatıyor görevli. Omzunu kastığı, gücünü koluna, bileğine topladığı anlaşılıyor yüzünden. Kimsenin yüzüne bakmadan yapıyor bunları sanki.

Bu parçanın anlatımıyla ilgili olarak aşağıda verilenlerden hangisi yanlıştır?

A) Olaylar oluş sırasına göre verilmiştir.

B) Tahmin söz konusudur.

C) Öznellik ağır basmaktadır.

D) Farklı cümle türleri kullanılmıştır.

E) I. kişili anlatım kullanılmıştır.

(2013 - YGS)

A YAYINLARI

15. Doğu Karadeniz'in yaylalarını mutlaka görün. Kıyılarda hiç oyalanmadan kartpostallardaki kadar güzel ormanların üzerindeki muhteşem yaylalara çıkın. Her biri ötekinden farklı olan yaylaların birinden ötekine yürüyün. Ahşap yayla evlerinde konaklayıp yöresel yemeklerin tadına bakın. Yamaçlarda horon tepin; vadilere çökmüş, denizi andıran sis bulutlarına karşı tembel tembel yatın.

Bu parçanın anlatımıyla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

A) Betimleyici ögelere yer verilmiştir.

B) Karşılaştırma yapılmıştır.

C) Benzetmeden yararlanılmıştır.

D) Öneri nitelikli cümleler kullanılmıştır.

E) Kişileştirmeye başvurulmuştur.

(2012 - YGS)

16. Alışkanlıklar, basmakalıp sözler en derin gerçeklerin anlamını, en güzel duyguların ürpertisini unutturabilir. Bunları yeniden canlandırmak, yeniden yaşatmak için sanatçı olmak gerekir. Ancak şairler, milyonlarca yıllık güneşin ışığını, bize yeni açmış binbir renkli bir çiçeğin parıltısı gibi gösterebilirler. Yunus'un söyleyişiyle, her gün yeniden doğan şairler olmasaydı insanlık; öğrenilmiş, ezberlenmiş gerçeklerin kabuğu içinde sıkışıp kalacaktı.

Bu parçanın anlatımında aşağıdakilerden hangisi yoktur?

A) Abartmaya başvurma

B) Yinelemelere yer verme

C) Koşul öne sürme

D) Yansız bir söyleme dayanma

E) Tanık göstermeden yararlanma

(2012 - YGS)

17. Yazmaya yeni başlayanların ilk ürünlerini, kuşların kanat alıştırmasına benzetirim. İlk uçuşlarla, kanat alıştırmalarıyla ilgili ne güzel belgeseller yapılmıştır. Bu belgesellerde yavru kuşlar uçma aşamasına gelince ilkin başlarını yuvalarından dışarı çıkarır, şöyle bir bakarlar mavi boşluğa; uçma güdüleri uyanmıştır, cıvıldayıp dururlar. Ama göze alamazlar uçmayı. Sonra annelerinin kılavuzluğu başlar; birlikte birkaç metreyi geçmeyen kısa uçuşlar yapar, yuvaya dönerler. Bu belgesellerde ilk uçuşlardan duyulan heyecandan, sevinçten de söz edilir. Cıvıldaşmalar, cıvıldaşmaların tınısındaki değişmeler örnek gösterilir buna. Yazar, şair adayları için de gerçekten böyledir bu. İlk ürününü basılı görmekten duyulan sevince sınır çizilemez. Sıradan bir benzetme olacak ama tay tay duran, ardından ilk adımını atan çocukların duydukları bir sevinç vardır ya tıpkı ona benzer.

Bu parçanın anlatımında aşağıdakilerden hangisi yoktur?

A) Olayları oluş sırasına göre verme

B) Örnekten hareketle asıl düşünceye ulaşma

C) Görsel ve işitsel ögelerden yararlanma

D) Nitelendirmelere başvurma

E) Karşıtlıklardan yararlanma

(2012 - YGS)

18. Sözcükler anlamlı ses birimleridir. Başka bir deyişle nesnelerin ve varlıkların yerini tutan birer göstergedir. Aslında özel adlar dışında hiçbir sözcük, tek bir nesnenin adı değildir. Çünkü bir sözcük, kimi yönleriyle ötekilerden ayrılan, birbirlerine daha çok benzeyen, türdeş birçok nesnenin ortak adıdır. Söz gelimi çiçek sözcüğü belli bir çiçeğin değil, çiçek olma özelliği taşıyan tüm bitkilerin ortak adıdır. Dünyadaki benzer özellikler taşıyan bazı bitkilerin ötekilerden ayrılarak farklı bir küme oluşturduklarının anlaşılmasıyla, "çiçek" sözcüğü o kümenin adı olmuştur.

Bu parçanın anlatımında aşağıdakilerden hangisi yoktur?

A) Abartma

B) Tanımlama

C) Örnekleme

D) Karşılaştırma

E) Genelleme

(2011 - YGS)

19. Yazınsal yaratıcılığın gizi, ana dilde, ana dilin söz değerlerindedir. Buna erişmesi, yazarın, ozanın öncelikle ana dilini, onun söz değerlerini sevmesine bağlıdır. Bu sevgiden yoksunsa kişi, gerçek anlamda yaratıcı olamaz. Büyük bir ozan da yaratıcılığın dilde, sözcüklerde olduğunu söylüyor. Şöyle diyor sözcükler için: "Onların önünde ben diz çökerim, bana kalk deyinceye değin kıpırdamam. Kısaca, değer veririm onlara, arkalarından giderim sözcüklerin, izlerim onları. İşte ben böylesine severim sözcükleri."

Bu parçanın anlatımıyla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

A) Değişik cümle türleri kullanılmıştır.

B) Alıntıya yer verilmiştir.

C) Kişileştirmeye başvurulmuştur.

D) İkileme kullanılmıştır.

E) Açıklama yapılmıştır.

(2011 - YGS)

20. Şiirlerimde bir dereden söz etmişsem şırıldayan sularda kar kokusu duyumsansın istemişimdir. Kaleiçi'ni anlatmışsam kırlangıçların seslerine yansımış bahar sevinci duyumsansın istemişimdir. Akdeniz'in üstünde parlayan gün ışığı, ardıç kuşları... Her sabah bize ergen güzelliğiyle "Günaydın:" diyen Tahtalı Dağ'ın üstüne yığılmış mor bulutlar... Teleferik yapmak amacıyla dinamitlerle parçalanmış dağın, yok edilmiş endemik bitkilerin kederi... Çam ağaçlarının, bin yıllık sedirlerin denizi yalayıp gelen esintisi dizelerimin üstünden geçsin istemişimdir.

Böyle diyen şairin şiirleriyle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

A) İmgelere başvurduğu

B) Değişik mekânlardan söz ettiği

C) Çağrışımlardan yararlandığı

D) Duyularla algılanan ayrıntılara yer verdiği

E) Üçüncü kişili anlatımla biçimlendirdiği

(2011 - YGS)

21. Gazeteci olmak bir ayrıcalıktır elbet. Unutulmaz anılar kalır kişide acısıyla, tatlısıyla. Bir arayış içinde geçmiştir o yıllar, koşturmayla, konuşmayla, yazmayla. Bir bakıma Özdemir Asaf'ın şu ünlü dizesini düşündürür: "Durduğum nokta yerinde durmuyor." Öyledir, hem sen koşup durursun araştırıp, inceleyip bir şeyler bulmak için hem de konularının kaynağı olan toplum durmaksızın değişir yöneticileriyle, sorumlularıyla.

Bu parçanın anlatımıyla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

A) Konuşma havası içinde yazılmıştır.
B) Devrik cümlelere yer verilmiştir.
C) Sözcükler arasında sessel yinelemeler kurulmuştur.
D) Benzetmeden yararlanılmıştır.
E) Tekdüzelikten kaçınılmıştır.

(2010 - YGS)

LYS SORULARI

1. Yüzlerce yıllık ormanın kuytularında öylece duruyodu işte, dimdik ve mağrur. Gümüş renkli kabuklarla kaplanmış, ormanın bütün ağaçlarından çok daha uzun boylu bir ağaç. Bursa'nın ünlü kumaşları gibi yeşil yapraklarının arasından ateş topu gibi patlayan zakkum, pembemsi çiçekleriyle oracıkta duruyor ve kışın kapanmış bir havuzun sessiz hüznüyle "Ben buradayım." diye ünlemsiz çığlıklar atıyordu. Sonra arduvaz grisi yağmurlar yağdı. Gelin böceklerinin mekân tuttuğu yapraklar hüzünlü hüzünlü sararmaya başladı. "Perde!" deyip yavaşça yerlere döküldüler. Sonra meyveler, birer birer uç verdi.

Bu parçanın anlatımıyla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

A) Kişileştirme yapılmıştır.
B) Karşılaştırmadan yararlanılmıştır.
C) Benzetmelere yer verilmiştir.
D) Örneklemeye başvurulmuştur.
E) Betimleyici ögeler kullanılmıştır.

(2017 - LYS)

2. Ne kitap sayfaları ne gazete kâğıtları; hiçbiri bir edebiyat dergisinin yaprakları kadar yakışmıyor okurun parmaklarına. Bu, dünyayı harflerle tamir etmek isteyen gönüllülerin, dünyanın ancak harflerle tamir edileceğine inanan insanlara tattırdıkları bir ayrıcalıktır. Bir edebiyat dergisini çıkaranlar; dergilerinin yapraklarına sadece kelimeleri değil ormanlardan kesilip getirilen ağaçların hafızasındaki sayısız kuş sesini, sayısız gün batımını, sayısız çiy tanesini de pay ederek sanki kullandıkları kâğıda başka türden bir hayat vermek istemişlerdir. Edebiyat dergilerinin, dokundukça parmaklarımızı biraz daha incelten kimyaları, yapraklarına sinmiş o kuş seslerinden, o gün batımlarından kaynaklanıyor olsa gerek! Yalnızca kâğıda değil kâğıdın kaynağına ve onun sökülüp getirildiği özgür iklimlere duyulan minnet boşuna değildir elbette.

Bu parçanın anlatımıyla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

A) Mecaz anlamlı sözcükler kullanılmıştır.
B) Betimleme ögelerine yer verilmiştir.
C) Çıkarımda bulunulmuştur.
D) Karşılaştırma yapılmıştır.
E) Sayısal verilerden yararlanılmıştır.

(2016 - LYS)

3. Sis yavaş yavaş dağılırken limana bir gemi yanaşıyor. Güverte deniz adamlarıyla dolu. Hayretle kıyıya bakıyorlar, kimse konuşmuyor. Bundan daha etkileyici kaç manzara sayabilirsiniz? Siste kaç gün kaldılar acaba? Gece rüzgar azaldığında veya kuzeybatıdan esip sis bulutlarını tam üzerlerine taşıdığında, pusula rutubetten okunmaz olunca sis düdüğüne önce kim sarıldı? Kendilerini geceye ve nefes alan denize bıraktıklarında tanımlayamadıkları belli belirsiz ışıklara kilitlenip soluklarını tuttular mı?

Bu parçanın anlatımıyla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

A) Sorularla akıcılık sağlanmıştır.
B) Kişileştirme yapılmıştır.
C) Örneklendirmeye başvurulmuştur.
D) Betimleyici öğeler kullanılmıştır.
E) Ayrıntılara yer verilmiştir.

(2015 - LYS)

4. Zaman nasıl da değiştiriyor insanı? Önceleri öfkeli ve sert, bir o kadar da yaşama sevinciyle dolu, şakacı, güleç biri. Sonra yılların getirdiği değişiklikler, yıpranmalar ve yaşlanma... Gittikçe daha az sevinç ve daha az hüzün... Caddebostan'daki evin mutfağına yerleştirdiği küçük, gösterişsiz can çekişen bir masada, sabahın erken saatlerinden başlayarak çalışan bir adam geliyor gözümün önüne; bu babamdan başkası değil. Yanı başındaki ocakta kendine kahve yapardı, tezgahta bir şeyler hazırlayan anneme de göz atardı arada bir. Çalışırken yalnız olmak istemezdi sanırım. Yazdıklarını önce anneme okuturdu, çok sonraları da bana. Eleştirilere önem verirdi, üstünde düşünürdü. Bütünüyle evcimen bir adam, her dem açan bir çiçekti denebilir.

Bu parçanın anlatımıyla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

A) Abartmadan yararlanılmıştır.
B) Eksiltili cümleler kullanılmıştır.
C) Karşılaştırmaya başvurulmuştur.
D) Öznel ifadelere yer verilmiştir.
E) Benzetme yapılmıştır.

(2015 - LYS)

5. Psikiyatrik uygulamaların omurgasını hasta ile yapılan görüşmeler oluşturur. Psikiyatrik görüşme, diğer tıp dallarındaki tanı ve tedaviye yönelik tüm tıbbi işlemlerin yerini alan temel bir işlemdir. Kuşkusuz diğer tıp dallarında da hastayla yapılan görüşmelerin ,alınan bilginin tartışılmaz bir önemi vardır. Ancak bu branşlarda tanı; esas olarak çeşitli fizik muayene yöntemleri, radyoloji ve laboratuvar incelemeleriyle konur. Hastanın görüşmeye katkısı veya çaba göstermesi sınırlıdır. Oysa psikiyatrik tanı, büyük ölçüde hekimle hastanın görüşmesine ve hekimin hastanın sözel ifadeleri ile görüşmesine ve hekimin hastanın sözel ifadeleri ile sözel olmayan ifadelerini yorumlamasına dayanır.

Bu parçada psikiyatrik görüşmelerin önemi, aşağıdaki anlatım yöntemlerinden hangisi ön plana çıkarılarak vurgulanmıştır?

A) Örnekleme B) Nesnellik
C) Tartışma D) Karşılaştırma
E) Tanık gösterme

(2014 - LYS)

A YAYINLARI

6. Yıllar boyu çantalarındakileri heyecanla taşıyan postacılar, artık eskisi gibi değiller. Kredi kartı ekstrelerini, faturaları, noter ve mahkeme bildirimlerini taşımaktan neden heyecan duysunlar ki? Bundan dolayı postacılar artık taşıdıkları evrak ve faturaları apartman girişine bırakmakla yetinir oldular.

Bu parçanın anlatımıyla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

A) III. kişili anlatıma başvurulmuştur.
B) Soru yoluyla düşündürme yoluna gidilmiştir.
C) Karşılaştırma yapılmıştır.
D) Neden-sonuç ilişkisi kurulmuştur.
E) Koşul öne sürülmüştür.

(2013 - LYS)

7. Kendi yaşantımı düşündüm; bulunduğum çevreleri, iş yerlerini, tanıdığım insanları... Boş verebilseydim, hiçbir şeye aldırmasaydım, üzülecek yerde gülseydim... Ama yapamadım, anlamamıştım yaşamın maskeli bir balo olduğunu. İnsanların her gün, her an değişik maskeler taktıklarını... Ben de kendime çeşitli maskeler hazırlamalıymışım! Boy boy, renk renk... Yerine göre kullanmalıymışım, duruma göre... Güleç, kızgın, asık suratlı, üzgün, perişan, mutlu... Hepsinin yeri geldi ama yapamadım. Hep kendi yüzümü taşıdım. "Binbir surat" denilen insanlar arasında maskesiz biri yaşayabilir miydi? Dayanabilir miydi?

Bu parçanın anlatımıyla ilgili olarak aşağıda verilenlerden hangisi yanlıştır?

A) Benzetmeden yararlanılmıştır.
B) Öykülemeye başvurulmuştur.
C) Niteleyici sözcüklere yer verilmiştir.
D) Örneklerden yararlanılmıştır.
E) Karşıt kavramlar kullanılmıştır.

(2013 - LYS)

8. Fransa'nın Lille Üniversitesinde yapılan bir araştırmanın sonucu aşağıda aşamalı olarak anlatılmıştır.

I. Yapılan araştırmada, gerçek bir ev hayatının sanal ortama taşındığı bir oyun kullanıldı. Katılımcıların oturduğu masada bu oyun açılıp kendilerine iki ev gösterildi. Bu iki ev, odadaki eşyalar, mobilyalar, yapılar, renk ve boyut açısından birbirinden farklıydı.

II. Birinci deneyde katılımcılara, bu iki sanal ev ikişer dakika gezdirildi. Ziyaret ettikleri ilk evde Mozart'ın Little Night Music adlı eserinin bir kısmı dinletildi.

III. Diğer evi ziyaret ettiklerinde ise rastgele seçilen bir müzik dinletildi. Deneyin son aşamasında katılımcılara, "Sizden, sevdiğiniz evi seçmenizi istiyoruz ancak bu seçimden önce istediğiniz evi tekrar ziyaret edebilirsiniz, geziniz bitince haber verin." dendi. Bu gezme aşamasında ise katılımcılara hiç müzik dinletilmedi.

IV. Sonuçta, 15 kişinin 13'ü, Mozart'ın eserinin dinletildiği odayı ziyaret etti ve bu evi çok sevdiklerini belirtti. Denekler, zamanlarının %85'ini geçirmek için yine bu eserin dinletildiği odayı seçti.

V. Çalışmanın ikinci ayağında ise Mozart'ın aynı eseri, bozuk bir sesle dinletildi. Önce yapılanlar tekrar edildi. Sonuçlar şaşırtıcıydı: Katılımcılar her ne kadar önceki deneyde şarkıyı sevseler de şarkı bozuk biçimiyle çalınınca o evde zamanlarının sadece % 5'ini geçirmeyi tercih ettiler.

Yukarıda verilen numaralanmış aşamalarla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

A) I. aşamada, karşılaştırma yapılmıştır.
B) II. aşamada, şart bildiren cümlelere yer verilmiştir.
C) III. aşamada, tanık göstermeye başvurulmuştur.
D) IV. aşamada, öznel anlatım söz konusudur.
E) V. aşamada, amaç belirtilmiştir.

(2013 - LYS)

9. Masmavi suları, dipdiri palamudu, lüferi ve levreği olan bir ülkede, elbet deniz de Orhan Veli gibi bir şair de çıkacak karşına; sakın şaşırma! Üç yanı denizle çevrili bu ülkede, şaşıracaksan sandalla denize açılıp da oltayla balık tutma zevkini tatmamış birini görünce şaşır.

Bu parçanın anlatımıyla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

A) Eksiltili cümle kullanılmıştır.
B) Senli benli bir havası vardır.
C) Sayıp dökmelerden yararlanılmıştır.
D) Pekiştirmeli sözcüklere yer verilmiştir.
E) Öznellik söz konusudur.

(2012 - LYS)

A YAYINLARI

10. Yazınsal bağlamda katıksız bir özgünlükten söz edilemez. Her yazınsal ürünün kendinden öncekilerle içeriksel, sözel düzlemde uzaktan ya da yakından bir bağıntısı olacaktır. Carlos Fuentes, bu durumu şu cümlelerle belirtiyor: "Bu dünyada babasız bir kitap, öksüz bir cilt var mıdır? Başka kitapların soyundan gelmemiş bir kitap? Geleneksiz yaratım var mıdır? Öte yandan gelenek, yenilenmeksizin varlığını sürdürebilir mi? Yıllar boyu yaşamış öyküler yeni ürünlerle yeniden yeşertilmeksizin kalıcı kılınabilir mi?"

Bu parçanın anlatımıyla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

A) Kişileştirme vardır.
B) Açıklama yapılmıştır.
C) Tanımlamaya başvurulmuştur.
D) Sorularla anlatıma doğallık kazandırılmıştır.
E) Alıntıya yer verilmiştir.

(2012 - LYS)

11. Benim gibi yazma heveslisi bir arkadaşımla Ataç'ı ziyarete gitmiştik. Yazma tutkumuzu anlatacak, bize yol göstermesini isteyecektik. İsteğimizi heyecanlı, titrek bir sesle anlattım. Yüzümüze baktı, kalın camlı gözlüklerini çıkarıp yeniden taktı. Sonra şöyle dedi: "Çok ama çok okuyacaksınız. İlkin söz dağarcığınızı zenginleştireceksiniz." Sonra masasının üzerinde duran Türkçe Sözlük' ün ilk baskısını aldı, "Sözlük okumakla işe başlayacaksınız. Evet, sözlük okuyacaksınız. Bundan sıkılır, tat alamazsanız bilin ki yazı mazı yazamazsınız." Ataç'ın verdiği öğüt şaşırtmıştı beni. Sözlük okunur muydu hiç?
Bakılmak içindi sözlükler. Ataç'ın dediğine uydum yine de. Her gün bir ya da birkaç madde okuyordum. Okuduğum maddeler, Türkçenin toprağında dolaştırıyordu beni.
Çok sonra Nathaniel Hawthorne'un şu sözüyle karşılaştım: "Sözlükte bir başlarına o kadar masum ve güçsüz olan sözcükler, onları nasıl harmanlayacağını bilen birinin elinde o kadar iyi ya da kötü olabilir." Ataç'ın öğüdü ne denli doğruysa Hawthorne'un uyarısı da öyleydi.

Bu parçanın anlatımında aşağıdakilerden hangisi yoktur?

A) Sezdirme
B) Koşul
C) Öyküleme
D) Betimleme
E) Karşılaştırma

(2012 - LYS)

12. Şair babalar, kız ya da erkek çocukları için çokça şiir yazmışlardır. Bizim edebiyatımız, bu alanda hatırı sayılır zenginlikler içermektedir. Saymaya başladığımızda Tevfik Fikret, Nâzım Hikmet, Recaizade Mahmut Ekrem gibi yüzlerce ad bir çırpıda aklımıza gelir. Fakat şair evlatların, anneleri için değilse de babaları için aynı cömertliği gösterdiklerini göremiyoruz. Gerçekten de anneler için yazılmış başlı başına bir şiir hazinesi vardır. Peki neden bu böyledir? Anne, sevginin, sevecenliğin, yumuşaklığın; baba, katılığın, otoritenin simgesi olduğundan mı? Sanırım önemli ölçüde neden budur. Otorite ve sertlik, gereksinim duyulan, yerine göre güven veren özellikler olsa da şiirle pek bağdaşmazmış gibi görünüyor.

Bu parçanın anlatımıyla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

A) Tartışmacı bir havası vardır.
B) Açıklama yapılmıştır.
C) Tanımdan yararlanılmıştır.
D) Abartmaya başvurulmuştur.
E) Karşılaştırma yapılmıştır.

(2011 - LYS)

A YAYINLARI

13. İstanbul'un İstiklal Caddesi... Eski adıyla "Cadde-i Kebir" yani "Büyük Cadde". Ortasında tramvay yolu, cadde boyunca dizili dükkânlar, pasajlar, sinemalar, hanlar... İstiklal Caddesi'ne paralel olarak uzanan Beyoğlu'nun arka sokakları... Niye "arka sokaklar" diye biliniyor? Ne bileyim, belki de itilmişleri, kakılmışları barındırdığı için böyle anılıyor. İşte eskicilerle, antikacılarla, film şirketlerine kostüm, aksesuar kiralayan dükkânlarla dolu bir han. Artistler, figüranlar sık sık gelir giderlerdi bu dükkânlara. Hanın çaycısı, artistlerin çoğundan imzalı fotoğraf almış, çay ocağının derme çatma panosuna asmıştı.

Bu parçanın anlatımıyla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

A) Soyutlamaya başvurulmuştur.
B) Eksiltili cümleler kullanılmıştır.
C) İkilemeden yararlanılmıştır.
D) Sayıp dökmelere yer verilmiştir.
E) Yalın bir dil kullanılmıştır.

(2011 - LYS)

14. Şu ünlü "genç şairlerimizden" sözüne oldum olası akıl sır erdirememişimdir. Bu yolda saçını ağartmış, çok sayıda şiir kitabı yayımlamış, şiirseverler olarak neredeyse yirmi yıldır adını işittiğimiz, dergilerde şiirlerini severek okuduğumuz, ödüller kazanmış şairlerimizin kim bilir kaç kez bu sıfatla anıldığını gördüm. Acaba bizim eleştirmenlerimiz, tanıtıcılarımız hangi haklı gerekçelerle bir türlü kabullenemiyor kimi şairlerimizin büyümesini, kıdemliler arasına karışmasını? Yoksa onların yaşlarını, Dağlarcaların, İlhan Berklerin yaşları ile karşılaştırınca mı uygun görüyorlar bu "genç" sıfatını? Peki bu "yolun yarısını aşmış" şairlerimizi "genç" diye nitelendirecek olursak 16-17 yaşlarındaki şairlerimizi, şair adaylarımızı nasıl anacağız? "Gepegenç şair" diye mi, "stajyer şair" diye mi?

Bu parçanın anlatımında aşağıdakilerden hangisi yoktur?

A) Çoğullaştırmalara yer verme
B) Örnekten yararlanma
C) Nitelendirmelere başvurma
D) Tanık gösterme
E) Deyimler kullanma

(2011 - LYS)

15. Bir süredir yeni bir çalışmanın içindeyim. İtalo Calvino'nun yarattığı ama Görünmez Kentler arasına almadığı bir başka kentte, Kurmaca Kişiler Kenti'nde yaşayan kimi roman kişilerini ziyaret ediyor, onlarla söyleşiyorum. Soylu Şövalye Don Kişot'la başladım bu söyleşilere; onu Emma Bovary, Anna Karenina, Zebercet, Kaptan Ahab, Doktor Kien izledi. Birbirine eklenen kurgu denemeler yazmayı sürdürüyorum. Nasıl bir yer mi anlatılıyor Kurmaca Kişiler Kenti'nde? Adından da anlaşılacağı gibi gerçekler üzerine temellenmiş, düşsel bir kent. Ölümün, kapısını çalmadığı, gelecek zamanın olmadığı, geçmiş zamanın şimdiki zaman içinde yaşandığı bir kent...

Bu parçanın anlatımında aşağıdakilerden hangisi yoktur?

A) Kişileştirme
B) Betimleme
C) Kanıtlama
D) Farklı cümle türleri
E) Birinci kişili anlatım

(2011 - LYS)

16. "İnsanların işine yaramayan bir mesleği yapmaktan utanç duyardım." Bana bu sözü, Aşağı Fırat Bölgesi'nde MÖ 4000 yıllarını araştıran Çinli bir arkeolog söyledi. Kazıdan çıkardıklarını bilgisayara göndermek üzere kodlamaktaydı o sırada. İlk bakışta binlerce yıl öncesinin bir çömlek parçasını ya da bozkır toprağını araştırmayı amaçlayan bir çalışmanın, bilim çevreleri dışındaki insanların ne işine yarayacağı sorulabilir. Tıpkı sözcükleri yan yana, alt alta sıralayarak şiir yazmanın ne işe yaradığının sorulabileceği gibi. Ama günümüzden 6000 yıl önce Sümerlerin kumlu toprakta bitki yetiştirmenin gizini bulduğunu ortaya çıkarmak, arkeolojinin insanlığa bir armağanıdır. Bunun gibi ben de sıkıntılı günlerimde Neruda ve Nazım'la konuşarak yaşamımı yönlendirirken şiirin bu yararını nasıl göz ardı edebilirim.

Bu parçanın anlatımında aşağıdakilerden hangisi yoktur?

A) Tanımlama
B) Alıntı
C) Nesnel veriler
D) Karşılaştırma
E) Terimler

(2010 - LYS)

A YAYINLARI

17. Sanırım Ayvalık'ın havasından, sabahları çok erken uyanıyorum bu rüzgârlı bayırda. Uyanınca soluğu bahçede alıyorum. Belki de yaşlılık romantikliği benimkisi. Doğa sessiz; ama büyük bir öğretmendir. İlgilendikçe hepsinin adlarını birer birer öğreniyor, ateş çiçeğine yıldız çiçeği, sardunyaya ortanca demiyorum. Gülleriyse renkleriyle, boylarıyla adlandırıyorum: çalı gülü, bodur gül... Görünüşleriyle, huylarıyla bile: narin gül, şımarık gül, mahzun taze... Güllerden birini tırmanıcı gül sanıp bahçe kapısının arkasına dikmişler. Oysa değil. Tırmanmak bir yana, boynunu bükmüş hep öyle duruyor. "Mahzun taze" dediğim o. "Şımarık gül"ün sabah kahkaha atarak uyandığını söylesem inanmazsınız.

Bu parçanın anlatımında aşağıdakilerden hangisi yoktur?

A) Kişileştirme
B) Örnekler
C) Sözde soru cümlesi
D) Çoğullaştırmalar
E) Eksiltili cümle

(2010 - LYS)

18. Yaşadığımız günleri duyurur bize edebiyat dergileri. Yaşamı kalıcı yanlarıyla verir. Hele en taze şiirler, dizeler! Ataç, "Ölürken bana en genç şairin en son şiirinden dizeler okusunlar." demiş. Ben de her sabah uyanır uyanmaz, her gece yatmadan önce, en yeni dizeleri okurum. Taze dizelerle yaşamak kadar kişiyi gençleştiren, yaşama bağlayan bir şey olamaz. Ne demiş Baudelaire: "Sağlıklı bir kişi yirmi dört saat ekmeksiz yaşar ama şiirsiz asla." Şiir okumanın tadını alırsanız siz de hak verirsiniz bu söze.

Bu parçanın anlatımıyla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

A) Tanıklıklardan yararlanılmıştır.
B) Olasılık dile getirilmiştir.
C) Koşul belirtilmiştir.
D) Öznellik ağır basmaktadır.
E) Nitelendirmelerden yararlanılmıştır.

(2010 - LYS)

19. Uzakta bir sürü gördük. Bizim yaklaştığımızı anlayınca otlamak için yere eğilmiş olan başlar, hep birden dikildi. Ceylanlar hiçbir tayda görmediğim ince, çevik, zemberekli bir hareketle koşmaya başladı. Arka ayakları pervane gibi işledi, kumu birden köpürttü. Biraz ötede askerce bir düzenle yine durdu. İçlerindeki teke aralarından ayrıldı, geriye döndü, dikildi ve bekledi. Bu, sürüsüne kaçma fırsatı vermek için kendisini feda etmek istediği anlamına geliyordu. Biz de onun kaçıp rahatça sürüsüne katılması için otomobili durdurduk.

Bu parçanın anlatımında aşağıdakilerden hangisine başvurulmamıştır?

A) Betimlemeye B) Öykülemeye
C) Açıklamaya D) Benzetmeye
E) Kanıtlamaya

(2010 - LYS)

2. Benim için yazmaya başlamanın saati, dakikası yoktur. Diyebilirim ki günün her saatinde yazmaya başlayabilirim. Şimdi emekliyim, zamanı dilediğim gibi kullanabilirim artık. Ama bu yalnızca bir sanı, yazma söz konusuysa bu geçerli değildir. Yazmada zamanı "yazı" belirler, ne yazılacağının belirleyicisi de odur. Marquez'in, "O kadar acemiydim ki romanların, yazanın istediği gibi değil de kendi istedikleri gibi başladıklarını henüz bilmiyordum." sözüyle karşılaşınca "yazmaya" sınır konulamayacağına daha derinden inandım.

Bu parçanın anlatımında aşağıdakilerden hangisi yoktur?

A) Farklı düşünceleri ardı ardına verme
B) Anlamca kesinlik bildiren cümleler kullanma
C) Varlıklara, insana özgü nitelikler yükleme
D) Örneklemelerden yararlanma
E) Alıntıyla düşünceyi pekiştirme

(2009 - ÖSS)

A YAYINLARI

ÖSS SORULARI

1. Bir yerde yaşamayı sevmek için orada mutlaka anılarınızın olması gerekli. Yoksa evler soğuk birer duvar yığını, cadde ve sokaklar yabancılara ait yerlerdir. Size dostça bakmayan bu otobüs durağında eğreti eğreti beklersiniz. Yeni bir eve taşınmanın birçok insana hiç çekici gelmemesinin nedenleri de aslında bunlardır. Evin duvarlarında geçmişinizin o acı tatlı anılarından hiçbir iz yoktur. Bir tanışla iş dönüşü karşılaşıp dostça iki çift laf edilmiş o eski sokağınızla hiçbir benzerliği bulunmaz bu sokağın. Her şey, sesler, renkler sizin dışınızda akıp gider gibidir. Bu yüzden, hayatınıza yeni giren bir yeri benimsemek için zamana ihtiyacınız olacaktır. Orayı sevemezsiniz. Ta ki anı biriktirene kadar.

Bu parçanın anlatımında aşağıdakilerden hangisi yoktur?

A) İkilemelere yer verme
B) Karşılaştırmaya başvurma
C) Birden çok duyuya seslenme
D) Betimleyici ögelerden yararlanma
E) Birinci kişili anlatımla oluşturulma

(2009 - ÖSS)

3. Gün erken doğar baharat kokulu ülkede. İyi ki doğar. Yoksa milyonlarca esmer, kara gözlü insanın yaşadığı ülke nasıl aydınlanır? Kara gözlü insanların, baharat kokulu kentlerindeki çelişkilerse yürek burkucu. Okyanustan gelen esinti bile sokaklara taşan yoksulluğun, derme çatma evlerdeki yaşamın sıkıntısını hafifletmiyor. Muson yağmurları ansızın sizi ter ve sivrisinek sarmalı içinde bırakıyor. Muson yağmurlarıyla yıkanan şehir mi yoksa insanlar mı ayırt edemiyorum, insana değer verilmeyen ve emeğin ucuz olduğu bu ülkede.

Bu parçanın anlatımıyla ilgili olarak aşağıda verilenlerden hangisi yanlıştır?

A) Yinelemelere başvurulmuştur.
B) Anlatımda tekdüzeliği kırmak için devrik cümleler kullanılmıştır.
C) Sözde soru cümlesine yer verilmiştir.
D) Karşılaştırmalarla anlatım somutlaştırılmıştır.
E) Anlatıcı, duygularını yansıtmıştır.

(2008 - ÖSS)

4. Güzeldere'de kışın bembeyaz bir sessizlik kaplar her yanı. İlkbaharda taze yeşilin, eflatun orman gülleriyle uyumu göze çarpar. Yazın koyu bir yeşil hakim olur, dağlara. Ya sonbaharda? Kayınların, gürgenlerin kırmızısı, ıhlamur yapraklarının saman gibi sarısıyla güze direnen çalıların yeşili birbirine karışır. Güzeldere'nin en görkemli zamanıdır sonbahar.

Bu parçanın anlatımıyla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

A) Benzetme yapılmıştır.
B) Betimleyici ögelere yer verilmiştir.
C) Öznellik ağır basmaktadır.
D) Bir varlığa insana özgü bir nitelik aktarılmıştır.
E) Yinelemelere başvurulmuştur.

(2007 - ÖSS)

5. Andersen'i özgün kılan bir özellik, çevremizdeki sıradan nesneleri kişileştirip birer masal kişisine dönüştürmesidir. Öykülerinde küçücük nesneler, nesne niteliklerini hiç yitirmeden insanlarınkine benzer serüvenler yaşar. Kurşun asker, yıkımdan yıkıma sürüklenirken gözüpekliğinden ve iyimserliğinden bir şey yitirmez; tencere vurulur, çömlek ve masa konuşur. Bunun yanında Andersen bize, kişileri hiç de masalsı sayılamayacak, oldukça gerçekçi masallar da anlatır: Eski Ev, Kapıcının Oğlu.

Bu parçanın anlatımında özellikle aşağıdakilerden hangisine başvurulmuştur?

A) Tanık gösterme
B) Tanımlama
C) Örneklere yer verme
D) Betimleme
E) Tartışma

(2007 - ÖSS)

6. Doğuda dağlar kar altında yatarken bahar geldi dağlarına Ege'nin. Yeşille kucaklaştı toprak; dağ taş yemyeşil. Sanki papatya denizi Datça, göz alabildiğine uzanan. Bahar kokuyor her yer. Kırlar rengârenk çiçek...

Bu parçanın anlatımıyla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

A) Doğanın kişileştirildiği
B) Karşıt anlamlı sözcüklerin bir arada kullanıldığı
C) Karşılaştırmaya başvurulduğu
D) Bahara özgü görüntülerin betimlendiği
E) Devrik cümlelerle anlatımın doğallaştırıldığı

(2004 - ÖSS)

7. Yüzümü usulca göğe yasladım. Gözlerimde kanat çırpıyor martılar. Bulut bulut parçalanmış gökyüzünü seyrediyorum. Bulutlar mı üstümüze koşuyor, yoksa ben mi bulutların altındayım, bir türlü kestiremiyorum. Saklambaç oynarcasına bir görünüp bir kaybolan güneş de alıp götürüyor beni düş dünyamın derinliklerine.

Bu parçanın anlatımında aşağıdakilerden hangisi yoktur?

A) Sözcükleri gerçek anlamlarının dışında kullanma
B) Karşılaştırmalar yapma
C) Benzetmeye başvurma
D) Betimleyici öğelerden yararlanma
E) Anlatıcının duygusal etkilenmesini yansıtma

(2004 - ÖSS)

8. Dil, insanların düşündüklerini, duyduklarını bildirmek için kullandıkları, sözcükler ve işaretlerden oluşan bir anlaşma aracıdır. Ancak, herhangi bir araç değildir. Bir ulusun kimliğini belirleyen, duygu ve düşünce dünyasını besleyen en önemli etkendir. Aynı zamanda ulusal kimliği yansıtan bir ayna gibidir. Bu ayna kirlenirse toplumsal varlığımız da kirlenir. İşte bu gerçeklerden yola çıkarak bütün ülkede anadili bilincini ve duyarlılığını besleyip geliştirme çabası içinde olmalıyız. Çünkü bir dili yozlaşmaktan, bozulmaktan kurtaracak güç, yasalar ve yasaklamalar değil; o dili konuşan toplumun dil bilinci ve duyarlığıdır.

Bu parçanın anlatımıyla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

A) Örneklerden yararlanılmıştır.
B) Dilin önemi ve işlevi vurgulanmıştır.
C) Okuyanı yönlendiren bir hava taşımaktadır.
D) Tanımlamaya yer verilmiştir.
E) Yargılardan biri benzetmeyle somutlaştırılmıştır.

(2004 - ÖSS)

9. Yaklaşık otuz beş yıl öncesine kadar kimsenin ondan haberi yoktu. Kayıp bir kent değildi. Unutulmuştu yalnızca. Sırtını yasladığı dağın dik yamaçlarında, toprak altında bulunan bu kenten, Avrupalı gezginler bir iki satır da olsa söz etmişlerdi. 19. yüzyılda yapılan bilimsel bir yüzey araştırmasında da kimliği belirlenmişti. Ama bu silik izlerin peşine pek kimse düşmedi. Uzun aralıklarla gerçekleştirilen bir iki ziyaret, gözlem... Sonrası derin bir sessizlik... Ta ki 1970 yılında yeniden keşfedilene dek.

Bu parçanın anlatımında aşağıdakilerden hangisine başvurulmamıştır?

A) Öykülemeye
B) Kişileştirmeye
C) Eksiltili cümlelere
D) Nesnel verilere
E) Abartmaya

(2004 - ÖSS)

10. Çalışmalarımız sonuç verdi. Neler mi oldu? Ot bitmeyen bozkırlar, ipek gibi yumuşak topraklı ovalara dönüştü. Tarlalar, arı kovanları gibi uğuldamaya başladı. Toprağın derinliklerinde uyuyan sular yeryüzüne çıkarıldı. Kova kova süt veren inekler, kovan kovan bal veren arılar yetiştirildi. Sofraları, el ele verilerek üretilen yiyecekler süsledi.

Bu parçanın anlatımında aşağıdakilerden hangisi yoktur?

A) Benzetme sanatından yararlanma
B) Öykülemeye başvurma
C) Yinelemelere yer verme
D) Betimleme yapma
E) Tanık gösterme

(2004 - ÖSS)

11. Geçmişi Hititlere uzanan Ürgüp'ün taştan yapılmış boz evleri, insanı masallar dünyasının değişik evrenine götürür. Bomboş bozkır, uçsuz bucaksız, yapayalnız uzar gider bu saman sarısı diyarda. Modern heykeller gibi özenle yontulmuştur peribacaları ve damlarında duman tüten taş evler. Adı,"kaya" anlamına gelen "ur" ile "çok" anlamına gelen "köp" sözcüklerinin birleşmesinden oluşan Ürgüp, önce peribacaları demekse, sonra taşın güneşle arkadaşlığı, rüzgârla dansı demek. Taş, Ürgüp'te öncelikle mesken demek; yalnızca mağara, kovuk değil, enikonu bir mesken.

Bu parçanın anlatımında aşağıdakilerden hangisine başvurulmamıştır?

A) Ayrıntılara yer vermeye
B) İnsana özgü nitelikleri doğaya aktarmaya
C) Düş gücünden yararlanmaya
D) Öznelliğe
E) Tarihsel değerleri örneklerle açıklamaya

(2002 - ÖSS)

12. Soğuk bir İstanbul sabahı... Gökyüzünde bulut kaynıyor; yağmur yağdı yağacak... Biz yola koyuluyoruz. Yarım saat sürecek yolculuğumuzu, Maltepe'nin bildik sokaklarından geçerek bir an önce bitirme telaşındayız. Sokaklar, işe yetişmek için koşuşanlarla dolu. İnsanlar, rayların üzerinden, sağa sola bakarak, hızlı adımlarla geçiyor. Bir banliyö treni Gebze yönüne doğru gürültüyle yol alıyor.

Bu parçanın anlatımında aşağıdakilerden hangisine başvurulmuştur?

A) Öyküleme - betimleme
B) Açıklama - betimleme
C) Karşılaştırma - öyküleme
D) Tanımlama - açıklama
E) Karşılaştırma - tanımlama

(2002 - ÖSS)

13. (I) Roman yazarken konuşmalara yer vermek çoğunlukla kaçınılmazdır. (II) Hatta salt konuşmalardan oluşan romanlar bile vardır. (III) Bu romanlarda herhalde amaç, tip yaratmaktır. (IV) İki satırlık bir konuşma, bir karakteri on sayfalık bir betimlemeden daha başarılı bir biçimde çizebilir. (V) Bunun başarılı örneklerine M. Ş. Esendal'ın Ayaşlı ve Kiracıları adlı yapıtında rastlıyoruz.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangisinde "karşılaştırma" **yapılmıştır?**

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

(2001 - ÖSS)

14. Japongülleri, her sabah yüzlerce çiçekle ala boyanırdı. Dil büyüklüğünde beş yapraktan oluşan çiçeklerin tomurcukları sabahları hızla açılır, akşamları aynı hızla kapanırdı. Solan çiçekler, bir sonraki gün ağacın altındaki toprağa kızılımsı bir ölüm damgası vururdu. Bu hızlı değişim, beni hüzünlendirir, içimi karartırdı.

Bu parçada aşağıdakilerden hangisi yoktur?

A) Söz sanatlarına başvurma
B) Gözlem gücünden yararlanma
C) Olayları oluş sırasına göre anlatma
D) Deyimlere başvurarak anlatımı güçlendirme
E) Söylenenleri, örneklerle zenginleştirme

(2000 - ÖSS)

15. Eylülde Kaçkarlar'ın çevresinde "kestane karası fırtınası" gelip çatar. Kestanelerin dökülme zamanıdır artık. Yöre insanı için kestanenin hem meyvesi, hem de kerestesi çok değerlidir. Çünkü evlerin özellikle dış cephesi bu ağaçtan yapılır. Rüzgarlar vadilerde uğuldamaya, yapraklar dökülmeye başlamıştır bugünlerde. Karın habercisi olan 'karakuş' birazdan pencerenin pervazına tüner. Derinden kurt sesleri gelir. Orman tüm yaşamıyla hazırdır uzun ve beyaz kışa.

Bu parçanın anlatımında, aşağıdakilerin hangisinde verilenlerden yararlanılmıştır?

A) Karşılaştırma, tanımlama, öyküleme
B) Açıklama, öyküleme, betimleme
C) Tartışma, karşılaştırma, öyküleme
D) Tanımlama, örnek gösterme, betimleme
E) Açıklama, tartışma, örnek gösterme

(2000 - ÖSS)

A YAYINLARI

16. (I) Toroslar, Çukurova'nın bereketli topraklarını İç Anadolu'nun bozkırından ayırır. (II) Çukurova'yı at nalı biçiminde kuşatmış bir duvardır sanki. (III) Ovadan bakılınca çelikten dev bir testere ağzını andıran tepeler, yaz kış ışıl ışıldır. (IV) Toroslar öylesine sarp ve yüksektir ki kolay kolay geçilmez. (V) Tren bile Toroslar'ı geçerken tünelin birinden çıkıp ötekine girer.

Yukarıdaki parçada numaralanmış cümlelerin hangilerinde benzetme yapılmıştır?

A) I. ve II. B) I. ve III. C) II. ve III.
D) II. ve IV. E) IV. ve V.

(2000 - ÖSS)

17. (I) İhtiyar Adam ve Deniz, Ernest Hemingway'e Nobel Ödülü kazandıran romanlarından biri. (II) Psikolojik yanı ağır basan ve sinemaya uyarlanması neredeyse olanaksız görünen bu roman, ünlü bir yönetmence sinemaya uyarlanmış. (III) Filmde, balıkçılıkla geçinen ihtiyar bir adamın yaşamı, ilgi çekici bir biçimde anlatılmış. (IV) Uzun süredir balık yakalayamayan ihtiyar adamın, son kez şansını denediğinde büyük bir balık avlaması ve onu karaya çıkarmak için gösterdiği insanüstü çaba, izleyiciyi oldukça etkiliyor. (V) İhtiyar Adam ve Deniz, izlemeye değer en iyi filmlerden biri.

Yukarıdaki parçada numaralanmış cümlelerden hangisinde öznellik yoktur?

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

(2000 - ÖSS)

TYT SORULARININ ÇÖZÜMLERİ

1. Parçada sokakların binaların ve eşyaların birbiriyle konuşmaları kişileştirmeye, yazarın kendi ağzından kendisiyle ilgili durumları aktarması birinci kişili anlatıma, yazarın kurduğu âlemle diğer unsurlarla gerçeklik açısından değerlendirilmesi karşılaştırmaya, "iğneyle kuyu kazar gibi" ifadesi benzetmeye örnek gösterilebilir fakat bu parçada örneklemeden yararlanılmamıştır. Bu anlamda doğru cevap E şıkkıdır.

Yanıt E

2. "Yılan misali kıvrılan yokuş" sözünde benzetme yapılmıştır. (B)
"hafif hafif ağır ağır" sözleri ikilemedir. (C)
"yılan misali kıvrılan" sözü, "yokuşu"; "ana" sözcüğü, "sokakları"; "ara" sözcüğü, "sokakları" nitelemiştir. (D)
"semti derinlemesine hissettirmek", "geçmişi teneffüs ettirmek" sözlerinde mecazlı söyleyiş vardır.
Parçada karşılaştırma yapılmamıştır.

Yanıt A

AYT SORULARININ ÇÖZÜMLERİ

1. Parçada ikilemelere (öve öve) yer verilmiştir. (A)
Osmanlıda devletin işleyişiyle ilgili bilgi verilmiş yani açıklama yapılmıştır. (B)
Nicel (sayısal) verilerden (15 milyon km2, 12 eyalet) yararlanılmıştır. (C)
Öznel ifadeler (Kusursuz işleyen bu sistem...) kullanılmıştır. (D)
Parçada herhangi bir şey örneklenmemiştir.

Yanıt E

2. Parçada yazarın söyledikleri kadar söylemediklerinin de önem taşıdığı, yazılarının yoğun olduğu, buzdağına benzediği anlatılmıştır.
Bu özellikler Hemingway'in yazılarının anlam derinliğine sahip olduklarını gösterir.

Yanıt C

YGS SORULARININ ÇÖZÜMLERİ

1. Parçada "serçeler gibi" derken benzetme yapılmıştır. "Işığın gülümseyişi" derken kişiselleştirme yapılmıştır. İlk cümlede betimleme yapılmıştır. "çöllerden daha ıssız" derken de karşılaştırma yapılmıştır. Parçanın anlatımında açıklama yapılmamıştır.

Yanıt A

2. Parçada "şiir, sözcüklerle resim yapma sanatıdır" derken tanımlama yapılmıştır. Kişi başından geçen olayı anlattığı için öykülemeye başvurulmuştur. "Odanın köşesindeki gösterişli piyano" derken betimleme yapılmıştır. Mallerme'nin düşüncesi tanık olarak gösterilmiştir. Fakat parçada örnekleme yoktur.

Yanıt B

3. Parçada hiçbir sayısal ifade kullanılmadığı için sayısal verilere yer verme söz konusu değildir.

Yanıt D

4. Parçada A, B, C, D şıkkındaki ifadelere ulaşabiliriz. Fakat tahminde bulunma gibi bir şey söz konusu değildir.

Yanıt E

5. "Arada ek iş olsun diye, sinemada figüran rollerine çok çıktım." ifadesinde amaç-sonuç ilişkisi vardır. "Dans eden kalabalığın arasında, kahvede oturan, mafya liderinin dövdüğü biri..." ifadesi eksiltili cümledir. " İlk başrol teklifi de geldi Ertem Eğilmez'den." ifadesi devrik cümledir. Bir olay anlatıldığı için öyküleyici anlatım biçimi kullanılmıştır. Benzetme olmadığı için doğru yanıt "A" seçeneğidir.

Yanıt A

6. Yazar, parçada "benzerlikler" üzerine açıklama yapmıştır. Bu yüzden doğru yanıt "B" seçeneğidir.

Yanıt B

7. Öncülde yer alan parçanın ilk cümlesinde öznel anlatıma, son cümlesinde ise genellemeye örnek verilmiştir. "İleri sürmek" sözcüğü ise deyimdir. Parçanın genelinde bilgi verme amacı olduğu için açıklayıcı anlatımdan yararlanılmıştır.

Yanıt D

8. Sorunun öncülünde anlatıcı, kendi başından geçenleri anlatmadığı için "birinci kişili anlatıcı"dan bahsedilemez.

Yanıt B

9. Parçadaki cümleler incelendiğinde tahmin anlamı taşıyan bir cümleye yer verilmediği görülmektedir.

Yanıt E

10. Parçada"alafranga dondurma" ile "alaturka dondurma" yapımları ve şekilleri itibariyle karşılaştırılmaktadır.
Parçanın sonlarında "kenarları oluk oluk" ifadesinde ikilmeye yer verilmiştir.
"Fıçıya, slindire benzer bir kalıp yerleştirilir." cümlesinde benzetmeye yer verilmiştir.
Alaturka dondurma ile alafranga dondurmanın nasıl yapıldığı açıklanmıştır.
Parçada konu ile ilgili olarak herhangi bir tahminde bulunulmamıştır.

Yanıt D

11. II, III, IV ve V. cümlelerde, kazılarda bulunan insan figürünün ve bir sütun altlığının fiziksel betimlemeleri yapılarak nasıl göründükleri okurun gözünde canlandırılmaya çalışılmıştır. Dolayısıyla bu cümlelerde betimleyici öğelere yer verilmiştir. I. cümle ise haber niteliğinde ve dolayısıyla açıklayıcı bir cümledir; herhangi bir durumun, duygunun ya da nesnenin betimelemesini barındırmaktadır.

Yanıt A

12. Paragraf, sadece "dünyanın" yedi harikası yedi harikası olduğu gerçeğini çürütmek ve buna karşılık Osmanlı devletinin de "yedi harikası" olduğunu kabul ettirmek amacıyla yazılmıştır. Bir görüşün, gerçeğin çürütülmeye ve yerine başka bir gerçeğin koyulmaya çalışıldığı yazılarda tartışmacı anlatım biçimi egemendir.

Yanıt B

13. Paragrafın bütününde bireyden bireye değişebilecek öznel yargılara yer verilmiştir.
"Kuşlar ötüşerek uçsun gökyüzünde" cümlesinde hem görme hem duyma duyusuna yer verilmiştir.
"... avuçlarımızda sımsıcak kalbimiz olsun" cümlesinde dokunma duyusuna yer verilmiştir.
"Sımsıcak" sözcüğü pekiştirme önadıdır.
"Olsun" sözcüğü paragrafta çokça yinelenmiştir.
"Şıkır şıkır" yinelemden oluşan bir ikilemedir.
Paragrafın II. ve III. cümleleri devrik cümlelerdir.

Yanıt A

14. İnsanların motora binişleri birbirini sırasıyla takip eden olaylar dizisi şeklinde aktarılmaktadır.
Paragrafın son iki cümlesinde, insanların tekneye binmesine yardım eden görevliye dair kimi tahminlerde bulunulmuştur.
Paragrafın son iki cümlesinde görevliye dair yapılan tahminler öznel anlatımı kanıtlar niteliktedir.
Paragrafın ilk cümlesi yapı bakımından basit, yüklemine göre ad cümlesidir. İkinci cümle ise yapı bakımından girişik - bileşik, yüklemine göre eylem cümlesidir. Bu iki örnek, paragrafta farklı cümle türlerine yer verildiğini göstermektedir.
I. tekil kişili anlatımda "ben" dili kullanılır. Anlatıcı kendi hikayesini anlatır. Oysa paragrafta anlatıcı kendi hikayesini değil gözlemlediği III. kişilerin hikayesini anlatmaktadır. Dolayısıyla paragrafa III. kişili anlatıma yer verilmiştir.

Yanıt E

15. Parçada “ahşap yayla evleri ve denizi andıran sis bulutları” sözüyle betimleyici ögelere yer verilmiştir.

“Her biri ötekinden farklı olan yaylaların birinden ötekine yürüyün.” cümlesinde karşılaştırma yapılmıştır.

“denizi andıran sis bulutları ve kartpostallardaki kadar güzel ormanlar” sözünde benzetmeden yararlanılmıştır.

“Doğu Karadeniz’in yaylalarını mutlaka görün, muhteşem yaylalara çıkın, yamaçlarda horon tepin ve tembel tembel yatın” sözlerinde öneri anlamı vardır.

Ancak parçada kişileştirmeye başvurulmamıştır.

Yanıt E

16. Parçada "milyonlarca yıllık güneşin ışığını, bize yeni açmış binbir renkli bir çiçeğin parıltısı gibi gösterebilirler." cümlesinde abartmaya başvurulmuştur.

"en ve yeniden" sözleriyle cümle içinde anlamı pekiştirmek için yinelemelere başvurulmuştur. "her gün yeniden doğan şairler olmasaydı" sözüyle koşul öne sürülmüştür.

Parçada Yunus'a ve sözüne yer verildiği için tanık göstermeden yararlanılmıştır.

Ancak parçada Yunus'un sözünü destekleme söz konusu olduğundan yansız bir söylemden söz edilemez.

Yanıt D

17. Parçada anlatıcı anlattıklarını oluş sırasına göre vermiştir. Örneklerle parçadan bütüne giderek bir sonuca varmıştır. Kuşların yaptıklarını anlatmasıyla ve kuşların cıvıltılarını dile getirmesiyle görsel ve işitsel ögelerden yararlanmıştır. Anlattığı nesnelerin belirleyici özelliklerini vermek için nitelendirmelere başvurmuştur. Parçanın anlatımında karşıtlıklardan yararlanma yoktur.

Yanıt E

18. Parçada abartmaya yer verilmemiştir.

İlk iki cümlede "sözcük" tanımlanmıştır.

"Söz gelimi çiçek sözcüğü belli bir çiçeğin değil, çiçek olma özelliği taşıyan tüm bitkilerin ortak adıdır." cümlesi, cins adların anlam alanıyla ilgili örneklemenin yapılmaya başladığı cümledir.

Parçada özel adlarla, diğer sözcükler karşılaştırılmıştır.

"Aslında özel adlar dışında hiçbir sözcük , tek bir nesnenin adı değildir." cümlesinde "özel adlar dışındaki sözcüklerle ilgili" bir genelleme yapılmıştır.

Yanıt A

19. "Yazınsal yaratıcılığın gizi, ana dilde, ana dilin söz değerlerindedir." cümlesi yapısına göre basittir. "Buna erişmesi, yazarın, ozanın öncelikle ana dilini, onun söz değerlerini sevmesine bağlıdır." cümlesi yapısına göre girişik bileşiktir. Dolayısıyla parçada değişik cümle türleri kullanılmıştır.

Bir ozanın sözcüklerle ilgili söylediği söze yer verilerek alıntı yapılmıştır.

"Onların önünde ben diz çökerim, bana kalk deyinceye değin kıpırdamam." cümlesinde sözcükler kişileştirilmiştir.

Parçada, yazınsal yaratıcılığa erişmede anadilin söz değerlerini sevmenin ne kadar önemli olduğu açıklanmaktadır.

Yanıt D

20. "...kırlangıçların sesine yansımış bahar sevinci duyumsansın isterim." cümlesinde şairin "bahar sevinci" gibi soyut bir kavramı "kırlangıç sesleri"yle somutlayarak imgeye başvurduğu görülmektedir.

Kaleiçi, Akdeniz, Tahtalı Dağı gibi değişik mekanlardan söz edilmektedir.

"Çam ağaçlarının, bin yıllık sedirlerin denizi yalayıp gelen esintisi dizelerimin üstünden geçsin istemişimdir." cümlesinde dizelerin, sedirlerin esintisini çağrıştıran bir niteliğe sahip olduğu görülmektedir.

Parçanın bütününde şiirlerin görme ve duyma duyularıyla algılanan ayrıntılardan oluştuğu görülmektedir.

Parçada üçüncü kişili değil birincili tekil kişili anlatıma yer verilmiştir.

Yanıt E

21. İkinci cümle ve son cümledeki "hem sen koşup durursun..." ifadesi konuşma dilini örneklemektedir.

II. III. ve V. cümleler kuruluşuna göre devrik cümlelerdir.

"acısıyla, tatlısıyla", "koşturmayla, konuşmayla, yazmayla", "yöneticileriyle, sorumlularıyla" sözcükleri arasında sessel yinelemeler kurulmuştur.

Aralarında ortak nitelik bulunan iki varlıktan zayıf olanı güçlü gibi gösterme sanatına benzetme denir. Paragrafta herhangi bir benzetmeye yer verilmemiştir.

Paragraf içerisinde konuyu örneklendiren bir dizeye yer verilmesi paragrafı tekdüzelikten çıkarmaktadır.

Yanıt D

LYS SORULARININ ÇÖZÜMLERİ

1. Parçada "...daha uzun boylu..." ifadesiyle karşılaştırma, "havuzun sessiz hüznü" ifadesiyle kişileştirme, "ateş topu gibi patlayan zakkum" ifadesiyle benzetme yapılmıştır. Parçanın genelinde betimlemeden yararlanılırken örneklemeye başvurulmamıştır.

Yanıt D

2. Parçada sayısal herhangi bir ifadeye yer verilmemiştir.

Yanıt E

3. Parça incelendiğinde soru cümlelerinin yoğun bir şekilde kullanılarak anlatımın hareketlendirildiği; "nefes alan deniz" ifadesiyle kişileştirmeden yararlanıldığı; manzarayı tarif ederken betimlemeye yer verildiği ve "pusula rutubetten okunmaz olunca" ifadesiyle de ayrıntılara yer verildiği söylenebilir. Fakat örneklendirmeden bahsedilemez.

Yanıt C

4. Parçada yer alan (...) kullanılmış cümleler, eksiltili cümleye; kişinin önceki ve sonraki yıllardaki ruh hali, karşılaştırmaya; masa tarifinde kullandığı sıfatlar, öznel ifadelere ; son cümlede ise babası ile çiçek arasında bağ kurarak benzetmeye örnek vermiştir. Abartmalardan ise yararlanılmamıştır.

Yanıt A

5. Parça bir karşılaştırma üzerine kurulmuştur. Psikiyatrik görüşmelerle, diğer tıp dallarında hastalarla yapılan görüşmeler karşılaştırılmış, bunların farkları anlatılmaya çalışılmıştır.

Yanıt D

6. Anlatıcı, kendisi dışındaki III. kişilerin, yani postacıların hikayelerini anlatmaktadır. Bu yüzden III. kişili anlatıma başvurulmuştur.

II. cümlede postacılara dair bir soru sorularak düşündürme yoluna gidilmiştir.

I. cümlede postacıların eskisi gibi heyecanlı olmadıkları sonucunu vermiş II. cümlede de bunun nedeni açıklanmıştır.

Parçada bir durumun gerçekleşmesinin bir koşula bağlı olması söz konusu değildir.

Yanıt E

7. "Anlamamıştım yaşamın maskeli bir balo olduğunu" cümlesinde benzetmeye yer verilmiştir.

"Maskeler hazırlamalıymışım! Boy boy, renk renk... Güleç, kızgın, asık suratlı üzgün..." cümlelerinde niteleyici sözcüklerle karşılaşılmaktadır.

"Güleç - üzgün, binbir surat denilen insanlar - maskesiz biri" sözleriyle karşıtlık yaratılmıştır.

Metin içerisinde çeşitli maskelerin hangileri olabileceği örneklendirilmiştir.

Metinde herhangi bir olay belirli bir oluş sırası içerisinde anlatılmamıştır. Bu yüzden öyküleme yoktur.

Yanıt B

8. I. aşamada gerçek ev ile sanal ev karşılaştırılmıştır.

II. aşamada şart bildiren cümlelere yer verilmemiştir.

III. aşamada tanık göstermeye yer verilmemiştir.

IV. aşamada sonuçlar matematiksel verilerle ifade edildiği için nesnel yargılar kullanılmıştır.

V. cümlede herhangi bir amaçtan söz edilmemiştir.

Yanıt A

9. Verilen parçanın yazarı cümlelerini okuyucusuyla konuşuyormuşcasına oluşturarak sohbet havası yaratmıştır. Bu durum B seçeneğinde verilen "senli benli bir havası vardır." yargısını ortaya koymaktadır. Parçanın yazarı o an aklına gelen düşüncelerini tek tek söyleyerek C seçeneğinde verilen "sayıp dökmelerden" yararlandığını göstermektedir. "Masmavi, dipdiri" gibi sözcüklerle D seçeneğinde verilen pekiştirmeli sözcüklere yer verilmiştir yargısını örneklemiştir. Kişisel düşünceler parçaya hâkim olduğu için de E seçeneğinde söylendiği gibi öznellik söz konusudur. Ancak parçada eksiltili cümleye yer verilmemiştir.

Yanıt A

10. Parçada " Bu dünyada babasız bir kitap, öksüz bir cilt var mıdır?" sözünde kişileştirme vardır. Yazar parçada anlattığını tanık gösterme yoluyla, açıklama yapmıştır. Sorularla anlatımı güçlendirmiş ve anlatıma doğallık kazandırmıştır. Tanık gösterdiği Carlos Fuentes'in sözlerine de yer vererek alıntılama yapmıştır. Ancak parçada tanımlamaya başvurulmamıştır.

Yanıt C

11. Verilen parçada Nurullah Ataç'ın öğütlü sözlerinde koşul anlamı vardır. Parçanın anlatımında olaylar oluş sırasına göre ve kahraman, mekân, zaman unsurları da yer aldığından parça öyküleme yoluyla sunulmuştur."kalın camlı gözlükler" sözüyle betimleme yapılmıştır. Ataç'ın sözleri ve Hawthorne'un sözleri arasında karşılaştırma yapılmıştır. Ancak parçadaki anlatımda olayı ya da anlatılanları sezdirecek herhangi bir söze, düşünceye yer verilmemiştir.

Yanıt A

12. A. Şair evlatların anneleri için çok şiir yazarken babaları için neden az yazdıkları tartışılmaktadır.

B. Babalar için neden daha az şiir yazıldığı açıklanmaktadır.

C. Parçada herhangi bir kavram tanımlanmamaktadır.

D. "... yüzlerce ad bir çırpıda aklımıza gelir" ifadesinde abartı vardır.

E. " Anne sevginin, sevecenliğin, yumuşaklığın; baba, katılığın , otoritenin simgesi olduğundan mı?" sorusunda anne ve baba karşılaştırılmaktadır.

Yanıt C

13. A. Metinde herhangi bir soyutlamaya yer verilmemiştir.

B. I., II., ve III. cümleler eksiltili cümlelerdir.

C. Parçada "sık sık", "derme çatma" gibi ikilemelere yer verilmiştir.

D. "Ortasında tramvay yolu, cadde boyunca dizili dükkanlar, pasajlar, sinemalar, hanlar..." cümlesinde İstiklâl caddesinde var olan şeyler sayılmıştır.

NOT: Sorunun D seçeneği "ifade" açısından dilbilgisel anlamda hiçbir bilimsel – bilgisel değer taşımamaktadır. Bu nedenle, sorunun bu seçeneğinde ne ifade edildiğini anlamayan öğrenciler mutlaka olmuştur.

E. Metinde, anlaşılır bir dil kullanılmıştır. Anlatım açısından kapalı bir metin değildir.

Yanıt A

14. A. "Şairlerimiz", "şiirseverler", "dergilerde", "tanıtıcılarımız" gibi sözcükler çokluk eki almışlardır.

B. II. cümlede "genç şairlerimiz"i sözünün kullanımı ile ilgili örneklemeye yer verilmiştir.

C. "genç şairlerimiz", "yolun yarısını aşmış şairlerimiz", "gepegenç şair" gibi söz gruplarında nitelendirme yapılmıştır.

D. Parçada konuyla ilgili olarak bir başka yazarın sözüne yer verilmediği için tanık gösterme yoktur.

E. "akıl sır erdirememek", "saçını ağırtmak" söz grupları deyimdir.

Yanıt D

15. A. "Ölümün, kapısını çalmadığı" sözünde "ölüm" kavramı kişileştirilmiştir.

B. "Nasıl bir yer mi anlatılıyor *Kurmaca Kişiler Kenti'nde*?" cümlesinden sonra sözü edilen kentin nasıl bir kent olduğuna dair bir betimleme yapılmaktadır.

C. Parçada ileri sürülen görüşlerin kanıtlanmaya çalışıldığı cümlelere rastlanmamaktadır.

D. I. ve II. cümle girişik birleşik cümle iken "Nasıl bir yer mi anlatılıyor Kurmaca Kişiler Kentinde?" cümlesi yapısına göre basittir. Dolayısıyla farklı cümle türlerine yer verilmiştir. E. "içindeyim", "söyleşiyorum", "sürdürüyorum" gibi yargı bildiren sözcükler birinci tekil kişi ile çekimlenmiştir. Dolayısıyla birinci tekil kişili bir anlatım ("ben" anlatı) vardır.

Yanıt C

16. "Nedir?" sorusunun yanıtının verildiği cümleler tanım cümleleridir. **("Şiir, sözcüklerin fazlalıklardan arınıdırlması sanatıdır." örneğinde olduğu gibi)** Herhangi bir tanımlama cümlesine yer verilmediği için paragrafta "tanımlama" yoktur. Paragrafın ilk cümlesi Çinli bir arkeologa aittir ve alıntılanmıştır. Dolayısıyla paragrafta alıntılama vardır. "Ama günümüzden 6000 yıl önce Sümerlerin kumlu toprakta bitki yetiştirmenin gizini bulduğunu ortaya çıkarmak, arkeolojinin insanlığa bir armağanıdır." cümlesi "arkeolojinin ne işe yardığı" sorusuna yanıt vermek için kullanılan nesnel bir veridir. Paragrafın bütününde arkeolojinin insanlığa yararı ile şiirin insanlığa yararı karşılaştırılmaktadır. "Kazı, çömlek, kodlamak" gibi sözcükler arkeoloji ile ilgili terimlerdir.

Yanıt A

17. "Doğa sessiz ama büyük bir öğretmendir" cümlesinde kişileştirmeye yer verilmiştir. "İlgilendikçe hepsinin adlarını birer birer öğreniyor, ateş çiçeğine yıldız çiçeği, sardunyaya ortanca demiyorum. Gülleriyse renkleriyle, boylarıyla adlandırıyorum: çalı gülü, bodur gül..." Her çiçeğin adını öğrendiğini ve gülleri renkleriyle, boylarıyla adlandırdığını örneklerle veriyor. Paragrafta, soru bildiren herhangi bir cümleye yer verilmemiştir. "Renkleriyle, boylarıyla - görünüşleriyle, huylarıyla" sözcükleri çoğullaştırmaya örnektir. "Çalı gülü, bodur gül...", "narin gül, şımarık gül, mahzun taze..." eksiltili cümle örnekleridir.

Yanıt C

A YAYINLARI

18. Nurullah Ataç'ın ve Charles Baudelaire'in sözlerinden yararlanmak, tanık gösterme örneğidir. Paragrafta, herhangi bir olayın ya da durumun gerçekleşmesinin ihtimal dahilinde olduğunu bildiren herhangi bir yargıya yer verilmemiştir. Paragrafın son cümlesinde koşul belirtilmiştir. Baudelaire'in sözüne hak verebilmenin koşulu, şiir okumanın tadına varabilmektir. "Edebiyat dergilerinin ve en taze şiirlerin yaşamı kalıcı yanlarıyla verebileceği" "sağlıklı bir insanın bir günü şiirsiz geçiremeyeceği" yargıları bireyden bireye değişiklik gösterebilecek öznel yargılardır. Dolayısıyla paragrafta öznellik ağır basmaktadır. "en taze şiir - en genç şair – taze dizeler – en yeni dizeler - sağlık bir kişi" söz grupları niteleme bildiren sözcüklerle oluşturulmuştur.

Yanıt B

19. "Ceylanlar hiçbir tayda görmediğim ince çevik, zemberekli bir hareketle koşmaya başladı." cümlesi ve devam eden cümlelerde ceylanların hareketlerine yönelik betimlemelere yer verilmiştir. "Uzakta bir sürünün görülmesi, yere eğilmiş başların dikilmesi, ceylanların koşmaya başlaması, tekenin ceylanların arasından ayrılması, geriye dönmesi, beklemesi..." parçada yer alan birbirine neden sonuç zinciriyle eklemlenen olaylar zinciridir. Neden-sonuç zinciri içerisinde gelişen olaylar dizisine yer vermek öyküleme yapmaktır. "Arka ayakları pervane gibi işledi..." cümlesinde benzetmeye yer verilmiştir. "Bu, sürüsüne kaçma fırsatı vermek için kendisini feda etmek istediği anlamına geliyordu." cümlesi kendisinden önce gelen cümlenin açıklayıcısı niteliğindedir. Paragrafta bir yargıyı kanıtlamaya yönelik herhangi bir cümleye yer verilmemiştir.

Yanıt A

ÖSS SORULARININ ÇÖZÜMLERİ

1. A: parçada eğreti eğreti ve acı tatlı gibi ikilemelere yer verilmiştir.

   B: "... Bir tanışla iş dönüşü karşılaşıp dostça iki çift laf edilmiş o eski sokağınızla bu hiçbir benzerliği bulunmaz bu sokağın." cümlesinde eski sokakla yeni sokak karşılaştırılmaktadır.

   C: "Her şey, sesler, renkler sizin dışınızda akıp gider gibidir." cümlesinde hem duyma hem de görme duyusuyla ilgili sözcüklere yer verilmiştir.

   D: Taşınılan yeni evin yarattığı duyguları anlatabilmek adına betimleyici öğelerden yararlanılmıştır.

   E: Metnin birinci kişili anlatımla oluşturulması "ben" dili kullanılmasıyla, eylemlerin birinci tekil kişide çekimlenmesiyle mümkündür; oysa bu metinde birinci kişili anlatıma yer verilmemiştir.

   Yanıt E

2. A: Farklı düşünceler peş peşe verilmiştir. Üçüncü cümlede emekli olduğu için zamanı dilediği gibi kullanabileceğinden bahsederken, bir sonraki cümlede yazma söz konusu olunca bunun geçerli olmayacağını dile getirerek başka bir görüş dile getiriyor.

   B: "Yazmada zamanı 'yazı' belirler, ne yazılacağının belirleyicisi de odur." cümlesi kesinlik bildirmektedir.

   C: Marquez'den alınan cümlede romanların kendi istedikleri gibi başladığı söylenerek romanlara insana özgü bir nitelik yüklenmiştir.

   D: Parçada, düşünceyi geliştirmek için örneklemelere yer verilmemiştir.

   E: Marquez'in bir cümlesi alıntılanmıştır.

   Yanıt D

3. Paragrafta tekrarlara yer verilmiştir. İlk üç cümle "doğar" ve "kara gözlü" sözlerinin tekrar ettiği görülmektedir. Paragrafın ilk ve son cümleleri kuruluşuna göre devrik cümlelerdir. Sözde soru cümlesi yanıt beklemeyen, yanıtı zaten belli olan soru cümleleridir. İkinci cümle soru cümlesidir; ama sözde soru cümlesidir. Gün doğmadığı takdirde kara gözlü insanların yüzlerinin aydınlanmayacağı bilinir. Paragrafın bütününde herhangi bir yönüyle karşılaştırılan iki öğe söz konusu değildir. Anlatıcının kara gözlü insanların, baharat kokulu ülkelerindeki çelişkilerinin yürek burkucu olduğunu belirtmesi, okyanustan gelen esintinin yoksulluğu ve yaşamın sıkıntısını hafifletmediğini dile getirmesi metne duygularını da kattığının göstergesidir.

   Yanıt D

4. Paragrafın bütünü, Güzeldere'nin öznel bir değerlendirmesini vurmaktadır. İnsana özgü bir nitelik olan direnmek, çalılara aktarılmıştır. İlkbaharla ve ormanla ilgili betimlemeler vardır. Çalılar, insana bezetilmiştir.

   Dolayısıyla A, B, C ve D seçenekleri elenir. Parçada, E seçeneğinde belirtilen "yinelemelere başvurma" yoktur.

   Yanıt E

5. Paragrafta iki nokta (:) dan sonra verilenler, örneklerdir ve görüleceği üzere pek çok örneğe başvurulmuştur.

   Yanıt C

6. "Dağların yatması" kişileştirmedir. İlk cümlede "Doğu ile Ege" mevsimleri bakımından karşılaştırılmıştır. II., III. ve IV. cümleler bahara özgü görüntülerin anlatıldığı cümlelerdir. III. ve IV. cümleler devrik cümlelerdir. Karşıt anlamlı sözcükler kullanılmamıştır.

   Yanıt B

7. Metnin bütününde mecazlı bir söyleyiş olduğu için A seçeneği elenir. "Bulutların koşması, güneşin saklambaç oynaması" bulutun ve güneşin insana benzetildiğini göstermektedir. "Bulut bulut parçalanmış gökyüzü" ifadesi betimleme içermektedir. Son cümlede anlatıcının duygusal etkilenmesi yer almaktadır. Parçada karşılaştırmaya yer verilmemiştir.

   Yanıt B

8. III. ve IV. cümlelerde B seçeneğindeki yargıya değinilmektedir. Kişilerin dil bilinci taşıması gerektiğini vurgulayarak "okuyanı yönlendiren bir hava" kazanmaktadır (C seçeneği) I. cümlede "dil" kavramı tanımlanmıştır. (D seçeneği) IV. cümlede dil aynaya benzetilmiştir (E seçeneği). Metinde örneklemelerden yararlanılmamıştır.

Yanıt A

9. İlk dört cümlede öyküleme yapılmıştır, "kentin sırtını dağlara yaslaması" bir kişileştirmedir. Parçanın sonunda iki eksiltili cümle vardır. V. cümlede ve son cümlede nesnel verilerden yararlanılmıştır. Parçada abartmaya yer verilmemiştir.

Yanıt E

10. "İpek gibi yumuşak topraklı" ifadesinde benzetme vardır, metnin bütününde olaylar oluş sırasına göre anlatıldığı için öyküleme vardır, "kova kova" "kovan kovan" gibi ikilemlerle yinelemeler yapılmıştır. "Ot bitmeyen bozkırlar, ipek gibi yumuşak topraklı ovalara dönüşü" cümlesinde betimlemeye yer verilmiştir. Ancak metinde tanık göstermeye başvurulmamıştır.

Yanıt E

11. Parçanın ilk üç cümlesinde ayrıntılardan yararlanılmış, düş gücüne yer verilmiştir. "Taşın güneşle arkadaşlığı..." cümlesinde kişileştirme yapılmış, insana özgü nitelikler doğaya aktarılmıştır. Bu cümlede aynı zamanda öznellik de söz konusudur. Metinde tarihsel kimi değerler örneklerle açıklanmamıştır.

Yanıt E

12. İlk iki cümle metinde betimlemelere yer verildiğini göstermektedir. Daha sonra olaylar oluş sırasına göre verilerek öyküleme de yapılmıştır.

Yanıt A

13. "İki satırlık bir konuşma, bir karakteri on sayfalık bir betimlemeden daha başarılı bir biçimde çizebilir" cümlesinde "iki satırlık konuşmanın" karakter çizebilme gücüyle "on sayfalık betimlemenin" karakter yaratma gücü karşılaştırılmaktadır.

Yanıt D

14. "Dil büyüklüğünde beş yapraktan oluşan çiçekler" cümlesinde söz sanatlarından biri olan benzetmeye yer verilmiştir (A seçeneği). Aynı cümle ve metnin devamı gözlem gücünden yararlanıldığını göstermektedir. Olaylar oluş sırasına göre anlatılmıştır. "Ala boyanmak, içini karartmak" deyimlerine yer verilmiştir. Örneklerden yararlanılmamıştır.

Yanıt E

15. İlk dört cümlede açıklayıcı anlatım biçimi görülmektedir. Daha sonraki cümlelerde ise betimlemelere ve öykülemeye yer verilmiştir.

Yanıt B

16. II. cümlede, "Çukurova'yı at nalı biçiminde bir duvardır sanki", Toroslar at nalı biçimindeki bir duvara benzetilmiştir. III. cümlede ise "tepeler", "çelikten dev bir testere ağzı"na benzetilmiştir. O halde yanıt II ve III olacaktır.

Yanıt C

17. I. cümle "İhtiyar Adam ve Deniz, Ernest Hemingway'e Nobel Ödülü kazandıran romanlarından biri" kişiden kişiye değişen bir yargı içermez ve kanıtlanabilirlik özelliğine sahiptir.

Yanıt A